

הכתר והכבוד לחי עולמים

בעזרת השם יתברך

ספר

הכתר והכבוד לחי עולמים

והוא ליקוט דברי חיזוק ועידוד, עובדות והנהגות,
בענין

החשבת מצות כיסוי הראש לנשים

אשר מצוה זו, היא "הכתר" הנפלא שעוטר השם יתברך את נשות ישראל

ובו יבואר גודל מעלת הנשים

הזוכות לתת את "הכבוד" האמיתי לקיום מצוה זו

כראוי וכיאות לכבד את מצותיו של הקדוש ברוך הוא – מלך הכבוד

שזיכה אותם במצוה קדושה זו של

הצנעת כל מה שנראה כמראה שיער הנשים

ובזה הם זוכות לעשות נחת רוח לאבינו שבשמים

כרצונו יתברך באמת

☆

כרך א'

☆

יוצא לאור בעזהש"ת על ידי חבורת אברכים

למען חיזוק קיום מצות כיסוי הראש כרצון הש"י

ויהי רצון שבזכות התחזקות זו, יקויים בנו הפסוק הנאמר במצות הצניעות

לְהִצִּילְךָ וּלְתֵת אֹיִבְךָ לַפְּנֵיךָ

מהדורה שניה – תשס"ז

עם הוספה חדשה בסוף הספר

המעוניינים ללמוד סוגיא זו מהמקורות,
או החפצים לברר את הענינים הקשורים לקיום מצות
כיסוי הראש כרצון הש"י,
ולקבל סיוע בכל הקשור לקיום המצוה הקדושה על הצד הטוב ביותר
יכולים להתקשר לטלפון

02-5825891

ירושלים עיה"ק

כמו כן כל הרוצה להוסיף סיפור, הנהגה, וכדו', שיש בה חיזוק בענין
קיום מצות כיסוי הראש כרצון הש"י, יוכל להתקשר לטלפון הנ"ל, או
לשלוח מכתב לת.ד. 55252 ירושלים

ויזכה על ידי זה שיהיה חלקו בין "מזכי הרבים", אשר עליהם נאמר
"ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד".

אנו נקבל בעז"ה בשמחה מרובה, כל הוספת עובדה והנהגה, מגדולי
וצדיקי הדורות, המביאה חיזוק בענין נשגב זה. בין הוספות מהצדיקים
שהזכרנו בספרנו מעט מדבריהם, ובין מהצדיקים שעדיין לא הבאנו
בספרנו מדבריהם.

כמו כן נקבל בשמחה כל סיפור ועובדה, מההתעוררות הנפלאה
שמשיע הש"י בדורינו, על נפשות נשות ישראל הכשרות, המתעוררות
לקיים מצוה זו כרצונו יתברך.

אנו מקוים בעזהש"י לפרסם כל זאת בכרך הבא העומד להופיע אי"ה,
וזכות התעוררות הרבים לדורי דורות, תעמוד לכם ולביתכם, מעתה
ועד עולם.

הספר מיועד עבור עידוד וחיוק בנות ישראל
הקדושות, החפצות לזכות להיות מאלו שנאמר
עליהם "אינן הדורות נגאלין אלא בשכר נשים
צדקניות שיש בדור".

(ילקוט שמעוני רות פרק ד' סוף אות תר"ו)

ועבור כל מי שחפץ לסייע להן, להגיע לזכות
נפלאה זו. אשר "גדול המעשה, יותר מן העושה".
פירש"י: "טורח המעשים את חבריהם".

(בבא בתרא ט', א')

וכך נפסק להלכה ב"שולחן ערוך" (יו"ד סימן רמ"ט)
שהמשיפע על אחרים שיתנו צדקה, "שכרו גדול
משכר הנותן".

ובזכות כל השתדלות שזוכים לחזק את נשות
ישראל, לקיים מצוה זו כרצונו יתברך, יושפע על
כולנו מאור הגאולה בפרטות ובכללות. וכלשון
מרן בעל "פרי מגדים" (אם לבניה אות צ') שכתב
בענין כיסוי הראש עם מטפחת, כאשר מאריך
בענין איסור היציאה עם פאה לרשות הרבים,
מסיים בזה הלשון: "ודאי כל בנות ישראל כשירות
ומתקשטות לפני בעלה, לא חס ושלום בפני
אחרים, ובזכות נשים צדקניות תבוא הגאולה,
כימי קדם, במהרה בימינו אמן".

"כל אשה המרבה לזוהר בדרכי הצניעות,

הרי זו משובחת!!!

וכמעט כל עונש האשה בעולם הבא,

וזכייתה לעולם הבא!

תלוי בזה"!!!

חסד לאלפים" על שולחן ערוך אורח חיים
סימן ג' סעיף ד' מבעל ה"פלא יועץ" ז"ע

תוכן הענינים

חלק ראשון

הקדמה..... עמוד י"א
הארה נפלאה..... עמוד י"ט

שער א' - דעת גדולי הדורות עמודי ההוראה

חלק א' - גדולי הדורות זי"ע

מרן הגאון מוילנא זי"ע..... עמוד כ"ז
מרן היעב"ץ זי"ע..... עמוד ל'
מרן החתם סופר זי"ע..... עמוד ל"ב
מרן המהרי"ל דיסקין מבריסק זי"ע..... עמוד מ"ד
- מתלמידיו הגדולים:
מרן הגאון רבי יצחק זאב יאדלער זי"ע..... עמוד ס"א
מרן הגאון רבי דוד בהר"ן זי"ע..... עמוד ס"ה
מרן הגאון רבי שמואל סלנט זי"ע..... עמוד ס"ו
מרן החזון איש זי"ע..... עמוד ע'
מרן הגרי"ז מבריסק זי"ע..... עמוד קי"ז
מרן בעל קהילות יעקב מסטייפלא זי"ע..... עמוד קכ"ה
מרן בעל מנחת יצחק זי"ע ובית דינו..... עמוד קכ"ט
מרן הגרא"מ שך זי"ע בעל "אבי עזרי"..... עמוד קל"ו
מרן הגרש"ז אויערבאך זי"ע בעל "מנחה שלמה"..... עמוד קמ"ב
מרן הגרמ"א פריינד זי"ע גאב"ד ירושלים עיה"ק..... עמוד קס"ה
מרן הגרמ"י לנדא זצ"ל מתלמידי מרן החזון איש זי"ע..... עמוד קפ"ז
מרן הגרמ"ש לופיאן זצ"ל בן מרן הגר"א לופיאן זי"ע..... עמוד קצ"ז
מרן הגר"ש שבדרון זי"ע..... עמוד קצ"ט
מרן הגר"ב רבינוביץ זי"ע מחברי הביד"ץ דהעדה החרדית..... עמוד ר"ב

חלק ב' - דעת גדולי דורנו שליט"א

מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א	עמוד רי"ח
מרן בעל שבט הלוי שליט"א	עמוד רל"ח
מרן הגר"ש אויערבאך שליט"א	עמוד רנ"ה
מרן הגרמ"י ליפקוביץ שליט"א	עמוד רס"א
מרן בעל שו"ת קנין תורה משטראסבורג שליט"א	עמוד רס"ד
מרן הגר"ג נאדל שליט"א מתלמידי מרן החזון איש זי"ע ומרן בעל קהילות יעקב זי"ע	עמוד עד"ר

שער ב' - דעת גדולי החסידות

אטווצק - ווארקא

מרן הרה"ק רבי שמחה בונם מאטווצק זי"ע..... עמוד רע"ז

אלכסנדר

מרן כ"ק אדמו"ר מאלכסנדר שליט"א..... עמוד רע"ט

אמשינוב

מרן הרה"ק רבי יוסף מאמשינוב זי"ע..... עמוד רפ"ז

באבוב

מרן כ"ק אדמו"ר מבאבוב זי"ע..... עמוד ר"צ

באיאן

מרן הרה"ק רבי מרדכי שלמה מבאיאן זי"ע..... עמוד רצ"ו

ביאלא

מרן הרה"ק רבי נתן דוד מפארצווא זי"ע בן הרה"ק רבי יצחק יעקב

האדמו"ר הראשון מביאלא זי"ע..... עמוד רח"צ

מרן הרה"ק רבי יחיאל יהושע מביאלא זי"ע..... עמוד ש'

בעלזא

מרן הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע..... עמוד ד"ש

מרן הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע..... עמוד שי"א

ברסלב

מרן הגה"צ רבי לוי יצחק בנדר זי"ע..... עמוד של"ב
 מרן הגה"צ רבי שמואל שפירא זי"ע..... עמוד של"ד

גור

מרן הרה"ק בעל בית ישראל מגור זי"ע..... עמוד שנ"ב
 מרן הרה"ק בעל פני מנחם מגור זי"ע..... עמוד ש"ע

דאראג

מרן הרה"ק בעל אמרי שפר מדאראג זי"ע..... עמוד שע"ו

דושינסקיא

מרן הגה"ק רבי יוסף צבי דושינסקיא זי"ע גאב"ד ירושלים
 עיה"ק..... עמוד ש"פ
 מרן הגה"ק רבי ישראל משה דושינסקיא זי"ע גאב"ד ירושלים
 עיה"ק..... עמוד שפ"ו

דזיקוב

מרן הרה"ק רבי יהודה'לה מדזיקוב זי"ע..... עמוד שפ"ט

ויזניץ

מרן הרה"ק בעל צמח צדיק מויזניץ זי"ע..... עמוד שצ"ז
 מרן הרה"ק בעל אהבת ישראל מויזניץ זי"ע..... עמוד שצ"ט
 מרן הרה"ק בעל אמרי חיים מויזניץ זי"ע..... עמוד ת"א
 מרן כ"ק אדמו"ר מויזניץ שליט"א..... עמוד ת"ז

זוטשקא

מרן כ"ק אדמו"ר מזוטשקא זי"ע..... עמוד תי"ד

מאהש

מרן כ"ק אדמו"ר מטאהש שליט"א..... עמוד תכ"ג

לעלוב

מרן הרה"ק רבי משה מרדכי מלעלוב זי"ע..... עמוד תל"ג

מונקאטש

מרן הרה"ק בעל "דרכי תשובה" ממונקאטש זי"ע..... עמוד תל"ח
 מרן הרה"ק בעל "מנחת אלעזר" ממונקאטש זי"ע..... עמוד תמ"ב

חלק שני

נדבורנא

מרן הרה"ק רבי חיים מרדכי מנדבורנא זי"ע..... עמוד תמ"ח

סאטמאר

מרן הרה"ק בעל דברי יואל מסאטמאר זי"ע..... עמוד תנ"ז

מרן כ"ק אדמו"ר מסאטמאר שליט"א..... עמוד תפ"ז

סטראפקוב

מרן כ"ק אדמו"ר מסטראפקוב - ירושלים זי"ע..... עמוד תצ"ה

סיגעט

מרן הרה"ק בעל "ייטב לב" מסיגעט זי"ע..... עמוד תק"ב

מרן הרה"ק בעל "קדושת יום טוב" מסיגעט זי"ע..... עמוד תק"ח

מרן הרה"ק בעל "עצי חיים" מסיגעט זי"ע..... עמוד תק"י

תקנות קהלת נאנאש..... עמוד תקי"ח

תקנות קהלת קלינווארדיין..... עמוד תקכ"ד

תקנות ביהמ"ד דכולל אונגארין בירושלים עיה"ק..... עמוד תק"ל

סלונים

מרן הרה"ק בעל יסוד העבודה מסלונים זי"ע..... עמוד תקל"ד

מרן הרה"ק רבי מרדכי חיים מסלונים זי"ע..... עמוד תק"מ

מרן כ"ק אדמו"ר בעל נתיבות שלום מסלונים זי"ע..... עמוד תקמ"ג

ספינקא

מרן הרה"ק בעל "חקל יצחק" מספינקא זי"ע..... עמוד תקנ"ז

מרן כ"ק אדמו"ר רבי שמואל צבי [רבי הערשלין] מספינקא זי"ע..... עמוד

תקס"ה

סקולען

מרן כ"ק אדמו"ר מסקולען שליט"א..... עמוד תקס"ט

ערלוי

מרן כ"ק גאב"ד ערלוי שליט"א..... עמוד תקע"א

פאפא - צעהלים

מרן הרה"ק בעל "ערוגת הבושם" מחוסט זי"ע..... עמוד תקע"ח

פשעווארסק

מרן הרה"ק רבי יעקב מפשעווארסק זי"ע..... עמוד תק"פ

צאנז

מרן הרה"ק בעל "דברי חיים" מצאנז זי"ע..... עמוד תקפ"ג

מגדולי הדורות המביאים את דבריו הקדושים:

בספר דעת תורה להמהרש"ם מבערוזאן זי"ע..... עמוד תקפ"ז

בספר שו"ת חקל יצחק מספינקא..... עמוד תקצ"צ

בספר שו"ת תשורת שי מסיגעט..... עמוד תקצ"ב

מרן הרה"ק בעל עצי חיים מסיגעט זי"ע..... עמוד תקצ"ד

בני הרה"ק בעל דברי חיים מצאנז זי"ע:

מרן הרה"ק בעל דברי יחזקאל משינאווא זי"ע..... עמוד תר"ה

מרן הרה"ק רבי דוד מקשאנוב זי"ע..... עמוד תרי"ג

מרן הרה"ק רבי ברוך מגארליץ זי"ע..... עמוד תרט"ז

צאנז - קלויזנבורג

מרן הרה"ק בעל "שפע חיים" מצאנז-קלויזנבורג זי"ע..... עמוד תרי"ז

קאמארנא

מרן הרה"ק רבי יעקב משה מקאמארנא זי"ע..... עמוד תרע"א

קארלין

מרן הרה"ק בעל "בית אהרן" מקארלין זי"ע..... עמוד תרע"ה

קרעטשניף

מרן הרה"ק רבי אליעזר זאב מקרעטשניף זי"ע..... עמוד תרע"ז

קרית גת

מרן כ"ק אדמו"ר מקרית גת שליט"א..... עמוד תרפ"ה

שומרי אמונים

מרן הרה"ק רבי אהרן ראטה זי"ע

בעל "שומר אמונים" ו"טהרת הקודש"..... עמוד תרצ"ז

תולדות אהרן

מרן הרה"ק רבי אברהם יצחק קאהן זי"ע

בעל "דברי אמונה" מתולדות אהרן..... עמוד תש"ו

שער ג' - דעת גדולי יהדות ספרד

מרן החיד"א זי"ע	עמוד תשמ"ו
מרן השדי חמד זי"ע	עמוד תשכ"א
מרן הסבא קדישא מהרש"א אלפנדרוי זי"ע	עמוד תשכ"ו
מרן ה"פני יצחק" זי"ע	עמוד תשד"מ
מרן הבבא סאלי זי"ע	עמוד תשמ"ט
מרן רבי יעקב מוצפי זי"ע	עמוד תשנ"ז
מרן רבי מרדכי שרעבי זי"ע	עמוד תשס"א
מרן רבי יהיא שניאור זי"ע	עמוד תשס"ו
מרן רבי יהודה צדקה זי"ע	עמוד תשס"ט
מרן רבי רפאל כדיר צבאן זי"ע	עמוד תש"ע

שער ד' - דרשות ושיעורים

הגה"צ רבי שלום שכדרון זצ"ל	עמוד תשפ"ג
הגה"צ רבי דן סגל שליט"א	עמוד תת"ד
הגה"צ רבי שלמה גרוס שליט"א דומ"צ דחסדי בעלזא בארה"ב	עמוד תתי"ז
הגה"צ רבי חיים יעקב טויבער שליט"א דומ"צ דחסדי באבוב בארה"ב	עמוד תתכ"ט

מאמר "וכאשר תקום מן הספר"

החלק הראשון - כאשר נמצאים במצב של הכנה לקיום מצות
 כיסוי הראש עם מטפחת כרצון הש"י

א' - חשיבות כל פעם שנמנעים מדיבור של זלזול בקיום המצוה כראוי..... עמוד
 תתמ"ה

ב' - מעלת כל דיבור של עידוד וחיוזוק, לאחרים העושים את המצוה..... עמוד
 תתנ"ג

- ג' - להאמין בהבטחת חז"ל הקדושים, שעל ידי כל רצון ותשוקה, אפשר לזכות לדרגה הנשגבה של "מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה". עמוד תתנ"ד
- ד' - על ידי כל מחשבה של השתוקקות ורצון לזכות לקיים את המצוה, אפשר להינצל מיסורים רבים וקשים. עמוד תתנ"ז
- ה' - קרבת ה' ודביקות נפלאה בבורא יתברך, על ידי כל רצון ותשוקה. עמוד תתנ"ח
- ו' - הספר מביא סיוע בקיום מצות "בצדק תשפוט את עמיתך" "והוי דן את כל האדם לכף זכות". עמוד תתס"ם
- ז' - סיוע נפלא בקיום מצות "הוכח תוכיח" כתיקונה, בדרך הקלה והנעימה ביותר, מתוך אהבה וחיבה, ושמחה של מצוה. עמוד תתס"ד
- ח' - חשיבות כל תפלה שמתפללים לפני השי"י, על קיום רצונו יתברך. עמוד תתס"ה

החלק השני - כאשר כבר זכו להתחיל לקיים את מצות כיסוי הראש עם מטפחת כרצון השי"י

- א' - חביבות המצוה בשמים, תלויה כפי החשבת האדם אותה. עמוד תתע"ז
- ב' - מצות זכרון חסדי השי"י, והתעלות באהבת השי"י והודיה על חסדיו הרבים. עמוד תתע"א
- ג' - סיוע נפלא לעזור ליהודים אחרים, אשר שומעים על ההתחזקות בקיום מצוה זו, שיזכו (כל השומעים הנ"ל) להינצל מכשלונות חמורים שיש "בין אדם לחבירו". עמוד תתע"ג
- ד' - סיוע לאחרים לקיים את ההלכה של "ישכחנה בעיניו", אפילו כשעדיין אינם זוכים להשתוקק למצוה זו כראוי. עמוד תתע"ה
- ה' - סיוע נפלא בקיום מצות "הוכח תוכיח", בדרך הקלה והנעימה ביותר. עמוד תתע"ו

הקדמה

בשמחה ובהודיה לה' הטוב, אנו מגישים לפניכם את הליקוט דנן, אשר בו מובאים דברי הצדיקים וגדולי הדורות, בענין חיזוק מצות כיסוי הראש כרצון הש"י, אשר רבים משתוקקים להרוות צמאונם מדברי הצדיקים הקדושים, בענין קיום מצוה זו כראוי. בפרט בימינו אלה, אשר משפיע הש"י רוח טהרה ממרום, ואנו רואים בחוש את ההתעוררות הנפלאה, אשר נפשות רבות של נשים צדקניות בישראל, מתעוררות ומשתוקקות לחזור ולשוב אל מקור שורש מחצבתם, ונכספות ללכת בדרכי אמותינו הקדושות מדורי דורות, ולקיים את המצוה המיוחדת שלהם, כראוי וכיאות, באופן שיביא נחת רוח לבורא יתברך שמו.

"הכתר והכבוד לחי עולמים"

שם הספר "הכתר והכבוד לחי עולמים", ניתן כדי לעורר את לבנו על תכלית כל עבודתינו בעולמינו, לכבד את רצון בוראינו, ולקיים את מצותיו הקדושים באופן הראוי והמכובד ביותר. וכמו שאמרו חז"ל (מדרש תנחומא ויגש אות ו') "אמר רבי שמעון בן יוחאי, **אמר הקדוש ברוך הוא לישראל: היו מכבדין את המצוות שהן שלוחי, ושלוcho של אדם כמותו. אם כבדת אותן, כאילו לי כבדתני**".

ואכן כל אחד מבין בעצמו, שהאופן שבו נכבד כראוי את מצות כיסוי השיער ברשות הרבים, יוכל להיעשות כאשר נכסה את השיער עם מטפחת כראוי, ולא יראה על ראשינו שום מראה שיש בו דמיון לשיער, מפני שאבינו שבשמים גילה לנו בתורתו, שרצונו וחפצו הקדוש הוא: שנכסה ונסתיר את מראה השיער, בכל פעם שנצא לרשות הרבים. ולכן כל אחד מבין שלא נוכל לקיים את רצונו זה באופן מכובד, על ידי שנחפש את הדבר שנראה כמראה השיער, ועמו נכסה את השיער.

ולכן - גם בלא להיכנס לחלק ההלכתי שבזה, כל נשמה מישראל החפיצה ומשתוקקת לכבד את מצות בוראה, מבינה מאליה כיצד צריכה להיראות צורת קיום מצות כיסוי מראה השיער כתיקונה, באופן הראוי והמכובד.

וכך הם דברי מרן ה"חפץ חיים" זי"ע, שכתב בתחילת הקונטרס "כבוד שמים", וזה לשונו הקדוש: "הנה **כבוד נקרא, כשהאדם מחבב מצותיו של הקדוש ברוך הוא ונזהר בהן, שבזה הוא מכבד להקדוש ברוך הוא**". עכלה"ק. ומביא בדבריו את לשון המדרש תנחומא הנ"ל, אשר הקדוש ברוך הוא מבקש מבני ישראל, "היו מכבדין את המצות שהן שלוחי, ושלוחו של אדם כמותו, אם כבדתן אותן, כאילו לי כבדתני".

ואכן זהו ה"כתר" הנפלא, שמגישות נשות ישראל לפניו יתברך, כאשר הם מקדשות שם שמים בשמחה ובגאון, ומכסות את ראשם בכתר הצניעות כאמותינו הקדושות. ועל ידי זה הם יזכו שמשמים יכתירו את נשמתם בגן עדן, ב"כתר" הנפלא הזה, ויוכלו להתענג ולשמוח עבור זכיה זו לנצח נצחים, כי רק שם יוכל כל אחד לחזות את גודל השכר העצום, של כל השתדלות וכל טירחה וגייעה, שהשתדלו והתיגעו לקיים מצוה קדושה זו בהיותם בעולם הזה.

קיום מצוה זו כתיקונה, מעורר שמחה בכל העולמות

בתיבות "לחי עולמים", רמזנו את אחת מהעצות והאופנים, אשר על ידם נזכה לקיים מצוה זו כרצונו יתברך, בלא פחד מהמלעיגים השונים, והיא: על ידי שנזכור היטב, את גודל הנחת רוח שזוכים לעשות לפני אבינו שבשמים, אשר מתפאר לפני כל המלאכים ושרפים, ולפני כל הברואים אשר בכל ה"עולמות" העליונים, באומרו, ראו והביטו על בני חביבי, הנמצאים בעולם השפל והנמוך הלזה, בזמנים שפלים של עקבתא דמשיחא, אשר אין שואל ואין דורש ואין מבקש, ועם כל זאת הם משתוקקים וחפצים ומתייגעים לעשות את רצון קונם, והם מתחזקים בכל עוז, ומוסרים כל כבודם והרגלם, כדי לעשות נחת רוח לבורא כל העולמים. אשר על ידי כל השתדלות וגייעה קטנה בזה, זוכים לפעול שמחה עצומה

בכל ה"עולמות", בראותם את גודל אהבת ותשוקת בניו חביביו של קודשא בריך הוא, המתייגעים ומשתדלים לכבד את מצותיו הקדושים, בכל מחיר, ובכל מצב.

וכאשר נזכור ונאיר בנפשינו, שהדבר היחיד שנשאר לנו לעולמי עד, הוא רק ההשתדלות והיגיעה לקיים את רצון בוראינו, בלא פשרות, ובלא התחמקויות, על ידי זה נוכל להתחזק על כל פיתויי היצר, ונשמח בכל עוז להתגבר על כל ההעלמות השונים המונעים אותנו מלכבד את רצונו יתברך כראוי. כי רק ההשתדלות והיגיעה לעשות את רצון הבורא יתברך החי לעולמי עולמים, היא קיימת ועומדת לזכות של האדם לעולמי עד.

התנצלות

היות והספר נלקט על ידי אברכים שונים, שכל אחד ליקט מדברי רבותיו הקדושים, והיו כמה אברכים שהקדימו לדברי הצדיקים, מעט משבחיהם וגדולתם, למען ידעון כיצד יש להתייחס אל כל דיבוריהם בחרדת קודש. ואכן בתחילה ביקשנו שיהיו דברים אלו מסודרים לפני כל אחד מגדולי הדורות המוזכרים בספר זה, אך היות והיו אחרים שנמנעו מלהוסיף זאת, מחמת הטעמים שנראו להם, על כן השארנו את הדברים כפי שקיבלנו אותם, ולא השמטנו את מה שכבר נכתב עבורינו, וברצות הש"י נקוה ונשלים את החסר במהדורות הבאות אי"ה.

כמו כן כאשר היו אגרות אשר חתומים עליהם כמה מצדיקי וגדולי הדורות, סידרנו את הדברים אצל כל אחד ואחד בפני עצמו, כדי שיהיה מסודר לכל תלמיד וחסיד, כל דברי רבותיו שאמרו וכתבו בענין זה, לכן חזרנו עליהם שוב, כדי שיהיו מסודרים במקום אחד, ואז יוכל לראות לפניו את דעת קדשם באופן ברור ומסודר.

"דבר אשר תוכל לקיימו!"

ידועים דברי הרמב"ן שכותב באגרתו, "וכאשר תקום מן הספר, תחפש באשר למדת, אם יש בו דבר אשר תוכל לקיימו". ואכן לצורך קיום דבריו

הקדושים הללו, יחדנו מאמר מיוחד בסוף הספר, אשר בו נפרט בעזהשׁיית, את כל הדברים אשר יכולים לקבל מהם תועלת וחיזוק בעשיית רצון הבורא, על ידי הקריאה בספר זה.

אך זאת ברצונינו להדגיש בהקדמתנו זאת, היות ובדרך כלל, כל בעל נפש, כאשר הוא נתקל בענין המצריך תיקון וחיזוק, אזי היצר מתעטף באיצטלא דמצוה, אשר על ידה הוא מכניס רפיון וחולשה בכל החשק והרצון לברר את הדבר ולהתעורר לתיקונו, מפני שהוא מפתה את האדם באומרו, הרי ידוע לך שכל תכלית הלימוד הוא רק כדי לקיים, ואם כן הרי אתה יודע שענין זה איננו בשליטתך, וממילא אין זה בידך לקיימו, על כן עדיף שלא תלמד אותו כלל, ולא תיכנס לענין זה כלל.

אבל הרמב"ן הקדוש דייק בלשונו הזהב, וכתב "וכאשר תקום מן הספר, תחפש באשר למדת, אם יש בו דבר אשר תוכל לקיימו", ובזה הוא מרמז לנו, שגם כשלומדים ענינים שנראים לנו שאין הם "למעשה" עבורינו, כי נדמה לנו שאין בידינו לקיים אותם, אף על פי כן "תחפש" באשר למדת, אפילו אם לא תוכל לקיים את כל מה שלמדת, אבל אולי "יש בו דבר", אפילו רק דבר אחד, ופרט אחד, "אשר תוכל לקיימו".

ולענייננו, כדאי עבורינו כל היגיעה בכתיבת הספר ועריכתו, בשביל שיהודי אחד ימנע מלומר לזולתו, אפילו רק דיבור אחד המכניס רפיון בקיום מצוה זו כרצון השׁי, אשר מי יכול לשער ולתאר גודל הזכיה להינצל מעון חמור ונורא כזה, שהרי אפשר להיכלל על ידו בעון המחטיא את הרבים, אשר עונשו נורא עד למאד, כנפסק ברמב"ם שאין מספיקין בידו לעשות תשובה, וכידוע מענינו של ירבעם בן נבט השׁי ישמרנו ויצילנו. אשר ענין זה עלול להיעשות אפילו על ידי דיבור אחר של זלזול ורפיון, שנפלט מהפה, ואפילו שלא בפניו, רק בתוך שיחה הנאמרת בקשר למי שזוכה לקיים מצות כיסוי הראש כרצון השׁי כראוי. ולפעמים אף בלא שום דיבור, עלולים להיכשל בחטא נורא זה, כאשר נמנעים מלהראות פנים מאירות ומעריכות לזולת, וכידוע מאמר צדיקים זי"ע, על הפסוק "כי באפם הרגו איש", שבעקמת האף עלולים להרוג איש רחמנא לצלן. - ואילו יזכה אדם אחד על ידי הקריאה בספר זה, להימנע מדיבור אחד של רפיון וזלזול בענין קיום מצוה קדושה זו כראוי, אזי הוא ניצל על

ידי זה מדבר נורא עד למאד, ועבור זה לבד כדאי כל יגיעתינו, כל ימי חיינו.

ועל אחת כמה וכמה, כדאית יגיעתינו, באם יהודי אחד יזכה להתעורר על ידי ספר זה, לחזק ולעודד את זולתו, לשמוח בקיום מצוה זו כראוי, אפילו אם הוא בעצמו עדיין לא זכה לקיים מצוה זו כרצון הש"י, אבל על ידי הקריאה בספר, הוא יזכה לומר דיבור אחד של שבח לחבירו, אשר יזכהו הש"י לקיים מצוה זו כראוי. אזי בוודאי ובוודאי שהכל כדאי בשביל דיבור אחד כזה, שהרי מי יכול לשער ולתאר את גודל הזכות ועוצם השכר שאפשר להרויח מדיבור אחד של עידוד וחיוזוק, שמעודדים את הזולת בקיום רצון הבורא בשלימות, וכמה שמחה של מצוה וגאווה דקדושה, אפשר להפיח ולהאיר בלב הזולת, על ידי מחמאה קצרה אחת, הנאמרת בפנים מאירות ושמחות, אשר אין לנו מושג עד היכן אפשר לזכות על ידי זה, לרומם ולחזק את הזולת ברוחניות ובגשמיות, ובוודאי אין לשער ואין לתאר גודל הזכיה שמרוויח המעודד לעצמו בזה ובבא לדורי דורות.

וכמו שמובא בזוהר הקדוש, שכשם שיש תביעה בשמים על כל מילה שלא היתה ראויה להיאמר, כך ידרשו בשמים על כל מילה שהיתה ראויה להיאמר, ונמנעו מלהוציאה מן הפה. ומכיון שגילו לנו חז"ל הקדושים, שמידה טובה מרובה, אם כן אין לשער גודל השכר שיזכו להרויח, על ידי כל מילה של עידוד, שיעודדו את הזולת בקיום רצון הש"י בשמחה, על ידי הקריאה בספר זה. [וראה עוד דברים נפלאים בענין זה בסוף ספרנו, במאמר "וכאשר תקום מן הספר", בחלק הראשון אות ב'].

העצה לזכות לניסים ונפלאות למעלה מדרך הטבע

ונסיים בדברי מרן הגאון הגדול רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל, שנאמרו על ידי בנו הגאון רבי עזריאל שליט"א, [נדפס בספר הזכרון "כנסת עזרא", חלק ב' עמוד תרע"ז], "כתוב שתרי"ג מצוות הם כנגד רמ"ח אברים ושס"ה גידים, וכל מצוה מתקנת את האבר שלה, ומזה נשפע קיום כל האדם, [שהוא עולם קטן כידוע]. ועל דרך זה גם כל קיום העולם יונק מהמצות. והניסים באים על ידי זה שמוסיפים יותר מהחיוב, ומרבים

מרן הנאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל
"הנסים באים על ידי זה שמוסיפים יותר מהחוב, ומרכיבים בהידור
מצוה שהוא יותר מהמצוה, בזכות זה מן השמים עושים נסים!"

בהידור מצוה שהוא יותר מהמצוה, בזכות זה גם בשמים עושים ניסים, שהם יותר מסתם קיום העולם".

יעזרנו השם יתברך בזכות כל השתדלות להתחזק בקיום מצוה זו כרצון הש"י בשלימות, שיתגלו ויושפעו עלינו חסדי הש"י, בימים גדולים אלה, אשר הכלל והפרט מצפים לרחמי שמים מרובים, וכפי שאנו רואים בדברים ברורים אלו, שבזכות ההוספה בקיום המצות יותר מהחיוב, זוכים להתגלות נסים ונפלאות, [ממילא אפילו לפי אלה שסוברים, שמדובר רק בהידור בקיום מצות כיסוי הראש, אם כן בזכות זה זוכים להנהגה של ניסים, ומי אינו זקוק בימינו, שמן השמים יגנו עליו באופן של ניסים].

וכך הבאנו בספרנו, מדברי כ"ק מרן הגה"צ רבי בנימין ראבינוביץ זצוק"ל, שאמר, שכל הוספה בכיסוי הראש בצניעות, כאשר קשה לאדם לשנות את הרגלו ודרכו, והוא נצרך לחיזוק מיוחד כדי להתגבר על הבושה וההרגל, משפיעה ישועות והצלחות מרובות למעלה מדרך הטבע. וכגון, כל מי שמסירה את ה"פריזעט", או ה"שפיצל", ומתחילה ללכת רק עם מטפחת. כפי שאחזו שזהו חיוב גמור על פי הלכה, לכסות את הראש עם מטפחת כראוי, והיה מעודד ומחזק את נשות ישראל, להתגבר על כל המלעיגים מבחוץ ומבפנים, באומרו שעל ידי זה יכול כל אחד לזכות לישועות מרובות למעלה מדרך הטבע. [ויסוד הדברים מבואר בראשית חכמה שער האהבה, פרק ח' אות ו'].

כן יזכנו הש"י, לעשות רצונו כראוי, מתוך שמחה וטוב לבב, לכבד את מצוותיו, ולשמור עליהם מכל משמר, ובזכות זה נזכה כולנו לשמירה עליונה ברוחניות ובגשמיות, לאורך ימים ושנים טובות אכ"י".

בתפלה ובציפיה לזכות ליטול חלק בהתעוררות הנפלאה של נשות ישראל, המתחזקות לעשות רצון אביהם שבשמים, מתוך שמחה של מצוה.

מערכת

"הכתר והכבוד לחי עולמים"

ת. ד. 5252

ירושלים

מרדכי האגן רבי בנימין ראבינאוויטש זצוק"ל
חבר הברד"ץ העדה החרדית

"כאשר עושים פועלה למעלה מדרך הטבע"

במות זה זוכה לישועות למעלה מדרך הטבע!

ועם האגן רבי יעקב בלוי שליט"א, חבר הברד"ץ העדה החרדית
האגן רבי נפתלי פרנקל שליט"א, מייץ כהנדה החרדית.

הארה נפלאה שיכולה לסייע הרבה מאד בעוהש"י
לכל מי שרוצה לקבל תועלת מספר זה

הנה כל מי שרוצה לקבל תועלת בעשיית רצון אבינו שבשמים, על ידי ספר זה, עליו להקדים לעצמו הקדמה אחת, ולהאירה בנפשו בבהירות.

והיא: כי כל מי שרוצה לדעת ולהתבונן באמת, מהו רצון הש"י ממנו, בכל המצוות, ובפרט במצוה זו, עליו להבין היטב שאפילו אם מצא אצל הצדיקים והגדולים, שאמרו בפירוש שרצון הש"י שלא תצא אשה לרשות הרבים עם פאה על ראשה, ולעת עתה בני ביתם, נשותיהם, בנותיהם, כלותיהם, נכדותיהם, או ההולכים בדרכיהם, יוצאות - בימינו - לרשות הרבים עם פאה, אזי יש לו לדעת, שבכל זאת אין בזה שום סתירה ושום קושיא על הצדיקים והגדולים הללו. אדרבה ואדרבה, היא היא תפארתם וחשיבותם, שאף על פי שבפועל היה קשה לבני ביתם לקיים את רצון הש"י כראוי, בקיום מצוה קדושה זו, אף על פי כן לא נמנעו מלגלות את האמת למי שרוצה וחפץ לדעת את האמת.

והנה כל זה שייך גם בכל המצוות שבתורה, אך על אחת כמה וכמה במצוה זו של כיסוי הראש, אשר כל מי שיודע קצת את קורות הדורות, יודע בבירור שכל

ההתדרדרות שנעשתה בקיום מצוה זו, היתה מכח השפעת החברה והמצב הקשה שהיה בכלל ישראל משנת ת"ר ואילך, והמצב הלך והתדרדר בתקופת מלחמת העולם הראשונה ואחריה, ובתקופת מלחמת העולם השנייה ואחריה, בהתגברות היצר הרע וחיילותיו, רחמנא לצלן. והיה המצב נורא למאד, עד שאפילו בני ביתם ויוצאי חלציהם של גדולים שבגדולים, וקדושים שבקדושים, היה להם נסיונות נוראים וקשיים עצומים, שלא לסטות מדרכי אבותיהם הקדושים והטהורים בקיום התורה ומצותיה כראוי.

ואף לאחר מכן, היות והדבר השתרש מאד בקרב הציבור, היה קשה מאד לבני ביתם לשנות את הדבר לבדם, ולחזור למוטב נגד כל דעת הקהל. ממילא מובן לכל אחד, שאין שום מקום, להיחלש, ולהתקרה, ולהתרפות, מלקיים את דברי הצדיקים זי"ע, מחמת שרואים שצאצאיהם או תלמידיהם, עדיין אינם מסוגלים לקיים את דברי זקניהם ורבותיהם בשלימות, מפני שכאמור אין הם אשמים בזה כלל, ואל תדון את חברך עד שתגיע למקומו, וכמו שכתבו צדיקים זי"ע, שלמקומו לעולם לא תגיע, מפני שכל קושי וכל מניעה, בנויה ומורכבת מאלפי סיבות, ופרטים, ומצבים, בין לפי מצב הדור כולו, ובין לפי מצב הבית, ובין לפי מצב האשה בפרטות.

על כן כל אחד שחפץ לקיים רצון בוראו באמת, אין לו אלא לדעת מה גילו לנו גדולי הדורות זי"ע, מהו רצון הש"י, כיצד יקיימו נשות ישראל את מצות כיסוי הראש.

ויעשה כל אשר ביכולתו לזכות יהודים שיעשו את רצון בוראם במצוה זו בשלימות, כמו בכל המצוות שבתורה. והנה אף על פי שהדברים ברורים ופשוטים, ומובנים לכל בר דעת, שאין זו סיבה להיחלש ולהתרפות מדברים מפורשים וברורים שכתבו ואמרו גדולי הדורות זי"ע, מחמת שעדיין קשה לצאצאיהם ותלמידיהם לקיימם בשלימות, עם כל זאת נביא את לשונו של הרה"ק בעל שומר אמונים זי"ע, שכותב בספרו שולחן הטהור (מאמר הצניעות פרק ה') בזה הלשון: "הרשע הזה [היצר הרע] כל כחו בעת, לצוד במצודתו זרע קדושים וצדיקים וחסידים, וצעירי הצאן ונשים, ובקל יש בכחו לפתות חלושי דעת כאלו. ובשביל זה יש פתחון פה להמון עם כשמוכיחים אותם, לומר להמוכיח "טול קורה מבין עיניך", ובשביל זה נחדלו מלהוכיח. אבל באמת אין זה תירוץ, כי מצינו אצל גדולים וצדיקים, גם הראשונים אשר השיבו רבים מעון, ועל בניהם לא היה בכחם להחזירם בתשובה, כמו שאמרו רז"ל על חזקיהו המלך, וכי חזקיהו לכל ישראל לימד תורה ולמנשה בנו לא לימד, אלא כל התוכחות שהוכיחו, לא הועילו לו.

וככה עוד מצינו בהרבה תנאים הקדושים כמובא בדברי רבותינו ז"ל, ולא היה חס ושלום מחמת מניעת התוכחה, רק זה נטבע בטבעיות שיוכל החכם לפעול יותר אצל אחרים, וגם הוא מסודות אלקינו ברוך הוא וברוך שמו.

ולכן אם אין בכחו למחות בבני ביתו, יתבונן אולי אם ימסור נפשו ביותר, אז יהא בכחו למחות. וגם אם לא

אפשר באמת בשום אופן, כמו שנתמרמרו לפני במרירות כמה וכמה, גודל צערם בזה, כי אין בכחם למחות בבני ביתם, וידעתי כי יש מישראל הקדושים אשר הוכו ונתביישו בשביל זה ולא הועיל למו, אף על פי כן אין פטור מלייסר ולהוכיח אחרים, כי אטו מי פטרו מזה?!" עד כאן לשון קדשו. [וכאשר נתבאר בעז"ה בסוף הספר במאמר "וכאשר תקום", עצה נפלאה כיצד יוכל כל אחד לסייע ולעורר את בני ביתו, ואת כל מי שיש לו קשר עמו, בקלות ובנעימות, בלא שום קושי כלל].

וכתב הגה"ק בעל "תולדות יעקב יוסף" זי"ע, מגדולי תלמידי הבעש"ט זי"ע, בפרשת נשא במצות "והתודו את חטאתם", וזה לשונו הקדוש: "עתה התחכם היצר הרע, שלא יצטרך לילך לפתות וללכוד ברשתו כל יחיד ויחיד, רק כל עצמו ללכוד את: היחיד אשר רבים נכשלים בו". עד כאן לשונו הקדוש. [ובשיחות הקודש של כ"ק מרן אדמו"ר בעל "נתיבות שלום" מסלונים זי"ע, מביא את דברי קודש אלו, להתעורר מהם להבין עד היכן נצרך להיזהר ולהישמר מהתגברות היצר, בפרט מי שמעשיו חשובים בעיני אחרים, ולמדים מהנהגותיו, בפרט כשהם לקולא, רחמנא לצלן].

ואם כן מובן לכל אחד, עד כמה קשה להתגבר על היצר הרע, כאשר "כל עצמו" של היצר מתגבר אך ורק על אדם יחיד זה, אשר רבים מביטים עליו. ואם לנו, אנשים פרטיים, קשה להתגבר על היצר הרע, אפילו שהתגברותו היא קטנה יחסית, על אחת כמה וכמה, אותם נשים שרבים למדים מהם, אשר "כל עצמו" של היצר

"לעולם הבא לא יקבלו כלל תירוץ זה שראו אחרים מזלזלים בזה!"

מרחן הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א
 "אין בזה שום תירוץ, אפילו רואים אנשים מזלזלים בזה,
 ואפילו אנשים חשובים!"
 "אתה גורם להם שיענשו גם עכורך, שהכשילו אחרים!"

מתחכם ללכוד אותם, רחמנא לצלן, בוודאי ובוודאי שקשה הדבר עד מאד, והם זקוקות לרחמי שמים מרובים, ולסייעתא דשמיא מיוחדת כדי לזכות להתגבר עליו כראוי.

וכתב מרן הגאון האדיר רבי חיים קנייבסקי שליט"א בספרו ארחות יושר (ערך תפלה, עמוד ק"א אות ג'), וזה לשונו שם:

"ויש בזה גם חילול ה' רחמנא לצלן שאומרים "כך מתנהגים בני תורה", ואין בזה שום תירוץ, אפילו רואין אנשים מזלזלים בזה, ואפילו אנשים חשובים. דממה נפשך, אם יש להם טעם בזה, - ומסתמא, צריך לדונם לכף זכות שיש להם טעם, - אין הטעם שייך אצל אחרים. ואם אין להם טעם, בוודאי גם הם יענשו על זה, ולא עוד אלא שאתה גורם להם שיענשו גם עבורך שהכשילו אחרים.

והעיקר שבכל דבר צריך לראות מה כתוב בתורה ובשו"ע, וזהו רצון ה', והמזלזל בזה הוא בכלל אפיקורס ח"ו, ולעולם הבא לא יקבלו כלל תירוץ זה שראו אחרים מזלזלים בזה". עד כאן לשונו.

ולכן יש לנו להתחזק נגד פיתוי היצר, המכניס קרירות בלב האדם, וגורם לו להתרפות מלעשות את רצון הש"י בשלימות, כאשר הוא מראה לאדם, משפחות חשובות של יראים ושלמים שיחיו לאוי"ט, אשר עדיין קשה להם ללכת בשלימות בדרכי רבותיהם וזקניהם הקדושים, ובדרכי הדורות הקודמים זי"ע, אשר מסרו

נפשם לקיים את רצונו יתברך בשלימות בענין מצות כיסוי
הראש כראוי.

והשם יתברך ינחנו על מי מנוחות על דבר כבוד שמו,
שנזכה לעשות רצונו יתברך בשלימות באמת כל ימי חיינו.

ישנם עוד הערות יקרות ונחוצות לתועלת כל קוראי
הספר, במאמר "וכאשר תקום מן הספר", אשר ניכולתם
לסייע בעזהשי"ת, על כל אופן הקריאה, וקבלת התועלת
מהספר.

”שמחתי ונתתי שבח והודיה להשם יתברך”

מכתב קודש מאת הגאון רבי **בנימין מנדלזון** זצ”ל אב”ד קוממיות אשר הסתופף בצל הרה”ק בעל ”אמרי אמת” מגור זי”ע והיה מגדולי חסידי גור מהמקורבים אצל הרה”ק בעל ה”בית ישראל” מגור זי”ע **בענין השמחה אשר יש לשמוח כאשר הכלה תלך עם מטפחת**

אור לה' פרי' שלח תשל"א

הנה משפחת הבחור מכירים אותי, והם מושפעים ממני בהרבה דברים, ותוכל להגיד להם: כשעשיתי השידוך עם משפחת בעלזא זידיטשוב עם בני נ”י¹, מלבד עצם ההתקשרות עם קדושי עליון זי”ע, **שמחתי ונתתי שבח והודיה להשם יתברך** שכלתי תחי' תלך כמו שהלכו **בפולין** לפני מאה שנה².

ואם הבחור יהיה פה, אספר לו, **וישמח** שהציעו לו שידוך של **לכתחילה**.

ידוע לי מגאונים אמיתיים זי”ע שנשיהם הלכו הילוך הדיעבד, ושמחו שעשו שידוכים עבור בתם עם חדר צאנו, והסכימה לילך בנוסח צאנו הידוע³.

...ואקוה כשיראה להבחור ממשפחתו מכתבי, **בטח יסכימו להרחבת קדושה בביתם**, ואם מה' יצא הדבר יגמר בכי טוב.

ידידך המברך בכטו”ס

בנימין מנדלזון רב דפה

צילום כתב היד של המכתב נמצא במערכת.

בשיחה אישית עם משפחת מקבל המכתב קיבלנו רשות מיוחדת לפרסם המכתב לתועלת הרבים.

1. **כשעשיתי השידוך עם משפחת בעלזא זידיטשוב עם בני נ”י**. הגה”צ רבי בנימין מנדלזון זצ”ל השיא את בנו - יבלחטי”א - הגה”צ רבי מנחם מנדל מנדלזון שליטי”א אב”ד קוממיות, עם הרבנית הצדקנית מרת בילא חיה עי”ה, בת הרה”ק ר' יוסף מאיר פאלאק זי”ע, נכד הרה”ק בעל ”עטרת צבי” מזידיטשוב זי”ע, אשר גדלה עם אמה אשת חבר הרבנית הצדקנית מרת חנה תחי' אצל רבן של ישראל הרה”ק אהרן קדוש ה' מבעלזא זי”ע, וחינכה מאז שנכנסה לביתו במסירות מופלאה בדרך אבותיו הקדושים לבית בעלזא זי”ע.

וראה בעמוד ש”ז מערכת ”בעלזא” מה שאמר הרה”ק מהרי”ד מבעלזא זי”ע: ”כל מי שלומד שו”ע ביראת שמים וראה היטב שאין חילוק בין שערות עצמן לפאה נכרית וכו' **על כן צריך כל איש לעיין היטב על בני ביתו בזה”** עכלה”ק. ובעמוד ש”ז הובא מדברי הרה”ק מהרי”א מבעלזא זי”ע שחיפש שידוך עבור אחיה של הרבנית מקוממיות הנייל - הי”ה כ”ק אדמו”ר הרה”צ רבי אברהם פאלאק מבערגסאז - פתח תקוה - זצ”ל - ודרש שתלך רק עם מטפחת בלא שום הוספה של פריזעט או שפיצל כלל, וכאשר מצא את השידוך כחפצו שיבחה מאד על זה.

2. **כמו שהלכו בפולין לפני מאה שנה**. ראה במערכת ”גור” עמוד שעי”ג מה שסיפר כ”ק אדמו”ר בעל פני מנחם מגור זי”ע שאשת הרה”ק בעל ה”שפת אמת” מגור זי”ע הלכה רק עם מטפחת, וכן גם אשת הרה”ק בעל ”אמרי אמת” מגור זי”ע בזיוויר, אמם של כ”ק מרן האדמו”רים בעל ה”בית ישראל” וה”לב שמחה” זי”ע הלכה רק עם מטפחת.

3. **לילך בנוסח צאנו הידוע**. ראה במערכת ”צאנו” עמוד תקפ”ה מה שכתב הרה”ק בעל ”דברי חיים” מצאנו זי”ע בשו”ת דברי חיים (ח”ב יו”ד סי' נ”ט) שאפילו לתת חתיכת משי וכדומה על המצח שיהיה דומה לשיער אסור. וראה שם באריכות מדברי בניו ותלמידיו וכל ההולכים בדרכו שנוהרו מאד ללכת במטפחת בלא שום תוספת של פריזעט ושפיצל כלל.

השער הראשון

דעת עמודי ההוראה

מרן הגר"א מווילנא זצוק"ל

כתב רבינו הגר"א ב"שנות אליהו" על מסכת שבת פרק ו' משנה ה', "ופאה נכרית, פירוש, [אשה] שאין לה שער, נוטלת שער ומכנסת תחת הצעיף, כדי שתתראה בעלת שער" עכ"ל הגר"א.

וכתב על זה הגאון מה"ר נפתלי הירץ הלוי זצ"ל בהגהות שם: "נתכוין הגר"א לאפוקי ממה שכתב בשלטי גבורים ללמוד היתר מכאן לנשים נשואות היוצאות בכיסוי שערות שלהם שמכסים בשער אחרים תלושים כמו שייטלען [פאות] וכדומה, לזה כתב רבינו הגר"א שכאן מיירי [מדובר] שהן מכוסות [לגמרי] בצעיף".

ובקונטרס "דעת רבותינו - בענין פאה נכרית" בני ברק תשנ"ח חלק ראשון עמוד 49, מביא מכתב מהגאון רבי ברוך רקובר זצ"ל מחבר ספרי "ברכת אליהו" על ביאורי הגר"א, אשר מבאר במכתב את הסוגיא באריכות ובהרחבה, ואנו נביא רק קטעים קטנים מדבריו, כדי לטעום מעט מעיקרי הדברים: "יש להדגיש שהחיוב על אשת איש לכסות שעה ברשות הרבים אינו מטעם ערוה, אלא כמו שכתוב בכתובות ע"ב, א': "ראשה פרוע דאורייתא היא, שנאמר ופרע את ראש האשה" (במדבר ה', י"ח). וטעם האיסור כתב בתרומת הדשן

סימן י', דשם הביא הגמרא דכתובות הנזכרת לעיל. וכתב על זה וזה לשונו: "דודאי איסור גילוי הראש דהתם איננו אלא משום פריצות דגברי. והיכא דלא שכיחא רבים כגון בחצר אין קפידא עכ"ל. וכן כתב הלבוש אבן העזר סימן כ"א סעיף ב' וזה לשונו: לא תלכנה בנות ישראל פרועות ראש בשוק וכו' שזה הוא פריצות לאשה" עכ"ל.

ובעמוד 55 אות ח': "הרי ברשות הרבים דרכה לכסות את הפאה [לגמרי], כמפורש בדברי הגר"א בשנות אליהו על המשנה דפאה נכרית, וזה לשונו: "פירוש שאין לה שער, נוטלת שער ומכנסת תחת הצעיף". והיינו ברשות הרבים דלשם יוצאת מכוסה".

ובעמוד 63 מסיים: "ויהי רצון שזכות רבינו הגר"א זצוק"ל תעמוד לנו למצוא את האמת הצרופה, וכמו שכתב רבינו יונה באבות פרק ד' משנה ה': "הלומד על מנת לעשות, רצונו לומר, שדעתו לפלפל בלימוד כדי לדעת אמיתת הדברים, ורצונו לטרוח כמה ימים ושנים, להשיג דבר קטן, ולנהוג עצמו על פי האמת".

בברכת התורה

ברוך רקובר".

מורן החכם צבי זצוק"ל
 אביו של מורן היעב"ץ מעמדין זצוק"ל
 שכתב בצוואתו הקדושה:

"הנני מצוה בזה עליכם ועל דורותיכם אחרים חק עולם ולא יעבור...
 פאה נכרית יהא אסור לכם! וכל מי מיוצאי חלצו שיעבור על דברי
 צוואתי ואזהרתי בזה, לא יקרא שמו עליו!...
 בסודם אל תבוא נפשו! ובקהלם לא תחד כבודי! ובשם ישראל לא יכונה!"

לשונו הקדוש בשו"ת שאילת יעב"ץ, הובא בספרנו להלן, בדברי מרן החתם סופר זי"ע, ולשונו הקדוש בספרו מור וקציעה סי' ע"ה, הובא בספרנו להלן, בדברי מרן החיד"א זי"ע.

קטע נורא מצוואתו הקדושה

"ואתם בני ישמרכם צורנו ויצילכם, זרעי וזרע זרעי עד עולם, הנני מצוה בזה עליכם ועל דורותיכם אחריכם חק עולם ולא יעבור!, בל יעלה על ראשכם, כובע לְבָד וכו', ובן פאה נכרית (פארוק) יהא אסור לכם!..."

וכל מי מיוצאי חלצי שיעבור על דברי צוואתי ואזהרתי זאת, לא יקרא שמי עליו!!!. בסודם אל תבוא נפשי ובקהלם לא תחד כבודי, ובשם ישראל לא יכונה!!!."

היעב"ץ בהגהותיו לסידורו "עמודי שמים", נדפס בסוף הסידור עמוד ק"ב, משנת תשכ"ז

מרן ה"חתם סופר" זצוק"ל

כותב בצוואתו הקדושה:

"פאה נכרית אני אוסרכם באיסור גמור!! וה' ימציאכם חן! וחסד!
 וחנינה! וחמלה! ותגדלו בניכם, וצאצאיכם, וצאצאי צאצאיכם, על
 התורה והעבודה!!"

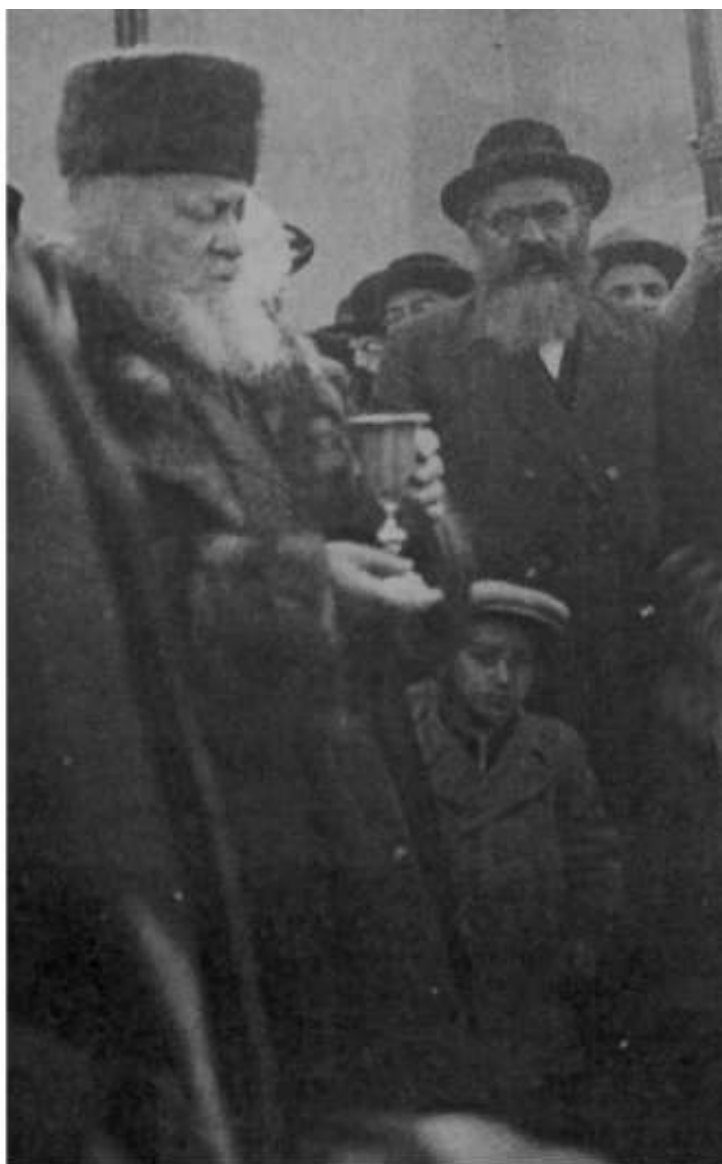
**אשת מרן החתם סופר זי"ע ובנותיו וכלותיו הלכו עם
מטפחת בלבד!**

מרן ה"חתם סופר" זצוק"ל, פוסק בפירוש בהגהות החתם סופר על השולחן ערוך סימן ע"ה, שפאה נכרית אסורה ברשות הרבים. [והיא יותר חמורה ממי שהולכת עם סל של נסרים על הראש, אפילו ש"אי אפשר שלא יראו שערותיה דרך הנסרים", ולכן אסור מדרבנן לצאת עם סל זה לרחוב, אבל לצאת עם פאה זה יותר חמור. - וראה להלן בחלק ב' בעזהש"י, את אריכות לשונו הקדוש של מרן החתם סופר זי"ע עם כל המקורות שהוא מציין לעיין בהם].

מה כתב מרן ה"חתם סופר" זי"ע בצוואתו לנשים!?

מלבד זאת כתב מרן ה"חתם סופר" זצוק"ל בצוואתו הקדושה: "וגם אפילו פאה נכרית אני אוסרכם באיסור גמור! וה' ימציאכם חן, וחסד, וחנינה, וחמלה, ותגדלו בניכם וצאצאיכם וצאצאי צאצאיכם, על התורה והעבודה, כאשר ציוה ה' אלקינו עמנו ועם בנינו, עד עולם".

ועוד כתב מרן ה"חתם סופר" זי"ע לפני זה, בצוואתו הקדושה: "ולא תאמרו נשתנו העתים, כי יש לנו אב זקן יתברך שמו, לא נשתנה, ולא ישתנה, וכל רע לא יאונה, ותתברכו מקדם מעונה".

מרן הגה"ק רבי יוסף צבי דושנסקיא זצוק"ל

כותב באגרת, שכשהחל להתפרץ פאה נכרית, דרש מרן
החתם סופר זצוק"ל על תיקון הענין, וכירך את "כל מי ששומע
לדבריו, לילך בצניעות בדרך דורות ראשונים, יזכה לבנים
מהוגנים, ויתברכו בכל העינים!"

ומסיים את צוואתו הקדושה בתפלתו הידועה: "ויהי רצון מלפניך, נותן התורה יתברך שמך, שלא ייבש המעיין, ולא יקצץ האילן, פרי עץ חי וקים אמן ואמן", עכ"ל"ק.

**מה ציווה המהר"ם א"ש - תלמיד החתם סופר -
ברגעים האחרונים לפני מותו?!**

והנה פסק דינו של מרן החתם סופר זי"ע בשולחן ערוך סימן ע"ה ובצוואתו, התפרסם בכל כלל ישראל, ובפרט ידוע הדבר בין תלמידי תלמידי האמיתיים המתבטלים אל דעת קדשו, וביותר בין יהודי הונגריה החרדים לכל מוצא פי מרן החתם סופר זי"ע, ונציין כמה מגדולי הדורות המביאים את דבריו הקדושים.

נקדים שתי עובדות נוראות מתלמידי החתם סופר זי"ע, שבהם אנו רואים עד כמה זעקו והרעישו תלמידי החתם סופר האמיתיים זי"ע על ענין הפאה.

זה לשון עדותו של הגה"ק ר' עקיבא יוסף שלעזינגר זי"ע בספרו לב העברי (חלק א' דף פ"א) **על הגאון רבי מאיר א"ש**, בעל אמרי אש זי"ע: "אלו הן הדברים אשר צוה רבינו מאיר א"ש ז"ל לפני מותו לזרעו אחריו, ואמר בזה הלשון: מה אצוה לכם, שתלמדו בהתמדה, או שתהיו עובדי השם, זה תבינו מנפשכם. אך זה אצוה לכם מאד, תזהרו להיות עוקר הרים על מנהג קל שבקלים, והנשים ישמרו מללבוש פאה נכרית חם ושלום. עכ"ל הקדוש!".

**ברכת החתם סופר
שררש כשהחל להתפריץ פאה נכרית!**

וזה לשון עדותו של מרן הגה"ק רבי יוסף צבי דושינסקיא זי"ע, רבה של ירושלים עיה"ק, במכתבו הנדפס בספר "זכרון למשה":

"פשוט שדעת קדושת זקני מרן החתם סופר זצ"ל, בהגהות שולחן
 ערוך נוטה לאיסור, ומוכח זאת ממה שציין ל"שאילת יעב"ץ"
בשלושה מקומות שאמר!
 [אגרת קדשו מובאת להלן במערכת "ערלוי"]

כ"ק מרן אדמו"ר מערלוי שליט"א
 נכד מרן הגה"ק בעל "חתם סופר" זצוק"ל

אשר כותב בצוואתו הקדושה:

"פאה נכרית אני אוסרכם באיסור גמור!! וה' ימציאכם הן! והסד!
 והנינה! וחמלה! ותגדלו בניכם, וצאצאיכם, וצאצאי צאצאיכם, על
 התורה והעבודה... עד עולם!"

"ושמעתי למורי הגאון ר' יצחק זעקיל (פאללק) זצ"ל בהתווכחו עם תלמיד החתם סופר, על סדר דברים שיצאו מפיו [של החתם סופר] בדרשה אחת, כשהחל להתפרץ פואה נכרית!!! אמר הוא [הגאון ר' יצחק זעקיל פולק] ז"ל, סדר דבריו [של מרן החתם סופר זי"ע] היה לברך כל מי ששומע לדבריו לילך בצניעות בדרך דורות ראשונים, יזכה לבנים מהוגנים!, ויתברכו בכל ענינים!.

והרים [החתם סופר זי"ע] קולו בכח, "מכלל הן אתה שומע לאו", וכל העם אחזום חיל ורעדה, בשמעם דברים אלו יוצאים מפיו בליל כל נדרי!, בקדושה וטהרה!!!". עד כאן לשונו הקדוש.

היצר הרע שם כל מגמתו להסית הנשים בזה

עד כמה היו דבוקים תלמידי החתם סופר זי"ע האמיתיים, לקיים את דברות קדשו בפירושו לשולחן ערוך ובצוואתו הקדושה שאסר את הפאה, אפשר לראות מדבריו הנלהבים של תלמידו הגדול הגה"ק ר' הלל מקאלמייא זי"ע בספרו "שירי משכיל" על צוואת החתם סופר, וזלה"ק (כלל ה' פרט ט): "שהיצר הרע הניח מלהסית מכל השס"ה לא תעשה, ושם כל מגמתו להתאמץ לטרוח להחטיאם בפגם יסוד, ובכלל הסתתו... הוא שטורח ומסית לנשים שיהיו בבחינת "גבהו בנות ציון", ולקשט בתכשיטים ובמלבושים כאחת הפרוצות.. שהם בגדי שחץ וגאווה ולא מדרכי הצניעות, וגורמין להבעיר היצר הרע בלב רואיהם, ועל ידי כך הולכין מעט מעט מדת יהדות מדרכי הצניעות, ומשנים מדרכי אמהות הכשרות להתקשט אף בפאה נכרית!!!" ... [מדבריו בהמשך, מפורש ש"פאה נכרית" זו, אשר עליה מדבר הגה"ק מרן החתם סופר זי"ע, היא רק בקצה הראש, וכל הראש מכוסה במטפחת, וקצה זה של הפאה בצדי הראש אפילו כשכל הראש מכוסה עם מטפחת, אסר החתם סופר זי"ע!].

רבינו הגדול ברור האחרון!

"ורבינו הגדול ברור האחרון הזה צוה לכל זרעו, וזה לשונו, "וגם בפאה נכרית אני אוסרכם באיסור גמור!". - והא דלא אוסר כן לכל העולם, [היינו - כפי שמוכיח שם בהמשך דבריו הקדושים, שהכוונה של החתם סופר ז"ע בצוואה, היא לאסור אפילו שערה אחת של פאה, שמניחים בקצה המטפחת שלא במקום השיער. ועל זה שואל תלמידו, למה לא אסר בפירוש לכל העולם, גם את השערה של פאה שמניחים בצד, שלא במקום השערות]. משום שידע שמי שהוא ירא ה', ונדבה לבכו שאשתו ובנותיו יהיו מנשים באהל תבורך, וילכו בדרכי האמהות, ודאי יאמר גם אני אתנהג כזרעו של אותו צדיק!.

עיין חובת הלבבות שכל ירא ה' ראוי לו ליקח ראייה מעוברי עבירה ועושי רשע, כמה הם זריזים וממהרים לעשות עבירה למלאות תאוותם בכל דקדוקיה ופרטיה ולא יבושו, ואם המה עושים כן עבור תאות בהמיות והנאה גשמית שהיא רגע, מה מחוייבים לעשות יראי ה' עבור תאוה רוחנית והנאה עולמית להיות בורח מן העבירה. ולקיים מצות ה' בוריוות ובשמחה בכל דקדוקיה! ולא יבוש מלעג השאננים!".

ע"י הזהירות מפאה נכרית "אזכה לברכתו של אותו צדיק וקדוש עליון"!

"אם כן נשים שאננות!, בנות בוטחות!, שמען קולי והאזינה אמרתי, הרי אם נתחדש מאדע חדשה בעניני הבגדים שהיא מאביזרייהו דפריצות ועזות, מיד כל אחת מקנאה בחברתה וממהרת וזריזה לומר: אעשה כן גם אני!.

מעתה תנו דעתכם לכך, מאחר שראתה עינו של אותו צדיק ואביר הרועים [מרן החתם סופר ז"ע], כמה מהפגם מסתעף לנשים כאלה שלובשים בפאה נכרית, עד שמאהבת האב על בנותיו צוה והזהיר אותן!, וגם ברכם!, וזה לשונו הזהב, "וגם בפאה נכרית אני אוסרכם

כ"ק מרן הגה"ק בעל "מנחת אלעזר" ממונקאטש זצוק"ל

כותב בספרו:

"הגאון חתם סופר זצ"ל, הזהיר בזה על פאה נכרית, בצוואתו לבנותיו ועל כל דורותיו!"

באיסור גמור, וה' ימציאכם חן וחסד!, ותגדלו בניכם וצאצאיכם על התורה ועל העבודה!" עד כאן לשונו הקדוש. אם כן מהראוי והנכון הוא שכל אחת ואחת תהיה בבחינת "ותקנא רחל באחותה", לומר אעשה כן גם אני!, ואזכה לברכתו של אותו צדיק וקדוש עליון!!!".

עד כאן לשון קדשו של תלמידו הגה"ק ר' הלל מקולמאיי זי"ע. אשר מוכיח שם בהמשך הדברים שכל זה מדובר אפילו רק על קצה של פאה שמונח בפאת הראש, אפילו כאשר כל הראש מכוסה עם מטפחת ורק בקצה הניחו פאה נכרית, (כמו מצות "פאה", - להבדיל רבבות הבדלות בלא שיעור וסוף, בין חול לקודש, ובין טמא לטהור - שהכוונה בקצה השדה!). ועל זה בירך החתם סופר זי"ע, שמי שימנע מזה, יזכה לגדל בנים וצאצאים על התורה ועל העבודה!.

פאה אסורה מדינא!

לאחר מכן מוסיף תלמידו הגה"ק זי"ע בזה הלשון: "ואחר כך עבירה גוררת עבירה, והוסיפו להרע לילך יותר בפריצות, ללבוש פרוק הנקרא במדינה זו שייטל, והיינו לכסות כל הראש בפאה נכרית, וזה אסור מדינא!, וכל הפוסקים מודים בזה!" עכ"ל"ק. דהיינו שסובר שכל דברי החתם סופר לזרעו אחריו היו הוספה על מה שכתב שם שלא ילכו בדרכי "נשים רעות שמוציאין אפילו שיערה אחת לחוץ", על זה הוסיף שלא רק שיערה אחת טבעית אסורה אפילו כשהיא יוצאת רק בצד מחוץ למטפחת, אלא גם - שיערה אחת לא טבעית, אלא - "בפאה נכרית, אני אוסרכם באיסור גמור". אבל על פאה על כל הראש, הרי זה וודאי אסור, ולכן על זה לא היה צריך בכלל להזהיר!, כי "זה אסור מדינא"!

אין חילוק בין שערות לפאה!

הגה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע בדרשתו הידועה לפני אלפי בני ישראל, שנדפסה באלפי עותקים בספר "דיבורים קדושים" ובעוד

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג וצוק"ל
"מדובר בחתם סופר הקדוש! רבן של ישראל! אשר זקני
הקדוש מצאנז זי"ע כותב על עצמו, לא זכיתי להבין
מושיחת חולין שלו"

ספרים [לאחרונה נדפסה שוב בסוף ספר "קול התור" עמוד רס"ח], אמר - בזה הלשון "כל מי שלומד שולחן ערוך ביראת שמים, רואה היטב שאין חילוק בין שערות עצמן לפאה נכרית שנקרא שייטעל, ונדפס כעת בשולחן ערוך הגהות חתם סופר, ופוסק גם כן שאין חילוק בין שערות עצמן לפאה נכרית!" עכל"ק.

החתם סופר הזהיר על פאה נכרית "על כל דורותיו"!

גם הגה"ק ממונקאטש זי"ע כותב בספרו "נמוקי אורח חיים" סעיף ב': "והגאון חתם סופר זצ"ל הזהיר בזה על פאה נכרית, בצוואתו לבנותיו, ועל כל דורותיו, ובעוונותינו הרבים בדורותינו נפרצו במלואם בזה, אבל על כל פנים בדורו היו נזהרים בזה, והשם יתברך יעזרנו בקרוב, ויקויים בנו מה שנאמר באברהם אבינו כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו - אלו הנשים - אחריו ושמרו דרך ה', ולמזהיר ולנזהר שלומים תן כמי נהר בכל טוב סלה" עכל"ק.

זוהי צוואה עד סוף כל הדורות!

גם כ"ק אדמו"ר מצאנו קלויזנבורג זצוק"ל היה מזכיר את דברי מרן החתם סופר זי"ע, ונציין לדוגמא את מה שאמר בדברות קדשו בשיעור חומש רש"י פרשת נח תדש"ם "מרן החתם סופר זי"ע מקפיד בצוואתו שלא ילכו עם פאה!.

והרי מצוה לקיים דברי המת זהו דבר ברור, אפילו אילו הוא לא היה החתם סופר!, מכל שכן כאשר מדובר בחתם סופר הקדוש!, דער הייליגער חתם סופר!, דער רבן של ישראל!, אשר זקני הקדוש מצאנו זי"ע כותב על עצמו לא זכיתי להבין שיחת חולין שלו!. - עד כאן מדבריו הקדושים בשיעור חומש ורש"י.

וכמו כן בספרו הקדוש "שפע חיים" מכתבי תורה (חלק ה' עמוד קנ"ט), כותב כ"ק אדמו"ר מצאנו - קלויזנבורג זי"ע, בזה הלשון:

מרן הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר שליט"א
כותב באגרת לנשות ישראל:
"לחזור ללבוש כסוי ראש שלא בדרך פאה נכרית,
וכאשר כתב מרן החתם סופר זי"ע בשולחן ערוך ובצוואתו הקדושה!"

"החתם סופר בצוואה לבניו כתב "וגם בפאה נכרית אני אוסרכם איסור גמור וכו'", ועיין בהגהות חתם סופר לשולחן ערוך אורח חיים סימן ע"ה עכל"ק. (עיין עוד להלן במערכת הגה"ק אדמו"ר מצאנו קלויזענבורג זי"ע באריכות).

גם מרן הגר"ש וואזנר שליט"א במכתבו, מזכיר את דעת רשכבה"ג מרן החתם סופר, הן בשו"ע, והן בצוואה, באומרו "לחזור ללבוש כסוי ראש שלא בדרך פאה נכרית, וכאשר כתב מרן החתם סופר זי"ע בשולחן ערוך, ובצוואתו הקדושה".

מרן המהרי"ל דיסקין וצוק"ל כותב בפירושו בספרו, שכל מה שמדובר
 על הליכה עם פאה:
 "רק בחצר אמרו, אבל לרשות הרבים עדיין מנא לך?"

מרן הגרי"ח מפריסק וצוק"ל

אמר: במקום שמתקיימים כל הכינויים והתוארים, כגון הנאמן האמיתי,
 מרן, רבן של כל בני הגולה, וכו', אחרי כל התוארים האלה, שם
 מתחילים התוארים של רבי יהושע לייבו
 ובגדול האימה והפחד מקדושת מרן המהרי"ל דיסקין זי"ע, רעהו ידיו
 כאשר ניסה לכתוב אליו אגרת, וארכה הכתיבה זמן רב מגדול היראה
 העצומה מקודש הקדשים זי"ע

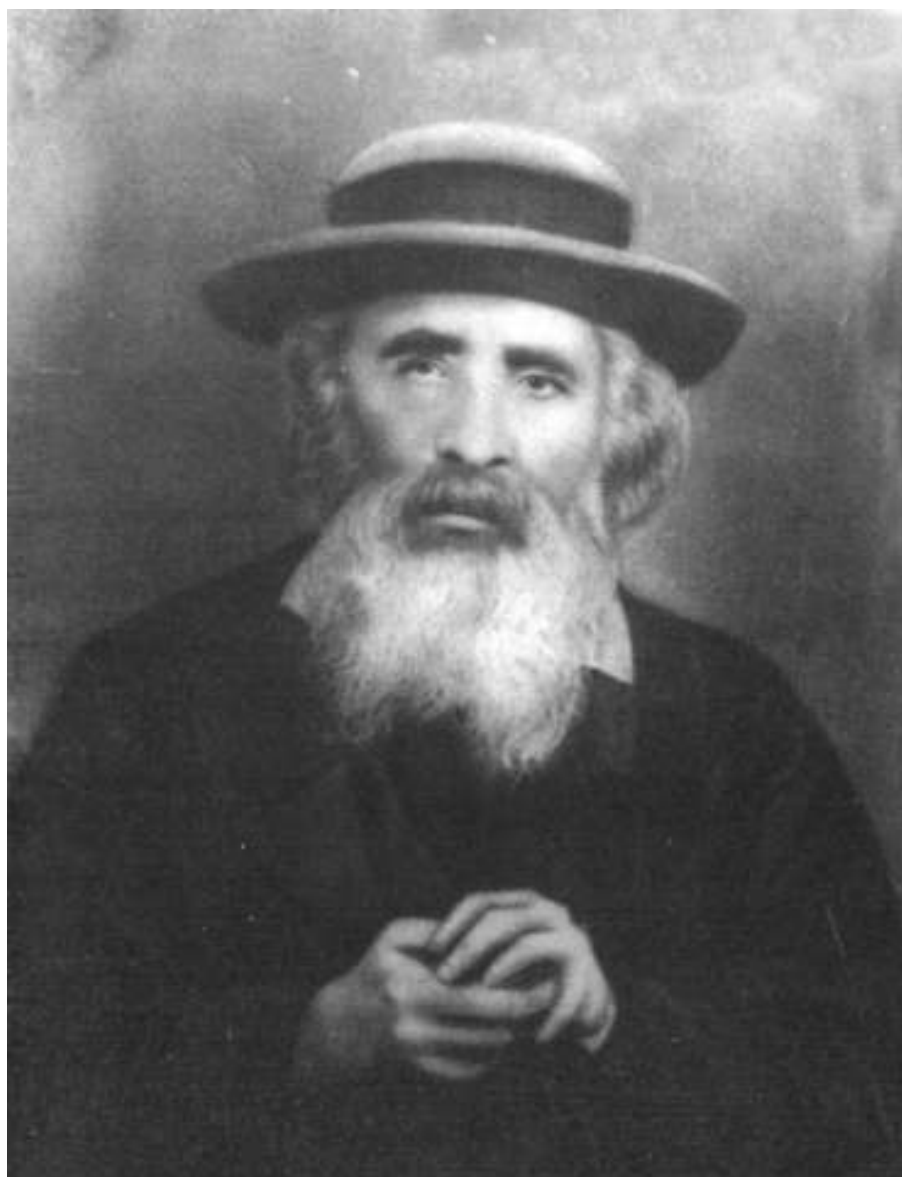
הגאון הקדוש השרף מבריסק רבי יהושע לייב דיסקין זצוק"ל

טרם ניגש אל דבריו הקדושים, נקדים מעט כטיפה מן הים מעוצם גדולתו וקדושתו של מרן הרב מבריסק זי"ע, כדי שנידע איך לגשת בחיל ורעדה לכל אות ואות מדבריו הקדושים.

מובא בספר "גדולי הדורות" (להרה"ג ר' יחיאל מיכל שטרן שליט"א) סיפר הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל: "מעשה ומרן רבי יוסף דב סולובייצ'יק זצוק"ל בעל "בית הלוי", ישב לכתוב לרבי יהושע לייב דיסקין מכתב. משרצה להתחיל לכתוב ולפתוח בתארים, החלו ידיו לרעד! במידה כזו שהוא לא היה מסוגל לכתוב! ימים ספורים לאחר מכן חזר מרן רבי יוסף דוב זצוק"ל, וניסה להתחיל בכתיבת המכתב, אולם גם הפעם החלו ידיו לרעד! והוא לא היה מסוגל לכתוב! כך חזר הדבר ונשנה מספר פעמים! עד אשר לאחר זמן רב, הוא הצליח לשבת ולכתוב את המכתב לאותו גאון, קדוש ישראל".

עוד מובא שם: כשרבי חיים מבריסק זי"ע הזמין את אחד הרבנים להספיד את רבי יהושע לייב דיסקין, שאל הרב הספדן באיזה תואר לכנות את הגאון הקדוש רבי יהושע לייב זי"ע, ואמר רבי חיים, מקום שמסתיימים כל הכנויים והתוארים, כגון הגאון האמיתי, מרן, רבן של כל בני הגולה, וכו', אחרי כל התוארים האלה, שם מתחילים התוארים של רבי יהושע לייב!!!

וראה מה שכתב מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, [הובא בסוף ספר "דרך אמונה" חלק ד' ממרן הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א, בחלק האגרות ממרן זצ"ל, אגרת כ"ו] "הרבנים כבר הפיצו הודעותיהם וכו', ופוטרים עצמם בטענת: מה אפשר לעשות. לא כן הקבוצות של אגודת ישראל, וסוף דבר היה שהוכרחתי להשיבם כאשר בלבי, כדעת רבותינו האוסרים

מרן הגאון הקדוש רבי יהושע לייב דיסקין מכריסק וצוק"ל
 פאה שאינה ניכרת "לכל" שהוא לא משיער "ודאי אסור"!!!
 "בפרט שהוא חשש הרחור!"
 "גם בלאו הכי יש לומר, דשם רק לחצר אמרו,
 אבל לרשות הרבים עדיין מנא לך?"!

וכו', השבתי להם שאין שום היתר בדבר. וכפי המוחזק כאן כן היתה דעת הגאון רבי יהושע לייב דיסקין, והגאון רבי שמואל סלנט זללה"ה בשנת תרמ"ט וכו'. וכאשר רצה הגאון... קמו עליו הקנאים מתלמידי הגאון רבי יהושע לייב, והראו לו חתימת הגאון רבי יהושע לייב שאין להשתמש בשום היתר וכו'. והנה אגודת ישראל הנמשכים אחר תלמידי הגאון רבי יהושע לייב, מחזיקים הדבר לאיסור וכו', וכל פטפוטי הדברים כי יש בזה פיקוח נפש וסכנה, אינה באה, רק מקרירות הלב וחוסר יראה, הראויה לתורה ומצוה". עכל"ק של מרן ה"חזון איש" זללה"ה.

מרן רבי ישראל יעקב קנייבסקי זי"ע בספרו חיי עולם חלק א' פרק ל' כתב, "ובכל הדורות נמצאים קדושי עליון אשר רוח הקודש שורה עליהם, כמו שאמרו חז"ל בסוכה (דף מ"ה ע"ב) "לא פחות עלמא מתלתין ושיתא (ל"ו) צדיקי דמקבלי אפי שכינתא בכל יום" (רצה לומר, דבוקים בו יתברך ושכינה שורה עליהם). וכן ראינו בחוש בכל הדורות קדושים וטהורים שזכו לרוח הקודש, וגם בדורות שלפנינו - בגון הגרי"ל דיסקין בירושלים עידה"ק!, וכן הרבה, וקשה לפרוט קצתם שלא יהא כפגיעה ח"ו בשאר הצדיקים והקדושים אשר בארץ - וכל זה מחסדי השי"ת למען חזק לבבות אחינו בני ישראל לאמונה שלמה ולעבודתו יתברך שמו".

וכעת ניגש בחיל ורעדה אל דבריו הקדושים והטהורים.

הפאות שאין "ניכרות לכל" אדם, שהם לא שיער - אסורות!

הגאון הקדוש מבריסק כותב בעצמו בספרו הקדוש, שאלות ותשובות מהרי"ל דיסקין, (קונטרס אחרון לסי' קט"ו ס"ד, דין יוצאת וראשה פרוע) בזה הלשון:

"עיינן שלטי גבורים פ' במה אשה, דבשער תלוש שרי, ונ"ל [=ונראה לי] דדוקא בגונא דניכר לכל, שלא נעשה משער של עצמה, אבל בלאו הכי ודאי אסור... ובפרט לענין איסור ערוה, שהוא חשש הרהור.

מורן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל
מפורש מדברי המהרי"ל דיסקין זצוק"ל,
שאסור ללכת עם פאה, שאינה ניכרת לכולם, שהיא לא משערו!

גם בלאו הכי יש לומר דשם רק לחצר אמרו, ובאינה מעורבת,
אבל לרשות הרבים עדיין מנא לן". עכל"ק.

היוצא לנו מדברי קדשו ד' יסודות.

א', כל מה שהתירו היה רק באופן שניכר לכל שאין זה שיערה,
אבל אם אין "ניכר לכל" שאין זה שיערה, אזי "ודאי אסור"! כלומר
לא מספיק שיידעו שהיא חרדית, וממילא לכן בוודאי מסתבר שמראה
השערות שעל ראשה הם פאה ולא שער, - מפני שידיעה זו עדיין
אינה נחשבת שהדבר עצמו "ניכר", וכדי להתיר צריך שיהיה "ניכר"
ולא מספיק שיהיה "ידוע".

ב'. ה"ניכר" אינו די שיהיה ניכר לה, או למכירותיה וחברותיה,
או לכל הנשים, אלא צריך שיהיה ניכר "לכל"! היינו לכל אדם.

ג'. המהרי"ל דיסקין זי"ע מוסיף לבאר חומר הדבר, שאין זה
כמו כל מראית עין שבעולם. אלא כאן הדבר חמור הרבה יותר מפני
שזה דבר המביא להרהור.

ד'. המהרי"ל דיסקין זי"ע דוחה את הראיות להיתר, מפני שיש
לומר שכל מה שמופיע בחז"ל פאה נכרית, כוונתם רק על חצר בלבד,
אבל על יציאה לרשות הרבים עדיין אין שום מקום להתיר!.

**פסק מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זי"ע
על פי דברי המהרי"ל דיסקין זי"ע!**

בקונטרס "הצנע לכת" עמוד ק"ג: מביא את דברי מהרי"ל דיסקין
תחת הכותרת:

"פאות במראה שיער אסורות!"

ומוסיף: "על פי הוראת הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך
שליט"א [זצוק"ל] שהוכיח מדברי המהרי"ל דיסקין זצוק"ל, דגם

מרן הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל

גאב"ד ירושלים עיה"ק

אמר לאחת שהלכה עם פאה

"קשה לי לומר עליך שאת ממש פרוצה,

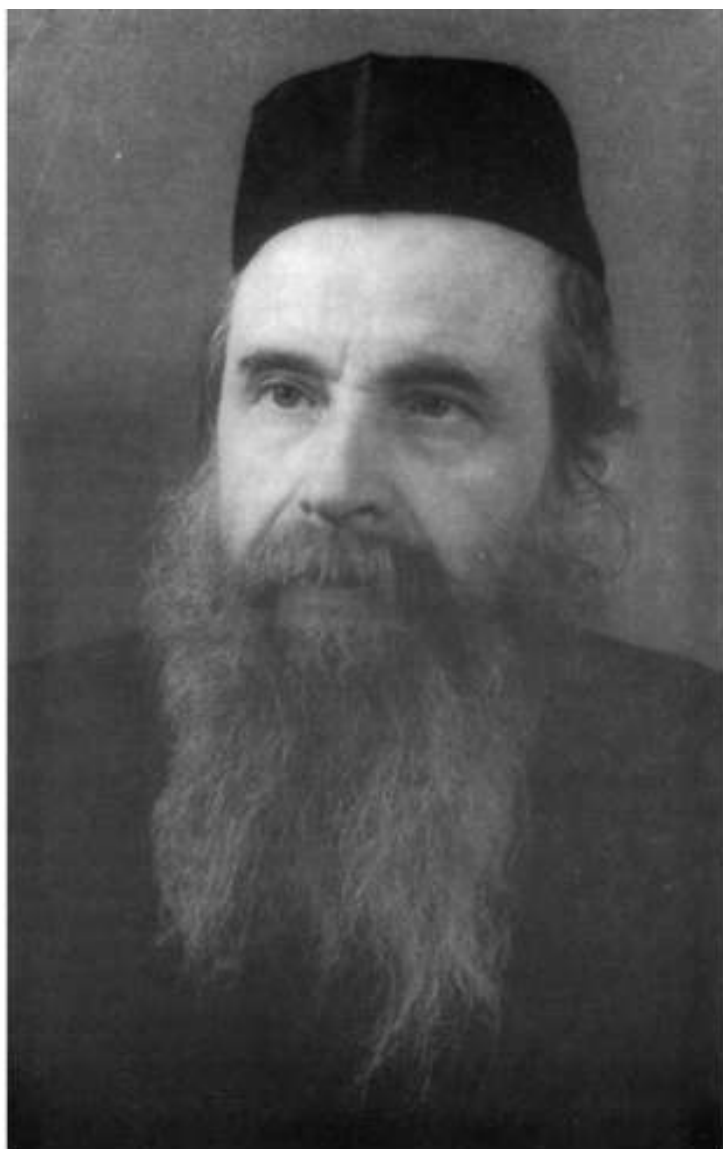
אבל זה שאת דומה לפרוצה, זה דבר ברור!"

ודבריו אלו נאמרו על הפאה הישנה שהיתה לפני יותר משבעים שנה!

הפוסקים שהתירו לבישת פאה נכרית, מודים שאסור שתראה הפאה כשערה".

וכבר העיד הגר"מ גרוס שליט"א במכתבו משנת תשנ"ו - בקשר למה שאסר מרן הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל ויבדלחט"א הגר"י ש אלישיב שליט"א ושאר גדולי הדור, את הפיאות הנראות במראה שיער. - על זה מעיד בזה הלשון, "כפי שאומרים מוכרי הפאות וקוניהם, כיום צורת הפאות כפי מתכונתו ללא סטיה מהתקנות שנכתבו, לא מצוי כלל!, אלא כחמש או עשר אחוז!, וגם [האחוז המועט] המצוי, נראה על אשה צעירה כאשה מבוגרת וכיוצא בזה... ומהאי טעמא אין [מוכרי הפיאות והנשים] בוחרות בפאות אלו!, ונפרץ התקנות!... באומרם שבלאו הכי לא שייבא לעמוד בכל הגדרים!!!".

וכפי שאכן בסקר שנערך בשנת תשנ"ז כשנשאלו מוכרי הפיאות בבני ברק, מדוע כל הפאות שהם מוכרות נראות ממש כמראה שיער, הרי הרבנים אסרו זאת וכתבו שאינם נחשבות כיסוי ראש?, ענו כולם בלעג וצחוק, "הרי אי אפשר למצוא כיום אפילו פאה אחת בכל העולם שאינה נראית ממש כמראה שיער!, ואם כן, אם פאות במראה שיער אסורות, אזי אסור להניח שום חתיכת פאה על הראש, כי כולם נראות ממש כשיער!".

מרן הגאון רבי יחזקאל פינא זצוק"ל
ראש ישיבת חברון

כאשר שמע מופי מרן הגר"י מבריסק זצוק"ל שאביו מרן הגר"ח זצוק"ל, אמר על המוהר"ל דיסקין זצוק"ל שהוא "הרבי של כלל ישראל"! נענה ראש ישיבת חברון "וכי מה החידוש בכך? ואלא מי יהיה הרבי של כלל ישראל אם לא רבי יהושע לייב?"

[עובדות והנהגות לבית בריסק חלק ד' עמוד קל"א]

סיפור נורא מהנאון הקדוש השרף רבי יהושע לייב דיסקין צוקללה"ה מבריסק

שברה של מי שמתאמצת
להשפיע ולשדל נשים שיסירו את הפאה!

מעשה ברבה של יפו הגה"צ רבי נפתלי הירץ זצ"ל, אשר החליט לצאת במיוחד לירושלים כדי לחפש את סידור הרש"ש, הוא יצא לירושלים ופנה אל כיוון ישיבת "בית א-ל", - בית מדרשו של רבי שלום שרעבי זצ"ל (הרש"ש).

בהיכנסו אל שערי העיר העתיקה נתקל בדרכו בלוויה רבת משתתפים, היתה זו לויתה של הרבנית הצדקנית רחל לוי, אלמנתו של הראב"ד רבי יעקב לייב זצ"ל, רבי נפתלי הירץ הצטרף מיד אל המלוים, והלך אחרי המטה ביחד עם שני תלמידי החכמים הגדולים של ירושלים, רבי ישעי' ורבי יעקב אורנשטיין זצ"ל.

בעבור הלוויה ליד ישיבת "אהל משה", הופתע רבה של יפו לראות כיצד מופיע הנאון הקדוש השרף רבי יהושע לייב דיסקין הרב מבריסק זצ"ל על גזוזטרת ביתו, לחלוק למנוחה הצדקנית את כבודה האחרון.

היה זה מאורע מיוחד במינו, מפני שידוע היה לכל, שחרב מבריסק לא יצא מעודו ללוויה של אשה, גם אם היתה זו בעלת דרגה עליונה ביותר ביחוס ובצדקות, וכאן הוא טרח ובא אל הגזוזטרא, והמתין עד שאחרוני המלוים לא נראו כבר ברחוב!!!.

ר' נפתלי הירץ מביע את השתוממותו על כך, יודע הנהו שתנועותיו של הרב מבריסק מדודות ושקולות הנה, ומה ראה על ככה?.

מרן הגה"ק בעל "קהלות יעקב" וצוק"ל
 "בכל הדורות נמצאים קדושי עליון אשר רוח הקודש שורה עליהם
 "כגון הגר"ל דיסקין בירושלים עיה"ק!"
 ובספרו של מרן המהר"ל דיסקין וצוק"ל נפסק להלכה שההליכה
 עם פאה שאינה ניכרת לכל שאיננה משערת, "בודאי אמור!"
 וגם בלא זה, כל מה שמוזכר פאה,
 "רק לחצר אמרו, אבל לרשות הרבים, עדיין מנא לך?"

נענה ר' ישעי' אורנשטיין ואמר: אשה זו סבלה ביותר מצער גידול בנים, היא שיכלה בחייה שלשה בנים תלמידי חכמים וצדיקים, ומכאובים ויסורים למכביר היו מנת חלקה בחיים, לכן זכתה לכבוד הזה שהרב מבריסק יצא ללוותה.

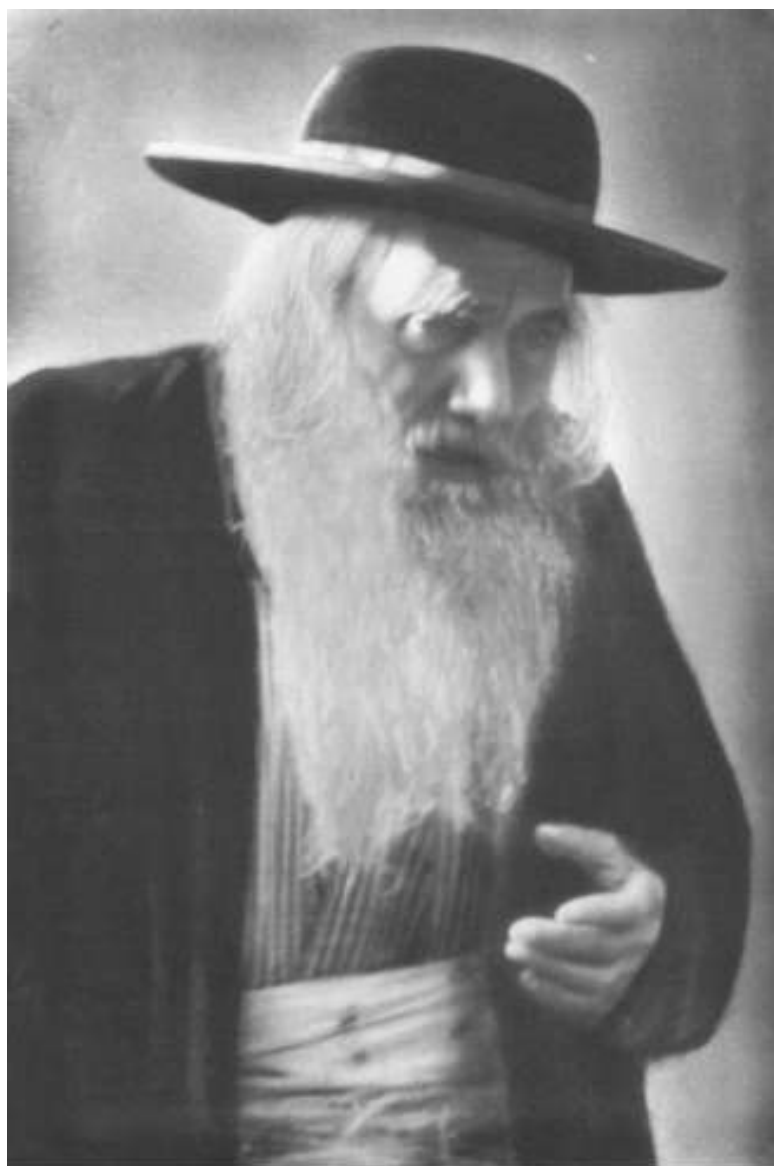
כאשר מרגיש ר' יעקב אורנשטיין שהסבר זה אינו מספקו, הוא נענה ואומר, שלדעתו פשר הדבר טמון בעובדא, שר' יעקב ליב היה לומד תורה לילות שלימים מתוך יסורים, ובכדי שלא תחטפנו שינה היה משים את רגליו בגיגית מים צוננים וכך היה יושב ושונה ומעמיק במשנתו משך שעות רצופות, הרבנית שלו נטלה על עצמה את העול לסייע לו בכך, ומדי לילה בלילה היתה שואבת מים מן הבור ומושיטה לבעלה את גיגית המים כדי שיוכל ללמוד בתורה מבלי תנומה, כך היה מנהגה מאז שנישאה לו ועד ליום פטירתו, ובכן - מסיים ר' יעקב - וכי לא היתה בגלל כך זכאית לכבוד הזה?.

רבי נפתלי הירץ התפעל מאד מעבודת הקודש של הרבנית הצדקנית ע"ה, ומגודל מסירות נפשה עבור יגיעת התורה של בעלה הגאון רבי יעקב לייב זי"ע, אבל עם כל זאת, אומר רבי נפתלי הירץ, מרגיש אני כי יש כאן סיבה נוספת, שהוציאה את הרב מבריסק מגדרו, לצאת ולחלוק לה את הכבוד הגדול הזה!.

ושמא - חוזר ואומר ר' ישעי' - יצא הרב מבריסק לכבודו של בעלה הגדול הראב"ד, שעשה במסירות נפש בענין החרם על בתי הספר, והיא, הרבנית, עמדה תמיד לימינו?.

עדיין לא זאת, יקירי ר' ישעי' - אומר הרב מיפו - מרם הגענו לנקודת הפשר העיקרית.

אם כך - נענו שניהם ואמרו - עצתנו למר היא, לשאול על פשר הדבר את מרן הגאון ר' יוסף חיים זוננפלד, איש סודו של הרב מבריסק, הוא יפענח למר את חידתו.

מרן הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל
 גאב"ד ירושלים עיה"ק

"צדקנית זו השקיעה הרבה כחות ועמל להשפיע על נשי
 ישראל להסיר את הפאה מעל ראשן!
 וחרב מבריסק ידע על כך! לכן מוצא לנכון לחלוק לה את
 הכבוד הגדול הזה!"

נכון, נכון - עונה ר' נפתלי הירץ ומתעודד, הוא נפרד מבני חבורתו וסוקר בעיניו את המלואים, למצוא ביניהם את הגאון מרן רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל, תלמידו המובהק של מרן הרב מבריסק זי"ע, שלימים כיהן כרבה של ירושלים עיה"ק ומרא דארעא דישראל, מנהיגם של היהדות החרדית בירושלים ובארץ הקודש, הוא מצאו בראש המלואים, כשהוא הולך שחוח בסמוך למיטה.

"במה זכתה צדקנית זו לכבוד המופלא הזה שחלק לה הרב מבריסק"? - שואל ר' נפתלי הירץ את ר' יוסף חיים בגשתו אליו.

"הדבר מובן לי יפה, ופשוט הוא אצלי בתכלית הפשטות", עונה ר' יוסף חיים, והרב מיפו שם אזניו כאפרכסת.

"כל אלה שבאו להשתקע בעיר העתיקה בירושלים על מנת לחיות בה חיי קדושה וטהרה, הן מעדת הפרושים והן מעדת החסידים, כולם היו נזהרים ללכת כרצון ה' בצניעות כיסוי ראש עם מטפחת בלבד, ובשום אופן לא לחבוש אפילו משהו משיער פאה נברית, ונזהרו שלא ייראה על ראשם שום דבר הנראה כשיער! אפילו חתיכה קטנה חלילה".

"צדקנית זו שאנו מלואים אותה בדרכה האחרונה - ממשיך ר' יוסף חיים ואומר - השקיעה הרבה בוחות ועמל בענין זה, להשפיע על נשי ישראל, שעלו מחוץ לארץ להשתקע בירושלים, להסיר את הפיאה מעל ראשן, ולכסות את הראש במטפחת כדת וכדין כרצון השי"ת. עמלה נשא פרי כי דבריה היו יוצאים מהלב, ומעשה בגאון נודע שעלה מרוסיה והשתקע בירושלים, שהרבנית שלו לא רצתה לשנות את כיסוי הראש שלה ממה שנהגה בחוץ לארץ, וצדקנית זו דברה על ליבה, ולא נלאתה לבא אליה בענין זה פעם אחר פעם, עד שהצליחה לבסוף לשכנעה לשנות את דרכה, רבות עשתה והצליחה בשטח זה, והרב מבריסק ידע על כך, על כן מצא לנכון לחלוק לה את הכבוד הגדול הזה"!!!.

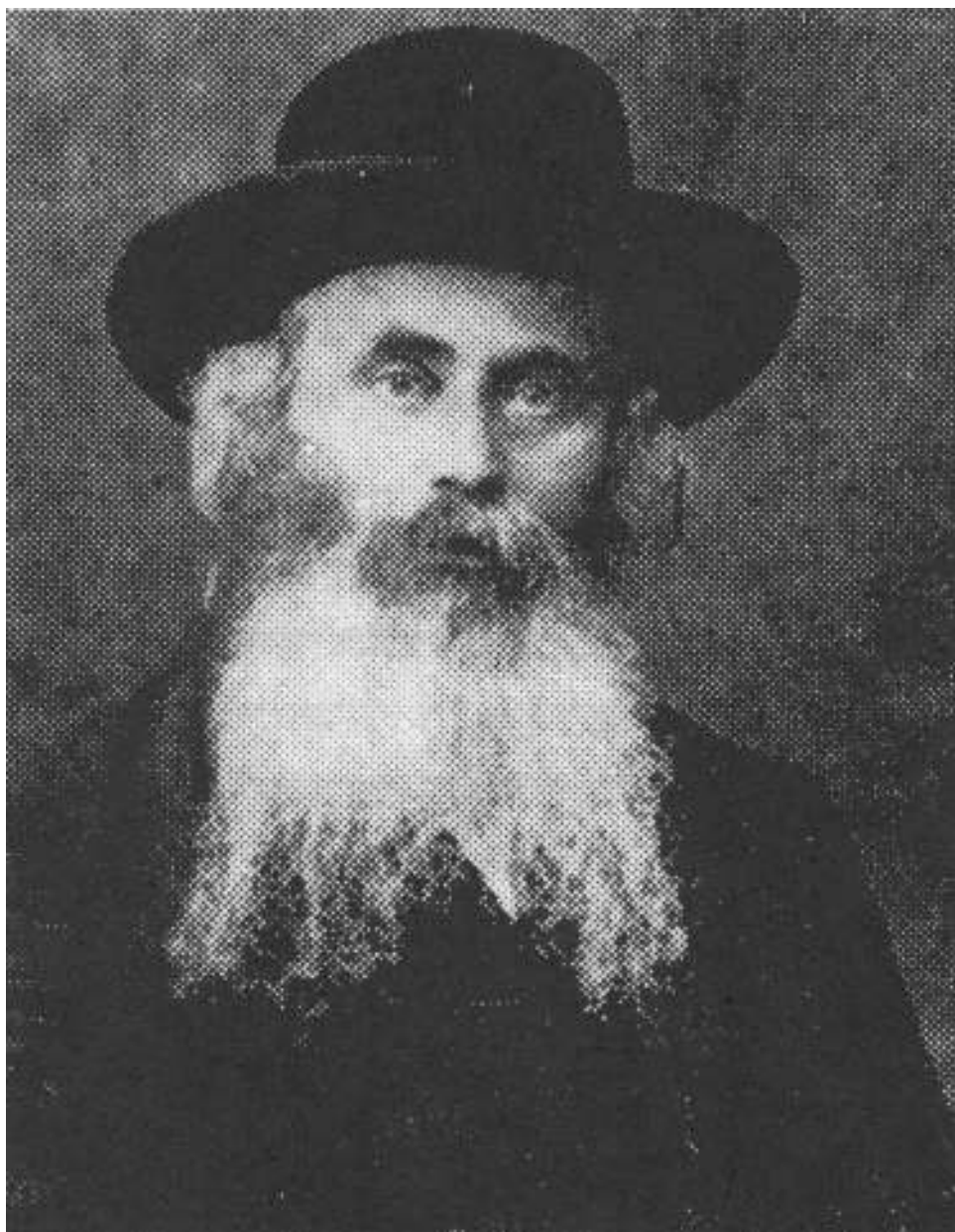

מרן הגאון רבי אליהו דוד תאומים זצוק"ל
בעל ה"אדר"ת"

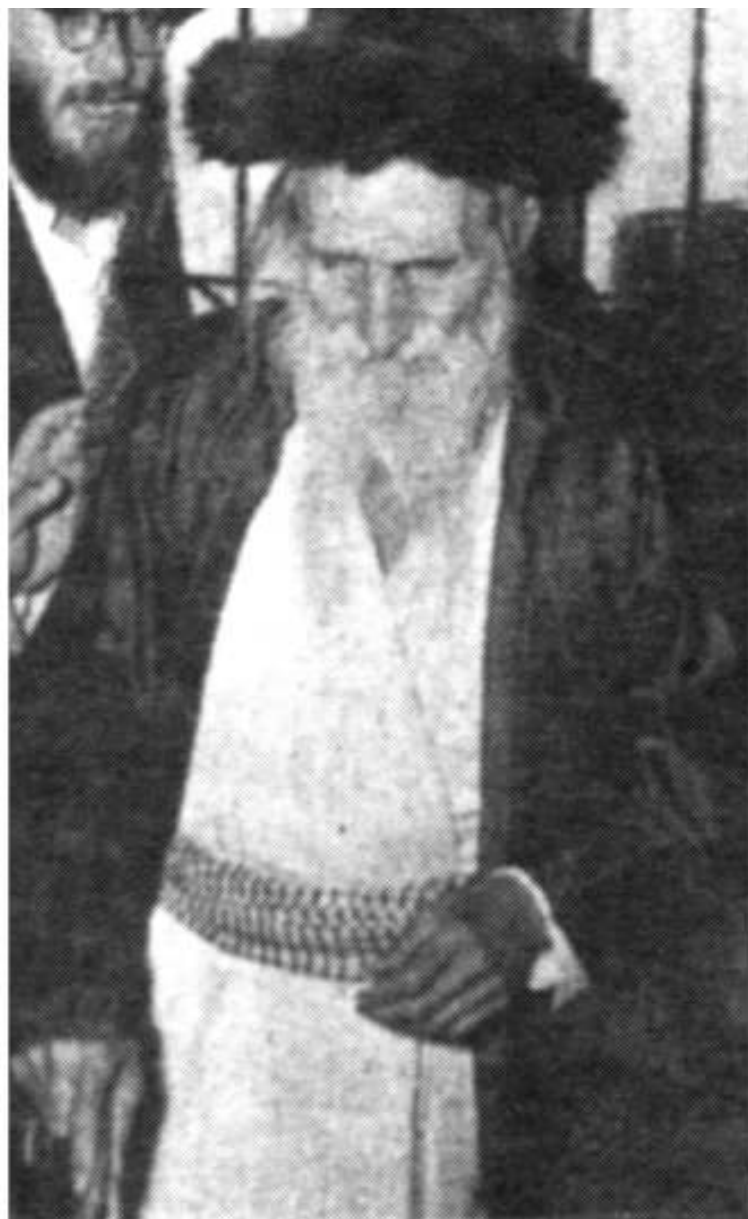
כותב באגרת ("אגרות האדר"ת" מכתב י"ג) לרב אחד מחוץ לארץ,
השואלו בענין העליה לארץ ישראל
"כן גם הרבנית לא תשא פאה נכריתו"

”אכן, אכן! כנים הדברים! - נענה ר' נפתלי הירץ ואומר - זאת היא הסיבה! אמת לאמיתה!, אלמלא באתי לירושלים אלא בשביל לשמוע דבר זה דייני!, אני חוזר מיד ליפו לעורר את בני קהלתי על תפקידם להתחזק ביותר בגדרי הצניעות.”

כאשר חזר רבה של יפו אל עירו, היה זה כבר בעיצומו של ערב יום הקדוש, ומיד באותו יום, בעת כניסת היום הקדוש, יום הכיפורים, עורר הרב את בני קהילתו על קיום מצות כיסוי הראש כראוי וכיאות, כרצון הש"י, בספרו להם עד היכן מגיעים הדברים שהגאון הקדוש השרף מבריסק זי"ע יצא מגדרו אשר שמר עליו במשך כל ימי חייו, ואף על פי כן ויתר על מנהגו, והכל עבור לחלוק כבוד לאשה אשר זכתה להשפיע ולשדל נשים שיסירו את הפאה מעל ראשן, ויכסו ראשן במטפחת כרצון הש"י.

מרן הגאון רבי יעקב לייב רובין זצוק"ל
ראב"ד ירושלים עיה"ק
אשר אשתו הצדקנית, השקיעה הרבה כחות ועמל
כדי להשפיע על נשות ישראל להסיר את הפאה מעל ראשן!

הגאון הצדיק רבי בן ציון יאדלר זצוק"ל
 בן הגאון הצדיק רבי יצחק זאב יאדלר זצוק"ל
 בעל ספרי "תפארת ציון"
 אשר לא רצה להיכנס בשום אופן
 לביתם של רבנים שנשותיהם הלכו עם פאה!

הגאון ר' יצחק זאב יאדלר זי"ע מתלמידי מרן המהרי"ל דיסקין זי"ע

הגאון הצדיק ר' יצחק זאב יאדלר זי"ע (אביו של הגה"צ ר' בן ציון יאדלר זי"ע) היה מתלמידי הגה"ק ר' יהושע לייב דיסקין זי"ע, אשר עודד אותו לכתוב את חיבוריו, כפי שכותב בהקדמתו לחלק הראשון מחבורו הענק "תפארת ציון" על כל המדרש רבה - שמונה עשרה כרכים! - "ממעמקי הלב אני מברך את אדונינו מורינו ורבינו רשכבה"ג מהרי"ל שליט"א אב"ד דק"ק בריסק, אשר חזקני ואימץ לבבי וכו', ודברי קדשו חזקו אותי, כי אזכה להשלימו, ויהיה נחת רוח ליוצרנו".

הגה"ק מהרי"ל דיסקין זי"ע כותב עליו תוארים מופלגים: "ידיד ה'! וידיד נפשי!, הרב הגדול בתורה וביראה!, רב פעלים!, אוצר בלום! לתורה ולתעודה!, חובר חיבורים מחוכמים!", וכותב "על דבר בקשת כת"ר מאתי ליתן לו הסכמתי על חיבוריו היקרים", "הנה ודאי לא נעלם ממנו אשר מעודי מנעתי עצמי מזה, ואותן ההסכמות שנדפסו על שמי נעשו בשגגה, ואך לַמַעַן חביבותיה דכת"ר! [=חביבותו של כבוד תורתו], עיינתי בחיבוריו, וראיתי כמה דברים, והוטבו בעיני! וביחוד בחיבורו על המדרש רבה אשר הוא חיבור יקר לַהֲלָל! וממשיך לברך שם את כל הקונים והמסייעים.

ועד כמה עשתה הסכמת המהרי"ל דיסקין זי"ע רושם בירושלים עיה"ק, אפשר לראות מהסכמת הגאון ר' שמואל סאלנט זי"ע שכותב "אחר ראיתי חתימת יד כבוד ידיד ה' וכו' הגאון הצדיק המפורסם מהרי"ל דיסקין וכו' העיד בגדלו שראה כמה דברים בכתב יד הרב המחבר והוטב בעיניו!".

ובנו הגה"צ ר' בן ציון יאדלר זי"ע כותב, שהגרי"ל דיסקין זי"ע אמר לאאמור"ר "כשיעזור ה' ונזכה לביאת המשיח, אשתדל שגם הוא יתן הסכמתו על הספר!".

הגאון הצדיק רבי בן ציון יאדלר זצוק"ל

בן הגאון הצדיק רבי יצחק זאב יאדלר זצוק"ל בעל ספרי "תפארת ציון"

מתלמידי הגה"ק רבי יהושע לייב דיסקין זצוק"ל שאחז:

"פאה נברית דינה כגילוי שערות ממושז"

(עומד לימינו כ"ק מרן אדמו"ר מביאלא זצוק"ל בעל "הלקת יהושע")

יגיעתו בתורה היתה עצומה, היה חוזר הרבה פעמים על כל דף גמרא, ואח"כ על כל פרק, ואח"כ על כל מסכת, פעמים רבות מאד, והיה חוזר על כל הש"ס בחודש אחד!, וכשפעם אחת שמע איך שאנשים מתפלאים מזה, תמה ואמר "מה גדלות יש בזה!".

עומק לימודו אי אפשר לשער, כשהיה מתחיל בעיון באיזה ענין, היה שוכח סדרי עולם, היה יכול להשקיע עצמו בלילי חורף הארוכים לאחר מעריב, ולא הרגיש כלל שעלה השחר והאיר הבוקר!.

מלבד חיבורו הגדול "תפארת ציון" על המדרש רבה, ותפארת הגרי"ז על מסכת ברכות והרי"ף, חיבר ארבעים ושמונה ספרים על הש"ס, תוספתא, ירושלמי, שולחן ערוך, משניות ועוד.

הגאון לא רצה להיכנס בשום אופן! כי פאה נחשבת כגילוי שער ממש!

בנו הגה"צ רבי בן ציון יאדלר זי"ע כותב על אביו הגה"צ רבי יצחק זאב יאדלר זי"ע בספרו "בטוב ירושלים" בזה הלשון:

"אסר לבישת פאה נכרית, ועל כן לא רצה להיכנס בשום אופן לביתם של הרבנים שבאו מחוץ לארץ ונשותיהם היו לובשות פאה נכרית, שכן החזיק זאת כגילוי שערות ממש!".

פאה דינה כגילוי שערות!

נכדו ר' מאיר יאדלר מספר: מעשה שהלך עם זקנו הגה"צ ר' יצחק זאב זי"ע לבקר את אחד מגאוני ירושלים שעלה מחוץ לארץ, לפני עברו את מפתן הבית, נעצר הגאון ר' יצחק זאב לזמן קט, ורק אחר כך נכנס. לשאלתו של ר' מאיר על מה ראה להעצר על יד הדלת, ענה לו: שפעם אחת היתה אסיפת רבנים בבית זה, וכמדומה

לו שהרגיש כאן באשה שלבשה פאה נכרית שדינה בגילוי שערות!
ועל כן רצה הפעם להוכיח, כדי שלא יכשל בזה שוב.

בהקדמה לספרו תפארת הגר"ז הערה 9 - מהספר "בטוב ירושלים"

הגאון רבי דוד בהר"ן זי"ע מתלמידי מרן מבריסק זי"ע
דיבר על ליבה כמה שעות!!!

שמענו מאחד מזקני התלמידי חכמים בירושלים, שהגאון הצדיק
רבי דוד בהר"ן זצ"ל, כאשר שמע על אשה חשובה שבאה מחוץ
לארץ, שלובשת פאה נכרית, כיתת את רגליו להוכיחה, ודיבר על לבה
כמה שעות, שתסיר את הפאה הנכרית מראשה.

דת יהודית כהלכתה עמוד קכ"ב

מורן הנאון רבי שמואל סלנט זצוק"ל

אמר לרב גדול מהויץ לארץ: "נודע לי שהרכבנית הולכת עם פאה, והצטערנו מזה הרבה!". וכך האריך בדבריו, עד שהרב שאשתו הלכת עם פאה בכה! והבטיח שהיא לא תלך יותר עם פאה!

הגה"ק מרן רבי שמואל סלנט זי"ע רבה של ירושלים עיה"ק ומרא דארעא דישראל

הגאון רבינו שמואל סלנט זצוק"ל, מגאוני ליטא, נשלח על ידי רבני ליטא בשנת ת"ר, להיות דיין ומורה הוראה לכל קהילות האשכנזים בירושלים, אשר מייסדיה היו מתלמידי הגר"א כידוע. והגר"ש סלנט זצוק"ל היה חתן הגאון רבי זונדל סלנט זצוק"ל, תלמיד מורינו הגאון רבי חיים מוואלזין זצוק"ל, תלמיד הגר"א מוילנא זצוק"ל.

**האריך לתאר את גודל הצער שנגרם לו על ידי הפאה
עד שהשומע התחיל לבכות!
והבטיח שתסיר את הפאה!**

סיפר הרה"ג ר' נפתלי פרוש ז"ל סופרו של מרא דארעא דישראל הגאון רבינו שמואל סלנט זצוק"ל: פעם בא גדול אחד מחו"ל והרבנית הלכה בפאה נכרית, ונעשה מזה רעש גדול בכל העיר, עברו כמה שנים ובנו של הרב עמד להתחתן, ודרשה הרבנית שגם כלתה תלך בפאה נכרית, ושוב נעשה מזה רעש גדול בכל העיר, שלח רבינו הגאון ר' שמואל סלנט לקרוא להרב, ואמר לו, כאשר בא כבודו לירושלים ונודע לי שהרבנית הולכת בפאה נכרית הצטערנו בזה הרבה!! , אבל מכיון ששמעתי שכבודו חלש מאד, על כן חששתי שמא הדבר יפגע בבריאותו, לכן החלטתי להסתפק בשב ואל תעשה. ועכשיו אני מצטער על שלא מחיתי מיד בהתחלה, מכיון שאני רואה להיבן הניעו הדברים! , שהרבנית דורשת שגם כלתה תלך בפאה נכרית. וכך האריך לפניו בדבריו ותיאר לו את גודל הצער שנגרם לו

מורן הגאון רבי שמואל סלנט זצוק"ל
"אצטרך ללכת לכל בתי הכנסיות ולהכריז שזה נגד רצוני ואף
מחיתי על כך!"

מהפאה של כלתו, עד שהרב [שאשתו הלכה עם פאה] בכה!!!, והבטיח לרבי שמואל שיותר לא תלך בפאה נכרית. רק אז נחה דעתו הקדושה של רבי שמואל סלנט זצוק"ל.

אצטרך ללכת אל כל בתי הכנסת ולהכריז שזה נגד רצוני! ואף מחיתי על כך!

הגאון רבי שמואל סאלאנט זי"ע היה משגיח על קרוביו ובני משפחתו שילכו בכיסוי הראש בצניעות יתירה, והיה שם עיניו ומוכיחם, וחושש על קלקולם, יותר מעל האחרים, ונמוקו עמו, כדי שלא יאמרו הבריות, "בהסכמת הגר"ש סאלאנט עושים כך".

מעשה בצעירה אחת מנכדותיו, שהתחילה ללבוש מטפחת שונה ממה שהיה נהוג בימים ההם. הרב קרא לבנו, הוא אביה של צעירה זו, וביקש הימנו: "לך אל בתך, ותאמר לה שתסיר מיד את המלבוש הזה, ותלבש את כיסוי הראש בצניעות יתירה, כמו שהיה נהוג בדורות הקודמים, אחרת אצטרך לילך לכל בתי הכנסיות ולהכריז שזה נגד רצוני, ואף מחיתי על כך".

נכדתו ששמעה את הדברים התקיפים מפי זקנה, מיד חזרה ולבשה את כיסוי הראש המהודר בתכלית הצניעות כמנהג אמותיה.

בטוב ירושלים פרק י"ג עמוד שצ"ה מכתבי המגיד הירושלמי הצדיק רבי בן ציון יאדלער זי"ע

"לחפש אחר פרטייה ודקדוקיה של המצוה, שנאמרה מפּי הגבורה,
לשים חובה על כל אדם מִיִּשְׂרָאֵל לקיימה דוקא בשלומות הדקדוק!"

אמו של מרן ה"חזוֹן איש" זצוק"ל
הלכה רק עם מטפחת בלבד!
כך זוכים לבנים, וחתנים, גדולי הדור! גאוני ארץ! שמאירים
את העולם בתורתם וקדושתם!

מרן הגאון הקדוש רבי אברהם ישעיה קרליץ זצוק"ל
בעל ה"חזון איש"

אמו של מלך!
"מאן מלכי-רבנן!"

אמו של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, הרבנית ראשה לאה קרליץ ע"ה, הלכה רק עם מטפחת בלבד, בלא שום תוספת של דברים אחרים כלל. ומסופר [מובא ב"פאר הדור" חלק א' עמוד ס"ב, וב"מעשה איש" חלק א' עמוד י"ג], שהרופאים אמרו שאסור לה להיכנס להריון, כי זו סכנת חיים עבודה. ואביה הציע לחתנו בלית ברירה שיתגרשו זה מזה. אבל היא מיאנה לציית לדברי הרופאים, ואכן זכתה להביא לעולם ארבעה בנים וחמשת בנות, אשר כולם בנים וחתנים צדיקים ותלמידי חכמים מופלגים, ביניהם, בנה מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, וחתנה מרן ה"קהלות יעקב" זצוק"ל. וכאשר נשאל בנה הגאון רבי מאיר קרליץ זצ"ל ממרן ה"חפץ חיים" זצוק"ל, במה זכתה לזרע צדיקים כה מפואר, השיב שאמו נשאלה שאלה זו, והשיבה שהיא זכתה לזה על ידי גודל זהירותה בצניעות כיסוי שערות ראשה בכל מצב. [עי' פאר הדור ח"א עמוד ס"ד].

ואכן ב"פאר הדור" חלק א' עמוד נ"א, הכניסו את תמונת אמו של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, אשר בה רואים כיצד כיסתה את כל ראשה עם מטפחת בלבד. [כל אשה שרצונה לעמוד על האמת, יכולה לראות זאת בספר "פאר הדור" חלק א' עמוד נ"א הנ"ל, ותווכח לראות כיצד יש לכסות את הראש כדי לזכות להיות אמם של גדולים וצדיקים זי"ע]. וכמו כן בתה - אחותו של מרן ה"חזון

אשת מרן בעל "קהילות יעקב" וצוק"ל, אחותו של מרן
ה"חזון איש" וצוק"ל, הלכה רק עם מטפחת בלבד!

איש" זצוק"ל, אשת מרן בעל "קהילות יעקב" זצוק"ל, הלכה רק עם מטפחת בלבד.

וכמו כן אשת מרן החזון איש זי"ע הלכה עם מטפחת בלבד.

כך העיד גיסו הקדוש מרן רבי יעקב ישראל קניבסקי בעל קהילות יעקב מסטייפלא זי"ע. ושמענו זאת מעדות אישית מפי תלמיד חכם שנסע במיוחד מירושלים, ושאל בפירוש את מרן הסטייפלאר זי"ע, כיצד הלכה אשת מרן החזון איש זי"ע, והשיב לו מפורש שלא הלכה עם פאה, רק עם מטפחת. והוסיף מרן הסטייפלאר באומרו, אף על פי שלא שמעתי מהחזון איש מפורש מה ההלכה בדין פאה נכרית, אבל זאת אני יכול להעיד, שאשתו לא הלכה עם פאה, רק עם מטפחת.!

ומלבד כל זאת, כל בר דעת שבקי מעט בהדרכותיו והליכותיו של מרן החזון איש זצוק"ל, יכול לדעת מה אחז מרן החזון איש זצוק"ל, כיצד יש לנשות ישראל הכשרות לקיים את מצות כיסוי הראש בצניעות. וכפי שנביא מדבריו ומאגרותיו, אשר מהם נוכל ללמוד את דעתו הקדושה בענין זה.

ענף א' - מבחינת ההלכה

ראשית כל עלינו להתבונן מה היתה דעתו על הענין מבחינת ההלכה.

מהפאה נודף ריח של איסור דאורייתא!

מרן החזון איש זצוק"ל אמר לי ביחוד, לגבי הליכה עם פיאה נכרית: "ס'שמעקט מיט א דאורייתא!!!!" (-כלומר פאה נכרית נודף ממנה ריח של איסור דאורייתא!).

אחד ממקורביו מזקני התלמידי חכמים בבני ברק שליט"א ששמע זאת מפורש מפיו הקדוש של מרן החזון איש זצוק"ל.

מורן ה"חזון איש" וצוק"ל
"נודף מחפאה ריח של איסור דאורייתא!"
"דאס שמעקט מיט א דאורייתא!"

עד כמה מאירים לעינים ומתוקים לחיך הם דבריו הנפלאים של מרן החזון איש זי"ע, שהתבטא על הפאה בלשונו הטהור "ס'שמעקט מיט א דאורייתא!!!". ומי היה רוצה להלך בחוצות כאשר על ראשו מוטלת הפאה אשר נודף ממנה ריח של איסור דאורייתא?!

והנה מלבד עדות זו, יכול כל בר דעת לראות את דעתו הבהירה באגרותיו, כפי שנביא כאן מעט מהם. שהרי הנידון שלנו, הוא דבר שלכולי עלמא ישנם פוסקים שסוברים שהוא איסור גמור, ובכל פעם שיוצאים לרחוב עם פאה, הרי זה נידון ושאלה של איסור גמור. ועל כן הבה נתבונן באגרותיו של מרן ה"חזון איש" צוק"ל, ומהם נלמד לנידון דידן.

"האוסר - די לו להראות שאין ההיתר מבואר!"

"והריני מקדים, שעל המתיר להביא ראיה ולבסס ההיתר על מקור נאמן מן הגמרא, ומן הפוסקים, אבל האוסר, די לו להראות שאין ההיתר מבואר!".

"כל שאינו בוודאות היתר - הוא אסור!"

"וכל אלו הדברים, אינם נקבעים על ראיות מכריעות, אלא נובעות מהעיקר היסודי, שאין להתיר אלא בוודאות, וכל שאינו בוודאות היתר, הוא אסור".

קובץ אגרות חזון איש חלק ב' אגרת כ"ח

"אנו מחמירים בספיקות!"

"קשה להעמיק בכל הלכה והלכה... ועל כן אנו מחמירים בספיקות".

קובץ אגרות חזון איש חלק א' אגרת כ"ד

"ואם כתב גאון אחרון להמליץ על המקילים, אין זה הוראה
להקות את המקילים!"

מורן ה"חזון איש" זצוק"ל

"האוסר, די לו להראות שאין ההיתר מבואר!"
"וכל שאינו בוודאות היתר, הוא איסור!"
"ועל כן אנו מחמירים בספיקות!"

"יקרה היא לנו כל הלכה מן התורה, ואמרו אילו היתה בשמים צריך אתה לעלות אחריה".

קובץ אגרות חזון איש ח"ק ג' אגרת ט'

"ואם כתב גאון אחרון להמליץ על המקילים, אין זה הוראה לחקות את המקילים"!.

קובץ אגרות חזון איש ח"ק ב' סימן מ"א

"לצאת מן הספק!"

כשנשאל מרן ה"חזון איש" זי"ע מפי אחד שלא רצה להדר ולהוסיף במצוה, ענה לו מרן: "הדבר דומה למי שלוקח סכין וחותך לעצמו את הסימנים שבצוואר - קנה וושט, - ובא לשאול את הרב האם עדיין לא הגיע לרוב הסימנים, ויכול הוא להמשיך לחתוך!. כך גם כאן, הדבר ברור שכאשר מדובר באיסור דאורייתא, אין נכנסים עד לגבול האיסור בדיוק, אלא מרחיקים מעט מן המקום, כדי לצאת מן הספק.

מעשה איש ח"ק ב' עמוד קמ"ג

ונורא הדבר למתבונן, עד היכן התייחס מרן החזון איש זצוק"ל אל כל מי שמזלזל במה שנוגע אל רצון ה' בטענה שאין זה ברור שאסור לכולי עלמא, שהרי זה ממש כמו מי שחותך לעצמו את הצוואר, והוא מסתמך על זה שהוא עדיין לא חתך את רובו, ממילא הוא יכול להמשיך לחיות במצב כזה באופן רגוע ושליו, שהרי אין לזה דין שחיטה על פי הלכה!.

"העצלות מערפלת - שלא יוסיף כח להכריז מלחמה!"

וכמה מתאימים לעניננו דבריו הקולעים של מרן החזון איש זצוק"ל, המיטיב לתאר במילים קצרות, את מה שמתחולל בלבם של

"שומר מצוה ודקדוקיה, הנסיונות מצויים לפניו, ומערכה
תדירית נמושה לפניו" !

מֵרֵן הַ"חֲזוֹן אִישׁ" זְצוּק"ל
"בַּחֲבִיּוֹן לֵב, דּוֹפֵק פִּקְפוּק, וְלוֹחֵשׁ בְּאוֹזְנֵי: לֹא! לֹא!
מִשְׁחֵו לֹא בַּמִּדְרִי. אֲבָל הַעֲצֵלוֹת מֵעֲרַפְלַת, שְׁלֵא יוֹסֵף
כַּח לְהַכְרִיז מִלְחָמָה!"

הרבה אנשים ונשים מישראל, כאשר הם חושבים על קיום מצוה זו כרצון ה' בשלימות.

וזה לשונו הזהב: "לפעמים אפשר למצוא את העצלות, לגורם לתנועה ולמרץ. כשהתנועה טבעית, למלא תאותו חשקו ומתקו. ושמחה בחביון לב, דופק פקפוק, ולוחש באזנו: "לא!, לא!, משהו לא בסדר!". אבל העצלות מערפלת, שלא יוסיף כח להכריז מלחמה!"

קובץ אגרות חזון איש חלק א' אגרת ג'

"אין אנו יודעין ערכן של מצוות!, ולכן הננו מפגרים בזריזותן בלי הערת הלב".

קובץ אגרות חזון איש חלק ב' אגרת קל"ז

לקיימה דווקא בשלימות הדקדוק!"

ואלו הם דבריו הקדושים של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, בגודל החיוב להקפיד על קיום פרטיה ודקדוקיה של המצוה, "דוקא בשלימות הדקדוק!".

"מה גדולה אשמתו של איש נלבב לאהבת העבודה לפניו יתברך, בשעה שמזניח את לבו מלחפש אחר פרטיה ודקדוקיה של המצוה, שנאמרה מפי הגבורה לשים חובה על כל אדם מישראל לקיימה דוקא בשלימות הדקדוק. ובחסרו תנאי אחד מתנאי דקדוקיה, לא קיים המצוה!"

אמונה ובטחון פרק ו' סימן י"ח

"שומר מצוה ודקדוקיה, הנסיונות מצויים לפניו. ומערכה תדירה נטושה לפניו. ונוח לו להתאמן יפה, כדי להרגיז יצרו הטוב על יצרו הרע. וההזדמנות לפניו לנסיון, בכל שעה. ועלייתו בטוחה, ותיקונו נאמן".

אמונה ובטחון פרק ד' סימן ט'

כשנשאל רבינו כיצד משיגים דרגות רוחניות רמות? השיב:
 עצם עשיית מצוות ה' בפרטותיהן ובדקדוקיהן, הן הן המדרגות
 הרוחניות העליונות. וכל נסיון להשיג מדרגות בדרך אחרת, סופו
 מפח נפש!.

מעשה איש חלק א' עמוד קכ"ה

וכן הוא בעניננו, אשר היצר מפתה ומתגבר על נשות ישראל,
 שיחשבו שמצוות כיסוי הראש היא שונה מכל מצוות התורה, ואין
 "חובה על כל אדם מישראל, לקיימה דוקא בשלימות הדקדוק"!!!.
 ולכן אשרי האשה המתגברת על כל פיתויי היצר, ומקבלת על עצמה,
 גם במצוה זו, "לקיימה דוקא בשלימות הדקדוק"!

ענף ב' - ההתייחסות אל הענין של "שלא שינו את לבושם"

והנה מלבד הנקודה האמורה מבחינת ההלכה, הרי ישנה כאן
 עוד נקודה חשובה ביותר, אלא שבגלל שיש בנידון הפאה, נידון
 הלכתי מדאורייתא ומדרבנן, לפיכך היצר הרע דוחק לצד את כל
 הבעיות האחרות שיש בזה. אבל מכיון שישנם כאלה, שכאשר
 מדברים עמהם על נקודת ההלכה, הרי הם לוחמים בכל התוקף, ואינם
 מוכנים להודות שאכן הענין מפוקפק ביותר, ושאכן ישנם פוסקים
 שסוברים שיש בזה איסור גמור בכל יציאה לרחוב. לכן הבה נתבונן
 מה היתה דעת מרן ה"חזון איש" וצוק"ל, אפילו אילו לא היה שום
 פוסק בעולם, שסובר שעוברים איסור דאורייתא בכל פעם שיוצאים
 לרחוב עם פאה, ואפילו אילו לא היה שום פוסק בעולם שסובר
 שעוברים על איסור דרבנן בכל פעם שיוצאים לרחוב עם פאה,
 ואפילו אילו לא היה בזה שום חשש דחשש על פי הלכה. ורק יש
 בזה "ענין של לא שינו את לבושם". האם היה הדבר הזה לבד, ראוי
 לעורר עליו ולפעול לתיקונו, או לא?.

כלומר, אפילו אם רק יש בזה ענין שאין זה הלבוש שהיה נהוג בכלל ישראל במשך כל הדורות, מאז אמותינו הקדושות, עד לפני כמאתיים שנה, רק כל ענין הפאה נלמד מהגוים, עד שהתפשט אצל אלפים ורבבות מכלל ישראל. האם עבור זה לבד, ראוי לעשות כל מה שאפשר, כדי לחזור אל הלבוש היהודי המקורי לפני ששינו אותו?.

והנה התשובה לשאלה זו מפורשת פעמים רבות באגרותיו ואמרותיו של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, והרי הדברים לפנינו ככתבם וכלשונם.

"מאד קשה עלי הדבר"!

הנה כל אחד יכול לראות, עד היכן חרדה נפשו של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל מכל סטייה קלה ממלבושם של ישראל, אפילו אם אין בדבר איסור על פי הלכה, ממה שכתב בעצמו באגרת בענין גילוח הזקן בסם, [ולא מדובר כאן על גילוח עם מכונה, שהרי על גילוח עם מכונה אחז החזו"א שזה איסור גמור], אפילו כאשר הדבר מותר על פי הלכה.

וזה לשונו הזהב: "הסם, אם אינו סם... אינו גם סם חיים. ומאד קשה עלי הדבר, שאינו ממדת הצניעות, ואין זה לבוש ישראל, רק למדו מהגוים, ושוללים בזה קדושה".

קובץ אגרות חזון איש חלק א' אגרת קצ"ז

הרי לנו מפורש, שכאשר משנים מלבוש ישראל מדורי דורות, אפילו אם הדבר מותר על פי הלכה, בכל זאת "שוללים בזה קדושה", "ומאד קשה עלי הדבר"! כי מי שיש לו לב מבין, והוא מזרע אברהם יצחק יעקב, אינו אומר: מה איכפת לי שזה מגיע מהגוים, הרי העיקר הוא לברר רק שזה מותר על פי הלכה, ואין

"זהדרך הישרה שיבור לו האדם... וילעיגו עליו, ולא יהוש
 מפני המלעיגים! ואז יעיד ששולחנו גדול משולחנכם!"

מרן ה"חזון איש" זצוק"ל

כותב על דבר שמותר בהיתר גמור על פי הלכה
 "מאוד קשה עלי הדבר, שאינו מומדת הצניעות, ואין זה לבוש ישראל, רק
 למדו מהגוים, ושוללים בזה קדושת".
 "ואף שפשטה המוחלה גם בין התורנים יהיו, לא נשתנה הדבר בשביל זה!"

בזה שום חשש איסור כלל? וכי צריך לכאוב לי על דבר זה, אם אברר שיש פוסקים מתירים אותו, ואין בו שום חשש על פי הלכה? אבל מרן ה"חזון איש" זצוק"ל מלמד אותנו, שדרך התורה היא: שכל דבר שיש בו סטייה ממדת הצניעות, ומדרך ישראל שנהגו בכל הדורות, אזי אפילו אם הדבר מותר על פי הלכה לכל הדיעות, אף על פי כן "מאד קשה עלי הדבר", "ושוללים בזה קדושה"!

ואם כן, הוא הדין בנידון דידן של היציאה לרשות הרבים עם פאה, וקל וחומר הוא, כי כאן מדובר בדבר שכולם מודים שיש פוסקים מגאוני הדורות זי"ע, אשר סוברים שהוא אסור על פי הלכה, בוודאי ובוודאי שכל מי שיש לו לב מבין, וחפץ ללכת בדרכו של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, בראותו את נשות ישראל לובשות את הלבוש שהם "למדו מהגויים, ושוללים בזה קדושה", בוודאי שצריך כל אחד ואחד להרגיש ש"מאד קשה עלי הדבר"!!!

"הדרך הישרה שיבור לו האדם!"

ומסיים שם מרן ה"חזון איש" זצוק"ל את אגרתו, בלשונו הזהב:

"והדרך הישרה שיבור לו האדם, (בענין גידול זקן האישי), הוא לשייר שערות קצרות, ניכרות היטב, עד שנקרא זקנו מגודל, וילעיגו עליו, ולא יחוש מפני המלעיגים, ואז יעיד ששלחנו גדול משולחנם"!

הרי לנו מפורש, ש"הדרך הישרה שיבור לו האדם", היא שיהיה "ניכר היטב" באופן ש"ילעיגו עליו, ולא יחוש מפני המלעיגים". כלומר, זהו הסימן וה"שיעור" למי שמחפש את הדרך הישרה בענין מלבוש יהודי, ש"ילעיגו עליו, ולא יחוש מפני המלעיגים"! "ואז" - רק אז - "יעיד ששלחנו [בעולם הבא] גדול משולחנם"!

"אף שפשטה המחלה בין התורנים יחיו"

בוודאי ישנם כאלה שרוצים להרגיע את עצמם בטענה, שהן אמת שכל הפאות הגיעו במקורם מהגוים, והן אמת שבמשך כל הדורות, עד לפני כמאתיים שנה, היו נשות ישראל מכסות ראשם עם מטפחת, אבל כיום שהתפשט הדבר מאד, ואפילו נשות בני תורה הולכות עם פאה, אם כן אין בכך שום חסרון.

אבל מרן ה"חזון איש" צוק"ל כותב בפירוש ש"אף שפשטה המחלה בין התורנים יחיו, לא נשתנה הדבר בשביל זה". וזה לשונו באגרת קצ"ח:

"מעולם אין דעתי נוחה מגילוח זקן כעין תער" - כלומר אפילו כאשר אין מגלחים בתער, אבל מכיון שסוף סוף הזקן מגולח, והרי זה נראה כמו הפנים של מי שמגלח בתער, לכן אין דעתו - דעת התורה האמיתית - נוחה מדבר כזה. "בהיותי מורגל באיסורו בדור הקודם", כלומר, שהדרך שבה אנו יכולים ללמוד ולדעת, מה צריכה להיות ההתייחסות האמיתית שלנו אל כל שינוי מלבוש ישראל, היא לשמוע מה היא דעתו של מי שהורגל מהדור הקודם, טרם נתפשטה המחלה, כי רק הוא זוכה שדעתו עדיין ישרה ונכונה, וביכולתו לראות את הדברים בצורתם ומקומם המדויק. "והיה הדבר נחשב כשינוי מלבושיהם לבוש הישראלי, ואף שפשטה המחלה גם בין התורנים יחיו, לא נשתנה הדבר בשביל זה. ולכן נפשי סולדת בענין זה".

ואם כן מובן לכל בר דעת, איך צריכים אנו להתייחס אל יציאת הנשים עם פאה לרשות הרבים, אשר הדבר מפורש יוצא מקולמוס לבו הטהור, שכל שינוי מלבוש היהודי בדורות הקודמים, צריך האדם להיות "מורגל באיסורו", "ואף שפשטה המחלה גם בין התורנים יחיו, לא נשתנה הדבר בשביל זה". ולכן כל אחד שחושק להידבק בדרך האמת, לאחר שזכינו שתתגלה לנו דעתו הזכה של איש האמת, ראוי שתהיה נפשו סולדת מענין זה!.

מרן החזן איש זצוק"ל

[במוצאי יום כיפור]

"צריכים לעמוד בתוקף! ולא להתאים את עצמו אל העולם! לא לעשות פשרות! אפילו שגם בישיבות חדר הדבר!"

**"לא להתאים את עצמו אל העולם!"
"לא לעשות פשרות!"**

וכה היו הדברים שיצאו מפיו הקדוש של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, ונרשמו על ידי הרה"ג רבי שאול ברזם זצ"ל, חתנו של מרן ה"קהילות יעקב" זצוק"ל, אשר מהם נוכל ללמוד כיצד יש לנו להתייחס אל מנהגם של ישראל הקדושים, אפילו כאשר אין שום חשש על פי הלכה לשנות ממנו, ואפילו כאשר אלפי בני תורה במשך כמה דורות, כבר אינם נוהגים במנהג זה.

הדברים נאמרו בקשר לגידול זקן, כאשר רוב רובם של בני הישיבות היו מגלחים זקנם, כפי שהיה נהוג בכל הישיבות הגדולות והמפורסמות בליטא כידוע.

"צריכים לגדל זקן, לא מטעם איסור השחתה, שזה הרי אינו, אלא בתער. אלא מפני שהוא כלבוש ישראל, ואין לשנות! צריכים לעמוד בתוקף, ולא להתאים את עצמו אל העולם! לא לעשות פשרות!..."

גם בישיבות חדר הדבר, ואף על פי שאומרים שרצו בזה לקרב רחוקים, אין זה יסוד הדבר, ולא הצליח כלל, אלא שגילחו את זקנם ונתקלקלו!.

מעשה איש חלק א' עמוד קס"ד

"הרי זה בגדר שלא שינו את לבושם!"

והנה לפנינו ציטוט מהספר הנפלא "פאר הדור" חלק ב' עמוד של"ח, המספר על אברך שנכנס ובא אל חדרו של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל ופניו מגולחות. פנה החזון איש אל האברך, ואמר: "מן הראוי שיהא זקנך מגודל"! שאל האברך: "מה חשיבות בדבר"? השיבו מרן: "הרי זה בגדר שלא שינו את לבושם"!

פאר הדור חלק ב' עמוד של"ח

והנה אילו היינו ניגשים אל היצר הרע שבתוכינו, המונע אותנו מלקיים מצות כיסוי הראש כראוי, ואומרים לו, שאפילו אם לו יצויר שאין ביציאה עם פאה לרשות הרבים שום חשש איסור דאורייתא, ושום חשש איסור דרבנן. ואפילו אם יצויר שלא היה שום פוסק שאוסר את היציאה עם פאה לרשות הרבים, בכל זאת יש לנו סיבה מספיקה להימנע מזה, ואפילו למנוע בעבורה את מי שהורגל בזה עד עכשיו, מצד הסיבה ש"זה בגדר שלא שינו את לבושם"!

הרי בוודאי היה היצר אומר לנו: א', לא מעניין אותי כל הענינים והמדריגות האלו, העיקר שזה מותר על פי הלכה, אזי זו סיבה מספיקה בשבילי להישאר רגוע. ב', הרי אלפי נשים שומרות תורה ומצוות הולכות ככה, וממילא אין כאן שום חשש של "שלא שינו את לבושם", אפילו שמקור הדבר שנשים הולכות ברחוב עם פאות, הגיע מהגויים והאפיקורסים, אבל כיום אין בזה שום חשש, כי הרי כך הולכות אלפי נשים שומרות תורה ומצוות!.

ואילו היינו אומרים לו שמרן ה"חזון איש" זצוק"ל, לא זו בלבד שמנע את עצמו מדבר שהוא בגדר שלא שינו את לבושם, אלא כאשר נכנסו אליו אברכים בני תורה, אזי במקום לדבר איתם רק בלימוד, ולא להתייחס לדברים אלה, עורר אותם על תיקון דבר שאין בו חשש על פי הלכה, והוא סך הכל רק "בגדר שלא שינו את לבושם". וכל זאת הוא עשה, אפילו שאלפי בני תורה, נהגו כבר באופן זה.

הרי בוודאי היה היצר הרע מוחה בכל תוקף, והיה טוען שלא יתכן הדבר שמרן ה"חזון איש" זצוק"ל יקדיש מזמנו היקר על דברים כאלו, בזמן שהדבר מותר על פי הלכה ואין בו חשש, רק מחמת שהוא בגדר שלא שינו את לבושם.

אבל האמת אהובה מכל, וכל מי שחפץ לזכות להודות על האמת, ילמד ויתעורר מדרכו והנהגתו של רבן של ישראל, אשר מצא

מֶרֶן הַגָּאוֹן רַבֵּי חַיִּים קִנְיִבְסְקִי שְׁלִיט"א

מַעֲיֵד בְּסִפְרוֹ עַל אֵיזָה דְּבַר אָמַר מֶרֶן הַ"חֲזוֹן אִישׁ" וְצוּק"ל "שְׁנֵהִיָּה לֹו כָּל כֵּךְ לֹא טוֹב, עַד שְׁעוֹמֵד לוֹ לְהַקִּיא!"

הָאֵם דִּיבּוֹר זֶה נֶאֱמַר כְּאִשֶּׁר הוּא רֹוֹאָה אָדָם שְׁעוֹכֵר עַל אִיסוֹר דְּאוֹרִייתָא, אוֹ אִיסוֹר דְּרַבֵּנָן, אוֹ גַם כְּאִשֶּׁר הוּא רֹוֹאָה אָדָם שְׁרַק שִׁנְהַ מַּלְבוּשׁ יִשְׂרָאֵל?

"אָף שְׁנֵתֶפְשֵׁטָה בֵּין הַתּוֹרָנִים יַחֲיוּ! וְאֵלֶּפֶי בְּנֵי תוֹרָה הִלְכוּ בְּצוֹרָה זֹוּ"

לנכון להקדיש את זמנו היקר מכל, ואת כחותיו הנשגבים, אשר יחד עם כל יגיעתו להעפיל לדרגות עליונות בדביקות התורה והתעצמות כל כחות גופו ונפשו בה, כפי שהיה כל ימיו דבוק ויגע בתורה הקדושה במסירות נפש עילאית, וזו היתה כל חיותו ומשאת נפשו. אבל כאשר הגיעה לידו הזדמנות לזכות לעורר בני תורה, שיזכו לעשות את רצון הבורא בשלימות, אפילו כאשר הדבר מותר על פי הלכה, אבל בידועו עד היכן הוא גודל הנחת רוח הנעשה במרומים, מכל השתדלות לזכות להיות "בגדר שלא שינו את לבושם", ובעיניו הקדושות ראה והבין עד היכן הדברים מגיעים, ועד היכן הדבר מסייע לגאולתן של ישראל, [כדברי חז"ל בפסיקתא שמות ו' ו'], על כן היה ברור לו שרצון הש"י ממנו עכשיו, שימסור ויקדיש מזמנו וכחו לחזק ולעודד בני תורה, לזכות להיות מאלו "שלא שינו את לבושם"!

על מה אמר מרן ה"חזון איש" וצוק"ל
 "שנהיה לו כל כך לא טוב, עד שעומד לו להקיא"?

כתב מרן הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א, בספרו "ארחות יושר" אות ה' "הדרת פנים" [עמוד כ']: "ואמר מרן ז"ל שכשנכנס אליו אדם שמוריד זקנו, או שמגדל בלורית, נהיה לו כל כך לא טוב, עד שעומד לו להקיא!"

ארחות יושר ערך "הדרת פנים" עמוד כ'
 ומובא גם במעשה איש ח"ק א' עמוד קס"ד

והנה הבה נחשוב אילו היינו מספרים זאת לאדם, בעילום שם, או שהיינו מספרים זאת על איזה אברך צדיק וירא שמים, הרי היה השומע מתפלא ותמה, וכי היכן מצינו מקור לכזה דבר?. שהרי אנו יש לנו רק תורה אחת ושולחן ערוך אחד, ואם זה דבר שמותר על פי שולחן ערוך, אזי אין שום מקור בתורה להרגיש מזה לא טוב,

"חובתינו שיהיו מעשינו מכריזים, על קיום
התורה, ולפרסם קיומנו מצותיה!"

מֶרְחַן הַ"חֹזֵן אִישׁ" זְצוּק"ל
"אין באוהבי תורה ומצות, אהבה לאמוציעיות, ושנאה לקיצוניות!"

ואין שום סיבה למי שמתאים את עצמו לקיום ההלכה, שיבוא לו להקיא מהנהגה כזו?

אבל מרן ה"חזון איש" זצוק"ל לימד אותנו בזה, שמי שיש לו לב יהודי ונשמה יהודית, יודע שמלבד "ציויו" של מקום, יש את "רצונו" של מקום. ולכן אפילו כאשר הדבר מותר בהיתר גמור על פי הלכה, אבל אם הוא שינוי מלבוש ישראל מדור דור, ואם הוא מגיע מהגויים, אזי מי שנשמתו הקדושה נזדככה ונתעלתה להרגשות נעלות ועדינות בכל מה שקשור לדברים שיש בהם נחת רוח להש"י, [כאשר ידוע ומפורסם הפלגות נוראות בענינים אלו, ממרן החזון איש זצוק"ל], והוא משתוקק ונכסף שכל זרע ישראל ילכו בדרכי אבות אבותינו מדורי דורות, אזי "נהיה לו כל כך לא טוב, עד שעומד לו להקיא"!.

ומסיפור נורא זה יכולים ללמוד, עד היכן עלינו להשתוקק לזכות לקיים את מצות כיסוי הראש, כמו שקיימו אמותינו הקדושות בדורות הקודמים, ואפילו אם לא היתה בהליכה עם פאה שום בעיה על פי הלכה, עם כל זאת נשמח להידבק במלבושי ישראל מדורי דורות, אשר כיסו ראשם עם מטפחת מתוך גאווה ועזות דקדושה.

ענף ג' - שלא יראה "כמי שמתבייש בהמצוה"

והנה אפילו אם לא היה בזה שום ענין של שינוי מלבוש ישראל, ואפילו אם לא היה בזה שום חסרון בצניעות, בכל זאת מתורתו של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, [ודבר כזה נוגע רק ללב מרגיש, כלבו של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, אשר אהבתו לקיום מצוותיו של הקב"ה, לא ידעה גבולות, כידוע], אנו למדים שישנה עוד נקודה שעלינו להיזהר בה, והיא: שלא יראה כמי שמתבייש מהמצוה!.

מרן הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א
 מעיד בספרו "ארחות יושר" עמוד כ':
 על מרן ה"חזון איש" זצוק"ל
 שאמר על דבר שאין בו שום חשש איסור,
 לא דאורייתא, ולא דרבנן,
 ואף על פי כן: "אין לעשות כן!"
 "כי זה נראה כמו שמתבייש מהמצוה!"

**"זה נראה כמי שמתבייש בהמצוה!"
 "ואין לעשות כן!"**

וכה הם דברי מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א: על ה"פאות" של אנשים שנותנים מאחורי האוזן, לא היתה דעתו נוחה מכך, ואמר: שזה נראה כמו שמתבייש בהמצוה, ואין לעשות כן!.

ארחות יושר ערך "הדרת פנים" עמוד כ'
 ומוכא במעשה איש ח"ק א' עמוד קס"ד

והנה כל זה נאמר אפילו על דבר שאין בו שום חשש איסור, לא איסור דאורייתא, ולא איסור דרבנן, שהרי לא כתוב בשום מקום בתורה שהפאות צריכות להישאר מלפני האוזן באופן שיראו אותם. ואף על פי כן אמר מרן ה"חזון איש" זצוק"ל "שזה נראה כמו שמתבייש בהמצוה, ואין לעשות כן!". ואם כן מה נאמר ומה נדבר, על מצות כיסוי הראש, כאשר הולכות הנשים ומניחות על ראשן דבר שיראה כמו הדבר שאותו צייתה התורה לכסות, וכי זה לא "נראה כמו שמתבייש מהמצוה"! וכי את זה "יש לעשות כן"?!

וכך כתב מרן ה"חזון איש" זצוק"ל [קובץ אגרות חלק ב' סימן ע"ג] "חובתנו שיהיו מעשינו מכריזים, על קיום התורה, ולפרסם קיומנו מצוותיה!". עד כאן לשונו הקדוש. ואם כן כל אחד מבין שהאופן שבו יהיו מעשינו מכריזים ומפרסמים על קיום מצות כיסוי הראש כתיקונה, הוא רק כשנקיים אותה על ידי כיסוי שמכריז ומפרסם את קיום המצוה!.

**"אין באוהבי תורה ומצוה, אהבה לאמצעות,
 ושנאה לקיצוניות!"**

וכה הם דבריו המופלאים, בהיטיבו להגדיר את ההגדרה הקולעת של אלו שזוכים להיות "אוהבי תורה ומצוה"!:

”רגילים אנחנו לשמוע בחוגים ידועים, כמכריזים על עצמם שאין חלקם בין הקיצונים, ומשאירים בכל זאת לעצמם, זכות ישראלי נאמן באמונה מספקת לתורה וד”ת. ומרשים אנחנו לעצמנו להגיד מנקודת משפט, כמו שאין באוהבי חכמה אהבה למיעוטה, ושנאה לרוב חכמתה. כן אין באוהבי תורה ומצוה, אהבה לאמצעות, ושנאה לקיצוניות”!

קובץ אגרות חזון איש חלק ג' אגרת ס"א

הבה נחשוב רגע אחד: האם יתכן ש”אוהבי תורה ומצוה”, יכבדו את מצות כיסוי הראש ויאהבו אותה, כאשר הם מתהלכים בחוצות, עם אותו מראה שעליו נצטוינו לכסותו מעין רואים?, וכי בכך אנו מקיימים את המצוה ”בקיצוניות”? הרי בוודאי ובוודאי ש”אוהבי תורה ומצוה”, יהדרו לקיים את המצוה כתיקונה, ולא ישנאו חס ושלום את מה שנראה כ”קיצוניות” באהבת מצוה זו!.

ענף ד' - מה נענה לחילול ה'

והנה כל מה שכתבנו עד עתה, הוא מלבד הסכנה הנוראה שיש בכל הענין של יציאה לרחוב עם פאה, שנכנסים על ידי זה לסכנה של חילול ה'. כפי שמגיעים אלינו עדויות רבות מדי יום ביומו מפי אנשים רבים, ששומעים השכם והערב מאחינו התועים שעדיין לא זכו לשמור תורה ומצוות, [הש"י יחזירם במהרה בתשובה שלימה לפניו, מתוך רחמים וחסדים מגולים], אשר הם תמהים ושואלים בפה מלא: וכי כך מקיימות החרדיות את מצות כיסוי הראש?, הרי הם נראות הרבה יותר נאות עם מראה השער של הפאות שעל ראשם, יותר מהשערות שלנו? הרי הפאה של הנשים החרדיות נראית ממש כמו שיער, ואם כן איזה מצוה הם מקיימים בצורה כזו?. וכשמנסים לענות להם שהעיקר הוא שמכסים את הראש, הם טוענים: הרי בזה אתם עושים ליצנות מכל תכלית קיום המצוה של כיסוי הראש?! שהיא להצניע את המראה הזה ברשות הרבים!.

מרן ה"חזון איש" זצוק"ל שאל בפליאה:
 "חילול ה' איז א קלייניקייט?"
 "וכי חילול ה' הוא דבר כל כך קטן?!"

מרן ראש הישיבה בעל "אבי עזרי" זצוק"ל
 כותב באגרת, בענין דרכו של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל,
 לחשוש מאוד לחילול ה':
 "פשוט שאין להסתכל על הסביבה (שמקילים), ואין לך עון
 יותר מחילול השם!"

וידוע עד כמה התיירא מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, מכל דבר שנדף ממנו חשש דחשש של חילול ה'. [נראה מעשה איש חלק א' עמוד ק"ז בהערה. ועיין במפתחות בסוף חלק ד' עמוד רנ"ו, בענין חילול ה', בכל המצוין שם, ותעמוד מרעיד עד היכן הדברים מגיעים. וכלשון מרן הגרא"מ שך זצוק"ל המובא בחלק א' שם: "פשוט שאין להסתכל על הסביבה, ואין לך עון יותר מחילול השם, וכבר הורה זקן בעל החזון איש זצ"ל כידוע"]. ואם כן אפילו אם נאמר שאין שום חשש לצאת לרחוב עם פאה, לא מצד ההלכה של כיסוי הראש, ולא מצד שינוי לבוש ישראל, ולא מצד כבוד המצוה, ולא מצד צניעות, הרי זה עדיין סכנה נוראה של העון החמור ביותר שבתורה, מצד הסכנה של חילול ה' שיש בדבר!! רחמנא לצלן.

וכי חילול ה' זה דבר כל כך קטן?!

ומסופר שכאשר אחד שאל את מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, הלכה מסוימת, האם זה דבר שאסור על פי הלכה, או שהדבר מותר על פי הלכה, ורק בגלל חילול ה', שישנם כאלה שאינם יודעים שזה מותר, רק לכן זה אסור לנו. "אמר לו רבינו: וחילול ה' איז א קלייניקייט?! - וכי חילול ה' הוא דבר כל כך קטן?!".

מעשה איש חלק ג' עמוד קס"ה

ענף ה' - גודל היראת שמים של האשה

ניכר כפי מידת דקדוקה בכיסוי הראש בצניעות

והנה מלבד כל מה שנתבאר, נוסף על זה יש לזכור שאנו עוסקים בדבר שהוא לכל הדיעות תוספת צניעות ודקדוק בקיום מצות כיסוי הראש. ואם בכל עניני המלבושים, כתב מרן ה"חזון איש" זצוק"ל [קובץ אגרות חלק ג' אגרת קנ"ב]: "ראוי ליראי ה' יתברך, לנטות בלבושים ובשאר ענינים, לדרך היותר צנועה", אזי בוודאי ובוודאי שראוי ללכת רק עם מטפחת, שהיא "הדרך היותר צנועה"!

"גודל יראת שמים של אשה, ניכר בכיסוי ראשה,
כמדת דקדוקה בכיסוי הראש, כך יראתה!"

מרן ה"חזון איש" וצוק"ל

כותב באגרת:

"ראוי ליראי ה' יתברך, לנמנות בלבושים וכשאר ענינים, לדרך
היותר צנועה!"

ועל אחת כמה וכמה כאשר מדובר מענין של צניעות כסוי הראש, אזי כדאי שנעמיד לנגד עינינו, את עדותו של הגאון רבי בנימין מנדלסון זצוק"ל, שהעיד ממה ששמע מפי מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, שהיה אומר: שגודל יראת שמים של אשה, ניכר בכסוי ראשה. כמדת דקדוקה בכיסוי הראש, כך יראתה!

מעשה איש ח"ק א' עמוד ק"ם ושוב בח"ק ב' עמוד קנ"ג

כלומר, שאפילו אם מדובר בדבר שאין בו חיוב על פי הלכה, אבל אם רוצים לראות את גודל היראת שמים של האשה, אפשר לראות זאת כמדת דקדוקה בקיום מצות כסוי הראש!.

ואם כן למה נרפה את ידיהם של נשות ישראל הכשרות, ולמה נמנע מהם את ההזדמנות להתעלות במידת יראת שמים, על ידי הדקדוק בכיסוי הראש, שאז הם יזכו שאחרי המעשים ימשכו הלבבות?! וימשכו ליבותיהם ליראת השי"ת!.

הצניעות אצל הנשים - כלימור התורה אצל הגברים

מספר הגאון ר' יעקב גלינסקי שליט"א: פעם באתי לחזון איש, וראיתי את הרב וולף זצ"ל יוצא מה"חזון איש". שאלתיו על מה שוחח עם החזון איש, ואמר לי ששאלו: "חז"ל אומרים בראתי יצר הרע, בראתי לו תורה תבלין. התינח בחורים שהתורה היא כלי הנשק שלהם לנצח את היצר הרע, אבל בנות שפטורות מתלמוד תורה, מה הנשק שלהם לנצח את היצר הרע?. והשיב: "בגדי צניעות!". והוסיף: אם היה לנו תקציב, היו צריכים לתלות על זה שלטים ברחובות!

מעשה איש ח"ק ד' עמוד קס"ט

ומביא שם מ"אגרת הגר"א" שכותב בזה הלשון: "זה כל האדם, לפתח חטאת רובץ, ושליט עליו יצרו. ותבלין שלו: לזכרים - עסק התורה. ולנקבות - הצניעות, והנהגת המדות" עיי"ש.

הגה"צ רבי יעקב גלינסקי שליט"א
 שמוע מפי הרב וולף זצ"ל שמרן ה"חזון איש" זצוק"ל אמר לו:
 "הצניעות היא הנשק של בנות ישראל נגד היצר הרע!"
 "כשם שתלמוד תורה הוא אצל האנשים! ואם היה לנו תקציב, היו
 צריכים לתלות על זה שלטים ברחובות!"

ואם כן כשם שבלמוד התורה אנו מעודדים ומחזקים כל תוספת והתעלות בהתמדת התורה ויגיעתה, כך גם במצות הצניעות, עלינו לעודד ולחזק כל תוספת, וכל התעלות והידור, הנוגע לענין של צניעות, ולמה דווקא במצוה זו נרפה את ידם ונכניס קרירות חלילה בלב נשות ישראל הכשרות, אשר מצוה זו היא הנשק שנמצא בידם, לנצח בו את היצר הרע, ולבסוף נמנע מהם גם במצוה יחידה זו, את ההתעלות בקיומה בשלמות!?

ענף ו' - האם להימנע מתיקון הדבר כשאין זה בהסכמת ההורים

והנה לפעמים שומעים, שישנם כאלה אשר נפשותיהם הזכות, משתוקקות לקיים את רצון הבורא בקיום מצוה זו בשלימות כראוי וכיאות, אך הוריהם אשר מחמת מצב הדור שלפנינו, עדיין לא זכו לקיום מצוה זו כראוי, הם עומדים להם לנגף ולמכשול, ובמקום שישמחו לראות את יוצאי חלציהם עולים ומתעלים בעשיית רצון הבורא, לבסוף היצר הרע מכניס בהם רגשי נחיתות, ומפתה אותם יצרם שימנעו ויפריעו ויעכבו בכל כוחותיהם, את ההתעלות של יוצאי חלציהם בקיום מצוה זו, כדי שחלילה לא יזכו יוצאי חלציהם לקיים את רצון הבורא באופן יותר טוב ויותר מהודר מהוריהם.

והנה לפנינו הוראת מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, אשר בה אנו רואים את דעת התורה, האם יש זכות להורים להביע דיעה בדבר שקשור ל"שלא שינו את לבושם", אפילו אם אין בזה שום חשש על פי הלכה!

אין להורים מה להביע דעה בזה!

היה בן ישיבה אחד, שהוריו התנגדו בתוקף שיגדל זקנו, וכשנסע לביתו שבחוץ לארץ לפסח ולסוכות, היה מגלח זקנו,

מרבן ה"חזון איש" זצוק"ל
"אין להורים מזה להביע דעה בזה!"

וכשחזר לישיבה גידל זקנו. בחורף תשי"ב נתיישב בדעתו שעליו להחליט, או לגלח או לגדל, ושאל את רבינו - מרן ה"חזון איש" זצוק"ל - והשיבו: "גידול זקן מנהג ישראל הוא, ואין להורים מה להביע דעה בזה!".

מעשה איש חלק א' עמוד קס"ה

ודבר זה אמר מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, כאשר עדיין רוב רובם של בני הישיבות נהגו לגלח את זקנם, כידוע אלפי בחורי הישיבות בליטא, בישיבות המפורסמות בסלאבודקא, מיר, קאמניץ, ראדין, פונוביז', גרודנא, בראנוביץ, וכיוצא בזה, היו מגלחים את זקנם, וכך נהגו רוב רובם של הבחורים בישיבות הליטאיות, גם בארץ ישראל, בזמנו של החזון איש זי"ע, ואף על פי כן אין זה מבטל את מנהג ישראל מדורי דורות!. ועדיין "אין להורים מה להביע דעה בזה!", אפילו כאשר הוא מגלח את זקנו באופן המבואר בשולחן ערוך, בלי שיהיה בזה שום איסור, בכל זאת אפילו רק מצד מנהג ישראל בדורות הקודמים, הרי זה מספיק בשביל ש"אין להורים מה להביע דעה בזה!".

והנה האמת היא שאין שום מקום להרגיש, את ההרגשה המוטעת אשר ינסה היצר לטעת בלב חלק מההורים, כאילו הדור הצעיר שחפץ לתקן את הדבר, ולקיים את המצוה הזו כתיקונה, הרי זה - חס ושלום - מחמת מעלתו ויתרונו על הדור הקודם.

מחשבה זו אינה נכונה כלל, מפני שהאמת היא שהדור הקודם אינו אשם בזה כלל וכלל, כי התחלת הדבר היה מחמת הקושי הגדול שהיה בחוץ לארץ, בין הגוים, ובהתגברות מחריבי הדת, שעקרו לגמרי את קיום מצות כיסוי הראש, עד שאפילו מבתיים של יראים ושלמים בליטא, היו נשותיהם מהלכות בגילוי ראש ממש, וכמו שמפורש בערוך השולחן סימן ע"ה סעיף ז': "ועתה בואו ונצווה על פרצת דורנו בעוונותינו הרבים, שזה שנים רבות שנפרצו

רבה של נובהרדוק מעיד:
 "פשתה המספחה שהנשואות הולכות בשערותן כמו הבתולות!
 אזי לנו שעלתה בימינו כך!"

מרן בעל "ערוך השולחן" וצ"ל רבה של נובהרדוק
 כותב על נשות ליטא: "שזה שנים רבות שנפרצו בנות ישראל
 בעון זה, והולכות בגילוי הראש, וכל מזה שצעקו על זה, הוא לא
 לעזרו ולא להועילו"

[ערוך השולחן סימן ע"ה סעיף ד']

בנות ישראל בעון זה, והולכות בגילוי הראש. וכל מה שזעקו על זה, הוא לא לעזר ולא להועיל. ועתה פשתה המספחת שהנשואות הולכות בשערותן כמו הבתולות, אוי לנו שעלתה בימינו כך" עכ"ל. וכן ב"בן איש חי" [פרשת בא שנה ראשונה אות י"ב] כותב "דהנשים בערי אירופא דרכן לילך תמיד פרועי ראש". - ולכן כדי שיסכימו לכסות ראשם, הוכרחו לעודד אותם ללבוש פאות, כדי שלפחות לא ילכו בגילוי ראש ממש. ולאחר מכן נשאר ה"הרגל" הזה, עד שבימינו חושבים שזה דבר חלק למהדרין מן המהדרין ללכת עם פאה ברשות הרבים.

ולכן יש לזכור שאלו שזוכים לתקן את הדבר, ולמלאות את רצון הבורא בקיום מצוה זו בשלימות, אין בזה חס ושלום שום זלזול כל שהוא בכבודו של הדור הקודם, אלא יש בזה רק הכרה בחסדי הבורא שמנע מאיתנו את הקשיים הגשמיים והרוחניים, שהיו בדור הקודם, ולפיכך מוטל עלינו להתנתק מההרגל שנכפה על הדור הקודם שלא מרצונם, ולהיטיב את דרכינו, על ידי שנתעלה בקיום מצוה זו, אשר נעשקה מאיתנו ברבות הימים.

דוגמא לדבר הננו מוצאים ב"קובץ אגרות חזון איש" חלק ב' סימן פ"ו, כאשר מדבר מרן זצוק"ל מענין כשרות המאכלים, שהיו אוכלים בשר טריפה באין פוצה פה ומצפצף. ומבאר שסיבת הדבר הוא מפני שבדור שלפנינו, גזרו על השחיטה, ולא הניחו לשחוט כפי ההלכה, לכן נגרם רפיון אדיר בכל ההתייחסות לקיום מצוה זו, אפילו אחרי שחלפה ועברה הגזירה, מפני שזהו כחו של ההרגל, שאם אין מתעוררים לתקן את הדבר, הרי הוא נשאר לדורי דורות, בלא שום סיבה, ובלא שום הצדקה, רק מפני שכך הורגלו בדורות הקודמים שבהם האפשרויות לתיקון הדבר היו קשים ביותר.

ועל זה פונה מרן ה"חזון איש" זצוק"ל אל "צעירנו", באומרו: "אקומה נא ואסובבה בערי היהודים, בשוקיה וברחובותיה - - לא

תעודת עמנו לעזוב שאר רוחו, ולהסב ליאוש לבו. [אלא] כל אשר ימצא ידו להשיב שללו, ימהר בידיים חרוצות!, אם מעט, ואם הרבה!".

"למה צעירנו תעמדו מרחוק?! איה איפה פְּחָכְם הגדול?!, ואיה רוחכם הכביר?... אספה רוחכם חלילה? ונגלגלי ה"הרגל" יעברו גם עליכם? מבלי רגש, ובלי משים לב? וכישיבת זקנים, טל ילדותכם?"

"עוצו עצה!, קראו עצרה!, השיבו כבוד העם למקומו! - - אל לכם להקל בדבר זה!... יאמר נא הבן הצעיר לאביו הישיש הכרוך אחר ההרגל... "אל נא אבי! לא נכון הדבר"!... יפקחו נא הבנים עיניהם על האבות! ונצחון מלחמתם בטוחה! ישאירו נא צעירנו זכרונם לימים הבאים, ומבטח עמם לא יכזבו. לא יחשבו עוד כבודם לכלימה, ותפארתם לקלון, קומו נא! עזרונו! כי עליכם לעשות!". עד כאן לשונו הזהב, בתחנונו ובקשותיו אל "צעירנו".

והנה אף על פי שברור, שלהלכה יש לפנות אל האבות בלשון הנפסק בשולחן ערוך [יורה דעה סימן ר"מ], (ומסתמא לזה נתכוין מרן ה"חזון איש" זצוק"ל בכותבו "אל נא אבי" וכו'). אבל מדבריו אנו למדים, שאין סיבה להרגיש לא נעים מהתעלות הדור הצעיר, מפני שיש להבין שהתעלות הדור הצעיר אינה מחמת יתרונו על הדור הקודם חלילה, אלא רק מחמת שהדור הקודם, "כרוך אחר ההרגל", מחמת סיבות שאינם תלויות בו כלל, ואשר אילו קשיי הדור הקודם היו עוברים על הדור הצעיר חלילה, הרי לא היו יכולים לעמוד באחד מני אלף ממה שעבר על הדור הקודם, ולכן באמת מוטל על בני הדור הזה, להכיר בחסדי הבורא, ולהתעלות בקיום רצונו יתברך, בכל מה שמשמים נותנים לנו את הזכות והאפשרות לתקן ולהתעלות בקיום מצוות הש"י בשלימות.

ענף ז' - ההתייחסות הראויה אל מה ש"כולם אומרים" ו"כולם נוהגים"

והנה האמת היא שבעומק לבם של כל אחד מבני ישראל, כולם מבינים שאכן האופן שעל ידו אפשר לזכות לקיים את רצון הש"י בקיום מצות כיסוי הראש בשלימות, הוא רק על ידי שמכסים את הראש עם מטפחת כראוי וכיאות, כדרך כל אמותינו הקדושים במשך כל הדורות, ורק באופן זה אפשר לצאת מכל החששות האמורים, על פי הלכה, ועל פי הסברא מצד הצניעות שבדבר, ומצד כבוד המצוה, ושינוי המלבושים, ומצד כל הענינים המבוארים לעיל. אלא שעיקר הסיבה שעבורה נרתעים רבים מלקיים מצוה זו כתיקונה, היא מפני השפעת החברה ודעת הקהל החיצונית. ועל כן יש לנו לשנן היטב את דעת התורה הצרופה בענין ההתייחסות הראויה אל מה ש"כולם אומרים", ו"כולם נוהגים", כפי שחינך והדריך מרן ה"חזון איש" זצוק"ל את שומעי לקחו ותלמידיו הנאמנים.

כך נראה של מי שמסתמך על "כולם אומרים"?!?

סיפר הגאון רבי שלמה ברעוודה שליט"א, והגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ שליט"א: מעשה בבחור שזכה שקבע עמו רבינו ה"חזון איש" חברותא במוצאי שבתות, והנה אירע פעם אחת שנעדר הבחור מן הקביעות. למחרת כשהגיע הבחור, שאלו רבינו על מה ולמה נעדר אתמול מן הלימוד? נענה הבחור ואמר: אתמול ביום שבת קודש, רב חשוב מפורסם דרש דרשה בתל אביב, והתארגנו כמה בחורים, וצעדנו רגלי בשבת אחר הצהרים לתל אביב לשמוע את הדרשה, וכך עבר זמן הקביעות.

שאלו החזון איש: וכי אינך יודע שללכת עד תל אביב, זה יציאה מחוץ לתחום?. ענה הבחור: אומרים, שלאחרונה בנו בתים נוספים

"אם היה כתוב בתורה, תעשה כמו פלוני ופלוני, אזי אמנם
היית צודק!"

מרן ה"חזון איש" זצוק"ל
"אין צריך לשים לב, אל מה שרואים אצל אחרים!"

בצדי הדרכים שמבני ברק עד תל אביב, בצורה שיש בדרך בתים שמקשרים את שתי הערים לתחום שבת אחד.

לא הרפה רבינו ושאלו: ומה פירוש "אומרים"? לנו יש עד היום חזקה שאין בתים המקשרים, ובשביל להסיר חזקה צריך על פי הדין לבדוק את המציאות מחדש בשטח כדי להיווכח אם אכן השתנתה המציאות, ואתה לא בדקת ובכל זאת הלכת עד תל אביב!. נענה הבחור כמתנצל: אבל הרי "כולם" אומרים שהבתים כן מקשרים?

נענה ה"חזון איש" ואמר: כולם יכולים להניד! אבל בזה לא מתבטלת החזקה. דע לך, - סיים ה"חזון איש" - שאתה חיללת שבת במזיד, ועוד בפרהסיא, אני לא מרשה לך ליגע בייני! מגעך הוא של מחלל שבת במזיד, שמגעו יין נסך, עד שתעשה תשובה!.

מעשה איש חלק ד' עמוד ק"ז

כך נראה אדם שמסתמך על מה ש"כולם" אומרים!!!

"אין צריך לשים לב, אל מה שרואים אצל אחרים!"

רי"ש סח לפניו: הייתי בשנת תש"ז בבית מדרשו של רב פלוני, בירושלים, ומשתמשים שם בחשמל בשבת. והגיב: אין צריך לשים לב אל מה שרואים אצל אחרים! צריך לדעת את ההלכה!.

אחר כך הוסיף: בירושלים זה אחרת, תחנת הכח שם מופעלת בבעלות נכרים [בזמנו]. - מפי בעל המעשה.

מעשה איש חלק א' עמוד ק"ז

והנה לכאורה יש להתבונן במעשה זה, שאף שהיה למרן ה"חזון איש" זצוק"ל, ביאור כל כך ברור, לחלק בין בית מדרשו של "רב פלוני", לבין בתי העיר בני ברק. [וכפי שהסביר אח"כ: ששם היה בזמנו תחנת הכח מופעלת בבעלות נכרים], אעפ"כ הקדים החזון"א ואמר לו "אין צריך לשים לב אל מה שרואים אצל אחרים!", מפני

שמרן ה"חזון איש" זצוק"ל לא חיפש כאן רק תשובה להראות לשואל שאין ראייה מרב פלוני, אלא ה"חזון איש" זצוק"ל, רצה ללמדו דרך חיים, שתביא לתלמידו תועלת לכל ימי חייו בכל עניני קיום רצון הבורא. כי זה יסוד גדול בעבודת הבורא הנוגע לכל רגע ורגע מימי חיינו.

ובפרט כאשר מדובר בקולא הנהוגה אצל אנשים אחרים, אזי לפני שמבררים את ההלכה במקורה בש"ס ופוסקים, אין צריך לשים לב אל מה שרואים אצל אחרים!. ורק לאחר שלימדו החזון איש זצוק"ל, את היסוד הנחוץ הזה, הוסיף וביאר את הטעם הפרטי שהיה שייך אז, מדוע אין ראי' מאותו רב. אבל היסוד ששייך לכל אחד הוא: שכאשר מדובר בקיום רצון הבורא, אזי "אין צריך לשים לב אל מה שרואים אצל אחרים", אפילו כשמדובר בהנהגתו של "רב פלוני"!

"אם היה כתוב בתורה: תעשה כמו פלוני ופלוני!

או אמנם היית צודק"

מספר בעל המעשה: אמרתי לרבינו שבן תורה פלוני ואנכי, שברנו את המושג שאם נותנים בישיבה אוכל כשר, אסור לערער אחר הנהלת הישיבה. ואמר: "טוב מאד! טוב מאד!". והדגים לנו בדברים הבאים: "פלוני הזמין אצל "בתים מאכער" זוג תפילין, והביא ללוקח תפילין שאינם מרובעות, הלוקח הרעים קולו וטען: מה זאת עשית לי?, והלה השיב: לכולם נתתי כאלו, וכולם שתקו, ומה אתה מערער! והשיב לו: אם היה כתוב בתורה תעשה כמו פלוני ופלוני, [היינו כמו בולם], אז אמנם היית צודק!, אבל בתורה כתוב לעשות תפילין מרובעות, ואלו אינם מרובעות". הוסיף רבינו: בתורה כתוב שצריך לאכול כשר, ולא מה שנותנים בישיבה!. (מפי רי"מ שליט"א).

מעשה איש ח"ק ד' עמוד קמ"ג

"וואס הארט דיר! מיר ווייסען דאך, דאס זיי זענען משוגעים!"

מֵרֵן הַגַּה"ק בַּעַל "קַהִילוֹת יַעֲקֹב" זְצוּק"ל
בְּנֹתָיו הָיוּ נַחֲשָׁבוֹת כְּמִשְׁוֹגְעוֹת בְּעֵינֵי אַחֵרִים, מִפְּנֵי שֶׁהֵם הִלְכוּ
בְּצַנִּיעוֹת לֹא כְּמוֹ כּוֹלֵם!
וְאָמַר מֵרֵן הַחֲזוֹן אִישׁ זְצוּק"ל לְאַחֲוָתוֹ עִ"ה:
"מָה אֵיכַפֵּת לָךְ, הָרִי אַנְחֵנו יוֹדְעִים, שֶׁהַמְּלַעֲיָגִים הֵם הַמְּשׁוֹגְעִים!"
[מִפִּי בְּנוֹ מֵרֵן הַגָּאוֹן רַבֵּי דָוִד קֵינִיבֶסְקִי שְׁלִיט"א
מוֹבֵא בְּמַעֲשֵׂה אִישׁ הַלֵּק א' ע"פ קס"ה, וְהַלֵּק ד' ע"פ כ"ט]

"מה איכפת לך מה אומרים עליהן"

כשמרן ה"קהלות יעקב" זצ"ל הגיע לארץ, הקפיד על כך שבנותיו הקטנות יילכו בשמלות ארוכות עד לאחר הברך, ובאותה סביבה היו נראות הילדות כמשונות בחברתם. הרבנית ע"ה שחה את לבה לפני אחיה מרן החזון איש זצ"ל, ענה לה רבינו: מה איכפת לך מה שאומרים עליהן, והרי את יודעת את האמת, שבנותיך הם הולכות כמו שצריך ללכת, ואילו אלה שאין הולכות כך, הן המשונות, וממילא אין מה להתחשב במה שהמשונות אומרות עליהן!.

מעשה איש ח"ק א' עמוד קס"ו

בנותיו של מרן בעל "קהילות יעקב" וצוקללה"ה "נחשבות כמשוגעות בעיני אחרים!"

ובחלק ד' עמוד כ"ט אות ה', מביא מכתבי מורנו רבי אברהם יוסף וולף זצ"ל, שכתב זאת כפי ששמע מהגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א בזה הלשון! "כאשר מרן הגרי"י קניבסקי בא לבני ברק, טענה הרבנית ע"ה בפני ה"חזון איש" זצ"ל, שבנותיה נחשבות כמשוגעות בעיני אחרים. השיב: וואס הארט דיר, מיר ווייסען דאך, דאס זיי זיינען משוגעים!- מה זה איכפת לך, הרי אנחנו יודעים, שהם המה משוגעים!

רוב ההמון הולך עם היצר!

אמר רבינו מרן ה"חזון איש" זצוק"ל למלמד, שיסביר לתלמידיו: "שרוב ההמון הולך עם היצר, ורק המעטים מסוגלים להתגבר עליו, ועל כן ידעו שהאמת עם המיעוט, שהם היפך דעת ההמון".

מעשה איש ח"ק ב' עמוד ר"ב

"רוב החמון הולך עם היצר,
ורק המעטים מסוגלים להתגבר עליו!"

מרן ה"חזון איש" זצוק"ל
"הייתי בודד וגלמוד! שחוק לכל שכניו!"
"אבל עקשנותי עמדה לי!... ועתה בקשתי שמוחה לפני
המתירים, שיסלחו לי על שמריתי פיהם, ויזאלו נא בטובם
לעיין עוד הפעם, אולי המוח בקדקד ישוב ויכין; שהתורה לא
תהא מוחלפת... רק ברצון תליא!"

"הייתי בודד וגלמוד! שחוק לכל שכני!"

מה היא התשובה הראויה אל האומרים "הלא אי אפשר ללחום עם המציאות"?!, הנה לפנינו לשונו הזהב של מרן החזון איש זצוק"ל, כאשר הוא מתאר את קיום רצון ה' במצב של "הייתי בודד וגלמוד, שחוק לכל שכני":

"כבן בנו של עם קשה עורף, התגנבה בלבי המחשבה, לשמור... כהלכתה בקשיות עורף!;, הייתי בודד וגלמוד, שחוק לכל שכני!;, היתכן?... הלא אי אפשר ללחום עם המציאות! אבל עקשנותי עמדה לי! ולמרות שכל מי שיש לו מוח בקדקדו יודע שאי אפשר!... ולא כדורות הראשונים דורות אחרונים!;, למרות כל אלה!... המציאות תשלים אתי... ועתה בקשתי שטוחה לפני המתירים, שיסלחו לי על שמרתי פיהם, ויואלו נא בטובם לעיין עוד הפעם בדבר, אולי המוח בקדקד ישוב ויבין, שהתורה לא תהא מוחלפת... רק ברצון תליא"!.
 קובץ אגרות חזון איש חלק ב' סימן פ"ט

וכך כתב שם בסימן קי"ב: "שאי אפשר היה לי להשלים עם מה שאחרים קוראים אותו "מציאות"! "עובדא"! "עכל"ק.

"ולהשליך מעליו מורא בשר ודם!"

והנה באגרת שלפנינו, אפשר לראות כיצד לימד אותנו מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, היאך עלינו להתייחס לקיום רצון ה', כאשר אנחנו נתקלים ב"מורא בשר ודם".

וזה לשונו הזהב:

"יהיה לו בזה זכות ואושר בזה וכבא! ואין ראוי להחמיץ את המצוה הגדולה הלזו! מובטחני כי בכחו לחגור עוז! ואומץ!... ולהשליך מעליו מורא בשר ודם!;, ובטח לא יאונה לו שום מכשול. וההתרשלות בזה מגונה מאד, ראוי לחסרי מרץ, ומוגי לב!"

קובץ אגרות חזון איש חלק ג' אגרת פ"ח

מה השיב מרן ה"חזון איש" וצוק"ל על השאלה: "אבל זה קשה!"

אחד אמר למרן ה"חזון איש" וצוק"ל על דבר מסוים שזה קשה, השיב לו מרן ה"חזון איש": "קשה? מה קשה? כל התורה זה קשה!". [כלומר ואף על פי כן אפשר לקיימה אם מעונינים להתחזק נגד הקשיים].

מעשה איש חֶלֶק ב' עמוד פ"ז

[מובן שהכוונה על ההתחלה, שעליה נאמר "כל" ההתחלות קשות]

"חושבים את מצות התורה - כדברים הנמנעים!"

ועד כמה כאב לבו הטהור, בראותו שיש כאלה שמחליטים על מצוה מסוימת ממצות התורה שקשה לקיימה בימינו כתיקונה, ואי אפשר לשמור עליה בשלימות. אפשר לראות ממה שכתב באגרת: [והובא ב"דרך אמונה" חלק ד' ממרן הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א, באגרות מרן זצ"ל עמוד ר"ד] "ופוטרים עצמם בטענת: מה אפשר לעשות... וכל פטפוטי הדברים כי יש בזה פקוח נפש וסכנה, אינה באה, רק מקרירות הלב, וחוסר יראה הראויה לתורה ומצוה".

ועוד כתב שם: "לגול החרפה מעלינו על ידי התירי השעה... החולצים את זיקי האמונה, מלב המפקפקים וחושבים את מצות התורה כדברים הנמנעים, ומהרהרים בנצחיות רחמנא לצלן..."

ולמען הכריז לפני כל באי העולם, כי תורתנו נצחית, וכל דברי המלעיגים הבל, עלינו להתחזק!

דרך אמונה חֶלֶק ד' עמוד ר"ה אגרת כ"ז וחֶלֶק מזה מובא בקובץ אגרות חזון איש חֶלֶק ג' אגרת פ"ג ופ"ד

"ואולי די להקב"ה באיש אחד שיהיה
מוכן למסור עבורו את הנפש"?

מרן ה"חזון איש" וצוק"ל
"להגור עוז! ואומין! ולהשליך מעליו מורא בשר ודם!"

**אולי די להקב"ה באיש אחד
שיהיה מוכן למסור עבורו את הנפש!**

אחד העסקנים שישב אצלו, דיבר במרירות: למי עמלים אנו, וכי כל המאמצים המרובים [באותו ענין של צניעות שעסק עבורו], עלו בתוהו. התרגש רבינו ואמר: "ואולי די לו להקדוש ברוך הוא בעשרה יהודים, ואולי באיש אחד בלבד, אשר יהיה מוכן למסור עבורו את הנפש!"

מעשה איש ח"ק א' עמוד רמ"ג

מי היה לוקח אתרונג למצות ד' מינים, אם מרן הגר"י זצוק"ל
אמר על אתרונג זה, שמי שלוקח אותו למצות ארבעה מינים,
מוכרח להיסמך על היתר "קלוש"?

מרן הגה"ק רבי יצחק זאב סאלאווייציק זצוק"ל
בעל "חידושי הגר"י מבריסק
"ההיתר של פאה נכרית, הוא היתר קלוש"
"א שוואכע היתר"!

מרן הגאון האדיר
רבינו יצחק זאב סאלאווייציק מבריסק וצוק"ל

בספר הנפלא "עובדות והנהגות לבית בריסק" חלק ב' עמוד מ"ז כותב מפורש בזה הלשון, "ראיתי בכתביו של גאון אחד שליט"א, ממקורבי מרן הגרי"ז זצ"ל, על דבר פאה נכרית, הגיב מרן הגרי"ז זצ"ל ואמר, אף שהיתר קלוש, הנח להם לישראל" עכ"ל.

אם כן מפורש העיד ואמר מרן הגרי"ז מבריסק וצוק"ל, שאכן אין כאן היתר לכתחילה, ובוודאי שלא לכתחילה שבלכתחילה, וקל וחומר שלא למהדרין, אלא הכל מחוסר ברירה, וכל המקילים נסמכים על דבר "קלוש"!

וכעת הבה נתאר לעצמינו, מה היינו עושים, אילו היו מעידים בפנינו על מין מסויים של אתרוג, שמרן הרב מבריסק זי"ע אמר עליו, שמי שלוקח אותו למצות ארבעה מינים, מוכרח להיסמך על היתר "קלוש"!, ורק משום "הנח להם לישראל", לכן אין למחות כל כך במי שלא יכול לקבל, אבל עם כל זאת עלינו לדעת שכל ההימנעות מהמחאה היא רק משום "הנח להם" וזה היתר "קלוש"!.

וכי מי היה מעיז לקחת את האתרוג הזה לכתחילה?!, כאשר יש לפנינו מאות ואלפים אתרוגים מהודרים, אשר לפי הרב מבריסק זי"ע, מי שנוטל אותם, מקיים את המצוה כפי כל השיטות, למהדרין מן המהדרין, לכתחילה שבלכתחילה, בלי צורך לסמוך על היתרים קלושים!!!

מרן הגה"ק רבי יצחק זאב סאלאווייציק זצוק"ל
 בעל "הידושי הגר"ז מבריסק
 "דער היתר פון שייטלעך,
 איז זייער א שוואכער היתר!"
 והאריך בתיבת "זייער!" "זייער א שוואכער!"

והאמת היא שמי שיודע מה היא המשמעות של "הנח להם", מביין מזה לבד, עד היכן צריך כל בר דעת להימנע מלהיכנס לכזה דבר, שהרי "הנח" נאמר על דבר שהוא איסור גמור, כמו שמצינו ברמב"ם שאומר את הענין הזה של "הנח להם", (הלכות שביתת עשור פרק א' הלכה ז') על "נשים שאוכלות ושותות [בערב יום כיפור] עד שחשכה, והן אינן יודעות שמצוה להוסיף מחול על הקודש", ואם כן מי ילך ויאכל בערב יום כיפור עד שחשכה על סמך "הנח להם"?!, הרי פשוט וברור שכל בר דעת מונע את עצמו, ואת כל מי שביכולתו למנוע, שלא להיכנס לכתחילה לדבר שמוכרחים להידחק בו ולהיסמך על "הנח להם", ועל היתר "קלוש"!!! בשעה שיש באפשרותו לקיים את רצון הש"י במצות כיסוי הראש כהלכתה!, כראוי וכיאות!.

[וכך התבטא הגאון ר' אברהם אטיק שליט"א, בשומעו את עדות מרן הגרמ"ד הלוי שליט"א ששמע בפירוש מפי אביו מרן הגרי"ז זצוק"ל, שההיתר הוא חלש, והוא רק מצד הנח להן לישראל מוטב יהיו שוגגין, - נענה הגר"א אטיק שליט"א: "אם כן זאת אומרת שהרב זצוק"ל סבר שזה אסור, שהרי מוטב יהיו שוגגין פירושו שמצד הדין זה אסור"!. כי כשמתבוננים על איזה דברים אומרים "הנח להם", מובן מאליו שאף אחד לא יכניס את עצמו לכזה דבר, ברגע שיש לו אפשרות להסתדר בלי זה].

ואכן שמענו את הדברים המוזכרים בספר הנ"ל, מפי בנו הגאון הגדול מו"ר רבי משולם דוד סאלאווייציק שליט"א ביתר פירוט ודיוק, ובהרחבה, באומרו: "פעם ישב אבי מרן הגרי"ז זצוק"ל עם שני תלמידי חכמים, ושמעתי בבירור איך שהוא אומר להם מפורש, דער היתר פון שייטלען, איז זייער א שוואכער היתר!" - "ההיתר של פאה נכרית, הוא היתר מאד חלש", והאריך והדגיש את תיבת "זייער"!, - "מאד!".

מרן הגאון רבי משולם דוד סאלאווייציק שליט"א
זעק בכאב על אלו שאומרים, שהם סומכים על נשות גדולי
ליטא, שהלכו עם פאה:
"זה תירוץ בעלמא! אם לא יהיה להם את התירוץ הזה,
ימצאו תירוצים אחרים!"

וכאשר אמרו לפני מו"ר הגרמ"ד סאלאווייציק שליט"א, שישנם כאלה שטוענים שהם היו משפיעים בבית להסיר את הפאה וללכת עם מטפחת כדעת כל הפוסקים, אלא שמפני שנשות גדולי ישראל בליטא היו הולכות עם פאה, לכן הם סומכים עליהם, מפני שזה ראייה שזה לכתחילה אפילו למהדרין. שהרי ברור ופשוט, שאילו היו בעליהם אומרים להם שאין זה פשוט על פי הלכה, בוודאי היו שומעות להם ומיד מכסים ראשם עם מטפחת, ואם כן, אם בכל זאת הלכו נשות גדולי ישראל בליטא עם פאה, הרי זה ראייה ברורה שגדולי ליטא אחזו, שללכת עם פאה זה דבר "חלק", בלי שום חשש ופקפוק, ואין שום ענין לכסות את הראש עם מטפחת, לא מצד שיטות בהלכה, ולא מצד צניעות, אפילו למהדרין שבמהדרין.

בשמוע מו"ר הגאון רבי משולם דוד סאלאווייציק שליט"א דיבורים אלה, נחרד והצטער מאד, ובכאב רב זעק: הם שקרנים! שקרנים!. "ס' איז נאר א תירוץ", זה רק תירוץ [התחמקות בעלמא], אם לא יהיה להם את התירוץ הזה, ימצאו תירוצים אחרים!.

וידוע לנו כי מו"ר הגרמ"ד סאלאווייציק שליט"א עסק בבירור הסוגיא שעות רבות, ואכן הגיע למסקנא שדברי ההיתר של השלטי גבורים, מוכרחים להיות רק על חצר, ולא התיר מעולם ברשות הרבים!.

ובהגיעו לדברי הרמ"א בסימן ע"ה, שמתיר רק לקרוא בפניה קריאת שמע בבית, ואינו מדבר כלל מלהתיר יציאה לרחוב עם פאה, נענה ואמר: וואס ווילן זיי? וואס זאגן זיי אז דער רמ"א איז מתיר?! מה הם רוצים?, מה הם אומרים שהרמ"א מתיר?, הרי אין פה שום היתר לצאת עם פאה ברשות הרבים!. ואדרבא, הרמ"א הרי כותב "דרכה לכסות".! ער זאגט דאך "דרכה לכסות".!, אם כן הפאה מכוסה לגמרי ברחוב. [כלומר, הרמ"א מדבר על דברי השולחן ערוך, שכותב "שער של אשה שדרכה לכסותה", כלומר שהיא חייבת

מֶרֶן הַגָּאוֹן רַבֵּי מוֹשֶׁלֶם דוֹד סַאֲלֵאוֹוִיִּצִיק שְׁלִיט"א
אָמַר לְאַחַד הַתְּלָמִידֵי חֲכָמִים, הַעוֹסֵק בְּחִזּוּק מִצוֹת כִּיסוֹי הָרֹאשׁ
כִּרְצוֹן הַש"י בְּמִטְפַּחַת:
"אֲנִי מִקְנֵא בְךָ בַגּוֹדֵל זְכוֹתְךָ!"

לכסותו ברחוב, ועל זה הוא מדבר בשולחן ערוך, מה דין השער לגבי קריאת שמע של בעלה בפניה. וגם הרמ"א שמדבר על פאה, הוא מדבר על "דרכה לכסותה", כלומר, שברחוב מכסים את הפאה לגמרי, בדיוק כמו שמכסים את השער ברחוב, [שהרי על זה כתב השולחן ערוך באותו סעיף, את המילים "דרכה לכסותה", שפירושה שחייבת לכסותם], ורק כשהיא בבית מותר לבעלה לקרוא קריאת שמע בפני הפאה, אבל ברחוב בוודאי היא מכוסה לגמרי].

ופעם כאשר חזק מו"ר הגרמ"ד שליט"א את אחד התלמידי חכמים, שהצליח להשפיע על הרבה משפחות שיסירו את הפאה ויכסו ראשם עם מטפחת כדת וכדין, אמר לו מו"ר הגרמ"ד שליט"א, שמקנא בו בגודל זכותו!.

הצד השווה שבכל העובדות וההתבטאויות הללו, הוא: שבוודאי פשוט הדבר שדעת רבותינו שרי התורה מבריסק זי"ע, ויבדלחט"א, היא: שכדאי לעשות כל מה שאפשר, כדי לזכות לקיים מצוה זו כהלכתה כרצון הש"י כראוי וכיאות, ולא לסמוך על היתר "קלוש".

כשנשאל מרן בעל ה"קהילות יעקב" זצוק"ל
האם יתכן שבכל פעם שיוצאים לרחוב עם הפאה, עוברים על איסור
דאורייתא?

השיב: א וודאי קען דאס זיין אז דאס איז א דאורייתא!
בוודאי יתכן שזה איסור דאורייתא!

מרן בעל "קהילות יעקב" זצוק"ל
"בוודאי צריכים לחיות ערליכער יוד, ולא ללכת עם טאגז"

מרן בעל "קהלות יעקב" מסטייפלא זי"ע

אשת מרן הגה"ק בעל "קהלות יעקב" וצוק"ל, הלכה
רק מטפחת בלבד!

אוודאי מען דארף זיין א ערליכער איד!
ולא ללכת עם פאה

סיפר לפנינו בעל העובדא, שנכנס בכ"ה ניסן תשל"ה אל מרן בעל "קהילות יעקב" וצוק"ל, ודיבר עמו בענין הפאה, והתחיל הסטייפלאר להאריך בשבח הנשים שאינם הולכות עם פאה. ונענה הסטייפלאר ואמר לו בלשון קדשו, אוודאי מען דארף זיין א ערליכער איד, גיין מיט א טיכל און נישט מיט א פאה נכרית!, בוודאי צריכים להיות יהודי חרד, ללכת עם מטפחת ולא עם פאה נכרית!, והאריך מאד בשבח הזוכים ללכת עם מטפחת ומקיימים מצות כיסוי הראש כהלכתה.

וכששאל הלה האם יתכן שזה איסור דאורייתא בכל פעם שיוצאים לרחוב עם הפאה?. השיבו מרן הסטייפלאר וצוק"ל: בוודאי זה יתכן שזה איסור דאורייתא, אלא שאני כבר תש כחי, ואין ביכולתי להיכנס לבירור הסוגיא כראוי, אבל מי שיכול, בוודאי עליו לברר את הסוגיא מהמקור. און אוודאי קען זיין אז דאס איז א דאורייתא. [בוודאי יכול להיות שזה דאורייתא!].

מרן בעל "קהילות יעקב" וצוק"ל
תגובתו היתה בצעקה: "מה? יאמרו שהסטייפלר התיר פאה
נכרית?!!"

עדות כתובה וחתומה מבעל העובדא
מעשה שהיה אצל מרן הגה"ק בעל "קהילות יעקב"
מסטייפלא זי"ע

"כשבני הגיע לפרק "האיש מקדש" בעזה", הציעו עבורו הצעות שונות, אמנם כולן עם פאה נכרית, והבן התעקש שרצונו עז דוקא במטפחת, ולא ידעתי לשית עצות בנפשי. סיפרתי זאת לידידי, והוא ייעץ לי לכתת רגליי לבני ברק לשמוע חוות דעתו של הסטייפלער זצ"ל בענין.

שמעתי לעצתו, ונכנסתי אל הקודש פנימה, הגשתי לפניו פתק אשר בו כתבתי את השאלה, והגאון זצ"ל התחיל לקרוא את שאלתי ובקשתי מתוך הפתק שרשמתי.

ותגובתו היתה בצעקה: "מה?! יאמרו שהסטייפלער התיר פאה נכרית?!!!".

וברכני ופטרני לשלום.

עברו כמה שבועות ובני השתדך למזל טוב עם בת גילו שהסכימה לכסות ראשה רק עם מטפחת בלבד, בלי שום תוספת של מראה פאה, וזכו להקים בית נאמן בישראל בסייעתא דשמיא, מכח ברכתו של הצדיק זיע"א.

יעקב בלוי
ירושלים.

מרן הגאון רבי יצחק יעקב וויס זצוק"ל
גאב"ד ירושלים עיה"ק בעל "מנחת יצחק"

"בדורנו נושאות אלפי נשים צדקניות והגונות, את נור הצניעות
בראשן, בגאון ותפארת שבקדושה, בכסוי ראשן בלי פאה נכרית,
ומקיימות דת יהודית פשוטו כמשמעו, ללא כל התחכמויות, זבזאת
מקרשות הנשים שם שמו!"

מרן הגאון רבי יששכר דוב גולדשטיין זצ"ל
"חטא זה גורם לסילוק שכינתו"

דבר הקודש מבית דינו של מרנן ורבנן
 הגאון רבי יצחק יעקב ווייס בעל "מנחת יצחק" וצוק"ל
 גאב"ד ירושלים עיה"ק
 הגאון רבי משה ארי' פריינד וצוק"ל גאב"ד ירושלים עיה"ק
 הגאון רבי ישראל משה דושינסקיא וצוק"ל גאב"ד ירושלים עיה"ק
 הגאון רבי יששכר דוב גאלדשטיין וצוק"ל
 הגאון רבי בנימין רבינוביץ וצוק"ל
 הגאון רבי ישראל יעקב פישר וצוק"ל
 בעל "אבן ישראל" ראב"ד ירושלים עיה"ק

שובה - ישראל

עם ישראל זקוק לרחמי שמים מרובים, ומן השמים מעוררים
 אותנו לתשובה, חובה עלינו לפשפש במעשינו ולתקן איש איש בדקי
 ביתו, ביחוד במצב הרוחני, וצניעות תלבושת בנות ישראל, אשר ירד
 פלאים.

וכמה גדולה הסכנה כאשר הרועה הנאמן מאיים חס ושלום
 להסיר השגחתו, כי חטא זה גורם לסילוק שכינה מישראל, ככתוב:
 ולא יראה בכ ערות דבר ושב מאחריך!

והרי במשך כל הדורות וכל הגלויות הנוראות שמרו אמותינו
 הק' במסירות נפש איתנה על כל גדרי הצניעות, וגם בדורנו נושאות
 אלפי נשים צדקניות והגונות, את נור הצניעות בראשן בגאון ותפארת
 שבקדושה! בכיסוי ראשן בלי פיאה נכרית!

ומקיימות דת-יהודית פשוטו כמשמעו, ללא כל התחכמויות,
 כפסק דינם של גאוני וקדושי ישראל זיע"א. ובזאת מקדשות הנשים
 שם שמים, בהכריזן גלוי לעיני העולם כולו, כי לא ככל הגויים בית
 ישראל!

בעת אשר ארעו אסונות וצרות רבות, בקשו להכין מודעה לעורר על המצב,
 ובה נכתב שהפאות הארוכות הם מהדברים העיקריים הנורמים לצרות.
 כשראה זאת הראב"ד הנרי"י פישר וצוק"ל,
 נענה בזעקה: "וכי פאות קצרות כן מותר"??

מרן הגאון רבי ישראל יעקב פישר וצוק"ל
 ראב"ד העדה החרדית בירושלים עיה"ק
 "אנא, חוסו על שארית הפליטה של עם ישראל!
 החזירו את עטרת תפארת הצניעות והטהרה ליושנת, לקיים דת משה
 ויהודית כהלכתה!
 וישמרכם השם יתברך בימי חבלי משיח הקשים!"

והיות ורבות נכשלות מחוסר ידיעת חומר האיסור, וגם מחטיאות ומכשילות את הרבים בהרהורי עבירה שהם קשים בעוה"ר, עד אשר קשה לעבור ברחובותינו בלי מכשול ח"ו.

את גודל הסתרת הפנים וסילוק השכינה חזינו לדאבוננו בשבר הנורא והאיזום, בשנות השואה, אשר מליוני אחים ואחיות הושמדו במיתות משונות ואכזריות, והושלכו לכבשוני האש והגזים ונכחד כשליש מעמנו הי"ד. ועוד לא שקטה הארץ אחרי כן, ומלחמה רודפת מלחמה ודם ישראל נשפך כמים רח"ל, וסכנה גדולה מרחפת בעולם וביחוד על עם ה' היושב בציון ה"י.

לואת אנו פונים אל נשי ישראל! בקריאת: שובה ישראל עד ה' אלוקיך, אנא חוסו על שארית הפליטה של עם ישראל!, החזירו את עמרת תפארת הצניעות והטהרה ליושנה!, לקיים דת משה ויהודית כהלכתה!.

וישמרכם השם יתברך בימי חבלי משיח הקשים, היו מן העושים והמעשים לזכות את הרבים בדבר נורא זה.

והננו מבקשים לכל המנהיגים הדגולים בעלי השפעה, והדרכ"ת [= והדרת כבוד תורת] ראשי הישיבות שליט"א, והמחנכים והמחנכות, ולכל אחד בביתו. לעורר ולהסביר את חומר האיסור, ולהזהיר על גודל האחריות של אלו אשר חלילה פורצות גדרי הצניעות, ולשמור כל אחד בביתו על תלבושת הצניעות, ולהיזהר בכל הנ"ל.

ושומר ישראל ישמור שארית ישראל ויערה רוח טהרה ממרום, ולא ישמע שוד ושבר בישראל ח"ו, ובזכות נשים צדקניות נגאלו אבותינו, ובזכותן ניגאל, ונזכה לראות במהרה בישועת כלל ישראל בהרמת קרן הצניעות והטהרה בביאת גוא"צ בב"א.

"היו מן העושים והמעשים לזכות את הרבים בדבר נורא זה!"
 "לעורר ולהסביר את חומר האיסור!"

מרן הגאון רבי ישראל יעקב פישר זצוק"ל
 "רבות נכשלות מחוסר ידיעת חומר האיסור, וגם מהטיאות ומכשילות
 את הרבים בהרחורי עכירה!"
 "לזאת אנו פונים אל נשות ישראל... החזירו עמרת תפארת הצניעות
 והטהרה ליושנה, לקיים דת משה וישראל כהלכתה!"

הכו"ח בצפיה לרחמי שמים המרובים על עמו וארצו בביאת
גוא"צ בב"א, אלול תשל"ה

נאם: יצחק יעקב ווייס ראב"ד פעיה"ק ת"ו

נאם: משה ארי' פריינד

נאם: ישראל משה בלאאמו"ר הגה"ק מוהרי"צ זצוק"ל דושינסקי

נאם: ישראל יעקב פישר

נאם: בנימין ראבינאוויטץ

נאם: יששכר דוב גאלדשטיין

מִרְן הַנְּאוֹן רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה הַגְּרָא"מ שֶׁךְ זְצוּק"ל
 בַּעַל "אֲבֵי עֲזָרִי"

מעשה באברך צעיר שישב בבית המדרש באחד הלילות, וראה שם תלמיד חכם אחד מנקיי הדעת שבירושלים, הדין לפני חכמים ומוכיח שהפאה הנהוגה היום, אסורה לפי כל הדיעות, ועל זה נאמר (משלי כא, ל) "אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה'", ופרש"י "אין כל חכם ונבון חשוב לנגד ה', במקום שיש חילול ה' אין חולקין כבוד לרב". ושהאמת היא שה"שלטי גבורים" שעליו סמכו כל המתירים, סובר שברשות הרבים הפאה אסורה, וכי כבר הציע את הוכחותיו וראיותיו לפני מאות תלמידי חכמים, ונתברר שהם דברים ברורים שאין עליהם תשובה.

טען וענה אותו תלמיד חכם צעיר, שאפילו אם לפי כל ההוכחות מהגמרא והפוסקים, אנחנו רואים ברור שהדברים צודקים, שהאופן היחיד המובן בדברי ה"שלטי גבורים", הוא שלא התיר ברשות הרבים מעולם, עם כל זאת לא יתכן דבר כזה בעולם, שפאה נכרית אסורה, אחרי שכל כך הרבה נהגו לצאת עמה לרחוב, ואיך יתכן שכל כך הרבה יהודים יטעו?!.

ענה התלמיד חכם הזקן לאותו צעיר, ואמר: "מי שידוע מה היא דרך התורה האמיתית, יודע, שכאשר הדבר נוגע לקיום ההלכה, אזי רצון ה' שכל אחד ואחד יעיין היטב בדבר, ולא יסמוך על אף הרגל שנהגו אחרים, ואין שום מקום לדיבורים כאלו, כי אין דרך אחרת למי שרוצה לעשות את רצון ה' באמת, אלא להתייגע לברר את

הדברים מהמקורות בש"ס ובראשונים, ולא להתעלם מכל מה שלא הורגל אליו, ולומר שלום על נפשי, ולהרגיע את עצמו בהזכרת שמות של רבניות, או לסמוך על זה שהרבה נהגו כך, נגד כל מה שמתברר מהש"ס והראשונים, ונגד המציאות שכל אחד מבין, שלא יתכן לקיים עם מראה הפאה את מצות כיסוי הראש, כאשר רצון ה' הוא שיכסו את השיער משום צניעות, ובמקום שנצניע את מראה השיער, נלך ונכסה את הראש עם כיסוי שנראה ממש כמראה השיער!. לא זו דרך התורה להסתמך על מה שאחרים נהגו, וכלשון מרן החזון איש זי"ע (אורח חיים סי' ט) "אמנם חמורה היא ההלכה, ולא ניתנה להיקבע על פי סיפורים, אלא העיקר: העיון בגמרא ופוסקים, ומסירות נפש להבין קושט דברי אמת!".

ועל כן, - אמר התלמיד חכם הזקן, אל האברך הצעיר -, אם רצונך ללבן ולברר איתי את הענין "בגמרא ופוסקים", מתוך "מסירות נפש להבין קושט דברי אמת", הבה נתיישב ונייגע עצמינו בליבון הסוגיא מהש"ס והראשונים. אולם אם רצונך להתעלם מן האמת, ולסמוך על מה שנהגו אחרים, אזי לכל הפחות, דע לך!, שלא זו דרך התורה! ולא זו הדרך שלימדונו והורונו רבותינו הקדושים, מרן החזון איש זי"ע, ושאר גדולי הדורות!".

כך הרבה אותו תלמיד חכם לדבר ולהוכיח, ולנסות לפקוח את עיני האברך הצעיר, עד שהציע האברך הצעיר, להביא את הדברים לפני מרן ראש הישיבה הגאון רא"מ שך זצוק"ל, ולראות מה יאמר על ההעזה הזו?, האם אכן יתכן לומר שכל פעם שיוצאת אשה לרחוב עם פאה על ראשה, היא עוברת עבירה!?.

אמר לו התלמיד חכם, אדרבה!, הנני עושה אותך שליח שלי, ומבקש ממך לסדר לי פגישה עם מרן שליט"א, לבוא להציע לפניו את ההוכחות, שמעולם לא הותר הדבר לצאת עם פאה לרחוב!.

מֶרֶן רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה בַּעַל "אָבִי עֲזָרִי" זְצוּק"ל
בְּשֵׁנִשְׂאֵל הָאֵם יִתְכַּן שְׁלִצְאָת לְרַחֹב עֵם פֶּאֶח זֶה
"אִיסוֹר דְּאוֹרִיִּיתָא" ?
הַשִּׁיב: "בְּוֹדָאֵי זֶה יִכּוֹל לְהִיּוֹת" !

נסע האברך הצעיר מירושלים לבני ברק, ואמר למרן שליט"א, "ישנו תלמיד חכם בירושלים, שמבקש לקבוע זמן, להפגש עם ראש הישיבה ולהציע חידוש בסוגיא דפאה נכרית".

ענה מרן שליט"א: "איך בין גארנישט אין דעם ענין", - אינני מונח כלל בענין הזה. - והוסיף שאין לו כיום כח וזמן להיכנס לבירור הענין כראוי.

אמר לו האברך הצעיר, "אבל התלמיד חכם מירושלים טוען שזה איסור דאורייתא!?!". - וחשש האברך הצעיר מי יודע אם לא ישמע עכשיו, תגובת ביטול הגונה, שיבטל מרן את הרעיון הנועז, לבוא ולחשוב מחשבה חצופה כזו, שכל אשה שיוצאת לרחוב עם פאה על ראשה, הרי היא נכנסת לשאלה של "איסור דאורייתא" בכל פעם שיוצאת לרחוב!!.

אך מרן זצוק"ל, - בעוצם דביקותו בתורה לשמה, וגודל ידיעותיו ומדריגותיו העצומות, - לא היה הדבר לפלא בעיניו כלל, והשיב בבהירות וברירות: "זה יכול להיות!!, עם קען זיין!!".

התפעל האברך הצעיר מתשובה זו, ופנה בהתרגשות אל מרן הגרא"מ שך זצוק"ל, באומרו: "האם עוד יכול להיות שהוא צודק?", ס'קען נאך זיין אז ער איז גערעכט?!!.

אך לא זו בלבד שלא נעשה שום שינוי או ספק בדבריו, אלא אדרבה, מרן זצוק"ל בבהירותו העצומה השיב לו בהחלטיות ברורה ביותר, שאינה משתמעת לשני פנים, באומרו על שאלתו ופליאתו של האברך, האם עוד יכול להיות שהוא צודק? - "בוודאי! הרי כל דבר יש בו שני צדדים, וכשנכנסים וחודרים לעומק הענין, ורואים שצד אחד הוא הנכון, אז בוודאי יכול להיות שהוא צודק!!!". ובלשונו הטהור: "אוודאי!", יעדער זאך האט צוויי צדדים, און אז מען לייגט

מרן ראש הישיבה בעל "אבי עזרי" זצוק"ל

כשדובר מאלה שמבררים, שלאחר שמבררים היטב בסוגיות הש"ס,
 מוכח שאסור לצאת עם פאה לרשות הרבים מדאורייתא.
 אמר: "בוודאי! הרי כל דבר יש בו שני צדדים, וכשנכנסים וחודרים
 לעומק הענין, ורואים שצד אחד הוא הנכון, אז בוודאי יכול להיות
 שהוא צודק!"

זיך גוט אריין אין דעם ענין, און מ'זעהט אז איין צד איז ריכטיג, איז אוודאי קען זיין אז ער איז גירעכט!".

האברך הצעיר יצא המום וסוער מחדרו של מרן זצוק"ל, בראותו את גודל הבהירות של דעת התורה הברורה, וכאשר חזר לירושלים סיפר את תשובת מרן זצוק"ל, אל אותו תלמיד חכם, וסיים באומרו, כעת אני רואה שאתה אכן צודק! שדרך התורה היא לא להתפעל ממה שנהגו אחרים, אלא "זיך אריין לייגן גוט אין דעם ענין"! , להשקיע את עצמו היטב היטב, ולחדור לעומק הענין, עד ש"מ'זעהט אז איין צד איז ריכטיג", - עד שרואים שצד אחד הוא הצודק!.

[ואכן מכח דיבורים קדושים אלו של מרן הגרא"מ שך זצוק"ל, התמסר האברך הצעיר לבירור הסוגיא וההלכה של פאה נכרית, עד שהכיר באמיתות הדבר, שאכן מהש"ס והראשונים ומדברי הפוסקים, יוצא שהפאה אסורה באיסור גמור. ולא נח ולא שקט, עד אשר זכה לעורר בני תורה רבים לעסוק בבירור הסוגיא, וזכותו גדולה ועצומה בהחזרת עטרת הצניעות לתפארתה, אשר על ידו נתעוררו רבים לקיום מצוה זו כרצון הש"י בשלימות.

כל זה נעשה מכחו של אותו זקן וצדיק, מרן הגרא"מ שך זצוק"ל, ומכח הדרכתו הברורה והבהירה, הפוקחת ומאירה עינים, שבבירורי הלכה אין מקום לכל השאלות מסוג כזה, "איך יתכן שהוא צודק"? , "איך יתכן שזה איסור דאורייתא"? , "איך אפשר לומר כך בשעה שכל כך הרבה רבניות גדולות הלכו כך"? , "איך אפשר להעזי לחשוב שנשים של גדולי עולם עברו על איסור"? , כי התשובה היא, שבקיום ההלכה, אין רצון הש"י שנקיל מחמת הטענות הללו!. ואנו צריכים לדעת שעבורינו ישנו רק אופן אחד ויחיד שה' דורש מאיתנו, "להשקיע את עצמינו היטב בעמקי הסוגיא", כלשון מרן זצוק"ל, "אז מען לייגט זיך גוט אריין אין דעם ענין", עד שיראו היטב שצד אחד הוא צודק!, והבא לטהר מסייעין אותו!].

אשת מרן הנאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל
ביסתה ראשה רק עם מטפחת בלבד, בלא שום תוספת של דבר
הדומה לפאה!

דעתו של מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל
"שנשי ישראל יכסו ראשן במטפחת!"

מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל
בעל "מנחת שלמה"

אשת מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל
הלכה עם מטפחת בלבד!

מי גרם "צער גדול" למרן הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל
בראש ובראשונה עלינו להביא את עדות בנו הגאון הגדול מוה"ר
שמואל אויערבאך שליט"א, בו מעיד ש - "בן היה דעתו, ורצונו, של
אאמו"ר גאון ישראל ז"ל שנשי ישראל יכסו ראשן כמטפחת!!!".

ומוסיף על זה ביטוי נורא בזה הלשון, "וגם ראיתי אני את צערו
הגדול!!! של אאמו"ר ז"ל על הפאה הנכרית!". -ראה עד היכן ביטא
את התיחסותו של הגאון רבי שלמה זלמן זי"ע בתואר "צערו
הגדול"!!! - על "שנתפשטה בקרב שלומי אמוני ישראל, ה' ירחם".

[ראה להלן במערכת הגאון רבי שמואל אויערבאך שליט"א את
כל לשון האגרת במלואה].

הכל אשמות הפאות!

העיד בפנינו הגאון רבי ברוך אויערבאך זצ"ל בנו של מרן הגאון
רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל:

לפני מספר שנים קרו מספר אסונות נוראים בפטירתם של כמה
וכמה אברכים ונשים צעירות ה' ירחם. הדבר גרם לזעזוע רב בקרב
הציבור החרדי, ובפרט בין נשות ישראל הכשרות החפצות לעשות

מרן הנאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל
בתגובה לסיבת התרחשות אסונות רח"ל:
"לדעתי, בהכל אשמות הפאות! איני מתכוין רק לפאות
הארוכות, אני מתכוין גם לקצרות!"

מזן הנאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל
"מכסים את הראש עם דבר שהם עושים את כל ההשתדלויות
שיראה שזה כמו שיער! זה אצלי מאים מאד!"

את רצון ה' בשלימות, מובן מאליו כי הדבר הביא להתעוררות, לחיפוש, ופישפוש המעשים, שהרי אסונות כאלו באים בשביל לשנות דברים שאינם כשורה. והנה החליטו קבוצה של נשים צדקניות לעלות אל מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל, לשאול את פי קדשו מה דורשים מאיתנו בשמים?, מה צריך לשנות ולתקן?, בשל מה באה הרעה הזאת?. הרי בשמים תובעים מאתנו משהו, ואנו רוצות לתקן, אבל אין אנו יודעות מה ה' שואל מאתנו, לכן ילמדנו רבינו בשל מה באה כל הרעה הזאת?.

אמר להם הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זי"ע בזה הלשון:
 "לדעתי בהכל אשימות הפיאות!" - והוסיף להבהיר - "אינני מתכוין רק לפיאות הארוכות אני מתכוין גם לקצרות"!!! - ובלשונו:
 "לדעתי אלעס זענען די שייטלען שולדיג!!!, איך מיין נישט דווקא די לאנגע, איך מיין די קורצע אויך"!!!.

מימי לא אמרתי שמותר ללכת עם פאה נכרית!

כאשר פתח הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל, את הספר הנ"ל "דת משה וישראל", ונפתח לו בעמוד בו מופיעים דברי ה"פרי מגדים" שהתחרט מהיתרו, ומודיע בו שמעתה הוא מורה לאיסור גמור ללכת ברשות הרבים עם פיאה נכרית.

נענה ואמר אחד מהתלמידי חכמים ששהו שם: כעת אחרי שהפרי מגדים בעצמו חזר בו מהיתרו, יכולים גם שאר הרבנים - שסמכו על הפרי מגדים - להתחרט ולהודיע שהפיאה אסורה, שהרי אם לפרי מגדים היה מתאים להתחרט, כל שכן שהם יכולים להתחרט!... - בשמעו את הדברים הללו נזדעזע הגרש"ז ואמר: מה?! להתחרט מהיתר?! , אני מימי לא התרתי פאה נכרית!, אף פעם לא אמרתי שמותר ללכת עם פאה נכרית!, אני לא צריך להתחרט מזה! מה פתאום להתחרט, הרי אף פעם לא התרתי זאת!.

התבטא על הדליכה עם פאה "משתדלים בכל האופנים שזה יראה מריפוד!"
 מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל

החיי הפאות החסות הן הן נראות כמו לבן וקש"ו
 "מח"ת פנים פנינים שנתהדרה עליו האצ"ח האצ"ח עם פאות,

הגאון הצדיק ר' דן סגל שליט"א
אמר בדרשה:

"אני מוכרח להגיד משה ששמעתי מהראש ישיבה ר' שלמה זלמן, על הפאה":
הוא אמר: זה אצלי מאז מאוד!!!

הפאות של פעם היו נראות כמו קש!

הגה"צ רבי דן סגל שליט"א, מעיד שכאשר היה חתן ולמד בישיבת קול תורה, נכנס אל מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל, כדי לשמוע חוות דעתו בענין הפיאה, אמר לו הגאון רבי שלמה זלמן זי"ע בזה הלשון: "מה הם טוענים, שבדורות שעברו היו כאלו שהלכו עם פיאות נכריות, הרי הפאות ההם היו נראות כמו צמר פלדה! כמו תבן וקש!. (בלשונו: וואס טענה'ען זיי אז אמאל איז מען געגאנגען שייטלען, די אמאליגע האבן דאך אויס גיקוקט אזוי ווי דראד, שטרוי!")".

אני לא מבחין בין פאה לשער! זה אצלי מאוס מאד!

בדרשה שנשא הגאון ר' דן סגל שליט"א ברבים, אמר בזה הלשון: "אני מוכרח להגיד מה ששמעתי מהראש ישיבה ר' שלמה זלמן [זצ"ל] לפני שלושים שנה, כשדיברנו על פיאה, הוא אמר לי כך: לפני חמישים שנה - כך הוא אמר אז - אם היתה אחת באה לירושלים עם פיאה, היו סוקלים אותה באבנים! ואז - הוא אמר - פיאה - כך הוא אמר: "אפילו עיוור היה רואה שזה פיאה! כמו קש זה היה!".

היום - הוא אומר - נכנסים אצלי ואני לא יודע אם זה כך [פיאה] או כך [שערות], אצלי זה מאוס מאד!" - הוא אומר - למה?, כי אפילו לפי אלו שחושבים שזה מותר, "זה כמו שאדם אוכל בשר כשר והוא משתדל בכל האופנים שזה יראה טריפה!, כך הם מכסים את הראש עם דבר שהם עושים את כל ההשתדלויות שיראה שזה כמו שיער!" וסיים שוב ואמר: "זה אצלי מאוס מאד!" - "נורא ואיום אין אל מי לדבר".

מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל
"נכנסים אצלי, ואני לא יודע אם זה פאה או שערות!
זה אצלי מאוס מאוד!"

עם - יבולומפ"א - תלמידו הגאון רבי יחיאל מיכל שולמ"א
 מרן הגאון רבי שלמה זלמן אייזנברג זצוק"ל

מחבר הספר "שמירת שבת בחלבתה"

הגרש"ז הורח לו את העמל שנושט ישראל יכפר ראשן במספחת, אצלו שכי"ם פשתה
 המספחת" על פאה נכריתו

מה היתה דעתו של הגרש"ז?!

הגאון ר' יהושע נויבירט שליט"א בעל מחבר ספר שמירת שבת כהלכתה, תלמידו המובהק של מרן הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל מעיד, שכאשר הוא התארס, ביקש מכלתו שתקבל על עצמה ללכת עם מטפחת, כפי שידוע לו מימים ימימה שזוהי שיטת רבו הגדול, אבל היא לא ידעה מה להחליט, עד שסוכם ביניהם שאחרי האירוסין ישלח מכתב אל מורו ורבו, (מפני שהם היו באותה תקופה בחו"ל), וכאשר יורה כן יעשו.

ואכן ענה להם מרן הגרש"ז במכתב, אשר בו ביטא את דעתו, שנשות ישראל לא ילכו עם פאה, רק עם מטפחת!, ומתבטא במכתב הזה על פירצת הפאות בדורנו בלשון "ופשתה המספחת!!!".

(בשיחה זו התבטא הגר"י נויבירט שליט"א, שהפאות שהיו בדורות הקודמים, היו יכולים להכיר ממרחק אלף קילומטר שהם פיאות, מה שאין כן אלו של היום רח"ל.)

ואכן זו היתה דעתו הברורה של מרן הגרש"ז זי"ע, וכפי שכבר הזכרנו את עדותו של בנו הגדול הגאון ר' שמואל אויערבאך שליט"א שמעיד בזה הלשון "והנני מעיד בזה, כי כן היתה דעתו, ורצונו, של אאמו"ר גאון ישראל ז"ל שנשי ישראל יכסו ראשן במטפחת!".

נהניתי מאד מהמאמר בגנות הפאות!

הרה"ג ר' גדליה סגל שליט"א כתב פעם - לפני שנים רבות - בשבועון "דאס אידישע ליכט" מאמר חריף על ענין פאה נכרית. באותו שבוע פגש אותו יהודי אחד, ותקף אותו בחריפות על מאמרו, באומרו כיצד אתה מעיז לכתוב מאמר כה חריף בגנות פאה נכרית, בזמן שהגאון ר' שלמה זלמן מתיר ללכת בפאה נכרית, ואם כן מי שמך לפסוק הלכות כנגד גדול הדור?! - וכך המטיר עליו קיתונות

מורן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל

"נהנתי מאד מהמאמר נגד הפאות!"

"בפעם הבאה תאמר לי, וכעזרת ה' אני יוסיף לך עוד כהנה וכהנה

דברים נחוצים שכדאי לפרסמם!"

של טענות וגידופים, עד שהלה באמת התחיל לחשוב אולי צודק אותו יהודי ולא הייתי צריך לכתוב את המאמר החרוף נגד פאה נכרית.

והנה אחרי כמה ימים כאשר ר' גדליה סגל עבד במשרדו, נכנס לפתע הגאון ר' שלמה זלמן זצוק"ל ששהה שם באיזור לצורך עניניו, ופנה אליו במאור פנים, ובמתק לשונו הנפלא: ר' גדליה, רציתי לומר לך משהו, קראתי מאמר שלך שכתבת בשבועון נגד הפאות, ומאד מאד נהנתי ממנו. אין לך מושג כמה נהנתי שכתבת בתקיפות בגנות הפיאות! - והוסיף - "אך פעם אחרת, מן הראוי שתאמר לי שאתה מתכוון לכתוב ולפרסם בגנות הפיאות, כי אז בעזרת ה' אני יוסיף לך עוד כהנה וכהנה דברים נחוצים שהיה כדאי לפרסמם!, אך גם מה שכתבת עכשיו, זה היה מאד מוצלח, ונהנתי מזה מאד!"

תנאי לפני כל חתונה של בעל תשובה!

העידו בפנינו שני יהודים, אשר יש להם קשר עם הרבה בעלי תשובה, ודרכם היה להביא את הבחורים לפני הגאון ר' שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל, כדי שיראו בעיניהם כיצד נראית דמותו של גדול וצדיק בישראל. כמובן שהבחורים התרשמו מאד מהגאון זצוק"ל, ורבים מהם כאשר הגיע עת נישואיהם היו באים לבקש מהגאון ר' שלמה זלמן זצוק"ל שיכבדם בהשתתפותו בשמחת נישואיהם. הגאון זצוק"ל נענה לבקשתם אך בתנאי קודם למעשה, שרק אם הכלה תכסה ראשה במטפחת, ולא עם פאה, באופן זה מוכן הוא לבוא לחתונה, אבל אם היא תלך עם פיאה, אין הוא מוכן לבוא לחתונה!. - וכך היה חוזר ומתנה כל פעם ופעם כאשר היו הבחורים הבעלי תשובה באים להזמינו לחתונתם!.

מפני שסבר, שאפילו אם קשה להשפיע על רבים משומרי התורה והמצוות המדקדקים בקלה כבחמורה, מפני שהתרגלו לפירצת

מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל
"חיידך חיוך רחב, ושאל: האם נראה לך שהיא תוכל להבדיל בין
שער טבעי לפאה?"

מרן הגאון רבי שלמה זלמן אורבךבאר זצוק"ל
כל הפאות שהולכים היום, אפילו אלו שנקראות "צניעות", הם כל כך דומות לשיעור,
עד שקשה להבחין בין שער טבעי לפאותו.

הפאות, אבל הבעלי תשובה הללו, שזכו להתנתק מכל העבר, וזכו להתגבר על השפעת החברה, אם כן בשביל מה נרגיל אותם להתלמד מהמנהגים הרעים שהתפשטו בתוכינו, ולצורך מה נמשוך אותם להתנהג כמעשה היצר שהתגבר עלינו, ומדוע שהם לא יזכו לקיים את מצות כיסוי הראש כתיקונה כרצון הש"י?, הרי די לנו בכשלון שלנו, לצורך מה עלינו להכשיל ולהרגיל אחרים בחטא זה?, אדרבה, לכל הפחות יבואו הם, העומדים בתחילת דרכם, ומוכנים לקבל עליהם את קיום רצון הבורא, בלא התחמקויות ופשרות, ובלא שום קשר להרגלים ולמוסכמות, ועל ידי זה ישפיעו הם על כולנו, לעשות את רצונו יתברך כראוי.

לְאַחֲרוֹנָה נִתְפָּרְסָם כִּמְהָ הַצַּטְעָר הַגֵּרֶשׁ"ז עַל זֶה

וכך כותב הרה"ג ר' משה מרדכי קארפ שליט"א ב"שיעור בהליכות בת ישראל" (מוצש"ק ויצא תשנ"ז עמוד ה') בענין דעת מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, "לאחרונה נתפרסם בספר משמרת החיים מכתב מבנו הגדול הגאון רבי שמואל יבדלחט"א, כמה נצטער אביו על מצב זה, ושרצונו היה שנשי ישראל יכסו ראשן במטפחת".

חייך חיוך רחב!

ושאל, "נדמה לך שהיא תוכל להכדיל בין שער טבעי לפאה?"

סיפר אחר הרבנים, שפעם בעת שיחה עם מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל, אמר אותו רב, שכואב לו הלב על שמזדמן לבתו הקטנה [בת ארבע] לראות מפעם לפעם, אשה שהולכת בלי כיסוי ראש, רחמנא לצלן, וזה מאד מפריע לו שהיא צריכה לראות מראה של אשה יהודיה שאינה מכסה את ראשה, אף על פי שבשאר

מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל
מה הם רוצים ממוני, וכי אם אחמיר להם ישמעו לי???

מלבושיה היא צנועה ומכוסה כדת וכדין. אם היא היתה הולכת עם פאה צנועה, כמו הנשים החרדיות הצנועות, אזי הייתי רגוע ושלו, שבתי אינה נתקלת במראה בלתי צנוע.

התבונן בו רבי שלמה זלמן, וחייך חיוך רחב, באומרו, "אתה רוצה לומר לי, שהבת הקטנה שלך תדע להבדיל בין שער טבעי לפאה?. הרי כל הפאות שהולכים היום, אפילו אלו שנקראות "צנועות", שנשות ראשי ישיבות ורבנים חובשות אותם, הם כל כך דומות לשיער, עד שקשה להבחין בין שער טבעי לפאה.

[הערת המלקט: מה"חיוך הרחב" אפשר לתאר לעצמינו עד היכן אחז מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זי"ע, שכל ה'אמונה' שישנם כאלה שמדמים וחושבים, שיש הבדל בין מראה הפאה למראה השיער, ולכך הם מדמים בנפשם שיש בחבישת פאה, קיום מצות צניעות כיסוי הראש כראוי, הרי זה דבר מגוחך ביותר. וכל מי שמוכן להיות מציאותי, מבין ויודע שלא ניתן להבדיל בין שער טבעי לפאה!].

"מה רוצים הם ממני, וכי אם אחמיר להם, ישמעו לי"

והנה ישנם כאלו ששואלים, אם אכן כל כך כאב לבו של מרן הגאון רבי שלמה זלמן זצוק"ל, על ענין הפאות, כפי שמעיד בנו הגדול מרן הגאון רבי שמואל שליט"א, בכותבו "וגם ראיתי אני את צערו הגדול של אאמו"ר ז"ל על הפאה הנכרית!". אם כן היאך יתכן שמרן הגאון רבי שלמה זלמן זצוק"ל, לא הביע את דעתו לכל אחד מתלמידיו ולא דיבר מזה בפירוש בקביעות!?

התשובה על זה היא, שאכן זו היתה דרכו של מרן הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל, שאפילו בדברים שאחזו שהם "עון חמור", אף על פי כן לא גילה זאת לכל אחד, מטעמים הכמוסים עמו.

מי ציער את מרן הגאון רבי שלמה אלמן אייערנאך זצוק"ל?

מעיד בנו הגדול הגאון רבי שמואל אייערנאך שליט"א
 "ראיתי אנו את צער הגדול על האה הנברית,
 שנחשמה בקרב שלומי אמוני ישראל, ה' ירחמי"

וכמו שמובא בספר "הליכות שלמה" על "הלכות תפלה" (עמוד י"א), שאפילו כאשר הגרש"ז אחז על ענין גילוח הזקן במכונה, שהוא "ספיקא דאורייתא לחומרא", ואפילו כשאחז ש"ראוי לחוש לחשש איסור תורה חס ושלום, והגיהנם שורף יותר". "עם כל זה לא היה מוחה על כך, לרבים". ואמר כמה פעמים: כי מה שאינו מעורר על כך, הוא משום דכשם שמצוה וכו'. ופעם, לאחר שהפציר בו אחד להורות לו, ולא אמר לו דבר ברור, הפטיר רבנו לאחר שפנה הלה לדרכו: מה רוצים הם ממני, וכי אם אחמיר להם ישמעו לי".

וכל זה אפילו בדבר שהוא אחז שיש בזה "עון חמור", וכפי שאמר לאחד שכתב ספר על הנושא, (והרשה להדפיס את הדברים בספר): "לענ"ד הוא עושה בכך דבר טוב ומועיל, ואולי על ידי זה יתבררו ויתלבנו הדברים, ויהיה בכך הצלה מעון חמור!", ונוסף על זה העיר: איך מחמירים בכל הדברים, ואילו בזה אין חוששין"...

ואם כן אנו רואים מכאן, שזו היתה דרכו של מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, שאפילו שהיה נמנע מלגלות את דעתו לכל אחד, אף על פי כן עודד את מי שביכלתו לחבר ספר ולהפיץ את מעלת הזהירות בדבר, מפני ש"הוא עושה בכך דבר טוב ומועיל, ואולי על ידי זה יתבררו ויתלבנו הדברים, ויהיה בכך הצלה מעון חמור".

ואכן מאירים לפנינו דברי עדותו של בנו הגדול מרן הגאון רבי שמואל אויערבאך שליט"א, בכותבו "וגם ראיתי אני את צערו הגדול", כלומר, לא זו בלבד, שהוא מעיד לפנינו עדות אישית שראה אותה בעצמו, אלא עוד זאת נכלל בדבריו, שלא כל אחד ממקורביו זכה לראות זאת, אפילו אלו שזכו להיות מאנשי ביתו ותלמידיו של מרן הגאון רבי שלמה זלמן זצוק"ל, לא גילה להם מרן הגרש"ז את

מרן הגאון רבי שמואל אויערבאך שליט"א
"ראיתי אני את צערו הגדול של אאמו"ר ד"ל על הפאה נכרית!"

צערו הגדול! כי זו היתה דרכו בקודש, שהסתיר והעלים את צערו וכאבו אפילו מאנשי ביתו ומקורביו. ורק בפני בניו הגאונים שליט"א, גילה מרן הגרש"ז זצוק"ל את צערו הגדול!. לכן דייק מרן הגר"ש שליט"א וכתב: "וגם ראיתי אני את צערו הגדול של אאמו"ר ז"ל על הפאה הנכרית!".

מלך המצוות הקדושים רבי משה אריה פריינדל זצוק"ל

"לעזור את לב הציבור, לדבין חומר הענין ללכת בפאה נכרית.
אחרי שרוב המוסקים אמרו זאתו"

מרן הגאון רבי משה אריה פריינדל זצוק"ל
"האומר שהמהליפות מפאה נכרית למטפחת, מפסידות, הוא מגלה
פנים בתורה שלא כהלכה, ומעכב את הרבים מלעשות מצוהו"

הנה"ק רבי משה אריה פריינד זצוק"ל
 רבה של ירושלים עיר הקודש
 נכד הנה"ק מנאסאד זצוק"ל

הרבנית תנדלחמ"א - אשת הנאב"ד הגאון רבי משה
 אריה פריינד זי"ע, הולכת עם מטפחת כלבד!

"המחליפות מפאה נברית לכיסוי ראש כהלכה
 יזכו להפקד בדבר ישועה ורחמים!
 ולהעמיד דורות ישרים ומבורכים!"

בס"ד יום ג' שנכפל בו כי טוב לס' ונברכו בך וגו', ז' חשוך
 שנת תשנ"ו לפ"ק פעיה"ק ת"ו

לכבוד הרבנים הגאונים העוסקים לשם שמים להחזיר עטרה
 ליושנה, כל אחד בשמו יבורך שליט"א

הנה קבלתי את מכתבכם שבו כת"ר שליט"א פונים בדבר
 פעולתכם הטוב, לעורר את לב הציבור עם בני ישראל, להבין חומר
 הענין ללכת בפאה נברית, אחרי שרוב הפוסקים אסרו זאת.

ואף אותן שהתירו, סמכו עצמן על השלטי גבורים והפרי מגדים,
 ונתגלגל זכות על ידי זכאי, לברר וללכך סוגיא זו, שגם השלטי גבורים
 ודעימיה לא התירו, אלא בחצר, וגם נתגלה כתב יד קודש מהפרי
 מגדים שחזר בו.

ובמקומות שהקילו בזה, כידוע שבא מחמת הגזירות והגלויות
 שעברו עליהן, ובחרו הרע במיעוטו, ואחר שנשארו בזה, די להם

"בוודאי מקרבין בזה את הגאולה!"
 דבזכות נשים צדקניות נגאלו אבותינו!"

מרן הגאון רבי משה אריה פריינד זצוק"ל
 כותב באגרת חיזוק לנשות ישראל המסירות את הפאה
 ומתחילות ללכת עם מטפחת:

"הנני בזה לחזק את ידיהן של הני גבורי בת, המקדשים שם שמים
 ברבים, ומחליפות מפאה נכרית לכיסוי ראש כהלכה!"
 "ומי יתן והיה כל עם ה' ככה!"

מלך הנצחון רבי משה אריה פריינדל זצוק"ל

כותב באגרת חרוק לנשים שהתחילו לקיים את מצות כיבוד הוראש ברצון השיי עם מטפחה:
"הנני לפרנס שיהיו לחסדך ברבי ישועה ורחמים בבני חיי, ומזוני וחיילי, ויזכו לחינוכי דורות
ישרים טובים"
ישראל מברכוביץ

לומר מוטב שיהיו שוגגין וכו', ועם כל זה הרעישו נגד זה הגאונים הצדיקים זי"ע, ומכל שכן בזמנינו.

וחס ושלום לומר דמנהג ישראל הוא, אדרבה כל הדורות הוסיפו גדרים וסייגים בענין הצניעות, עד כדי כך שגזרו לספר את השערות לגמרי, ובמקומותינו לחמו ע"ז במס"נ, ומי יתן והי' כל עם ה' ככה, ומכל שכן האומר שהמחליפות מפאה נכרית למטפחת מפסידות, הרי הוא מגלה פנים בתורה שלא כהלכה, ומעכב את הרבים מלעשות מצוה, ודין גרמא בנוזקין שהכניסו זאת גם בבתי ישראל שנהגו דור דור כדברי אבותינו ורבותינו זי"ע שלא ללכת בפאה נכרית.

והנני בזה לחזק את ידיהן של הני גבורי כח המקדשים שם שמים ברבים, ומחליפות מפאה נכרית לכיסוי ראש כהלכה, בודאי מקרבין בזה את הגאולה, דבזכות נשים צדקניות נגאלו אבותינו.

והנני לברכם שיזכו להפקד בדבר ישועה ורחמים, בבני, חיי, ומזוני רויחי, ויזכו להעמיד דורות ישרים מבורכים, וימלא ה' כל משאלות לבכם לטובה, כאוות נפשם הטוב, ונפש המצפה לישועת ה' ולהרמת קרן ישראל במהרה, ובאתי על החתום.

הק' משה אריה פריינד

רב ואב"ד פה עיה"ק ת"ו

מורן הגאון רבי משה אריה פריינד זצוק"ל

כותב בהסכמתו לספר המברר את האיסור לצאת עם פאה לרשות הרבים:
"ראוי להפיצם בישראל, ויחזירו העטרה ליושנה, להתעמר בעטרת
הצניעות!"

מרן הגאון רבי מנשה אריה פריינד זצוק"ל
כותב בהסכמתו לספר המברר
שמועולם לא התירו לצאת עם פאה לרשות הרבים
"וראוי לכל אברך ירא שמים, ללמוד ספר זה!
כי הם דברים נכונים!"

"ראוי לכל אברך ירא שמים ללמוד ספר זה!"

**הסכמת הנאב"ד זי"ע שניתנה לספר "פאה נכרית בהלכה",
שחלק ממנו נדפס בספר "דת משה וישראל"**

משה אריה פריינד

בן הגה"צ מהר"י אבדק"ק הוניאד יצ"ו
רב ואב"ד לכל מקהלות האשכנזים פעה"ק ירושלים תוכב"א
ור"מ דיישיבת "יטב לב" דסאטמאר.

בס"ד, יום ג' לס' הנני נותן לו את בריתי שלום שנת תשנ"ד

הן בא אלי הרב וכו' אברהם מאיר ליפשיץ בריזל שליט"א ולפניו
ספר פאה נכרית בהלכה, שנתברר בטוב טעם ודעת הלכה זו, ואשרי
חילו, וראוי להפיצם בישראל, ויחזרו עטרה ליושנה להתעטר בעטרת
הצניעות, וראוי לכל אברך ירא שמים ללמוד ספר זה, כי הם דברים
נכונים.

הק' משה ארי' פריינד
רב ואב"ד פה עיה"ק ת"ו

הבריאות - בתנאי אחד ויחיד!

את הסיפור דלהלן שמענו מבעל העובדא שבדידיה הוה עובדא,
וכה היו דבריו: זוגתי תחי' חלתה במחלת ה"מונו" בצורה קשה מאד,
היא שכבה במטתה חדשים רבים בחולשה עצומה ונוראה, באופן
שלא היה מה לעזור ולסייע לה להתרפאות ממחלתה הנוראה, הדבר
נמשך שלוש שנים רצופות, במשך אותם שנים כל פעם שנכנסה

מרן הגאון רבי משה אריה פריינד זצוק"ל
אם היא מבטיחה שתסיר את הפאה ותלבש רק מטפחת,
אני מבטיח לה שתהיה בריאה ושלומה!"

להריון, הדבר הסתיים מיד רח"ל, כי מחמת חולשתה הנוראה לא היה שייך שההריון יתקיים כראוי.

הדברים הגיעו עד כדי כך שהיא כבר התייאשה מחייה, והיתה מדברת דיבורים מזעזעים ביותר, דיבורים שביטאו את עוצם היאוש מהחיים באופן נורא ביותר, וכל מה שניסינו לעשות לריפוי המחלה, על ידי דרישה ברופאים וברפואות, לא עזר מאומה.

ויהי היום עליתי אל רבינו כ"ק הגאב"ד רבי משה אריה פריינד זצוק"ל, ושחתי לפניו את כל המאורע, איך שאשתי מתייסרת במשך שלושה שנים, עד שהתייאשה מחייה ומצפה כבר ליום האחרון רח"ל. בשומעו את דברי, נענה מיד באומרו: אם היא מבטיחה שתסיר את הפאה ותלבש רק מטפחת, אני מבטיח לה שתהיה בריאה ושלימה!.

נדהמתי לשמוע את הדברים הברורים, שיצאו מפה קדשו בבהירות ובטחון עצום, וחשבתי לתומי שמיד תסכים זוגתי ללבוש מטפחת, אחרי שהגאב"ד בעצמו מבטיח דברים ברורים כאלה. ובפרט שאין לה מה להפסיד, שהרי בין כה וכה היא מיואשת מן החיים, ה' ירחם, ואף אחד לא יכול לעזור לה, אם כן וודאי תשמח לנסות נסיון אחרון, אשר בנוסף לו הבטחה מפורשת מפה קדוש וטהור של אותו צדיק.

אבל כאן הגיע תורו של היצר הרע לפעול במלוא עוזו, שהרי "הוא היצר, הוא מלאך המות", המבקש להרוג את האדם בזה ובבא, - כשהגעתי הביתה ושחתי לפנייה את הדברים, במקום שתתמלא בשמחה ואושר, התכרכמו פניה והתמלאו צער באומרה: "אבל מה יגידו כולם, ומה יגידו גיסותי מחו"ל?," הם בוודאי ילעגו ויאמרו שאין זה נאה, ואין זה מתאים, מה אעשה?," אני לא מסוגלת לעמוד בפני צחוקם ולעגם!".

מֶרֶץ רַבִּי מֹשֶׁה אַרְיֵה פֶרֶיִינְדֵר זְצוּק"ל
בְּשִׂיחָה עִם
מֶרֶץ הַגָּאוֹן בַּעַל "מִנְחַת יִצְחָק" זְצוּק"ל

"מיט קיין שום זאך, קען איך נישט צו זאגן, נאר מיט דעם"
בזכות שום דבר אני לא יכול להבטיח ישועה, רק בזכות לכישת מטפחת!

ברגע הראשון נודעזעתי לשמע המילים, שהרי מדובר באחת ששוכבת כבר על ערש דוי, ומה יש לה לחשוב על הגיסות מחוץ לארץ, ועל דעת הקהל, אבל כך הוא דרכו של היצר, בפרט שכל אחת נבראה עם טבעים שונים כפי רצון הבורא יתברך, כדי שתזכה להתגבר על טבעה, ולקבל את השכר הנשגב המוכן עבורה, להתענג לנצח נצחים, לפום צערא אגרא.

ואכן היה לה ממה לפחד, במשך הזמן נוכחתי לראות עד היכן הגיעו הדברים, שמיד כשנודע הדבר לבני משפחה בחוץ לארץ, שהיא חושבת לקבל על עצמה דבר זה, טרחה גיסה אחת לטלפן אל אשתי ולשכנע אותה, שבשום פנים ואופן לא תסכים לקבל על עצמה את הדבר הזה, ואפילו שהיא הגיסה החסכנית ביותר מכל המשפחה, שבדרך כלל אינה מדברת יותר משתי דקות בטלפון מחוץ לארץ לארץ הקודש, אבל הפעם יצאה אותה גיסה מגידרה, וטרחה להתקשר לשכנע במשך זמן רב מאד!, שבשום אופן לא תהיה וותרנית, וטיפשה, [ועוד רשימה ארוכה של תוארי גנאי, המורגלים בלשון היצר הרע וחיילותיו, רחמנא לצלן], ולא תיכנע להסכים על הדבר הזה! ...

כאשר ראיתי שכלתה אליה הרעה, באתי שוב בפני הגאב"ד רבי משה אריה זצוק"ל, ותארתי לפניו את גודל הקושי הכרוך בקבלת דבר זה, שבשום אופן לא שייך שתעשה דבר כזה, אבל מרן הגאב"ד זי"ע עמד בתוקף, וחזר על דבריו באומרו, "אם היא מקבלת על עצמה דבר זה אני מבטיח לה שתהיה בריאה ושלימה!".

לאחר שכנועים רבים הבאתי את זוגתי אל בית הגאב"ד, כדי שתשמע בעצמה את הבטחתו המפורשת יוצאת מפיו הטהור, באותו מעמד התחננה על נפשה באומרה: אני מוכנה שהרב יאמר לי כל מה שהוא רוצה, כל היוצא מפיו אעשה, אבל רק את הדבר הזה אני לא מסוגלת לעשות!. אבל הגאב"ד השיב לה מיד: בזכות שום דבר

מרן רבי משה אריה פריינד זצוק"ל

"אני ערב לך, שמיד כאשר תסירי את הפאה, ותלכשי רק מטפחת,
תתחילי להבריאי, עד שתתחזקי לגמרי, ותהיי בריאה ושלומה!"

אני לא יכול להבטיח לך, רק בזכות הדבר הזה!. ובלשונו: "מיט קיין שום זאך קען איך נישט צו זאגן, נאר מיט דעם!".

אבל עם כל זאת היצר לא נח ולא שקט, והכניס בה ספקות והרהורים אולי זה לא יעזור, עד ששאלה את הגאב"ד בפירוש, מה אעשה אם לבסוף לא אבריא?, - הגאב"ד נשאר רגוע ושליו, והשיב לה בנחת וסבלנות, באומרו "אנכי ערב לך, שמיד כאשר תסירי את הפאה ותלכשי רק מטפחת, תתחילי להבריא, עד שתתחזקי לגמרי ותהיי בריאה ושלימה!".

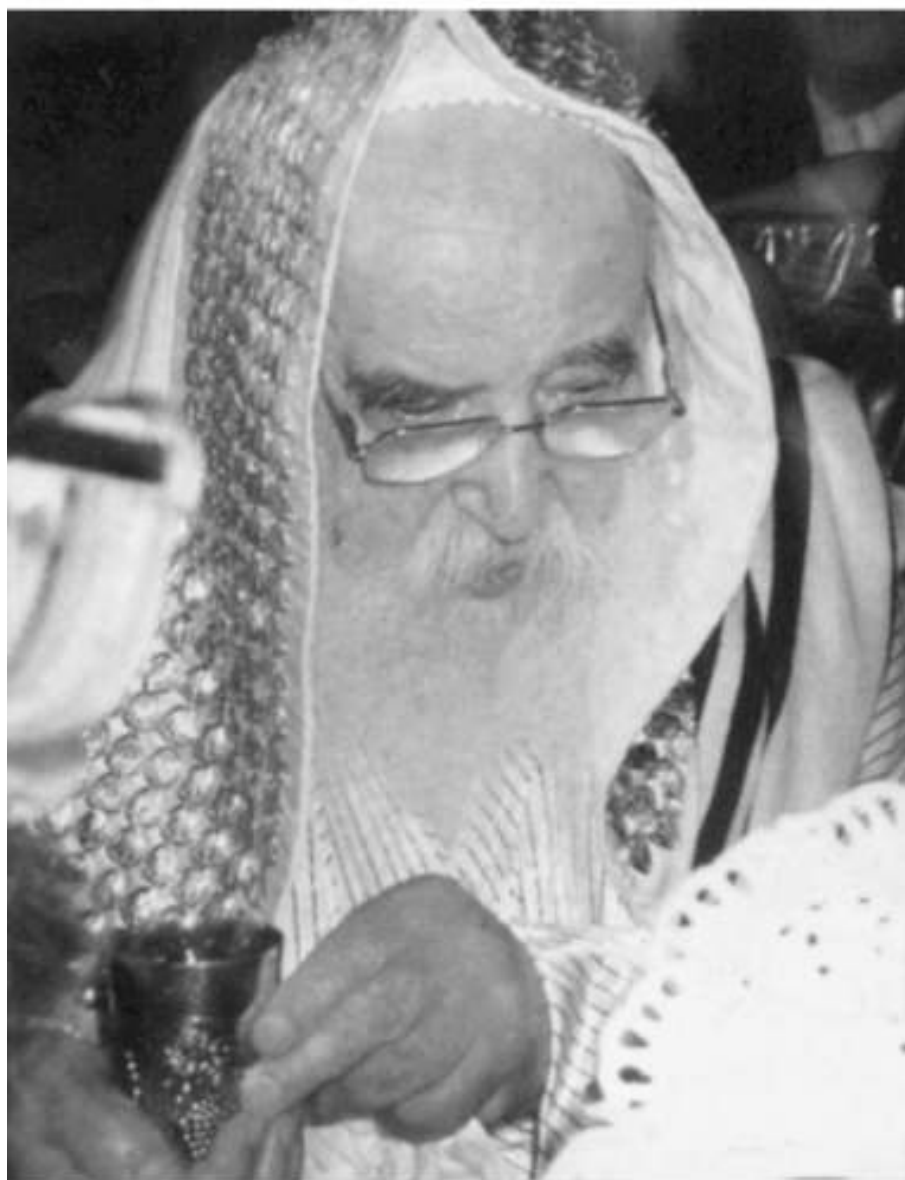
אבל גם לאחר ששמעה בעצמה הבטחות מפורשות כאלה, עדיין לא היה לה מספיק כח ועוז לעמוד בפני דברי הבוז והלעג של גיסותיה, שכביכול דואגות לכבודה ולמעמדה.

לא ידעתי להשית עצות בנפשי, עד שהתקשרתי לכל אחת מהגיסות, והתחננתי בפניהם, שירחמו עלי ועל אשתי, אשר היא שוכבת על ערש דוי כבר זמן רב כל כך, ואין לנו שום דרך ומבוא לצאת מזה, וכאן עומד הגאב"ד ומבטיח הבטחה מפורשת וברורה, על כן הנני מבקש מהם שירחמו עלינו, ויטלפנו אליה לומר לה, שבעצם הם חשבו על הדבר, והגיעו למסקנא שזה לא כל כך נורא כמו שהם חשבו, ובעצם זה מאד מתאים לה, והיא נראית מאד יפה עם מטפחת, ושומעים על הרבה נשים שהתחילו ללכת כך, - וכך יאריכו לומר לה שהם מעריכות אותה ומחשיבות אותה, באופן שיהיה לה עוז ואומץ ללבוש את המטפחת, כי הדבר ממש נוגע לפיקוח נפשות!.

וברחמי ה' וחסדיו, עלה הדבר בידי, עד שהשתכנעה והסירה את הפאה.

מה אומר ומה אדבר, כולנו ראינו בחוש את הנס והפלא, איך שמיום ליום החלימה והתחזקה יותר ויותר, עד שהבריאה לגמרי,

כעבור שנה מאז שהיא התחילה ללבוש מטפחת, נולד להם בן
במזל טוב!

מרן הגאון רבי משה אריה פריינד זצוק"ל
משתתף בשמחת הכנסתו לבריתו של אברהם אבינו, של
אחד מילדי ישראל הטהורים

וילדה בן זכר בריא ושלם, וכ"ק מרן הגאב"ד זצוק"ל השתתף בשמחת הברית, לשמחת לבנו ושמחת כל המשפחה!.

אני אמרתי את שלי!

רפואה שלימה רק עם המטפחת

בתקופה האחרונה לחיי הגאב"ד רבי משה אריה פריינד זצוק"ל, התקשר אדם אחד מחוץ לארץ, וביקש מהמשב"ק שיזכיר את שמה של זוגתו שחולה במחלה קשה רח"ל. המשב"ק הזכיר את שם החולנית, בעוד בעלה ממתין מעבר לקו, כשמוע הגאב"ד את שם החולנית, נענה מיד ואמר: אמור לו, שתקבל על עצמה ללכת רק עם מטפחת, ואני מבטיח לה רפואה שלימה!.

המשב"ק חזר אל הטלפון ואמר את הדברים שנצטווה, אבל מעבר לקו נשמע קולו של המטלפן, שביקש בתחנונים לומר לגאב"ד, שהדבר מאד קשה לביצוע בחוץ לארץ, ושיואיל לומר לה דבר אחר, כי את זה היא לא מסוגלת לעשות, המשב"ק הלך שנית וחזר על דברי המטלפן בפני הגאב"ד זצוק"ל, אבל הגאב"ד נשאר בשלו באומרו: איך האב שוין גיזאגט מייניס! - אני כבר אמרתי את שלי! ולא הסכים לדבר יותר על הנושא ולוותר על דרישתו!.

מפי האדם ששמע בשעת מעשה, את כ"ל הדו-שיח בין המשב"ק לגאב"ד זצוק"ל

אתה תעשה את שלך וה' יהיה בעזרך!

סיפר אחד מהעוסקים בחיזוק ועידוד קיום מצות כיסוי הראש עם מטפחת כרצון השם יתברך, פעם אחת בא לפני בחור מבוגר מאד, בן עשרים ושמונה בערך, ושאל אותי האם להמשיך להתעקש לא להסכים לשידוך אלא אם כן היא מוכנה ללכת רק עם מטפחת, התרגשתי והתפעלתי לשמוע על אומץ רוחו של הבחור, אבל מיד

בחור בא בשנים, הגיע לשאול האם לא להסכים לשידוך,
אלא אם היא מוכנה ללכת רק עם מטפחת בלבד!

מרן הגאון רבי משה אריה פריינד זצוק"ל
הורה לבחור שימשיך להתחזק ולא לוותר על המטפחת,
"זה יהיה בעזרך!"

מרחן רבי משה אריה פריינד זצוק"ל

כאשר נשאל האם טוב הדבר שקודם כל האשה תסיר את
ה"פריזעט", ותלבש רק מטפחת, ולאחר מכן נדבר על "קפטן",
השיב הגרמ"א זצוק"ל בתמיחה:
"מה? אשתך לובשת פריזעט?"

אמרתי לו שלדעתי אסור לו להתעקש על זה בשום אופן, שהרי הוא מתקרב לשנת השלושים, ומוטל עליו חיוב לישא אשה, - בפרט שהיו לו עוד הרבה קשיים משפחתיים, שבדרך הטבע היה לו קשה להשיג שידוך, - ולא נחה דעתי עד שאמרתי לו: לו אתה שומע לדברי, תגמור את השידוך הראשון שמציעים לך, אפילו אם תלך איך שתלך, היות ועדיין לא קיימת את החיוב שמוטל עליך לישא אשה, לכן אני חושב שאינך צריך להתעכב בשום אופן, אפילו שהיא עוברת עבירה זו.

אבל הבחור לא שמע לדברי, ועלה אל בית הגאב"ד הגאון רבי משה אריה פריינד זצוק"ל, ושח לפניו את מצבו הקשה בשידוכים, ושאל האם להמשיך להתעקש ולא להסכים לשמוע שידוך אלא אם כן תלך רק עם מטפחת, בפרט שהוריו לוחצים עליו מאד שיוותר מדרישותיו, ויסכים לפחות לפאה מכוסה בכובע, אבל הגאב"ד זצוק"ל הורה לו להמשיך להתעקש ולהישאר בשלו, באומרו, אתה תעשה את שלך וה' יהיה בעורך!. - ואכן לא עבר חודש ימים, ומן השמים הביאו לפניו זיווג הגון, שקיבלה על עצמה בשמחה ללכת במטפחת בצניעות כרצון השי"ת, והשידוך נגמר למזל טוב בשעה טובה ומוצלחת.

**אינני רוצה שהמצוה שלי תיעשה על ידי שליח
שאשתו הולכת עם "פריזעט"!**

מעשה שהיה עם מרן הגאב"ד רבי משה אריה פריינד זצוק"ל, שרצה למנות שליח לדבר מצוה, ובחר את אחד מחשובי תלמידיו, אברך תלמיד חכם וירא שמים ומדקדק במצוות, שיקיים את המצוה כראוי באופן של שלוחו של אדם כמותו. באחד הימים סיפר האברך למרן הגאב"ד זצוק"ל, שאשתו חפיצה שהוא יתחיל ללבוש בשבת קודש "קאפטן" כמנהג אנשי ירושלים, אפילו שעד עכשיו לא היה נוהג ללבוש. אבל הוא השיב לה, שללבוש מטפחת הרי זה הרבה יותר חשוב מלבישת "קאפטן", לכן קודם כל שהיא תסיר את

מרבן הגאון רבי משה אריה פריינד זצוק"ל

"כל זמן שאשתך לא תסיר את ה"פריזעט", אינני מסכים שתמשיך
להיות השליח של מצוה עבורי! כי אינני רוצה שהמצוה שלי
תיעשה על ידי שליח שאשתו הולכת עם פריזעט!"

ה"פריזעט", ותכסה את ראשה רק עם מטפחת בלבד, וכאשר היא תתחיל ללכת עם מטפחת, אזי הוא מוכן להתחיל ללכת עם "קאפטן". וכשסיים האברך לספר את סיפורו, שאל את מרן הגאב"ד זצוק"ל: האם אני אכן צודק בדברי, שכדאי לי להימנע מלבישת ה"קאפטן" כדי להשפיע עליה שתפסיק ללכת עם הפריזעט, וכל זמן שהיא לא מתחילה ללכת רק עם מטפחת, לא אלבש את ה"קאפטן"?

בשמוע מרן הגאב"ד זצוק"ל את סיפורו, במקום להשיב לו על שאלתו, אמר לו בתמיהה: מה? אשתך לובשת "פריזעט"? אם כן אני מבקש ממך, שלעת עתה תפסיק את השליחות של מצוה, שמיניתי אותך להיות שליח עבורי, וכל זמן שאשתך לא תסיר את ה"פריזעט", אינני מסכים שאתה תמשיך להיות השליח של מצוה עבורי! כי אינני רוצה שהמצוה שלי תיעשה על ידי אדם שאשתו הולכת עם "פריזעט"! ואפילו שהיא מכסה כמעט את כל הראש עם מטפחת, אבל כל זמן שהיא מניחה בקצה הראש, מעט שער של פאה, הרי זה כמו גילוי שער. שהרי מרן הדברי חיים זצוק"ל אוסר אפילו כשמניחה על המצח חתיכת משי שחור, שמא יש בו איזה דמיון כל שהוא לשער, ואם כן איך אפשר להסכים לשליח של מצוה, שאשתו עוברת על איסור זה, על כן רק אחרי שהיא תפסיק ללכת עם ה"פריזעט", ותתחיל ללכת רק עם מטפחת, אז תוכל להמשיך להיות השליח של מצוה עבורי!.

כמובן שהתלמיד קיים מיד את הוראתו של מרן הגאב"ד זצוק"ל, והפסיק לעסוק בשליחות שהתמנה עליה, והודיע בביתו שבהוראת הגאב"ד הוא לא יכול להמשיך בקיום השליחות הקדושה שמינה אותו הגאב"ד זצוק"ל, מפני שאשתו הולכת עם "פריזעט". ואכן מיד הסירה האשה את הפריזעט, והתחילה ללכת רק עם מטפחת, ושוב יכל התלמיד להמשיך במלאכת הקודש, להיות שליח של מצוה, עבור מרן הגאב"ד זצוק"ל.

על מי התבטא מרן ה"חזון איש" וצוק"ל שהוא נחשב
כבנו?

מרן ה"חזון איש" וצוק"ל

אמר על תלמידיו המקורבים, הגאון רבי אברהם יעקב וינר זצ"ל
בעל "שארית יעקב", והגאון רבי חיים ברים זצ"ל, והגאון רבי משה

יהושע לנדא זצ"ל

"אלו הם בניו!!!"

[מוסף יתד נאמן ערב שבת קודש קרה תשמ"ב]

הגאון רבי משה יהושע לנדא זצ"ל

**קמעים מדברי הגאון רבי משה יהושע לנדא
תלמיד מובהק למרן ה"חזון איש" זצוק"ל
אשר רשם בכתב ידו בהקדמה לספר "דת יהודית כהלכתה"
בענין פירסום ועידוד מצות כיסוי הראש כהלכתה**

הגאון הצדיק רבי משה יהושע לנדא זצ"ל, זכה להימנות מתלמידיו החביבים של רבן של ישראל מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, אשר אמר עליו, [ועל הגאון רבי חיים ברים זצ"ל], "אלו הם בניי"!! וכפי שמתואר בראש רשימותיו המובאות בספר הנפלא "מעשה איש" חלק ד' עמוד י"ג [אשר הוגה ע"י מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א] "הגאון רבי משה יהושע לנדוי זצ"ל, תלמיד מובהק למרן החזון"א זצוק"לה"ה".

וראה ב"מעשה איש" חלק ג' עמוד קנ"ז, ועוד, על גודל דביקותו של הגרמ"י לנדא זצ"ל ברבו מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, וגודל הקשר שהיה ביניהם.

ומסופר ב"פאר הדור" חלק ה' עמוד צ"ד, [ומובא גם ב"מעשה איש" חלק ב' עמוד רכ"ג] שבתקופה הסוערת של פרשת גיוס בנות, שרבנו החזון איש זצוק"ל לחם בכל כחו לבטל את הגזירה, שלח אז ה"חזון איש" מכתבי חיזוק והדרכה אל הנוגעים בדבר, ע"י תלמידו הגאון ר' משה יהושע לנדא זצ"ל. [ועוד הרבה דיבורים והדרכות שזכה הגרמ"י לנדא זצ"ל, לקבל מפי מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, מובאים בספרי "מעשה איש"].

"חזיון ועידוד לבתים הכשרים בישראל"

בשנת תשכ"ב יצא לאור על ידינו בס"ד קונטרס בשם "דת משה ויהודית" וכו', הובאו בו דברי גדולי האחרונים האוסרים ללבוש פאה נכרית, ותודה לאל כי זכה הקונטרס להוקרה מאת גדולי התורה, והיה הדבר חזיון ועידוד לבתים הכשרים בישראל, גבורי כח עושי דברו, בנות ישראל כשרות טהורות הנפש, ממשבצות זהב לבושן, אשר לעומת חברותיהן המתחכמות, הנה הינן נושאות בגאון לבוש אמותינו הצנועות בדורות הקודמים, בטרם שטפה ההשכלה הארורה את אומתנו הקדושה, המה המקדשות שם שמים בכל הליכותיהן, אשר בכסוי ראשן כדת וכהלכה, הן מכריזות גלוי על נאמנותן המלאה לדת משה ויהודית, וכי זאת תפארתן וגאותן לעיני העם כולו.

"מעלימים עין מדבר זה"

מאז ועד עתה נפרץ לצערנו הדבר יותר ויותר, ואף בין בני התורה, וכבר בהקדמת הקונטרס הודענו צערנו לרבים, [א'], כי נפלאות בעינינו, הפלא ופלא, על רבים משומרי תורה, ובהם תלמידי חכמים מובהקים, המדקדקים במצוות בתכלית הדקדוק, כיאות למחבבי מצוה ויראי חטא, ובכל זאת הם מעלימים עין מדבר זה הנוגע לדת משה ויהודית, כאילו לא היה על היתר זה מערערין מגדולי הפוסקים בדור העבר, ולדעת הרבה מהפוסקים, נשותיהם עוברות על איסורא דאורייתא או דרבנן.

"איך לא יחוש להסתלק מן הספק?"

[ב'], ואיך לא עלה בדעתם לחשוב שמא פאה נכרית הזאת של האופנה החדשה, [הכוונה כאן לפאות שלפני יותר משלושים שנה], אינה בכלל זו המותרת לדעת המקילין, ואם אין הדבר וודאי להם, איך לא יחוש להסתלק מן הספק.

כל חכם בוחר לנפשו את הדרך הנבטוחה ביותר

[ג'] איך היה הדבר להיתר גמור אף לאלה שתורתם אומנתם, ואשר זכו לשבת בבית ה', וביתם מן המסד ועד הטפחות בנוי עפ"י תורה, ואיך לא יעצרו כח בדבר זה לשמור על כסוי בני ביתם ללא פקפוק?

וכבר הזכיר בעל חובת הלבבות בפרק ה', משער התשובה, את החסידים הפורשים משבעים שערים משערי המותר, מיראתם שער אחד משער האסור, כל שכן בדבר זה, שיש בו כמה שערים של איסור. ובבית יוסף אורח חיים סימן תר"צ, הביא דברי הר"ן בתשובותיו, בנוגע לקריאת המגילה לנשים בלע"ז, שנחלקו בזה הראשונים ז"ל, והסכים הר"ן שלא להקל בדבר, וכתב: "שאפילו בעסקי העולם, כל משכיל בוחר לנפשו הדרך היותר בטוח והמשומר מכל נזק ומכשול, ואפילו באפשר רחוק, על אחת כמה וכמה, שיש לנו לעשות כן בדרכי התורה והמצוות שהם כבשונו של עולם, ואיך נניח הדרך אשר דרכו בה רבותינו הקדושים, ונכניס עצמנו במקום צר ובמשעול הכרמים". עכ"ל.

איך נשתדל להתרמות לנשים מגולות ראש?

[ד'] בגמ' ברכות דף י"א ע"א משל לאחד שאומרים לו זקנך מגודל, אמר להם יהי כנגד המשחיתים, ופירש הרשב"א ששואלים לו מפני מה אתה מגדל זקנך ואינך מספרו, והוא משיב להם שיהיה זה להוציא מלבם של אלה המשחיתים זקנם לגמרי ועוברים על לא תעשה.

א"כ אף לולא חשש האיסור, מדוע לא יחשבו נקיי הדעת לדקדק בדבר זה, כדי להוציא מלב הפוקרים אשר השליכו אחר גוים חוקי תורתנו הקדושה, כאילו אין בכלל חובה לנשים נשואות לכסות ראשן, ואם קצרה ידינו למנוע מהם מלעבור בפרהסיא על דת משה

ויהודית, אף לא בכוחינו להרים קול במחאות עזות על מרדן בתורתנו הק', אבל איך עוד נשתדל להתדמות להן, למען נראה אף נשותינו כמותן פרועות ראש.

"כמה כבוד שמים מתרבה

מאלה אשר כסוי הראש הוא להן לתפארת!"

[ה'] כמה כלימה יש איפוא בדבר זה כאשר נשים כשרות, משתדלות אף הן ברוב התחכמות, בל תהיינה שונות מן הפרוצות, ולא יהא ניכר כסוי ראשן. וכמה כבוד שמים מתרבה, מאלה אשר כסוי הראש הוא להן תפארת, ואות לעוז גאוותן ונאמנותן לתורת ישראל.

[ו'] ובדברי קדשו של רבינו יונה (אבות פ"ד מ"ה) כתוב: "ולפי חשיבות האדם, הוא חילול בדבר קטן, וכדאמר רב נחמן (יומא פ"ו) היכי דמי חילול השם, אמר רב כגון אנא אי שקילנא בישראל ולא יהיב דמי לאלתר וכו' לכן החכמים ואנשי השם, צריכין לשמור במעשיהם על כל שאר בני אדם עכ"ל.

ומה רב הצער אשר בדור פרוץ כדורנו זה בעוה"ר, - אשר מהחובה לעשות משמרת למשמרת גדרי הצניעות המקובלים מדורות עברו, - תצא תקלה להרחיב פרצה זו.

מעלת פרסום דעת רבותינו האסורים ללכת עם פאה

מצאנו איפוא לנחוץ להוציא לאור ספר זה, לחזק "דת יהודית" המקובלת מאבותינו הק', ואשר נהגו בה אמותינו ברחבי תבל בטרם התפשט היתר פאה נכרית בכמה ארצות, מחמת קלקול הדורות וכו', ולהעתיק מלוא דברי גדולי הפוסקים, הלא המה עמודי ההוראה אשר בית ישראל נשען עליהם, היעב"ץ והתשובה מאהבה, בעל ההפלאה והחתם סופר, בעל עצי ארזים והישועות יעקב, הבית יצחק והר"ש

קלוגר, הדברי חיים והמהרש"ם, זכר צדיקים וקדושים לברכה, אשר נטו לאיסור.

[א'] אפשר כי רבבות בני ישראל הנוהים אחריהם ונזהרים ללכת באורחותיהם לשמור מנהגיהם הקדושים, בהודע להם דעת רבותינו, יחושו יותר לדבריהם שדנו אותם לאיסורא.

[ב'] כן למקרא דבריהם, יווכחו המעיינים כי לא חומרא בעלמא ראו בזאת, אלא דבר האסור על פי דין.

[ג'] כמו כן יראו בעליל מתוך המשא ומתן שדבריהם, כי אף המתירין לא נתכוונו לפאה נכרית דהיום הנחבשת על כל הראש, ולכן אך רמיה היא לסמוך בכגון דא על מה שראו או שמעו שנהגו בפאה נכרית בבית אחדים מגאוני וצדיקי הדור הקודם.

[ד'] ועל כן רב התועלת לפרסם דברי האוסרים, ויווכחו לדעת כי רבו האוסרין על המתירין, וכי החובה ביותר על המדקדקים במצוות, שלא להיתפס לאשר הותר להמוני העם.

פניה נרגשת אל נשות בני התורה
"סגולת יקרנו! עמרת תפארת אומתנו! שארית
תקותנו!"

לאמיתו של דבר, התפשטות אופנת הפאה נכרית דהיום אינה אלא ספיח מאשר נפרץ בעוה"ר הדקדוק המופרז בתלבושת הנשים בגנדרנות נואלת, ללא הבדל מעמד, עד שכמעט אין הבדל בלבוש מבלי היכר בין פרוצות לכשרות, ובין בנות ישראל, לנכריות ח"ו.

והנה בכל הנזכר כבר צווחו קמאי דקמאי, ובכל דור היה מהצורך לעורר את בני ישראל, בל יתפתו ללכת שולל אחר רצון הנשים שדעתן קלות, אך מה שמכאיב היום, הוא מה שבדורנו זה, נפרץ הדבר אף בין חובשי בית המדרש המובהקים ביותר, מהם

גבורים בתורה כאריות, נקיי הדעת וטהורי לב, אשר זכו לעמל התורה וקיום המצוות בדקדוקן, הם המה סגולת יקרנו, עטרת תפארת אומתנו, שארית תקותנו, שתפקידם להחזיר עטרה ליושנה, ואיך אף הם לא יחושו לתלבושת נשותיהם שלא כיאות לאשת חבר, ומשמשת דוגמא רעה להמוני העם, הקופצים חיש על הקלקלה, ללמוד מבני התורה את הרצוי להם.

"אדישות בעליהן, היא בעוכריהן"

זאת ועוד, במקרים רבים אין הקולר תלוי בראשי הנשים, אשר רבות מהן איתנות ברוחן, ואמיצות ביראת שמים, ונאמנות לרצון בעליהן לעשות את הטוב ביותר, אלא שאדישות בעליהן היא בעוכריהן, שהן נכשלות בזה מבלי לדעת כי אינן נוהגות כהוגן. לַבְּנוֹ, עליהן.

מי יתן ויעזור קונטרס זה לבב בני התורה, לגדור גדר בזה, בהיותם לגיון של מלך, המצוין בארחות חיו, ושרוי ברמה רוחנית נעלה, והרי אלה אשר זכו לעמוד לפני ה', ולהתקדש "קדש קדשים", [כלשונו של הרמב"ם ז"ל בסוף פי"ג משמיטה ויובל], חובה יתרה עליהם לשמור על טהרתם וקדושתם, כיתרון קדש הקדשים מן הקודש.

מה נהדר יהיה המראה

אילו בני התורה יהיו הראשונים לקדש את ביתם

ומה נהדר יהיה המראה, אילו היו בני התורה, ראשונים להינזר מן התלבושת הזרה לרוח ישראל, ולקדש ביתם אף במותר לקצת פוסקים, מהם ילמד המון בית ישראל, לתעב את חלאת מלבושי העמים ואביזרייהו, אשר נתגלתה בעקבתא דמשיחא בכל בהמיותה, ובאין מעצור לפניה הרי היא מאיימת לכלות חס ושלום שארית

קדושת ישראל. ועל כן יותר מתמיד חובה כפולה היום, להוסיף סייג לסייג, קדושה על קדושה, להיות עם ישראל עם סגולה, מופרש ומובדל מן העמים, חוקותיהם, מעשיהם, ומלבושיהם, ולזכות אל התואר הנפלא: ישראל אשר כך אתפאר.

אגרת מהנאון רבי משה יהושע לנדא זצ"ל

שכתב לקראת ערב יום הכיפורים

לעורר את בני התורה על קיום מצות כיסוי הראש כתיקונה

"מצאנו מחובתינו לעורר את החרדים לדבר ה', וביחוד את ציבור בני התורה המדקדקים במצוות, לתת לבכם כי ענין זה של לבישת פאה נכרית, מפוקפק הוא. וכבר נתפרסם, כי לדעת הרבה פוסקים איסורו מפורש. והמה רבותינו אשר בית ישראל נשען עליהם.

והנה ידועים דברי בעל מסילת ישרים בפרק ג', על מאמר חז"ל ועכשיו שנברא יפשפש במעשיו, ואיכא דאמרי ימשמש במעשיו, כי המשמוש במעשים פירושו החקירה אפילו במעשים הטובים עצמם, לחקור ולבחון תכונתם בתכלית ההבחנה, אם אמנם טובים הם.

על כן החובה לאלו אשר הורגלו בהיתר לבישת פאה נכרית, לחקור ולבחון: [א'] אם אמנם היתר נכון הוא, ואז יווכחו לדעת כי אמנם לא הוכרעה בזה ההלכה להיתר. אלא שבארצות הגוים לא היה מנוס מלהיכנס בפירצה דחוקה, אבל בארצינו הקדושה, חלילה לנו לעשות כזאת.

[ב'] ולפלא הדבר, איך בני תורה אינם נותנים ללבם, כי אף אם נניח כי כיסוי שער פאה נכרית נחשב בכלל כיסוי, ואף אם אין בזה איסור פריעת ראש, האמנם מתאים הוא לבני תורה שנשותיהם יתכסו דווקא בכיסוי כזה אשר תיראנה כפרועות ראש?. דבר שתורתנו הקדושה גינתה אותו, כנאמר בפרשת סוטה "ופרע את ראש האשה"!.!

[ג'] וכי לא יאה להם כיסוי המטפחת שנהגו בה אמותינו הקדושות בכל הדורות, בטרם נתפשטה ההשכלה הארורה, אשר לבישת פאה נכרית היא אחת התוצאות המרות הימנה.

[ד'] האם אמנם אין בכחם של בני התורה לאזור עוז ותעצומות, לנטוש את תלבושת הפאה, ולחזור למסורת קדושת אבותינו ואמותינו?

[ד'] האם אינם חשים לענין של חילול השם רחמנא לצלן?.

[ה'] ומה יאמרו דורות הבאים שכבר כלל לא יבחינו בין פרועת ראש לגמרי, לכיסוי הראש עם פאה נכרית? [-אמר המלקט: הדברים נכתבו לפני יותר מעשרים שנה-] שלצערינו ולחרפתינו, מעשה שטן מצליח, שמשכללים את הפאה בכל מיני שכלולים, שתראה הפאה כמו שער עצמה ממש, רחמנא לצלן, ה' ירחם.

אנו קוראים לכל ירא וחרד לדבר ה', לשים ללבם דברינו הנאמרים באמת, וביחוד החובה לבני תורה, להיות ראשונים בדבר זה, מהם יראה כל בית ישראל לשוב להיטהר לפני ה', ובזכות ההתחזקות בדרכי הקדושה מלמטה, יקדש אותנו הקדוש ברוך הוא מלמעלה, ויופיע אור שכינתו עלינו, להתקרב אליו באמת.

ערב יום הכיפורים

החותמים נבאב".

מרן הגאון רבי חיים שמואל לופיאן זצ"ל
בן המושגית הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל

"השלמי גבורים יצא לקראתכם בעולם העליון, ויודה לכם על שגיליתם
את האמת, שהוא מעולם לא התיר לצאת עם פאה לרשות הרבים!"

אשת מרן הגאון הצדיק רבי אליהו לופיאן זצוק"ל
לא יצאה לרחוב אם פאה!

הגאון הצדיק רבי חיים שמואל לופיאן
 בן מרן הגאון הצדיק המשגיח המפורסם
 רבי אליהו לופיאן זצוק"ל

הגאון הצדיק רבי חיים שמואל לופיאן זצ"ל, בנו של המשגיח
 הגאון הצדיק המפורסם רבי אליהו לופיאן זצ"ל, סיפר שהוא זוכר
 שאמו - אשת הגה"צ רבי אליהו זצ"ל - היתה יוצאת לרחוב רק עם
 מטפחת.

ובעצמו למד ובירר את הסוגיא של פאה נכרית, עם אחד מזקני
 התלמידי חכמים בירושלים, מחבר הספר "דת משה וישראל",
 ולאחר שעות רבות של עמל ויגיעה בבירור הסוגיא, בקביעות
 נפלאה שהתארכה במשך כמה שבועות, כאשר התברר לו הדבר
 בראיות חותכות ומוצקות מהגמ' והפוסקים, שכל ההיתר של השלטי
 גבורים, שעליו סמכו המקילים, הכל נאמר רק על יציאה לחצר
 בלבד, אבל ברשות הרבים הרי זה איסור גמור. פנה רבי חיים
 שמואל בשמחה אל אותו תלמיד חכם, ואמר לו בהתפעלות עצומה:
 "לאחר אריכות ימים ושנים, ייצא השלטי גיבורים לקראתך בעולם
 העליון, ויודה לך שגילית את האמת בדבריו הקדושים, שמעולם
 הוא לא התיר פאה נכרית ברשות הרבים"!!

מרן הגאון הצדיק רבי שלום שבדרון זצוק"ל
 כותב במכתבו, להעוסקים בליקוט דברי חיווק בענין כיסוי הראש
 כרצון חש"י במטפחת:
 "קיבלתי הקונטרס, וישר כחכם!"
 ושוב בסיום המכתב: "ישר כחכם! בברכה מרובה!"
 "שלום מרדכי הכתן שבדרון"

המגפה הזאת - זה נורא למאוד!

לפנינו אגרת קצרה שכתב הגאון הצדיק רבי שלום שבדרון זצ"ל, אל אחד מהתלמידי חכמים, שעסק בליקוט דברי חיזוק להסרת הפאה, ולעידוד קיום מצות כיסוי הראש כרצון הש"י. אם כי דברי האגרת קצרים מאד, אבל מתוכה אנו יכולים לראות את גודל כאב לבו על ההליכה ברחוב עם פאה, אשר הוא מגדיר זאת בתואר "המגיפה הזאת"! "רחמנא לצלן", "הוא נורא למאוד"! וזה נאמר על הפאות שהיו לפני יותר מעשרים וחמש שנים, בשנת תשל"ו!. ומה נאמר כיום!.

ב"ה ו' ניסן תשל"ו

קבלתי הקונטרס ויישר כחכם, כי המגפה הזאת רחמנא לצלן, של פאות נכריות בזמן הזה, זה נורא למאוד.

יישר כחכם

בברכה מרובה

שלום מרדכי הכהן שבדרון

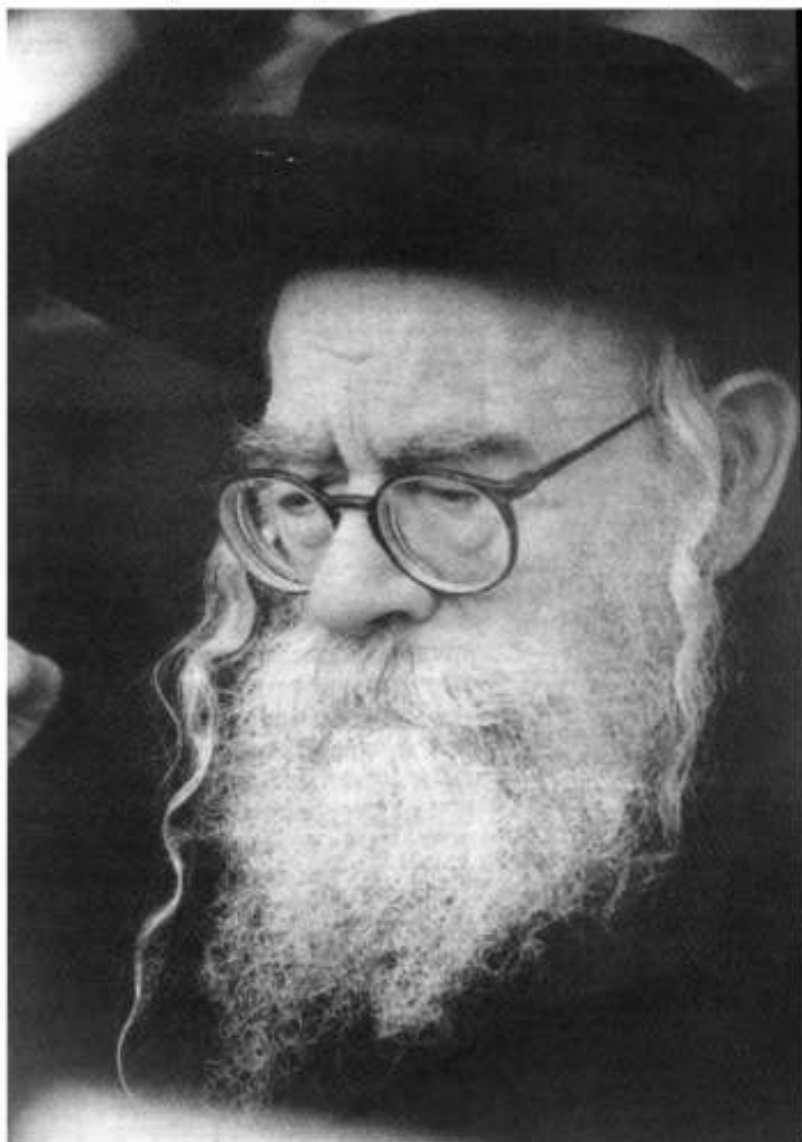
מלבד זאת מצויים תחת ידינו, מספר דרשות נוראות, אשר דרש הגאון רבי שלום שבדרון זצ"ל, בקולו החוצב להבות אש, ועורר בפני אלפים מישראל להסיר את הפאה, ולהתחזק ולקבל על עצמו לקיים את מצות כיסוי הראש כרצון הש"י, עם מטפחת בלבד. והדברים יתפרסמו בעזהש"י בכרכים הבאים.

הגאון הצדיק רבי שלום שכררון זצוק"ל
בערב יום הכיפורים בישיבת חברון

"המגפה הזאת רחמנא ליצלן, של פאות נכריות בזמן הזה,
זה נורא למאוד!"

אגרת קודש זו, נכתבה קיטעא קיטעא, בדיוק עצום על כל אות ותג, במשך שבועיים! באשמורת הבוקר! כחלק מההכנה לעבודת התפלה!

מרן הנאון רבי בנימין ראבינוביץ זצוק"ל
 כותב באגרת חיווק להסרת הפאה: "הגיעה השעה שבנות
 ישראל עם קדוש, ישתחררו מגזירות צוררי ועוכרי ישראל!"
 "ועל קרוביהם מצוה וחוב לעודדם, ולהסביר להם כל הענין!"

הגאון הצדיק רבי בנימין ראבינוביץ זצוק"ל חבר הבר"ץ דעיה"ק ירושלים

בס"ד, עש"ק מקץ נר ה' דחנוכה התשנ"ה

הובא לפני ספר דת משה וישראל המבאר דין פאה נכרית על בוריו, מהש"ס והפוסקים להלכה ולמעשה, ומפיץ אור בהיר בסוגיא זו, בעומק ובהיקף, וכל הרואה אומר ברקאי.

הנה מנהג חבישת פאה נכרית ברשות הרבים, חדרה ונתפשטה בתוך ישראל קדושים לפני כמאה וחמשים שנה, באשמת הצאר הרוסי שגזר על ישראל לשנות לבושם ולצאת בנות ישראל פרועות ראש, בשיתוף פעולה עם המסכילים מחריבי כרם בית ישראל, [הערת המלקט: הגאון רבי בנימין זצוק"ל, היה נמנע מלכתוב "מסכילים" עם ש', מלשון שכל, אלא היה כותב במיוחד "מסכילים" עם ס', מלשון סכלות וטפשות. כי אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות, ואין לך סְכָלִים, וטפשים, יותר ממחטיאי הרבים]. ועל כן במצב של לית ברירה בחרו את הרע במיעוטו, גם לאחר שבטלה הגזירה נשאר המנהג, מאחר שהתרגלו לזה, וכך נמשך הדבר בדורות שאחריהם עד שנשתכח המקור המושחת למנהג זה.

בספר זה מובא:

א. דברי רוב הפוסקים האוסרים פאה נכרית מעיקר הדין!, אשר על כן הגיעה השעה שבנות ישראל עם קדוש ישתחררו מגזירות צוררי ועוברי ישראל!, ועל קרוביהם מצוה וחוב לעודדם ולהסביר להם כל הענין.

היה מחוק ומעודד הרבה, את כל העוסקים בחיזוק נשות ישראל, לחסור את הפאות ולכסות ראשן במטפחת כרצון השי"ת, אפילו אם לא רואים שמצליחים בעבודתם!
והיה אומר: "אתם חושבים שאין אתם פועלים במעשיכם, אבל אני אומר לכם, שאתם פועלים הרבה מאוד! ואתם עוד תראו את הפעולות הגדולות שיצאו מכל השתדלותכם!"

מרן הגאון רבי בנימין ראבינוביץ זצוק"ל
באגרת חיזוק בענין הסרת הפאה
"מצוה וחובה עלינו להסביר להם, ויחזירו עטרה ליושנה
להתעטר בעטרת הצניעות!"

ב. בפרט לאור מה שנתגלה שיש אחרונים שכותבים שגם גדולי המתירים לא התירו פאה נכרית ברשות הרבים!, וכמבואר בפנים הספר ביסודות מוצקים.

ג. וגם הפרי מגדים בסימן ע"ה המובא במשנה ברורה שם כלשונו, מתגלה שחזר בו. כמובא בפנים בפרק ח'.

ולאור כל זה מצוה וחובה עלינו להסביר להם כל הנ"ל, ויחזירו עטרה ליושנה להתעטר בעטרת הצניעות, ולפום צערא אגרא (אבות סוף פ"ה). "כי דבר מצוה או לפרוש מדבר איסור שבא לו ע"י צער, שברו מאה פעמים יותר ממצוה אחרת שבא לו שלא בצער" (חפץ חיים כלל א, ז), כמאמר חז"ל (אבות דרבי נתן פ"ג ו') "לפי שטוב לו לאדם דבר אחד בצער, ממאה בריוח".

... עתה הגיעה השעה, לאפקא שכינתא מגלותא! [להוציא עי"ז את השכינה מהגלות!...] ובזכות נשים צדקניות נגאלו אבותינו ממצרים, ובזכות נשים צדקניות תהיה גם הגאולה העתידה במהרה בימינו אמן.

המצפה לישועה קרובה

בנימין ראבינאוויטץ

עצה לזכות לישועה למעלה מדרך הטבע!!

מעשה באשה שהיה לה בן בא בשנים, אשר זמן רב עבר לאחר שהגיע לפרקו, ועדיין לא נמצא השידוך המוכן עבורו. והיות והשנים חלפו ועברו, וכל ההצעות שהציעו לו במשך השנים, לא יצאו לפועל. לפיכך התחילו השדכנים להציע לו כל מיני הצעות מבעלות מום וכדומה רחמנא לצלן, ואפילו כאלה שלא ראו בשני עיניהם ושאר בעלות מום ה' ירחם. אך לצערם של כל בני המשפחה, אפילו

בשבוע האחרון לימי חייו השפיע על אשה שתסיר את הפאה,
ותלבש מטפחת כרצון הש"י!

מורן הגאון רבי בנימין ראבינוביץ זצוק"ל

כותב באגרת חיזוק להסרת הפאה

"ולפום צערא אנרא, כי דבר מצוה, או לפרוש מדבר איסור,
שבא לו על ידי צער, שכרו מאה פעמים יותר ממצוה אחרת,
שבא לו שלא בצער!"

ההצעות ההם לא יצאו לפועל מחמת שמשפחות הבנות סירבו לשידוך, וכמובן שצערם של הורי הבחור היה נורא ואיום, ולא ידעו לשית עצות בנפשם.

אמו של הבחור הרבתה לנסוע לכותל המערבי לשפוך שיח לפני שוכן מרום, ולהעתיר עבור בנה הבחור המבוגר. אך חלפו שנים ועדיין הישועה לא נראתה. והנה באחד הימים כאשר אמו של הבחור נסעה כמנהגה להתפלל בכותל המערבי, שפכה את לבה לפני חברתה שנסעה עמה, באומרה: מה יהיה בסופו של דבר, הרי השנים והימים חולפים ועוברים, ואפילו ההצעות עם החסרונות הגרועות ביותר לא יצאו לפועל, והרי כל כך הרבה תפילות שפכתי, וכל כך הרבה סגולות ניסיתי, איזה עצה יש עוד בעולם שאפשר לעשותה כדי לזכות על ידה לראות את הישועה בהתגלות.

השיבה לה חברתה: "שמעתי בשם הגאון הצדיק רבי בנימין רבינוביץ, שכאשר אדם זקוק לישועה למעלה מדרך הטבע, העצה היא שיקבל על עצמו, לתקן בהנהגותיו ענין של קיום רצון ה' באופן של למעלה מדרך הטבע, ואז מובטח לו שבעזה"ש יושע למעלה מדרך הטבע"!

שאלה אמו של הבחור, תני לי דוגמא של קיום רצון ה' באופן של למעלה מדרך הטבע? השיבה חברתה: אולי אם תפסיקי ללכת עם ה"פריזעט", ותכסי ראשך רק עם מטפחת בלבד בלי שום תוספת, אזי זה יחשב כדבר למעלה מדרך הטבע, ובזכות זה תזכי לראות ישועות למעלה מדרך הטבע"!

אבל אמו של הבחור לא היתה בטוחה, האם אכן זה נקרא קיום מצוה באופן שהוא למעלה מדרך הטבע, כי רק אם היא היתה הולכת עם פאה, אזי היא יכולה להבין שלהפסיק ללכת עם הפאה, הרי זה נחשב למעלה מדרך הטבע. אבל היא הרי לא הולכת ממש עם פאה

מורן הגאון רבי בנימין ראבינוביץ זצוק"ל בשמחת חתן

"בודאי! בזמננו, כאשר אישה מפסיקה ללכת עם "פריוזעט", והיא מתחילה ללכת רק עם מטפחת, בלי שום תוספת, זה נחשב דבר שהוא למעלה מדרך הטבע! ובכה פעולה זו אפשר לזכות לישועות באופן של למעלה מדרך הטבע!"

שלימה, כי הרי היא בכל זאת מכסה את ראשה עם מטפחת, ורק על המצח היא מניחה פריזעט, ואם כן אולי אין זה פעולה כל כך חשובה, להפסיק ללכת עם הפריזעט, כדי שיהיה הדבר נחשב לעשות את רצון ה' באופן של למעלה מדרך הטבע. ואם כן מוטל עליה לחפש דברים אחרים שהם יותר חשובים, והם נחשבים דברים למעלה מדרך הטבע.

[כידוע כך היא דרכו של היצר, שכאשר הוא רוצה לפתות את האדם שלא יפסיק מלשמוע בקול יצרו הרע, אזי הוא מבטל את חשיבות ההימנעות מדבר זה, וכך הוא מתגבר עליו שימשיך לתת מקום ליצר הרע לשרות על קצה הראש, וכך השטן ממשיך להיאחז בציפורניו בכל כחו, על ידי חתיכת "פריזעט", שאינו מוכן לוותר עליו בשום אופן].

אך מכיון שבכל זאת הימים עברו, והישועה עדיין לא נראתה באופן, לא התעצלה אמו של הבחור, וקמה ועלתה בעצמה אל ביתו של הגאון הצדיק רבי בנימין רבינוביץ זצוק"ל, ושאלה את פיו בפירוש: היות ושמעתי בשמכם, שמי שזקוק לישועה למעלה מדרך הטבע, יקבל על עצמו קיום מצוה באופן של למעלה מדרך הטבע, על כן באתי לשאול האם אשה שתקבל על עצמה להפסיק ללכת עם "פריזעט", ולהתחיל ללכת רק עם מטפחת בלי שום תוספת, נחשב שהיא מקיימת מצוה באופן של למעלה מדרך הטבע, שבכוחו להמשיך ישועות למעלה מדרך הטבע?.

השיב לה הגאון הצדיק רבי בנימין רבינוביץ זצוק"ל: "בוודאי! בזמנינו, כאשר אשה מפסיקה ללכת עם "פריזעט", והיא מתחילה ללכת רק עם מטפחת, בלי שום תוספת, הרי זה נחשב דבר שהוא למעלה מדרך הטבע, ובכח פעולה זו, אפשר לזכות לראות ישועות באופן של למעלה מדרך הטבע"!.
 .!

מיד קיבלה על עצמה אמו של הבחור, להפסיק ללכת עם ה"פריזעט", ומאותו יום והלאה התחילה ללכת עם מטפחת בלבד.

"עתה הגיעה השעה, לאפקא שכינתא מגלותא!
 [להוציא את השכינה מהגלות!]
 'זבזכות נשים צדקניות תהיה הגאולה במהרה!'"

מרן הגאון רבי בנימין ראבינוביץ זצוק"ל
 "כל השתדלות שנשתדל ונפעל להסיר את הפאות, ואת
 ה"פריועטין", ולקיים את מצות כיסוי הראש כרצון הש"י
 בצניעות, היא זו שתקרב את הגאולה!"

ואכן תוך זמן קצר הציעו לבנה שידוך נאה ומכובד עם כל המעלות ברוחניות ובגשמיות. הורי הבחור לא האמינו למראה עיניהם, כי זה כבר שנים רבות שלא הציעו להם שידוכים כאלה, ואפילו הרבה פחות מהצעות מכובדות כאלה. אך המזווג זוגים יתברך שמו, אשר ראה את פעולתה היקרה של אמו של הבחור, הביא את השידוך לידי גמר, ובתוך תקופה קצרה יצא השידוך לפועל בשעה טובה ומוצלחת לשמחת כל בני המשפחה, אשר הודו ושבחו לה' הטוב, על רוב רחמיו וחסדיו שנתגלו לעיניהם בעשיית השידוך, ועל ששלח להם עצה נפלאה זו, על ידי עבדיו הצדיקים אשר הותיר לנו לפליטה ברוב רחמיו, כדי שנידע מה היא הפעולה שנחשבת בשמים ביותר, ואשר על ידה אפשר לזכות לעשות נחת רוח עצום במרומים, באופן שיושפע בזכותו ישועות ונפלאות למעלה מדרך הטבע!.

"כל השתדלות שנשתדל להסיר את הפאות, ואת ה"פריזעט'ן", מקרבת את הנאולה!"

מעשה ביהודי שדיבר עם הגה"צ רבי בנימין רבינוביץ זצוק"ל, ובתוך השיחה דיבר רבי בנימין זצוק"ל בענין ביאת משיח צדקנו, ושעלינו לחטוף עכשיו כל מה שאפשר לעשות נחת רוח להש"י, כי כל הדורות וכל העולמות ממתינים על כל פעולה טובה שלנו.

נענה אותו יהודי ואמר, שאם לא היו קיימים אותם רשעים הרודפים את שומרי התורה והמצוות, אזי בוודאי כבר ממזמן היה משיח צדקנו מתגלה לגאלינו. וכך האריך אותו אדם לדבר בענין זה, שהכל נגרם על ידי אותם הרשעים שלוחמים נגד שמירת התורה והמצוות רח"ל.

נאנח הגה"צ רבי בנימין זצוק"ל, ואמר בכאב רב אל אותו יהודי, "ואני אומר לך, שאם לא הפאות וה"פריזעט'ן" של הנשים של שומרי התורה והמצוות, אזי היה משיח צדקינו ממזמן מתגלה לגאלינו. שמע לדבריי, ותפסיק להטיל ולהשליך את הדבר על הרשעים, דע לך, כי

מלך המאן רבי בנימין ראבינאוויץ זצוק"ל
לימינו יבדקתו"א המאן רבי משה האלברשטאם שליט"א
ולשמאלו המאן רבי משה נייטלאם זצוק"ל מארה"ב

"שמעתי על כל מיני משפחות שהתחילו נשים ללכת עם סמפחה: הרי זה מביימי המאולה
מו השב ומו תואר לעצמו שבשנים אלו יתעוררו נשות ישראל לחזור ולקיים מצוה זו כרצון הש"ת
דחו בודדאי דברי עליון שנשפט מלמעלה!"
"דאם איז א דומלדיגע זאך!"

הדבר לא תלוי בהם, אלא עלינו לדעת שהדבר תלוי בנו, כי כל השתדלות שנשתדל ונפעל להסיר את הפאות ואת ה"פריזעטין", ולקיים את מצות כיסוי הראש כרצון הש"י בצניעות, היא זו שתקרב את הגאולה!"

גודל השמחה בכל פעם ששמע על נשים שהתחילו ללבוש מטפחת

בעת משא ההספד שנערך בהלויית הגה"צ רבי בנימין רבינוביץ זצוק"ל, סיפר הגה"צ רבי אברהם יצחק אולמן שליט"א, חבר הבית דין צדק של העדה החרדית בירושלים עיר הקודש, שבשנים האחרונות היו רואים על רבי בנימין זצוק"ל, את גודל השמחה שהיה לו בכל פעם ששמע על נשות ישראל שהסירו את הפאה, וזכו לקיים את מצות כיסוי הראש עם מטפחת כרצון הש"י בשלימות. והיה רבי בנימין זצוק"ל מבשר לו בשמחה גדולה, השמעת? אין אנטוורפן האט מען אויסגיטאן שייטלעך! [הסירו פאות באנטוורפן!], בלונדון הסירו פאות!, באמריקה הסירו פאות! הרי זה מסימני הגאולה! מי חשב ומי תאר לעצמו שבשנים אלו יתעוררו נשות ישראל לחזור לקיום מצות זו כרצון הש"י!, זהו בוודאי דבר עליון שנשפע מלמעלה, דאס איז א הימל'דיקע זאך! שמשמים משפיעים התעוררות לפי ביאת משיח, ומי שיש לו שכל, יכול להיאחז בזה, און זיך מיט כאפין מיט דעם!. כך האריך הגה"צ רבי בנימין זצוק"ל להתפעל ולחזק אחרים בשמחה ובהתרגשות, בכל עת ששמע על עוד בת ישראל שזכתה להתחיל לקיים מצות כיסוי הראש כרצון הש"י.

קבלת דיבורי לעג מהיראים ושלמים, חשובה הרבה יותר בשמים, מקבלת מכות ומרימות לחי מהפושעים!

עוד סיפר הגה"צ רבי אברהם יצחק אולמן שליט"א בעת משא ההספד, שכאשר הגה"צ רבי בנימין רבינוביץ זצוק"ל, ישב שבעה על

שבוע לפני פטירתו כששמע על כמה אנשים שרוצים לבטל כנס בענין חמרת
 הפאה, שלח למסור להם כשמו:
 "שידעו, שכל אלה שמפריעים לחמרת הפאה, ולהתעוררות בקיום
 מצות כיסוי הראש עם מטפחת
 הם מועבים את האללה!"

מֶרֶן הַגָּאֹן רַבִּי בְּנִימִין רַאבִּינוּבִּין זְצוּק"ל
 יהודי מוכן לעשות את רצון השיי בשלימות, אפילו אם אנשים
 "משלנו" ילענו עליו, ואפילו אם יקבל ביוזנות מ"היימישע מענטשן!
 אשר זה כואב ומצער הרבה יותר מכל המכות שבעולמו
 את כל זה מוכן לקבל יהודי, עבור קיום רצון השיי בשלימותו

אשתו הרבנית הצדקנית ע"ה, דיבר רבי בנימין מענין ההתעוררות הנפלאה שיש בימינו, שנשות ישראל זוכות לחזור לקיום מצות כיסוי הראש כרצון הש"י, והזכיר בדבריו את מאמרו של הגה"ק רבי הלל מקאלמיי זצוק"ל, תלמיד מרן החתם סופר זצוק"ל, שאמר על הפסוק "גווי נתתי למכים, לחיי למורטים, פני לא הסתרתי מכלימה ורוק". לכאורה קשה, הרי הנביא אומר שהוא הניח שיכו בו המכים, והסכים שימרטו את לחייו, אם כן מדובר כאן במסירות נפש עצומה, שאדם מוכן לקבל מכות נוראות, ושימרטו את לחייו למען כבוד הש"י. אם כן מה הוא מוסיף לאחר מכן "פני לא הסתרתי מכלימה ורוק", הרי בדרך כלל הסדר הוא, שהפסוק מוסיף לחדש יותר ממה שאמר עד עתה, ואילו כאן נראה לכאורה שההוספה הזו של "פני לא הסתרתי מכלימה ורוק", היא פחות חשובה מהמסירות נפש הנוראה של קבלת מכות ומריטת לחיים. כי אפילו שכלימה ורוק הם דברים מאד לא נעימים, אבל ביחס למסירות נפש של קבלת מכות ומריטת לחיים, הרי זה בכלל לא חידוש גדול.

אלא הנביא בא ללמדינו, שאכן קבלת בושות ובזיונות, היא יותר מסירות נפש מקבלת מכות! מפני שאת המכות ומריטת הזקן עושים רק הרשעים החצופים הגדולים, שאין לנו שום קשר ושייכות עמהם, וממילא זה פחות מצער ומבייש, כאשר הם מכים ומורטים ולוחמים נגדינו עבור שמירת התורה, אבל את הכלימה ורוק, אפשר לקבל אפילו משומרי תורה ומצוות, כי ישנם דברים שבקדושה וצניעות, שיש שומרי תורה ומצוות אשר מחוסר ידיעה אינם מייחסים חשיבות לדברים אלה, והם מלעיגים על אלו שמחשיבים את קיום מצות אלו בשלימות, כי הם לא מוכנים להכיר בגודל חשיבות היגיעה וההתאמצות והמסירות נפש של אלו שזוכים לקיים את רצון הש"י כראוי בעניני מצות כיסוי הראש בצניעות וכדו', והם עוד מראים שעל פי התורה אין לזה חשיבות כל כך גדולה חס ושלום, אזי הבושה והכלימה שהם מבזים ומכלימים את מי שמתחזק לשמור את

הניד בפנינו בעל העובדא: כחדש השון תשס"ב באתי לפני רבינו הגה"צ רבי בנימין ראבינוביץ הצוקיל, ושדתי לפניו שאשתי הלכת עם מטפחת, אבל אני מרפס שידוך לבני, ואני יודע האם לדרוש רק מטפחת, או להסכים על פרוזנט או שפיעל זכתי? : סיד פתח פי הקדוש בדברי חיזוק, באומרו: "וכי בזמן כזה, אשר בכל יום ויום שומעים על יהודים נוספים שזכו להתחיל ללבוש כיסוי הראש כרצון השי"ת, רק עם מטפחת בלבד, בלא שום הוספת זרות, וכי עכשיו אתה תרד מסדרנתך, ותסכים בשידוך שתוסיף הוספה כל שהוא מלבד המטפחת? חרו עכשיו הזמן שכל מי שרוצה יכול להתעלות יותר ויותר בכיסוי הראש בצניעות?"

כשהפצתי בו, עד מתי להסתלק? נענה ואמר: עד ראש חודש שבט. ולפתע הבכיה את ראשו וחביש בעינו הקדושות כלפי מעלה, והוסיף ואמר עד מ"ז בשבט. והיה לפלא, שכאשר הניח ראש חודש שבט עלתה נשמתו חמורה השמיטה, וכשהניח מ"ז בשבט, בעיצומו של יום, קיבלתי הדעה על שידוך שמסכימים לכסות ראשה רק עם מטפחת, ואכן השידוך נגמר כשעמו"ם למדינת וראינו בודש, שמשמאי מרוזרים פועל הצדיק למרבת החולמים לאור רביו הקדושים, ומסייע לכל המתחזקים לעשות את רצון השי"ת כפי שכתב באגרתו חק, "ויהיו עטרה ליושנה להתקמח בעמרת הצניעות?"

דבר ה' כראוי, היא הרבה יותר קשה ומכאיבה, ממכות ומריטות לחי נוראות.

מפני שאלו שהם מכלימים ומביישים, הם אנשים "עדינים", הם לא נותנים מכות, והם לא מורטים זקנים, אלא הם רק אומרים איזה מילה של ביטול חשיבות הדבר, הם מחשיבים עצמם ליראים ושלמים, והם "היימישע מענטשן", (אנשים "משלנו"), הם מתנהגים כמו אנשים המדקדקים בקלה כבחמורה, לכן כאשר הם מכלימים ומבטלים את חשיבות הזהירות בקיום רצון הש"י כראוי, אזי זה מכאיב ומייסר הרבה יותר מכל המכות והמריטות של הפושעים והרשעים. כי מילה אחת של יהודי "משלנו", מכאיבה יותר מהכל.

ועל זה אמר הנביא, "גווי נתתי למכים, ולחיי למורטים", אני מוכן שיכו אותו, ושימרטו את זקני, עבור רצון הש"י, אבל כל זה עדיין אינו העיקר, אלא ישנו דבר שהוא הרבה יותר מכאיב ומייסר, וגם אותו אני מוכן לקבל עבור קיום רצון הש"י כראוי, והוא המסירות נפש הנוראה של "פני לא הסתרתי מכלימה ורוק"! לא התרפיתי, ולא התפעלתי, ולא נחלשתי, אפילו כשהאנשים "משלנו" היו מכלימים אותי!, כי זהו כחו של בר ישראל, החפץ לעשות את רצונו יתברך כראוי, שאינו מתרפה משום דבר בעולם! גם לא ממה שאנשים משלנו מכלימים ומבטלים את חשיבותו! כי הוא יודע וזוכר, שעיקר העיקרים הוא אך ורק: לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו בלבד!, ומלבד זאת, הכל אפס ואין, הבל הבלים ממש! כי אין עוד מלבדו!.

צאי לך בעקבי הצאן!

כיצד קיימו נשות רבותינו פוסקי הדור, את מצות כיסוי הראש?
עם פאה או עם מטפחת?

הרבנית ע"ה אשת – יבדלחט"א – מרן הנאון רבי יוסף שלום
אלישיב שליט"א, קיימה את מצות כיסוי הראש, רק עם מטפחת
בלבד, כרצון השי"ת
וכך גם הרבנית ע"ה אשת מרן הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל, קיימה
את מצות כיסוי הראש, רק עם מטפחת בלבד, כרצון השי"ת

" הפאות של היום, גרועות מהפאות של הדורות הקודמים!"

מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א
 "וכי אם אני יאמר לך, אזי תשמע בקולי?"
 "וואס פרעגסטו מיר, וועסט מיר דען הערן?"

חלק ב' דעת גדולי דורנו שליט"א

מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א

הרבנית ע"ה אשת - יבדלחט"א -
מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א
(בתו של הגה"צ רבי אריה לויין זצ"ל)
הלכה רק עם ממפחת בלבד!

רוב הפוסקים אוסרים!
וגם המתירים לא התכוונו לפאות של ימינו!

מעשה בשני אברכים שעלו אל מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א,
ושוחחו בכמה שאלות בהלכות הקשורות לדיני מקוואות, שהיו
נוגעים להם למעשה עבור המפעל הקדוש "טהרת המשפחה", לאחר
שסיים מרן הגרי"ש שליט"א, להשיב להם על כל שאלותיהם, שאל
אחד האברכים - מיוצאי ישיבת חברון - מה היא דעת הרב בענין
פאה נכרית. ענה לו הגרי"ש אלישיב: ואם אני יאמר לך וכי תשמע
בקולי?, - ענה הלה: אבל אני רוצה לדעת... שאלו שוב: וכי אם
אומר לך תשמע בקולי? - ושוב הפציר השואל, עד שנענה ואמר לו
מרן הגרי"ש אלישיב: רוב הפוסקים אוסרים, ישנם שתיים שלוש

מֵרֵן הַנְּאֻן רַבִּי יוֹסֵף שְׁלוֹם אֱלִישׁוֹב שְׁלִיט"א
יִשְׁנֵם שְׁתַּיִם אִו שְׁלִשָּׁה שְׁמַתִּירִים, אֲבָל גַּם הֵם
לֹא הַתִּירוּ לְצֵאת לְרַחֹב עִם הַפְּאוֹת שֶׁל יְמוֹנָה

מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א
הורה למוחבר הספר "דת משה ישראל", שידפוס את ספרו ויוציאו לאור
עולם, לזכות את הרבים בבירור הסוגיא!

מתירים, וגם הם לא מתכוונים לפאות של זמנינו היום! (בלשונו: רוב פוסקים אסר'ן, עס איז דא צוויי דריי מתירים, און זיי מיינען אויך נישט היינט'גע.!. וחזר ואמר: וואס פרעגסט'ע מיר, וועסט מיר דען הערן?!). מה הינך שואל אותי, וכי תשמע בקולי?!

וכך מובאים דברי מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א, בקונטרס "דעת רבותינו" (חלק א' עמוד 7), "כשהיו מהשומעים שאמרו, שהפאות של היום הם ניכרות שאינם משערה, השיב מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א: שבענין זה פאות של היום גרועות יותר".!

וכאשר דיבר מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א, בסוגית פאה נכרית עם מחבר הספר "דת משה וישראל", שנים רבות לפני שחיבר את הספר והוציאו לאור, עורר אותו מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א הרבה פעמים, שיחבר ספר שבו יברר את כל הסוגיא כראוי, כפי שלמדו בצוותא. ולא הניחו להתרפות ממלאכת קודש זו, אלא עוררו עוד ועוד, שיהיה הספר מסודר לדפוס. וגם כאשר קיבל את התדפיס הראשון בלתי מכורך, זירזו שיכרוך אותו, כדי שיצא לאור מושלם בהדרו.!

אין שום סיבה להימנע בגלל סירוב ההורים!

מעשה באברך שלמד את הספר "דת משה וישראל", - המברר את חומר האיסור של פאה נכרית, ואשר גם המתירים לא התירו ברשות הרבים. - ואכן הגיע להכרה שצריך ללכת רק עם מטפחת, והתחיל לדבר עם אשתו שתסיר את הפאה ותלבש מטפחת, אך הוריו לא הסכימו בשום אופן שכלתם תלך עם מטפחת.

הלך הלה אל מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א, וסיפר לו שלמד את הסוגיא בספר דת משה וישראל, וראה שאכן באמת הדברים נכונים ומשכנעים, ושאל האם עליו לעודד את אשתו שתסיר את

מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א
"אין שום סיבה לדומנע מללכת עם מטפחת בגלל ההורים"
"אין ההורים של אחד מהצדדים, יכולים להתערב ולומר להם כיצד
ילכו,
הואיל וזה ענין של קיום הלכה!"

מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א
לא הסכים בשום אופן להתיר לאשה ללבוש פאה!
ובירכה שיחיה לה כל ימיה סיפוק ונחת מדברים אחרים יותר
טובים!

הפאה ותלבש מטפחת?, ענה לו הגרי"ש בשמחה: "א ודאי! א ודאי!, בודאי! בודאי!".

שאל הלה, אבל אבי ואמי אינם מסכימים בשום אופן שאשתי - כלתם - תלך עם מטפחת, ענה לו הגרי"ש אלישיב: בדבר זה, אין זה שום סיבה להימנע בגללם! (בלשונו: דאס איז קיין סיבה ניט!) - כמובן שאכן קיימו את דבריו, והיא התחילה ללכת עם מטפחת.

וכך גם מעיד תלמידו הגאון רבי משה מרדכי קארפ שליט"א במכתבו, (שנדפס בקונטרס "דעת רבותינו" חלק ראשון עמוד 8), שדעת מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א היא ש"אין ההורים של אחד מהצדדים יכולים להתערב ולומר להם כיצד ילכו, הואיל וזה ענין של הלכה".

שיהיה לה סיפוק מדברים אחרים יותר טובים!

מעשה באשה שהלכה עם מטפחת ונשואה לאברך תלמיד חכם החולה בשיתוק חלקי ל"ע, ורצתה מאד להחליף את המטפחת וללכת עם פאה, והעיד הגאון ר' משה מרדכי קארפ שליט"א - שהיה בשעת מעשה, שבא הבעל אל הגרי"ש אלישיב שליט"א וביקש שיתיר לה, ולא הסכים הגרי"ש אלישיב להתיר בשום פנים ואופן, על אף שמאד הפציר לפניו שיתיר לה ללכת עם פאה, כדי שיהיה לה קצת עולם הזה, תחליף למחלתו ל"ע, עם כל זאת לא הסכים מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א בשום אופן להתיר לה ללכת עם פאה. ובירכה שיהיה לה סיפוק כל ימיה ונחת מדברים אחרים יותר טובים, ובלבד שלא תלך עם פאה!.

פשוט שיש לומר לה לכסות במטפחת!

וכך פירסם תלמידו הגאון ר' משה מרדכי קארפ שליט"א מו"צ בקרית ספר ורב בהמ"ד "תורת חיים משה", בשיעור בהליכות בת

"אשה הרוצה להחמיר ולכמות שיערה במטפחת, אך הויששת שמא על ידי זה יתגלו מעט משערותיה, עם כל זאת אין לה להמנע משום כך, הואיל ומטפחת יסודו מצד ההלכה!"

מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א
 "פשוט שיש לומר לה לכמות במטפחת, דלכולי עלמא הוא עדיף!"

ישראל (מוצש"ק ויצא תשנ"ז) בשם רבו הגאון האדיר מרן רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א.

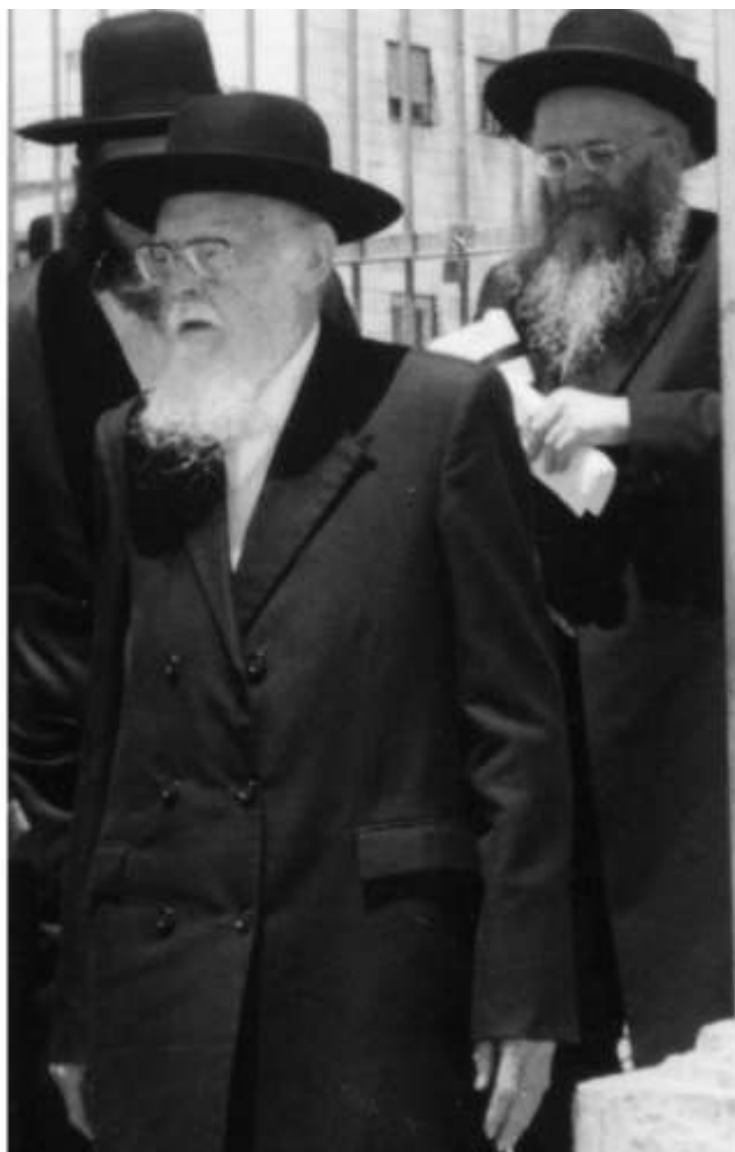
"כשרצון האשה לצאת ידי כל השיטות בענין זה, אמר הגרי"ש אלישיב שליט"א שפשוט שיש לומר לה לכסות במטפחת, דלכולי עלמא הוא עדיף, והוסיף עוד, שלא יוכלו החורים למנוע בעדה, הואיל והוא ענין של קיום הלכה"! עכ"ל.

בענין השערות שמתגלות בצדדים

עוד כותב תלמידו הגרמ"מ שליט"א ששמע מרבו מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א, "כשמקפידים לכסות כל השיער כראוי במטפחת, ועם כל זאת מצוי שלפעמים סמוך לאוזן יוצא מעט מהשערות, אין זה נחשב בכלל שעוברים בזה על המנהג שנהגו להחמיר כהזוהר, הואיל ואין עושין כן על מנת להתקשט, ועיקר הקפידא של המנהג להקפיד על מעט השערות הוא רק על גילוי השיער, וכאן הלא כיסתה כל השיער, אלא שממילא בלא כוונה יצא מעט שערות חוץ למטפחת. כך שמעתי מהגרי"ש אלישיב שליט"א.

ועוד אמר הגרי"ש אלישיב: שמלבד זאת, אשה הרוצה להחמיר ולכסות שיערה במטפחת, אך חוששת שמא על ידי זה יתגלה מעט משערותיה, עם כל זאת אין לה להמנע משום כך, הואיל ומטפחת יסודו מצד ההלכה! בדין כיסוי!, ואילו הזהירות באותו שער היוצא לפעמים, היא ענין של חומרה [מהזוהר], על כן עדיפה ההלכה על ענין זה, ותכסה במטפחת ותשתדל כפי יכולתה לא לגלות כלום משערותיה.

אמנם למעשה כבר העירו שעל פי הנסיון אין הבדל בענין זה בין פאה למטפחת, ובשניהם עלול להתגלות השער שבצדדים, רק שבפאה אינו ניכר כבמטפחת. עכ"ל. [כלומר, שמצד הזוהר, החומרה היא אפילו כשהשיער אינו ניכר כלל, ממילא גם בפאה זה אותו דבר.

מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א

"כשמקפידים לכסות את כל השיער בראוי עם מטפחת, ועם כל זה מצוי שלפעמים סמוך לאוזן יוצא מעט מוחשערות, אין זה נחשב שעוברים בזה על המנהג שנהגו להחמיר בהזוהר, הואיל ואין עושים כן בכוונה על מנת להתקשט, אלא רק ממילא יצא מעט שערות חוץ למטפחת".

ונוסף על זה, החומרה של הזוהר היא אפילו בבית, [אפילו כשהולכים לישון וכדומה].

ממילא לא מרוויחים מאומה כשלובשים פאה, כי המציאות היא שתמיד עלול להתגלות שיער בצדדים. שהרי יש זמנים שכולם הולכים עם מטפחת בבית, ואם כן, בין כה מוכרחים לומר כדברי מרן הגרי"ש שליט"א הנ"ל, שאם מכסים את הראש עם מטפחת, ובלא כוונה מתגלות מעט שערות בצד, אין בזה חשש, אפילו לפי הזוהר].

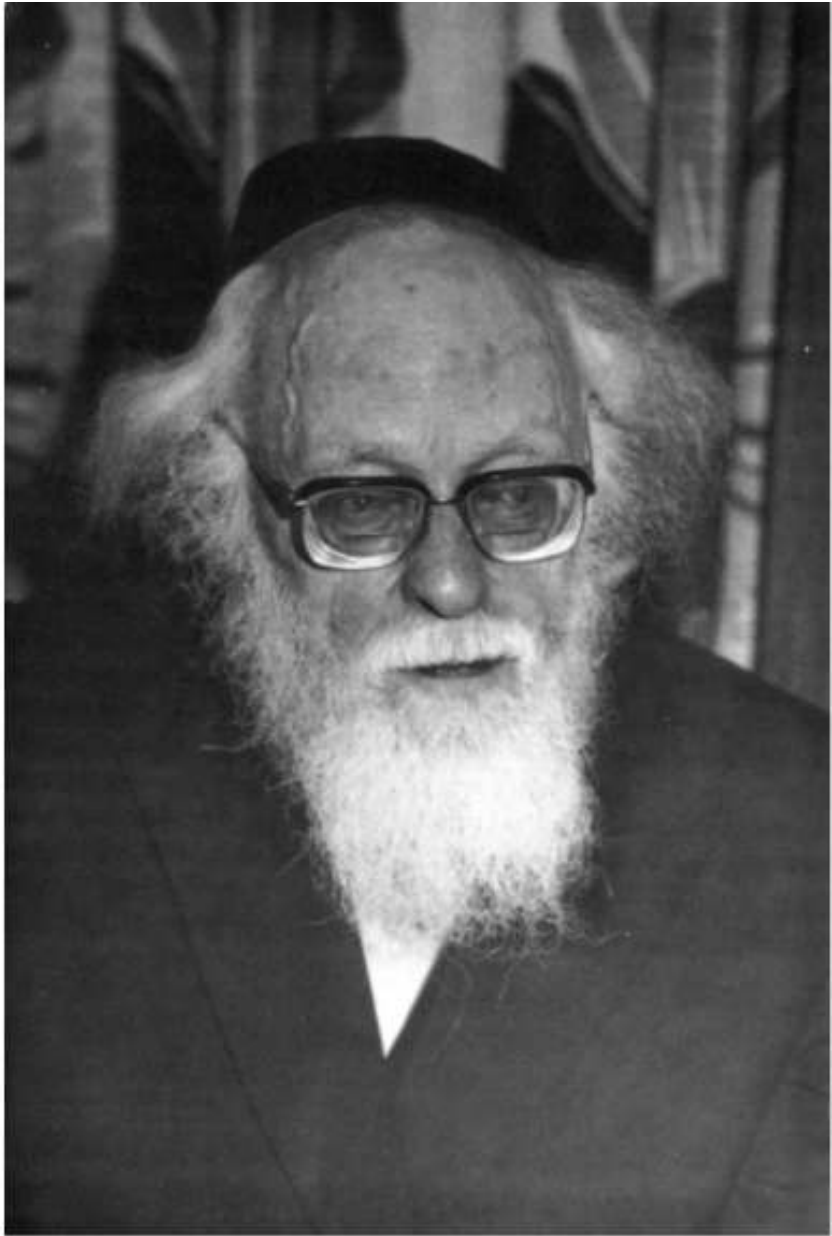
וכך מובא בקונטרס "דעת רבותינו" חלק א' עמוד 8, שמרן הגרי"ש אלישיב שליט"א אמר: האומרים שפאה נכרית עדיפא על מטפחת, מכיון שהיא מכסה את כל השערות, הם דברים בטלים. הואיל והנידון דפאה נכרית היא נידון בעיקר ההלכה, אזי ברור שעדיף מטפחת שהוא ענין על פי הלכה, מאשר להדר במנהג שהוא על פי סוד.

וכל זאת מלבד מה שאמר לנו, כששאלנו שוב במועד אחר, הלא מצוי שיוצאות קצת שערות בצדדים כשלובשים מטפחת, השיב מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א: מנלן דבפאה אינו כן?! ואפילו אם לו יצוייר שהוא כן, מטפחת עדיף!.

אין צריך שתי כיסויים!

בענין שני כיסויים, דעת מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א, שאין ענין של שתי כיסויים, רק כאשר הכיסוי הראשון מכסה את הראש במקצת בלבד, ועדיין מגולה קצת, ואז צריך עוד כיסוי לכסות לגמרי את השערות.

אבל כשהכיסוי הראשון מכסה היטב את כל השערות, דעתו שאין צריך שני כיסויים. וכדעת ה"תשובה מאהבה" ועוד, שאין השערות צריכים כלי בתוך כלי, ושכן מוכח למעיין בסוגיא בכתובות וברמב"ם. [מובא בדעת רבותינו עמוד 8].

מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א
"האומרים שפאה נכרית עדיפא על המטפחת, מכיון שהוא מכסה את כל
השערות,
הם דברים בטלים!"

מורן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א
"אם לא תלבשי פאה, אני מבטיח לך גן עדן!"

עד שפנה מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א, ואמר לה: "אם לא תלבשי פאה, אני מבטיח לך גן עדן"!

כאשר האשה שמעה הבטחה כזו יוצאת מפורש מפיו של מרן הרב אלישיב שליט"א, נרגעה רוחה, ואמרה: "אם כך, לא אלבש פאה לעולם". וחזרה אל ביתה בשמחה ובטוב לבב, שהרי יש לה עכשיו הבטחה מפורשת שיהיה לה גן עדן! ומה צורך יש לה בכל הפיאות שבעולם, אחרי שיש לה הבטחה נפלאה שכזו!.

וסיפר לנו אברך אחד, שלאחר ששמע את הסיפור הזה מיהודי אחד, פגש את האברך ההוא - בעלה של האשה הזו, ניגש אליו ואמר לו: "שלום עליכם!", לא ידעתי שאתה כל כך חשוב, שמעתי שיש לך הבטחה מפורשת מהרב אלישיב שיהיה לך גן עדן!". חיך האברך ואמר: "את ההבטחה הזו יש לאשתי! לא לי! שהרי היא זו שעוברת את כל הקשיים בעבור קיום מצות כיסוי הראש כרצון ה', ועבור זה היא קיבלה את ההבטחה הנשגבה הזו, אבל לא אני..."

[וידוע מה שאמרו כמה צדיקים זי"ע בענוותנותם הקדושה, שהם בוטחים בזכות נשותיהם, שעל ידם יזכו גם הם לעולם הבא, כי נשותיהם בוודאי יזכו לשבת בגן עדן, שהרי הם עשו את כל מה שהיה ביכולתם, כדי לאפשר לבעליהן לעסוק בתורה ובעבודת ה', לכן אפילו אם למעשה לא היה הדבר בשלימות, אף על פי כן הנשים יקבלו את חלקם כפי מחשבתם הטובה. וכאשר הם יהיו בגן עדן, הם יאמרו: איזה גן עדן הוא בשבילי, כאשר בעלי נמצא בגיהנם חלילה. אזי בזכותן נזכה גם אנו לשבת בגן עדן, כך אמרו אותם צדיקים זי"ע בענוותנותם.

וכמו כן שייך ענין זה בענינינו, שבזכות המסירות נפש של האשה, הלובשת מטפחת כרצון הש"י, על ידה יזכה גם בעלה לשבת בגן עדן, ולהתענג על ה'. וכך מפורש בזוהר הקדוש, שזכות הזהירות

של האשה בקיום מצות כיסוי הראש בצניעות כרצון הש"י, מגינה גם על בעלה, ומשפיע גם עליו את כל השפיע הרב הנשפע מלמעלה בזכות מצוה קדושה זו. ובפרט אם הבעל זכה לחזק ולעודד אותה, אזי היא בחינה של תלמיד שלו, והרי מפורש בחז"ל הקדושים, שעל ידי שהתלמיד יושב בגן עדן, מושיבים את רבו בגן עדן, אפילו אם הרב אינו ראוי, בכל זאת הוא זוכה בזכות התלמיד].

בוודאי כדאי שתלכשי מטפחת!

מעשה באשה ליטאית, שמתגוררת בשכונה מודרנית, ובאחד הימים כאשר הלכה ברחוב, ראתה מודעה ובה היו מצוטטים דברי הפרי מגדים בנושא ההליכה ברחוב עם פאה, שפוסק: "נראה לי איסור גמור! ... שיש איסור גמור מכמה טעמים! ... ומה הנאה להם, ומה טעם בזה, ולהשומעים תבוא אליהם ועליהם ברכת טוב. וכל אשה יראת ה' ובעלה תלמיד חכם מצוה להוכיחה" וכו'. "וודאי כל בנות ישראל כשרות, ומקשטות לפני בעלה, לא חס ושלום בפני אחרים. ובזכות נשים צדקניות תבוא הגאולה כימי קדם במהרה בימינו אמן". עכ"ל הפרי מגדים.

האשה שמעולם לא שמעה שיש איזה חשש על פי הלכה ביציאה לרחוב עם פאה, נדהמה לקרוא את המודעה, וכאשר חזרה אל ביתה, סיפרה את הדבר בפליאה לבעלה, באומרה: הרי מעולם לא אמרו לנו שיש איזה מחלוקת בנידון, ואף פעם לא חינוכו אותנו שזה לא פשוט להיתר גמור, וכעת אני רואה שזה בכלל לא דבר חלק?. האם אכן בכל פעם שיוצאים לרחוב עם פאה, ישנם פוסקים שכותבים בפירוש, שעוברים בזה על "איסור גמור" כלשון הפרי מגדים? אם כן - שאלה האשה בפליאה - למה באמת לא אלבש מטפחת? בשביל מה אני צריכה להיכנס לדבר כזה שהפרי מגדים כותב עליו "איסור גמור"? מה לי ולצרה הזאת?.

בוודאי שעדיף ללבוש מטפחת! מה בכלל השאלה והמפק?

מורן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א
רק בשחולבים עם מטפחת מקיימים בזה את ההלכה לפי כל הפוסקים!
ואם כן בודאי כדאי ללבוש מטפחת, שהרי מטפחת זה "גלאט" חלק!

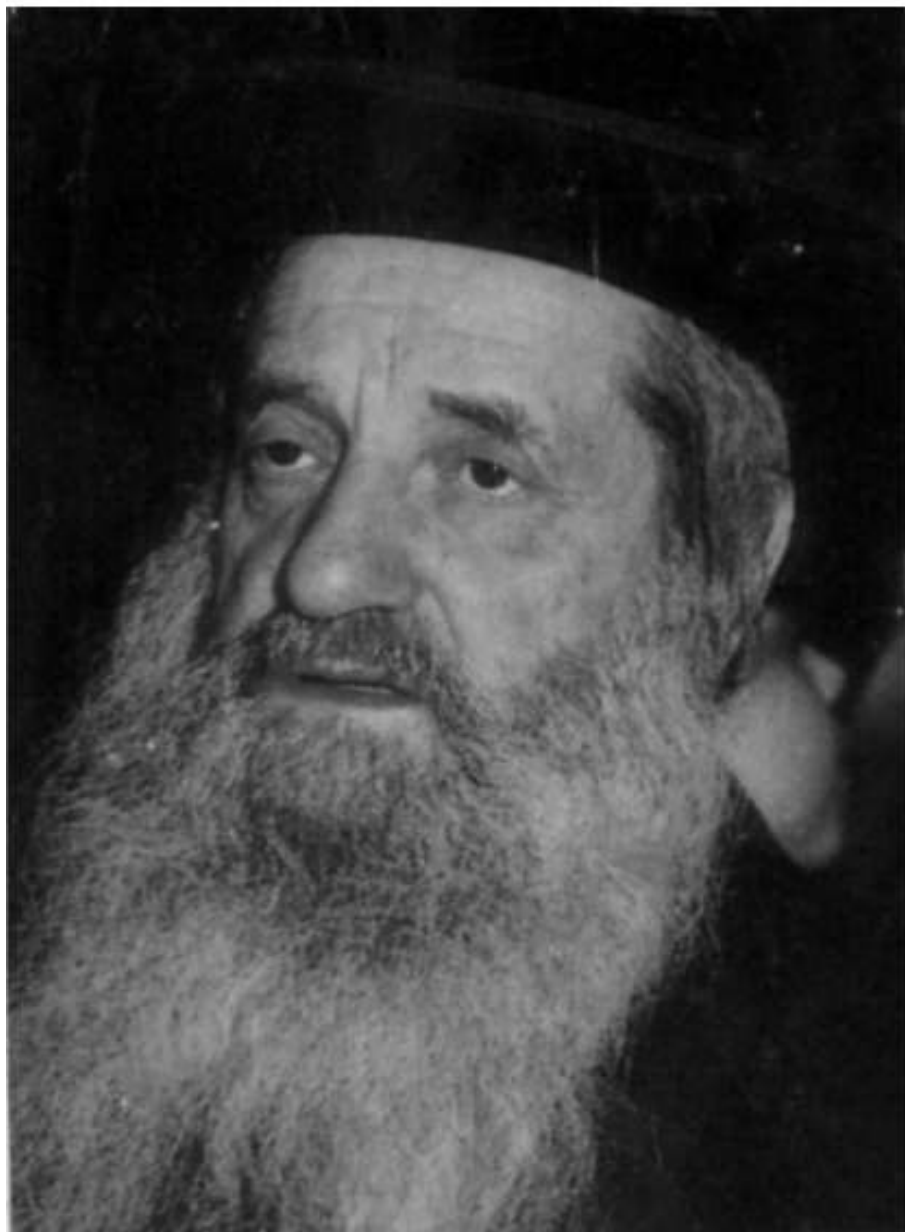
בעלה השיב לה שהוא לא פוסק, וגם הוא לא שמע מעולם שיש איזה חסרון בפאה, אבל אם היא רוצה לדעת מה עליה לעשות, אזי שתעלה ותשאל את מרן הרב אלישיב שליט"א, וככל אשר יורה, כן תעשה.

נסעה האשה עם כלתה אל בית מרן הרב אלישיב שליט"א, וכאשר נכנסו אל חדרו של הרב, סיפרה האשה על החידוש הגדול שראתה, ועל הפליאה הגדולה שמילאה את לבה, האם אכן כל יציאה לרחוב עם פאה, היא אכן נידון של "איסור גמור"? האם אכן יתכן הדבר שהיציאה לרחוב עם פאה הוא דבר כל כך מפוקפק מבחינה הלכתית, והדרך היחידה לקיים את מצות כיסוי הראש בשלימות כרצון ה', לפי כל דעות הפוסקים, הוא רק כשמכסים את כל הראש עם מטפחת? הרי אנחנו רוצות לקיים את רצון ה', ואנו מסכימות לעשות ככל אשר יורה לנו רבינו, ואם אכן דעתו שרק עם מטפחת מקיימים את המצוה כתיקונה לפי כל הפוסקים באופן חלק, אזי אנו מוכנות להפסיק מיד ללכת עם הפאה, אבל מעולם לא שמענו ולא ידענו על דברים כאלה, שהם נראים לנו דברים חדשים ומשונים, שאינם מקובלים בחברה שלנו כלל?.

השיב להם מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א: בוודאי שעדיף ללבוש מטפחת! מה בכלל השאלה והספק?! הרי כשיוצאים לרחוב עם פאה אזי ישנם פוסקים שסוברים שלא יוצאים בזה בכלל את ההלכה של כיסוי הראש, ורק כשהולכים עם מטפחת מקיימים בזה את ההלכה לפי כל הפוסקים! ואם כן בוודאי כדאי ללבוש מטפחת! שהרי מטפחת זה "גלאט"! חלק!.

ואכן מיד קיבלו עליהן שתי הנשים להפסיק ללכת עם הפאות, ומכאן והלאה ללכת רק עם מטפחת בלבד, שהיא האופן היחיד שבו אפשר לקיים את מצות כיסוי הראש לפי כל הפוסקים, באופן החלק על פי ההלכה.

"אין לנו כח הכרעה בזהו" "דרוב האחרונים מחמירים!"

מרן הנאון רבי שמואל הלוי וואזנר שליט"א
בעל "שבט הלוי"
"ידוע דרוב רובם של הפוסקים אין דעתם נוחה בזהו"

מרן הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר שליט"א
בעל שו"ת "שבט הלוי"

קטע מתשובות "שבט הלוי" אבן העזר סימן קצ"ג
עמוד רמ"ו

בבר ידוע דרוב רובם של הפוסקים!

"בעצם המנהג של היום שהנשים יוצאות בפאה נכרית, חלילה לי לתקוע עצמי בזה, דכבר ידוע דרוב רובם של הפוסקים אין דעתם נוחה בזה, ויש מהם שאסרו זה מדין דת יהודית ממש, ועיין בתשובת באר שבע סימן י"ח, [שכתב: "שהדבר פשוט... דכשם דשיער עצמה הדבוק לבשרה, מכוסה!... כך פאה נכרית!... היאך יעלה על הדעת שיהא מותר לצאת בפאה נכרית?!... רחמנא לצלן מהאי דעתא, כי איך יעלה על הדעת שיהא מותר להראות עצמה כאילו עוברת על דת משה"?!].

ובתשובה מאהבה חלק א' סימן מ"ח, [שכתב על הנשים ההולכות עם פאה, "כבר הוכיח הנביא בהיותם יושבים על אדמתם, יען כי גבהו בנות ציון, ושפת ה' קדקד בנות ציון וכו', לא נאות לנשים הנשואות מבני האמהות, שרה רבקה רחל ולאה, לעשות כן, כי אין זה מדרכי הצניעות, ולא בשביל נשים כאלו נגאלו אבותינו ממצרים, והן הנה בעוכרינו להאריך גלותינו"].

ועוד הרבה תשובות אחרונים. ועיין בשדי חמד מערכה ה' בזה. [שכתב: "הרב לחמי תודה בדרך ד' ע"ב, הביא דבריו הרב ברוך את אברהם נר"ו בפרשת בחקתי דף קכ"ו ע"ב, וזה לשונו, וגם ראוי להודיע גודל המכשלה, אשר זה כמה שנים שיצא הכרוז מפי אדוני

מֶרֶן הַגָּאוֹן רַבֵּי שְׂמוּאֵל הַלֵּוִי וּוְאֶזְנֵר שְׁלִיט"א
בְּעַל "שִׁבְט הַלֵּוִי"

"ישמח לבנו על אשר שמענו, שנשים קבלו על עצמן לדקדק בצניעות,
והזרו למנהג ישראל מקדמת דנא, לכסות ראשן במטפחת!
ולא בפאה נכרית!
כדי לצאת ידי דעת כל הפוסקים!"

אבי הגאון, בצירוף שני בתי דינים, בחרם על לבישת נשים פאה נכרית!... וענין חרם הוא שנכנס כח עונש החרם ברמ"ח אברים!, חרם אותיות רמ"ח, ואיך אפשר להפסיד הרמ"ח אברים"?... על כן אין לנו כח הכרעה בזה", עכ"ל השבט הלוי.

ובסימן ר"ז כתב מרן הגאון בעל "שבט הלוי" שליט"א:

"דרוב האחרונים מחמירים, ובמקומות שלא יכלו להעמיד הדת על תילה, סמכו עצמם על המקילים בזה, וגם יש אומרים שלא התירו המקילים ברשות הרבים".

וכבר העיד הגאון רבי מרדכי גרוס שליט"א במכתב שכתב בשנת תשנ"ו, "לגבי ההוראות לתקנת בחבישת הפאות לפני כעשר שנים [בשנת תשמ"ז] וחתמו על זה פוסקי הדור הגרש"ז אויערבך זצלה"ה ויבדלחט"א הגרי"ש אלישיב, והגר"ש וואזנר שליט"א".

ועל זה מעיד הגר"מ גרוס שליט"א, בזה הלשון: "כפי שאומרים מוכרי הפאות וקוניהן, כיום צורת הפאות כפי מתכונתו ללא סטיה מהתקנות שנכתבו, [שבכללם כל פאה "הנראית במראה שיער"], לא מצוי כלל!, אלא כחמש או עשר אחוז, וגם המצוי נראה על אשה צעירה כאשה מבוגרת וכיוצא בזה... ומהאי טעמא אין בוחרות הפאות האלו, ונפרץ התקנות... באומרם שבלאו הכי לא שייך לעמוד בכל הגדרים".! עד כאן עדותו של הגר"מ גרוס שליט"א!. ואם כן הוא מעיד "שלא מצוי כלל" אלא כחמש או עשר אחוז, "ומוכרי הפאות וקוניהן" אומרים "שלא שייך לעמוד" "שתהיה הפאה נכרית עשויה שלא תראה ממש כהולכת בשערה"!.!

היום הפאות הם ממש כשערה

בקונטרס דעת רבותינו חלק ראשון עמוד 32 מעיד:

"שמענו מהגאון רבינו שמואל הלוי וואזנר שליט"א, שבפאות המשוכללות ביותר של לפני שישים שנה, אפשר היה להכיר ממרחק

רב שהאשה חובשת פאה נכרית, אבל היום הפאות הם ממש כשערה".

וכך העיד בפנינו תלמיד חכם שהיה נוכח בשעה שחתם מרן הגר"ש וואזנר שליט"א על מכתב גדולי הדור, בחודש אלול תשל"ה, שבו נכתב "שנשים נשואות לובשות פאה נכרית הדומה ממש לשיער... הדבר אסור מדינא".

והיה שם אחד ששאל, הרי היו נשות רבנים שהלכו כך בדור הקודם, מיד נענה מרן הגר"ש וואזנר שליט"א ואמר לו, הרי בפאות המשוכללות ביותר שהיו בדור הקודם, יכל כל אחד להכיר ממרחק רב שהאשה חובשת פאה, מה שאין כן היום!.

"ובזכותן עתידין להיגאלו"

מרן הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר שליט"א
בעל "שבט הלוי"
"כמה גדר טהרה וגדר קדושה מתווסף בכך"
"וודאי שזכותן רבה בזה!"

הזדמנות נפלאה לזכות בברכת גדולי הדור שליט"א

מכתב חיוזוק נלהב וברכת קודש מקרב לבם הטהור
של גדולי הדור שליט"א
לכל אחת ואחת מנשות ישראל
המקבלת על עצמה לחזור למנהג ישראל
ולכסות את הראש רק במטפחת

מִרְן הַגָּאוֹן הַגְּדוֹל רַבֵּי שְׁמוּאֵל הַלּוֹי וּוְאוֹנֵר שְׁלִיט"א
מִרְן הַגָּאוֹן הַגְּדוֹל רַבֵּי מִיכַל יְהוּדָה לַפְּקוּבִיץ שְׁלִיט"א
מִרְן הַגָּאוֹן הַגְּדוֹל רַבֵּי נָסִים קַרְלִיץ שְׁלִיט"א

יְתַבְּרְכוּ בְּבְנֵי חַיֵּי וּמְזוּנֵי רוּוִיחֵי!
וּבְבָנִים צְדִיקִים תְּלִמִּידֵי חֻכְמִים!

ט"ו טבת תשנ"ו

ב"ה

ישמח לבנו על אשר שמענו שנשים קבלו על עצמן לדקדק
בצניעות, וחזרו למנהג ישראל מקדמת דנא, לכסות ראשן במטפחת
ולא בפאה נכרית, כדי לצאת ידי דעת כל הפוסקים.

מה טוב ונאה דבר זה, וכמה גדר טהרה וגדר קדושה מתוסף
בכך, וודאי שזכותן רבה בזה.

ובודאי שנשים צדקניות מקפידות לכסות שערן היטב באופן שלא
יראה השער חוצה כלל וכלל גם בביתן.

מרן הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר שליט"א
בעל "שבט הלוי"
"הנני מצטרף לחוק ולאמין את הני גיבורי כח המתעוררות להחליף
מפאה נכרית למטפחת!
ומברכך מקרב לב: לבני! חיי! ומזוני ריחיי! ובריות גופא!
וכל מילי דמיטב!"

מֶרֶן הַנְּאוּן רַבִּי שְׁמוּאֵל הַלּוֹי וּוְאֶזְנֵר שְׁלִיט"א
בַּעַל "שִׁבְטֵי הַלּוֹי"

"עֲלֵינוּ לַחֹק וּלְעוֹדֵד לַהֲנִי נְשִׁיִם צְדָקָנוֹת שְׂרוּצִים וַיְכֹלִים לַחֲזוֹר
וּלְלַבּוֹשׁ כִּיסוּי הָרֵאשׁ, שְׁלֵא בַדֶּרֶךְ פֶּאֶה נִכְרִית!"

ויש בזה סגולה נפלאה לזכות לבנים צדיקים תלמידי חכמים, כמו שאמרו חז"ל (סוטה יא:): "בזכות נשים צדקניות נגאלו ישראל ממצרים", ובזכותן עתידין להגאל, כדאיתא בילקוט (רות ד) "ואין הדורות נגאלים אלא בשכר נשים צדקניות שיש בדור".

לזאת הנני מצטרף לחוק ולאמץ את הני גיבורי כח המתעוררות להחליף מפאה נכרית למטפחת, ומברכן מקרב לב לבני, חיי, ומזוני רויחי, ובריות גופא, וכל מילי דמיטב!.

אם כי שאין בינדנו כח לכפות על נשי ישראל שאין ביכולתם לשנות מפאה נכרית..., מכל מקום בוודאי עלינו לחזק ולעודד להני נשים צדקניות שרוצים ויכולים לחזור וללבוש כיסוי הראש, שלא בדרך פאה נכרית. וכאשר כתב מרן החתם סופר זי"ע בשולחן ערוך ובצוואתו הקדושה.

ע"ז בעה"ח - מצפה לרחמי ה'

שמואל הלוי וואזנר

כיהודה ועוד לקרא, קריאה קדושה וברכה לכל אלו שנוהגות במעלת הקדושה והצניעות, שיתברכו בנחת מילדיהן, שיגדלו בתורה ויראת שמים לפאר המשפחות וכלל ישראל.

הכותב ומברך,

מיכל יהודה לפקוביץ

גם אני מצטרף לברך את אלו שמדקדקים בגדרי הצניעות ביתר שאת, וכמבואר למעלה.

נסים קרליץ

מרן הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ שליט"א
 כותב באגרת חיוזק לנשות ישראל המתחילות לקיים את
 מצות כיסוי הראש כרצון השי" עם מטפחת:

"ברכה לכל אלו שנוהגות במעלת הקדושה והצניעות,
 שיתברכו בנהת טילדיהן, שיגדלו בתורה ויראת שמים,
 לפאר המשפחות וכלל ישראל!. הכותב ומברך:
 מיכל יהודה ליפקוביץ"

מורן הגאון רבי נסים קרליין שליט"א

כותב באגרת חיזוק לנשות ישראל, המסירות את הפאה, ומתחילות לקיים מצות כיסוי הראש כרצון הש"י עם מטפחת:
"אני מצטרף לברך את אלו שמדקדקים בגדרי הצניעות ביתר שאת, וכמבואר למעלה!"

עדות מבית דינו של מרן הגר"ש וואזנר שליט"א

בשנת תשנ"ו הוציא אדם אחד בבני ברק, קונטרס אשר חלקו האחד הוא גימטריאות שונות וכדומה, ובסופו הוסיף קונטרס מלא דברי זלזול וקרירות, אשר מכניסים בלב קוראיהם רפיון נורא, בכל ההתחזקות בקיום מצות כיסוי הראש במטפחת, ומחדירים זלזול ובוז נגד גדולי הפוסקים שליט"א המחזקים את ידי הנשים הצדקניות המסירות את הפאה ומחליפות אותה עם מטפחת.

אותו מוציא לאור, הלך אל בית דינו של מרן הגאון האדיר הגר"ש וואזנר שליט"א, וביקש מהם הסכמה לספרו, ואכן הם נתנו את ההסכמה לעצם הספר, שהוא כאמור גימטריאות וכדומה, אך לא עלתה על דעתם שיוסיף קונטרס נוסף, שכולו מכניס זלזול וקרירות נגד אותם נשים צדקניות שזוכות להסיר את הפאה, וחפצות לקיים מצות כיסוי הראש כרצון הש"י במטפחת.

ואכן כאשר התגלה הדבר, פרסם בית דינו של מרן הגר"ש וואזנר שליט"א, מכתב חריף, בו הם כותבים על הקונטרס, ש"הדברים האמורים בו אינם תואמים כלל את דעת קדשו של מרן [הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר] שליט"א, ומנוגדים לדרכם של גדולי הפוסקים".

וזה לשון האגרת:

"הדברים מנוגדים לדרכם של גדולי הפוסקים"

בית הוראה

בראשות מרן אדמו"ר הגר"ש וואזנר שליט"א
הגאב"ד ור"מ זכרון מאיר ב"ב

בס"ד, יום ערש"ק דברים תשנ"ו

הננו בזאת להבהיר כי הסכמת ה"בית הוראה" של מרן שליט"א אב"ד ור"מ זכרון מאיר, על ספר שיצא לאור לאחרונה שנת

הגאון רבי משה שאול קליין שליט"א
 והגאון רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א
 מבית דינו של מרן הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר שליט"א
 "הקונטרס שדן בהיתר פאות נכריות, הדברים האמורים בו אינם תואמים כלל את
 דעת קדשו של מרן שליט"א, ומנוגדים לדרכם של גדולי הפוסקים!"

הגאון רבי שמועון בעדני שליט"א
כותב באגרת בענין הקונטרס של איזה אברך, שמוזלזל באיסור היציאה עם
פאות לרשות הרבים:
"יש בזה המעי"ה!"
"הנני מבקש שלא אחשב כמסכים למה שכתוב שם בענין פאה נכרית!
והשם יתברך יצילינו משניאות!"

תשנ"ו, לא ניתנה כלל וכלל על הקונטרס הנספח לספר בסופו, שדן בהיתר פאות נכריות, והדברים האמורים בו אינם תואמים כלל את דעת קדשו של מרן שליט"א, ומנוגדים לדרכם של גדולי הפוסקים. ומלכתחילה הובהר בפירוש למחבר הספר, שאין דעתנו נוחה מהדפסת הקונטרס. ולכן מכאן ואילך אין הוא רשאי לפרסם את ההסכמה הנ"ל.

ועל זה באנו על החתום

משה שאול קליין
שמואל אליעזר שטרן

"יש בזה הטעיה!"

גם אני שכתבתי ברכה להרב המחבר (לא הסכמה), לא התייחסתי, רק לחלק הגימטריאות וכדו', ולא לקונטרס הנספח הדן בענין פיאה נכרית, שלא ראיתיו כלל. ואם כפי שאני שומע שהצבור טועה בזה, וחושב כאלו התייחסתי לכל הספר, הרי יש בזה הטעיה. והנני מבקש לא להשתמש במכתבי זה, שלא אחשב כמסכים למה שכתוב שם בענין פיאה נכרית. והשם ית' יצילנו משגיאות, ויזכנו לראות את האמת.

שמעון בעדני

"דברים שאין דעת חכמים נוחה מהם!"

בצאת הספר לאור, עיינתי בדבריו, וראיתי שהוסיף דברים שאין דעת חכמים נוחה מהם. על כן אין דעתי נוחה מפרסום הסכמתי בקונטרס הנ"ל.

ועל זה באתי על החתום

שלמה זילברשטיין

מֶרֶךְ הַגָּאון רַבֵּי שְׂמוּאֵל אֵיזֶנְבֶּאָךְ שְׁלִיט"א
מוֹאִיק וּמִקְבֵּל אֶת דַּעַת הַתּוֹרָה מִפִּי אָבִיו הַגָּדוֹל רַבֵּי שְׁלֹמֹה זַלְמָן זְצוּק"ל

"הַגָּנִי מַעִיד בְּזוֹת, כִּי בֶן הָיָה דַעְתּוֹ וּרְצוֹנּוֹ שֶׁל אֲמוּרָר גָּאון יִשְׂרָאֵל
ו"ל, שְׁנֵשֵׁי יִשְׂרָאֵל יִכְסּוּ רֵאשֶׁן בְּמַטְסַחְתּוֹ"

מרן הגאון רבי שמואל אויערבאך שליט"א
ראש ישיבת "מעלות התורה"
"חנני לחזק ולאמין את בני גבורי כח, המתעוררות להחליף
מפאה נכרית למטפחת!
ומכרכן בברכת התורה מקרב לב, בכני, חיי, ומזוני רויחי,
ובריות גופא, וכל מילי דמיטב!"

מֶרֶן הַנְּאוֹן ר' שְׁמוּאֵל אוֹיעֶרְבַּאךְ שְׁלִיט"א
 בֶּן מֶרֶן הַנְּאוֹן רַבִּי שְׁלֵמָה זִלְמָן אוֹיעֶרְבַּאךְ זְצוּק"ל
 רֹאשׁ יְשִׁיבַת "מַעֲלוֹת הַתּוֹרָה"

הַרְבֵּנִית ע"ה אֵשֶׁת - יִבְלַחט"א - מֶרֶן הַנְּר"ש אוֹיעֶרְבַּאךְ
 שְׁלִיט"א, הִלְכָה רַק עִם מַטְפַּחַת בְּלַבָּד!

בְּרַכָּה מִקְרָב לֵב לְכָל "הַמַּתְעוֹרְרוֹת לְהַחֲלִיף מַפָּאָה
 נְכֵרִית - לְמַטְפַּחַת!"

"מָה מֵאֵד יִשְׂמַח לְבָנוּ עַל הַשְּׁמוּעָה הַטּוֹבָה אֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ שְׁנַשִּׁים
 יִקְרוּת קִבְלוּ עַל עֲצֻמָּן לְדַקְדָּק בְּצַנִּיעוּת, וְגַם חִזְרוּ לְמִנְהַג יִשְׂרָאֵל
 מִקְדַּמַּת דְּנָא, לְכַסּוֹת רֹאשָׁן בְּמַטְפַּחַת, וְלֹא בְּפִיָּאָה נְכֵרִית, כְּדִי לְצַאֵת
 יָדֵי דַעַת כָּל הַפּוֹסְקִים, וְנוֹעַם הַצַּנִּיעוּת יִסּוּד קְדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל.

וְהַנְּנִי מַעֲיֵד בְּזֶה, כִּי בֶּן הִיָּה דַעַתוֹ וְרִצּוֹנוֹ שֶׁל אַאמו"ר גְּאוֹן יִשְׂרָאֵל
 ז"ל שְׁנַשִּׁי יִשְׂרָאֵל יִכְסּוּ רֹאשָׁן בְּמַטְפַּחַת.

וְגַם רֵאִיתִי אֲנִי אֵת צַעֲרוֹ הַגְּדוֹל שֶׁל אַאמו"ר ז"ל עַל הַפָּאָה הַנְּכֵרִית,
 שֶׁנִּתְפַּשְׁטָה בְּקִרְבֵּי שְׁלוּמֵי אֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל, ה' יִרְחַם.

וְאִי לְזַאֵת הַנְּנִי מִצְטָרֵף, כִּי־הוּדָה וְעוֹד לְקָרָא, לְחַזֵּק וְלֹאֲמֹץ אֵת
 הַנְּי גְבוּרֵי כַח, הַמַּתְעוֹרְרוֹת לְהַחֲלִיף מַפָּאָה נְכֵרִית לְמַטְפַּחַת וּמִבְּרַכָּן
 בְּבִרְכַת הַתּוֹרָה מִקְרָב לֵב, בְּבִנְיָ חַיִּי, וּמוֹזוֹנֵי רוּיְחֵי, וּבְרִיּוֹת גּוֹפָא, וְכָל
 מִיָּלֵי דְמוּיָב.

יוֹם רְבִיעִי ח"י טֵבַת תְּשַׁנ"ו

וְהַנְּנִי חוֹתֵם לְמַעַן קְדוּשַׁת וּמְהַרַּת יִשְׂרָאֵל

שְׁמוּאֵל בַּאֲמוּ"ר גְּאוֹן יִשְׂרָאֵל

מוֹה"ר שְׁלֵמָה זִלְמָן ז"ל הַב"מ אוֹיעֶרְבַּאךְ

מרח הנאון רבי שמואל אויערבאך שליט"א

כותב באגרת היוזק לנשות ישראל הכשרות:

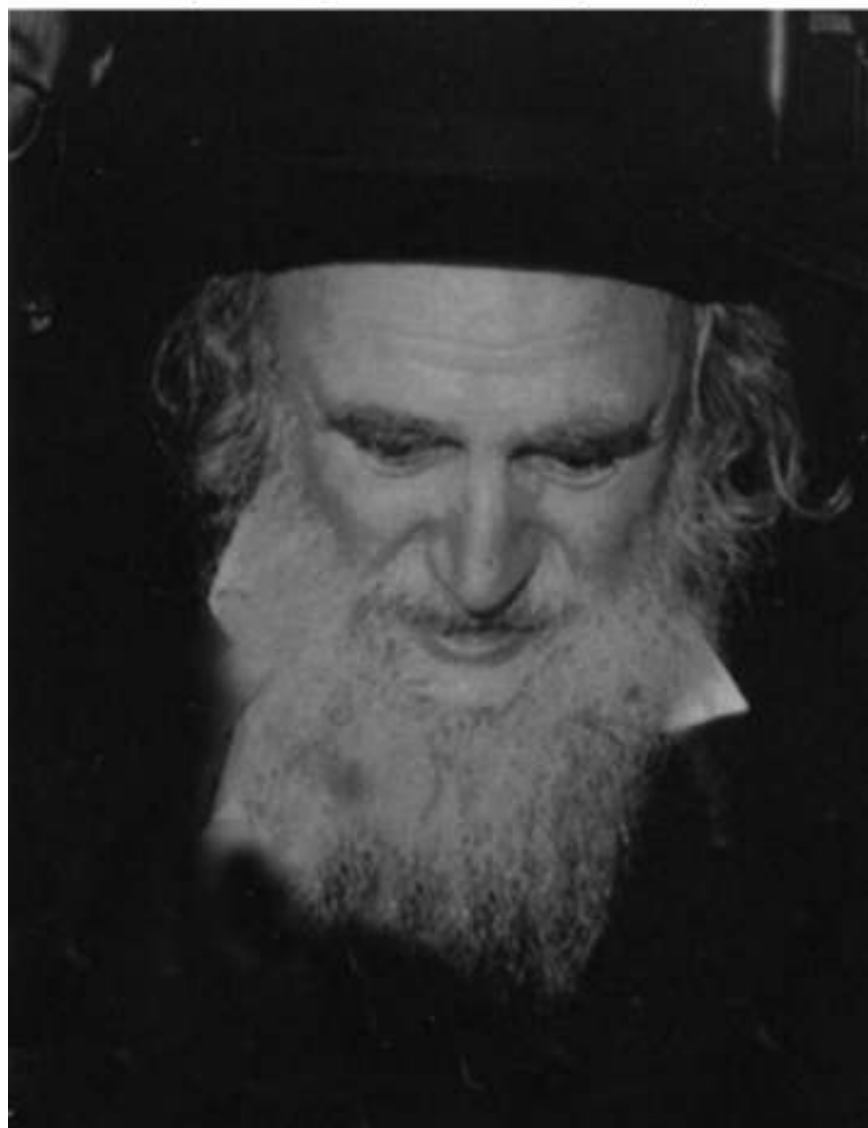
"מה מאד ישמח לבנו על השמועה הטובה אשר שמענו, שנשים יקרות

קבלו על עצמן לדקדק בצניעות": "לכפות ראשן במטפתו"

"זהנני הותם למען קדושת וטהרת ישראל.

שמואל באאמור נאון ישראל מוה"ר שלמה זלמן ז"ל הכ"ס אויערבאך"

אמר למחבר הספר "דת משה וישראל":
 "אף אחד בעולם לא יוכל להפריך את דבריך!"

מרן הגאון רבי שמואל אויערבאך שליט"א
 אמר על הספר "דת משה וישראל"
 "חרי הוא צודק בכל דבריו! וגם אני מורה למקורבי, למי שאני
 יכול לפעול, שלא ילכו עם פאות, רק עם מטפחת!"

גם דעתי היא כפי המבואר בספר "דת משה וישראל"!

כאשר נכנסו מספר עסקנים אל הגאון ר' שמואל אויערבאך שליט"א והזכירו את מחבר הספר "דת משה וישראל", נענה אחד מהם בנימה של שחוק ובדיחות דעת על הספר ושיטתו, נחרד הגאון רבי שמואל אויערבאך שליט"א, ואמר לו: "מה אתה שח, הרי הוא צודק בבל דבריו!, וגם אני מורה למקורביי, למי שאני יכול לפעול, שלא ילכו עם פאות, רק עם מטפחות!".

אבל אותו עסקן לא הניח לו, ואמר שוב: אבל הוא הרי לא יוכל לפעול לשנות שום דבר!, אך הגר"ש שוב ביטל את דבריו, ואמר: "מה אתה שח, אני יודע כבר מהרבה שלמדו את הסוגיא אצל מחבר הספר שליט"א, או שלמדו את הספר, ושינו את דעתם!". והוסיף באומרו, "אתה כלל לא תעלה על הדעת מאיזה חוגים ומשפחות הם באים! ואף על פי כן הם שינו את דעתם לאור הלימוד עם מחבר הספר". [ובלשונו: "דו וועסט זאך נישט פארשטעלן פון וועלכע משפחות זיי זענען!"].

חרטת הפרי מגדים - איז א גרויסע באמבע!

כאשר יצא לאור הספר דת משה וישראל, הובא הספר לפני הגאון ר' שמואל אויערבאך שליט"א, לאחר זמן מה נשאל מה הוא אומר על הגילוי החדש מחזרתו של הפרי מגדים, שכותב בפירושו, "עתה ראיתי להתבונן בו, כי פרוק [פאה נכרית] משער תלוש ותחתיו תפור בגד... נראה לי איסור גמור... שיש איסור גמור מכמה טעמים דכתיבנא, ומה הנאה להם, ומה טעם בזה, ולהשומעים תבוא אליהם ועליהם ברכת טוב, וכל אשה יראת ה' ובעלה תלמיד חכם, מצוה להוכיחה ולפייסה לציית לבעלה".

נענה מרן הגאון רבי שמואל אויערבאך שליט"א ואמר: "זה פצצה! פצצה גדולה!" (בלשונו: "ס'איז א באמבע!, א גרויסע באמבע").

מרן הגאון רבי שמואל אויערבאך שליט"א
 "אני יודע כבר מהרבה שלמדו את הסוגיא, ושינו את דעתם!
 אתה כלל לא תעלה על הדעת מאיזה חוגים ומשפחות הם באים!
 ואף על פי כן הם שינו את דעתם!"

מרן הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ שליט"א

במוצאי שבת פרשת "כי תשא" אור לי"ז אדר תשנ"ח, בעת הלויטה של הרבנית מרת צפורה רוזנברג ע"ה, בתו של מרן הגאון רבי ניסים קרליץ שליט"א גאב"ד רמת אהרן וראש כולל חזון איש, הספידה - בין שאר המספידים - מרן הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ שליט"א, ועורר את הציבור לחיזוק בדקי הצניעות.

נביא בזה קטע אחד מדבריו, - כפי שפורסם ב"יתד נאמן" יום שני י"ח אדר תשנ"ח:

"נכון שהיום לא הולכות הנשים בגילוי ראש, אבל גם כיסוי ראש אי אפשר לכנות את זה!!!"

"אסון שכזה, מחייב התעוררות עצומה!, ומחייב בדק בית רציני!".

הדברים נוראים ומזעזעים כל בעל לב ונפש, אין צורך בהסברים מיותרים, די לנו להתבונן בעומק משמעות הדברים, ובבהירות העצומה המונחת במשפט קצר זה, אשר נאמרו בפני אלפים מתושבי בני ברק, ובראשם גדולי ומאורי הדור שליט"א, - ובמעמד נורא של חשבון הנפש, בנוכחות אלפי אנשים ונשים יראים ושלמים, אשר מבקשים ומחפשים תמיד, מה ה' דורש מהם לתקן ולהוסיף בעשיית רצונו יתברך בשלימות, ובפרט ברגעים נוראים כאלה, כאשר מיטתה של אחת מנשות ישראל הכשרות, מוטלת לפניהם, אשר אז כל אחד מלא בתשוקה ורצון להתעלות בעשיית רצון הש"י ביתר שאת, ולהוסיף בעשיית נחת רוח לפניו יתברך, יותר מעד עתה, ואז זעק

הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ שליט"א
"כיסוי ראש אי אפשר לכנות את זה"
מוכרחים לעשות "בדק בית רציני"

מֶרֶן הַגֵּאוֹן רַבִּי מִיכָל יְהוּדָה שְׁלִיט"א, בְּכַאֲב רַב, מְנַהֶמֶת לְבוּ: - "נִכּוֹן
שֶׁהַיּוֹם לֹא הוֹלְכוֹת הַנְּשִׁים בְּגִילּוֹי רֹאשׁ, אֲבָל גַּם כִּיסוּי רֹאשׁ אִי אִפְשָׁר
לְכַנּוֹת אֶת זֶה!!!"

בִּינוּ נָא זֹאת!

"ולטעם דפריצות המביא לידי הרהור, היאך שייך לחלק בין
שערות תלושות למוחברות?"

מרן הנאון רבי אברהם דוד חורביץ שליט"א
אב"ד שטראסבורג

"דוחו שאמרה תורה, דודאי אין דרך להתקרב ולהסתכל בהאשה,
בכדי להבחין אם זה שערות עצמה או לא"

מרן הגאון רבי אברהם דוד הורביץ שליט"א
אבד"ק שטראסבורג

בספרו שו"ת קנין תורה חלק א' סימן י"א:

בס"ד ד' אלול תשל"ד לפ"ק שטראסבורק יצ"ו

שאלה: בדין השייטליך [הפאות] שהנשים נושאות על ראשן עשוי כדמות שער ראשן האם נכון להניח להם כך, או שיש למחות על זה להשומעים לנו.

ענין הזה מבואר די היטב בספרי האחרונים, עם כל זה אמרתי להעלות על הגליון קצת בירור בזה...

מה שייך לחלק בין שערות מחוברות לתלושות
הרי זה מביא הרהור אותו דבר!

מה שכתב השלטי גבורים.. כל זה רק לענין הדין דערוה.. דקריאת שמע ולבעלה, אבל מכח פריצות, ובשוק לאחרים, הנלמד מן הפסוק ופרע את ראש האשה וכו', ולהטעם דפריצות המביא לידי הרהור, האיך שייך לחלק בין תלושות למחוברות?, כל שרואה לפניו אשה פרועת ראש בשערות!, דזהו שאסרה התורה!, דודאי אין דרך להתקרב ולהסתכל בהאשה בכדי להבחין אם זה שערות עצמה או לא...

לגבי יציאה לרחוב עם פאה

לא הועילו כלל במה שמגלחות שערותיהן!

[אח"כ מדבר באות ח' מענין טעם המנהג של המגלחות שער ראשן, וכותב אח"ז באות ט' ועם כל זאת לצאת לשוק בשייטל

"לא הזכיר כלל ממראית עין, רק דאם נראה כשער, זהו גופא

מֶרֶן הַגָּאֹן רַבֵּי אַבְרָהָם דּוֹד הוֹרְבִיץ שְׁלִיט"א

אב"ד שטראסבורג.

"לא הועילו כלל במה שמנלחות שער ראשן, שהרי נראית בשוק

וראשה פרוע [מגולה]!"

לבד.. לא הועילו כלל במה שמגלחות שער ראשן!, דאכתי [=שהרי
עדיין] נראית בשוק וראשה פרוע [מגולה]!.

כפאה יש איסור תורה כי נראית כשיער!

וכמו שכתב הישועות יעקב בסימן ע"ה סוף סעיף קטן ג', וזה
לשונו: "ולגוף הדין, כיון דהך דיוצאה וראשה פרוע מטעם פריצות
קאתינן עלה, וכיון שאינו ניכר השער של פאה נכרית אם הוא משער
גופה או משער נכרית!"... "דיש בו איסור תורה"!!...

אפילו כשאין חשד ומראית עין

הפאה אסורה

כי אם נראית לרואה כמו מראה שיער, זה עצמו האיסור!

ולעניות דעתי דהא דנקטו הפוסקים לפעמים מראית עין, אין
כוונה כמו בעלמא משום חשד, דכאן הכוונה שהעין רואה לפניו אשה
וראשה פרוע!... דכאן הפשט מה שהעין רואה!, ולא מענין חשד...
ובכנסת הגדולה אבן העזר סימן כ"א סק"ז בשם משא מלך,
בנשים שלוקחים משי שחור ומשימים בפדחתם, [=במצחם], דבני אדם
חושבים שהם שערות שלהם עיין שם. ולא הזכיר כלל ממראית עין.
וכן בשו"ת דברי חיים יורה דעה חלק ב' סימן נ"ט שהביא לאסור
אפילו משי הדומה לשער, בשם הר"ן וריטב"א, ולא הזכיר כלל
ממראית עין, רק דאם נראה כשיער, זהו גופא האיסור דפרועת ראש!...
ואפילו שער מלאכותיים שנעשו גם כן באופן שאי אפשר
להכיר!, וידוע דכעת גם הגויות הולכות בשייטליך [בפיאות] כאלו!...

לשון החתם סופר:

"איסור גמור!"

ואם נבא לחשוב כל האוסרין לצאת בשייטל, לא יכיל הגליון,
ונקבצו בשדי חמד אסיפת דינים מערכת הדלת, ובאוצר הפוסקים סי'

"בעוונותינו הרבים, כמעט נשכח הענין מרוב העולם,
דבר שהוא על כל פנים, חשש איסור תורה!"

מרן הגאון רבי אברהם דוד הורביץ שליט"א
אב"ד שטראסבורג

"ברור שישנן כמה וכמה שלא יודעין תומר הדבר"
"ואם ידעו שהמדובר מהלכה ולא מחסידות בעלמא, יתקנו הדבר!"

כ"א ס"ב עשה"ט. ומרן החתם סופר זי"ע, חוץ ממה שבירר האיסור בחלק או"ח סימן ל"ו, כותב בצוואתו הקדושה, "וגם בפאה נכרית אני אוסרכם באיסור נמור, וה' ימציאכם חן, וחסד, וחנינה, וחמלה, ותגדלו בניכם וצאצאיכם וצאצאי צאצאיכם, על התורה ועבודה כאשר צוה ה'".

צוואה נוראה!

"הנשים ישמרו נפשם!!!"

ובספר לב העברי בהערותיו על הצוואה, הביא כל עמודי העולם האוסרין, והעתיק גם מצוואת רבינו מהר"ם א"ש זצ"ל בזה הלשון, מה אצוה לכם, שתלמדו בהתמדה או שתהיו עובדי השם, זה תבינו לנפשכם, אך זה אצוה לכם, מאד תזהרו להיות עוקר הרים על מנהג קל שבקלים, והנשים ישמרו נפשם ממלבוש פאה נכרית חם ושלום!. עכל"ק.

אין איש שם על לב - להיזהר מחשש איסור תורה!

ובעוונותינו הרבים, כמעט נשכח הענין מרוב העולם, דבר שהוא על כל פנים חשש איסור תורה!, ונתקיים בנו דברי הבראשית רבה (פכ"ו, ח) "תני ר' שמעון בר יוחאי, כל פרצה שאינה מן הגדולים אינה פרצה", רבנן ותלמידיהון!, ראשי ישיבות וכולליהון!, אין איש שם על לב!, וסתם אינשי דמעלי לומדין מהם!.

בני תורה מזולזין בפרהסיא

בחשש איסור דאורייתא!!!

ומי יודע אם לא זה גורם אריכות הגלות המר הזה, מה שבני תורה מזולזין בפרהסיא בחשש איסור דאורייתא!!!".

שו"ת קנין תורה חלק א' סימן י"א

מאד דווה ליבי על זה שמתריעים רק על פאות
ארוכות!

שבזה נותנים גושפנקא לפאות קצרות!

בס"ד י"ג אלול תדש"ס ירושלים עיהקת"ו

כבר כתוב אצלי בשו"ת קנין תורה ח"א (סי' י"א) קצת באריכות,
גודל האיסור בזה, ומאד דוה לבי כאשר גדולי זמנינו הי"ו לא
מדעישים על פירצה זאת, וביותר כאשר אראה פה ושם, כרוז או
קול קורא, יוצא מגדול או מועד למשמרת צניעות, מתריעים על
האיסור בשייטליך [פאות] הארוכים, כאלו גושפנקא יוצאת מהם
שהשייטליך [הפאות] הקצרים מותרים בגילוי ראש!. אף שהחוש
מעיד שאין שום חילוק נראה בינה לבין אשה בגילוי שער ממש
בידוע, שבכל עת שעובר, מתווסף תיקוני המאדעס, שלא יהי' שום
חילוק בין השייטל ובין שערותיה ממש.

ולכן אפריון נמטי' להגה"צ בנש"ק מוה"ר אשר אנשיל קרויז
הרב דקהל ראצפערט שליט"א [זצ"ל] בברוקלין נ"י יצ"ו, הנודע
במעשיו הכבירים למזכה את הרבים, וזכות הרבים תלוי בו, ויהא
רעוא שחפץ ד' בידו יצליח, ויהיו דבריו נשמעים, בהקמת דת משה
וישראל אכי"ר.

בגמרא כתוב על מי שחושש לדרוש את האמת

שמא זה יותר מדאי

"משיב חכמים אחור"!

ומאז שמעתי התירוץ דלכן מזהירים רק על השייטליך [הפאות]
הארוכים מפאת שאם יתריעו בכלל על השייטליך [הפאות], לא יצייתו
כלום, ובגמ' גיטין (נ"ו ע"ב) זהו סברת ריב"ז כדקא' ואיהו סבר דלמא
כולי האי לא עביד והצלה פורתא נמי לא הוי, אבל הש"ס מייתי על

"החויש מעיד שאין שום חילוק נראה, בינה לבין אשה בגילוי שער ממש"

מרן הגאון רבי אברהם דוד חורביץ שליט"א
אב"ד שטראסבורג

"זמי יודע אם לא זה גורם אריכות הגלות המר, מה שבני תורה
מזלזלין בחשש איסור דאורייתא!"

זה מה דקרו עלי' רב יהודה ואיתימא ר' עקיבא - דף פ"ה, - משיב חכמים אחור!, ומזה: דצריך הרבה סייעתא דשמיא בענינים אלו לעשות כראוי.

וכתב הרמ"א באו"ח (סי' תר"ח ס"ב) דאם יודע שאין דבריו נשמעין לא יאמר ברבים להוכיחן רק פעם אחת, ועל זה כתב הטו"ז מדברי התוס', אבל בדבר שאין ידוע אם יקבלו אם לאו, צריך למחות, כדאי' בשבת (נ"ה ע"א) דאמרה מדת הדין, אם לפניך הקב"ה גלוי, לפנייהם מי גלוי, ונענשו עיין שם.

ובמחצית השקל כתב: דבמקום שאין חשש סכנה, יש להחמיר ביותר בדורותינו בעוה"ר, וצייין לדברי השיטה מקובצת ביצה, "העיד הריטב"א בשם רב גדול האשכנזים בשם רבותינו הצרפתים, ומכללם ר"י ומהר"ם מרוטנבורג, שלא נאמרו דברים הללו (לחלק בין איסור תורה לדרבנן) אלא לדורותם, אבל בדור הזה שמקילים בכמה דברים, ראוי לעשות סייג לתורה ואפי' בדרבנן מחינן וקנסינן להו" עד כאן דבריו המלהיבים, ואם בדורם כן מה נאמר בדורותינו אנו...

**ברור שישנם הרבה שלא יודעים שהמדובר בדבר הלכה
חמור!**

ולא מענין של חסידות בעלמא!

הרי תודה לקל לא אלמן ישראל, ודי לנו אפי' אם מספר מועט ישמעו ויקבלו, כאשר ברור שישנן כמה וכמה שלא יודעין חומר הדבר, וסבורות [הנשים] שהכל רק ענין חסידות, כמו החוג שמביא במכתבו, ואם ידעו שהמדובר מדבר הלכה ולא מחסידות בעלמא, כמו שנתבאר מספרי הגאונים ז"ל, יתקנו הדבר בעזרת ה'.

ואוסיף עוד דברי הגאון מרן רבי שלמה קלוגר ז"ל בטוב טעם ודעת מה"ת ע"ה טרפות (בעמוד האחרון ד"ה ומה) שכתב וזה לשונו:

"והנשים אסורות לילך בשער נכרית!, הן חיות והן מתות עכ"ל".
והוא פסק הלכה ברורה בלא שום חומרא, בוודאי ישמעו ויצייתו!.

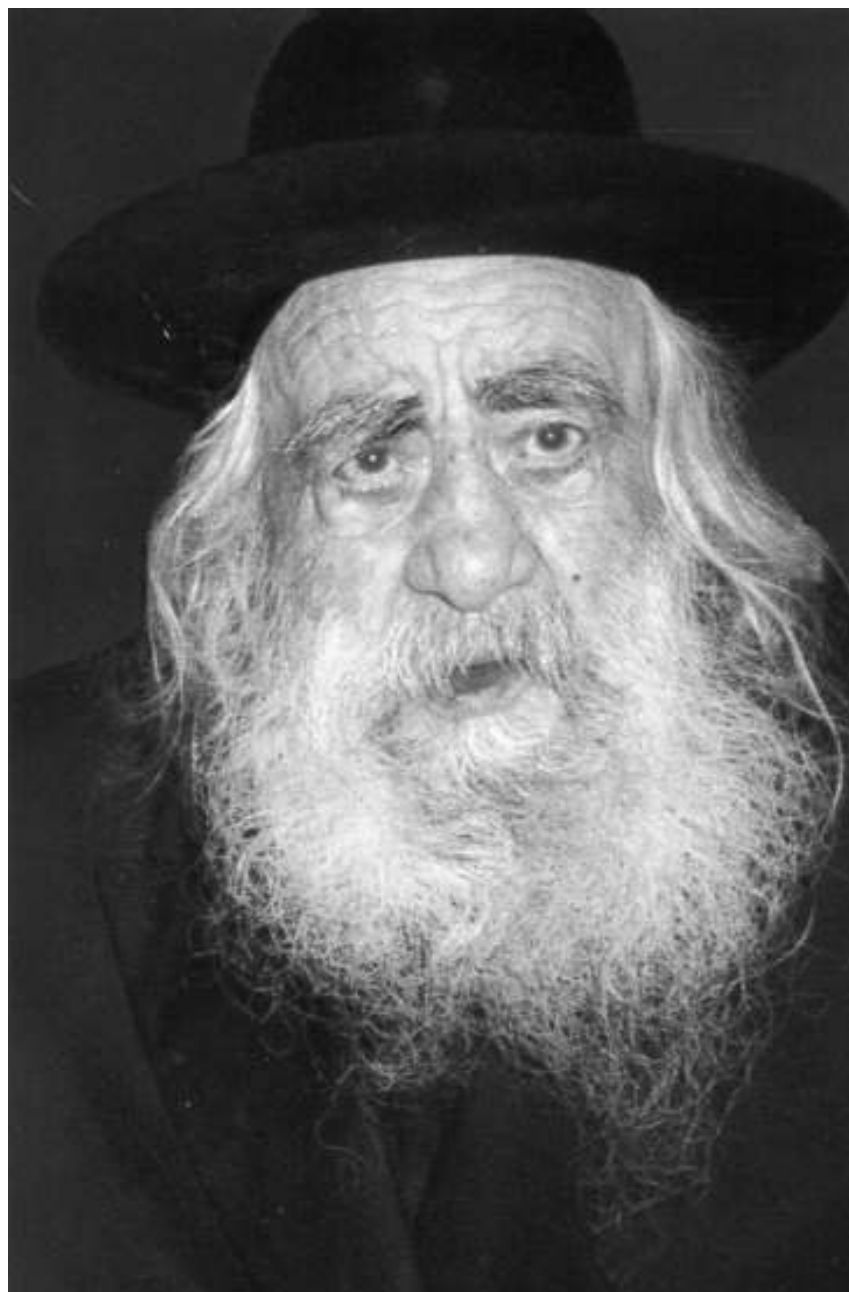
...וההולכות בשייטל [-עם פאה], דומה ממש לראשה פרוע
[מגולה]!, ובזכות נשים צדקניות ננאלו, ויעזור השי"ת בזכותן גם
בדורינו!, שנוכה לשנת גאולה וישועה בכתיבה וחתימה טובה להרמת
קרן התורה והיראה ולביאת גואל צדק בב"א.

שו"ת קנין תורה חלק ד' סימן קכ"ט עמוד רמ"ט

הגאון ר' גדליה נאדל שליט"א
מבאי ביתם של מרן החזון איש זי"ע
ומרן ה"קהילות יעקב" זי"ע

הגאון ר' גדליה נאדל שליט"א זכה להסתופף בצילו של מרן ה"חזון איש" זצוק"ל, ולקבל תורה מפיו. וראה ב"פאר הדור" חלק ה' עמוד ק"ג צילום של "הכרוז היחידי שנתפרסם בימי חייו של החזון איש, בשמו ובהסכמתו בכל הארץ", ובו נכתב "דעת תורה של מרן הגאון החסיד בעל החזון איש שליט"א, שמסר לתלמידיו: הרב ר' שרגא שטינברג, הרב ר' גדליה נאדל. ואלה הם דבריו מלה במלה" עיי"ש.

וכמו כן זכה שמרן ה"קהילות יעקב" זצוק"ל החשיבו ביותר, וכמו שמובא בספר הנפלא "תולדות יעקב" על מרן בעל "קהילות יעקב" זצוק"ל, שכתב נכדו הרה"ג רבי אברהם ישעיהו שליט"א בן מרן הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א, (בפרק אחד עשר, "עולם חסד יבנה", עמוד קנ"ז) מעשה בשתי בחורי ישיבה שהיה להם שאלה על האוכל שנתנו בישיבה בליל שבועות, "נגשנו להגאון רבי שאול ברזם זצ"ל, וסיפרנו לו וכו', אמר: איני יודע, הבה נשאל לחותני מה לעשות, והלך איתנו יחד לשאול. נכנסנו יחד לרבנו, וסיפר לו ר' שאול את הענין, ואמר רבינו - הגה"ק בעל "קהילות יעקב" זצוק"ל - שזו שאלה גדולה ואינו יודע אם אפשר להקל ביום טוב, והציע שנלך יחד לרבי גדליה נדל שליט"א ונשאל אותו. הלכנו, מספר אותו תלמיד, ביחד עם רבינו, ור' שאול, לר' גדליה. ורבינו סיפר לו את השאלה. הם דנו בדבר על המרפסת של ר' גדליה, ור' גדליה אמר שאינו יודע אם אפשר להקל". [ועיין שם שלאחר מכן הגיע מרן ה"קהילות יעקב" זצוק"ל אל הישיבה, ואמר ששאל בביתו האם אפשר להזמין שני בחורים לסעודה, והיא השיבה, שאם מדובר בשני בחורים, יש לה אוכל בשבילם, כי בישלה יותר מהצורך, לכן הוא מזמין אותם לאכול

מרן הגה"ק בעל "קהלות יעקב" וצוק"ל
"הציע שנלך ביוחד לרבי גדליה נאדל שליט"א ונשאל אותו"

אצלן]. עכ"פּ אנו מגלים מעובדא זו, שמרן ה"קהלות יעקב" זצוק"ל כשהיה מסופק מה להורות לבחורים אלו, הלך בעצמו לדון בדבר, לשמוע את דעתו של רבי גדליה נדל שליט"א, מה לעשות!.

בימינו לא היה אף פוסק אחד שמתיר

כאשר באו אליו לברר עמו את הסוגיא של איסור פאה נכרית, כדי להיווכח שמעולם לא התירו ברשות הרבים, אמר: "לדעתי אפילו ווען ס'וואלט אמאהל נישט געווען קיין איין אוסר, וואלט היינט נישט געווען קיין איין מתיר!. פרעגט יעדן מיידעלע אין גאס וועט זי אייך זאגן צו ס'איז מותר צו אסור".

לדעתי אפילו אילו בעבר לא היה אף פוסק אחד שאוסר, אזי בימינו לא היה אף פוסק אחד שמתיר! [מפני שהשיער של הפיאות, עשויים היום באופן שנראה ממש כשיער], תשאלו כל ילדה קטנה ברחוב, והיא תאמר לכם האם פאה מותרת או אסורה!. [כלומר האם פאה נראית כמו שיער או לא, דהיינו שאפילו ילדה קטנה מבינה בעצמה שיש בפאה את אותו נוי ממש כמו בשער, ואם כן מובן ופשוט שיש בפאה את אותה פריצות כמו בשער ממש].

השער השני
דעת גדולי החסידות

צאי לך בעקבי הצאן!

אשת הרה"ק האדמו"ר הזקן מוורקא זי"ע הלכה רק עם מטפחת בלבד! וכן כלתו אשת בנו הרה"ק ר' מנדלי מוורקא זי"ע, ואשת בנו הרה"ק ר' שמחה בונים מאוטווצק זי"ע בנו של הרה"ק ר' מנדלי מוורקא זי"ע. וכן כלתו של אדמו"ר הזקן מוורקא זי"ע, אשת הרה"ק ר' יעקב דוד מאמשינוב זי"ע, ואשת הרה"ק ר' מנחם מאמשינוב זי"ע, ונשות בניו, הרה"ק ר' יוסף מאמשינוב זי"ע, והרה"ק ר' שמעון שלום מאמשינוב - אוטווצק זי"ע, כולם הלכו רק עם מטפחת בלבד!

רצוננו שנשותינו ובנותינו תלכנה כנשי רבותינו הקדושים זי"ע!, אשר מפיהם אנו חיים, וכל מעשינו ואורח חיינו מושתת על הליכותיהם ודרכיהם הקדושים בכל פרט ופרט!.

נבואה נוראה עשרות שנים לפני מלחמת העולם השנייה! מה היה מגורמי המלחמה הנוראה!

שמעתי מפיו של המשב"ק של הרה"ק ר' שמחה בונים מאוטווצק זי"ע - בנו של הרה"ק ר' מנדלי מווארקא זי"ע, אחיו של הרה"ק ר' יעקב דוד מאמשינוב זי"ע, ראש שושלת אמשינוב, - שלפני עלותו לארץ הקודש - בשנת תרמ"ז - נתאספו כל גדולי האדמוריים בביתו להיפרד ממנו, מצד אחד ישב הרה"ק בעל שפת אמת מגור זי"ע, ומצד שני ישב הרה"ק מאלכסנדר זי"ע, וכל החדר היה מלא בגדולי הצדיקים שבפולין, עד שלא הניחו לשום גבאי להיכנס לחדרו הקדוש מאפס מקום.

ובאותם רגעים נעלים טרם עלייתו לארה"ק, נעמד הרה"ק ר' בונים מאוטווצק זי"ע, ואמר לכל הצדיקים המסובים שם: הנני רואה שהחלה להתפשט פריצות של לבישת "פעל" - הוא כעין חתיכת בד שחור, והניחו אותה בקצה המטפחת. - דעו לכם, שאם לא יעצרו את הפירצה הזו, יבוא יום ויתחילו הנשים ללבוש פאות הדומות לשיער, ואז יקום גוי אחד ויחריב את כלל ישראל! ובלשונו הטהור: און דאס וועט צו ברענגען אז ס'וועט אויף שטיין א גוי און "קרוב" מאכן כלל ישראל!!! - כה דיבר הרה"ק, יותר מחמישים שנה לפני השואה הנוראה!.

וידוע ששנים מועטות לאחר מכן בערך בשנת תרס"ה, ובפרט משנת תרע"ה בזמן המלחמה הראשונה, היתה התדרדרות עצומה בעיני יהדות בפולין ובשאר אזורי אירופא, וגם בנושא כיסוי הראש, חלה נסיגה נוראה, והסוף המר ידוע לכולם רח"ל.

מפי אחד מגדולי זקני האדמוריים שליט"א שהורה לפרסם סיפור נורא זה

אלכסנדר

צאי לך בעקבי הצאן!

אשת הרה"ק רבי יחיאל מאלכסנדר זי"ע, האדמו"ר הזקן מאלכסנדר, הלכה רק עם מטפחת בלבד!. וכן כלתו אשת הרה"ק בעל "ישמח ישראל" מלאכסנדר זי"ע, ואשת הרה"ק בעל "תפארת שמואל" מאלכסנדר זי"ע, ואשת הרה"ק בעל "עקדת יצחק" מאלכסנדר זי"ע, כולם הלכו רק עם מטפחת בלבד!

רצוננו שנשותינו ובנותינו תלכנה כנשי רבותינו הקדושים זי"ע!, אשר מפיהם אנו חיים, וכל מעשינו ואורח חיינו מושתת על הליכותיהם ודרכיהם הקדושים בכל פרט ופרט!.

כ"ק מרן אדמו"ר מאלכסנדר שליט"א

מעשה באברך שנכנס אל כ"ק מרן אדמו"ר מאלכסנדר שליט"א, ובפיו שאלה, מה לומר לאשתי שלאחרונה התעוררה לקיים את מצות כיסוי הראש עם מטפחת בלבד, מפני שלדעתה היא הגיעה אל ההכרה

כ"ק מרן אדמו"ר מאלכסנדר שליט"א

"הרי היא ממש צדקנית! דע לך שאתה צריך להעריך אותה ולעודד אותה ולחזק בדרכה! וכוודאי אין לה להתחשב בכל הקשויים הצדדיים! אלא תלכש מטפחת כראוי וכיאות כרצונו יתברך!"

כ"ק מרן אדמו"ר מאלכסנדר שליט"א
"תאמין לי ש מאוד הייתי משתוקק שכולם יזכו לזה!
זו זכות מיוחדת במינה!"

שאינן היא מקיימת מצוה זו כרצון הש"י, בשעה שהיא יוצאת לרשות הרבים עם פאה על ראשה, אפילו אם הפאה נקראת אצל אחרים "צנועה", אבל המציאות היא שכל פאה שהיא, הרי שערותיה נראות ממש כמו שערות, ועל כן היא מרגישה בנפשה שהיא עושה ליצנות ממצוות הבורא יתברך. ובפרט לאחרונה ביררה את הנושא עם עוד כמה נשים, שעוררו אותה לתיקון הדבר כראוי וכיאות כרצון הש"י.

אבל מצד שני - טען האברך - הרי אמי וחמותי הולכות עם פאה, וכל נשות משפחתנו הולכות עם פאה, ובפרט שנשות החסידות הולכות עם פאה, ממילא איני יודע האם אכן זהו הדבר שעליה להתעלות בו. [כידוע כך דרכו של היצר, שמנסה לקרר את הכל, בטענה שיש עוד דברים חשובים, ובכך מקרר את האמבטיה כדרכו של עמלק הרשע ימ"ש]. וכי היא צריכה להיות יותר צדיקה וצנועה מכל נשות משפחתה, ומכל נשות החסידים?.

כ"ק מרן אדמו"ר מאלכסנדר שליט"א בשומעו זאת, השיב בהתפעלות: מה? זה הרצון שלה בלי שאתה תעורר אותה לזה?! היתכן שבדורנו ישנם נשים צדקניות אשר מתעוררות לתיקון הדבר מעצמם בלא שבעליהם יצטרכו לכפות עליהם את הדבר? אם כן הרי היא ממש צדקנית!. אשה שזוכה בימינו להגיע אל ההכרה הזו מעצמה, בלא שבעלה יעורר אותה וידרוש ממנה את זה, הרי היא ממש אשה צדקנית!. דע לך, שאתה צריך להעריך אותה, ולעודד אותה, ולחזקה בדרכה! ובוודאי אין לה להתחשב בכל הקשיים הצדדיים, אלא תלבש מטפחת כראוי וכיאות כרצונו יתברך.

והתחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לברך את האשה הזו על רצונה הטהור, באומרו: ברכות יחולו על ראשה של אשה כזו, שיש לה את הכח והעוז והרצון לקיים את מצות כיסוי הראש כרצונו יתברך. תאמין לי שמאד הייתי משתוקק שכולם יזכו לזה. אבל שאשה תוכל לזכות לעשות דבר כזה בפועל, זו זכות מיוחדת במינה, ובזכות זה

כ"ק מרן אדמו"ר מאלכסנדר שליט"א
"ברכות יהולו על ראשה של אשה כזו, שיש לה את הכח והעוז
והרצון לקיים את מצות כיסוי הראש
עם מטפחת כרצונו יתברך!"

כ"ק מרן אדמו"ר מאלכסנדר שליט"א
"דע לך שעל דבר גדול ונשגב כזה, צריך להודות לה', על שזיכה
אותך בזכיה נפלאה כזו!
לכן ראוי שתיתן "קידוש" בשבת הקרובה, לכבוד השמחה הגדולה
הזו, שזכית בזכות עצומה כזו!"

היא תזכה לבנים צדיקים, ולישועות רבות. וכך האריך כ"ק אדמו"ר שליט"א להשפיע ברכות על אשה זו.

ובסיום דבריו פנה אל האברך באומרו: דע לך, שעל דבר גדול ונשגב כזה, צריך להודות לה', על שזיכה אותך בזכיה נפלאה כזו, שאשתך תפסיק ללכת עם פאה ותתחיל ללכת רק עם מטפחת בלבד. לכן ראוי שתיתן "קידוש" בשבת הקרובה, לכבוד השמחה הגדולה הזו, שזכית בזכות עצומה כזו.

ואכן האברך קיים את דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונתן באותה שבת "קידוש" מיוחד לכבוד השמחה השרויה במעונו, שזיכהו הש"י ברוב רחמיו, שאשתו תהיה מאותם נשים צדקניות הזוכות לקיים את מצות כיסוי הראש כרצונו יתברך.

מלבד זאת ידוע לנו שבכל פעם שכ"ק אדמו"ר מאלכסנדר שליט"א, שומע על ההתעוררות הנפלאה ההולכת וגוברת בשנים אלה, לחזור לקיום מצות כיסוי הראש עם מטפחת, הוא מעודד ומחזק את כל העוסקים בדבר חשוב ונשגב זה, וממש אין לתאר את גודל החיזוק והעידוד שמשפיע על כל המסייעים הפועלים בחיזוק קיום המצוה הקדושה הזו.

כ"ק מרן אדמו"ר מאלכסנדר שליט"א

מועודד ומחזק בכל עת, את כל העוסקים והמסייעים לחזור לקיום
מצות כיסוי הראש עם מטפחת כרצון הש"י

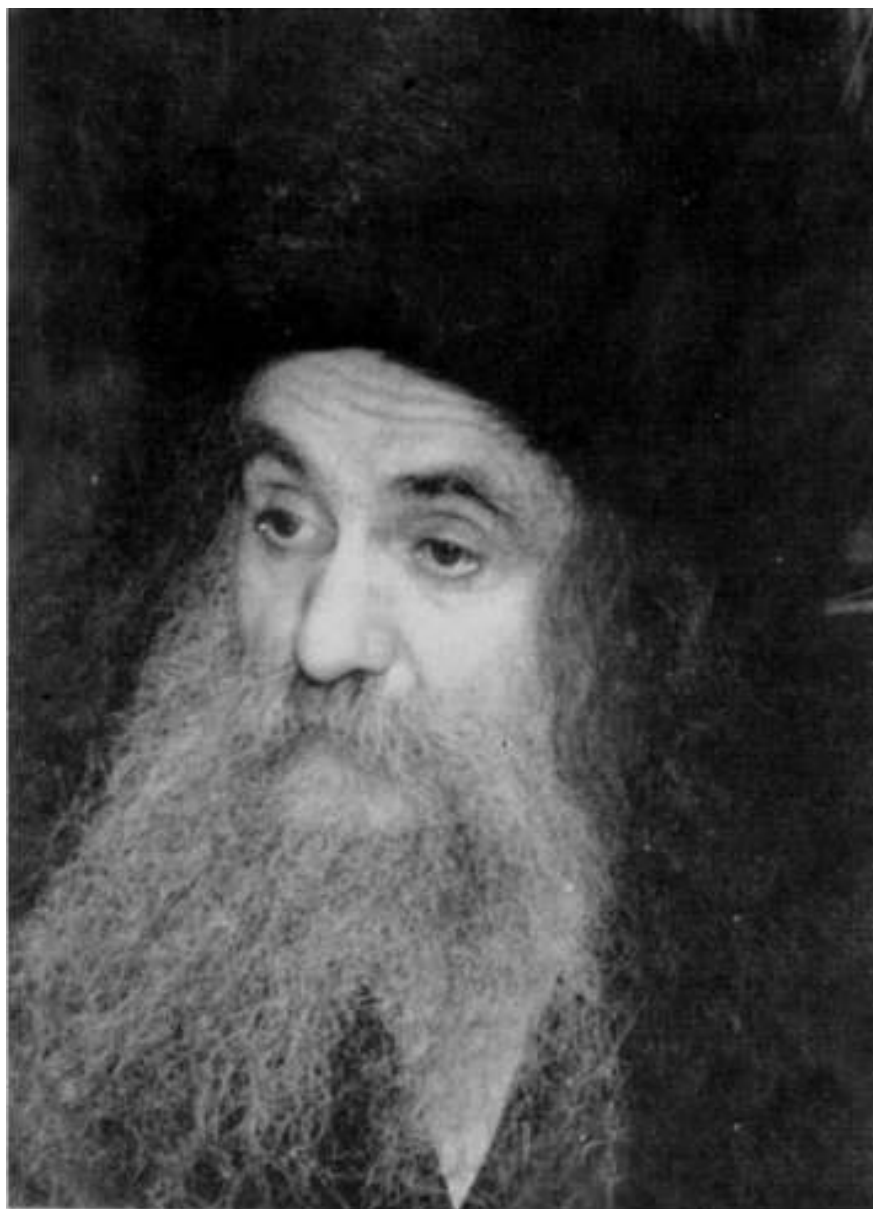
כ"ק מרן אדמו"ר רבי יצחק מאמשינוב ארה"ב זצוק"ל
 בן הרה"ק רבי יוסף מאמשינוב זצוק"ל
 העיד על אביו הקדוש זי"ע שלפני פטירתו התחנן לפני כל בנותיו
 שיתנו לו תקיעת כף, שלעולם לא יחבשו פאה לראשם!

אמשינוב

העיד כ"ק אדמו"ר רבי יצחק מאמשינוב ארה"ב זי"ע, בפני משמשו בקודש, [כאשר היה בדרכו לבית החולים לפני ניתוח], שכאשר שכב אביו הקדוש רבי יוסל'ע מאמשינוב זי"ע לפני פטירתו, ביקש והתחנן מבנותיו ובני ביתו, שיתנו לו תקיעת כף ויבטיחו לו שלא ילבישו פאה נכרית!.

אך בתקופה ההיא היו הנסיונות קשים מאד, בפרט בנושא הצניעות, מפני שהדור התדרדר וירד בצורה נוראה, ונפרצו גדרי הצניעות גם בבתי הרבנים והאדמו"רים, באופן שהיה מאד קשה להתחייב להימנע מללכת עם פאה, ואכן אף אחת לא יכלה להתחייב ולהבטיח שלא תלך עם פאה, מלבד בת אחת ויחידה, שאכן ניגשה אל אביה הקדוש ר' יוסל'ע מאמשינוב זי"ע, והבטיחה לו שלעולם לא תלך עם פאה על ראשה.

סיים בנו כ"ק אדמו"ר ר' יצחק מאמשינוב ארה"ב זי"ע, באמרו, "דבר פלא! שהבת הזו היא היחידה מכל בנות אבי, שזכתה להינצל מהמלחמה הנוראה ולהישאר בחיים! מי יודע אם לא עמדה לה, זכות הבטחתה שלא תחבוש פאה לראשה! זכות זו עמדה לה להינצל ולהישאר בחיים!", עד כאן דבריו הנוראים!.

כ"ק מרן אדמו"ר רבי יצחק מאמשינוב ארה"ב זצוק"ל
"מי יודע אם לא עמדה לה, זכות הבטחתה
שלא תחבוש פאה לראשה,
זכות זו עמדה לה להינצל ולהישאר בחיים!"

באבוב

צאי לך בעקבי הצאן!

אשת הרה"ק ר' מאיר נתן מבאבוב זי"ע הלכה רק עם מטפחת בלבד. וכן אשת בנו הרה"ק ר' שלמה מבאבוב זי"ע, וכן אשת נכדו הרה"ק ר' בן ציון מבאבוב זי"ע, כולם הלכו רק עם מטפחת בלבד!

רצוננו שנשותינו ובנותינו תלכנה כנשי רבותינו הקדושים זי"ע, אשר מפיהם אנו חיים, וכל מעשינו ואורח חיינו מושתת על הליכותיהם, ודרכיהם הקדושים, בכל פרט ופרט!

כ"ק מרן אדמו"ר מנאבוב זצוק"ל

מאד הייתי שמח אילו הייתי יכול לפעול אצל החסידים שלי שלא ילכו כלל עם פיאה!

בשיחה אישית עם כ"ק אדמו"ר הגה"ק מבאבוב זצוק"ל אמר בזה"ל: מאד הייתי שמח אילו הייתי יכול לפעול בעת אצל החסידים

מנכדי מרן הרה"ק בעל "דברי חיים מצאנז וצוק"ל שפוסק בספרו:
אפילו לתת חתיכת משי שחור על המוצה שדומה לשיער אסור!

כ"ק מרן אדמו"ר מבאבוב וצוק"ל

"מאוד הייתי שמח, אילו הייתי יכול לפעול שלא ילכו עם פאה כלל!"

שלי, והידידים והקרובים אלי, שלא ילכו כלל עם פיאח. (בלשונו: "איך וואלט גיהאט גרויס שמחה, אויב איך וואלט געקענט יעצט אויספירן ביי מיינע חסידים, ידידים און קרובים, אז זיי זאלן נישט גיין מיט קיין שום שייטל נישט), אבל כעת זה יהיה קשה עבורי מאד לפעול זאת, אבל עם כל זאת אנסה לראות מה שייך לעשות להבא.

וסיפר באריכות עובדא מדודו זקנו הגה"ק בעל דברי יחזקאל משינאווא זי"ע: פעם אחת נסע הגה"ק משינאווא לשבת קודש לריישא, והתאספו מאות חסידים מכל העיירות מסביב לריישא לשבות בצל הגה"ק משינאווא זי"ע, בליל שבת קודש דיבר הגה"ק משינאווא באריכות מהאיסור של פאה נכרית, והזכיר בחריפות את פסק הלכה של אביו הגה"ק מצאנו זי"ע.

כל הקהל התמלא פחד ומורא מדיבוריו החריפים של הגה"ק משינאווא זי"ע, וביום ראשון התאספו כמה עשרות חסידים שבביתם התחילו לזלזל באיסור הפאה, לפני הגה"ק משינאווא זי"ע, באומרם מה יהיה כעת. והגה"ק משינאווא זי"ע דיבר עמהם ועם נשותיהם, עד שפעל אצלם שילכו בצניעות ויסירו את הפאה.

ואז הבין כל הקהל מה היתה כוונת הגה"ק משינאווא זי"ע בכל הביקור שטרח לבוא לשבת קודש לריישא, שהכל היה כדי לתקן שם את הענין של פאה נכרית שהתחיל להתפרץ אצל כמה משפחות שם. - עד כאן סיפר כ"ק אדמו"ר הגה"ק מבאבוב זצוק"ל.

מרשימות החסיד ששוחח עם כ"ק אדמו"ר זצוק"ל ורשם את כל הדברים מפה קדשו

סיפור נורא מאחד מחסידי באבוב!

שמעתי כעת מר' מנדל לנדא שליט"א, הוא ראה [במודעה] שהולכים לדבר בענין פיאוח, ואמר לי, אני רוצה לספר לך מעשה,

כ"ק מרן הרד"ק רבי בני ציון מפאנז' וצוק'ל
 בן כ"ק מרן הרד"ק רבי שלמה מפאנז' וצוק'ל
 אשר דרש חריפה נגד הפיארת, א' שארפל שמונים אנסקינז שייבלינ"ן
 עד שהחמידים מוח השליכו את פאת נשותהם לתוך האש

זקני היה גר באושפיצין, פעם אחת הוא בא הביתה לאחר התורה של סעודה שלישית, כאשר הרבי הראשון מבאבוב ("דער ערשטער רב" - הרה"ק ר' שלמה מבאבוב זי"ע), היה עדיין רב בעיר אושפיצין, והרה"ק אמר שיחה חריפה נגד הפיאות!, א שארפע שמועס אנטקעגן שייטלען!, אזי הוא [החסיד] מיד בא אל ביתו, ולקח את הפאה של אשתו והשליך אותה אל תוך התנור הבוער!. (איז ער גלייך אהיים געקומען, און גענומען דעם שייטל פון זיין ווייב, און ער האט דאס גלייך אריין גיווארפן אין אויוון אריין!) כך היו נראים החסידים הקדמונים! - אזוי האבן אויסגעזעהן פארציטישע חסידים!.

מתוך שיעורו של הגאון ר' חיים יעקב מאויבער שליט"א חתנו של כ"ק אדמו"ר מבאבוב זצוק"ל, מורה הוראה דקהילת באבוב ארה"ב, - ולאחר מכן התבטא: שאם ילמדו היטב את הסוגיא של פאה נכרית, "אזי עלולים לעשות כמו המעשה באותו חסיד שרק הביתה והשליך את הפאה לתוך האש!" מפני שיראו את חומר הדבר שזה חשש איסור דאורייתא!!!!. אבל הוא מבקש שיתחזקו יחד, עד שיצליחו בעוה"ש, לפעול זאת מתוך הבנה, ורצון, להתעלות בקיום רצון הש"י בשלימות.

הגה"ק מהר"ש מבאבוב זי"ע סירב לקבל סנדקאות אצל ילד שנולד מאשה שהלכה עם פאה!

עוד שמענו מכ"ק אדמו"ר הגה"ק מבאבוב זצוק"ל בדרשה ברבים, שסיפר על זקנו הגה"ק ר' שלמה מבאבוב זי"ע, שהקפיד מאד כאשר שמע על אשה מנשי עירו שהלכה עם פאה נכרית. ופעם אחת בא לפניו אחד מהגבירים העשירים הגדולים בעירו, שאשתו הלכה עם פאה, וביקש לכבד את הגה"ק מבאבוב זי"ע בסנדקאות אצל ברית מילה שעושה לבנו, והתחיל הגה"ק מבאבוב לזעוק עליו בקול רעש גדול, איך אינך מתבייש לבקש ממני דבר כזה, וכי אני אושיב על ברכיי בן שנולד מאשה זו!, ולא הסכים בשום אופן להיות סנדק אצל מי שאשתו הלכה עם פאה נכרית.

ב"ק מרד הרה"ק רבי בני ציון מפאנבז' זצוק"ל
 בן ב"ק מרד הרה"ק רבי שלמה מפאנבז' זצוק"ל
 איש לא חסדים לקבל מנדאמת, אצל ילד שאנו הלכה עם פאתו
 [לפי דעה בני בני מרד אדמו"ר מפאנבז' זצוק"ל]

כ"ק מרן אדמו"ר מבאיאן זצוק"ל
 נאנח ואמר בצער : "אוי די היינטיגע שייטלען! אוי די היינטיגע
 שייטלען!" "אוי הפאות של היום!"
 [כלומר הפאות שהיו בחיים חיותו, עד אדר תשל"א, לפני יותר
 משלושים שנה!]

באיאן

אוי! די היינטיגע שייטלען!

כ"ק אדמו"ר הרה"ק ר' שלמה מרדכי מבאיאן - ניו יורק זצוק"ל,
נאנח פעם באומרו בצער נורא, "אוי! - - - די היינטיגע שייטלען!!!
- - - אוי!!! - - - די היינטיגע שייטלען!!! - - - " [אוי, הפיאות
של היום! הפיאות של היום!].

והיה הדבר ניכר בעליל, לעיני כל הנוכחים, גודל צערו מהמצב
של הפיאות בזמנו!, (הרה"ק מבויאן נפטר בשנת תשל"א!), שכבר
אז נפרץ ללכת עם פיאות הנראות כמראה שיער, אשר הם היו הרבה
יותר גרועות מהפיאות שהיו בשעה שהפירצה התחילה לחדור בעם
ישראל, ועל זה נאנח הרה"ק זי"ע באומרו "אוי! די היינטיגע
שייטלען!", כלומר אפילו אותם משפחות שנפרץ אצלם הדבר, אבל
מי מילל ומי פילל שהדבר יגיע עד למצב נורא כזה, שילכו ברחובות
עם פיאות שייראו ממש כמראה שיער!, כמו "היינטיגע שייטלען"!.
בשם כ"ק אדמו"ר מבאיאן שליט"א

ב"ק מרן אדמו"ר בעל "חלקת יהושע" וצוק"ל
מביאלא

בן אחיו של הרב הקדוש רבי נתן דוד מפארצווא וצוק"ל שכתב
בצוואתו הקדושה:

"ולא ילכשו הנשים, הן הבנות, הן הכלות, עד עולם "האר
שויטלעך" [שער של פאת] חלילה וחס!."

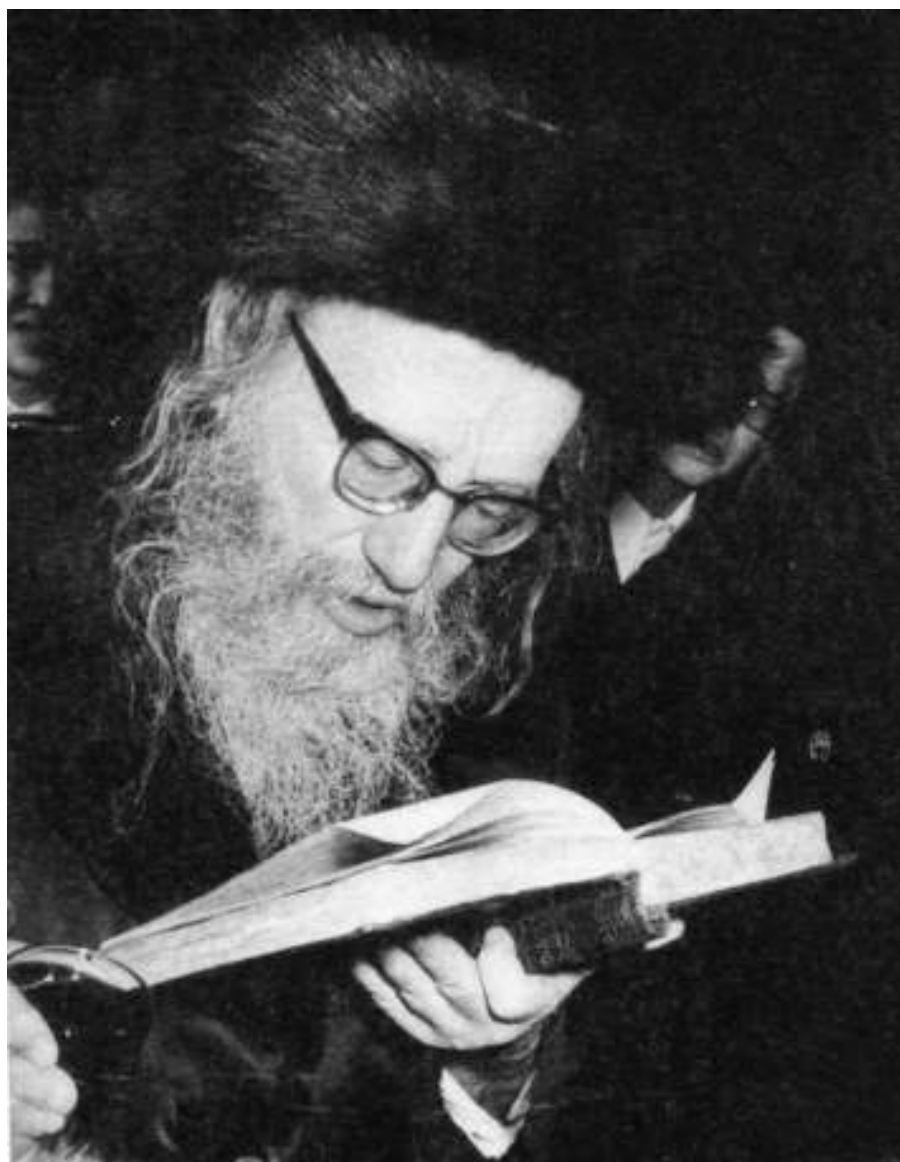
ביאלא

מצוואת הרב הקדוש רבי נתן דוד מפארצווא זצוק"ל
 בן הרב הקדוש רבי יצחק יעקב מביאלא זצוק"ל
 האדמו"ר הראשון לבית ביאלא

זה לשונו הטהור של הרב הקדוש רבי נתן דוד זצוק"ל בן הרב הקדוש בעל "דברי בינה" מביאלא זצוק"ל, בצוואתו הקדושה אות "ב.

"דרך האנשים לצוות לבניהם איזה צוואה בהנהגה וכו', על כן הנני מצוה אתכם על הדבר הזה, גם בחיצוניותכם יהא ניכר בכם כי הנכם זרע ברוכי ה', לא תשנו חס ושלום ממלבושיכם כלל וכלל, אפילו באחד מן המלבושים, מכפי שהורגלו אבותינו הקדושים זי"ע, אפילו בגד אחד שלכם לא ישונה ולא ידמה חס ושלום לבגדי אנשי שחץ בימינו כפי מנהגם רחמנא לצלן. רק כמו שלבשו אנשי שם יראי ה' אבותינו הקדושים ע"ה זי"ע.

ולא תחשבו לאמת חס ושלום, אשר יספרו לכם אנשי שקר שונאי כל טהרה, שהיו צדיקים ששינו מלבושיהם חס ושלום, מעט או הרבה, תדעו כי הכל שקר, ורק בהוות לבם ידברו על צדיק עתק, ולא תשמעו להם חס ושלום.

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "חלקת יהושע" וצוק"ל
מביאלא

"נפריץ באהרונה שנשים נשואות לובשות פאה נכרית
הדומה לשיער"
"חדבר אסור מדינא!" "זכנגון דא, אין שום היתר!"

ולא ילבשו הנשים, הן הבנות והן הכלות, עד עולם, "האר שייטלעך" [שער של פאה] חלילה וחם. ולא יתראו שער ראשם חוצה חס ושלום, וכו', המה זורעיהן וזרעם אחריהם, עד סוף כל הדורות. כי ידוע שבזה העון רחמנא לצלן גורמים עניות רחמנא לצלן, ושאר דברים רעים חס ושלום, והגלות מתארך, וכל מה שישראל סובלים בגלות הוא בסיבת זה".

**כבוד קדושת מרן אדמו"ר
בעל "חלקת יהושע" מביאלא זצוק"ל**

בקריאת קודש ממרנן האדמו"רים והרבנים זצוק"ל משנת תשל"ה, החתימה הראשונה ברשימת החתימות, היא של כ"ק מרן אדמו"ר הקדוש והטהור בעל "חלקת יהושע" מביאלא זי"ע, אשר חתם את שמו הטהור, הראשון ברשימת החותמים.

ונביא בזה קטע מלשון האגרת אשר עליה חתם כ"ק אדמו"ר הקוה"ט רבי יחיאל יהושע מביאלא זי"ע:

"היות כי בעוונותינו הרבים נפרץ באחרונה שנשים נשואות לובשות פיאה נכרית, הדומה ממש לשער, מינים ממינים שונים, לא שערום אבותינו, עד שנראין כפרועות ראש חס ושלום, הרינו רואים חובה לעצמנו להודיע דעת תורתנו הקדושה, כי הדבר אסור מדינא.

שאף במקומות שנהגו היתר בפאה נכרית, לא עלתה על הדעת להתיר פיאות נכריות כאלו! ובכגון דא, אין שום היתר!".

"חייב כל הירא את דבר ה', וחם על כבוד קונו, וכבוד תורתו הקדושה המתולל, ואשר לבו כואב וחרד על קיומם של יסודות הקדושה של עם ישראל, להקפיד כנזכר לעיל".

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "חלקת יהושע" זצוק"ל
מביאלא

מברך את נשות ישראל המקיימות את מצות כיסוי הראש כרצון הש"י
בצניעות, שבזכות זה תזכה כל אחת:
"לבנים מהוגנים, אהובים למטה ונחמדים למעלה, כשתילי זיתים סביב
לשולחנה!"

"ולכן חייב כל הירא את דבר ה', וחס על כבוד קונו, וכבוד תורתו הקדושה המחולל, ואשר לבו כואב וחרד על קיומם של יסודות הקדושה של עם ישראל, להקפיד כנזכר לעיל!".

"ולעומת זאת הבטיחונו חכמינו ז"ל, כי האשה הכשרה אשר הצניעות היא עדייה ותפארתה, זוכה לבנים מהוגנים, אהובים למטה ונחמדים למעלה, כשתילי זיתים סביב לשולחנה".

יחיאל יהושע בן לאאמו"ר זצלה"ה מביאלא

והנה כל זאת מדובר על הפאות שלפני יותר מעשרים וחמש שנים!, אשר כיום אין אף אחת שתעיז ללבוש פאה כפי שהיו נראות הפאות בשנים ההם, ועל הפאות ההם כתב כ"ק אדמו"ר בעל "חלקת יהושע" מביאלא זי"ע, שכל פאה "הדומה ממש לשיער", "בכגון דא אין שום היתר"!, ו"דעת תורתנו הקדושה כי הדבר אסור מדינא"!.

על אחת כמה וכמה בימינו, שכל מוכרי הפאות אומרות במפורש, שלא נמצא כיום שום פאה שאינה דומה ממש לשיער!, ובסקר שנערך בשנת תשנ"ז, כשנשאלו פאניות האם אפשר להשיג כיום פאה שאינה נראית כשער ממש, צחקו ולעגו על השאלה הזו, באומרם, "כיום אין להשיג שום פאה סינטטית שאינה נראית ממש כשיער"! ואם כן מובן ופשוט שזאת התורה לא תהא מוחלפת, ואם "דעת תורתנו הקדושה כי הדבר אסור מדינא", "ובכגון דא אין שום היתר"!, אזי ברור ופשוט שאין לנו אלא לקיים את דברי התורה כהלכתה, ולקיים מצות כיסוי הראש בצניעות כדת וכדין, עם מטפחת צנועה ללא שום תוספת של פאה נכרית כלל וכלל.

כ"ק מרן הרה"ק מהר"ד מבעלזא זצוק"ל
"כל מי שלומד שלחן ערוך ביראת שמים, רואה היטב
שאיך חילוק בין שערות עצמן לפאה נכרות!"

בעלזא

צאי לך בעקבי הצאן!

אשת הרה"ק ר' שלום מבעלזא זי"ע הלכה רק עם מטפחת בלבד!, וכן אשת הרה"ק ר' יהושע מבעלזא זי"ע (דער מיטעלער רב), ואשת הרה"ק ר' ישכר דוב מבעלזא זי"ע, ואשת הרה"ק ר' אהרן מבעלזא זי"ע, כולם הלכו רק עם מטפחת בלבד!. וכמו"כ יבלחט"א אשת כ"ק אדמו"ר מבעלזא שליט"א - בת כ"ק אדמו"ר מויזניץ שליט"א - וכלתה בת כ"ק גאב"ד מאקאווא שליט"א, הולכות רק עם מטפחת בלבד!.
רצונינו שנשותינו ובנותינו תלכנה כנשי רבותינו הקדושים! אשר מפיהם אנו חיים, וכל מעשינו ואורח חיינו מיוסד על הליכותיהם, ודרכיהם הקדושים.

כ"ק מרן הגה"ק ר' ישכר דוב מבעלזא זצוקללה"ה

אין חילוק בין שערות לפאה!

הגה"ק מרן המהרי"ד מבעלזא זי"ע דיבר בדרשה לפני אלפי ישראל - ונדפסה בספר "דיבורים קדושים" ובעוד ספרים - [לאחרונה

כ"ק מרן הרד"ק מחרי"ד מבעלזא וצוק"ל
אמר בדרשתו המפורסמת נגד פאה נכרית
"צריך כל איש, לעיין היטב על בני ביתו בזה!"

נדפסה שוב בסוף ספר "קול התור" בעמוד רס"ח. - כמו כן התפרסמה כמה פעמים בספרי בעלזא, ובין הדברים אמר בזה הלשון:

"ידוע לכל חומר האיסור מנשים ההולכות בשערות שלהן, כי נפסק בשו"ע שהיא נקראת על ידי זה עוברת על דת משה ויהודית ויוצאת בלי כתובה!.

והנה כל מי שלומד שולחן ערוך ביראת שמים, רואה היטב שאין חילוק בין שערות עצמן לפאה נכרית שנקרא שייטעל!.

ונדפס כעת בשולחן ערוך הגהות חתם סופר, ופוסק גם כן שאין חילוק בין שערות עצמן לפאה נכרית!.

גם בספר עצי ארזים שהיה גדול הדור ומפורסם, פוסק גם כן כך, שאין חילוק! וכן כתב בספר באר שבע.

על כן צריך כל איש לעיין היטב על בני ביתו בזה!". עד כאן לשונו הקדוש.

הדבר שבבעלזא מתעבים אותו - הוא חבישת הפאות!

בספר "באהלי צדיקים" חלק ב' פרק ח', מסופר על נישואי אחד מבניו של מרן הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זצוק"ל, שכאשר התקרבו המחותנים אל העיר בעלזא, עלו אל הרכבת המשמשים של הרה"ק מהרי"ד מבעלזא, ודרשו שאף אחת מהנשים לא תכנס אל העיר עם פאה.

וכך מובא שם מעדות אחד הקרובים שנסע לבעלזא להשתתף בחתונה, (עמוד 399):

"בהתקרבו לבעלזא, ניגשו כמה מן המשמשים בקודש בחצר הרבי [רבי ישכר דוב] מבעלזא, וביקשו שיודיעו ויאמרו אל בנות

הדבר שכבעלוא מתעבים - הוא חבישת הפיאות! והנשים שם
חובשות רק מטפחת לראשן!

הרבי [המחותן] הצעירות, שיסירו את הפיאות הנכריות שחבשו לראשן, ויחליפו אותם מיד במטפחות ראש. כי תועבת בעלזא היא הפאות הנכריות! והנשים שם חובשות רק מטפחות לראשן!.

המבוכה שעוררה דרישה זאת היתה מלאה.

עד שהרבנית הזקנה של המחותן זי"ע, שממילא עטפה את ראשה תמיד במטפחת, פקדה על כולן להחליף את הפאה הנכרית במטפחות".

"אהלי צדיקים" חלק ב' פרק ח'

ההכרזה בליל שבת פאה זהו איסור גמור!

כ"ק אדמו"ר הגה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע היה נוהג הרבה פעמים בליל שבת קודש, כאשר הקהל היה עובר לפניו באמירת גוט שבת, והיה מגיע תור השמש - ר' נחמן שמש - לעבור לומר גוט שבת, היה קורא לו בלשון קדשו "גיי רוף אויס!", - לך להכריז!. השמש היה עולה על הבימה ומכה בכח גדול, ומכריז בזה הלשון, "מ'איז מכריז ומודיע, בשם דער רב זאל מאריך ימים זיין, אז שייטל איז א העכט'ע איסור! = מכריזים ומודיעים, בשם הרב שיאריך ימים, שפאה זהו איסור אמיתי!, איסור גמור!".

מפי נכד המהרי"ד מבעלזא זי"ע, הרה"ח ר' יצחק דוד רוקח זצ"ל שזכר זאת ממה שראה בעצמו כמה פעמים

"מכריזים ומודיעים בשם הרב שיאריך ימים,
שפאה היא איסור גמור!"

כ"ק מרן הרח"ק מהרי"ד מבעלזא וצוק"ל

"גיי רוק אויס!"

"מ'אזז מכריז ומודיע, בשם דער רב זאל מאריך ימים זיין, אז

א שייטל איז א העכטע איסור!"

כ"ק מרן הרה"ק רבי אהרן מבעלזא וצוקללה"ה

ובי על דבר שאבי אסר אותו בכל התוקף רצונך להוציא היתר?!

לאחר מלחמת העולם השנייה, היה מאד קשה להשיג שידוכים של בנות שיסכימו ללכת עם כיסוי ראש כרצון הש"י רק עם מטפחת, נכנס אחד אל הרה"ק מרן רבי אהרן מבעלזא זי"ע, ורצה להוציא ממנו היתר על פיאה נכרית, אמר לו הרה"ק מבעלזא זי"ע: "וכי על דבר שאבי אסר אותו בכל התוקף, ואמר שמי שלומד שולחן ערוך ביראת שמים רואה היטב שאין חילוק בין שערות לפיאה, - הינך רוצה להוציא ממני היתר?!", די לך שאני לא יוצא בחריפות לאסור את זה ברבים - מחמת המצב הנוכחי - אבל איך הינך עוד רוצה שאתיר כזה דבר?!!

נבואת הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע על דורינו!

עוד התבטאות נוראה - אשר טמון בה נבואה נפלאה המתגלית בימינו אלה בפועל - נשמעה מפי כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט מהר"א מבעלזא זי"ע, בימים שלאחר מלחמת העולם השנייה, כאשר התלקטו ובאו משארית הפליטה לארץ הקודש, וביניהם עלה כ"ק מרן אדמו"ר הקדוש והטהור מרן רבינו אהרן מבעלזא זי"ע, שאל פעם אחד מחסידיו: מה לעשות כאשר אי אפשר להשיג שידוך שתסכים ללכת עם מטפחת, - אשר כאמור אביו הקדוש התבטא ברבים שאין כל הבדל בין פיאה לשערות.

"זוען די וועלט וועט זיין וועלט, וועט מען ארויס גיין
אנטקעגן דעם מיט שמעקענעס!"

כ"ק מרן הרח"ק מהר"א מבעלזא זצוק"ל
דבר שאבי אמר אותו בכל התוקף, ואמר: שמי שלומד שלהן ערוך
ביראת שמים, רואה היטב שאין חילוק בין שערות לפאה!
וכי על זה הנך רוצה להוציא ממני היתר?!"

ענה לו כ"ק אדמו"ר מבעלזא זי"ע: כעת לאחר החורבן, שאי אפשר להשיג שידוך, אזי אין ברירה ומוכרחים להעמיד בתים בישראל, אבער ווען די וועלט וועט זיין א וועלט, וועט מען ארויס גיין אנטקעגן דעם מיט שטעקענעס!!! - באשר העולם יהיה עולם [היינו כשהעולם יקום מהריסותיו, ויתחזק מהחורבן הנורא ששרר אז בכל העולם], אזי יצאו כנגד זה עם מקלות! [היינו עם כל הכוחות!].

והנה הנוסח הזה, "ארויס גיין א קעגען דעם מיט שטעקינס", הוא נוסח שמובא בכמה מקומות שיצא מפיו הקדוש והטהור של כ"ק מרן מהר"א מבעלזא זי"ע, בנוגע לעניני צניעות.

ונביא לדוגמא מה שמובא בדרשת כ"ק מרן מהר"א מבעלזא זי"ע, שדרש בש"ק לך תרצ"ו קודם קריאת התורה על הבימה, (ונדפסה בספר "גנות עלי נהר" עמוד קל"ב, ומשם בספר "דער רב זכרונו לברכה" עמוד רצ"ד), וזה לשונו הקדוש: "איך האב איך נישט געוואלט זאגען, נאר איך מיז איך זאגען, עס טרעפט זיך נעבעך ביי איך, אזעלעכע וואס גייען בגילוי בשר אויסגעבלאזט, מען זאגט זיי, ענפערין זיי: דאס איז שטותים מיט הבלים". - ונענה על זה כ"ק מרן אדמו"ר מהר"א זי"ע, ואמר בדרשתו בלשונו הטהור: "דאס איז זייער א הארבע עבירה! מען דארף ארויס גיין א קעגען זיי מיט שטעקינס!" [צריכים לצאת נגדם עם מקלות!].

והנה ידוע שבכל תיבה ואות שיצאה מפיהם הקדושים והטהורים של צדיקי אמת זי"ע, מונחים וגנוזים סודות נפלאות ונשגבות לאין שיעור וחקר. ובוודאי שגם בתיבות אלו טמונים וגנוזים מליצות טובות בזכותן של ישראל, כאשר ידוע ומפורסם גודל אהבת ישראל, ולימוד זכותן, אשר היה מרגלא בפומיא של אביהם ורועם הנאמן כ"ק מרן מהר"א מבעלזא זי"ע.

על כן אולי אפשר לומר, אחד מיני ריבי רבבות מהענינים הטמונים בלשון זה דייקא, על דרך שמצינו מפורש בנביאים, שיש

מושג של "מקל" שאינו מקל חובלים חס וחלילה, אלא "מקל נועם". והיינו, שכאשר מסייעים לאדם בר ישראל שיצליח לטעום את נעימות עשיית רצון הש"י כראוי וכיאות, אזי מכח הכרת האמת האמיתית, אשר היא נותנת את הרגשת הנעימות היחידה לנשמת בר ישראל, על ידי זה כל נשמה יהודית נמשכת מאליה אל קיום רצון הש"י כראוי.

כי כל נשמה מישראל, אינה מרגישה נעימות פנימית אמיתית, אלא אך ורק כאשר היא זוכה להתבטל אל ציווי הש"י באמת. ולכן יש לסייע לנשות ישראל, עם "מקל נועם", לא עם "מקל חובלים" חס וחלילה, אלא לסייע להם להרגיש את הנעימות הנפלאה, אשר זוכים בה רק אלו שמתבטלות באמת אל קיום רצון הש"י במצוה זו כראוי וכיאות, ומכח הרגשת נעימות זו, ימשכו מאליהן לעשות את רצונו יתברך בשמחה.

וכמו כן יש מושג של מקל, אשר משמש למשענת עבור סיוע לאדם ההולך עמו, כך גם דיבורי העידוד אשר עמהם צריך לצאת לקראת נשות ישראל, יהיו המשענת אשר יסייעו לכל נפש מישראל, ללכת בדרך הראויה בקיום רצון הש"י באמת.

ואכן בימינו אלה, אנו רואים את קיום נבואת הרה"ק מבעלזא זי"ע, כאשר מתעוררים רבים, לחזק ולעודד את נשות ישראל, לקיים את מצות כיסוי הראש כרצונו יתברך, מתוך שמחה של מצוה, ומתוך "נועם" ה' עליהם.

כי אנחנו, אין לנו אלא לעודד ולחזק את כל מי שביכולתנו, להחשיב ולייקר את הזכיה לקיים את מצות הש"י כתיקונה מתוך שמחה של מצוה. אשר דבר זה נעשה בעיקר על ידי הקריאה בדברי הצדיקים ומעשיהם, בענין קיום מצוה קדושה זו, כי כפי מה שמתבוננים בדבריהם הקדושים, כך מרגישים נעימות נפלאה בשעה

כ"ק מרן אדמו"ר מהר"א מבעלזא זצוק"ל
דער עיקר איז: ס'זאל זיין גוט געבונדן, ווי א אידישע טאכטער דארף גיין!"

שזוכים לקיים את המצוה הקדושה כראוי, ודבריהם הבוערים מלווים ומקיפים את כל מי שזוכה לקיים את דבריהם בשלימות, והם הם המשענת האמיתית בעולם הזה - נגד כל המלעיגים, ובעולם הבא - נגד כל המקטריגים, אשר כולם יהיו נכנעים ובטלים לפי מה שהקריב את רגילותו על מזבח רצונו יתברך שמו, כפי מה שהשתוקקו הצדיקים זי"ע. ולכן אין לנו שום דרך אחרת בעולם, אלא אך ורק שכל אחד יעודד בביתו, וההורים יעודדו את בניהם ובנותיהם וכל יוצאי חלציהם, בכל אופני העידוד והחיזוק, עד שכולם יכירו וידעו בבהירות, את החשיבות האמיתית, והחביבות הגדולה, וההערכה הפנימית, אשר מחשיבים ומחבבים המה את כל מי שזוכה לקיים מצוה קדושה זו כרצון הש"י באמת. וכפי מה שירבו כולם לעודד ולחזק איש את רעהו, כך יזקף לזכותם, זכות עשיית מצוה זו, שתיעשה באופן של "דרכיה דרכי נועם, וכל נתיבותיה שלום".

עדיף שידוך פשוט! ובלבד שתלך רק עם מטפחת בלבד!

סיפר הרה"ח ר' מרדכי וועבער: פעם אחת הצעתי שידוך עבור בנו חורגו של כ"ק אדמו"ר מהר"א מבעלזא, - ה"ה הרה"צ ר' אברהם פולק מפתח תקוה שליט"א, אשר אדמו"ר מהר"א מבעלזא גידל אותו ודאג לכל צרכיו כאב אל בנו יחידו. - אך לאחר שהזכיר הצעה זו פעם אחת, שוב לא טיפל בה, מפני שבבעלזא היתה קפידא גדולה שמיוחס יקח שידוך עם יחוס, ולהצעה זו חשב המציע שאין יחוס, לכן חשב שיותר מפעם אחת אין הוא מזכיר זאת.

והנה לאחר תקופה קרא לו כ"ק מרן אדמו"ר מהר"א מבעלזא זי"ע ושאל אותו: מרדכי, מדוע אין אתה ממשיך עם השידוך

שהצעת. ענה לו ר' מרדכי: אומר את האמת, היות ואין שם יחוס, ובבעלז מקפידים שיהיה יחוס, לכן החלטתי שאני לא דוחף את זה יותר.

אמר לו כ"ק מרן אדמו"ר מהר"א מבעלזא זי"ע: שמע נא! אתה יודע, שכל ההצעות של משפחות שיש להם יחוס, שהציעו עד עתה, הם רוצים שהיא תלך עם... - והראה ביד קדשו מעל המצח בצורה של מראה שערות, והתכוון לקצה [שפיץ] של פיאה - וסיים באומרו: לכן מוטב לי שלא יהיה שום יחוס, ויהיה שידוך פשוט, העיקר שהראש יהיה מכוסה וקשור טוב כמו שבת ישראל צריכה ללכת!. ובלשונו הטהור אמר - "זאל זיין גוט געבינדן!", ווי א אידישע טאכטער דארף גיין".!

ואכן הוא התחיל לעסוק בשידוך זה, ולאחר מכן כשנודע שהיא נכדת הב"ח, החשיב זאת כ"ק אדמו"ר מהר"א מבעלזא ובכל פעם שדיברו מהשידוך הזה השתדל שיזכירו אותה בתואר "נכדת הב"ח"! - כל כך הקפידו בבעלז שיהיה יחוס בשידוך, ואף על פי כן אמר כ"ק אדמו"ר מהר"א זי"ע שיותר חשוב לו ("זאל זיין גוט געבונדן") שיהיה הראש מכוסה כראוי, מאשר כל היחוס! ובלשון קדשו: "עס איז בעסער זאל זיין א פשוט'ע שידוך, אן קיין יחוס, אין דער עיקר איז: זאל זיין גוט געבונדן"!!! "ווי א אידישע טאכטער דארף גיין!".

הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע "מתנגד מאד שילכו הנשים עם פאות"

את הסיפור הקודם, שמענו מפי בעל העובדא הרה"ח ר' מרדכי וועבער שליט"א. ולאחר זמן ראינו שהובא הסיפור בקצרה בספר "עזר מקודש" בעלזא עמוד 37 (ומשם הובא במאמרו של הרה"ח ר' אהרן פרלוב שליט"א בתוספת לגליון המודיע, כ"ד חשון תשנ"ו עמוד כ"ג) וזה לשונו:

"מתנגד מאד שליבי הנשים עם פאות, לכן מוותר הוא על עיני החיים, כי
 עדיף לו שלא לוותר על החימוניות מהפאות!"

[עיר מודיע - בעלזא - עמוד 137]

"שאל ר' מרדכי בתמיה, הרי החתן הינו מיוחס, נכד בעלזא, וזידיטשוב, ומשפחה זו הרי אינה ממשפחת מיוחסים, וכידוע הקפיד מרן שמיוחסים ישתדכו עם מיוחסים דייקא. ענה לו מרן זי"ע, היות והוא מתנגד מאד שילכו הנשים עם פאות, לכן מותר הוא על ענין היחוס, כי עדיף לו שלא לוותר על ההימנעות מהפאה". עכ"ל הסיפור כפי שהובא שם בקצרה.

[והנה ידוע ומפורסם עד היכן הגיעה התבטלותו העצומה וחרדתו הנוראה של כ"ק מרן אדמו"ר רבינו אהרן קדוש ה' זי"ע, לקיים במסירות נפש כל מנהג של אבותיו הקדושים לבית בעלזא זי"ע, ובפרט כאשר שמע זאת גם כן מפי אביו הקדוש מרן מהרי"ד זי"ע, ואף על פי כן אחז שעדיף לוותר על קפידת אביו הקדוש זי"ע, - שמרן בעצמו תמיד הקפיד לקיימה - ובלבד שלא תלך עם חתיכת פאה כלל וכלל!]

ולכאורה הבאור בזה, מלבד שפשוט לכל בר דעת שהדבר הראשון, לפני כל הענינים, הוא להישמר בשמירת ההלכה בשלימות, בלי שום פגם וזלזול קל חס ושלום, וזה עדיף יותר מכל הענינים והקפידות שבעולם.

נוסף על זה, הרי אביו הקדוש מרן מהרי"ד מבעלזא זי"ע, הוא זה שאמר בפירוש בפני אלפים מישראל, בזה הלשון, "כל מי שלומד שולחן ערוך ביראת שמים, רואה היטב שאין חילוק בין שערות עצמן לפאה נכרית, שנקרא שייטעל!", אם כן פשוט לכל בר דעת, שדווקא מחמת הזהירות המופלגת של מרן הקדוש רבינו אהרן מבעלזא זי"ע, לקיים כל דיבור ואות שיצאה מפי אביו הקדוש זי"ע, לכן הבין כדבר המובן מאליו, שדווקא אם רצונו לקיים את רצון אביו שגילה את דעת תורתנו הקדושה, אזי עדיף לוותר על כל הקפידות שבעולם, ובלבד שלא להיכשל, אפילו במשהו, בחבישת הדבר ההוא, שאין חילוק בינו לבין שערות!

שיבחה את הכלה שהולכת רק עם מטפחת, בלא שום תוספת כלל!
ואמר עליה: "א בשר קינדר!"

כ"ק מורן הרח"ק רבי אהרן מבעלזא זצוק"ל
ציוה שיכתבו בהזמנה על הכלה את התואר "הצנועה"
מפני שהיא מקבלת על עצמה ללכת עם כיסוי ראש כמו שצריך,
ללא שום פאה נכרית כלל!

ומלבד כל זאת, מובא שם ב"עזר מקודש" עמוד 36, שמרן מהרי"ד מבעלזא זי"ע, הקפיד, כששמע על קרובת משפחה מנכדי מרן מהר"ש מבעלזא זי"ע שהשתדכה בלי יחוס, באומרו, "לפני החופה באים המחתונים מעולם האמת להשתתף בשמחת יוצאי חלציהם, אף בחופה זו יבואו, וכאשר יעמדו המחתונים אלה נוכח אלה, איזה פנים יהיה לזה".

ואם כן מטעם זה גופא עדיף להקפיד להישמר ממהו פאה, הרבה יותר מהקפידה על כל היחסים שבעולם, שהרי מה גדול יהיה הצער והבושה, כאשר יבואו האבות והאמהות מהדורות הקודמים, בכל פעם כשמשדכים צאצאים של משפחות שהיו דבוקים לרבותינו הקדושים, והיו דבוקים בקיום הוראותיו ודבריו הקדושים של מרן המהרי"ד מבעלזא זי"ע שאמר, שכל הלומד שולחן ערוך ביראת שמים רואה היטב שאין שום חילוק בין שערות לפאה!; אם כן כל שכן וכל שכן ש"איזה פנים יהיה לחתן ולכלה, כאשר יראו אותם מזלזלים בדברי רבותינו הקדושים זי"ע", ה' ישמרנו ויצילנו מאותה בושה וכלימה, שיתביישו האבות והאמהות, כשיראו שצאצאיהם הולכים עם דבר שאין שום חילוק בינו לבין שערות רחמנא לצלן?; הרי אין לנו מושג גודל הכאב והצער שיגרם להם מדרכי צאצאיהם רחמנא לצלן].

מתי יש לכתוב על הכלה את התואר "הצנועה"?

לפנינו ציטוט מתוך הספר הנפלא "ביתו נאווה קודש", ניסן חלק א', עמוד כ', שכתב בזה הלשון:

"מן המותר לציין, על עניני לבוש, שהקפיד מרן [הרה"ק רבי אהרן מבעלזא] זי"ע ללכת בדרכי האבות ללא שינוי כלל, ושם עינא פקיאחא, תמידין כסדרן, לבני וגידולי ביתו הקדוש. והדברים אמורים הן לאנשים, והן לנשים.

ב"ק מרן הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זצוק"ל
בעת השמחה בגמר השידוך, האריך מרן זי"ע על השיבותו של
הלבוש, ללכת בכיסוי ראש לגמרי, ללא שום פאה נכרית כלל!

גילוי דעת אחד מני רבים, אביא כאן, כי בעת טרם נישואי כ"ק אאמו"ר [הרה"צ רבי אברהם אלטער פאלאק] שליט"א, ציוה מרן זי"ע לכתוב ב"הזמנה", על הכלה [אמי מורתי תליט"א] את התואר "הצנועה"! וכך הדפיס מרן זי"ע את ההזמנה, ונחתם בחתימת יד קדשו.

וציין מרן הקדוש, שכוונתו היא משום שמקבלת עליה ללכת עם כיסוי ראש כמו שצריך! "ללא שום פאה נכרית כלל"! כל זה שמעתי מפי דודי הרה"ח ר' אברהם יעקב וועבער שליט"א מאנטווערפען.

על מה האריך הרה"ק מבעלזא זי"ע לדבר בעת שמחת הווארט שערך בביתו!?

"בעוד כמה הזדמנויות, הדגיש מרן זי"ע ודיבר על ענינים חשובים אלו, כמו כן בעת השמחה בגמר השידוך, שנערכה בביתו של מרן זי"ע בקטמון ירושלים, האריך מרן זי"ע על חשיבותו של הלבוש, ללכת בכיסוי ראש לגמרי, ללא שום פאה נכרית כלל!"

ביתו נאווה קודש ניפן חלק א' עמוד כ'

ולפני שנגמר השידוך בשעה טובה ומוצלחת, שלח מרן זיע"א באופן מיוחד לשאול שוב בפירוש את הכלה, האם היא מקבלת על עצמה ללכת אחרי החתונה עם ראש מכוסה במטפחת בלבד. וכאשר הכלה קיבלה זאת על עצמה, החשיב זאת מרן זיע"א מאד, "און דער רב זכרונו לברכה האט דאס זעהר מחשיב געווען".

נוסף על כל זאת, בליל החתונה, לפני שנכנס כ"ק מרן זי"ע אל הקבלת פנים, נכנסה הכלה לפני ולפנים, ביחד עם אביה המחותן ע"ה, ועם עוד מבני המשפחה, עם "קוויטל". נענה מרן זי"ע ושיבח שוב באותו מעמד את אשר הכלה אינה לובשת שום תוספת של פאה, "זי טוהט נישט אהן קיין שום שייטל!"

כ"ק מרן הרה"ק מהר"א מבעלזא זצוק"ל
אמר לפני אחיו כ"ק מרן הרה"ק מהר"ם מבלגרייזא זצוק"ל
"כאשר השי"י יעזור, והעולם יהיה עולם, נתקן אצל כולנו תקנות כמו אצל יהודי
אונגאריין!"

בזכות מה זכתה הכלה בשבח הנפלא "א כשר קינד"!

ואחר כל הדברים האלה עדיין לא נחה דעתו, ולא נרגעה רוחו הקדושה, עד שלאחר החתונה שאל מרן קוה"ק זי"ע את מחברתו הרבנית תליט"א: כיצד מכסה הכלה את ראשה?. "ווי אזוי גייט די שנור צוגעדעקט די קאפ"?.

השיבה הרבנית: כמוני!, "אזוי ווי איך"!. כלומר, רק עם מטפחת בלבד, בלא שום תוספת של פאה ופריזעט וכדומה חס ושלום.

נענה כ"ק מרן זי"ע בשמחה גדולה, ואמר בלשונו הקדוש: "א כשר'ע קינד"! עד כדי כך גדלה חרדתו ודאגתו של כ"ק מרן זי"ע מצד אחד, ושמחתו הגדולה מצד שני, כאשר שמע שהכלה אינה לובשת שום תוספת של פאה חס ושלום. אשר עבור זה "האט מרן זי"ע ארויס געברענגט זיין שמחה און צופרידנהייט, אנרופנדיג מיט זיין הייליגן מויל: "א כשר'ע קינד"!.
דער רב זכרונו לברכה עמוד רפ"ז - רפ"ז

"נתייצב ונתאזר עם כל הכחות!

ונתקן תקנות אצל כולנו, כמו אצל אנשי אונגארין!!!"

מובא בספר "ביתו נאווה קודש" ניסן חלק א' [מהדורא שניה - תש"ס] עמוד קס"ג:

כ"ק מרן זי"ע שיבח רבות את ה"אונגערישע יודן", ובשנות המלחמה התבטא מרן הקדוש זי"ע, בהיותו בפעסט, לפני אחיו כ"ק מרן הגה"ק מבולגרייא זצוק"ל, וכה אמר:

"דער אייבישער וועט העלפן, ווען די וועלט וועט זיין וועלט, וועלן מיר זיך אי"ה אוועק שטעלן מיט אלע כוחות!!! און מתקן זיין "תקנות" ביי אונז אלע, אזוי ווי ביי די אונגרישע יודן!!!"

כ"ק מרן הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זצוק"ל
 אמר לפני אחיו כ"ק מרן הנה"ק מוהר"ם מכולגרייזא זצוק"ל
 "דער אייבערשטער וועט העלפן, ווען די וועלט וועט זיין וועלט,
 וועלן מיר אי"ה אוועק שטעלן מיט אלע כוחות!
 אין מתקן זיין "תקנות" ביי אונז אלע, אזוי ווי ביי די אינגערשישע אידן!
 וציין כונתנו על מלבושיהן של הנשים בצניעות על כל פרטיהן ודקדוקיהן!

- "כאשר יעזור ה', והעולם יהיה 'עולם', [שהעולם יחזור לאיתנו], נתייצב ונתאזר עם כל הכוחות! ונתקן תקנות אצל כולנו, כמו אצל אנשי אונגאריין!".

והוסיף וציין שכוונתו על מלבושיהן של הנשים בדרכי הצניעות על כל פרטיהן ודקדוקיהן, כראוי לעם קדוש, אשר הצטיינו בהם נשות חסידי בעלזא באונגריין. - הדגיש רבינו.

שמעתי מפי המשב"ק ב'פעסט' ה"ה הרה"ח ר' שמואל פרגס הי"ו

ומכיון שכך יצא מפיו הקדוש והטהור של כ"ק מרן אהרן קדוש ה' זי"ע, שיתקנו "תקנות ביי אונז אלע, אזוי ווי ביי די אונגערישע יודן", [שיתקנו תקנות אצל כולנו, כמו אצל יהודי הונגריין], לכן נביא בזה את לשון התקנות שנכתבו בבית המדרש דחסידי בעלזא במונקאטש שבהונגריי, ואשר כ"ק מרן הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע חתום עליהם. אשר בהם נוכל לראות על איזה תקנות דיבר כ"ק מרן מהר"א מבעלזא זי"ע. [צילום מהתקנות מובא ב"בית נאווה קודש" ניסן חלק א' עמוד ק"י].

כל אשה, אסור לה לכנוס לעזרת נשים בפאה, "ואפילו היא מכוסה"!!!

**בית המדרש "מחזיקי הדת" פק"ק מונקאטש יע"א
חסידים ואנשי מעשה המסתופפים בצל קדושת
מרן אדמו"ר הקדוש מבעלזא שליט"א**

אלו התקנות אשר עשינו בעזה"י לבית מדרשינו, הנבנה לנו ליסוד מוסד, להחזיק במעוז התורה, ולהשגיח בעינא פקיא, לבל יפרוץ ח"ו פרצות בחומת דתינו, ולהיות למשמרת לנו ולבנינו עד עולם, לשמור ולעשות ולקיים, כאשר קבלנו על עצמינו, ועל זרענו,

כ"ק מרן הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זצוק"ל

ברכתו לשומרי ה"תקנות":

"שתזכו כולכם עם יוצאי הלציכם שיחיו, לעבוד את הש"י בתורה
ובתפילה, באריכות ימים ושנים טובים, מתוך נהת והרחבה,
ולגדל את יוצאי הלציכם שיחיו לתורתו ויראתו יתברך, בדרכי
אבותינו הקדושים,

דברי המברכם, בבני, חיי, ומוזנא, ושיתמלא כל משאלות לבם
לטובה!

וכ"ק מרן אדמו"ר [מהרי"ד] מבעלזא שליט"א [זצוק"ל] הסכים על ידינו, ובחתימת יד קדשו חתם את התקנות, כאשר הם כתובים בפנקס התקנות אשר לנו, למען דעת כי דברינו אלה ממקום קדוש יהלכו.

כל הקונה לו מקום בבית מדרשינו, ידע כי רק אז חל הקנין, אם מקבל עליו כל התקנות האמורות פה בחתימת ידו, בכללותיהן ובפרטותיהן, בלי שום מגרעת. ובתנאי כפול, באם ישנה שום דבר מהתקנות האלו, הן בעצמו, הן באשתו, הן בבניו, אז הקנין בטל למפרע...

כל אשה, הן שיש לה מקום קנוי בבית מדרשינו, והן שאין לה מקום קנוי בבית מדרשינו, אסור לה לבנום לעזרת נשים של בית מדרשינו בשעת התפלה, בפיאה נכרית, דהיינו האר שייטל, או בדבר הדומה לשערות, ואפילו היא מכוסה.

גם אסור ליכנס לשם בכובע על ראשה, דהיינו הוט, יהיה באיזה תמונה [צורה] שיהיה,...

ובאם שתעבור על זה, ומתרין בה פעם אחת על ידי שליח של הממונים, ולא תציית להתראת הממונים, אז בטל למפרע הקנין של מקומת בעזרת נשים, ואין לה, או לבעלה, שום טענות ומענות ופתחון פה בעולם..."

עד כאן לשון התקנות בענין כיסוי הראש לנשים הכתובות בתקנות של אנשי אונגאריין, שעליהם אמר כ"ק מרן אדמו"ר מהר"א מבעלזא זי"ע, "מתקן זיין תקנות ביי אונז אלע, אזוי ווי ביי די אונגערישע אידן!". [שנתקן תקנות אצל כולנו כמו אצל יהודי אונגאריין].

מנוסה ה"תקנות" של "חסידי בעלזא" באונגארין:
 "בל אשה, אסור לה ליכנס לעזרת נשים, בפאה נכרית, ואפילו היא מנוסה!"
 אשר על זה אמר כ"ק מרן אדמו"ר מהר"א מבעלזא זי"ע
 "מתקן זיין תקנות ביי אונז אלע, אזוי ווי ביי די אונגארישע אידן!"

ברכת כ"ק מרן מהרי"ד מבעלזא זי"ע לאלה שמקיימים את התקנות הנ"ל

[מכאן הוא מכתב יד קודש מרן המהרי"ד מבעלזא זצוק"ל]
"למראה עיניו היו כל התקנות הנ"ל, ונעשה הכל בהסכמתי, ובצירוף דעתי, וכולם הם תקנות קבועות למען חיזוק דת תורתינו הקדושה, ויעזור השם יתברך שהחינוך של הבית מדרש יהיה בשעה טובה ומוצלחת, ושתזכו כולכם עם יוצאי חלציכם שיחיו לעבוד את הש"י בתורה ובתפלה, באריכות ימים ושנים טובים, מתוך נחת והרחבה, ולגדל את יוצאי חלציכם שיחיו לתורתו ויראתו יתברך, בדרכי אבותינו הקדושים.

דברי המברכם בבני, חי', ומוזנא, ושיתמלא כל משאלות לכם לטובה.

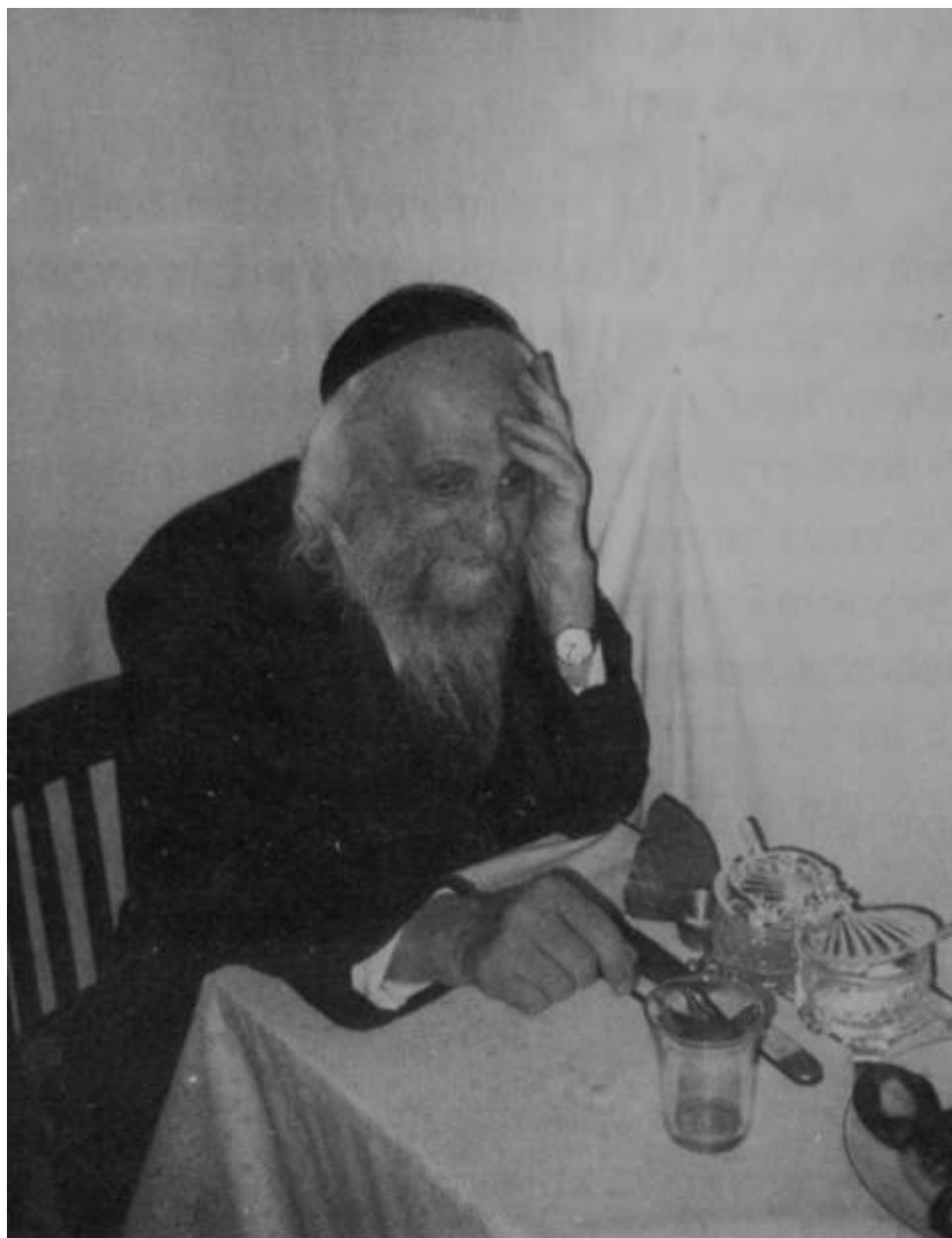
הק' ישכר דוב מבעלזא

עד כאן נעתק אות באות מגוף כתב יד הקודש הנשלח לנו מכ"ק אדמו"ר שליט"א [הרה"ק מהרי"ד זי"ע] מבעלזא, בחתימת ידו הקדושה".

הראש והראשון לועד הבנין הוא הגביר הנכבד, יקר רוח, איש תבונה, שמו נודע בשערים, כש"ת מוה"ר אברהם פריעד נ"י פרעזיס דחברתינו".

ר' בנימין מערמעלשטיין	ר' מרדכי קאליש
ר' דוד לייב יאקאבאוויטש	ר' ישראל זירענפעלד
ר' אייזיק פעלדינגער	ר' נפתלי פעלדינגער
ר' יוסף מערמעלשטיין	ר' אייזיק ראזמאן
ר' אליעזר בראדי	ר' ישראל הויזמאן
ר' שלמה חיים ווינגארטען	ר' יוסף זלמן אסטרייכער
ר' עוזר פריעד	ר' זלמן לייב קאסנער
ר' חיים וועמענשטיין	ר' שיע קליין
ר' פנחס שלעזינגער	ר' ראובן חיים וויינבערגער

ביתו נאזה קודש ניסן חלק א' [החדש] עמוד ק"י

הגה"צ רבי לוי יצחק בנדר זצוק"ל
התחנך בימיו האחרונים לפני אחד ממקורביו,
שאשתו תכסה את ראשה עם מטפחת כראוי!

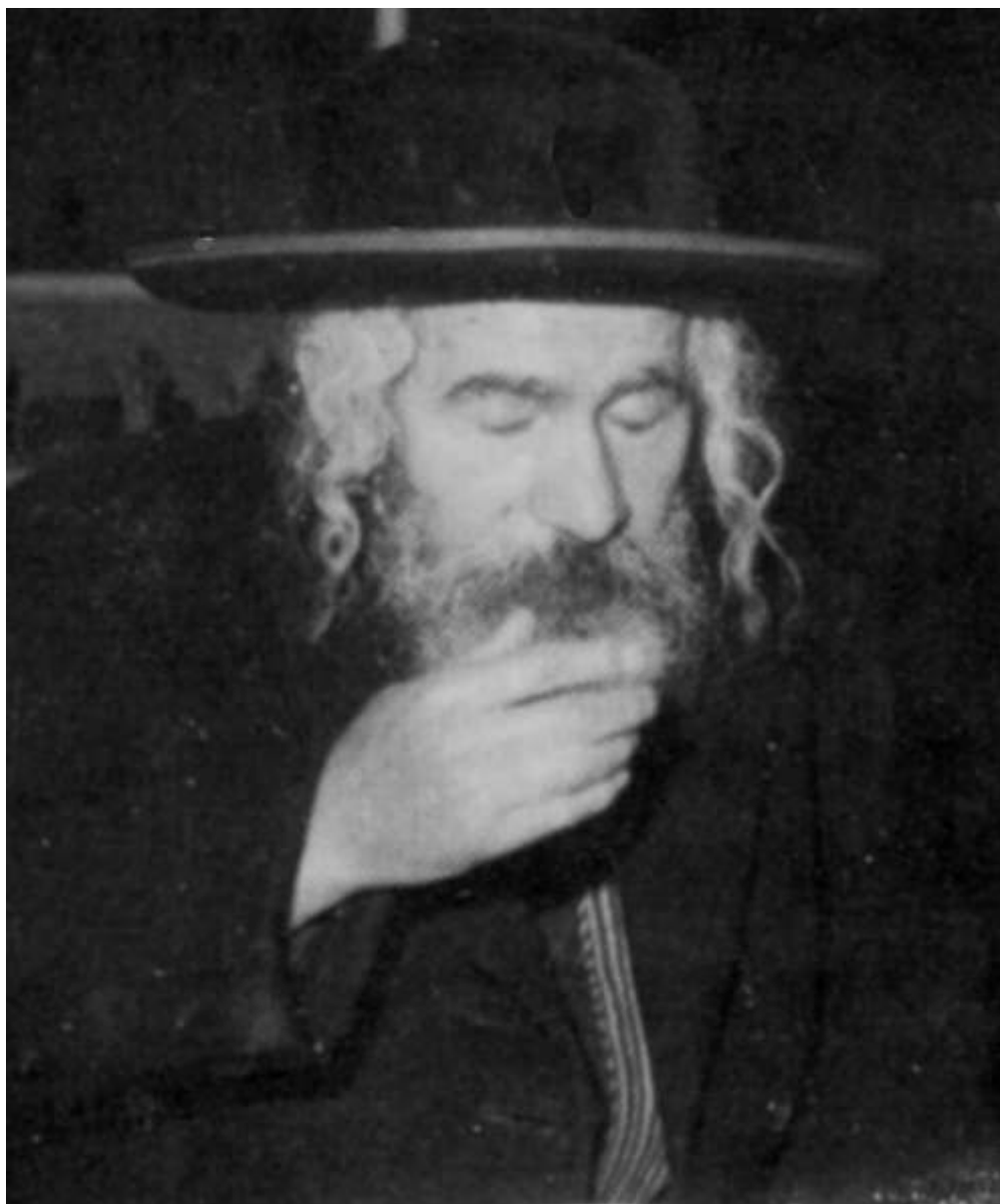
ברסלב

צאי לך בעקבי הצאן!

אשת הרה"ק ר' נחמן מברסלב זי"ע הלכה רק עם מטפחת בלבד!, וכן אשת תלמידו הרה"ק ר' נתן מברסלב זי"ע, ותלמידי תלמידיו הקדושים, עד דורינו אנו, אשת הרה"צ ר' לוי יצחק בנדר זי"ע, ואשת הרה"צ ר' שמואל שפירא זי"ע, ואשת הרה"צ ר' זאב חעשין זי"ע, ושאר גדולי חסידי ברסלב זי"ע ויבלחט"א, אשר כולם שותים ממי המעין נובע מקור חכמה, כולם הלכו רק עם מטפחת כדת וכדין.

הגה"צ ר' לוי יצחק בנדר וצוק"ל

העיד אחד ממקורביו של הגה"צ רבי לוי יצחק בנדר וצוק"ל, שבימים האחרונים לפני פטירתו לחיי העוה"ב, ישב והתחנן בפני אחד מהבחורים, ממקורביו אנשי ביתו, אשר היה עדיין לפני נישואיו, שיבטיח לו שיקפיד וישתדל בכל כחו שכאשר יעזרהו השי"ת ויקים בית נאמן בישראל, יראה שאשתו תלך בצניעות וכיסוי הראש כנשות ישראל הכשרות, המקפידות לכסות ראשם עם מטפחת כרצון השי"ת וכפי הדין, וחס ושלום לא תזלזל בכיסוי הראש בצניעות כדת וכדין.

הגה"צ רבי שמואל שפירא זצוק"ל

"לבישת פאה נכרית, אפילו קצרה, הוא איסור גדול ונורא! וכל
אשה הלובשת זאת, היא הוטאת ומהטיאה את הרבים!"

הצדיק הקדוש רבי שמואל שפירא זצוק"ל

טרם שניגש אל דברי הצדיק רבי שמואל שפירא זצוק"ל, עלינו להקדים, את אשר העידו מכריו וחבריו, אשר גיעתו בתורה היתה עצומה, למעלה מדרך הטבע. ורבו מרן הגאון ר' איסר זלמן מלצר זי"ע אמר עליו, שאילו הי' ר' שמואל בישיבות הגדולות בליטא, היו מפליאים שם את גודל הבנתו והסברתו!, והי' ר' איסר זלמן רגיל לקום לפניו כשהיה ר' שמואל עובר לידו, על אף היותו בחור צעיר!, ועד כדי כך גדלה הערצתו העצומה, שהיה ר' איסר זלמן ממתין כליל שבת לר' שמואל, עד שסיים שמונה עשרה, כדי לומר לו שבת שלום!.

עוצם מדריגותיו בעניני קדושה וטהרה ושמירת עינים, היו למעלה מהשגת שכל אנושי. היה שתקן מופלא, שבקושי רב הי' מגלה דעתו ומחשבותיו, ובפרט בענינים הקשורים לבני אדם, כי היה נזהר ביותר לא להוציא מילה העלולה לגרום צער לזולת, עד שאפילו כאשר היה לו ספק רחוק שמא עלול לגרום אי נעימות לאדם, היה שומר פיו מכל משמר באופן נורא. אבל כשהגיע לעניני צניעות היה קם וצועק בקול שאגת ארי, באומרו בזעקה: במקום שיש חילול ה' אין חולקין כבוד לרב!.

מכתב נורא בענין פאה נכרית

שחתם עליו הצדיק הקדוש רבי שמואל שפירא זי"ע

בחודש כסליו תשמ"ה

על אף חולשתו הנוראה ויסוריו העצומים, עם כל זאת התגבר כארי, וחתם בהתלהבות על קריאה נוראה זו.

מתוך "אגרת קודש" מהגה"צ רבי שמואל שפירא זצוק"ל אשר בה
 הוא מתחנן לנשות ישראל שיסירו את הפאה:
 "חוסו ורחמו על נפשותיכם! וכזכות זה תזכו לבנות בתים נאמנים
 לה' ולתורתו!"

הגה"צ רבי לוי יצחק בנדר זצוק"ל
 ידיד נפשו של הגה"צ רבי שמואל שפירא זצוק"ל
 אשר היה נותן "פדין נפש" לרבי שמואל בכל ערב ראש השנה

בעזה"ת

מאז היינו לגוי ובחר ה' בנו, היתה הצניעות תפארתך ונורן של בנות ישראל, ועליה מסרו נפשן בכל דור ודור, ועתה חדשים מקרוב באו חובבי חדשות ופרצו פירצה גדולה ונוראה בחומת דת-יהודית, ולובשות מלבוש שחץ ותועבה, הוא הפאה הנכרית, אפילו קצרה, אשר מקורה מדרכי הגויים ותועבותיהם, ובעוונותינו הרבים גם נשים מבתים כשרים נכשלות בזה!.

על כן באנו להודיע שלבישת פאה-נכרית, אפילו קצרה, הוא איסור גדול ונורא, וכל אשה הלובשת זאת, היא חוטאת ומחטיאה את הרבים.

והננו מזהירים בזה, ומבקשים מעומק לבנו, את אחינו בני ישראל, חוסו ורחמו על נפשיכם, ועל נפש בניכם ובנותיכם, וקיימו ובערת הרע מקרבך, ולא תביאו את המשחית הלזה לתוך בתיכם בשום אופן, לגרום חס ושלום סילוק השכינה הקדושה, וחילול קדושת ישראל. ובזכות זה תזכו לבנות בתים נאמנים לה' ולתורתו, דורות ישרים, זרע ברך ה', ולקבל בקרוב ובמהרה פני משיח צדקנו בשמחה ובנחת מרוב כל, אמן כן יהי רצון.

כסלו תשמ"ה

שמואל שפירא

יללות על הפאה!

זה העיקר מה שהרבי רוצה!

חז"ל אומרים על הפסוק "עדינו העצני" שדוד המלך ע"ה "נתעדן כתולעת ונתקשה כעץ", וכזה היה ר' שמואל, שעל אף שברוב הענינים היה מתעדן כתולעת, אשר לא שומעים ומרגישים את

הנה"צ רבי שמואל שפירא זצוק"ל
"התחיל לצעוק וליילל על הפירצה של פאות נכריות!"
"היתכן שתהיה כזאת, אצל החושבים על תכליתם?!"

רחישתה, אבל כשהגיעו הדברים לפירצות בעניני צניעות, קם הוא במלוא הדרו ונתקשה כעץ.

לשיא הגיע כאבו וצערו, לגבי הפירצה החמורה של פאות נכריות בכל צורה שהיא. בפורים אחד כשר' שמואל היה כבר מבוסס היטב, התחיל לצעוק וליילל על הפירצה של "פאות נכריות", כשהוא צועק ומדגיש שבפרט אצל אנ"ש החושבים על תכליתם, היתכן שתהיה כזאת?!?!

כשאחד מאנ"ש ביקש ממנו שיעביר את הנושא, וידבר יותר מעבודת השי"ת, ולא על נושא כזה, נענה ר' שמואל בשאגה: דער עיקר וויל דער הייליגער רבי יהדות פשוט! בעיקר רוצה רבינו הקדוש [ר' נחמן מברסלב], את הפשטות של היהדות!. [כאומר, אם רצונך להיות מקושר עם הרבי, אין זה על ידי שתפרח אתה בעולמות העליונים, אלא על ידי שתשגיח בעצמך על אשתך ועל בני ביתך לקיים כל דבר שביהדות בפשטות, בלי סילופים ושינויים שונים].

מתוך הספר שמואל בקוראי שמו עמוד מז-מח

שיכניסו את החומרות בעניני צניעות הנשים!

כשדיברו פעם עם ר' שמואל על זה שיש אנשים שהם מחמירים בחומרות גדולות בכמה נושאים הלכתיים, אבל אינם מונעים את נשותיהם מללכת עם פאה נכרית, הצטער ר' שמואל ואמר: אם היו לפחות מכניסים את החומרות במושגי הצניעות של הנשים, היינו מרויחים הרבה מזה!, אבל מה יש לנו מזה שהם מכניסים את החומרות בכמה ענינים, ומצד שני מקילים הם בכל הנוגע לגבי צניעותם של נשותיהם!.

וזאת על אף שידיד נפשו הרה"צ ר' לוי יצחק בנדר העיד עליו: "על ענין שמירת פיו ולשונו אפשר לומר עליו שהיה הוא ממש

הגאון הצדיק רבי שמואל שפירא זצוק"ל

"שהכלה לא תלך אפילו עם התיכה קטנה של פאה, בשום פנים
ואופן! ועד שאין הסכמה מפורשת לזה, לא יגשו אל שמועת השידוך!"

חידוש בדורות! ואם נרחיב את דברינו על נקודה זו, בהכרח שנקבל איזושהו הרהור תשובה להתלמד מדרכיו לשמור פינו ולשונינו יותר!, והוא יקבל נחת רוח בקבר שעוד אחד מישראל נזהר בפיו ולשונו על ידו! - עכ"ל ר' לוי יצחק זצוק"ל בדברי ניהום אבלים שאמר על ידיד נפשו ר' שמואל זצוק"ל, ואעפ"כ ראה ר' שמואל שרצון ה' לומר את הדיבורים הנ"ל.!

היתה זאת קנאות של אמת, של אש להבה בעבודת הש"י שפרצה בכל גבולותיה, ומטעם זה לא השאירה קנאותו שום קפידא בלב זולתו, ואדרבה הוקירוהו וכיבדוהו!, אף אלו שהדיבורים הללו היו מכוונים כנגדם.!

מתוך הספר שמואל בקוראי שמו עמוד מ"ח-מ"ט

דבר אחד ויחיד ביקש שיעמדו בשידוכים של נכדיו! שלא תלך עם שום תוספת מלבד המטפחת!

הצדיק הקדוש ר' שמואל שפירא זי"ע הי' ממעט מלהביע דעתו בעניני שידוכים שעשו בניו עבור נכדיו, אבל דבר אחד ביקש מבניו, כאשר עמדה על הפרק הצעת שידוכים, שיעמדו בכל התוקף על דבר אחד ויחיד, והוא: שהכלה לא תלך בשום אופן אפילו לא עם חתיכה קטנה של פאה, ועד שאין הסכמה מפורשת לזה, לא יגשו אל שמיעת השידוך בשום אופן, ורק לאחר שענין זה מסוכם באופן ברור אפשר לחשוב על השידוך.

התנאי המעכב שיהיה ל"סופר תפילין"!

כמו כן סיפר בנו הרה"ח ר' שמעון שפירא שליט"א, שכאשר היה אביו הצדיק ר' שמואל זי"ע, מחפש סופר ירא שמים שיכתוב תפילין עבור בניו, היה מקפיד שהסופר יהיה אדם שאשתו מכסה את ראשה רק עם מטפחת בלבד, וכאשר התברר לו שאשת הסופר,

מוסיפה קצה של פאה לראשה, היה נזהר ונמנע מלהזמין אצלו את התפילין, מפני שרצה שהתפילין יהיו נעשים בקדושה, אצל מי שבביתו שומרים על מצות כיסוי הראש כרצון הש"י בשלימות.

עדיף שיראו שערות בצדדים מאשר חתיכת פאה - פריזעט או שפיצ'ל!

פעם אחת שמע הצדיק ר' שמואל שפירא זי"ע על אחת ממשפחתו שהולכת עם חתיכת פאה בקצה המטפחת, [כלומר היא הלכה עם מטפחת, אלא שבקצה הי' איזה שפיצ'ל קטן העשוי משער פאה], נענה בכאב ואמר: היה עדיף יותר אילו במקום הקצה העשוי מפאה, היא היתה מגלה שם משערות ראשה הטבעיות!, מפני שהאמת היא שאין הבדל בין פאה לשערות, אלא שכשהיא הולכת עם פאה אזי היא לא מרגישה שהיא ממש עוברת על איסור גילוי ראש, אבל אם היא תגלה בקצה את שערותיה הטבעיות, היא תרגיש שהיא עוברת על גילוי שיער, וממילא היא תשתדל לכסות כמה שיותר, באופן שלא יתגלו חלילה, שערות שאפשר לכסותם.

על כן אני מעדיף שבמקום שתניח שם חתיכת פאה קטנה, ותחשוב שאינה עוברת עבירה, שהרי כמעט כל ראשה מכוסה עם מטפחת, עדיף שתגלה שם את שערות ראשה!!! כדי שתרגיש שהיא עוברת עבירה, ותשוב מהר בתשובה!.

עדות זאת שמענו מפי נכדו שליט"א, ששמע זאת מפי זקנתו הרבנית, שהיתה נוכחת כאשר ר' שמואל התבטא כך, והיה הדבר מפליא לתדהמת כל הנוכחים, על שיצא מגדרו והביע את דעתו בצורה ברורה ובהירה כזו!.

ועל אף שהיה נזהר מאד בכל דקדוקי הקדושה והצניעות, ובפרט באזהרת הזוהר הקדוש שלא להוציא אפילו שיער אחת החוצה, וכידוע דביקותו המופלאה ברשב"י ותורתו, ובביתו הקפיד מאד על

כל זה כידוע, שלא תיראה שיערה אחת החוצה, אפילו בבית. וכך חינך תמיד להיזהר באזהרת הזוהר אפילו בבית. וכוודאי לא היתה כוונתו להקל חס ושלום בגילוי שער כל דהוא, שאפשר לכסותו לגמרי כראוי. [ועל אחת כמה וכמה, שלא דיבר מאלה שמגלות סתם את השערות שמעל המצח, שאפשר לכסותם, וכל מי שאינה מכסה אותם, אין זה בגלל שאי אפשר לכסותם, אלא אך ורק בגלל התגברות היצר להכשיל את הרואים בפריצות, רחמנא לצלן]. אלא רצה ללמד עד היכן הדברים מגיעים, שידעו שאין הבדל בין פאה לשער, ולכן עדיף שתרגיש האשה שהיא מגלה את שערותיה, ואז היא תיזהר לכסות אותם כמה שיותר, עד שתשוב בתשובה שלימה, ותזכה לכסות את כל ראשה כראוי, מאשר שתצא לרחוב עם "פריזעט", ותחשוב שהיא עוד מקיימת את מצות כיסוי הראש כרצון הש"י.

עדיף שהבעל יוותר על כל הקיבוץ של ראש השנה ובלבד שאשתו תלך עם מטפחת!

העיד בפנינו אברך אחד מחסידי ברסלב, שאשתו היתה הולכת עם פאה נכרית, אך לאחר ששמע פעם את הרה"צ ר' שמואל שפירא זצוק"ל שהתבטא בצער ובכאב באומרו: "עדיף שהבעל יוותר על כל הקיבוץ של ראש השנה!, של רבינו מוהר"ן מברסלב זי"ע, וילך לו להתפלל במנין חטוף בשטיבלאך במשך כל הראש השנה!, ובלבד שאשתו לא תלך עם פאה נכרית!". באותו רגע ששמעתי דברים אלו, הבנתי עד היכן הדברים חמורים, ותיכף השפעתני בביתי להסיר את הפאה, וברוך ה' התחילה אשתי ללכת עם מטפחת.

והנה מלבד שכל יהודי מבין שאצל קדוש עליון כמו ר' שמואל, להיות מוכן לוותר על תפילה רצינית בראש השנה ולהתפלל בשטיבלאך במשך כל הראש השנה, הרי זה דורש הרבה

הגה"צ רבי שמואל שפירא זצוק"ל בעת השתפכות נפשו
בתפלה, על ציון רבו הרה"ק מוהר"ן מברסלב זי"ע, בערב
ראש השנה תשמ"ט

"עדיף שהבעל יוותר על כל הקיבוץ של רבינו בראש השנה, וילך להתפלל
במנין חטוף בשטיבלאך, ובלבד שאשתו לא תלך עם פאה!"

מסירות נפש, כפשוטו ממש!. בפרט לאחר שבמשך כל השנה הכין את עצמו לקראת היום הקדוש הזה, כפי שקיבל בדרך רבו הקדוש זי"ע.

אבל נוסף לכך היא המשמעות המיוחדת שישנה בין חסידי ברסלב למושג הקדוש של "הקיבוץ בראש השנה", אשר זה לשון הספר הקדוש "חיי מוהר"ן" אות ת"ג: "אמר, [הרה"ק ר' נחמן זי"ע], הראש השנה שלי עולה על הכל, וכו', שהמקורבים אלי יהיו כולם על ראש השנה איש לא יעדר, כי כל ענין שלי הוא רק ראש השנה. והזהיר לעשות כרוז, שכל מי שסר אל משמעתו ומקורב אליו, יהיה על ראש השנה אצלו, לא יחסר איש".

ובאות ת"ד כתב: "אחד אמר לפניו שהיה ניחא לו יותר להיות אצלו על שבת תשובה ולא על ראש השנה, כי אין לו מקום לעמוד שם בבית המדרש, וגם אין לו אכסניא טובה לאכול וללון, ומחמת זה דעתו מבולבלת מאד וכו', על כן היה טוב לפניו יותר להיות אצלו בזמן אחר ולא בראש השנה. השיב לו רבינו זכרונו לברכה, כן לאכול או לא לאכול, כן לישון או לא לישון, וכו', אך ורק שתהיו אצלי על ראש השנה, יהיה איך שיהיה!".

ובאות ת"ה כתב: "ענה ואמר, הראש השנה שלי הוא חדוש גדול! וכו', השם יתברך נתן לי זאת במתנה שאני יודע מהו ראש השנה, לא מבעיא [=לא רק] אתם כולכם בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפילו כל העולם כולו תלוי בראש השנה שלי!.

...אחד לא בא על ראש השנה מחמת רבוי מניעות וכו', אמר לו רבנו זכרונו לברכה, איני יכול לצייר לעצמי הצער הזה מה שאתה לא תהיה אצלי על ראש השנה וכו', ואמר בקול חזק מעומק הלב, ומה אומר לכם, אין דבר גדול מזה!... ואמר בזו הלשון בקול זיע סגי, "קיינ גרעסערס דערפון איז ניט פאר האנין"!

וגם אז למדנו שרצונו חזק להיות אצלו באומן על ראש השנה תמיד לאחר הסתלקותו, ושאיך דבר גדול מזה!...

אמר, שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון וכו', אע"פ שבכל השנה אפילו הוא בעצמו זכרונו לברכה לא היה יכול לתקנם, אבל בראש השנה גם הם יכולים לקבל תקונים!, כי אמר שהוא עושה בראש השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות!". עד כאן לשונו הקדוש של הרה"ק ר' נתן זי"ע, ששמע מפיו הקדוש של הרה"ק ר' נחמן זי"ע, וכתב זאת בספרו הקדוש "חיי מוהר"ן".

ומי לנו גדול מהרה"צ ר' שמואל זצוק"ל שהעיד על עצמו בשנתו האחרונה, כששאלוהו בביתו איך מסכן את נפשו בטלטול קשה כזה, עבור הנסיעה לאומן, כי היו צריכים לסחבו בכסא גלגלים במסירות נפש ממש, נענה ואמר: איך האב דאך א גאנצן לעב'ן געביינקט אויף דעם! הלא כל החיים היו לי כיסופים על זה, ועכשיו אם סוחבים אותי, וכי לא אניח את עצמי להיסחב?! - ומפורסם בין אנ"ש גודל מסירות נפשו של ר' שמואל בענין הקיבוץ בראש השנה, שמסר נפשו על קיום הקיבוץ במירוץ כל השנים, ובשנתו האחרונה נסע במסירות נפש לרוסיה, מיד כשהיתה האפשרות הראשונה להיות באומן בראש השנה.

ואף על פי כן אמר את הדיבור הזה, שעדיף לוותר על הכל ובלבד שהאשה תלך עם מטפחת!. מפני שזו היתה דרך רבינו הקדוש מוהר"ן זי"ע, שאמר, שעדיף שתסגרו את כל הספר שלי ובלבד שלא לעבור על סעיף קטן אחד בשולחן ערוך!, ואם כן זה עצמו היסוד הראשון והעיקרי לכל מי שרוצה ללכת בדרך רבינו זי"ע, כי הדבר הראשון, אחז רבינו, הוא: לחיזר ולהישמר שלא להיכשל בפגם כל שהוא מהחלבה, וזה עדיף על כל הענינים וכל התיקונים הגדולים ביותר בעולם!. ובפרט בעניני הלכה הנוגעים לקדושה וצניעות, שבזה הקפידו אנ"ש להחמיר בכל החומרות הגדולים ביותר כידוע.

הקדמה לדיבורים הנוראים שנאמרו ביום כ"פורים!

טרם נצטט מעט מדיבוריו הנוראים של הצדיק הקדוש ר' שמואל שפירא זי"ע שנאמרו בפורים, ננסה לתאר לקוראים היקרים, מעט מהמעמד הנורא, והרגעים הנעלים, שאפפו את ציבור השומעים, שזכו לעמוד ביום הקדוש והנורא - פורים - במחיצת אותו צדיק, ר' שמואל זי"ע, ביחד עם עובדי ה' האמתיים שבבית המדרש בירושלים, אשר היו בוערים כל אותו היום בהתעוררות נוראה, וכפי שמביא בקונטרס אגרת הפורים (עמוד 3) מדברי הרה"צ ר' לוי יצחק זי"ע שתיאר את ההתעוררות שאחזה באנ"ש ביום הפורים הקדוש, עוד בהיותו באומן, "באיזו יראת שמים עמדו אז אנ"ש בשעת קריאת המגילה" - היה מזדעק - "קרה הרבה פעמים שהבעל קורא היה צריך להפסיק באמצע הקריאה, מרוב הבכיות והיבבות והיללות של אנ"ש באותה שעה, שקולות יללותיהם הרעידו את היכל הקלויז!..." וממילא מובן עוצם היראה וההתעוררות שבערה בלבו של אותו קדוש, הצדיק ר' שמואל זי"ע ביום הפורים הקדוש.

וכפי שמתאר בקונטרס הנ"ל ואומר: "לא נגזים, אם נקבע ונאמר, שבשום אופן לא נוכל לתאר בכתב את היראת שמים וההתעוררות שראו אנ"ש אצל הרב החסיד ר' שמואל שפירא ז"ל ביום קדוש ונורא זה, - ובפרט את גודל ההתעוררות שהיה מקרין סביבו בעת קיום המצוה של "חייב איניש לביסומי בפוריא", - אנ"ש שזכו לראות אותו אז, ולשמוע את דבריו שיצאו בקולו, קול עוז, עומדים עד היום פעורי פה וחסרי מילים לגודל ההתעוררות שקיבלו מדבריו!.

צנוע ושקט היה רבי שמואל כל ימות השנה, אבל בהגיע ימי הפורים הקדושים בקע קולו כשופר, בדברי התעוררות והתחזקות גם יחד!. אנ"ש כבר עמדו הכן לקבל את פניו הלוהטים של רבי שמואל, הם ידעו לנכון שאז יהיה מה לשמוע מפיו, אשר הדבר הפלאי ביותר הוא, שבכל השנה כולה גזר על עצמו שתיקה מוחלטת והיה פיו סגור, אבל, כשנכנס היין בפיו, ביום קדוש זה, או אז ראו איזה סוד נורא ונפלא בוקע מגרונו, והיו אז דבריו כפטיש יפוצץ סלע, תובע ומתחנן! מפציר ומבקש מכל אנוש עלי חלד: "עורו ישנים מתרדמתכם!!! - - -"

זעקה אדירה שמילאה את חלל ההיכל, בקעה בפורים אחד מתוך גרונו של ר' שמואל, שזעק ללא הרף, שוב ושוב בלי להפסיק, "מה יהיה עם התפלה??!! מה יהיה עם התפלה??!!", האם כך צריכה התפלה להראות??!! , וזעקה זאת פילחה את הלבבות, והחדירה בהם התעוררות אדירה, עד שדמעות רבות זלגו מעיניהם! בתקוה לשפר את התפלה מהיום והלאה!". (שם עמוד 4).

ואז, באותם רגעים נעלים ונוראים, לא שכח אותו קדוש וטהור לעורר על - - "אויסטאן דעם ט-ר-י-פ-ה'-נ-ע-ם פ-א-ר-ו-ק-!!!" להסיר את הפיאה הטריפה!!!.

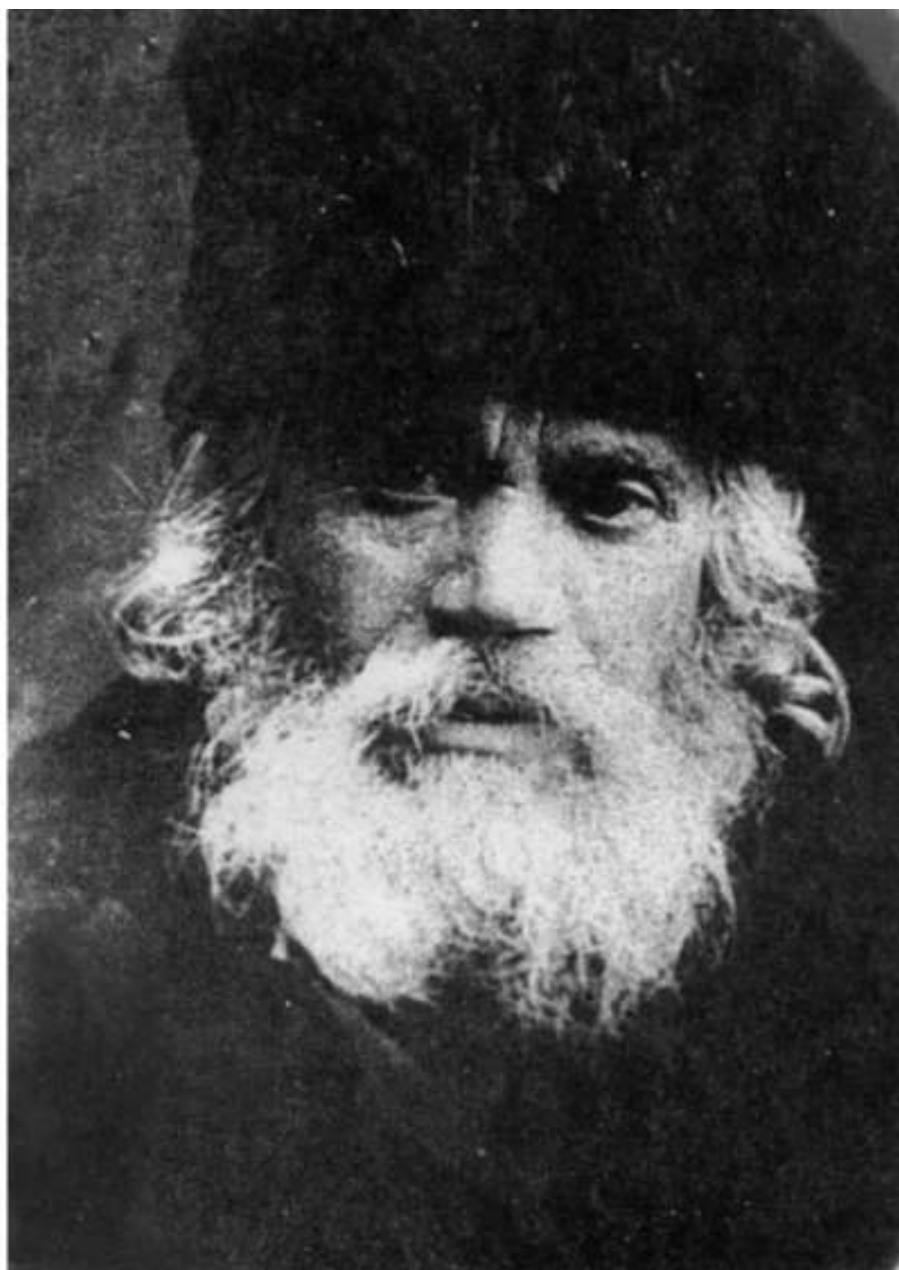
וכה היו דבריו הבוערים, שיצאו מלבבו הכואב:

שתפשוט מיד את ה"טריפה/נעם פארוק!!!"

הענין של הפאות זה כבר פרצה נושנה באוקריינא! (א אלטע פירצה אין אוקריינא)... באוזני שמעתי מר' אברהם שטערנהארץ סופר, שבשעה שהתחתן, הלבישו לה שם פאה, - שם באוקריינא זה כבר היה פירצה... וכששמע זאת ר' חיים שהיה הרב, - הוא היה קרובו, דודו, - שלח לקרוא לו ואמר לו, "בני, שהיא תפשוט מיד את הפאה הטריפה!!! אסור ללכת עם זה!!!" - ובלשונו הטהור: "מיין קינד!, זי זאל דאס שוין אויסטאן דעם ט-ר-י-פ-ה'-נ-ע-ם פ-א-ר-ו-ק-!!!, מען טאר דאס נישט גיין!!! - - -".

אגרת הפורים עמוד נ"א

השמעתם??!, ברגעים כאלו נעלים, כאשר הציבור עומד בעיצומו של יום הפורים הקדוש, וכולם מתרוממים ומתעלים, ומצפים לשמוע דברי חיזוק על מדריגות עליונות של עבודת התפלה!, והתקשרות לצדיק!, ושמחה!, וחיזוק!, ואמונה!, וכו' וכו', באותם רגעים קדושים דיבר אותו קדוש וטהור - לא פחות ולא יותר

הנה"צ רבי אברהם שטרנהארץ זצוק"ל

"זי זאל שוין אויסטאהן דעם טרייפה'ענעם פארוק! מען טאר דאס נישט גיין!
"שהיא מיד תפשוט את הפאה הטרייפה! אסור ללכת עם זה!"

- אלא על "אויסטאן דעם טריפה'נעם פארוק"!!! להסיר את הפיאה
הטריפה"!!

אכן הדבר לא נעם לחיכם של אלה שאינם חדורים בהכרה זו
שהדבר הראשון בחיים הוא: להתבטל אל רצון ה' בשלימות!, אשר
כל יגיעה והתאמצות לזכות לקיים פרט קטן מקיום מצות הבורא,
בלא התחמקות וזיופים, הרי זה שווה וחביב לפניו יתברך, יותר מכל
הרגעים הנעלים והמרוממים.

ולכן מצא לנכון אותו צדיק, דווקא ביום הקדוש והנורא הזה,
ודווקא ברגעים גבוהים ונעלים אלו, ודווקא בין ציבור עובדי ה',
במקום הקדוש בהיכל בית המדרש - לדבר, לעורר, ולתבוע, לזעוק,
ולבכות, על ה"טריפה'נעם פארוק"!!!, לגלות לכל מי שבשם ישראל
יכונה, שיחדור ויחקוק בעצמותיו, שאסור ללכת עם זה!!!. "מען
טאר דאס נישט גיין"!!! - - -."

הגה"צ רבי נחום פראנק זצ"ל

הגה"צ רבי נחום יצחק ב"ר זאב פראנק זי"ע - מבני עלייה של
ירושלים של מעלה, מאותם אנשי ירושלים הגדושים בש"ס ופוסקים,
אולם מתהלכים כאנשים פשוטים ללא שום פרסומים, - היה מתנגד
גדול ללבישת הפאה הנכרית, שהינה פריצות והרס לצניעות ישראל.

ופעם בפורים התחפשה אחת מכלותיו עם פאה נכרית, וכשנכנסה
לביתו באמצע סעודת פורים הרגיש מאד שלא בנוח, ובתוך הסעודה
לא יכל להתאפק ואמר: "זה מגעיל אותי"!, זה מפריע לי את שמחת

הפורים, ואינני יכול לסבול זאת"! . והיתה מוכרחה להוריד פריצות זו מראשה, וללכת כרצון השם יתברך, כמו בכל ימות השנה! .

נשלח ע"י בנו המוה"ל רבי יהודה לייב פראנק שליט"א

והנה האמת היא שכל בר דעת מבין, שאין שום הבדל בין פורים לכל שאר ימות השנה, שהרי האם יעלה על הדעת, שבפורים מותר לאשה נשואה לצאת בגילוי ראש, בלי לכסות את שערות ראשה? . ואם כן, כך ממש אין שום מקום להתיר לצאת עם דבר שנראה כמראה השיער. אבל בכל זאת הבאנו עובדא זו, כדי שממנה נראה עד היכן זה כואב ומפריע לכל יהודי ירא שמים.

מדברי קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר הרה"ק בעל "אמרי אמת" מגור
 זצוק"ל שנאמרו בכנסיה הגדולה, כפי שנתפרסם בשעתו,
 וזה לשון קדשו:
 "יצרא דעריות הבורנה גם כן כל ההלכשה שאינה בדרוכי הצניעות!"

אשת כ"ק מרן הרב הקדוש בעל "אמרי אמת" מגור זצוק"ל - אמו
 של כ"ק מרן אדמו"ר בעל "בית ישראל" זצוק"ל, וכ"ק מרן אדמו"ר
 בעל "לב שמחה" זצוק"ל - הלכה אך ורק עם מטפחת בלא שום
 תוספת כלל!

וכמו כן אשת כ"ק מרן ה"שפת אמת" זצוק"ל, ואשת כ"ק מרן
 ה"חידושי תרומ" זצוק"ל,

כולם קיימו את מצות כיסוי הראש עם מטפחת כרצון השיי!

גור

צאי לך בעקבי הצאן!

אשת הרה"ק הר"ר שמחה בונים מפשיסחא זי"ע הלכה רק עם מטפחת בלבד!. וכן אשת הרה"ק מקאצק זי"ע, ואשת הרה"ק בעל "חידושי הרי"ם" מגור זי"ע, ואשת בנו הרה"ק ר' אברהם מרדכי זי"ע, [אביו של מרן ה"שפת אמת" זי"ע], ואשת הרה"ק ה"שפת אמת" מגור זי"ע, - בין בזיווג ראשון ובין בזיווג שני, - וכן אשת הרה"ק האמרי אמת זי"ע בזיווג ראשון - אמם של כ"ק אדמו"ר בעל "בית ישראל" ו"לב שמחה" זי"ע - כולם הלכו רק עם מטפחת בלבד!.

רצוננו שנשותינו ובנותינו ילכו כמו נשי רבותינו הקדושים זי"ע!, אשר מפיהם אנו חיים!, וכל אורח חיינו מיוסד ובנוי על מנהגייהם, הליכותיהם, ודרכיהם בכל פרט ופרט!.

כ"ק מרן אדמו"ר
הרה"ק מגור בעל "בית ישראל" וצוקללה"ה

העיד בפנינו בעל העובדא, מחשובי חסידי גור שליט"א:
מעשה שהיה בעת שמחת השבע ברכות שלו, שהתקיימה בירושלים עיר הקודש, ובא כבוד קדושת מרן אדמו"ר בעל "בית

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "בית ישראל" מנור זצוק"ל
שאל על הכלה שהלכה עם פאה "מי זו הנערה הזו?" וחזר על
שאלתו שוב ושוב: מי זו הנערה הזו?!!

ישראל" מגור צוק"ל אל בית אביו, להשתתף בסעודת השבע ברכות, מפני שאביו היה מחשובי חסידי גור, והיה לו קרבת משפחה אל כ"ק אדמו"ר הבית ישראל זי"ע.

לאחר השבע ברכות ביקש אבי החתן מכ"ק אדמו"ר מגור זי"ע, שיואל לכבדו ולשמח את החתן בביקור בדירת החתן, שהיתה בנויה בקומה העליונה מעל דירת האב שבה התקיימה השבע ברכות. כ"ק אדמו"ר הבית ישראל זי"ע הסכים לבקשתו, לעלות אל הקומה העליונה, ולבקר בבית החתן שליט"א, לאחר סעודת השבע ברכות.

כאשר שמעה הכלה שכ"ק אדמו"ר זי"ע הסכים לעלות אחרי הסעודה ולבקר בביתה, נזרזה מיד בסיום הסעודה, והקדימה להיכנס לביתה, לפני שכ"ק אדמו"ר זי"ע יעלה ויבוא אל הבית, כדי שתוכל לחזות ולראות, את כל מהלך הביקור החשוב והנדיר.

והנה לפני שעלה כ"ק אדמו"ר ה"בית ישראל" זי"ע אל בית החתן, המתינה הכלה וציפתה לבואו במטבח, אשר דלת המטבח היתה מול דלת הכניסה אל הבית, כך שהיה אפשרות לעמוד במטבח, ולראות את כ"ק האדמו"ר זי"ע נכנס אל הבית.

והנה כאשר כ"ק אדמו"ר הבית ישראל זי"ע התקרב אל דלת הבית, שהיתה פתוחה, לפתע ראה את הכלה העומדת ומסתכלת מהמטבח, מיד פנה אל החתן שהלך לידו, ושאל אותו בפליאה, "ווער איז די מיידל?", מי זו הנערה הזו?! השיב החתן, "דאס איז די כלה", זו היא הכלה.

כ"ק אדמו"ר זי"ע נכנס אל הבית פנימה, והתחיל ללכת הלוך ושוב, אחוז שרעפים כדרכו בקודש, ובצידי החדר עמדו החתן, אבי החתן, אבי הכלה, אחי החתן, ושאר בני המשפחה. והנה לפתע, כאשר כולם עומדים ומביטים בחרדת קודש על כ"ק אדמו"ר זי"ע, הפוסע בחדר הלוך ושוב, ניגש כ"ק אדמו"ר זי"ע אל אבי הכלה

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "בית ישראל" מגור זצוק"ל
 התהלך אחוז שרעפים, בסערת קודש, ושאל שוב ושוב,
 על הכלה שלבשה את הפאה, "מי זו הנערה הזו?"
 "זוער איז די מיידל אין קאך?"

ושאל אותו, "ווער איז די מיידל אין קאך"?!, מי זו הנערה העומדת במטבח?! השיב אבי הכלה, "דאס איז די כלה"!, זו היא הכלה.

והיה הדבר לפלא גדול בעיני החתן, שהרי כ"ק אדמו"ר זי"ע, ידע מי זו העומדת במטבח, שהרי החתן אמר לו בפירוש שזו הכלה, ובעיקר התפלאו כולם מדוע כ"ק אדמו"ר זי"ע, מכנה אותה בתואר "מיידל" - "נערה", הרי הוא יודע שהיא כבר נשואה?! אך כמובן שאף אחד לא העיז לשאול את מרן הבית ישראל זי"ע, לפשר שאלתו, ומדוע קרא לה בלשון "מיידל".

כ"ק אדמו"ר זי"ע המשיך לפסוע בחדר הלוך ושוב, שקוע במחשבותיו הקדושות, והנה לא עבר זמן רב, ושוב פונה כ"ק אדמו"ר זי"ע אל אח הכלה, ושואל אותו - באותו לשון ממש - "ווער איז די מיידל אין קאך"?, - מי זו הנערה העומדת במטבח? ואחיה עונה כמובן "דאס איז די כלה", זו היא הכלה.

ופליאת כל הנוכחים הולכת וגוברת בכפל כפליים, מדוע כ"ק אדמו"ר זי"ע אינו רגוע, ומדוע הוא מרבה לשאול שוב ושוב, פעם, ופעמים, ושלוש, והכל באותו לשון, ווער איז די "מיידל"? [מי זו הנערה הזו], וזאת אחרי שהוא כבר יודע מי היא, והוא יודע שהיא כבר נשואה?!.

לאחר הביקור אמר כ"ק אדמו"ר זי"ע, שהוא מזמין את המחותנים עם החתן לביקור אצלו, בחדרו אשר בבית המדרש. כמובן שמיד באותו היום התאספו כולם, ונכנסו אל חדרו הקדוש. ואז פתח את פיו הקדוש בסערת אש קודש.

וכה היו דבריו הקדושים:

ידוע מה שאמרו צדיקים זי"ע, על דברי רש"י בפרשת תצוה (כ"ח פסוק ו') שכותב, "האפוד עשוי כמין סינר של נשים רוככות סוסים, וחוגר אותו מאחוריו כנגד לבו". ומובא מצדיקים, שפעם עבר רש"י

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "בית ישראל" מגור וצוק"ל
"בוודאי זה היה מן השמים, שהראו לי את זה, כדי שאני יתעורר
לתקן את הדבר הזה, שנשים הולכות עם פאה, ששערותיה נראות
כמו שערות של נערה!"

הקדוש ברחוב העיר, ולפתע עברו כנגדו, נשות השרים רוכבות על סוסים, ובלא כוונה, ראה אותם רש"י, והצטער מאד על שנכשל בראיית נשים בעל כרחו. עד שהגיע לפסוק זה, והיה צריך לפרש כיצד היה נראה האפוד, אז עלה בזכרונו, שכאשר עברו לפניו הנשים הרוכבות, ראה אותם חגורות בסינר, והבין שמן השמים הראו לו אותם, כדי שיוכל לפרש היטב את תואר מראה האפוד.

וכאן פנה כ"ק אדמו"ר ה"בית ישראל" זי"ע אל החתן והמחותנים, ואמר בזה הלשון: "איך האב דאך אין מיין לעבן, קיין מאהל נישט גיזען קיין מויד, וואס עפעס האב איך יעצט געזען?!", אוודאי איז דאס גיווען מן השמים, מ'האט מיר דאס געוויזן, כדי איך זאל נתעורר ווערן מען זאל מתקן זיין דעם ענין, וואס ווייבער גיין מיט א שייטל וואס זעט אויס ווי האר פון א מיידל.

זאג איך אייך, מען זאל זאגן פאר אלע, אז קיין איין ווייב זאל זיך נישט דערוואגען אנטאן א שייטל, וואס זעט אויס ווי האר פון א מיידל!".

- אני הרי מעולם לא ראיתי אשה, ואם כן מה פתאום כעת ראיתי?!, אלא בוודאי זה היה מן השמים, הראו לי את זה כדי לעורר לתקן את הדבר הזה, שנשים הולכות עם פאה, ששערותיה נראות כמו שערות של נערה.

לכן אני אומר לכם, שיאמרו לכולם, שאף אשה לא תהיין לחבוש פאה שנראית כמו שער של נערה!!.

כאשר יצאו המחותנים והחתן מן הקודש פנימה, הבינו על מה ולמה הצטער אותו צדיק וקדוש, ועל מה נסובו מחשבותיו הקדושות, כאשר הלך הלוך ושוב אחוז שרעפים, - שאז התבונן והתעמק, לדעת מה רצו לרמז לו מן השמים, מה רוצים ממנו שיתקן?!

"שיאמרו להלום, ישאלם אשה לא חתון לחבוש פאה ענר אית בהם שער של נערדו!"
ה"ם אמר"ר בעל "בית ישראל" מגור זקוק"ל

כעת הם הבינו כמה הצטער אותו צדיק וקדוש, וכמה כאב לבו הטהור של כ"ק אדמו"ר זי"ע, כאשר שאל פעם, פעמים, ושלוש, "ווער איז די מיידל?", על אף שכבר ידע מי היא, ומדוע כינה אותה בתואר "מיידל" [נערה] ולא בתואר אשה, מפני שכאב לו שאכן זה המצב, שאשה נשואה עדיין מתהלכת עם מראה שיער ממש, ועל ראשה נראה אותו נוי של שיער, שהיה עליה בהיותה נערה!. ועל זה עורר כ"ק מרן ה"בית ישראל" זצוק"ל, שיש להיזהר שלא לחבוש פאה כזו, שמרחוק היא נראית כמו שער.

שהרי בוודאי מובן לכל בר דעת, שלא התכוין מרן ה"בית ישראל" זצוק"ל לומר שאם אחרי שמסתכלים היטב ומתבוננים כראוי, מבחינים הבדל בין הפאה לשער, אזי מותר לאשה ללכת עם פאה כזו, שהרי חס ושלום לחשוב על דבר כזה, וכי ברשעים אנו עוסקים, והרי ידוע כמה מסר נפשו אותו צדיק וקדוש על טהרת עיניהם של ישראל. אלא כוונתו הקדושה היתה שאפילו מי שנכשל בראיה בעלמא במבט אקראי של שבריר רגע, כמו מבטו של כ"ק ה"בית ישראל" זצוק"ל בעובדא הזו, שבוודאי היה זה מבט אקראי ממרחק ובלי התבוננות כלל, רק ראה עמומה של רגע כל דהוא, בלא שום כוונת הסתכלות. ואם זה נראה אז כמו שערות, אזי על זה עורר כ"ק מרן ה"בית ישראל" זצוק"ל שיש להימנע מזה בכל תוקף. וכידוע שבימינו כל הפאות הם בגדר זה, שהם נראות כשער, ואפילו יותר נאות משער. ובוודאי שבראיה בעלמא כמו זו שמבוארת, הרי כל הפאות נראות כשיער, וכל אחד מבין שהפאה הגרועה ביותר של היום, היא נראית הרבה יותר כשיער, מאשר אותה פיאה שראה מרן ה"בית ישראל" זצוק"ל לפני יותר משלושים שנה!.

[וכך גם מסופר, בספר "עולמות של טוהר" חלק א' עמוד 227, שכאשר התקיימה שמחת ברית מילה אצל אחד מקרוביו, לאחר

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "בית ישראל" מגור צוק"ל
"הדבר אסור מדינא"

הברית התקרב אל פתח החדר לברך את היולדת בברכת "מזל טוב", כפי שהיה נוהג אצל קרובי משפחתו.

כ"ק אדמו"ר הבית ישראל זי"ע, ניצב ממתין בדלת, ולא פתח פיו לומר את ברכת המזל טוב. לאחר המתנה זמן מה, שאל כ"ק הבית ישראל זי"ע: היכן היולדת?. השיבו בני הבית: הנה היא כאן עומדת כל הזמן וממתנה לברכת הרבי.

"אבל היא אינה נראית כלל כנשואה, היא נראית כמו נערה!", השיב כ"ק הבית ישראל זי"ע בתמיהה, עס זעט דאך אויס וי א מיידל" [...]

לאחר אותו מעשה, לא נרגע כ"ק מרן ה"בית ישראל" זצוק"ל, וטיכס עצה כיצד לבער את הנגע הזה, שנשים חובשות פאות אשר שערותיהן נראות ממש כמו שערות הראש. ואכן ביחד עם עוד מגדולי הדור זצוק"ל, נוסחה קריאת קודש, אשר כ"ק מרן ה"בית ישראל" זצוק"ל הגיה את כל האגרת. ולאחר שתיקנו את כל התיקונים וההגהות של כ"ק מרן ה"בית ישראל" זצוק"ל, והביאו לפניו שוב את הכרוז, קראו בעיון רב. ולאחר מכן קם ממקומו והתחיל להכין את עצמו לחתום על הכרוז.

והעיד הרה"ח רבי ישעיה שיינברגר ז"ל, שהיה נוכח בשעה שהתכונן כ"ק מרן ה"בית ישראל" זצוק"ל לחתום על אגרת קודש זו. כאשר הגליון היה מונח על שולחנו הטהור, והעט בסמוך אל הגליון, והכל מוכן ומזומן אל הרגע הנשגב אשר בו יכתב על הגליון שמו הקדוש והטהור של כ"ק מרן ה"בית ישראל" זצוק"ל, אך מרן זי"ע התהלך בחדרו הקדוש תפוס שרעפים הלוך ושוב, אנחות ונהמות מחרידות התפרצו מלבו הטהור, במשך כל זמן הילוכו בחדרו הקדוש. פחד ואימה נוראה נפלה על ר' ישעיה זצ"ל, בראותו שסערת קודש מתחוללת כעת בלבו הטהור של כ"ק מרן זצוק"ל, הכואב

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "בית ישראל" מוגר וצוק"ל
"אין שום היתר!"

ומצטער בצער השכינה הקדושה המייללת ובוכה על בזיון מצותיו של הבורא יתברך, ועל צער התורה הקדושה המתייסרת על חילול מצוה קדושה זו, ועל צער נשמות בנות ישראל הקדושות, אשר נפשם מתייסרת על נזר תפארתם שנגזל ונחמס מהם על לא עוול בכפם, ועד עתה עדיין מתגבר היצר, ועושק מהן את הזכות להתעטר בנזר הצניעות, בקיום מצות כיסוי הראש כראוי וכיאות. [וכמו שכתוב באגרת קדשו המובאת להלן, שמדבר על כל איש ישראל, "אשר לבו כואב וחרד על קיומם של יסודות הקדושה של עם ישראל"]. ומי יודע מה התחולל בלבו הקדוש והטהור, בראותו ברוח קדשו את אשר יקרה באחרית הימים, ובוודאי ביקש והתחנן בשמי מרומים על נשות ישראל הכשרות, המוסרות נפשם בדור עקבתא דמשיחא, לעשות את רצון בוראם בשלימות, ובוודאי עורר רחמי שמים עליהם, שלפחות לפני ביאת משיח, יזכו הם לקדש שם שמים ברבים, ולא יהיו מתהלכות בראש כל חוצות, כאשר לראשם מונח הדבר "הדומה ממש לשער", אשר "הדבר אסור מדינא" כלשונו הטהור של כ"ק מרן זצוק"ל.

וכך האריך כ"ק מרן זצוק"ל להתהלך בחדרו זמן רב, ופניו בוערים בלבת אש קודש, עד שלפתע ניגש במרוצה לעבר השולחן, וכהרף עין תפס את העט, אך שוב הניחו מידי, והוסיף להמשיך בעבודת ההכנה הקדושה לפני החתימה, והלך בחדרו שוב ושוב, ברגש ואימה גדולה, ופניו הביעו ארשת פחד אלוקים נוראה. עד שלבסוף ניגש שוב לעבר השולחן, במהירות מופלאה, וחתם את שמו הקדוש והטהור, אשר מתנוסס לתפארה בשולי קריאת הקודש.

אך פירסום המכתב נשתהה, מחמת סיבות שלא היו תלויות בכ"ק מרן ה"בית ישראל" זצוק"ל, ועד שיצא הדבר לפועל, נשבה ארון הקודש בסערה בב' אדר תשל"ז, ולא זכינו שיתפרסם הדבר בחיים חיותו. אך בחסדי ה' עלינו, אשר רצון יראיו יעשה, זכינו שיתגלה

ביק מרן אדמו"ר בעל "בית ישראל" מגור זצוק"ל
"חייב כל הורא את דבר ה', והם על כבוד קונו, ובכוד תורתו הקדושה המדולל, ואשר
לבו פנאב וחדד על קיומו של ישראל הקדושה של עם ישראל, להקפיד כנוכר לעול!"

רצון כ"ק מרן זי"ע הקדוש והטהור, אל כל החפצים לעשות את רצונו בשלימות. כידוע שישנם כאלה שעושים רק את "ציויו" של מקום, אך אנו מדברים מאלו שרוצים לדעת מה הוא "רצונו" של מקום, וזאת נתגלה לכל דורשי ומבקשי ה' ב"אגרת קודש" זו, אשר חתימת כ"ק מרן ה"בית ישראל" זצוק"ל, מתנוססת עליה לעין כל.

וזה לשון ניצוצות אש קודש, מתוך ה"קריאת קודש" אשר הוגהה ונחתמה על ידי כ"ק מרן ה"בית ישראל" זצוק"ל:

"היות כי בעוונותינו הרבים, נפרץ באחרונה שנשים נשואות לובשות פיאה נכרית, הדומה ממש לשיער, מינים ממינים שונים, לא שערום אבותינו, עד שנראין כפרועות ראש חס ושלום, הרינו רואים חובה לעצמנו להודיע דעת תורתנו הקדושה, כי הדבר אסור מדינא".

"שאף במקומות שנהגו היתר בפאה נכרית, לא עלתה על הדעת להתיר פיאות נכריות כאלו!. ובכגון דא, אין שום היתר!".

"ולכן חייב כל הירא את דבר ה', וחס על כבוד קונו, וכבוד תורתו הקדושה המחולל, ואשר לבו כואב וחרד על קיומם של יסודות הקדושה של עם ישראל, להקפיד כנזכר לעיל!".

"ולעומת זאת הבטיחונו חכמינו זכרונם לברכה, כי האשה הכשרה, אשר הצניעות היא עדייה ותפארתה, זוכה לבנים מהוגנים, אהובים למטה, ונחמדים למעלה, כשתילי זיתים סביב לשולחנה".

ישראל אלתר

וידוע עד כמה היו חסידים אמיתיים, מתייגעים ועמלים על כל תג ואות שיצאו מתחת ידו הקדושה של כ"ק מרן ה"בית ישראל" זצוק"ל, וכמבואר בהקדמת הספר "רמזי בית ישראל", עד היכן כל קוץ ותג מדוייק בדבריו הקדושים, בפרט בדבר אשר חתם עליו את שמו הקדוש. אשר על כן בוודאי כל החפץ לעשות רצון צדיק, יודע

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "בית ישראל" וצוק"ל
מנור

באגרתו בענין חיווק מצות כיסוי הראש, מברך את הנמנעות
מלצאת עם כיסוי ראש הדומה לשער, ומקיימות את מצות
כיסוי הראש כרצון הש"י, שבזכות מצוה זו תזכה כל אחת:
"לבנים מחוגגים, אחרבים למטה, ונחמדים למעלה,
כשתילי זיתים סביב לשולחנה!"

שזאת התורה לא תהא מוחלפת, ולא יתכן לזלזל בדבר שעליו כתב כ"ק מרן ה"בית ישראל" זצוק"ל ש"דעת תורתנו הקדושה כי הדבר אסור מדינא"!, ו"אין שום היתר!", בפרט כאשר מדובר בדבר "אשר לבו כואב וחרד על קיומם של יסודות הקדושה של עם ישראל", ואשר האשה הנזהרת בזה מובטחת לזכות "לבנים מהוגנים, אהובים למטה, ונחמדים למעלה, כשתילי זיתים סביב לשולחנה".

[וכבר נתפרסמה קריאת הקודש של מרן ה"בית ישראל" זצוק"ל, בחוברת "אין לך יפה מן הצניעות", שיצאה לאור על ידי משמרת הקודש והחינוך בבני ברק, שבנשיאות הגר"ש וואזנר שליט"א, והגר"נ קרליץ שליט"א. וכמו"כ נתפרסמה שוב בחוברת "דעת רבותינו" בני ברק תשנ"ח עמוד 93. ובקובץ "הצנע לכת" שיצא לאור ע"י "משמרת החיים" עמוד צ"ד].

והעיד לפנינו אחד העסקנים שהיה נוכח בשעת מעשה, כאשר אמרו לכ"ק מרן הבית ישראל זצוק"ל, שעדיין יש מעכבים בפרסום הדבר, מפני שלא קיימו עדיין את מה שהתנה, שיצטרפו עוד כמה מגדולי ישראל משאר העדות, כדי שתיקון הדבר יתקבל ויתפשט בכל חלקי הציבור החרדי. אמר כ"ק ה"בית ישראל" זצוק"ל, שרצונו לשמור על אגרת זו, וקיבלה בידי הקדושות, ואמר בלשונו הקדוש: "דער חתימה בלייבט א חתימה"!, און דעת תנאי בלייבט א תנאי!", החתימה נשארת חתימה והתנאי נשאר תנאי. [וכיום ב"ה ישנם חתימות מעוד גדולי ישראל שליט"א שהתעוררו לחזק ולעודד את נשות ישראל, להפסיק לצאת לרשות הרבים עם פאה, ולזכות לשוב לכיסוי הראש עם מטפחת כרצון הש"י, כמו שהתפרסמה חתימת הגר"ש אויערבאך שליט"א, וחתימות הגר"נ קרליץ שליט"א, והגרמ"י ליפקוביץ שליט"א, ועוד]. ומן הסתם ראה ברוח קדשו, שיגיע יום שבו יתעוררו נשות ישראל, ויחפצו לקיים את מצות כיסוי הראש כרצונו יתברך כראוי, לכן הדגיש ואמר בפירוש, ש"החתימה נשארת

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "פני מנחם" זצוק"ל
מגור

חיוק ועודד את האכרך ששאל אותו בענין חסרת הפאה,
באמרו:

זהו דבר גדול! דאס איז א גרויסע זאך!

חתימה", למען תהיה חתימתו הקדושה לחיזוק ועידוד לכל נשות ישראל החפצות לזכות בקיום מצוה זו כראוי וכיאות כרצונו יתברך.

והנה מובן ופשוט שעל דבר שכתב עליו מרן ה"בית ישראל" צוק"ל, ש"הדבר אסור מדינא", בוודאי לא שייך להתפשר עליו, ולומר שרק כל הפאה אסורה, ואילו כאשר מניחים עליה כובע או שמכסים חלק ממנה עם מטפחת, אזי הדבר נהיה מותר, שהרי אם האיסור הוא בגלל שהפאה נראית ממש כשיער, כלשונו הקדוש באגרת קדשו, אם כן, כמו שאף אדם שומר תורה ומצות לא יתיר ללכת עם כובע או מטפחת על השערות, כאשר השערות מגולות למחצה לשליש ולרביע רחמנא לצלן, כך ממש אם הפאה היא דבר האסור מדינא, אזי לא שייך לזלזל בזה למחצה לשליש ולרביע חס ושלום. [וכל מה שפעם היו כאלו שניסו להתפשר על פאה עם כיסוי, היה זה רק בפאות של הזמנים ההם שלא היו נראות ממש כשיער, אבל הפיאות של ימינו שכולם נראות כשער ממש, אזי "הדבר אסור מדינא"!], ולא שייך לזלזל בו כאשר חלק מהשערות של הפאה, נראות לעין כל. רחמנא לצלן].

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "פני מנחם" מגור צוק"ל

בחורף תשנ"ה נכנס אחד מחסידי גור אל אדמו"ר בעל הפני מנחם צוק"ל, באומרו כי זוגתו מסתפקת האם כדאי להסיר את הפאה וללבוש מטפחת, שהרי כל חברותיה אינם הולכות עם מטפחת.

אדמו"ר הפני מנחם זי"ע עודדו באומרו, דאס איז א גרויסע זאך!, דאס איז א גרויסע זאך! [=זהו דבר גדול, זהו דבר גדול!].

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "פני מנחם" וצוק"ל
מגור

"יש גם בגור נטייה לכסות את הראש במטפחת אך היה
ענין של תוראת שעה!"

והוסיף לחזק את האברך, באומרו שהוא מעיד על אמו אשת מרן הגה"ק בעל אמרי אמת מגור זי"ע בזיווג שני (הרבנית בזיווג ראשון הלכה רק עם מטפחת, וכמו"כ הרבנית של מרן הגה"ק בעל השפת אמת זי"ע, בין בזיווג ראשון ובין בזיווג שני), ואילו הרבנית של הרה"ק בעל "אמרי אמת" זי"ע, בזיווג שני, - כשהיה הדור כבר פרוץ מאד לפני השואה, ורוב הנשים הלכו עם שיער מגולה, בלי כיסוי ראש כלל, - התחילה להוסיף אל המטפחת שעל ראשה, עוד קצה של "משהו" פאה, אך עם כל זאת, המטפחת היתה מכסה את כל ראשה, עד שכמעט לא ראו את הפאה. כך העיד אדמו"ר הפני מנחם זצוק"ל, והראה באצבעו הקדושה על קצה המצח, אז מ'האט קוים קוים גיזעהן די שייטל! (שבקושי ראו את הפיאה).

כיום יש גם בגור נמיה למטפחות

באחד מהעיתונים השבועונים שיצאו לאור לפני כעשרים שנה, התפרסם ראיון שערכו אצל כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה"פני מנחם" זצוק"ל, בהיותו עדיין ראש ישיבת "שפת אמת". [שכידוע דרכו בקודש עד סוף ימיו, היתה לא לדחות שום יהודי, אפילו עם הבקשה הפשוטה והזולה ביותר. ולכן לא ראה שום הצדקה לדחות את המראיין בגלל הטעם של "אינו לפי כבודו", אשר לא היו קיימים אצלו כאשר מדובר במילוי רצון הזולת].

כאשר המראיין מעלה את נושא חבישת הפאות אצל נשות גור, עונה לו כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה"פני מנחם" זצוק"ל: "כיום יש גם בגור נמיה לכסות את הראש במטפחת, אך היה ענין של הוראת שעה".

והנה מה שאמר "כיום יש גם בגור נמיה לכסות את הראש במטפחת", מן הסתם אין כוונתו לפשוטי העם, שלא זכו לדעת עד היכן הגיע כאב לבו הטהור של כ"ק מרן ה"בית ישראל" זצוק"ל

על שנשות החסידים מהלכות ברחובות עם פאה. אלא מסתבר שכוונתו היא לאותם בני עליה שזכו להתחמם לאורו הקדוש של כ"ק מרן ה"בית ישראל" זצוק"ל, כדוגמתו, [שהעיד על עצמו "ראיתי להבת אש וכופפתי את עצמי תחתיה במשך שלושים שנה"!] , אשר הם ידעו גם ידעו, כמה נגע ללבו הקדוש מצב כיסוי ראש הנשים בעדתו הקדושה, ועד היכן השתוקק שיזכו נשי עדתו לקיים את מצות כיסוי הראש כראוי, באופן שיהיו הם הסמל והדוגמא לאלו שנושאים את נזר הצניעות והקדושה בשלימות. ואותם חסידים נאמנים, הם אלו אשר גם בגור יש להם נטיה לכסות את הראש במטפחת.

והנה לגבי מה שאמר כ"ק מרן ה"פני מנחם" זצוק"ל, שכל מה שהלכו בגור עם פאות, היה זה מחמת שיש "ענין של הוראת שעה", הרי זה נפלא למתבונן לראות עד היכן הגיעה מידת דיוקן העמוק של מרן ה"פני מנחם" זצוק"ל, שהיטיב להגדיר את כל הענין בשני מילים "הוראת שעה". אשר מי שמתבונן יווכח לראות שהוראת שעה נאמר אפילו על דבר שהוא נשאר איסור גמור מדאורייתא!.

וכמו שכתב הרמב"ם (הלכות ממרים פרק ב' הלכה ד') על בית דין, "אם ראו לפי שעה, לבטל מצות עשה, או לעבור על מצות לא תעשה, כדי להחזיר רבים לדת, או להציל רבים מישראל מלהכשל בדברים אחרים, עושין לפי מה שצריכה השעה. כשם שהרופא הותך ידו או רגלו של זה כדי שיחיה כולו. כך בית דין מורין בזמן מן הזמנים לעבור על קצת מצות לפי שעה, כדי שיתקיימו כולם, כדרך שאמרו חכמים הראשונים, חלל עליו שבת אחת, כדי שישמור שבתות הרבה עכ"ל - כלומר, אף על פי שמעולם לא נמנו ופסקו בית הדין להתיר את הפאה, אפילו לא לפי שעה, אבל כוונתו של מרן ה"פני מנחם" זי"ע היתה, שיבינו

שזה הכל רק "כשם שהרופא חותך ידו או רגלו", ואין בזה שום היתר קבוע, רק מכיון שלפני השואה היו הולכות נשים רבות מנשי החסידים בגילוי ראש ממש, כידוע, לכן העדיפו את הפאה מגילוי ראש, אבל תמיד יש לכל אחד להתבונן האם גם כיום, עלינו להסתמך על דבר זה, של "חותך ידו או רגלו", כאשר בזמנינו ברוך ה' אין מניעה לקיים את רצון ה' בשלימות, בקיום מצוה זו.

כ"ק מרן אדמו"ר מדאראג שליט"א
נכדו של הגאון הקדוש מדאראג זצוק"ל
בעל "אמרי שפר"

אשר לא היה מסדר קידושין למי שהלכה עם פאה!

דאראג

הגה"ק ר' שמואל פרענקל זי"ע
בעל "אמרי שפר" מדאראג

צאי לך בעקבי הצאן!

אשת הגה"ק בעל "אמרי שפר" מדאראג זי"ע הלכה רק עם
מטפחת בלבד!.

תנאי מעכב בכל סידור קידושין!

הגה"ק ר' שמואל פרענקל מדאראג זצוק"ל, לא היה מסדר
קידושין, למי שהיתה לה פאה נכרית!!!.

ספר אמרי שפר החדש שיצא לאור ע"י נכדו הרה"ח ר' יהודה פרנקל
שליט"א, בסוף הספר במכתבו של הרה"ח ר' יצחק שמעון אסטרייכער
משיכון סקווירא, אות י"ג, מה ששמע מפי זקנו הרה"צ ר' יושע פרענקל
זצ"ל.

ומובא גם בספר "רבינו הקדוש מדאראג" פרק ט' עמוד ע"ט, מהוצאת
חסידו דאראג - בני ברק תשנ"ד.

ויש לציין שהקפידה הזו, שהיה מקפיד לא ללכת לסדר קידושין
למי שהיתה הולכת עם פאה, הוא הנהיג אפילו בדור ובאיזור פרוץ
מאד, כמו שבספרו "אמרי שפר" פרשת תולדות, אנו רואים שמצב

כ"ק מרן אדמו"ר מודאראג שליט"א
נכד הגה"ק מודאראג זצוק"ל
בעל "אמרי שפר"
אשר "היה מתנגד גדול לפאה נברית!"

צניעות כיסוי הראש, היה בזמנו נורא עד מאד, שהרי הוא אומר שם בזה הלשון, "החיוב מוטל על כל בן תורה שאפשר לו להוכיח, כי גם אם אינו דורש ברבים, על כל פנים מחויב לילך לבית כל אחד ואחד להוכיח!!!..."

והדבר הראשון שכותב שם להוכיח, הוא: "...הנשים בעונותינו הרבים, הרבה בגילוי שער ממש!!!, וגם הצנועות בגילוי מקצת!!!, ודבר זה הוא עון גדול רחמנא לצלן..." עכל"ק. כלומר ש"הרבה" מהנשים הלכו "בגילוי שער ממש!", והצנועות לא היו מכסות את כל ראשם אלא היו מגלות חלק מהראש!, ואף על פי כן לא היה מסדר קידושין לאשה שהלכה עם פאה נכרית!!!.

**נכרו הקדוש בעם רק פעם אחת ויחידה בחיים!
 "היתכן שנכרת הגה"ק מדאראג תחבוש פאה"!!?**

"זקני הקדוש בעל אמרי שפר מדאראג זי"ע, אשר הגה"ק בעל דברי חיים מצאנז זי"ע הכתירו לרבי ולפועל ישועות, היה מתנגד גדול לפאה נכרית.

אנחנו בני בניהם וחסידיהם, עלינו להחזיק במעוזי דרכם הקדושה.

מעולם לא ראיתי את אבי [הגה"צ ר' שמואל דוד קרויז] זצ"ל ברוגזה, ולא שמעתי ממנו דברים בכעס, מלבד פעם אחת, בעיר ראצפערט כשבאה לפניו אשה ממשפחתו בשייטעל [פאה] על ראשה, כעס ורגז ונתן בקולו עליה ועל בעלה, היתכן שנכרת הקדוש מדאראג, תחבוש שייטעל - פיאה - על ראשה?!!!".

ממכתב בנו הגה"צ זצ"ל מובא בספר "בירור הלכה"

כותב באגרת, שכשהחל להתפרץ פאה נכרית, דרש מרן החתם סופר וצוקיל
 על תיקון העניין, ובירך את "כל מי ששומע לדבריו, לילך בצניעות בדרך הורות
 ראשונים, יזכה לבנים מהוננים, ויתברכו בכל הענינים!"

כ"ק מרן הגה"ק רבי יוסף צבי דושינסקי וצוקיל
 "ודרים קילו בכת, מכלל הן אתה שומע לארץ"
 "וכל העם אחוזם חיל ורעדוהו בשמעם דברים אלו, יוצאים מפיו בליל כל נדריו
 בקדושה ובטהרה!"

דושינסקיא

צאי לך בעקבי הצאן!

אשת כ"ק מרן רבינו יוסף צבי דושינסקיא זצוקללה"ה, הלכה רק עם מטפחת בלא שום תוספת כלל. וכן אשת כ"ק מרן הגאב"ד הגרי"מ דושינסקיא שליט"א, הולכת רק עם מטפחת בלא שום תוספת כלל.

רצוננו שנשותינו ובנותינו תלכנה כמו נשי רבותינו הקדושים זי"ע!, אשר מפיהם אנו חיים, וכל אורח חיינו מיוסד ובנוי על מנהגייהם, הליכותיהם, ודרכיהם, בכל פרט ופרט!.

כ"ק מרן הגה"ק רבי יוסף צבי דושינסקיא זצוק"ל
גאב"ד ירושלים עיה"ק

יזכה לבנים מהוגנים! ויתברכו בכל הענינים!

מרן הגה"ק רבי יוסף צבי דושינסקיא זצוק"ל, רבה של ירושלים עיה"ק, כותב במכתב קודש (הנדפס בספר "זכרון למשה") בזה הלשון:

מרן הגה"ק רבי יוסף צבי דושנסקיא זצוק"ל
מותב בספרו שו"ת מהרי"ץ סי' קכ"ז
בענין איסור הפאה אשר נתבאר באריכות בתשובות "באר שבע"
"חלילה לזוז מזה אפילו זיז כל שהוא!"

"שמעתי למורי הגאון ר' יצחק זעקיל (פאללק) זצ"ל, בהתווכחו עם תלמיד החתם סופר, על סדר דברים שיצאו מפיו [של מרן החתם סופר זי"ע] בדרשה אחת, כשהחל להתפרץ פואה נכרית!!!

אמר הוא [הגאון רבי יצחק זעקיל פולק] ז"ל, סדר דבריו [של מרן החתם סופר זי"ע] היה לברך כל מי ששומע לדבריו לילך בצניעות בדרך דורות הראשונים, יזכה לבנים מהוננים!, ויתברכו בכל העינים!.

והרים [מרן החתם סופר זי"ע] קולו בכח, "מכלל הן אתה שומע לאו"!, [כלומר, שמזה שאנו שומעים את ברכתו הנפלאה, שמי שמקיים את הדברים האלו והולכת בצניעות "בדרך דורות ראשונים", זוכה "כן" לברכות, מזה נבין ונשמע מה רוצה היצר הרע לגרום למי ש"לא" הולכת בדרך זו, רחמנא לצלן]. וכל העם אחזום חיל ורעדה, בשמעם דברים אלו יוצאים מפיו בליל כל נדרי!, בקדושה וטהרה!!!".

עד כאן לשון עדותו של כ"ק מרן הגאון הקדוש מהרי"ץ דושינסקיא זצוקללה"ה.

"וחלילה לזוז מזה אפילו זיו כל שהוא"

מרן הגה"ק רבי יוסף צבי דושינסקיא זצוק"ל, כותב בספרו שו"ת מהרי"ץ סימן קכ"ז, לעיין במה שכתב "בתשובות באר שבע בשם מהר"ש פאדווא, וחלילה לזוז מזה אפילו זיו כל שהוא".

ונביא בזה מעט מלשון התשובות באר שבע סימן י"ח, אשר כתב על זה מרן המהרי"ץ זי"ע: "חלילה לזוז מזה, אפילו זיו כל שהוא".

"הדבר פשוט... דמה ששנו היתר להתקשט ולצאת בפאה נכרית בכולי גמרא, מיירי דוקא בפאה נכרית מכוסה תחת השבכה, ועל

ב"ק מרן הגה"ק רבי יוסף צבי דושינסקיא זצוק"ל
 עם נאמן ביתו הגה"ח רבי משה בלוי זצ"ל
 מאחוריו עומד הנאון רבי אליקים שלעזינגער שליט"א

כותב בספרו שו"ת מהר"י"ן סי' קכ"ז
 "עיין בתשובות תשובה מאהבה, שנשאל על פאה נכרית, וכתב:
 אין זה מדרכי הצניעות!
 ולא בשביל נשים כאלו נגאלו אבותינו ממצרים!"

ראשה רדיד, כמו [שמכסים את] השערות הדבוקות לבשרה ממש!...
 דכשם דשיער עצמה, הדבוק לבשרה ממש, מכוסה תחת השבכה, ועל
 ראשה רדיד, כך פאה נכרית זו הקשורה בשיער עצמה, היתה מכוסה
 עמהן תחת השבכה, ועל ראשה רדיד...

והשתא היאך יעלה על הדעת, שיהא מותר לצאת בפאה נכרית...
 אבל לעולם איסור דת משה ויהודית במקומו עומד, ודרך זו כבושה
 וסלולה בגמרא... דוק ותשכח". עד כאן מעט מדברי התשובות באר
 שבע, אשר "חלילה לזוז מזה זיו כל שהוא".

אין זה מדרכי הצניעות, ולא בשביל נשים כאלו נגאלו אבותינו ממצרים

עוד כתב שם בשו"ת מהרי"ץ: "ועיין בתשובות מאהבה
 חלק א' סימן מ"ז, שכתב השואל בעל מחבר ספר "טעם המלך",
 שהיה בנו של ריש אסי' בפראג, שנשאל על פיאה נכרית וכתב: אין
 זה מדרכי צניעות, ולא בשביל נשים כאלו נגאלו אבותינו ממצרים.
 עיין שם שהאריך בלשונו".

וזה לשונו של ה"תשובה מאהבה" שם: "שאל אותי אחד, אם
 אמת הדבר שאין איסור לנשים נשואות לקשט את עצמן בפאה נכרית,
 כי שמע מפי צורבא מרבנן, שאין איסור בזה כלל וכלל. ואמרתי
 אליו: אם בעל תורה הוא זה שאומר דבר זה להיתר גמור, ודאי אינו
 מבעלי יראה..."

לא יאות לנשים נשואות מבנות רחל ולאה לעשות כן במקומינו,
 כי אין זה מדרכי הצניעות, ולא בשביל נשים כאלה נגאלו אבותינו
 ממצרים, והן הנה בעוכרינו להאריך הגלות!". עכ"ל התשובה
 מאהבה המובא בשו"ת מהרי"ץ.

כ"ק מרן הגאון רבי ישראל משה דושינסקיא זצוק"ל
גאב"ד ירושלים עיה"ק
מבטיח הבטחות רבות של ברכות וישועות מיוחדות כדי
לשכנע שלא ללבוש פריזעט בשום אופן!
רק ללכת עם מטפחת בלבד, בלא שום תוספת כלל וכלל!

כ"ק מרן הגה"ק הגרי"מ דושינסקיא זצוק"ל
גאב"ד ירושלים עיה"ק

מבטיח הבטחות רבות של ברכות וישועות מיוחדות
כדי לשכנע שלא ללבוש פריזעט בשום אופן!

כ"ק מרן הגאב"ד הגרי"מ דושינסקיא שליט"א נשאל על ידי
אברך אחד, שאשתו מאד רוצה ללכת עם "פריזעט", מפני שגיסותיה
הולכות עם פריזעט, ומאד לא נעים לה ללכת רק עם מטפחת בלי
שום תוספת.

השיב לו מרן הגאב"ד הגרי"מ דושינסקיא שליט"א בתוקף,
שבשום אופן לא תלך עם פריזעט!, ואמר לאברך, "תאמר לאשתך
בשמי, שבזכות זה שהיא לא תלבש פריזעט, יהיה לה חיים מאושרים!
וילדים טובים!".

וכאשר ניסה האברך להפציר ולנסות שוב, שיסכים מרן הגאב"ד
שליט"א להתיר לה ללכת עם פריזעט, הוסיף ואמר לו מרן הגאב"ד
שליט"א, "מה היא רוצה שאני יוסיף להבטיח לה עוד?!, וכי לא די
בזה?" - וחזר שוב ואמר - "תגיד לה שאמרתי שבזכות זה יהיה לה
חיים מאושרים! וילדים טובים!, ושלא תתפעל מגיסותיה שהולכות
עם פריזעט, ובעזרת ה' יבוא יום וגם הם יסירו את הפריזעט וילכו
רק עם מטפחת!". וכך הוסיף ושיכנע את האברך שיעודד את אשתו,
לא ללבוש פריזעט בשום פנים ואופן.

הגאון רבי ישראל מנשה דושינסקיא זצוק"ל
גאב"ד ירושלים עיה"ק
"בעזרת ה' יבוא יום, וגם הם יסירו את ה"פריזעט",
וילכו כולם עם מטפחת!"

דזיקוב

צאי לך בעקבי הצאן!

אשת הרה"ק בעל "זרע קודש" מראפשיץ זי"ע הלכה רק עם מטפחת בלבד!, וכן אשת הרה"ק ר' אלעזר מדזיקוב זי"ע, ואשת הרה"ק בעל "אמרי נועם" מדזיקוב זי"ע, ואשת הרה"ק בעל "עטרת ישועה" מדזיקוב זי"ע, כולם הלכו רק עם מטפחת בלבד!.

בירושלים היתה דרה הרבנית מדזיקוב, והיתה רגילה לומר בשם זקנה הרה"ק מדזיקוב זצוק"ל, שהיה אומר:

כאשר נטבעים בים, אם טבעו רק עד הראש אזי אפשר עוד להינצל, אבל אם זה כבר מעל לראש, ולא מעונינים לצאת, אזי כבר מאד קשה להינצל!.

וסיים באומרו: אותו דבר זה לגבי הפיאה נכרית, כל הדברים [היינו אם נכשלים בשאר ענינים] אם זה עד לראש, אפשר עוד להינצל!, אבל אם זה כבר מעל לראש, ולא מעונינים לצאת מזה, - אזי קשה מאד להינצל!.

ולא היתה מסכימה בשום אופן שיבואו אליה אדמורי"ם ורבנים שרצו מאד לבקרה, - אם נשותיהם היו הולכות עם פיאה נכרית.

כ"ק אדמו"ר רבי יהודה'לע מדזיקוב זצוק"ל

אמר על ההליכה עם מטפחת בלי שום תוספת של "פריזעט" או "שפיצל"
"כך צריך ללכת, בגלל שבאמת זהו החיוב על פי הלכה וכך החלכה
דורשת שתלך כל בת ישראל, ואין זה חומרה, או הידור או חסידות ח"ו!"

כ"ק אדמו"ר ר' יהודה'לע הורביץ מדזיקוב וצוק"ל
 חתנו של כ"ק אדמו"ר בעל "אמרי חיים" וצוק"ל

שתידע שזה לא הידור ולא חומרא! אלא אסור מעיקר הדין!

העיד בפנינו בעל העובדא, שאשתו הולכת עם מטפחת ופריזעט, דהיינו שרואים בקצה ליד המצח חתיכת פאה, ואילו חתנו דרש מבתו שתלך אך ורק עם מטפחת, בלא שום חתיכת פאה. ואמרה הבת שאם הגה"ק ר' יהודה'לה זי"ע מדזיקוב, יבטיח לה שבזכות זה היא תזכה לבנים טובים, אזי היא מוכנה ללכת רק עם מטפחת.

נסעו האב והאם אל הגה"ק ר' יהודה'לה זי"ע, וסיפרו לו את העובדא כמות שהיא, שהחתן אומר שאינו מסכים שתלך עם שום חתיכת פאה - פריזעט, ואילו הבת אומרת שהיא מוכנה רק עם ר' יהודה'לה יבטיח לה בנים טובים.

בשמעו זאת, נזדעק ר' יהודה'לה ואמר, מה? בלי הבטחה היא לא מוכנה?, והרי כך חייבת כל בת ישראל להיראות!. והרי החתן צודק, שאסור בשום אופן ללכת אפילו עם חתיכת פריזעט!, וכי היא לא רוצה ללכת כמו שחייבים?, וכי רק עם הבטחות היא מוכנה לעשות מה שמוכרחים?, הרי בלי שום הבטחות ושום ברכות חייבת כל בת ישראל לכסות ראשה אך ורק עם מטפחת, בלי שום תוספת, אפילו חתיכה קטנה של פאה, של שפיצל, ושל פריזעט, ושום דבר שדומה לפאה!.

ואז פנה ר' יהודה'לה אל האמא שהיתה נוכחת בחדרו, והיתה לבושה עם מטפחת אבל עם תוספת קטנה של "פריזעט" (חתיכת

כ"ק מרן אדמו"ר רבי יהודה'לה מדיזיקוב וצוק"ל
"גם בלי שום הכטחות, ושום ברכות, חייבת כל בת ישראל לכסות
את ראשה, אך ורק עם טטפחת,
בלי שום תוספת של פריזעט ושפיצעל!"

כ"ק מרן אדמו"ר רבי יהודה'לע מדזיקוב זצוק"ל
 הראה בידו הקדושה על האשה שהלכה עם "פריזעט", ואמר:
 "כן כן! כך אסור ללכת! וגם את צריכה להוריד את זה, וללכת אך
 ורק עם מטפחת בלי שום תוספת!"

פאה), באומרו: כן! כן! כך אסור ללכת!. זה לא הידור ולא חומרא!
 אסור כך ללכת! וגם את צריכה להוריד את זה, וללכת אך ורק עם
 מטפחת בלי שום תוספת!. - כך אמר לה ר' יהודה'לה זי"ע במילים
 ברורות ונוקבות, והורה לה בפירוש שאסור ללכת כך.

וכך האריך הגה"ק ר' יהודה'לה זי"ע שעה ארוכה בדיבורים
 חריפים בחומר הדבר, שלפעמים היצר הרע מצליח להתגבר כל כך,
 עד כדי כך, שיש כאלו שאף שהם כבר זכו להיות מאותם נשים
 ההולכות עם מטפחת, עם כל זאת אינם מצליחות להתבטל לגמרי
 אל רצון ה', ועדיין מניחות מקום ליצר הרע, שימצא מקום לנוח על
 קצה ראשם, רחמנא לצלן. ואינם זוכות לכסות את כל ראשם כרצון
 השם יתברך בשלימות, בלי התחמקויות, ובלי לנסות להידחק למחצה
 לשליש ולרביע.

ולא הועילו כל שידולי ההורים שיבטיח לבתם בזכות זה בנים
 טובים, כי אמר שרצונו שהיא תידע "שכך צריך ללכת, בגלל שבאמת
 זהו החיוב על פי הלכה, וכך ההלכה דורשת שתלך כל בת ישראל,
 ואין זה חומרה או הידור או חסידות ח"ו"!!!.

דעתו על כיסוי הפאה בכובע

כאשר סיפרו להרה"ק ר' יהודה'לה זי"ע, שישנה התעוררות
 מסויימת ללכת עם פאות מכוסות בכובע, ביטל זאת באומרו "עס
 איז גאר נישט", זה שום דבר! וכמה פעמים הראה בתנועת ידו כאות
 ביטול שאם הולכים עם פאה הרי זה לא שווה, גם אם מלבישים
 עליה כובע וכדומה.

הכובע הוא פריצות נוספת!

פעם באו אל הרה"ק ר' יהודה'לה זי"ע, בשאלה על בחור
 שדורש שידוך שתסכים ללכת עם כובע על הפאה, וביקשו מר'

כ"ק מרן אדמו"ר רבי יהודה'לע מדזשיקוב וצוק"ל
 אמר על החולכים עם פאה ועליה כובע:
 "לוקחים פריצות אחת [פאה], ומניחים עליה פריצות שניה [כובע],
 ועוד מעיזים ואומרים על זה שזה צניעות!"

יהודה'לע שישכנע את הבחור שיותר, ויסכים שהכלה תלך עם פאה בלא כובע על הפאה. אמר הרה"ק ר' יהודה'לה: אינני מסכים בשום אופן שתלך עם פאה וכובע עליה!. פעם היו מקומות שהיה בהם פריצות של הליכה בפאה נכרית, והיו מקומות שהיה בהם פריצות של הליכה עם כובעים במקום מטפחות, והיום רוצים ללכת עם שני הדברים יחד, גם עם הפריצות של פאה וגם עם הפריצות של כובע!

וסיים באמרו: לוקחים פריצות אחת ומניחים עליה פריצות שניה, ועוד מעיזים ואומרים על זה, שזה צניעות!.

"שלא יקרה יותר כזה דבר בעירנו, שאשה תעיו ללוש פאה!"

כ"ק מרן אדמו"ר מוויזניץ שליט"א
 נכד הרד"ק בעל ה"צמח צדיק" מוויזניץ זצוק"ל,
 אשר אסף את כל בני העיר,
 ודרש לפניהם את המילים הללו:
 "מנער זאל נישט פאסירן אזא זאך אז א פרוי זאל אנמאך א שוימל!"
 (בהליכתו לתפילת שחרית ב"הושענא רבה" למוש עם בניו זקני הקדושים ז"ע)

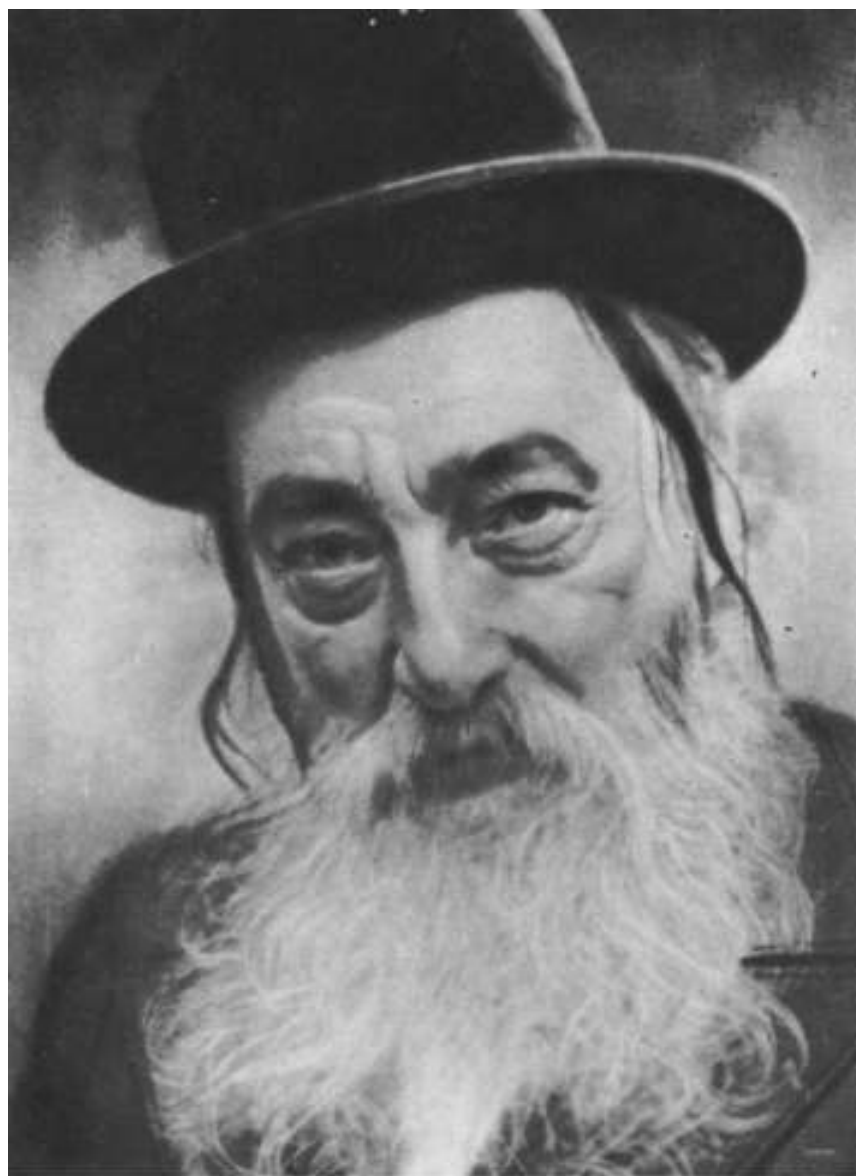
צאי לך בעקבי הצאן!

אשת הרה"ק ר' יעקב קאפל חסיד זי"ע הלכה רק עם מטפחת בלבד!, וכן אשת הרה"ק בעל "אהבת שלום" זי"ע, ואשת הרה"ק בעל "תורת חיים" זי"ע, ואשת הרה"ק בעל "צמח צדיק" זי"ע, ואשת הרה"ק בעל "אמרי ברוך" זי"ע, ואשת הרה"ק בעל "אהבת ישראל" מויזניץ זי"ע, כולם הלכו רק עם מטפחת בלבד! בלי שום כיסוי נוסף!.

רצונינו שנשותינו ובנותינו ילכו כמו נשי רבותינו הקדושים זי"ע!, אשר מפיהם אנו חיים!, וכל אורח חיינו בנוי ומיוסד על מנהגיהם ודרכיהם בכל פרט ופרט!.

בתקופת הרה"ק הצמח צדיק מויזניץ זי"ע, - שכיהן כרב בעיר ויזניץ, - התחילה אשה אחת ללכת עם פאה נכרית. הרה"ק הצמח צדיק זי"ע נרעש מאד, בשמעו את הפירצה הזו, ואף על פי שמעולם לא היה דרכו לדרוש דרשות בעיר, בכל זאת הפעם יצא מגדרו והורה

כ"ק מרן הרח"ק בעל "אחבת ישראל" מויזניץ וצוק"ל
כששמע על אחת שהתחילה ללכת עם "פריזעט",
כאב לו הדבר מאד!
"דאס האט אים שטארק וויי געטאן!"

לאסוף את כל העיר אנשים נשים וטף!. הקהל ששמע את הוראת הרב נחרד לשמע הדבר, בפרט שכאמור אף פעם בכל שנות רבנותו לא דרש הצמח צדיק שום דרשה!, ואילו כאן הוא מורה לאסוף את כל אנשי העיר אנשים נשים וטף!, ואכן התאספו כל הקהל הקדוש והמתינו בחרדת קודש לשמוע את דבריו הקדושים.

ויהי כאשר עלה הצמח צדיק על הבימה, פתח ואמר: "יותר שלא יקרה דבר כזה בעירנו, שאשה תעזו ללבוש פאה נכרית!" (מער זאל נישט פאסירן אזא זאך אין שטאט, אז א פרוי זאל אנטאן א שייטל!) עד כאן היו דבריו הקדושים, ומיד סיים וירד מהבימה!, וכל העם נרעד לשמע החריפות שבדבריו הקצרים הללו!.

וידוע שאותם נשים שהתחילו לפרוץ בויוזניץ וללכת עם פיאה נכרית, נענשו באסונות קשים רח"ל.

מפי אחד מתלמידיו המובהקים של מרן הרה"ק בעל "אמרי חיים" מויוזניץ זי"ע

שמעתי מפי הגה"ק ר' יהודה'לה הורביץ זצוק"ל שסיפר לי, שכאשר אחת מיוצאי חלציו של הרה"ק מויוזניץ בעל אהבת ישראל זי"ע, התחילה ללכת עם פריזעט, אף על פי שהמשיכה ללכת עם המטפחת, רק הוסיפה עוד חתיכה קטנה של פאה מעל המצח, בכל זאת כאב הדבר מאד לכ"ק מרן אהבת ישראל מויוזניץ זי"ע. (בלשון קדשו: דאס האט איהם שטארק וויי געטאן).

מפי אחד מתלמידיו של הרה"ק רבי יהודה'לה מדזיקוב זי"ע

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "אמרי חיים" מויוזניץ זצוק"ל
 אמר על ההליכה עם פאה:
 "בזמנים הקדמונים זה היה ממש מריסח"
 (מאר הדיוס חלק ב' עמוד שצ"ג)

כ"ק מרן אדמו"ר הרה"ק
בעל "אמרי חיים" מויזניץ זי"ע

הפאה היתה תמיד נחשבת "ממש טריפה"!

עובדא נוראה, שממנה נוכל לראות עד היכן הגיע גודל צערו של מרן הרה"ק בעל "אמרי חיים" מויזניץ זי"ע, על התפשטות ההליכה עם פאה בין נשות ישראל הכשרות, אפשר לראות בספר הנפלא "מאיר החיים" [מהרה"ח ר' נתן אלי' רוט שליט"א, אשר יצא לאור בהסכמת כ"ק מרנן האדמוריים מויזניץ שליט"א, והספר הראשון שכתב המחבר שליט"א - "קדוש ישראל" על מרן האהבת ישראל זי"ע - יצא בהסכמת כ"ק מרן בעל "אמרי חיים" זי"ע בעצמו].

וזה לשונו:

"פעם התפאר אדם בפני רבינו, כי בנותיו וכלותיו חובשות פאה נכרית, הגיב על זה מרן: "פלא! פלא! כיום פאה היא יחוס שלם, בזמנים קודמים זה היה ממש טריפה!!! וכיום עוד מתפארים בזה!?" עד כאן לשונו.

מאיר החיים חלק ב' פרק ט"ז מצות ה' ברה עמוד שע"ג

השיחה היתה בתקופה שלאחר מלחמת העולם השניה, שכידוע בשנים שלפני המלחמה ולאחריה התחיל הדבר להיות פרוץ מאד, והרבה נשים מבתים טובים זלזלו בקיום מצות כיסוי הראש, עד שהיו כאלה שלא כיסוי את ראשם כלל רח"ל. לכן התפאר אותו אדם, שבנותיו וכלותיו הולכות בדרך התורה והיהדות, וסיפר שאין הם הולכות בגילוי ראש, רק מכסות את ראשן בפאה כדת וכדין. ועל זה

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "אמרי חיים" מויוניץ וצוק"ל
 כתב והתם לזונתו ע"ה:
 "להיות לראיה ביד זונתי... מרת מרגליות תחי, אשר עכור זה
 שהיא עושה רצוני,
 שלא תלך מחיים והלאה בכובע הנקרא הוט"ע על ראשה...
 בדין הוא שיש לה חלק עולם הבא כאחד האמהות הקדושות...
 ושתנצל מכל פגע רעו"
 (מובא במכתבי אמרי חיים אגרת נ"י עמוד ל"ז)

אמר מרן ה"אמרי חיים" זי"ע את הדברים הנוראים הנ"ל, כדי שלפחות ידעו את האמת, ש"בזמנים הקודמים זה היה ממש טריפה!".

בדין הוא שיש לה חלק עולם הבא כאחד האמהות הקדושות!

ועד היכן הקפידו צדיקי הדורות לא לכסות את הראש עם כובע, אפילו כאשר הכובע כיסה את כל הראש!, ולא היה נראה כלל פאה בקצה!, אפשר לראות מהשטר הנורא שכתב הרה"ק בעל אמרי חיים מויזניץ זי"ע לאשתו הרבנית (מכתבי אמרי חיים - אגרת ג' עמוד ל"ו) "להיות לראיה ביד זוגתי ב"ק [=בת קדושים] הצנועה והחסודה מ' מרגליות תחי', אשר עבור זה שהיא עושה רצוני שלא תלך מהיום והלאה בכובע הנקרא "הוטע" על ראשה... בדין הוא שיש לה חלק עולם הבא כאחד האמהות הקדושות שרה רבקה רחל לאה!... ושתנצל מכל פגע רע חס ושלום!".

מזה אפשר לראות עד היכן הבינו צדיקי אמת את חשיבות הדבר, עד שהרה"ק בעל אמרי חיים זי"ע, בירך והבטיח על זה הבטחות נוראות כאלו, של "חלק עולם הבא כאחד האמהות הקדושות", והוסיף וכתב לה: - "ושתנצל מכל פגע רע ח"ו!", ולכתוב שטר מיוחד, ולחתום עליו בחתימת יד קדשו עם עוד שני עדים!, הכל בשביל להראות ולגלות את גודל השמחה של מצוה שהיה לו, בעת שראה את רצונה הטהור של זוגתו הצדקנית, שזכתה לעשות את רצון הבורא יתברך, ולקבל על עצמה "שלא תלך מהיום והלאה בכובע הנקרא הוטע על ראשה!".

לילדה לא יכול להיות ילדים!

פעם אחת נכנסה אל הרה"ק בעל "אמרי חיים" מויזניץ זי"ע, אשה שלא היו לה ילדים שנים רבות לאחר החתונה, וביקשה

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "אמרי חיים" מוונניץ וצוק"ל
"תקבלי על עצמך ללבוש מטפחת,
ואז אני מבטיח לך שיהיה לך ילדים!"

בתחנונים שיבטיח לה שתיפקד בזרע של קיימא. - אותה אשה לא הלכה עם מטפחת, אלא היתה לבושה עם פאה נכרית.

אמר לה האדמו"ר מויזניץ זי"ע, לילדה לא יכול להיות ילדים! תקבלי על עצמך ללבוש מטפחת ואז אני מבטיח לך שיהיה לך ילדים!, - בלשונו הקדוש: א מיידל קען נישט האבן קינדער!. כלומר: היות והיא נראית כילדה מפני שאינה מכסה את ראשה במטפחת, ולילדה לא יכול להיות ילדים, לכן רק אחר שקיבלה על עצמה ללבוש מטפחת, הבטיח לה שתיפקד בדבר ישועה ורחמים.

כלומר, אפילו שראה הרה"ק מויזניץ זי"ע, שלא יוכל לפעול זאת אצל כל אחד, מפני שהפחד ממה יאמרו הבריות שולט על הציבור, מכל מקום אצל אחת כזו, שכבר לא מתפעלת ממה יאמרו, על כן שידל אותה שתזכה לקיים את מצות כיסוי הראש כרצון השם יתברך, כדי שתזכה לישועה.

מצאצאי מרן חנה"ק בעל "דברי חיים" מצאנו זו"ע
אשר פוסק בספרו:
"שאפילו לתת התיכת משי [על המצה] שיהיה דומה לשער, אמור!"
(שו"ת דברי חיים יו"ד סימן נ"ט)

כ"ק מרן אדמו"ר מויזניץ שליט"א
"שווה לי לעשות את כל הכינים, אפילו אם לא אפעל, אלא שאשה אחת תסור
את הפאה!"

כ"ק מרן אדמו"ר מויזניץ שליט"א

הכל שווה לי בשביל אשה אחת!

אדמו"ר מויזניץ שליט"א ניסה פעמים רבות לעורר בענין ההליכה בפאה נכרית, וידוע לנו שבשנים האחרונות (תשנ"ה, תשנ"ו), בער בקרבו רצון עז לאסוף את כל נשי שיכון ויזניץ, ולדרוש בפניהם דרשה חוצבת להבות אש בגנות הפאות, וכאשר אחד העיר לכ"ק אדמו"ר שליט"א, שהוא חושש שזה יהיה בזיון לכבודו של הרבי מפני שהנשים לא יוכלו לקבל עליהם דבר זה, להסיר את הפאה, ענה כ"ק אדמו"ר שליט"א: "שווה לי לעשות את כל הכינוס, אפילו אם לא אפעל אלא שאשה אחת תסיר את הפאה!". אך לבסוף מסיבות שונות לא יצא הדבר לפועל עדיין.

דברי חיזוק ועידוד לקיום מצות כיסוי הראש כרצון השי"י

מתוך מכתב קודש

מכ"ק מרן אדמו"ר מויזניץ שליט"א

ט"ו טבת תשנ"ו לפ"ק

ישמח לבנו על אשר שמענו שנשים קבלו על עצמן לדקדק בצניעות, וחזרו למנהג ישראל מקדמת דנא, לבסות ראשן במטפחת ולא בפאה נכרית, כדי לצאת ידי דעת כל הפוסקים.

מה טוב ונאה דבר זה, וכמה גדר טהרה וגדר קדושה מתוסף בכך, וודאי שזכותן רבה בזה.

כ"ק מרן אדמו"ר מוויזניץ שליט"א
 "הנני מצטרף לחזק ולעודד את הני גבורי כח, המתעוררות להחליף
 מפאה נברית למטפחת!
 ומברכם מקרב לב, לבני, חיי, ומזוני רויחו, ובריות גופא,
 וכל מילי דמיטב!"

כ"ק מרן אדמו"ר מוויזניץ שליט"א

"ישמח לבנו על אשר שמענו שנשים קבלו על עצמן לדקדק
בצניעות, וחזרו למנהג ישראל מקדמת דנא, לכסות ראשן במטפחת
ולא בפאה נכרית, כדי לצאת ידי דעת כל הפוסקים!"

ובודאי שנשים צדקניות מקפידות לכסות שערן היטב באופן שלא יראה השער חוצה כלל וכלל גם בביתן.

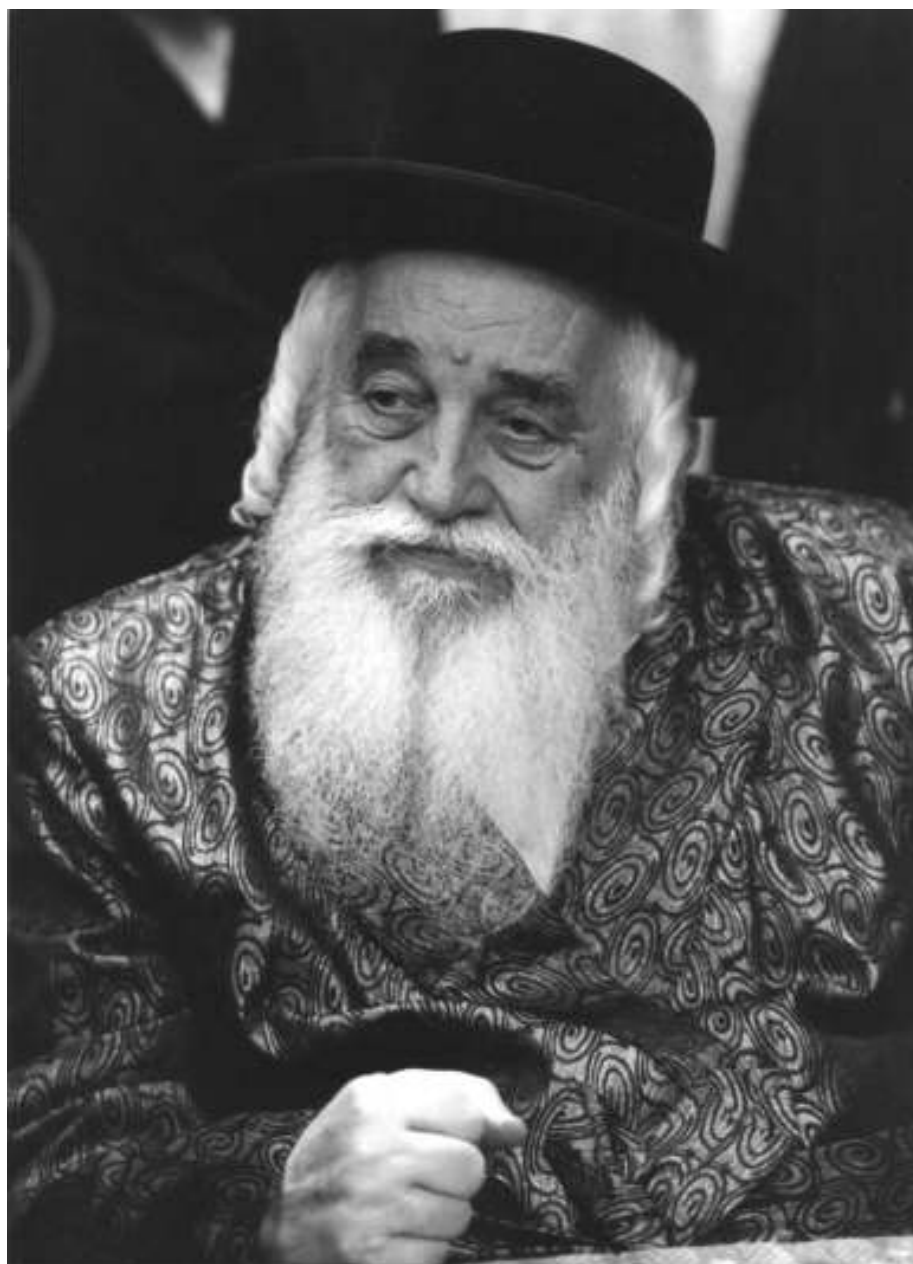
ויש בזה סגולה נפלאה לזכות לבנים צדיקים תלמידי חכמים, כמו שאמרו חז"ל על קמחית. חלקן של נשים המדקדקות בקדושה וצניעות רב בקירוב הגאולה, כמו שאמרו חז"ל (סוטה יא:): בזכות נשים צדקניות נגאלו ישראל ממצרים", ובזכותן עתידין להגאל, כדאיתא בילקוט (רות ד) "ואין הדורות נגאלים אלא בשכר נשים צדקניות שיש בדור".

עלינו לחזק ולעודד להני נשים צדקניות שרוצים ויכולים לחזור ללבוש כיסוי ראש, שלא בדרך פאה נכרית.

לזאת הנני מצטרף לחזק ולאמץ את הני גבורי כח המתעוררות להחליף מפאה נכרית למשפחה, ומברכנן מקרב לב לבני חיי ומזוני רויחי ובריות גופא וכל מילי דמיטב.

הק' משה יהושע בהה"צ מוהרח"מ זצ"ללה"ה

והעיד בפנינו האברך שזכה להיות השליח שעל ידו נתגלגלה זכות עצומה זו. לפרסם את מכתב כ"ק מרן אדמו"ר מויזניץ שליט"א. שכאשר חתם כ"ק אדמו"ר הגה"ק שליט"א על האגרת קודש הזו, נענה לעסקנים המתייגעים בעבודת הקודש של כיסוי ראש בצניעות כהלכה, ואמר להם בהתעוררות והתרגשות, אתם צריכים לדעת שזה - המכתב והחתימה - עדיין לא מספיק, העיקר תלוי בעבודה וביגיעה לפרסם ולעודד ולחזק את הדבר. ובירכם שיצליחו להחדיר את הדבר הקדוש הזה בין כל נשות ישראל.

כ"ק מרן אדמו"ר מויזניץ שליט"א
"העיקר תלוי בעבודה ויגיעה לפרסם ולעודד ולהזק את הדבר!"
ובירך: "שיצליחו להחדיר את הדבר הקדוש הזה, בין כל נשות ישראל!"

כ"ק מרן אדמו"ר מוויזניץ מונטי שליט"א

סחוק ומעורר בתמורות את הזוכים לקיים את מצוות בנימי הראש כמספדת מרצון השי"י, וכאשר שמע על כמה נשים שהתעוררו לכבוד ראשן עם מספדת דיבר בדרשה לפני האברכים, ובקש מהם שימסרו לעשותיהם בשמו, שמכרם בברכת ישראל כהפס"ז באופן מיוחד, וכשכר התחזקתן במצוות קדישה זו.

ותוסף לבקש, שכל אחד ימסר לדגשים בשמו, שהתחזקתם נרמה לו שמחה רבה, בשומעו שישנם בימינו נשים בשרות המשתקקות ומתעוררות לכבוד ראשן כרצון השי"י.

ב"ק מרן אדמו"ר מזוטשקא וצוק"ל
בן ב"ק הרה"ק ר' איתמר מנדבורנה וצוקללה"ה

קטעים מתוך ספרו הנפלא "הצניעות והישועה"

חיזוק הצניעות

אינו מתקיים כלל בלבישת הפאה!

כיסוי הראש הנועד לחיזוק הצניעות וההכנעה, והבושה והיראת שמים, אינו מתקיים כלל בלבישת הפאה נכרית!.

ובפרט הנעשים עכשיו, שהפאה נכרית היא לשם יופי ופריצות, לגרות היצר הרע, שיסתכלו בהם, ויחטאו בהרהורים רעים ר"ל, דלהראות היופי, הוא איסור חמור, ונענשו על זה הרבה רחמנא לצלן, והמנהג הזה, שמסתפקים בפאה נכרית לבד, הוא מנהג משובש מהמתחדשים, בכמה דורות שלפנינו שחידשו והנהיגו כך, להסתפק בפאה נכרית, וד' ינחנו בדרך האמת אמן ואמן.

העצי ארזים: המורים היתר, עתידין ליתן את הדין!

שוב ראיתי בעצי ארזים (סכ"א ס"ק ב') וסיים והמורים היתר, חדשים מקרוב, עתידים ליתן את הדין, עכ"ל.

ואע"פ שכתב רמ"א (א"ח סע"ה ס"ב) דמותר לקרות ק"ש נגד פאה נכרית, כבר כתב בזה בשו"ת חסד לאברהם (מהד"ת ס"ס פ"ז) וז"ל נראה ברור דלא הקיל, רק לענין ק"ש כו', עכ"ל. וממילא אין ראוי מרמ"א הנ"ל בק"ש, להתיר גילוי פאה נכרית.

וזה לשון הפרי מגדים (סי' ש"ג מ"ז ס"ק ט') אם רואה שער האסור בקריאת שמע, אם נאמר דחוזר וקורא באפשר, א"כ הוה ליה בפאה נכרית ספק תורה כו' עכ"ל, הרי דפמ"ג מחמיר בפאה נכרית גם לקריאת שמע דהוי ספק תורה, וכל שכן לענין איסור פריצות דחמיר מפי כנ"ל.

הוכחה מהרמב"ם שבנות ישראל לא הלכו עם פאה!

ויש להוכיח, דאין פאה נכרית, לבוש הראוי לבנות ישראל, שהרי ברמב"ם (ה' אישות פי"ג, ובטור אה"ע סע"ג) כתב הבגדים שהבעל חייב ליתן לאשתו, ולא הזכירו פאה נכרית וכו', וגם בתכשיטין כתבו הרמב"ם והמור שם, שנותן לה בגדי צבעונין להקיף על ראשה ופדחתה, ולא כתוב פאה נכרית על ראשה ופדחתה, שלא יתייפו בפאה נכרית, שלא היה זה יופי אצל בנות ישראל הכשרות, כי אשה יראת ד' היא תתהלל, ורק זהו היופי אצלן.

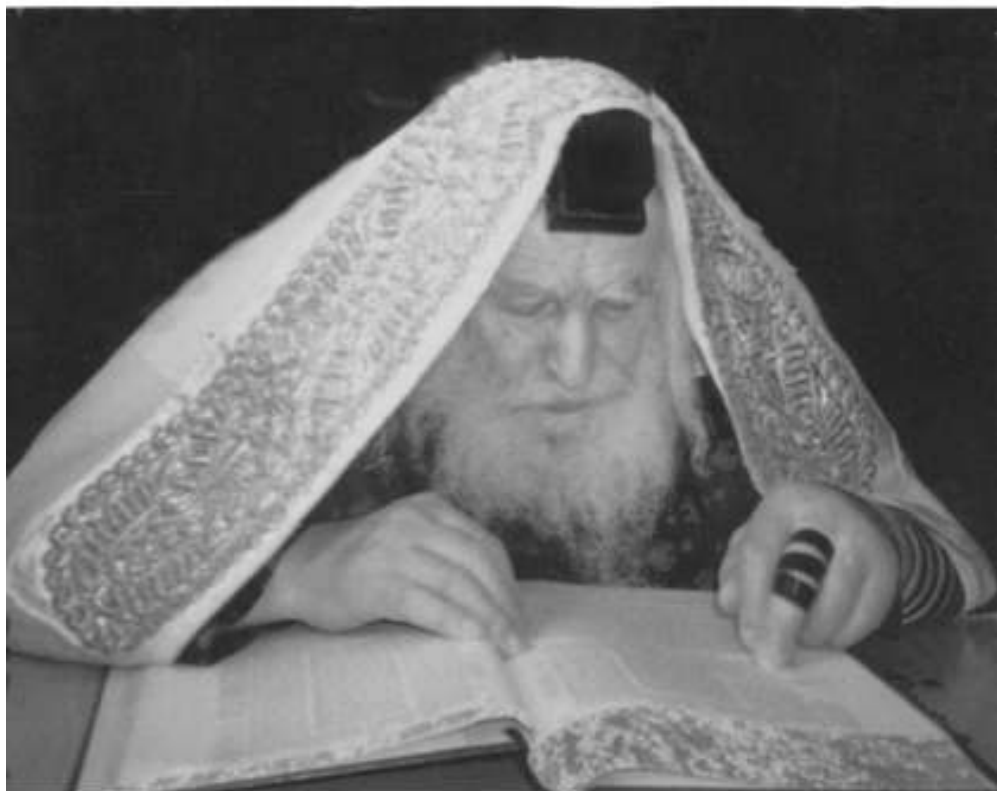
ורמוז בפסוק (שה"ש ו, ד) יפה את רעיתי כתרצה, פרש"י והקב"ה מקלסה על זה יפה את רעיתי, כשאת רצויה לי עכ"ל, דרק זהו היופי שלך, כשאת רצויה לי, דהיינו כשאת נוהגת בצניעות כרצוני.

הצניעות והישועה פרק ה' אות ט"ז-י"ט

אין לאשה להתקשט כלל, רק לפני בעלה

והרי כללא הוא, שאין לאשה להתקשט כלל, רק לפני בעלה, דתכלית הקישוט הוא למצוא חן, ולהיות אהובה בעיני הרואה אותה, וזה שייך רק לבעלה לבדו, ומפורש ברש"י (דברים כ"א י"ג) שהנכרים בנותיהם מתקשטות במלחמה, בשביל להזנות אחרים עמהם עכ"ל, הרי כמבואר, דהתקשטות בפני אחרים, גורם לזנות רחמנא לצלן.

"המנהג הזה, של הליכה עם פאה הוא מנהג משובש מהמתחדשים, בכמה דורות שלפנינו שחידשו והנתיגו כך!"
 "זה ינחנו בדרך האמת!"

כ"ק מרן אדמו"ר מזוטשקא וצוק"ל

מבוא מה"חסד לאברהם" שכתב: "דעיקר האיסור משום פריצות, שהיא מתנאית לבני אדם, מה לי שער עצמן מה לי פאה נכרית, תורה אחת להם, ואסור מן התורה!"

וכתב בשו"ת דברי חיים (ח"א יו"ד סי' ל') אם אין כונתו, רק לילך דרך שחץ, או כדי להתנאות בפני הבריות, בזה בעצמו, מתדמה להעכו"ם, שגם המה עושים, לשם פריצות ושחץ, ובודאי אסור כו', אפילו אם מכוין הישראל לתועלת כו' שההולכים במלבושי זולתינו, בדבר שיש בו צניעות ופריצות, עובר על לאו ולוקה מן התורה, ואפילו אינו מתכוין לדמות לעכו"ם, ואפילו ניכרת ביתר מלבושיה שהיא יהודית, ורק מלבוש אחד של עכו"ם, שמורה על מניעת הצניעות, עוברת על לאו כו' שבמלבוש אחד נמי עובר מן התורה כו' והעובר לוקה מן התורה, ולכן מדין תורה הקדושה אסור לילך אפילו בדבר אחד (של) פריצות, בדרך העמים עכ"ל, הרי ביאר לנו הדברי חיים ז"ל דכל להתנאות, הוא מדרכי העכו"ם, ועובר על לאו ולוקה מן התורה!.

ובשו"ת חסד לאברהם (מהר"ת אה"ע ספ"ז) למד זה, ממה שכתב רש"י ז"ל (כתובות עב. ד"ה אזהרה), מדעבדינן לה הכי, לנוולה מידה כנגד מידה, כמו שעשתה להתנאות על בועלה, מכלל דאסור (עכ"ל רש"י ז"ל) וכיון דעיקר האיסור משום פריצות, שהיא מתנאות לבני אדם, מה לי שער עצמן מה לי פאה נכרית, תורה אחת להם, ואסור מן התורה עכ"ל.

זה ודאי אסור ממש, מצד איסור הפריצות,
והדבר ברור לכל בעל שכל ישר!.

ובשבת [סב:] חשבו דברים שעשו בנות ירושלים להתנאות, ונענשו, והביאו קרא כי תחת יופי, פרש"י כי כל אלה יבא לך תחת יפיך! הרי דאסור.

ועכ"פ זה ודאי אסור ממש, מצד איסור הפריצות, להתקשט ביחוד בשיוצאת לחוץ, זה דבר ברור, לכל בעל שכל ישר, שיש בו ניצוץ מיראת אלקים.

"זיהרו הנשים הכשרות במאד מאד, ויתאמצו לקדש את שמו
 יתברך הגדול והקדוש, ובוזה יזכו את הרבים!
 ותחי משמורתם שלימה מאת הבורא ב"ה!"

כ"ק מרן אדמו"ר מזוטשקא שליט"א
 "הפאה נמרית היא לשם יופי ופריצות, לגרות היצר הרע שיסתכלו
 בהם, ויהמאו בהרהורים רעים רחמנא לצלק!"
 (כתמונה נראים מרן הגר"ש אלישיב שליט"א,
 וחתנו הגאון רבי יצחק וילברשטיין שליט"א)

חילול ה' עונשו חמור

יותר מחייבי כריתות ומיתות בית דין!

וכפי שידוע שבעוה"ר מלאה הארץ זימה רחמנא לצלן, חיוב להתבונן, שזה נמשך ע"י שהנשים הכשרות מזוללות בפרטים כאלה, על דרך שאמרו (ב"ר כ"ו ה') כל פרצה שאינה מן הגדולים אינה פרצה, וזה אחריות גדול בזה שההמון לומדים להקל, אפילו כשלא הקילו החשובים כלום, רק אנשים טועים וחושבים שהקילו, וק"ו כשרואים ממש שמקילים, אז הם פורצים ומקילים יותר ויותר, והוא עון של חילול השם ר"ל, שהוא איסור היותר חמור, שעונשו חמור יותר מחייבי כריתות ומיתות בית דין רחמנא לצלן.

ולכן יזהרו נשים הכשרות במאוד מאוד, מלהקל בכל הענינים האלה, ויתאמצו לקדש את שמו יתברך הגדול והקדוש, ובזה יזכו את הרבים, ותהי משכורתם שלימה מאת הבורא ב"ה, ויתברכו ממעון הברכות, ככל צרכיהם ומשאלותיהם אמן ואמן.

(פרק י"ב - אות כ"א - כ"ד)

כל המטרה של הפאה היא

להראות יפה ברחוב!

קטע מדברי חיזוק שאמר כ"ק אדמו"ר מזוטשקא זצוק"ל, לאחד שביקש לשמוע דברי חיזוק ועידוד בקיום מצות כיסוי הראש כרצון הש"י במטפחת. וענה לו אדמו"ר זצוק"ל בזה הלשון, [יום ד' כ' אדר ב' תשנ"ה]:

"כבר כל העולם צועק על זה, קיבלתי קונטרסים שמלקטים כל כך הרבה איסורים בלא שיעור, מה צריך יותר מזה, האמת היא שכל המטרה של הפיאות זה להראות לרחוב יותר יפה, לא עלינו, זהו כל התכלית!. כולם כבר יודעים שכל המטרה היא רק להראות יפה

"זה נמשך על ידי שהנשים הכשרות מזלזלות, על דרך שאמרו הו"ל
כל פרצה שאינה מן הגדולים אינה פרצה, וזה אחריות גדול כזה
שהתמון לומדים להקל!"

כ"ק מרן אדמו"ר מזומטשקא זצוק"ל

"כשרואים התמון שהחשובים מקילים, אז הם פורצים ומקילים יותר
יותר, והוא עון של חילול השם ר"ל,
דהוא איסור דאורייתא היותר חמור,
שעונשו חמור יותר מחייבי בריתות ומיתות בית דין רחמנא ליצלק!"

"כל המטרה של הפאה היא כדי להיראות יפה ברחוב!
איך הולכים ועושים דבר כזה, כדי למצוא הן ברחוב"?

כ"ק מרן אדמו"ר מזוז'טשקא וצוק"ל
"כיסוי הראש הנועד לחיזוק הצניעות, והחכמנה, והבושה,
והיראת שמים,
אינו מתקיים כלל בלבישת הפאה!"

לרחוב, שהרי כשהם יוצאות לרחוב אז הם מתלבשות יפה, ובבית
לא משנה להם איך נראים.

והאמת היא כך, שעל פי שולחן ערוך כשהבעל לא בבית אזי
לא נותנים לה כסף להתקשט עם תכשיטין. "לא ניתנו תכשיטין אלא
לביתה". מלבד לבעלה אין צורך בקישוטין.

אם כן מה צריך יותר לדבר, הרי זה הכל כדי למצוא חן לאחרים,
זה מאה אחוז ככה, כל הרהור זהו איסור, אז איך הולכים ועושים
דבר כדי למצוא חן ברחוב, זה הרי כל הדבר".

כ"ק מרן אדמו"ר מטאחש שליט"א
 "עלינו להיזהר ולהישמר בכיסוי הראש בצניעות, באופן הצנוע ביותר,
 שלא יהיה באופן בולט ח"ו, ושלא יהיה שונה מהדורות הקודמים,
 ועל אחת כמה וכמה, עד היכן יש לנו להיזהר
 ולהישמר מלבישת "פריזעט"
 וכיוצא בזה!"

צאי לך בעקבי הצאן!

אשת כ"ק מרן הרב הקדוש רבי אלימלך מטאהש זצוק"ל, הלכה רק עם מטפחת בלבד. וכן אשת בנו הרב הקדוש רבי מרדכי מדעמעטשער זצוק"ל, ואשת בנו כ"ק מרן אדמו"ר מטאהש שליט"א, כולם הלכו אך ורק עם מטפחת בלבד, בלי שום תוספת של דברים אחרים כלל חס ושלום!

רצוננו שנשותינו ובנותינו ילכו כמו נשי רבותינו הקדושים זי"ע, אשר מפיהם אנו חיים, וכל אורח חיינו בנוי ומיוסד על מנהגיהם ודרכיהם בכל פרט ופרט!

גודל הזהירות מכל שינוי בקשירת המטפחת

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר מטאהש שליט"א, שאחת מאחיותיו נמלטה בשנות המלחמה העולמית הראשונה לאנטווערפן. אחרי שעברו כמה שנים שגרה עם בעלה באנטווערפן, שלחה אגרת לאביה הרה"צ ר' מרדכי מדעמעטשער זצ"ל - אביו של כ"ק מרן אדמו"ר מטאהש שליט"א - ובה היא שואלת שהיות והיא רגילה ללכת עם המטפחת כפי מה שנהגו לקשור את המטפחת בבית אביה. שהיו קושרים ומתעטפים בה בצורה מיוחדת. וכאשר היא דרה בעיר אנטווערפן שאין רגילים לקשירה ועיטוף בצורה מיוחדת כזו, אזי על

ב"ק מרן אדמו"ר מטאדש שליט"א

סוף ג' ענפם רק עם טמפתו, בלי שום
אמר לבחור שחיה לפעולה מנישים שנה, ורצה לזכות בשידוך שתלך רק עם טמפתו, אל תעשה את השידוך!
תוספת:

אם היא לא מסכימה לוותר על ה"פריוועט", וילכת רק עם טמפתו, אל תעשה את השידוך!

ידי זה היא מושכת עיני הרואים בכל מקום שהיא הולכת. על כן היא באה בשאלה, האם מותר לה לשנות את אופן קשירת המטפחת שלא יהיה באופן בולט, או שעדיף להישאר כפי שנהגו בבית אביה בלי לשנות כל דהוא מאופן קשירת המטפחת. ושלחה עם מכתבה צילום מצורת קשירת המטפחת שעליה היא שואלת, האם היא מותרת לשנות לאופן הקשירה הזה.

וכאשר קיבל אבי הקדוש זצ"ל את האגרת, הלך אל אביו זקני הקדוש רבינו אלימלך מטאהש זצוק"ל, לשאול את דעת קדשו בזה. ולאחר ששקלו ודנו בענין, החליטו להתיר לה לשנות את קשר המטפחת כפי האופן ששלחה בצילום, מפני שהיתה הצורה השניה של קשירת המטפחת גם כן באופן צנוע בתכלית הצניעות, וכיסתה את כל ראשה בהידור רב, אלא שזה היה שונה מכפי שהורגלה מבית אביה עד עתה, לכן התירו לה זאת, מפני שלא היה בזה שום חסרון בשלימות כיסוי הראש בתכלית הצניעות.

וכאשר חזר אבי הקדוש מבית אביו, אסף את כל בנותיו, ואמר להן: ראו בנותי, ותלמדו מאחותכם, מה זה יראת שמים אמיתית של בת ישראל כשרה. שאפילו שהיא דרה במדינה רחוקה, ואם היא היתה משנה את קשירת המטפחת לא היינו יודעים מזה כלל, כי לא חשבו לנסוע בימים ההם ממדינת הונגריי לבלגיי. ואפילו שלא עלה על דעתה ללבוש "פריזעט" וכדומה, אלא רצונה להמשיך לכסות את ראשה אך ורק עם מטפחת, ורק רצתה לשנות את אופן קשירת המטפחת, אף על פי כן מחמת גודל יראת שמים שבה, פיחדה לשנות מלבוש האבות, ושלחה לשאול את דעת אביה וזקנה האם רצון הש"י שתשנה או לא.

וסיים כ"ק מרן אדמו"ר מטאהש שליט"א, שמכאן אנו רואים עד היכן עלינו להיזהר ולהישמר בכיסוי הראש בצניעות. שאפילו כשזוכים ללבוש מטפחת, צריך להיזהר שתהיה הקשירה באופן הצנוע

בי"ק מרד אדמו"ר מטאד"ש שליט"א
אמר לכוהן בא בשנים, ירצה שידוד עם מטפתי:
"דגני מברך אתך שתמצא שידוד, שתמכום ללכת רק עם מטפתי, בלא שום פרוזעס ושפוצל"י"

ביותר, שלא יהיה באופן בולט ח"ו, ושלא יהיה שונה מהדורות הקודמים, ועל אחת כמה וכמה, עד היכן יש לנו להיזהר ולהישמר מלבישת "פריזעט" וכיוצא בזה, שעל זה לא עלה על דעתה לשנות בשום פנים ואופן, אפילו מחמת כל החשבונות והתירוצים שבעולם.

כ"ק מרן אדמו"ר מטאהש שליט"א

מעשה בבחור למעלה מעשרים שנה

מעשה בבחור שבא לשאול את כ"ק מרן אדמו"ר מטאהש שליט"א, היות והוא כבר בחור בא בשנים, למעלה מעשרים שנה, ועדיין לא נזדמן לו שידוך כרצונו וחשקו שתסכים לקבל על עצמה שלא תלך עם פריזעט, רק תכסה ראשה עם מטפחת בלבד. והיות ועכשיו נזדמן לפניו שידוך טוב עם בעלת יראת שמים ומושלמת במדות טובות, אבל אין היא מסכימה ללכת עם מטפחת בלבד, על כן רצונו לשמוע דעת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א האם להסכים לעשות את השידוך או לא, כי השנים חולפים ועוברים, ואנה אני בא?!.

השיב לו כ"ק מרן אדמו"ר מטאהש שליט"א: אם היא אינה מרוצה להסכים לוותר על הפריזעט, והיא מתעקשת לא ללכת עם מטפחת, אזי אל תעשה את השידוך. והשי"ת יעזור שתמצא שידוך טוב שתסכים לכסות ראשה רק עם מטפחת בלבד. וכך היה, שבשבוע שלאחריו נשתדך בשעטומ"צ עם שידוך שהסכימה לכסות את כל ראשה עם מטפחת בלבד.

כ"ק מרן אדמו"ר מטאהש שליט"א

כל אלה שאינן הולכות היום עם מטפחת, רק עם "פריוזעט" או
"שפיצל" וכיוצא בזה, הרי זה עצמו שינוי!
שהרי בדורות הקודמים כולם הלכו רק עם מטפחת, ואם כן עצם
ההליכה שלהם, היא היא השינוי הגמור מדרכי אבות!

האם מותר לשנות ממה שהאמא נוהגת?!

מעשה בבחור שלמד את הסוגיא של פאה נכרית עם אחד האברכים, וכאשר ראה עד היכן הדברים מגיעים, שמעולם לא התירו ברשות הרבים, החליט שרצונו בשידוך שתכסה ראשה רק עם מטפחת בלבד. אבל אמו התנגדה לזה, ואמרה שאין היא מסכימה שכלתה תהיה יותר צדיקה ומהדרת ממנה. כידוע שזהו אחד מהאופנים שעל ידם היצר מתגבר ביותר, אפילו אצל המשפחות המהודרות ביותר, בכל זאת אם האמא לא זכתה לקיים את מצות כיסוי הראש בשלימות, ועדיין היה עליה התגברות גדולה מפיתוי היצר, להניח לו מקום על ראשה, על ידי ה"פריזעט" או ה"שפיצל", אזי היצר מסית אותה להילחם עם כל הכחות, למנוע את כל יוצאי חלציה, מלזכות ללכת עם מטפחת כרצון הש"י, כי היצר מכניס בלבה פחד, ומורא, שחס ושלום לא יזכו יוצאי חלציה לקיים את רצון הש"י יותר טוב ממנה, או יותר בשלימות ממנה. ה' ירחם.

וכך היה בעובדא שלנו, שהאמא לחמה נגדו בכל תוקף, וכמובן שעטיפה את הכל באיצטלא דמצוה, שהרי אסור לבן לשנות מדרכי אבות, ואם כן אסור לכלתה לכסות ראשה באופן אחר ממנה! אפילו שזה ענין של הלכה, בכל זאת האיסור לא לשנות מדרכי האמא, הוא נעשה היום חמור יותר מהכל. כך היא טענה, והתנגדה עם כל הכחות. עד שהוחלט שילך הבחור לשאול את פי כ"ק מרן אדמו"ר מטאהש שליט"א, וכאשר שאל הבחור את פה קדשו של כ"ק מרן שליט"א, האם מותר לשנות מלבוש אמו, שהרי אמו אינה מכסה את ראשה עם מטפחת בלבד, ואם כן אולי אין מן הראוי שהדור הצעיר ישנה לכסות ראשו רק עם מטפחת בלבד.

השיב לו כ"ק מרן אדמו"ר מטאהש שליט"א: "לא זו בלבד שאתה רשאי, ומותר לך לשנות, אלא יש לך לשנות, ועליך לשנות. מלבד מה שכל אלה שאינם הולכות היום עם מטפחת, רק עם

כ"ק מרן אדמו"ר מטאחש שליט"א
 "לא זו בלבד שמותר לך לשנות ממה שהאמא שלך נוהגת, שאינה
 לובשת מטיפה, אלא יש לך לשנות, ועליך לשנות!"
 וסיים: "נישט נאר דו מעגסט, נאר דו דארפסט!"

"פריזעט" או "שפיצל" וכיוצא בזה, הרי זה עצמו שינוי מהדורות הקודמים, שהרי בדורות הקודמים כולם הלכו רק עם מטפחת. ואם כן עצם ההליכה שלהם, היא היא השינוי האמיתי מדרכי אבות. אבל אפילו בלי כל זאת, הרי לא שייך כאן ענין זה של שינוי מדרכי אבות כלל, ואדרבה, לא זו בלבד שמותר לשנות, אלא יש לך לשנות, ועליך לשנות. וסיים: "נישט נאר דו מעגסט משנה זיין, נאר דו זאלסט משנה זיין"!

"מען זאל מפרסם זיין אין מיין נאמען, אז עס איז בעסער, אז דער
 מאן זאל אפשערין די בארד מיט די פאות, איידער די ווייב זאל גיין
 מיט א שויטל!"

כ"ק מרן אדמו"ר רבי משה מרדכי מלעלוב זצוק"ל
 "עדיף שהבעל יגזור את זקנו ופיאותיו, ובאופן שאין איסור על פי
 שולחן ערוך, מאשר שהאשה תלך עם פאה!"

לעלוב

צאי לך בעקבי הצאן!

אשת הרה"ק ר' דוד מלעלוב זי"ע הלכה מכוסה רק עם מטפחת בלבד!, וכן אשת בנו הרה"ק ר' משה'לה מלעלוב זי"ע, ואשת הרה"ק ר' אלעזר מנחם מענדל מלעלוב זי"ע, ואשת הרה"ק ר' דוד צבי שלמה מלעלוב זי"ע, ואשת הרה"ק ר' שמעון נתן נטע מלעלוב זי"ע, כולם הלכו מכוסות רק עם מטפחת בלבד!

רצונינו שנשותינו ובנותינו ייראו כמו נשי רבותינו הקדושים זי"ע, אשר מפיהם אנו חיים!, וכל אורח חיינו בנוי ומיוסד על מנהגיהם ודרכיהם בכל פרט ופרט!

כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט

רבי משה מרדכי בידרמן מלעלוב זצוקללה"ה

מוטב שהבעל יגזור זקנו ופיאותיו!

אדמו"ר מלעלוב זי"ע התבטא פעם ואמר בזה הלשון: אני מבקש שיפרסמו בשמי שמוטב שהבעל יגזור את פיאותיו ואת זקנו, מאשר

"דעת תורתינו הקדושה: כי הדבר אמור מדינא!"

כ"ק מרן אדמו"ר רבי משה מרדכי מלעלוב זצוק"ל
"זו הפעם הראשונה שאני כל כך רוצה להתום על כרוז!"

שהאשה תלך עם פאה!!! [כמובן שהכוונה רק באופן שאין איסור על פי שולחן ערוך].

ובלשונו הטהור: "מען זאל מפרסם זיין אין מיין נאמען, אז עס איז בעסער אז דער מאן זאל אפ שערין די בארד מיט די פאות, איידער די ווייב זאל גיין מיט א שייטל!".

מפי תלמידו הצדיק ר' זלמן ברייזל זצוק"ל

זו הפעם הראשונה שאני כל כך רוצה לחתום על כרוז!

כאשר היתה התעוררות בענין הפיאות ורצו להחתים את גדולי הדור זי"ע, שיצאו בכרוזים נגד הפירצה, הודיעו לכ"ק האדמו"ר מלעלוב זי"ע שרוצים להחתימו, וכמובן ששמח כמוצא שלל רב לשמע הבשורה הזו, ושאל האדמו"ר זי"ע כמה פעמים את מקורביו: "מפני מה אין מגיעים להחתים אותי?, הרי זו הפעם הראשונה שאני כל כך רוצה לחתום על כרוז, שהוא חיזוק הצניעות בדורנו". - וראו כיצד רצונו עז, ותשוקתו עצומה, ליטול חלק בתיקון פירצה זו. באומרו שכאשר יחתמו כל גדולי ישראל על כרוז זה, ויתעוררו רבים לתיקון הדבר, יהיה הדבר לתועלת וחיזוק, גם לאלה שעד עתה היה קשה להם להתחזק בזה לבדם.

ואכן לבסוף כשבאו לפניו, קרא את הכרוז - הנדפס להלן - וחתם עליו את שמו הקדוש בשמחה, ובשעת החתימה אמר את הדיבורים הנ"ל, שיפרסמו בשמו, שיותר טוב שהבעל יגזוז את הזקן והפאות, [כמובן שהכוונה, רק באופן שאין בזה איסור על פי שולחן ערוך], מאשר שהאשה תלך עם פאה!.

ונביא בזה קטע מלשון האגרת אשר עליה חתם כ"ק אדמו"ר מלעלוב זי"ע:

"היות כי בעוונותינו הרבים נפרץ באחרונה שנשים נשואות לובשות פיאה נכרית, הדומה ממש לשער, מינים ממינים שונים, לא

שערום אבותינו, עד שנראין כפרועות ראש חס ושלום, הרינו רואים חובה לעצמנו להודיע דעת תורתנו הקדושה, כי הדבר אסור מדינא.

שאף במקומות שנהגו היתר בפאה נכרית, לא עלתה על הדעת להתיר פיאות נכריות כאלו! ובכגון דא, אין שום היתר!"

"ולכן חייב כל הירא את דבר ה', וחס על כבוד קונו, וכבוד תורתו הקדושה המחולל, ואשר לבו כואב וחרד על קיומם של יסודות הקדושה של עם ישראל, להקפיד כנזכר לעיל!"

"ולעומת זאת הבטיחונו חכמינו ז"ל, כי האשה הכשרה אשר הצניעות היא עדייה ותפארתה, זוכה לבנים מהוגנים, אהובים למטה ונחמדים למעלה, כשתילי זיתים סביב לשולחנה."

משה מרדכי בידרמן

והנה כל זאת מדובר על הפאות שלפני יותר מעשרים וחמש שנים!, אשר כיום אין אף אחת שתעיז ללבוש פאה כפי שהיו נראות הפאות בשנים ההם, ועל הפאות ההם כתב כ"ק אדמו"ר מלעלוב זי"ע, שכל פאה "הדומה ממש לשיער", "בכגון דא אין שום היתר!" ו"דעת תורתנו הקדושה כי הדבר אסור מדינא"!

על אחת כמה וכמה בימינו, שכל הפאניות אומרות במפורש שלא נמצא כיום שום פאה שאינה דומה ממש לשיער!, ובסקר שנערך בשנת תשנ"ז, כשנשאלו פאניות האם אפשר להשיג כיום פאה שאינה נראית כשער ממש, צחקו ולעגו כולם על השאלה הזו, באומרם, כיום אין להשיג שום פאה סינטטית שאינה נראית ממש כשיער!. ואם כן מובן ופשוט שזאת התורה לא תהא מוחלפת, ואם "דעת תורתנו הקדושה כי הדבר אסור מדינא", ו"בכגון דא אין שום היתר"!, אזי ברור שאין לנו אלא לקיים את דברי התורה כהלכתה, לקיים מצות כיסוי הראש בצניעות כדת וכדין, עם מטפחת צנועה ללא שום תוספת של פאה נכרית כלל וכלל.

מוֹנְקָאטֵשׁ

צאי לך בעקבי הצאן!

אשת הרה"ק ר' צבי אלימלך מדינוב זי"ע בעל "בני יששכר" הלכה מכוסה רק עם מטפחת בלבד, וכן אשת בנו הרה"ק ר' דוד מדינוב זי"ע, ואשת הרה"ק ר' שלמה ממונקאטש זי"ע, ואשת הרה"ק ר' צבי הירש ממונקאטש זי"ע בעל "דרכי תשובה", ואשת הרה"ק ר' חיים אלעזר ממונקאטש זי"ע בעל "דרכי תשובה", ובתו היחידה אמם של כ"ק אדמו"ר ממונקאטש שליט"א, וכ"ק אדמו"ר מדינוב שליט"א, כולם הלכו רק עם מטפחת בלבד!.

רצוננו שנשותינו ובנותינו תלכנה כמו נשי רבותינו הקדושים זי"ע, אשר מפיהם אנו חיים!, וכל אורח חיינו בנוי ומיוסד על מנהגיהם ודרכיהם בכל פרט ופרט!.

הגה"ק ר' צבי הירש שפירא זי"ע
בעל "דרכי תשובה"

ההליכה עם פאה "הוא עון פלילי"!

"בדבר שאלתו בשוחט ובודק שבא לעירכם וביקש לקבלו ולמנותו לשו"ב דמתא, ונודע לכם שאשתו מתקשטת בפיאה נכרית,

כ"ק מרן הגה"ק בעל "מנחת אלעזר" ממונקאטש וצוק"ל
 בן מרן הגה"ק בעל "דרכי תשובה" ממונקאטש וצוק"ל
 שפוסק בספרו "דרכי תשובה"

"מוזהרים בפקודתי אשר לא יקחו ללמד אומנות השוחט וכודק, באם
 אשתו מתקשטת בפאה נכרית!"
 "כי הוא עון פלילי!"

והרבה אנשים בעירכם אף על פי כן [חפצים לקבלו], אמנם מעלת כבודו ועוד איזה יראים ממאנים בו מלקבלו.

תשובה: הנה הדין עם מעלת כבודו ואחוזת מריעיו שלא לקבלו לשוחט ובודק, דבזה וכיוצא בזה יכולין המיעוט לעכב, היינו לכוף את הרוב שלא לקבלו כי הוא עון פלילי.

ובספר עצי ארזים על אבן העזר (סי' כ"א ס"ק ב') כתב דהמקילין בזה עתידין ליתן את הדין וכו'.

ועיין בשו"ת אדמו"ר דברי חיים (ח"א יו"ד סי' ל') בארוכה כדברים האלו.

ומעתה... אם מיקל בזה, בודאי יצא מכלל ירא שמים מרבים, וחלילה לקבלו לשוחט ובודק.

ומהאי טעמא השוחטים בפה קהילתנו, מוזהרים ועומדים בפקודתי אשר לא יקחו ללמד לאדם אומנות השוחט ובודק, באם אשתו מתקשמת בפאה נכרית.

שו"ת תפארת בנים ליקוטי תשובות סימן ב'

"אפילו להניח חתיבת משי שיהיה דומה לשער אסור!"

וכן כתב בספרו "דרכי תשובה" חלק ג' סימן קע"ח ס"ק י"ז בזה"ל:

"עייין בעצי ארזים סימן כ"א ס"ק ב' שכתב: דהמורים היתר שאשה נשואה תתקשט בפאה נכרית, עתידים ליתן את הדין עיי"ש.

ועיין בשו"ת תשובה מאהבה חלק או"ח סימן מ"ז ומ"ח מה שכתב לענין השיטל מפאה נכרית, שלובשות הנשים בראשם.

כי"ס מדרג הנהי"ק בעל "מנוחת אלעזר" מהמקאמפני וצוק"ל
 בן מסד הנהי"ק בעל "ידו"י תשובה" ממונקאטש וצוק"ל
 שממנו בספרו: "שאפילו לתת התוכה משי שיהיה דומה ליער, אמרו"ן

ועיין בשו"ת אדמו"ר דברי חיים חלק ב' ביו"ד סי' נ"ט שהביא מדברי הר"ן והריטב"א, שאפילו לתת חתיכת משי וכדומה על הפדחת [המצח], שיהיה דומה לשער אסור, דזה הוי דת יהודית. עכל"ק.

הגה"ק בעל "מנחת אלעזר" ממונקאטש זי"ע

הגה"ק בעל "מנחת אלעזר" ממונקאטש זי"ע, חיבר ספרים בכל מקצועות התורה, ספריו הקדושים נתפשטו בקרב אלפי רבבות ישראל, בין בהלכה, בין באגדה. ואלו הם ספריו: שו"ת מנחת אלעזר ה' חלקים, נמוקי או"ח על שו"ע או"ח, אות חיים ושלוש על שו"ע הלכות תפלין ומילה, דברי תורה ט' חלקים, ועוד. זכה לערוך את הספר "דרכי תשובה" על הלכות נדה ומקואות. כן השלים קצת פירושו של אביו בעל דרכי תשובה על תיקוני זהר. ובהיותו צעיר לימים העניק לו רבו הגה"ק משינאווא זיע"א, לערוך את הסידור "חמדת ישראל" להמקובל האלקי מהרח"ו זי"ע.

כדי שנבין מעט מזעיר מגדולתו העצומה של הגה"ק ממונקאטש זי"ע, נציין מעט מאגרת קודש, אשר בה אפשר לראות, איך שהסבא קדישא מרן רבי שלמה אליעזר אלפנדרי זי"ע ראש הרבנים מקושטא - דמשק - וצפת, ובסוף ימיו בירושלים עיה"ק, מתאר את הגה"ק ממונקאטש בשנת תר"ץ - כשהיה הסבא קדישא למעלה מגיל מאה שנה, ואילו הגה"ק ממונקאטש זי"ע עדיין לא היה אז בן שישים שנה!, דהיינו שהיה צעיר מהסבא קדישא ביותר מחמישים שנה!, ואעפ"כ מתארו הסבא קדישא בתואר "מאור הגדול, מעוז ומגדל אור, הוא מראש, נהורא נפישא, חד מן קמייא!, מבני עליה!, גאון עוזינו!, פאר דורנו!, ומשוש לבנו! המאיר לארץ!, ועומד בפרץ". ובמכתב נוסף מח' אדר תר"ץ כותב עליו "הגאון הצדיק, גאון עוזינו!, תפארת ישראל!, אור ישראל וקדושו!, נזר אלקים על ראשו!".

בתקנות בית המדרש מונקאטש נכתב על הפאה נכרית:
 "לא יראה ולא ימצא!"

כ"ק מרן הגה"ק בעל "מנחת אלעזר" ממונקאטש וצוק"ל
 כותב בצוואתו הקדושה:
 "לא לילך בפריזעט, אפילו של פעל, (התיכת עזר)
 כי זה גם כן אסור!"

והנה גודל אהבתו והערכתו של הסבא קדישא אל הגה"ק ממונקאטש הצעיר ממנו בכשישים שנה, ממש אין לתאר ואין לשער, וכידוע הגה"ק ממונקאטש השתוקק מאד לראות את פני הסבא קדישא בארה"ק, ובתחילת שנת תר"ץ כתב אליו הסבא קדישא אגרת, בו הוא אומר לו: שעדיין לא יבוא, - ובסוף התברר שהסבא קדישא זי"ע, ברוח קדשו, רצה שהביקור של הגה"ק ממונקאטש זי"ע, ימתין עד לשני השבועות האחרונים לימי חייו, כדי שיהי' הגה"ק ממונקאטש לידו, בימיו האחרונים וביציאת נשמתו והלוייתו.

והנה בסוף החורף של שנת תר"ץ, בחודש אדר, כתב הגה"צ ר' אשר זעליג מרגליות זצ"ל, [שהיה מנאמני בית המהרש"א אלפנדרי זי"ע], אל הגה"ק ממונקאטש זי"ע: "שנכנסתי לפני ולפנים בעובי הקורה ששיב הסבא קדישא נידון נסיעת מר לארץ הקודש הן או לאו... ובכל פעם שהזכרתי נידון ביאתו לארץ הקודש, הניח ראשו בין ברכיים הקדושים ועלה בסילודים!, אבל תשובה ברורה שיאמר כי הוא זה לא זכיתי לשמוע ממנו. ובליל מוצאי פורים נתאמצתי יותר, והבאתי אתי עמי כל המכתבים שקבלתי מכם במשך כל השבועות, וזהו פלא כי כל מכתב [של כל רב] שנקרא לפניו פעם אחת, אינו רוצה לשמוע עוד הפעם, וכאן פנים חדשות ראיתי, שקראתי לפניו כל המכתבים, והוא הטח אוזן קשבת לשומעם פעמיים ובשיים לב, ובדקדוק על כל מילה ותיבה, והנה אחרי כל ברכה וברכה שקראתי לפניו מהמכתבים, ענה בפני קדשו ואמר אמן. וזהו דבר גדול לפניו!. אח"כ בא חכם אחד מחכמי ספרד לבקרו, ופתח פי קדשו [- הסבא קדישא אל התלמיד חכם] ואמר, הנה יש במונקאטש רב גדול, והוא אדמו"ר, והוא באמת צדיק יסוד עולם!, עובד ה' במסירות נפש!... וכמעט אין עוד כמוהו בדור הזה!. ואני אוהב אותו והוא אוהב אותי. והנה זה חכם "אשר" [הכוונה להגה"צ ר' "אשר" זליג מרגליות] מודיע לו שהנני חולה. והצדיק הקדוש הזה מצטער מזה הרבה מאוד, ומי ביקש זאת מידו שיודיע זאת להצדיק הדור הזה ואיש אלקים לצער אותו כל כך...

והיה כמו חצי שעה להדלקת הנרות ופתאום הקול נשמע, חכם "אשר"!, עכשיו בא העת להשיב להאדמו"ר ממונקאטש, והנה אף שמעולם לא כתבתי בזה העת!, (כלומר יותר ממאה שנה נשמר מזה!),

שהוא סמוך להכנסת שבת מלכתא, אבל לא אמנע הטוב מבעליו, ותן לי קולמוס ונייר... ובצהלת פני קדשו אמר מהר מהר כי שבת בא, וזכיתי שבפני נכתב ובפני נחתם בחתימת יד קדשו, - (וזה לשונו הקדוש: "שמעתי שהוא מצטער עלי, ואני מצטער על זה... אם מעלתו מסכים לבוא, בא יבא ברינה, ונגיל ונשמח בעזרת ה'").- ואמר לי תלך אל הפאסט [הדואר].

אבל תיכף כשיצאתי מבית החולים, כבר נשמע קול תרועת השופרות, כמנהג ירושלים שתוקעין בשופרות קודם הדלקת הנרות, ואפילו למקוה לא הלכתי. והנה בליל ש"ק אחרי הסעודה הלכתי אליו ללון שם בלילה, ותיכף שא"ל אותי אם מסרתי המכתב לפאסט?, ואמרתי לא, כי אפילו למקוה לא הלכתי. ודיבר עמי הרבה מאד, כמעט שהגיע חצות, והב"ל ממעלת כבוד קדושתו [ש"ל הרה"ק ממונקאטש] שליט"א!...

בליל ש"ק בתוך השיחים אמר, האם חשבת שאני אכתוב, ושהיום לערב סמוך להכנסת שבת אכתוב מכתב, אבל מה אעשה, גם אני לא ידעתי, אבל אגיד לך כי "משמים" היתה זאת שאכתוב עתה בערב סמוך לשבת... וזאת הוא לפלא שהסבא קדישא ידבר כך, כי כל דבוריו ושיחותיו טמירין ונעלמים הם, אלא שידוע שהנני כותב כל מלה ומלה ממנו, לכן גילה דעת מעט "משמים" וד"ל, וגם נראה מזה אהבתו אל כבוד קדושתו... הסבא קדישא שליט"א נהנה מאד על תפלת הצדיק שמתפלל עבורו, ומודה לו על זה באלפי הודיות! "עכ"ל.

מזה לבד די עבורינו להבין אפס קצהו, עד היכן צריכים אנו, להתבונן בדבריו הקדושים של הגאון הקדוש ממונקאטש זי"ע, ולחזור עליהם "פעמיים, ובשים לב, ובדקדוק על כל מילה ותיבה!".

ובספר עמודי ארזים דף נ"ב מעיד הגריא"ז מרגליות זי"ע: "ואכתוב אשכבתי דרבי ליל ג' כ"ב אייר, היא הלילה הזאת אשר אראלים ומצוקים אחזו בארון הקודש, ואני זכיתי להיות שם כל אותו הלילה, ורבינו הק' היה מונח על מטתו... וקודם חצות לילה ציוה לי ללמוד לפניו בשו"ת מנחת אלעזר ח"ב סימן מ"ח, אשר שם ביאר הרבה דברי אחרונים ז"ל!!! - כלומר כמה שעות לפני פטירתו, ביקש שיקראו לפניו משו"ת מנחת אלעזר!!!.

וכעת ניגש בחרדת קודש, אל דבריו הקדושים, של הגאון הקדוש
ממונקאטש זי"ע:

דברי האוסר נכונים!

בספרו נימוקי אורח חיים סי' ע"ה כתב הגה"ק בעל מנחת אלעזר
ממונקאטש זי"ע בזה הלשון: ועיין בדברינו בשו"ת מנחת אלעזר
חלק ה' סימן ס"ה (עודנו בכת"י) באריכות על דברי מגן אברהם אלו
[שמזכיר ההיתר], כי בעל כרחך טעות סופר הוא, או מאיזה תלמיד
טועה אשר הכניס בו דבריו ולשונו באיזה תיבות בזה, ולתלות באילן
גדול המג"א זצ"ל.

ודברי הבאר שבע [שאוסר ללכת בפאה] נכונים, ואינם דחויים
מעיקרא כלל, וכמו שביארנו שם באורך בעזרת ה'.

והגאון חתם סופר זצ"ל הזהיר בזה על פאה נכרית בצוואתו
לבנותיו ועל כל דורותיו, ובעוונותינו הרבים בדורותינו נפרצו
במלואם בזה, אבל על כל פנים בדורו היו נזהרים בזה.

**מברך את אלו שיחנכו את נשותיהם וכןותיהם בדבר
זה!**

והשם יתברך יעזרנו בקרוב, ויקויים בנו מה שנאמר באברהם
אבינו כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו - אלו הנשים
- אחריו ושמרו דרך ה', ולמזהיר ולנזהר שלומים תן כמי נהר בכל
טוב סלה", עד כאן לשונו הקדוש.

פאה נכרית אסורה מן התורה!

בספר שולחן העזר ח"ב (מהגאון רבי יצחק לעבאוויטש זצ"ל אב"ד טשאף
סי' ט' בשמלה לצבי סקי"א) כתב שראה בתשובת מנחת אלעזר חלק ה'

בכת"י, דהעיקר כהשיטה שפאה נכרית אסורה מן התורה, והעתיק שם בזה הלשון: "בשייטעל שנראה כשער ממש, אסורים מן התורה".

מצוואתו הקדושה! "לא לילך בפריזעט אפילו של פעל הדומה לשער!"

הגה"ק בעל מנחת אלעזר זי"ע כותב בצוואתו הקדושה אות ג':
"ואזהרה כפולה לילך בצעיף על ראשך כדרכי אבותינו... לא לילך
בפריזעט, אפילו של פעל [=צמר] הדומה לשיער, כי זה גם כן אסור
על פי דברי רבינו דברי חיים זיע"א" עכל"ק.

פאה נכרית - "לא יראה ולא ימצא"!

בתקנות כולל מונקאטש בירושלים עיה"ק ובית המדרש
מונקאטש בירושלים, אשר נכתבו בעת ביקורו של הגה"ק בעל מנחת
אלעזר ממונקאטש בירושלים עיה"ק - מובא בספר "מסעות ירושלים"
עמוד קכ"ז - כתב הגה"ק ממונקאטש בזה"ל - אות ח' - "בעזרת
נשים תהיה השגחה על ידי נשים כשרות שלא יבואו לתוכה במלבושי
פריצות ושקץ וכו', וגם בפאה נכרית הדומה לשער לא יראה ולא
ימצא!" עכל"ק.

נדבורנא

צאי לך בעקבי הצאן!

אשת הרה"ק ר' מרדכ'לה מנדבורנא זי"ע הלכה מכוסה רק עם מטפחת בלבד!, וכן נשות בניו הקדושים, הרה"ק ר' מאיר מקרעטשניף זי"ע, ואשת הרה"ק ר' ישראל יעקב מחוסט זי"ע, וכו', ונשות נכדיו, אשת הרה"ק ר' איתמר מנדבורנא זי"ע, ואשת הרה"ק ר' אליעזר זאב מקרעטשניף זי"ע, והרה"ק ר' דוד משה מקרעטשניף זי"ע וכו', כולם הלכו מכוסות רק עם מטפחת בלבד!.

רצונינו שנשותינו ובנותינו תלכנה כמו נשי ובנות רבותינו הקדושים זי"ע, אשר מפיהם אנו חיים!, וכל אורח חיינו בנוי ומיוסד על מנהגיהם ודרכיהם בכל פרט ופרט!.

הרה"ק הרבי ר' מרדכ'לה מנדבורנא זי"ע

הרה"ק הרבי ר' מרדכ'לה מנדבורנא זי"ע אמר, אגלה לכם איך מתחילה "מאדע" להתפשט בין נשות ישראל הכשרות והחרדות לדבר

כ"ק מרן אדמו"ר רבי חיים מרדכי מנדבורנא זצוק"ל
"אצלינו היה לבישת פאת, דבר חמור מאד!
ממש כל יראה וכל ימצא!"

ה', והרי אילו היצר הרע יגיע לבת ישראל כשרה, ויאמר לה שתתחיל ללבוש בגד שאינו כפי רצון השי"ת, בוודאי היא תסרב ולא תשמע לו בשום אופן.

מה עושה השטן, מצווה לכל חיילותיו וחבורתו לבוא עמו, והם ממלאים את הרחובות בדמות נשים יהודיות הלובשות את ה"מאדע" שאינה כרצון השי"ת, וכאשר יוצאת אשה כשרה מבנות ישראל והנה היא רואה איך שכל הנשים לובשות כפי ה"מאדע" החדשה, מיד נכנסת אל ביתה ואומרת לבעלה, איך אהיה אני שונה מכולם?, אינני יכולה להיות היחידה הנשמרת מ"מאדע" זו!, ובליט ברירה משנה את לבושה ומתחילה ללכת כפי רצון השטן רח"ל, עד שכל נשות ישראל מתחילות ללכת כך, ואז - אפילו אם האמת מתגלית שזה היה הכל משחק של השטן, עם כל זאת כבר קשה להסיר את זה מפני שאז כבר באמת כל הנשים הולכות כך! - עד כאן דברי קדשו!.

אצלנו זה היה מאוד חמור!

שמעתי מפיו הקדוש של אדמו"ר ר' חיים מרדכי מנדבורנא וצוקל"ל, שאמר בזה הלשון: "אצלנו היה דבר זה - של פאה נכרית - מאד חמור!, דבר חמור ביותר!. (בלשון קודשו: זייער הארב! גאר גאר הארב!), ממש בל יראה ובל ימצא!".

כ"ק מרן אדמו"ר רבי חיים מרדכי מנדבורנא זצוק"ל
נסע במיוחד, כדי להשפיע על אשה שתסיר את הפאה!
וכך גם מבקש במכתבו:
"היו מן העושים והמעשים, לזכות את הרבים בדבר נורא זה!"

כ"ק אדמו"ר וצוק"ל עצמו נסע להשפיע על אשה להסיר את הפאה!

וסיפר כ"ק הרה"ק ר' חיים מרדכי זי"ע על עצמו, היתה אשה אחת קרובת משפחה שהתחילה ללכת עם פאה נכרית, ואף אחד לא היה יכול לפעול עליה שתוריד את הפאה, - וסיים בשמחה בהראותו על עצמו, ברוך ה', אני הצלחתי לפעול עליה! - ושוב הראה על עצמו באושר: איך האב געפוילט ביי איר!, נסעתי אליה ודיברתי איתה עד שהשתכנעה בעזרת הש"י, והסירה את הפיאה. - והיה ניכר עליו השמחה והאושר שהיה לו ממעשה זה, שהצליח לפני שנים רבות, להשפיע על אשה אחת שתוריד את הפאה נכרית!.

חתם בשמחה גדולה על האיסור לצאת עם הפאות בימינו!

כאשר באו לפניו עם קריאת הקודש "שובה ישראל", התמלא אושר ושמחה, כשקרא אותה מתחילה ועד סוף, וחתם מיד את שמו הקדוש, ומרוב שמחה קם בעצמו, והוביל את המשלחת אל אחיו הרה"ק אדמו"ר מסטראזניץ וצוק"ל, ששהה באותה עת בביתו, כדי שגם הוא יחתום לחיזוק הענין, והיה שרוי כל אותה עת בשמחה רבה, על שזוכה לראות שמתעוררים לתקן ענין נשגב זה.

וזה לשון קריאת הקודש שחתם עליה כ"ק הרה"ק ר' חיים מרדכי מנדבורנא וצוקללה"ה בשנת תשל"ה:

שובה ישראל

עם ישראל זקוק לרחמי שמים מרובים, ומן השמים מעוררים אותנו לתשובה, חובה עלינו לפשפש במעשינו ולתקן איש איש בדקי ביתו, ביחוד במצב הרוחני וצניעות תלבושת בנות ישראל אשר ירד פלאים.

כ"ק מרן אדמו"ר רבי חיים מרדכי מנדבורנא זצוק"ל

"גם בדורנו נושאות אלפי נשים צדקניות והגונות את נזר הצניעות
בראשן, כגאון ותפארת שבקדושה, בכיסוי ראשן בלי פואה נכרית!
ומקיימות דת יהודית פשוטו כמשמעו, ללא כל התחכמויות!"
"ובזאת מקדשות הנשים שם שמים!"

וכמה גדולה הסכנה כאשר הרועה הנאמן מאיים חס ושלום להסיר השגחתו, כי חטא זה גורם לסילוק שכינה מישראל ככתוב: ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך!

והרי במשך כל הדורות וכל הגלויות הנוראות שמרו אמותינו הקדושות, במסירות נפש איתנה על כל גדרי הצניעות, וגם בדורנו נושאות אלפי נשים צדקניות והגונות את נזר הצניעות בראשן, בגאון ותפארת שבקדושה, בכיסוי ראשן בלי פִּיאה נכרית, ומקיימות דת יהודית פשוטו כמשמעו, ללא כל התחכמויות, כפסק דינם של גאוני וקדושי ישראל.

ובזאת מקדשות הנשים שם שמים, בהכריזן גלוי לעיני העולם כולו, כי לא ככל הגויים בית ישראל!

והיות ורבות נכשלות מחוסר ידיעת חומר האיסור, וגם מחטאיאות ומכשילות את הרבים בהרהורי עבירה, שהם קשים וכו', ועבירה גוררת עבירה רח"ל, וזה שורש פורה ראש ולענה להרבה רעות, ולהפקרות השוררת כיום בעוה"ר, עד אשר קשה לעבור ברחובותינו בלי מכשול ח"ו.

את גודל הסתרת הפנים וסילוק השכינה, חזינו לדאבוננו בשבר הנורא והאיום בשנות השואה, אשר מליוני אחים ואחיות הושמדו במיתות משונות ואכזריות, והושלכו לכבשוני האש והגזים, ונכחד כשליש מעמנו הי"ד, ועוד לא שקטה הארץ אחרי כן, ומלחמה רודפת מלחמה, ודם ישראל נשפך כמים רח"ל, וסכנה גדולה מרחפת בעולם, וביחוד על עם ה' היושב בציון ה' ירחם.

לזאת אנו פונים אל נשי ישראל!

בקריאת: שובה ישראל עד ה' אלקיך. אנא, חוסו על שארית הפליטה של עם ישראל, החזירו את עמרת תפארת הצניעות והטהרה ליושנה!, לקיים דת משה ויהודית כהלכתה!. וישמרכם השם יתברך

"רבות נכשלות מחוסר ידיעת חומר האיסור,
וגם מחטאות ומכשילות את הרבים בהרהורי עבירה!"

כ"ק מרן אדמו"ר רבי חיים מרדכי מנדבורנא זצוק"ל
 "אנא, חוסו על שארית פליטת ישראל, החזירו את תפארת
 הצניעות והטהרה ליושנה, לקיים דת משה ויהודית כהלכתה!"
 "וישמרכם השם יתברך בימי חבלי משיח הקשים!"

בימי חבלי משיח הקשים, היו מן העושים והמעשים לזכות את הרבים
בדבר נורא זה.

והננו מבקשים לכל המנהיגים הדגולים בעלי השפעה, והדרכ"ת
ראשי הישיבות שליט"א, והמחנכים והמחנכות, כל אחד בביתו,
לעורר ולהסביר את חומר האיסור, ולהזהיר על גודל האחריות של
אלו אשר חלילה פורצות גדרי הצניעות הנ"ל, ולשמור כל אחד בביתו
על תלבושת הצניעות, ולהיזהר בכל הנ"ל.

ושומר ישראל ישמור שארית ישראל, ויערה רוח טהרה ממרום,
ולא ישמע שוד ושבר בישראל ח"ו, ובזכות נשים צדקניות נגאלו
אבותינו, ובזכותן ניגאל, ונזכה לראות במהרה בישועת כלל ישראל,
בהרמת קרן הצניעות והטהרה, בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

הכותבים והחותמים בצפיה לרחמי שמים המרובים על עמו
וארצו בביאת גוא"צ בב"א.

חיים מרדכי רוזנבוים בהה"צ מו"ה איתמר זלה"ה

ישכר בער רוזנבוים בהה"צ מוהר"א זצ"לה"ה מסמראונימין

סאטמאר

כ"ק אדמו"ר הגה"ק מסאטמאר וצוקללה"ה
בעל "דברי יואל"

צאי לך בעקבי הצאן

אשת כ"ק אדמו"ר הגה"ק מסאטמאר זי"ע, הלכה אך ורק עם מטפחת בלבד, בלא שום תוספת כלל. והרי רצוננו שנשותינו ובנותינו תלכנה בדרכי רבותינו הקדושים זי"ע, אשר מפיהם אנו חיים!, וכל אורח חיינו בנוי ומיוסד על דרכיהם הקדושים בכל פרט ופרט!

מתוך דרשה שדרש כ"ק אדמו"ר הגה"ק מסאטמאר זי"ע

עוד בעירו סאטמאר

ונדפסה בספרו "דברי יואל" בראשית עמוד ל"ב

"וזכור אני שזה כחמש עשרה שנים בעירנו נמנעו מלהשתדך עם מי שבני ביתו לובשת שייטל, מיראתם שגם בתה תעשה מעשה אמה, ועכשיו בעוה"ר כבר התירו לעצמם גם פרושים ונתרבה המספחת הזאת גם בבתי החרדים.

"קיבלנו עלינו הוראת הדברי חיים זל"ה שאוסר לצאת לשוק בפאה נכרית, וכל הדומה לשער, אסור!"

כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר זצוק"ל

"אבא מארי בעל קדושת יו"ט זללה"ה, הרעיש נגד לבישת השייטלען!"

"הביטו וראו מה שכתב הגאון בעל מחנה לוי שהיה אב בית דין בפראנקפורט, שהכיד"צ בעירו יצאו בחרם נגד כל אלו שלובשים פאה נכרית!"

(דברי יואל בראשית עמוד ל"ב:)

ודכירנא מה שאמר אבא מארי בעל קדושת יו"ט זללה"ה
בדרשתו, שהרעיש נגד לבישת השייטלען!!!....

הביטו וראו מה שכתב הגאון בעל מחנה לוי שהיה אב בית דין
בפראנקפורט, שהביד"צ בעירו יצאו בחרם נגד כל אלו הלובשים פאה
נכרית, וברור שבימיו לא נמצאו אף יחידים שעברו על החרם, ועכשיו
ראו איך ירדו הדורות אחרנית אלף מעלות ועוד יותר!.

ובפרט במדינתנו שקבלנו עלינו הוראת הדברי חיים זללה"ה
שאוסר לצאת לשוק בפאה נכרית, ובל הדומה לשער אסור משום דת
יהודית, וכיון שנהגו אבותינו כן, הוי המנהג הלכה קבוע, ואסור
מדינא כמו שכתב החתם סופר זללה"ה בסימן ל"ו.

דברי יוא"ל בראשית עמוד 5"ב

דרשה שדרש הרה"ק מסאטמאר זי"ע בפרשת נח תרצ"ג

לאחרונה נתפרסמה דרשה שניה שדרש כ"ק אדמו"ר הרה"ק
מסאטמאר זי"ע, ביתר אריכות ובפרטות, כפי שנרשמה בזמנו לאחר
הדרשה שדרש בפרשת בראשית, הדרשה השניה נאמרה בשבת
שלאחר מכן בבית המדרש של הגה"צ ר' חנה צבי הלברשטאם מצאנז
זצ"ל, בק"ק סאטמאר יצ"ו, פרשת נח שנת תרצ"ה לפ"ק - ונדפס
ב"טוב לבב" פרשת נח עמוד י"ז.

וזה לשונו הקדוש:

"והאמת אגיד שאני זוכר באותן האבות בעצמן, שמלפנים אף
לא רצו לשדך את בניהם עם אותן שהולכים בפאה נכרית, מיראתם
אולי גם בניהם אחריהם ילכו כן, ועכשיו לשחוק נחשב לבניהם וכו'.

כאשר גלוי לכל, שהדורות מתמעטים והולכין ונסוגים אחור מעט
מעט, כאשר הארכנו כבר בזה בשבוע העבר, [נדפס בספר הק' דברי
יואל בראשית עמוד ל"ב], ודין גרמא בניזקין, שגם האבות נסוגו

ב"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר זצוק"ל
 "לעזק ברחובות ובשווקים שאמר לעשות כ"ו"
 וישיב לב"י פרשת נח עמוד י"ז

יצחק אייזיק הלוי הרצ"ה, ישיבת אגודת ישראל, ירושלים

אחור עם בניהם, על ידי שרוצים לתרץ את בניהם, על ידי זה גם הם נתפסין ברשת היצר הרע.

"לזעוק ברחובות ובשווקים שאסור לעשות כן"

והנה מעולם לא שמענו שנעשה אדם פתאום בפעם אחת אפיקורס וכופר בה', רק מעט מעט הולכים מדחי אל דחי, עד שסרים לגמרי מדרך התורה הקדושה, וכמו כן הוא לענינינו, שמתחלה כשרואה האב שאינו יכול לפעול בביתו שיתנהגו כשורה, ואינו רוצה שיהיה הוא ביחידות, "אליין אויפן מארק", על כן מציא לעצמו איזה היתרים, ומדבר גם על לב אחרים שיעשו גם הם כמוהו, עד שמחטיא הרבים, וחטא הרבים תלוי בו, ואינו נותן אל לבו שלא די שהוא אינו יכול לעשות כלום בביתו, גם זאת שהוא מקלקל עוד אחרים בהיתרים שבדה מלבנו, ולאמיתן של דברים היה לו [לאדם ההוא] לזעוק ברחובות ושווקים שאסור לעשות כן, [וימשיך ויאמר לכולם] אבל מה אעשה שאין בכוחי לפעול אצל בני ביתי, ואין דברי נשמעים, שבזה על כל פנים מרויחים שאחרים אינם לומדים ממנו מאומה.

וכאשר מפורסם מה שאירע אצל גאון מפורסם בדור שלפנינו, שהיה גאון הגאונים ונכדתו לבשה "פאה נכרית", והרה"ק משינאווא זלה"ה הרעיש עולמות אז, בוויכוחים רבים, ואף על פי כן נדפס בספרו של אותו גאון תשובה להלכה, ובירור להלכה בשם הפוסקים, שיש למנוע מללבוש פאה נכרית, ולא היה בוש בדבר, אף על פי שכביתו נפרץ הדבר, אך הוא ז"ל לא נסוג אחור מפני זה, רק גילה את אמיתתה של תורה שאין ללבוש "פאה נכרית", רק שלא הי' בידו לתקן.

שורש החטא בא מזה שמחפה על בני ביתו

ואפשר לפרש בזה הפסוק (ירמי' ב, לה) הנני נשפט אותך על אמרך לא חטאתי, ולכאורה צריך ביאור דהלא עיקר החטא הוא אשר

חטא, ולא מה שאמר לא חטאתי, אבל לדרכינו יובן, שעל ידי שאומר שלא חטא כלל, ומחפה על בני ביתו שיפה הם עושים, יצא מזה מכשול גדול, שלומדים גם אחרים ממנו, וחטא הרבים תלוי בו. ואם כן במה שאמר "לא חטאתי", זה הוא חטא יותר גדול. והיה לו לומר על כל פנים שלא נכון מה שהם עושים אבל אין בידי לתקן וכו'.

וכמו כן לענינינו, צריכים לצעוק ולידע שההתחלה בזה הוא הגורם הכל. ובאמת יש ללמד זכות, שהנשים כהיום אינם אשמות כל כך, [כלומר, אין האשמה מוטלת עליהם כל כך], כי כבר הורגלו בזה עד שאינם יודעים כלום, כי כן הנהיגו להם אבותיהם. אך אותן שאינם רוצים להבין חומר הענין, עד היכן הדברים מגיעים, צריכים לדעת שהבעל דבר מסמא עיניהם, וטח עיניהם מראות, מגודל התגברות הסטרא אחרא וכו'.

**"כל מי שלבה מאמין בהשי"ת ובתורתו הקדושה
צריכה להיות מן הזריון המקדימין!"**

אבל באמת אדרבה מרוב אריכות הגליות צריכים להוסיף בכל אומץ ובכל תוקף ועוז לגדור גדר נגד היצר הרע, לבלי נפול ח"ו לגמרי בידו כמו כל המדינות שנתרוקן מהם דרך היהדות, ואין מן הצורך להאריך בזה, כי רואים בחוש שנשארו ממש מעט מהרבה ההולכים בדרך ישראל סבא, ולכן צריכים להקהל ולעמוד על נפשותינו. ובאמת היו צריכים להרבות בגדרים וסייגים אף במה שאינו מעיקרי התורה הק'. אבל בענין לבישת פאה נכרית שהתחלנו לעסוק עתה, הרי זה מעיקרי התורה הקדושה, ואסור מדינא!...

בוודאי אסור לילך בפאה נכרית מדין תורה הקדושה, בלי שום חולק. ובטחוני חזק ששום אשה לא תקבל על עצמה אחריות דבר הזה להיות יוצא מן הכלל, ואדרבה כל מי שלבה מאמין בהשי"ת ובתורתו הקדושה, צריכה להיות מן הזריון המקדימין, וגם לפעול

"בוודאי אמור לילך בפאה נכרית, מדין תורה הקדושה!"

כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר זצוק"ל

"כל מי שלבה מאמין בהשם יתברך ובתורתו הקדושה, צריכה להיות מן הזריון המקדימין , וגם לפעול אצל אחרים, לבאר להם תומר הדבר!

ובזה עושים רצון הקדוש ברוך הוא! ובוודאי תתברך על ידי זה בכל טוב!"

אצל אחרים לבאר להם חומר הדבר, ובוה עושים רצון הקדוש ברוך הוא, ובוודאי תתברך על ידי זה בכל טוב". עד כאן לשונו הקדוש כנדפס בספר "טיב לבב" פרשת נח עמוד כ'.

מה היתה דעת כ"ק אדמו"ר מסאטמאר זי"ע על "געדריוולטע טיכל"?

הנה ישנם כאלה שחושבים שכ"ק אדמו"ר מסאטמאר זי"ע התייר ללכת עם געדריוולט'ע טיכל, [מטפחת לא חלקה, שליד המצח היא נראית כעין תלתל קטן], אבל האמת היא שכ"ק אדמו"ר מסאטמאר דרש ברבים, ואמר מפורש שאין ללכת עם זה, וכשהולכים עם זה, כינה את זה בתואר: "לא זכינו להעמיד הדת על תילה"!.!

ולפני זה נקדים מה שכתוב בתקנות שתיקן בסאטמאר, "שלא ילכו גם בשווקים וברחובות בשייטלעך ופריזעמן של פאה נכרית הדומות לשער, אך יתאמץ וישתדל כל איש אצל בני ביתו שילבשו משי אומגעדריוולט, [היינו לא געדריוולט, כלומר, שזה יהיה רק משי חלק], ובאם אי אפשר, יהיה לכל הפחות [א] של משי געדריוולט, [ב] במראה דינקל, [ג] ובמכוסה נעץ על ראשם, - ובאופן אחר, שאינו של משי, כלל וכלל לא".

אם כן מפורש שלכתחילה יש ללכת עם מטפחת של משי לא געדריוולט, רק מטפחת חלקה כראוי.

ואכן גם בספר "דברי יואל" כתוב, שדרש ואמר על התקנות האלו שאינם כראוי, ומכנה אותם בתואר: "לא זכינו להעמיד הדת על תילה", ומקוה שבעזרת ה' ילכו בכיסוי ראש כראוי כדרך אבותינו הקדושים בלי שום שינוי. וזה לשונו הקדוש שם בדרשה שדרש בשבת פרשת בראשית תרצ"ג כפי שמוכא בספרו הקדוש [ב"דברי יואל" בראשית חלק א' עמוד ל"ה]:

כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר וצוק"ל

"זרחמנות עליהם שאינם יודעים עד היכן הדברים מגיעים, ואני יודע ומבין היטב שקשה הדבר בתחילה, אבל אין הכי נמו, מפני שיש על זה כל כך התנגדות היצר הרע, על כן צריכין להתגבר בכל יכולתם!"

(דבריו יואל בראשית עמוד ל"ח)

"מבקש אני מכל אחת מכם, שלא להוציא את עצמה מהכלל, ולשמור ולעשות ככל אשר החלטנו באסיפה בחול המועד העבר עלינו לטובה, הגם שלא זכינו להעמיד הדת על תילה, כאשר היה מלפנים בימי אבותינו, אבל תקותי חזקה בעזרת השי"ת שברבות הימים כל אחד ואחד יגיע בעצמו לידי השגה זו, שראוי ללבוש ולינהג כראוי לבת יהודית, וכאשר נהגו בדורות שלפנינו.

ובוודאי ששום אחד מכם לא יקבל על עצמו אחריות זו לצאת מהגדר שגדרנו, ולגרום הריסת כל הבנין. ואותה שתהיה מעשרה ראשונים, בדין הוא שתטול שכרה, ומקבלת על עצמה אחריות של כל הדור ודורות הבאים וכו', וצריך להיות מעשרה ראשונים לדבר מצוה וקדושה, ולא חס ושלום לפרוץ גדרים הצניעות ה' ישמרנו.

**"מפני שיש על זה כל כך התנגדות היצר הרע
לכן צריכין להתגבר בכל יכולתם!"**

ואין חידוש כל כך על הנשים, כי הבעל דבר [היצר הרע] טח עיניהם מראות, ולבותם מהשכל. ורחמנות עליהם שאינם יודעים עד היכן הדברים מגיעים, ואני יודע ומבין היטב שקשה הדבר בתחלה, אבל אין הכי נמי, מפני שיש על זה כל כך התנגדות היצר הרע, על כן צריכין להתגבר בכל יכולתם". עכל"ק ב"דברי יואל" פרשת בראשית עמוד ל"ה.

**"במוחני חזק בבנות ישראל
שבעצמם ילבישו כמו שהלכו אבותינו!"**

וזה לשונו בדרשתו, כפי המובא בספר "טיב לבב" פרשת נח עמוד י"ח, [אשר הם שתי דרשות שונות, אחת נאמרה בפרשת בראשית ונדפסה ב"דברי יואל", והשניה נאמרה בשבת שאחריה בפרשת נח, ונדפסה ב"טיב לבב", כי בשבתות ההם התייגע כ"ק מרן

כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר זצוק"ל
במחוני חזק בבנות ישראל הכשרות, שהם מעצמם, - גם בלי שיכפו עליהם עם
"תקנות" מפורשות, - הם מרצונם ילבישו עצמם כראוי לבת מלך!
כמו שהלכו אבותינו!

אדמו"ר זי"ע בכל כחו, לפעול את הדבר הקדוש הזה], בזה הלשון:
 "צריך אני למודעי שהתקנות שאנו עוסקים בהם כעת, אינם גדרים
 וסייגים, וגם אינם עדיין לגמרי, אפילו כמו שהיה מקדם, מעיקרי
 התורה הקדושה. ולדוגמא, מה שרוצים כעת לתקן תקנות קבועות
 בענין היאך שהנשים יכסו ראשם, ובתוך התקנות התרנו שיהיה
 "געדריוולט", מפני שאמרו לי שבלא זה לא נוכל להביא הדבר לידי
 גמר, אבל במחוני חוק בבנות ישראל הכשרים, שבעצמם ילבישו עצמם
 כראוי לבת מלך וכמו שהלכו אבותינו!" עכל"ק.

"תקותי חזקה שברבות הימים, כל אחד יגיע מעצמו
 לידי השגה זו"

ועוד כתב שם: "והנה מבקש אני מכל אחד ואחד, שלא להוציא
 את עצמו מהכלל, ולשמור ולעשות ככל אשר החלטנו באסיפה
 בחוה"מ העעל"ט, הגם שלא זכינו להעמיד הדת על תילה כאשר היה
 מלפנים בימי אבותינו, אבל תקותי חזקה בעזרת השי"ת שברבות
 הימים, כל אחד ואחד יגיע מעצמו לידי השגה זו, שראוי ללבוש ולנהוג
 כראוי לבת יהודית, וכאשר הנהיגו בדורות שלפנינו, ובודאי ששום
 אחד מכם לא יקבל על עצמו אחריות זו לצאת מהגדר שגדרנו,
 ולגרום הריסות כל הבנין, ואותה שתהי' מעשרה הראשונים בדין היא
 שתטול שכרה" עכל"ק.

והאמת היא שאין צורך להוכיח זאת, שדעת קדשו היתה לאסור
 את כל השפיצלאך מגעדריוולטע זיידן, כי ברור הדבר ופשוט הוא
 שדעת כ"ק אדמו"ר הרה"ק מסאטמאר זי"ע היתה שלא לזוז זיז כל
 דהוא מהוראת מרן הדברי חיים מצאנז זי"ע, שהורה וכתב בפירוש
 שאפילו חתיכת משי שחור שמניחין על המצח, גם כן אסור, כי יכול
 להיראות מרחוק כעין שיער. וכמפורש בשו"ת דברי חיים כמובא
 להלן במערכת צאנז.

זה לשון הרה"ק בעל "דברי חיים" מצאנו צוק"ל
 "אפילו לתת התיבות משי [על המצות] שיהיה דומה לשער, אמרתי!
 (שו"ת דברי חיים חלק ב' יו"ד סימן נ"ט)

כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר צוק"ל
 "הכנים כחות גדולים, שהנשים ילכו בראשיהן
 כמו שיטת רבינו בעל דברי חיים ז"ע,
 שלא יראה אף במקצת כמו שיער, אף על פי שבוודאי לא יחשבו שהוא שיער!"

וכך דרש כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר שליט"א, בהושענא רבה תשנ"ו, ואמר בזה הלשון: כ"ק דודי זי"ע הכניס כוחות גדולים, שהנשים ילכו בראשיהן כמו שיטת רבינו בעל דברי חיים זי"ע, שלא יראה אף במקצת כמו שיער, אף על פי שבודאי לא יחשבו באמת שהוא שיער" עכל"ק.

דעת כ"ק הרה"ק מסאטמאר זי"ע על "שפיצל מגעדריוועלט זיידן"

זה לשון הספר "מושיען של ישראל" [תולדות כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר זי"ע] חלק ששי, עמודים קצ"ג-קצ"ח:

מהדברים העיקרים שרבינו [מסאטמאר] ז"ל גדר גדר בכל זמן ועידן, היה אודות מלבושי הנשים שיהיו בתכלית הצניעות, ובכל עיר ועיר שפרש רבינו כנפי רוחו, היה ניכר מאוד השפעתו בענין צניעות בגדי נשים, על כל אלו שידעו את רצון רבינו ז"ל.

כשהגיע רבינו לסאטמאר התחיל לפעול בעוז ובמרץ אודות צניעות בגדי נשים, ולקושטא דמילתא צריכין למודעי, שבבית מדרשו של רבינו [אורשיוואר בית המדרש], לא היה צריך לעורר בדבר זה, כי חסידי ותלמידי רבינו, שהתפללו באורשיוואר בית המדרש, שהיו מהעידית שבעידית בעיר סאטמאר, השגichו על לבוש ביתם שילבשו בגדי צניעות על צד היותר טוב בדרך אבותינו הקדושים, ולא חבשו לראשם פאה נכרית חלילה, וכשרצה רבינו לפעול אצלם איזה דבר בתיקון המלבושים וכדומה, היה די לרבינו רק לגלות את דעתו ורצונו, ואף ברמיזא בעלמא, ולא היה צריך לפעולות גדולות, כי שמעו בקול דברו בכל אשר יצוה להם. וכל פעולותיו ודרשותיו, היו עבור שאר בני העיר.

מעשה באחד מחשובי תלמידי רבינו שהיה חתנו של אחד הנגידים בסאטמאר, ועל כן אירע לפעמים שאשתו היתה צריכה

לנסוע לעיר הגדולה בודאפעסט למכור או לקנות סחורה, ומסיבה זו לבשה האשה "שפיצל" מ"געדריוועלט זיידן", וכאב הדבר להאברך על זה, פעם כשנסעה אשתו לפעסט, ביקש האברך את אשתו שתמסור מכתב לרבינו ששהה אז בפעסט לצרכי רפואת הרבנית הצד' ע"ה, והסכימה האשה למסור את המכתב לרבינו.

במכתב זה התלונן האברך לפני רבינו על זוגתו שפשטה את האומגעדריוולט זיידן, [מטפחת חלקה, עשויה ממשי חלק, לא מתולתל], ולבשה את הגעדריוולט זיידן, [מטפחת לא חלקה, עשויה ממשי מתולתל], וביקש מרבינו שיוכיח את אשתו על זה, וכמובן שהאשה לא ידעה כלום מתוכן המכתב.

כאשר קרא רבינו את המכתב, שאל רבינו את המשב"ק אם האשה שמסרה את המכתב יודעת את תוכן המכתב, והשיבה שאינה יודעת כלום, ואמר רבינו, "הנה בעלה מתלונן עליה, ובאמת למה תשנה את הלבוש מהדרך הראויה והנכונה".

ומובן מאליו שתיכף ומיד עשתה האשה את רצון בעלה, וחזרה ללבוש את האומגעדריוועלט זיידן [מטפחת משי חלקה] כמקדם, וכן היה אצל תלמידי רבינו ז"ל שלא היו צריכין להרבות אצלם בתוכחת מוסר אודות צניעות המלבושים.

והנה אצל החסידים ואנשי מעשה לא הי' לכאורה דבר קשה כל כך להשריש בהם את הלבוש של האומגעדריוועלט זיידן, [מטפחת משי חלקה], אבל הי' כמעט מן הנמנע לפעול אצל בני ביתם של הבעלי בתים שיתרצו לקיים את התקנות, להיות שרוב הנשים הלכו בפאה נכרית, הן ואימותיהן וזקנותיהן, והגם שלא היו דומות לפאה נברית שבזמנינו, ובפרט שהיתה מכוסה ברשת, והיה ניכר שאינו משערות הראש, אבל למעשה הי' זה פיאה נכרית, ולכן התארך הענין כל כך זמן, מעת ביאת רבינו ז"ל לסאטמאר, עדי ראה שעה מוכשרת לכך, וגם אז נתקל בקשיים.

כ"ק מרן אדמור מסאטמאר שליט"א

"כ"ק דודי זי"ע, הכנים כחות גדולים, שהנשים ילכו בראשיתן כמו שיטת רבינו בעל דברי חיים זי"ע, שלא יראה אף במוקצת כמו שיער, אף על פי שבוודאי לא יחשבו באמת שהוא שיער!"

התאמצות ויגיעת הרה"ק מסאטמאר זי"ע שיסירו את הפאה

לדוגמא, היה בסאטמאר משפחה חשובה מהני תלתא גיסי שהתפללו בבית המדרש של החסידים ונשותיהם הלכו בפאה נכרית, רבינו קרא לפניו את הגדול שבהם, וביקש ממנו שישפיע על אשתו שתחלוץ את הפאה נכרית, והלה התנצל שקשה עליו כעת אחר כל כך הרבה שנים להתקוטט עם אשתו, השני אמר שאשתו עקשנית ולא יוכל לפעול אצלה בשום אופן לשנות את הלבוש, וגם השלישי ענה בתירוץ של מה בכך, וכן קרא רבינו לפניו הרבה מאותם שהיה צריך לפעול אצלם לשנות את הלבוש, וכאשר ראה רבינו, כי שערי תירוצים לא ננעלו ואי אפשר לפעול כלום, הוכרח לצאת חוץ לגדרו, ודרש בבית המדרש, והבטיח בדרשתו שאותן שתהיין מעשרה ראשונות, בדין הוא שתטלנה שכרן לחיות חיי נחת, או אז נכנע לבכם של הנשים הצעירות, אשר הי' להם צער גידול בנים, ואז נפרצה החומת ברזל המפסקת ביניהן לבין אביהן שבשמים, והרבה מהן החליפו אז את הפאה נכרית, וכל העזרת נשים של הבית המדרש של החסידים קיבל אז צורה אחרת, ואז נתקנו כמה תיקונים בעניני צניעות.

בזכות המטפחת יהיה רפואה שלמה

עובדא הוה מאשה אחת מאנשי שלומו של רבינו, שהיתה מהעשרה הראשונים שלבשה את המטפחת של משי, ואחר כמה חדשים אירע להם שנחלה אחד מילדיהם בחולי דלקת הריאה, והחולאת היתה מתגברת בכל יום, עד שהגיע לסכנת נפשות, והחליטה האמא של האשה שכעת כדאי לה ללכת לרבינו לבקשו שיעורר רחמים על התינוק, שהלא הבטיח לכל אלו שיהיו מהעשרה ראשונים שלא יחסר להם כלום.

רבינו ישב אז בין התלמידים שישבו סביב לשולחנו באמצע הנסיון [-המבחן שבחן את הבחורים על הגמרא], ובחורים למאות

ב"ק מרן אדמו"ר מהלוחות אהרן זצוק"ל
 מתלמידיו כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר זצוק"ל. אשר היה נומח בעת שבידך רבדי"ק זי"ע
 את אהרן מדינערה הראשונת עדמורו את הפאה, בזכות שחודרה ולבשה מספחתו;
 ועוד נראומו כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר שליט"א. ולדבריהו מרן הנאון רבי שלמה זמן אייערנאך זצוק"ל

מימינו ומשמאלו, והיא הולכת ברעש גדול בין כל הבחורים בקולי קולות, ובתוך הדיבורים פתחה פיה ואמרה, הלא רבינו הבטיח להעשרה הראשונים שהסירו את הפאה, שלא יחסר להם שום דבר, ואמו של התינוק היתה מהראשונים שהקשיבו אוזן לרבינו, לכן מוטל על רבינו שיפעל רפואה שלימה עבור ילדה.

ורבינו נתחוורו פניו, והפסיק מהלימוד, והיה שקוע ברעיוניו זמן מה, ואחר כך הרגיע אותה שיהיה רפואה שלימה להילד במהרה. וסיפרו הבחורים שרבינו עמד כחצי שעה נבוכך ברעיוניו עד שחזר להמשיך בלימודו. וכן הוה, כעבור זמן קצר, הילד שב לאיתנו, ובבוקר נשתוממו הרופאים על המראה, שהילד הוא כאחד האדם.

בספר אגרות דברי אמונה להאדמו"ר מתולדות אהרן זצ"ל מביא גם סיפור זה, ומעיד שגם הוא היה אז בין התלמידים בשעת השיעור אצל רבינו, כשבאה האשה להזכיר את הילד.

הרה"ק מסאטמאר זי"ע הלך לדרוש בבתי כנסת נגד הפאה
בכל שבת אמר דרשה בבית כנסת אחר, כדי לעורר
את הקהל לתיקון הענין

בשנת תשכ"ח ביקר תלמידו של רבינו האדמו"ר מתולדות אהרן זצ"ל את רבינו ז"ל, והעלה זכרונות עם רבינו ז"ל מתקופה זו בסאטמאר, עת פעל בכל כוחו אודות השייטלען.

האדמו"ר מתולדות אהרן אמר לרבינו ז"ל, שזוכר שלאחר הימים נוראים הלך רבינו לישא מדברותיו קודש, מבית מדרש אחד למשנהו, להוכיח בשער ולדרוש ברבים נגד הפירצה בלבישת פאה נכרית.

רבינו ז"ל ענה לו בלשון קדשו "אמת הדבר, הלכתי אז לדרוש בכמה בתי מדרשות, בכל שבת אמרתי דרשה בבית מדרש אחר בעיר,

כ"ק מרן אדמו"ר מתולדות אהרן וצוק"ל
"זכורני שהלך רבינו לישא מדברותיו קודש, מבית המדרש
אחד למשנהו, להוכיח בשער ולדרוש ברבים נגד הפירצה
בלבישת פאה נכרית!"

וזה הכל היה בענין לבישת הפאה נכרית". וסיים רבינו ז"ל: "ואמנם רבים היו אז שפשטו את הפאה נכרית מעל ראשם".

עד כאן מהספר "מושיען של ישראל" חלק שישי עמוד קצ"ח

מה היתה המתנה

שהרה"ק מסאטמאר זי"ע ביקש מבלה יתומה!!!

כ"ק הרה"ק מסאטמאר זי"ע דאג הרבה לקרובי משפחתו היתומים, למצוא להם זיווגים הגונים ולהשיא אותם כשהגיעו לפרקן. באחד השידוכים של בנות משפחתו, שהיתה יתומה מאב ואם, דאגה הרבנית מרת אלטע פייגא ע"ה, להמציא להם את כל צרכי החתונה ומלבושים ודירה, והרבנית ע"ה הצליחה לאסוף את כל הסכום, עד שהרה"ק הפליא אז את כחה במדת הצדקה ואיסוף הכספים.

כ"ק הרה"ק מסאטמאר זי"ע נסע אל החתונה, ונשאר שם עד אחר שבעת ימי המשתה שנערכו ברוב פאר והדר, אחר השבע ברכות נכנסה הכלה להודות לרבינו ז"ל ולהרבנית ע"ה, על כל הטוב והחסד שעשו לה, להשיאה לפי כבודה ותפארת אבותיה הק', נענה רבינו ואמר לה: אולי תועיל בטובה לשלם גמול להרבנית ע"ה, וליתן לה איזה מתנה.

שאלת רבינו עוררה את תמיהת הכלה, וכי איזה מתנה צריכה הרבנית ממנה, וכי כלום חסר לה בבית המלך, ואמרה הכלה לרבינו שבוודאי תתן מתנה להרבנית, ורצונה לדעת איזה מתנה רבינו דורש ממנה, ואמר לה רבינו שהוא רוצה שתתן להרבנית את הפאה נכרית שלבשה! (כי יען שנתיתמה בילדותה מהוריה הקדושים ונתגדלה בעיר סיגעט, שרבים כבר חבשו פאה נכרית לפי רוח הזמן, לבשה גם היא פאה נכרית), ורבינו אמר לה: כי לא נאה ולא יאה לה ללבוש פאה נכרית, ומהראוי כי תלבש מטפחת [טיכל] בדרכי הצניעות.

כ"ק מרן אדמו"ר מפאטמאר זצוק"ל
ביקש מוחלה שהלכה עם פאה: "אולי תואיל בטובה לשלם גמול
להרבנית ע"ה, וליתן לה איזה מתנה", וכשתמחה הכלה איזה מתנה
ביכלתה לתת להרבנית, השיב לה רבינו:
"שהוא רוצה שתתן להרבנית את הפאה נכרית שלה!"

לאות הכרת הטוב הלכה ופשטה את הפאה נכרית ונתנה להרבנית, והרבנית לקחה את הפאה נכרית והביאה אותה לביתה, והיה מונח בבית רבינו בסאטמאר עד פרוץ המלחמה הנוראה, וטרם שגלו רבינו ז"ל והרבנית מעיר סאטמאר למסעם הארוך בהגעטאס בקלויזענבורג ובערגל בעלזען, שאלה הרבנית את רבינו אם תקח אתה את הפאה נכרית, כי מי יודע אם לא יצטרכו ללבוש פעם את הפאה להברחת גבולים שלא יכירו אותם, ואמר רבינו להרבנית, שמסכים שתקח אתה את הפאה בתנאי שתקבל על עצמה שלא תלבש את הפאה נכרית רק בעת צורך גדול להנצל מסכנת נפשות ח"ו.

והרבנית ע"ה לקחה איתה את הפאה נכרית לאורך כל הדרך, וב"ה לא הצטרכה אף פעם ללבשה, וכל אורך הדרך מסאטמאר עד שנשתחררו ביום כ"א כסלו ועברו למדינת שווייץ, היתה הרבנית ע"ה בלבושה הצנוע רק עם טיכל [מטפחת] בלבד.

מושיעין של ישראל חלק שישי עמוד תל"ה-תל"ט

הפאה הרי היא כשערות ממש!

כ"ק אדמו"ר הגה"ק מסאטמאר זצוק"ל אמר בזה"ל: אשה שהולכת עם פיאה היא בדיוק כמו שהולכת עם שערות רח"ל, אפילו אם הפיאה קצרה ביותר!. ובלשונו הטהור: א פרוי וואס גייט אין א שייטל, איז פונקט ווי זי וואלט געגאנגען אין אייגענע האר רח"ל, מעג עס זיין ווי קורץ!.

מה היתה דעתו הקדושה על "פריזעט"!

לאחד ששאל את הגה"ק מסאטמאר זי"ע האם מותר ללכת עם פריזעט?, שאל אותו הגה"ק: אמור מה זה פריזעט?, ענה השואל: זה חתיכה קטנה של פאה נכרית על המצח, "אם כן" - ענה לו

הפעם הראשונה בה הועלה על הבמה "פרשת שמות", אצלנו ב"בית מדרש אדמו"ר מסאטמאר דערקל".

"תקופתו הקצרה בעבודת השם יתברך, עברו כמות הימים, כל אחד ואחד יגיע בעצמו לידו השנה הזו".
והכו יחאלו במאמצי החק א' עמוד ליתו.

כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר שליט"א
"דודי הקדוש ז"ל אמר

שדוא לא ינוח ולא ישקוט עד שהפירצה הזו תיעקר לגמרי! אם כן
צריכים להיזהר מזה, כי אם הוא אמר שהוא לא ינוח ולא ישקוט, אזי הוא
מסתמא התכוון שאפילו בעולם העליון הוא גם כן לא ישתוק ולא ינוח, אם
כן זהו אהריות נוראח!"

הגה"ק זצוק"ל: "איך האב נישט גיטראפין א איסור וואס עס איז מותר למחצה לשליש ולרביע!", = "לא מצאתי איסור, שיהיה מותר למחצה לשליש ולרביע!".

הרבי זי"ע אחז שזה דאורייתא!!!

העיד בפנינו אברך חשוב אחד שהציעו לפניו שידוך של אחת שלא הסכימה ללכת עם מטפחת, עלה הבחור אל בית הגה"ק הגאב"ד ר' משה אריה פריינד זצוק"ל ושאל לחוות דעתו, הורה לו הגרמ"א פריינד זי"ע שימנע משידוך זה, והוסיף הגאב"ד להדגיש לבחור, באומרו "דער רבי זכותו יגן עלינו האט געהאלטן אז שייטל איז אַ איסור דאורייתא!!!!" - הרבי מסאטמאר זי"ע אחז שהפאה [-כלומר, הליכה עם פאה ברחוב] הוא איסור דאורייתא!!!.

לא אנוח ולא אשקוט עד שהפירצה הזו תיעקר לגמרי!

כ"ק אדמו"ר מסאטמאר שליט"א אמר בזה"ל: "דודי הקדוש ז"ל אמר בדרשה, שהוא לא ינוח ולא ישקוט עד שהפירצה הזו תיעקר לגמרי!, אם כן צריכים להיזהר ולהישמר מזה, מפני שאם הוא אמר שהוא לא ינוח ולא ישקוט, אזי הוא מסתמא התכוון שאפילו היום בעולם העליון הוא גם כן לא ישתוק ולא ינוח!, אם כן זהו אחריות נוראה!".

[= דער פעטער זכרונו לברכה האט געזאגט אין די דרשה, אז ער וועט נישט שווייגען ביז די פירצה וועט אינגאנצן נעקר ווערן פון די וועלט!, און אויב ער האט גיזאגט אז ער וועט נישט שווייגען, האט ער מסתמא געמיינט אז אפילו היינט בעולם העליון, וועט ער אויך נישט שווייגן און ער וועט נישט רוען, איז דאס א גרויס אחריות!!!].

"דער רבי נפטר יז עלינו דאס נערהאלפן אז שייפט אזי א אמת דארהייראזי"

"הרמז המשושלי"

שלישה מתלמידי בי"ק מן אדמו"ר מאמנא דעק"ל

בי"ק מן אדמו"ר ממלידת אחיו דעק"ל

ובלתיא בי"ק מן אדמו"ר מאמנא שלישיא

ולתבולתי"ת בי"ק מן הנאכ"ז רבי משה אריה פריינד דעק"ל

כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר זצוק"ל
שאל בפליאה:

"איך אתה מניח ביחד, כאלו שתי שאלות? וכי לא ללכת עם
"פריזעט" זהו ענין של חסידות בלבד? והרי כל דבר שנראה כשער,
הוא אסור לאשה נשואת על פי הלכה?"

אפילו קצה של פאה - אסורה על פי ההלכה!

סיפר לנו אברך שבשנת תשכ"ז לפני החתונה שלו, נכנס אל הגה"ק מסאטמאר זי"ע, ושאל: היות ואביו אינו הולך עם גרביים לבנות בשבת קודש, אזי הוא מסתפק האם הוא ילביש גרביים לבנות, אולי יתכן שאין ענין להתלבש באופן יותר חסידי מהאבא. השיב לו הרבי זי"ע: "בזמנינו כל לבוש חסידי שמוסיפים הרי זה דבר חשוב מאד, מפני שזה גדר וסייג לכל עניני תורה ויהדות".

שאל החתן הלאה, היות והכלה רוצה ללכת עם "פריזעט", (חתיכה של פאה בקצה הראש), האם שידרוש ממנה לאחר החתונה שהיא תסיר את זה, ותלבש רק מטפחת בלבד על כל הראש?.

נענה הרבי זי"ע בפליאה ותמיהה גדולה, "איך הינך מניח ביחד כאלו שתי שאלות? (ווי לייגסטו צוזאם אזעלכע צוויי שאלות?!).

וכי לא ללכת עם קצה של פיאה זהו ענין של חסידות בלבד?, איך אפשר לקשר בין שתי הדברים האלו?, והרי כל דבר שנראה כשער הוא אסור לאשה נשואה על פי ההלכה! (- יעדע זאך וואס זעט אויס ווי האר, איז אסור פאר א חתונה געהאטע פרוי צו גיין דערמיט, על פי הלכה!!).

מה עושה "ערליבע מיידל"??

אחד האברכים הי' גרוש, ולא מצא שידוך שנים רבות, עד שהציעו לו גרושה אחת, וכבר כמעט שהסתיים השידוך, אבל הכלה רצתה ללכת דווקא עם פיאה. נכנס האברך אל הגה"ק מסאטמאר זי"ע ושאל: מציעים לי שידוך עם אשה שהולכת עם פאה, האם אסכים לעשות שידוך זה, כי יתכן שהיא תסכים אחרי החתונה לכסות ראשה עם מטפחת.

השיב לו הגה"ק: האם היא בעלת יראת שמים? (מיט "ערלעכקייט"). השיב האברך: כן, אומרים שהיא אשה כשרה. שאל

כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר זצוק"ל
"אם היא בעלת יראת שמים, אזי היא תסכים להסיר את הפאה!"
"אויב זי איז ערליך, וועט זי אוסמאן דעם שייטל!"

הגה"ק: אם כן למה היא הולכת עם פיאה?, השיב האברך: מפני שהיא למדה בבתי חינוך שהתלמידות הלומדות שם לא יודעים מהאיסור. השיב הגה"ק: צריך להתעניין האם היא בעלת יראת שמים באמת!. שאל ר' מאיר דייטש: אם יתברר שהיא בעלת יראת שמים, מותר לו לעשות את השידוך? השיב הגה"ק: אם היא בעלת יראת שמים אזי היא תסכים להסיר את הפיאה!. אויב זי איז ערליך, וועט זי אויסטאן דעם שייטל!.

חלק מדרשת התעוררות שאמר כ"ק אדמו"ר מסאטמאר שליט"א בהושענא-רבה תשנ"ו

ידוע לכולנו עד כמה נגע בנפשו דבר זה!

הן ראינו בעינינו שכ"ק מרן דודי זי"ע כשבא לאמעריקא, הניח והשקיע בזה כוחות גדולים, כי ידוע לכולנו עד כמה נגע בנפשו שהנשים לא ילכו עם פאה נכרית, אלא שלא היה ביכולתו תיכף להוציא את הדבר מכח אל הפועל, אבל במשך כל השנים ניסה להחזיק בזה, לפעול שהנשים ילבשו כדרך שנהגו בבית אבותינו, ובתחילה ביקש למצוא ולהשפיע שעל כל פנים חמשים אנשים יפעלו בביתם לילך במלבושיהם כמו שהורה לנו בעל דברי חיים זי"ע.

כל ענין היהדות עומד על זה

דהלא כל ענין היהדות עומד על זה, שהנשים יתנהגו כמו שנהגו אבותינו הקדושים, ויזהרו בזה שלא להתלבש בפאה נכרית, ולילך בצניעות כמו שצריכים לילך.

כי רק הכח הזה, הוא שנתן לנו את הזכות, להחזיק מעמד ביהדות בכל הדורות עד היום הזה, ואומרים בשם צדיקים, דכשיבא משיח יראו שכל היהדות היה תלוי בחוט השערה, דהיינו שאם הנשים הולכות בשערות אלה, זה מעכב ביאת המשיח רחמנא לצלן.

כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר שליט"א

"הן ראינו בעינינו עד כמה נגע הדבר בנפשו, של כ"ק
מרן דודי זלה"ה שהנשים לא ילכו עם פאה נכרית!"

"זה איסור דאורייתא ללכת כך ברחוב, אפילו אם הפאה קצרה ביותר!"

כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר שליט"א

"מרן כבוד קדושת דודי ולה"ה פעל בענין הפאה נכרית, וביקש מאנ"ש
שיראו להשפיע לזולתם למנוע מלהלביש פאה, וצריך כל אחד לבער זאת
מביתו!"

דמה נפקא מינה ממה נעשה הדבר בעצמו, אם נראה בשער הרי הוא אסור כמו שיערה ממש, כי סוף כל סוף אותו הטעם שישנו בשער ממש, ישנו גם כן בזה, ואין שום חילוק בין זה לזה.

ב"ק דודי זי"ע הרעיש על זה והשקיע בזה כוחות גדולים!

לבך הרעיש ב"ק דודי זי"ע, והניח והשקיע כוחות גדולים כל כך שהנשים ילכו בראשיהן כמו שיטת רבינו בעל דברי חיים זי"ע, דהיינו שלא יראה אף במקצת כמו שיער, אף על פי שבודאי לא יחשבו באמת שהוא שיער, אבל סוף כל סוף הרי זה מכנים מחשבות בלב ופועל רע בלב כמו שיער.

ועכשיו ביום קדוש כזה כהושענא רבה, צריך כל אחד לשים על הלב ענין גדול הלזה, כי ממש כל היהדות תלוי בזה, ורק בזה יוכלו להחזיק מעמד בכל מיני גזירות שעשו על הכלל ישראל, כי הוא כל היסוד שיכולים לישראל ביהדות.

וצריך כל אחד לראות היטב ולהשגיח בתוך ביתו שלא לעשות שום שינויים בעניני צניעות, ואדרבה כל אחד צריך להתאמץ ולהתחזק לעשות ככל היותר בענין זה, אם רוצים לראות דורות ישרים מבורכים.

דרשת ב"ק אדמו"ר מסאטמאר שליט"א - כל נדרי

תשנ"ו

מורי ורבותי, תמצית כל הדברים, כי נתאספנו במקום קדוש, שבו התפלל מרן כבוד קדושת דודי ולה"ה, וצריך כל אחד לקבל על עצמו שילך בדרך שהורה אותנו, וכלנו יודעים מה היה דורש מאתנו, ויכולים לראות זאת על הציבור שנתאספו פה ביחד שהי' תמיד דורש מאתנו, הצניעות במשפחה, ועיקר כוחותיו נתן על זה להעמיד כאן

יכל אחד צריך להתאפיין ולהתחזק בכל דומה בענין זה, אם רוצים לראות דורות ישראל ומפורסמיה

בי"ק מרן אדמו"ר מאאמ"א שליט"א

יכל ענין הרהרות עומד על דת... שהנשים יתירו בזה שלא להתלבש במאה נפרדת"

ונעוד נראים: דברא"י פאם זצ"ל, בי"ק מרן אדמו"ר מאאמ"א זצ"ל, ונדלומו"א ובי"ק מרן אדמו"ר מאאמ"א שליט"א הורטן, בי"ק אדמו"ר
 מייזניץ פאנטי שליט"א, בי"ק מרן אדמו"ר ממונקאטש שליט"א

דורות ישרים ומבורכים ובתים נאמנים וכשרים, המתנהגים בקדושה, ובצניעות בישראל, וב"ה שהצליח בזה.

אבל צריכים זהירות יתירה שלא לנטות מן הדרך שהורה לנו הוא ז"ל, כי אם מתחילים לנטות רק כל שהוא, יכולים לגמרי להתדרדר ר"ל, ואז כבר אין לו שיעור למטה, כמו שכתב בספרו כבוד קדושת זקני הדברי חיים זלה"ה שכשהי' גר בלייפניק אצל חותנו הברוך טעם זלה"ה, לא היה בנמצא שם אף אשה אחת שתלבש פאה נכרית, ואח"כ במשך שני דורות, על ידי ששינו ונתנו פאה נכרית על ראשם ושאר דברים בעניני צניעות רח"ל, התחילו להתדרדר כל כך עד שרובם היו כבר מחללי שבתות ר"ל.

על כן צריכים זהירות יתירה ושמירה מעולה על גדרי הצניעות, שאצל מרן כבוד קדושת דודי זלה"ה הי' זאת יסוד היסודות, ופעל בענין הפאה נכרית וביקש מאנשי שלומו שיראו להשפיע לזולתם למנוע מלהלביש פאה נכרית, וצריך כל אחד לבער זאת מביתו, כמו שאר הפירצות ומאדעס שהבעל דבר ממציא מזמן לזמן.

על כן צריך כל אחד להתאמץ ולהזהיר על כך, ולהיות כל איש שורר בביתו, ואם רוצה הבעל באמת, בוודאי יוכל לפעול בזה, כי איך נוטלים על עצמם אחריות גדול כזה להזניח ח"ו בגדרי הצניעות, כי זה יסוד כל בית יהודי, וחוב גדול על כל בעל להתאמץ ולהשגיח על סדרי הצניעות בתוך ביתו שיתנהגו כרצון קדשו של מרן כבוד קדושת דודי זלה"ה, וכמו שהוא הולך בבגדי חסידות בשמריימעל ובעקיששע, כן צריך הוא לראות שגם בני ביתו יתלבשו בבגדי צניעות.

ובוודאי שאם נשמור על גדרי הצניעות ועניני קדושה כראוי וכנכון, יעזור השי"ת שנזכה לילך בזה הדרך עד ביאת גואל צדק בב"א.

יצריך כל אחד להתאמץ ולהחזיר על כף, כי זה יסוד כל בית יהודי והרב גדול על כל בעל להתאמץ ולהשיג על סדרי הצניעות שיתנהגו כרצון קדשו של מרן בי"ק דודי אליהו!

בי"ק מרן אדמו"ר מאטנאר שליט"א

"כמו שהיה תלך בבני חסידות בשטריימל ובעקששע, כן צריך הוא לראות שגם בני ביתו יתלכשו בבני צניעות!"

ועוד מראים בי"ק מרן האב"ד בעל "סודות יחזק" זקוק"ל, ובי"ק מרן אהר"ר מאטנב וזקוק"ל

הפאה בזמננו נראת ממש כשיער!

כ"ק אדמו"ר הגה"ק מסאטמאר שליט"א דיבר בקדשו ביום ב' דחול המועד סוכות תשמ"ז בענין איסור הפיאה נכרית, ואמר:

בזמנים הקודמים במקומות שלנו לא היו הולכים עם פיאה בגלל שזה היה מעט דומה לשיער, כל שכן בזמנינו שזה ממש דומה לשיער, ממילא זהו איסור דאורייתא ללכת כך ברחוב, אפילו אם הפיאה קצרה ביותר, - אין זה ניתן להבנה כיצד בנות ישראל ירצו כל כך לדמות עצמם לגילויי שיער רח"ל.

כ"ק מרן אדמו"ר מסטראפקוב זצוק"ל
 כותב בהסכמתו לספר "דת משה וישראל" המברר שאין שום
 היתר לצאת עם פאה ברשות הרבים:
 "ואני תפלה לחשם יתברך, שכל חכמי זמננו ישימו לב
 לדברי אמת אלה!"

מטראפקוב

כ"ק מרן אדמו"ר מסטראפקוב - ירושלים זצוק"ל

יחזקאל שרגא ליפשיץ הלברשטאם
מסטראפקוב

בס"ד יום ה' דברים ד' מנחם אב תשמ"ח לפ"ק עיה"ק ירושלים
תובב"א

לכבוד הרב הגדול בתורה חו"ב טובא, מתון ומסיק שמעתתא
אליבא דהלכתא, כש"ת מו"ה ר' אברהם בריזל ליפשיץ שליט"א
בעיה"ק ירושלים תובב"א.

הן הובא לפני קונטרסו על ענין איסור השייטלען (פאה נכרית)
שהנשים נושאות על ראשן ויוצאות בהם לשוק ברשות הרבים.

אשר יותר מששים גבורים גאונים, אדירי התורה מדור דור פסקו
דאסור, וכבודו שליט"א בירר הדק היטב שגם השלטי גבורים סובר
בוותייהו דאסור. והוכיח דבריו הללו בצדק, מדברי השלטי גבורים
עצמו במס' כתובות דף ע"ב (בריי"ף דף ל"ב), אשר מדבריו שם מוכיח
הוא עצמו את כוונתו גלוי בעליל, שגם בדבריו שבש"ג במס' שבת

י'אחד אדר יתוספו יראו ה' עד שכולם יזכו לבשר את השיישלען [דרפאומן]
 ולחלקמך כדת של תורה"ז

כ"כ מרח אדרמ"ד מסמ"אמק"ב דזק"ק"ל

דאמסת אהר"ב מבל, ואף על פי שכמה תלמידי חכמים כבר נשקעו במענות ה' ויהיה קשה לדם לדורות מפני
 חבוייה והנצחון בידע'.

אבל כמודעי שורבים מוראו ה' הודפי אמת ופי, יסבירו לנשותיהם שיש אסור לתת לרשות הרבים כפארה"ו

אמתני' יוצאת אשה כו', גם כן כוונתו לאסור ללכת ברשות הרבים - ממילא נפל היסוד של המתירין.

ובדבריו המסולאים בפז ומסודרים בסדר נפלא, זכה ליישב הדורים, לתרץ קושיות חמורות ופליאות נשגבות שגבכו הגאונים על דברי השלטי גבורים.

והנה ראיתי שכת"ה שליט"א ירד לעומק סוגיה זו לשדד עמקים בסוגיות הש"ס המפוזרות בענין זה, ובליבון דברי הראשונים עד אחרון שבאחרונים.

אפילו שלכמה יהיה קשה להודות מפני הבושה והנצחון!

ואני תפלה להשם יתברך, שכל חכמי זמננו ישימו לב לדברי אמת אלה, כי האמת אהוב מכל - ואף על פי שכמה תלמידי חכמים כבר נשקעו בטעות זו, ויהי' קשה להם להודות מפני הבושה והנצחון, כידוע.

אבל בטוחני שרבים מיראי ה' רודפי אמת יעשו להם את דברי כת"ר שליט"א עטרה לראשם, ויסבירו לנשותיהם שיש איסור ללכת לרשות הרבים בשייטל מפאה נכרית.

וכמו שכתב אדוני אבי זקני מורנו ורבנו מרן רבן של כל בני הגולה בעל דברי חיים זצוק"ל שאפילו ממשי הדומה לשער אסור כדברי שו"ת באר שבע ע"ש.

ואחד אחד יתוספו יראי ה' עד שכולם יזכו לבער את השייטלען [הפאות], ולהתעמר בדת של תורה כמבואר בספר זה.

ובאתי על החתום

יחזקאל שרגא ליפשיץ הלברשטאם מסטראפקוב

גודל צערו וכאבו על שלענו על בת ישראל שלובשת מטפחת בלא "פריזעט"

מעשה ביהודי שעלה אל ביתו של כ"ק מרן אדמו"ר מסטראפקוב צוק"ל, בשעת לילה מאוחרת, האדמו"ר צוק"ל היה שקוע בלימוד התורה בבירור אחת הסוגיות הקשות, כדרכו בקודש להעמיק בבירור הסוגיות אליבא דהלכתא, אך ברגע שראה את האברך עומד בפתח, קיבלו במאור פנים ובשמחה, וביקש לשמוע מה אפשר לעזור לו.

היהודי התחיל לספר, שלפני זמן קצר, זכה בעזרת הש"י להשיא את בתו לחתן תלמיד חכם וירא שמים, ממשפחה מיוחסת, נכד של צדיק גדול, אשר כל בני המשפחה יראים ושלמים, ועוד לפני גמר השידוך התנה עמהם שהכלה תלך אך ורק עם מטפחת כרצון הש"י, בל שום תוספת של "פריזעט" או "שפיצל" חס ושלום.

ואכן החתונה נערכה בשעה טובה ומוצלחת, והכלה לבשה לראשה מטפחת כדת וכדין, בלא שום תוספת של "פריזעט" או "שפיצל", אף על פי שחמותה וגיסותיה, עדיין לא זכו לקיים את מצות כיסוי הראש כרצון הש"י בשלימות, ועדיין הניחו ליצר הרע להניח על ראשם לכל הפחות מעט מן האיסור, שלפחות יהיה על ראשם "משהו" הדומה לפאה. רחמנא לצלן.

וכדרכו של יצר הרע שמתגרה ביותר בבני משפחות הצדיקים, התחיל היצר להסית את האחיות והגיסות של החתן, שישכנעו את הכלה ללבוש לפחות חתיכה קטנה של פאה, [מה שנקרא פריזעט], או לכל הפחות כמה חוטים עלובים, [מה שנקרא "שפיצל"], כדרכם של אותה משפחה, אשר היצר מנסה בכל כוחותיו שיניפו לכל הפחות "דגל כניעה", אל טומאת היצר, ויניחו לו לפחות דריסת רגל מועטת זו. וכך מפעם לפעם היו מתלוצצות עליה ומעליבות אותה על שאינה הולכת כמותם, לכל הפחות שתתן ליצר לנעוץ ציפורניו בראשה, על ידי שתניח לו לצאת לרחוב עם חתיכה קטנה של שפיצל.

החתן מצידו אמר שלא משנה לו איך היא תלך, - כדרכם של הרבה שאינם מתעמקים כראוי בכל פרט, לדעת מה רצון ה' מהם, [מחמת היצר הרע המבטל את כל החשיבות והחביבות לדברים שבקדושה, ומבטל את כל ההתייחסות הראויה אל עשיית רצון הש"י בענין כיסוי הראש בצניעות, בפרט כאשר החתן אינו מורגל בזה מבית אמו, שאז בכח ההרגל, פועל היצר בצורות נוראות, לאטום את הלב, ולכבות את כל רגשי הקודש, מלהתעורר לחזק ולעודד את לב האשה לעשות את רצון הש"י כראוי בשמחה]. - וכך נשארה הכלה הצעירה נתונה ללחץ מתמיד מצד גיסותיה המלעיגות, כאשר כל ביקור בבית משפחת החתן, עלה לה בצער רב ועגמת נפש מרובה, כשהגיסות מנסות להראות לה כמה נאה ללכת עם פריזעט או שפיצ'ל, וכמה היא מהמיושנות שאינם מוכנות לזוז מעשיית רצון הש"י אפילו בחוט השערה.

והנה בהשגחה פרטית, הגיע לאוזני כ"ק אדמו"ר מסטראפקוב צוק"ל, שמץ מן הסיפור הנורא הזה, באותו רגע הרים האדמו"ר את קולו בשאגה: וואס?! זיי ווילן זי זאל עובר זיין אויף די הייליגע תורה?! - מה? וכי רצונם שהיא תעבור על דברי התורה הקדושה?! , והרי בתשובות דברי חיים מביא מדברי הראשונים, שאפילו חתיכת בד שחור שמניחים על המצח, מכיון שיש בה דמיון רחוק לשיער, הרי היא אסורה, מפי שיש בה דימוי כל דהוא לשיער!. ותוך כדי דיבור הורה להזמין מונית!! ברצונו לנסוע מיד אל בית זקנו הצדיק של החתן!.

בני הבית שראו איך שהוא מקבל את הדברים בהתרגשות גדולה ובכאב רב, עד כדי כך שהצער והיסורים האלו, עלולים להשפיע על לבו הטהור, ניסו להניאו מהנסיעה אל בית זקנו של החתן. והתחילו לשדלו שזה לא כל כך נורא, והם כבר יסדרו את הענין בשקט ובעדינות, בלי שאף אחד ירגיש, אבל האדמו"ר מסטראפקוב זי"ע, בגודל פחד ה' שבער בו, לא נח ולא שקט, ועל אף חולשתו וזקנותו,

טרח לרדת בעצמו אל המונית, ומיד נסע אל בית זקינו של החתן הצעיר.

בהגיעו אל בית זקנו של החתן, נרעשו כולם מה הביאו הלום באישון לילה, באופן בלתי צפוי, בצורה בהולה ופתאומית, האדמו"ר מסטראפקוב זי"ע לא ענה, אבל כאשר נסתגרו שתיהם בחדר, שמעו כל הנוכחים את קולו השואג של האדמו"ר מסטראפקוב זי"ע באומרו: היאך יתכן שבמשפחה של יראים ושלמים ילעגו על בת ישראל שרוצה לקיים את רצון הש"י בשלימות?! הרי אפילו אם עדיין אין להם את הכח והעוז לקיים בעצמם את רצון הש"י בשלימות, ואפילו אם הם עדיין לא זוכים לכסות ראשם רק עם מטפחת בלבד, אבל לכל הפחות הם היו צריכים לעודד ולחזק את מי שזוכה לזה, ולבסוף, לא זו בלבד, שהם מתפתים לדברי היצר, ומידי יום ביומו, כאשר הם יוצאות לרשות הרבים, הם מוסיפות למטפחת תוספת של איסור, אשר בזה הם נותנים מקום ליצר הרע לשרות עליהם, רחמנא לצלן, אלא עוד נוסף על זה, שהם מלעיגות ומבטלות את חשיבותה של מי שיש לה את הזכות לקיים את רצון הש"י בשלימות!!!

וכך צעק בכאב וצער על החוצפה הנוראה הזו, שאף בביתם של צדיקים ויראי ה', נמצאות מלעיגות על אלו שהולכות עם מטפחת כרצון השי"ת!. במשך כל הזמן נשמעו קולותיו היטב בכל כותלי הבית, ולא נחה דעתו, עד שזקנו של החתן הבטיח לו מפורשות שהוא ידאג שלעולם לא ילעגו עליה, ואדרבה יכבדוה ויעריכוה כראוי וכיאות לבת ישראל ההולכת בצניעות!

רק אז חזר האדמו"ר מסטראפקוב אל ביתו, כשגופו הטהור מותש מן המאמץ הנורא, אך כולו מלא שמחה ואושר על הצלת בת ישראל מפיתוי היצר להוסיף מעט מראה שער בקצה המטפחת, ועל שזכה להקריב מכחו וכבודו עבור עוד נדבך של מסירות נפש עבור צניעות בנות ישראל כדרך אבותינו הקדושים.

סיגעט

הגה"ק רבי יקותיאל יהודה מייטלבוים זצוק"ל
בעל "ייטב לב" מסיגעט

הגה"ק בעל ייטב לב מסיגעט זצוק"ל, כתב בספרו הקדוש "ייטב פנים" פעמים רבות נגד הפאה נכרית, ונעתיק מעט מדבריו הקדושים, החוצבים להבות אש, בחמשה מקומות שכותב בחריפות בענין זה. וזה לשונו הקדוש בתוכחת מוסר ליי"ג מדות אות כ"ח וזלה"ק:

אוי לעינים שכך רואות!

"והנה כתוב כה תאמר לבית יעקב ואחז"ל אלו הנשים, לכן הנני להזכיר את הנשים, ולבקש מאתם, ולהזהירם לבל ילכו בראשיהם כאשר עד עתה, כי כפי הנשמע הוא פריצות גדול, אוי לעינים שכך רואות ולאזנים שכך שומעות, יש מהן שהולכים בפאה נכרית שזה אסור! כמו שכתב בספר באר שבע באורך. ... וכבר אמרתי שזה שאמרה תורה חדשים מקרוב באו לא שערום אבותינו בהליכות כאלו, עוד יתכן לשון שער בשין שמאלית, והכוונה שלא הלכו אבותיכם בשערות כמו עתה!.

ושמא יאמרו הלא אנחנו נשים צנועות וכשרות ומדקדקות!

ושמא יאמרו מה בכך, הלא אנחנו נשים צנועות וכשרות, ולבנו שלם עם ה', מדקדקים בענין דברים הנוגעים אלינו ביתר שאת ויתר

כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר זצוק"ל
 נכד מרן הרה"ק בעל "ייתב לב" מסיגעט זצוק"ל
 שכותב בספרו על הפאה נכרית:
 "אני מבקש ומוזהיר, לבל יוסיפו ללכת במלבושים כאלו, ומה
 שעבר, הוא רחום יכפר!"

[ייתב פנים מאמר דורש טוב אות ד']

עו, על זה אמר וירא ה' וינאץ, לא בשביל עצמם בלבד, כי אם מכעס בניו ובנותיו שיולידו, ויאמר אסתירה פני וכו', אראה מה אחריתם, מה יהיה אחרית שלהם, ושל הבנים ובנות אשר יולידו, כי דור תהפוכות וכו', שיתהפכו לרע גם בלבבם!. ויהיה תוכם כברים!, כי הלב מתפעל מהמעשים!.

אם ישמעו בקולי

יהיה ה' עמכם להוליד בנים בשרים! דור ישרים יבורך!

על כן שמעו אלי ותחי נפשכם, שלא לילך מהיום והלאה במלבושים כאלה וכו', ואם ישמעו בקולי, יסלח ה' על העבר, ויהיה עמכם להוליד בנים בשרים, דור ישרים יבורך!. עכלה"ק.

הנשים עושות חדשות בדבר הדומה לשער!!!

פעם שניה, כתב על זה, בספרו ייטב פנים מאמר דורש טוב אות ד' וזלה"ק:

"נפש כי תחטא וגו' ועשה מאחת, רצה לומר הנפש שהוא מאומה הישראלית הנקרא אחת, ועשה את עצמה מהנה, מאומות העולם הנקראים הנה לשון רבים, והכוונה במה שהולכין ולובשין כמוהן, ובפרט הנשים ההולכים כמוהם ממש על הגוף ועל הראש באין מכיר, ואם לא כמוהו לגמרי, שהם הולכים בכל השער שלהם ממש, לא כן בנות ישראל שהולכין רק במקצת שער שלהם סמוך למצח וכו'.

ויותר מזה הנשים עושים חדשות שהולכין בגילוי הראש בדבר הדומה לשער ובפאה נכרית... וגם עתה אני מבקש ומזהיר לבל יוסיפו ללכת במלבושים כאלו!, ומה שעבר הוא רחום יכפר"!. עד כאן לשונו הקדוש.

כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר זצוק"ל בצעירותו
 נכד מרן הרה"ק בעל "וייטב לב" זצוק"ל שכותב בספרו:
 "ובל יראת החוצה שום שערת, ואף דמות פאות נכריות בכלל אוהרת!"
 [וייטב פנים מאמר דורש טוב את כ"ג]

להזהיר לבית יעקב לבל ילכו עם פאה נכרית!

ופעם שלישית כותב שם באות י"ב: "שיהיה אדם נקי כפים מבחוץ, ובר לבב מבפנים, וכמו שכתוב לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ובגלוי, וזהו שאמר יעקב הסיירו את אלהי הנכר אשר בתוככם, והטהרו והחליפו שמלותיכם שמבחוץ. ומזה יש ליקח מוסר השכל להזהיר לבית יעקב אלו הנשים מישראל לבל ילכו במלבושי זרים ופאה נכרית!". עד כאן לשונו הקדוש.

בל יראה החוצה שום שיערה ואפילו מדמות פאה!!!

פעם רביעית כותב הרב הקדוש באות כ"ג וזלה"ק: שלא ילכו במלבושי זרים ולא ידמו להם, כי אם יהיו מצויינים בלבושיהם כדת של תורה, ובל יראה החוצה שום שיערה, ואף דמות פאות נכרית בכלל אוהרה!". עד כאן לשונו הנורא!.

פאה נכרית - בבל יראה!

פעם חמישית במאמר "זכר ליציאת מצרים" אות י"ב וזלה"ק: "גם יתכוין לומר לא יראה לך דייקא חמץ, ולא יראה לך שאור וגו', וסלקא דעתך לומר, שלביתו זו אשתו, יראה חמץ ושאור שלהם, ובאמת גם על זה עובר בכל יראה, על דרך שפירש הרב הקדוש זלה"ה מרומנאב, אלו עוברין, פירש"י בכל יראה, כותח הבבלי וכו' ר"א אומר אף תכשיטי נשים, המלבושים והכובעות הגבוהות ופאה נכרית! וזה שהוצרכה תורה לומר, שאור לא ימצא בביתכם!" עכל"ק.

שהנשים יסירו את ההאר שייטיל!

"שמעתי מאדומו"ר הקדוש בעל ייטב לב זצ"ל, וצווח בקול גדול על שהנשים נושאים האהר שייטיל!, ואמר [בהושענא רבה]

כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר וצוק"ל
 נכד מרן הרה"ק בעל "יוטב לב" וצוק"ל
 אשר "צווח בקול גדול, שהנשים יסירו את ה"האר שייטל"
 (בצד ימין נראה כ"ק מרן אדמו"ר מוידוטישויב – צפת וצוק"ל)

"שעירים להניע"! , "שעירים" הוא לשון שער, ההאר שייטיל, שהנשים יסירו את ההאר שייטיל!"!

נחלי בינה על הושענות עמוד מ"ז (מהאחים הגה"צ ר' חיים יהודה בן שליט"א והגה"צ ר' שלמה זלמן בן שליט"א) בשם "שערי ישועה" דף כ"ח ע"א

הפאה דינה כשיער מפני שנראית כשיער!

פעם אחת אמר בעל ה"יטב לב" זיע"א על הפסוק לא יהי' כלי גבר על אשה, זה הקאפעליטשען [=הכובעים] אשר המה נושאים על ראשם. גם אמר הפירוש במאמר חז"ל, הקב"ה מדקדק על הצדיקים כחוט השערה, בכ"ף הדמיון, כי סובב והולך על הפארוקען [=הפיאות] הנושאים על ראשם, והמה מכוונים כמו אייגענע האר [=כמו שערות שלהם], למען ידמה לעין כל כי הולכים באייגענע האר [=שייראה שהיא הולכת כמו עם שערות], ואם כן הדבר מה הועילו בתקנתן, הלא שער אסור, ואם הוא נעשה באופן כי ידמה לשער, אם כן הכל אחד הוא.

פאר וכבוד דף י"ד משמו

מבקשים מה': שהנשים יסירו את הפאה, וממילא התפלה והלימוד יתקבלו לרצון! ויהיה לנו פרנסה!

מזן הגאון הקדוש בעל קדושת יום טוב זצ"ל מילא דברי קודש אביו [הייטב לב], ואמר שזהו שאנו אומרים "עננים מלהמניע", כי שער באשה ערוה, ואסור להתפלל וללמוד נגד שער האר שייטיל

ב"ק מרן אדמו"ר מאטמאר זצוק"ל

בן ב"ק מרן הרד"ק בעל "קידושת יום טוב" זצוק"ל

שורש קידם התקיעות בנבחרת אלפי איש בענין המאדעם שהנשים המלכות מוכע על

הראש וכדומה ואמר:

שיפרסמו בשמו הקודש שדווא מנבואה לכל מי שימנע זאת מתוך ביהמ' וירשע

בבנים ובפרנסותו

ובתמנתה נראה "בדלתריא" - מרן הגאון רבי שמואל דהוי זאנער שליט"א

[=פאה] בשעה שהאשה שם בבית עם האר שיטל [=הפאה], כי שער באשה ערוה! וזהו שאנו מבקשים "הושענא שעירים להניע", היינו שהנשים יסירו את ההאר שייטיל, ועל ידי זה יהיה "עננים מלהמניע", שלא יהיה סכותה בענן לך מעבור תפילה, והתפילה והלימוד יהיה נתקבל ברצון!, וממילא יהיה "פותח יד ומשביע", שיהיה לנו פרנסה, עד כאן לשונו.

נחלי בינה על ההושענות עמוד מ"ז (מהאחים הגה"צ ר' חיים יהודה כץ שליט"א והגה"צ ר' שלמה זלמן כץ שליט"א) בשם "שערי ישועה" דף כ"ח עמוד א'

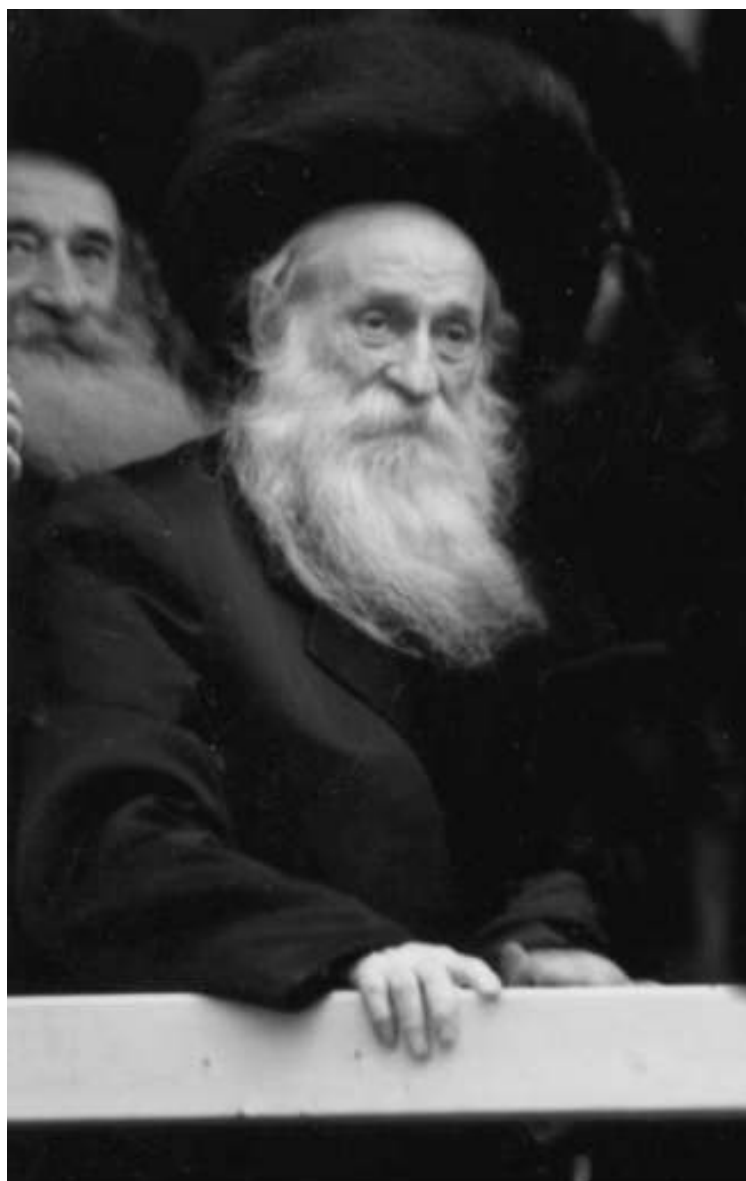
לפרסם בעיתונים בשמו: סגולה והבטחה לבני ומזוני!

סגולה והבטחה לבני ומזוני, מאדמו"ר הגאון הצדיק הקדוש בעל קדושת יו"ט זיע"א, שמעתי ממנו בדרוש שדרש קודם התקיעות, בנוכחות כמה אלפי איש, שהרעיש עולם על המאדעס הארורים שנשים הולכות... ועל מה שלובשים בגדים עם מאדעס כגון כובע על הראש, ומתוך דבריו החוצבים להבות אש, ביקש מהאנשים שעמדו שם שיפרסמו על הכתביעת בשמו הקדוש, שהוא מבטיח לכל מי שימנע המאדעס הנ"ל מתוך ביתו, יושע בבנים ובפרנסה!. מספר זכרון יעקב יוסף להרה"צ ר' יהושע יונתן רובינשטיין זצ"ל

הגה"ק בעל עצי חיים מסיגעט וצוק"ל
אבר"ק סיגעט והגליל

מעשה נורא באשה שלא היה לה ילדים שנים רבות!

כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמעאר סיגעט שליט"א, סיפר על אביו הרה"ק בעל "עצי חיים" וצוק"ל, שאחד ממקורביו לא זכה להיפקד

כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר שליט"א
בן כ"ק מרן הרה"ק בעל "עצי חיים" מסינעט זצוק"ל שאמר
לאחד שלא היה לו ילדים:
"אם אשתך תפשוט את הפאה ותלבש מטפחת, הנני מברך
אותך שתפקד בזרע של קיימא!"

בזרע של קימא במשך שנים רבות, ותמיד הרבה המקורב להפציר ולהתחנן לפני הרה"ק בעל "עצי חיים" זצוק"ל, שיעתיר ויתפלל בעדו שיזכה להיוושע בילדים. רבינו ה"עצי חיים" זי"ע ידע את כל אשר נעשה בבית האיש, שאשתו היתה חובשת פאה על ראשה, ולא בירכו רבינו בזרע של קימא.

עד שפעם אחת כאשר החסיד המקורב הזה, הפציר והתחנן לפני ה"עצי חיים" זצוק"ל שיברכו בילדים, אמר לו הרה"ק בעל "עצי חיים" זי"ע, אם תוכל לפעול אצל אשתך שתפשוט את הפאה, ותלבש מטפחת כנשות ישראל הצנועות, אזי הנני מברך אותה שתפקד בזרע של קיימא.

הסכימה האשה ופשטה את הפאה, ולתקופת השנה נולדה להם בת. ויהי כאשר עברו כמה שנים, התגבר היצר על אשה זו, ופיתה אותה לשוב ללבוש את הפאה, ולא עברו ימים מועטים, והנערה שבקה חיים לכל חי, ונסתלקה לבית עולמה. ההורים הכואבים ישבו שבעה על בתם היחידה, אשר נולדה לאחר שנים כה רבות, ולבסוף נפטרה תוך ימים ספורים, מאז שחזרה האמא ללבוש את הפאה.

ויהי ככלות ימי האבילות, נכנס האיש אל מרן העצי חיים זצוק"ל, ויאמר לרבינו זי"ע, הנה בוודאי אני מצדיק עלי את הדין, שפטירת הנערה באה לנו בעונש משמים בעון לבישת הפאה. אבל נפשי בשאלתי, ילמדנו רבנו, מדוע נקטפה הילדה מאתנו כה מהר, ולא נתנו לנו מן השמים מקודם איזה רמז, שנוכל להתבונן ולחזור בתשובה? מפני מה קיבלנו עונש כה נורא במהירות שכזו, בלא שנוכל להתבונן ולהקדים לתקן את הדבר!.

אמר לו מרן הרה"ק בעל עצי חיים זי"ע, קבלה בידינו שלפגוע בענין הלבוש, הוא סכנה גדולה!. ובלשון קדשו: טשעפען מיט א לבוש, איז א גרויסע סכנה!., לכן מיד כשהאמא שלחה יד בלבוש

כ"ק מרד אדמו"ר מאאמבאר שליט"א

בן כ"ק מרד הרד"ק בעל "עצי חיים" זצוק"ל שאמר:
 "ששקפון מיט א לבוש, איז א נרויטע סכנה!"

לכן מיד כשהאמא שלהם יד בלבוש ישראל, ולבשה את הפאה, היא הבנימה את עצמה לסכנה, והימנה לעליון

ישראל, ולבשה את הפאה, אזי היא באותו רגע הכניסה את עצמה בסכנה, מבלי שתוכל להמלט ממנה, [כמו מי שנכנס לתוך אש בוערת], רחמנה לצלן, [- ומדה טובה מרובה!]. ממילא מובן שכל השתדלות להוסיף בצניעות כיסוי הראש, שיהיה באופן שיביא נחת רוח להש"י, על ידי זה נשפעים ברכות וישועות רבות, לאשה הזוכה להוסיף בעשיית את רצון הבורא בענין זה, ולכל בני ביתה ומשפחתה].

קונטרס "אלה מסעי" - עובדות מפ"ק בנו מרן אדמו"ר מסאטמאר שליט"א

בדק בעצמו את כל מלבושי בנותיו

סיפר כ"ק אדמו"ר מסאטמאר שליט"א, שבבית אביו הקדוש בעל עצי חיים זצוק"ל, לא היו בנותיו רשאות ללבוש שום בגד ומלבוש, עד שהביאו את הבגד לפני העצי חיים, לבדקו אם הבגד הוא בתכלית הכשרות עם גדריו הצניעות, ורק אחר שהסכים בפה קדשו שילבשו אותו, אז לבשו את הבגד.

אלה מסעי

ברכה מיוחדת למי שמתגברת על היצר, המפתה אותה
בטענה: "מדוע מותר לבנותיו של תלמיד חכם פלוני,
ולא אסור?"

סיפר הרב ר' מאיר שטערן שליט"א שאמו ע"ה היתה ילידת עיר סיגעט, ובימי ילדותה קיבלה ברכה ממרן העצי חיים זי"ע, לאריכות ימים ושנים, והמעשה היה, שבימים ההם נפרצה איזה מאדע אצל בנות ישראל הכשרות ללבוש איזה מין כובע, וגם אמו רצתה ללבוש כובע זה, וביקשה מאת אביה שיקנה עבורה, ומיאן אביה לקנות את הכובע, ומענה בפיו שאין זה מתאים לגדריו הצניעות, וטענה הילדה שהלא גם בנות תלמיד חכם פלוני לובשת מלבוש זה, ולא ידע אביה

ב"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר שליט"א
 בן ב"ק מרן הרה"ק בעל "עצי חיים" מסונעט זנוק"ל שבויד:
 "אם לא תלבשי את הכובע הזה, (שבנותיו של תלמיד חכם פלוני
 היו לובשות)
 חנני מבטיח לך שתזכי לאריכות ימים ושנים, ולבעל תלמיד חכם,
 ולבנים יראים ושלמום!"

מה להשיב לה, ע"כ אמר לה שתלך לשאול את העצי חיים ז"ל, ואם יתן לה רשות אז יקנה עבורה את הכובע הנ"ל.

והלכה עם אמה לבית העצי חיים ז"ל, ונכנסה אל הקודש פנימה, ושאלה את העצי חיים ז"ל: רבי, כמה תורות יש בישראל, הלא בנותיו של תלמיד חכם פלוני לובשות כובעים, ואבי טועין שאין ללבוש כובע זו, וע"כ יאמר לי הרבי למה לאחד מותר ולהשני אסור?

העצי חיים ז"ל נהנה מהקושיא וענה לה: תורה אחת יש לנו, ואכן אסור ללכת עם כובע זה, אבל אין לי שוטרים שישגיחו על כל אחד ואחד אם הולכים בדרכי התורה או לא, וע"כ אם תצייתי לדברי אביך ולא תלבשי הכובע הלז, הנני מבטיח לך שתזכי לאריכות ימים ושנים, ולבעל תלמיד חכם, ולבנים יראים ושלמים, ואכן נתקיימה ברכתו של מרן העצי חיים ז"ל.

פרי תמרים גליון כא

"אין שום היתר!"

"רק שלא יהיה מאומה דומה לשיער!"

ב"ה, יום ה' קרח תרפ"ב לפ"ק סיגוט יצ"ו

כבוד תלמידי ידידי הרבני המופלג בתורה ויראה חו"ב ותיק וחסיד מו"ה ישראל חיים סאמעט נ"י [בעמח"ס שמע ישראל].

אחדשה"ט מכתבו הגיענו נכון, ועל דבר אשר שאל אודות השייטלען מחתיכות משי, שנמשכו במקומות נפרדות, ונראה כמו רצועות קצרות שהולכין על פני כל הרוחב.

והנה כפי דאיתא בתשובות דברי חיים ח"ב סי' נ"ט, אין חילוק, כולן שוין לאיסורא, כל שדומה לשער.

ברכת הקודש של מרן הרה"ק בעל "עצי חיים" מסיגנט
 זי"ע, לאלה שהולכים רק עם מטפחת, בלא שום הוספה כלל:
 "אקוה שתשמעו לקולי, ותתברכו ממועון הברכות,
 בשובע שמהות, בחיי נחת והרחבה!"

כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר שליט"א
 בן כ"ק מרן הרה"ק בעל "עצי חיים" מסיגנט וצוק"ל שכותב בתשובה
 על "התיבות משי, כמו רצועות קצרות על פני כל הרוחב":
 "אין שום היתר!"

(כ"ק אדמו"ר מוויזניץ שליט"א מקבל את פניו)

על כן אין שום היתר, רק שלא יהי' נראה מאומה דומה לשער. ואליכם ידידי אקרא, אנשי הקלויז אשר מעולם שמעכם הטוב הולך למרחוק, כי תעמדו בפרץ בכל אשר בנות ישראל לא ילכו בפריצות ובגדי שחץ, ומזה יוצמח טובה גם למקומות אחרים, אשר מכם יראו וכן יעשו.

אבקשכם להלאה, חזקו והתחזקו, לעמוד בפרץ, ולא יניחו לזוז זיז כל שהוא, מן התקנות שנעשו מכבר, אשר יסודתם בהררי קודש על פי חוקי השולחן ערוך, כאשר ידוע שזה מעשה היצר הרע, היום אומר לו עשה כך וכו', ואקוה שתשמעו לקולי, ותתברכו ממעון הברכות, בשובע שמחות, בחיי נחת והרחבה.

חיים צבי מייטלבוים

תקנות קהלת קודש "נאנאש"

היות ואנו עוסקים כעת במערכת סיגעט, ובפרט בדברי הרה"ק בעל עצי חיים מסיגט זי"ע, על כן הננו להביא בזה את המלצת כ"ק הגה"ק בעל עצי חיים מסיגט זצוק"ל, והגה"ק בעל דרכי תשובה ממונקאטש זצוק"ל, שנכתבו לעודד ולתמוך את אנשי קהילת "נאנאש" בתקנותיהם. [אשר כידוע כ"ק הגה"ק ר' יהודה'לה הורביץ מדזיקוב זי"ע, לפעמים לאחר אמירת "בשם כל ישראל", היה מוסיף "בשם נאנאשע אידן", מפני שהתפעל מהאמת שלהם, ומגודל כוונתם האמיתית לשם שמים].

תקנות אלו הם דוגמא אחת, מהתקנות הרגילות שהיו נוהגות בקהלות החסידים בהונגריה מלפני כתשעים שנה, ובה רואים את חומר האיסור של פאה נכרית, שקיבלו עליהם ועל זרעם. גם רואים אנו עד היכן התייחסו בחומרה לפירצת הכובעים "שקורין הוט" בלשונם, כפי שעניי הקורא תחזינה מישרים.

ב"ק מרן הרה"ק בעל "מנחת אלעזר" ממונקאטש וצוק"ל
 בן ב"ק מרן הרה"ק בעל "דרכי תשובה" וצוק"ל
 שכותב על התקנות של קהילת נאנש:
 "זכות זה יעמוד לכם, ולורעכם, ורע זרעכם, עד ביאת הנואל!"

בין החותמים על התקנות דלהלן, אפשר למצוא הרבה מחסידי צאנז, סיגעט, מונקאטש, וכדומה, אשר צאצאיהם חיים איתנו כיום, ובוודאי כאשר יראו את שמותיהם של אבות אבותיהם הקדושים, יתגלו הרצונות והתשוקות הקדושות, הנמצאים בפנימיות לבבות כל צאצאיהם, החפצים לזכות ללכת בדרכיהם ולהידבק במעשיהם בשלימות.

הסכמת הגאון הצה"ק מרן בעל דרכי תשובה וצללה"ה לשמחת לבבי קראתי ושניתי מהתקנות גדולות אשר שנו כאן, ואשרי העם שככה לו, לשמור ולעשות ולקיים ככל האמור ומפורש במשמרת שלום, והנני אומר להמשתדלים להביא להוציא מכח אל הפועל, אשריכם וטוב לכם בעוה"ז ובעוה"ב, יישר חילכם, וזכות זה יעמוד לכם ולזרעכם וזרע זרעכם עד ביאת הגואל, בב"א.

ובאתי על החתום אור ליום ג' תער"ב מונקאטש.

צבי הירש שפירא

הסכמת הגאון הצה"ק מרן בעל העצי חיים מסינג
וצללה"ה

הן כל יקר ראתה עיני, תקנות גדולות וקבועות שנו כאן, אשר נאמרו ונתקנו בביהמ"ד של חבורת דמשניות דק"ק נאנאש יע"א, וקיימו וקבלו עליהם ועל זרעם ולא יעבור, הקב"ה יהי בעזרכם לקיימם באורך ימים, ומתוך עושר וכבוד מימינם ומשמאלם, ויהי נועם ה' עליהם ויתברכו ממעון הברכות, ותחזינה עינינו בבנין בית מקדשינו במהרה בימינו, יום ג' לסדר והיה עקב תשמעון וגו' תער"ב לפ"ק. מרחץ סאבראנעץ יצ"ר.

חיים צבי מייטלבוים

ימנעו החסידות. אמר לאשר לאלה לעזרת נשם הן בקביעות, א' אפריל באקראי בעלמא, מנד' לחסיד
 נשמת וכדומה, פסח נכרית?'

ב"ק מ"ן אדמו"ר מסאטמאר שליט"א

בן ב"ק מ"ן דרזניק בעל "עצי חיים" מביטע ודוקיל שוועב על התקנות של קהילת מאנסי.
 ישקבלו קולות ועל קומע ולא יעבור, והב"ח ויז בעורכם לקיימם באורד יומם, ומהר' זכור זכור מוסרם
 וישישאלם, ויזו נומם די קולותם, ותתביטו סומען ויהי'הו"ת?'

[בפני מ"ן הדקלן רבו ימנעו וכן אשתדלך זקוק?]

העתק התקנות דחבורה משניות (היינו הקלו"ז) דפה קהילה קדושה הודו נאנאש יצ"ו

אנחנו החתומים מטה מודים בזה שקבלנו עלינו את התקנות
האלו בכל תוקף ועוז לאשר ולקיים בכל פרטיהם...

[העתקנו רק את התקנות השייכות לעניני הצניעות]

ואלו הם:

אזהרה ליחיד ולרבים, שלא ירד ושלא להוריד לפני התיבה, איש
שאשתו הולכת בפאה נכרית.

אסור לשום אשה לבא לעזרת נשים הן בקביעות או אפילו
באקראי בעלמא כגון להזכיר נשמות וכדומה, בפאה נכרית שקורין
האר שייטל, או מצנפת שקורין הומ, ואם אשה אחת תפרוץ את הגדר
ותבוא בדברים הנ"ל, או בכגדי שחץ לעזרת נשים, אזי אם העוברת
לא מנשי בני חבורתינו, החיוב על מנהלי הבהמ"ד לגעור בה, ולאמר
לה צאי מכאן, ואם ח"ו מנשי בני חבורתינו היא, אזי החיוב על
מנהלי הבהמ"ד לעשות עמה כמבואר לקמן (בד"ה אם ח"ו).

אם חלילה אחד מחבורתינו יפרוץ גדר באחד מן הדברים, אזי
החיוב על כל אחד להוכיחו בלשון רכה פעם ושתים, ואם באלה
לא ייוסר ולא ישוב מדרכו הרעה, אזי אם פריצת הגדר היא ע"י
בני ביתו, ויתברר הדבר שלא על פי רצונו עושים את המעשים
הללו, החיוב למחות ולגעור בו שלא להביא את בני ביתו הרעים
לבית המדרש פנימה, ואם ח"ו ברצונו עושים בניו כזאת... אזי
החיוב על מנהלי הביהמ"ד לעשות עמו כפי המבואר לקמן (בד"ה
אם ח"ו).

אם ח"ו אחד שכבר קנה מקום מושב בהמ"ד יעבור על אחת
מאלו התקנות הנ"ל, החיוב על מנהלי הבמה"ד להתרות בו שישוב
ויתקן את אשר העוה, ואם לא יציית אז אבד חזקתו בביהמ"ד ואין

לו שום דעה בהנהגת הבהמ"ד, ואת מקום מושבו ישכירו ראשי ומנהיגי הקהל על משך שנה תמימה, ואולי בין כך ישוב. ואם ישוב צריך לקבל עליו דברי חברות לפני מנהלי הבהמ"ד, ואם לא ישוב אז הרשות נתונה לראשי ומנהיגי הקלויז למכור את מקומו לאיש אחר כמבואר למעלה, ואז ישיבו לו את הכסף אשר יקחו בעבור המקום ואין לו נגד זה שום טענה ומענה.

התקנות הללו, עשינו לתקנות קבועות לנו ולזרענו וליוצאי חלצינו אחרינו עד עולם ועד, באופן שאין להם רשות לדורות הבאים לשנות כל שהוא מן הדברים הנ"ל, אפילו על פי הוראות חכם וגדול הדור, כי המה שרירים וקיימים ונאמנים לעד, והש"י יהי בעזרנו שיהיה לכל אחד ואחד מאנשי חבורתינו פרנסה בריוח ובכבוד, ולהטות את לבבנו אליו ללכת בכל דרכיו וליראה אותו כל הימים, ללמוד וללמד לשמור ולעשות את כל דברי התורה באהבה, ולא תמוש התורה מפינו ומפי זרעינו ויוצאי חלצנו עד ביאת גואל בב"א.

בהסכמת רוב החברה נבחרו ר' דוד צבי מארץ, ור' אברהם שפיצער, והר' חיים דייטש נ"י, למנהלי הבהמ"ד.

ועל זה באנו על החתום היום אור ליום ב' לסדר "ותלך לדרש את ה'" תער"ב לפ"ק

שמות החתומים:

פנחס גלויבר	משה דייטש
ישראל הכהן גאטדיענער	יצחק גולדברגר
הק' אברהם פריעד	דוד צבי מערץ
הק' שלמה הכהן גאטדיענער	אברהם חיים שפיצער
משה גדליה אדלער	פייש' קליין
אברהם מרדכי חיים מארקאוויטש	שלמה שטערן
שמעון דוב סג"ל פריעדמאן	דוד ראטנר
דוד אהרן פריעד	עקיבא דייטש
טובי' צבי בר"ם שליט"א	שמואל חיים ווייס

צבי דייטש	חיים דייטש
אלכסנדר משה קליין	ברוך גליק
הק' משה יעקב ב"ר פריעד	נחום הכהן
פנחס בלייער	אברהם יודא פריעדמן
חיים פארקאש	מנחם בערקאוויטש
שמעון יוסף זינגער	חיים קלונימוס שווארץ
דוד צבי שרייבער	הק' יהושע זרח גאלדבערג
בנימין דייטש	הק' חיים ארי' קופערשטיין
חיים קליין	הק' יהודה יודל ראטה
אליהו (כאן נמחק) שפיטצער	הק' יחזקאל שרגא בראך
משה גליק	אברהם צבי שעהנפעלד
משה ווידער	יעקב הערבסט
יוסף צבי שאמועל	

תקנות קהילת קודש קליינווארדיין

כאן המקום להעתיק גם את התקנות דקהילת קודש קליינווארדיין עם מכתבי חיזוק מגדולי צדיקי מנהיגי יהדות הונגריה זי"ע - הרה"ק ר' משה משינאווא זי"ע (תרס"ד), הרה"ק בעל עצי חיים מסיגט זי"ע (תרס"ו), הרה"ק בעל ערוגת הבושם מחוסט זי"ע (י"ג ניסן עת"ר), הרה"ק בעל דרכי תשובה ממונקאטש זי"ע (אסרו חג שבועות עת"ר) - ששלחו לקהילת קליינווארדיין לחזק את כל התקנות שקיבלו עליהם.

מכתב חיזוק מהרה"ק בעל "עצי חיים" מסיגעט זי"ע

ב"ה, יום א' תצוה תרס"ו לפ"ק סיגעט יע"א

כבוד ידיד אהובי הרבני המופלג ירא ד' מו"ה בנימין הכהן נ"י
גראס

אחדש"ה הנני שולח לידו התקנות אשר מסר לי לשום עיני עליהם ומאוד הוטבו בעיני, ומי יתן והי' לבבם זה ליראה את ד' כל הימים, לשמור ולעשות ולקיים מצות ה' ברב אונים ואמיץ כח, ויתרומם קרנם למעלה למעלה, וירכבו על במתי הצלחה וברכה, עדי

נזכה לעלות לציון ברננה בימינו במהרה. וה' הטוב יעזרם למען כבוד שמו ויגמר הכל לטובה ולברכה כאות נפשם.

ידידו"ש באהבה

חיים צבי מייטלבוים

אבר"ק הנ"ל

מכתב חיזוק מהרה"ק בעל "דרכי תשובה" ממונקאטש זי"ע

ב"ה

גם אנא אנקוט בחיזוק ידי אנ"ש החסידים היראים והיקרים דביהמ"ד קלויז קו"ד [=קליינווארדיין] יצ"ו, יהי ה' עמם ויעלו על במתי הצלחות והרווחות הכל אשר יפנו, ומאוד שמח לבי, בראותי ב"ה כי תקנות גדולות שנו כאן ותאורנה עיני בקראי אותם, ודברים נחמדים מפז ומפנינים, וקיימים לעד ולדורות, עד נזכה לקיבוץ גליות ותיקון עולם ב"ב ברחמים.

באעה"ח יום ד' בהעלותך אסרו חג דשבועות עת"ר לפ"ק מונקאטש.

צבי הירש שפירא

מכתב חיזוק מהרה"ק ר' משה משינאווא זי"ע
בנו וממלא מקומו של הרה"ק בעל "דברי יחזקאל"
משינאווא זי"ע

ב"ה

מחמת שאנשי הקלויז בקשו ממני שאכתוב גם דעתי, לכן כותב אני שגם אני מסכים להתקנות, ומהראוי שכל אחד מאנשי הקלויז יראו שהתקנות הללו יהיו בתוקפן.

מנוסח התקנות: "אסור לשום אשה לבוא לעזרת נשים בפאה נכרית או מצנפת שקורין הוט, אפילו באקראי בעלמא!"

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "יחי יוסף" מופאפא זצוק"ל
נבד כ"ק מרן הגה"ק בעל "ערוגת הבושם" מודיסט זצוק"ל אשר טרח וכתב בערב בדיקת
חמין, על התקנות של קהילת גרוסוורדיין:
"עיינתי בהם, ומצאתים כולם נכודים למכין, וישרים למוצאי דעת, וראויים לאשרם ולקיימם
כמסמרות נמועים, ולחוקם כראי מוצק!"
ומברך את שומרי התקנות שבזכות ש"יבילו עליהם ועל זרעם תקנות הנ"ל
"יזכו לעבודת השם יתברך שכם אחד בקיבוץ נהדי ישראל!"

דברי הבעה"ח למען המצוה היום אור ליום ב' אחרי קדושים
 כ' למספר בני ישראל [ספירת העומר] תרס"ד לפ"ק.

הק' משה האלבערשטאם

אבדק"ק שינאווא

מכתב חיזוק מהרה"ק בעל "ערוגת הבושם" מחוסט זי"ע

בעזרהי"ת,

למראה עיני הי' תקנות הנ"ל שקיבלו עליהם חסידים ואנשי
 מעשה המתפללים בקלויז אשר בק"ק קווד יצ"ו, עינתי בהם
 ומצאתים כולם נכוחים למבין, וישרים למוצאי דעת. וראויים תקנות
 הנ"ל לאשרם ולקיימם כמסמרות נטועים ולחזקם כראי מוצק. וכאשר
 קיבלו עליהם ועל זרעם תקנות הנ"ל לגדור גדר ולעמוד נגד הפירצה.
 כן יזכו לעבודת הש"י שכם אחד בקיבוץ נדחי ישראל מן הקצה אל
 הקצה ובעבודת ביהמ"ק נשמח כולנו בגילה רנה ודיצה בב"א.

באעה"ח חוסט עש"ק פ' וחי בהם י"ג ניסן עת"ר לפ"ק.

הק' משה בלאאמו"ה עמרם גרינוואלד זצ"ל

מהתאריך הכתוב על האגרת הזו, אנו רואים שהגאון הקדוש בעל
 ערוגת הבושם זי"ע, טרח לכתוב את מכתב החיזוק על התקנות ביום
 י"ג ניסן, שהוא יום לפני ערב פסח, אשר בו טרודים מאד בהכנות
 לקראת החג הקדוש, ובשעות האלה של לפני בדיקת חמץ, מצא
 לנכון לחזק את התקנות הקדושות הללו!.

תקנות דקלויז בק"ק קליינווארדיין יצ"ו

אנחנו חתומי מטה מתפללי נוסח ספרד בקלויז דפה ק"ק יצ"ו
 התאספנו לחזק את קיבוצינו בתקנות קבועות המסורות בידינו עפ"י
 דתוה"ק ועפ"י דרכי החסידות אשר מקובל אצלנו עפ"י צדיקי דורינו
 שליט"א, ואלו הם:

כל אחד מחבורתינו מחויב להנהיג א"ע ובני ביתו הקטנים עם הגדולים הע"י, על פי דרכי התורה והיראה כדת משה ויהודית.

אסור לשום אשה לבוא לעזרת נשים כפיאה נכרית שקורין שייטעל או מצנפת שקורין היט או קאפעליטש, אפי' באקראי בעלמא כגון להזכרת נשמות וכדומה, וצריכה כל אשה להודיע האיסור למי שאינה יודעת, ואם אשה אחת תפרוץ גדר ותבוא בבגדי שחץ הנזכרים לעיל, אזי החיוב על מנהלי הקלוזי לעשות כפי המבואר לקמן.

אם ח"ו אחד מאלו שכבר קנו מקום מושב "זיטץ" יעבור על א' מאלו המבוארים לעיל אות ב', חיוב ביד מנהלי הקלוזי להתרות בו שישוב ויתקן את אשר העוה, ואם לא יציית אז אבד חזקתו בקלוזי, ואין לו שום דיעה בהנהגת הקלוזי.

תקנות האלה עשינו לתקנות קבועות לנו ולזרעינו אחרינו עד עולם ועד, באופן שאין להם רשות לדורות הבאים לשנות כל דהוא, אפילו על פי הוראות חכם וגדול הדור, כי המה שרירים וקיימים נאמנים ונחמדים לעד. והשי"ת יהי בעזרתינו סלה להטות לבבנו אליו, ללכת בכל דרכיו, ולשמור מצותיו וחוקיו ומשפטיו אשר צוה את אבותינו, ולא תמוש התורה מפינו וזרעינו וזרע זרעינו עבג"צ בב"א.

וע"ז באעה"ח אור יום א' פ' מקץ כ"ד לחדש כסליו תרס"ד
לפ"ק פה קליינווארדיין יצ"ו.

חיים יקותיאל מאנדעל	משה חיים ווייס
שמואל יודא פריעד	ישראל פליישמאן
חיים אהרן עסטרויכער	משה שרגא פייוויל רו"ו
נתן יאקאבאוויטש	אלי שפיטץ
נפתלי איימער	מאיר שפיטץ
צבי הירש בעק כ"ץ	ראובן וויעדער
פנחס זעליג הכהן שווארץ	ישעי' הכהן גראס
אברהם כ"ץ פריעדמאן	מנחם מאיר יאקאבאוויטש
גדליה זאב כ"ץ בערקאוויטש	חיים פליישמאן

אר"י ל"ב ווייס
 יצחק יוסף קאלמאן
 אברהם עסטרייכער
 יצחק אליעזר מאשקאוויטש
 נפתלי במו"ה יודא הכהן בעק
 שמואל בנימין דאנציגער
 יעקב אלישע כ"ץ מאנדעל
 ישראל חיים סאמעט
 ישראל מאיר גרינוואלד
 אליעזר צבי אייזענבערגער
 אברהם שמואל וויינבערגער
 יעקב יהודה רייך
 דוב בער שווארץ
 יהושע ראזמאן
 יחזקאל ווייס
 מנחם מענדל לערנער
 חיים יעקב דייטש
 אברהם יוסף קליין
 אברהם יצחק פריעדמאן
 חיים סג"ל שענפעלד
 דוד מאשקאוויטש
 מתת'י יעקב כ"ץ מרגליות
 דוד קליין
 דוד הכהן מרגליות
 יצחק מאטצען
 בן ציון יאקאבאוויטש
 משה קאסירער
 אברהם זארגער
 שמואל שמעלקא סג"ל גאלעט
 ישראל גראס
 חיים שפיטץ
 יוסף ווייס
 אברהם יחיאל קליין
 מנחם צבי בערנאטה
 חיים צבי רייך
 יצחק משה עלינבויען
 דוד אר"י יאקאבאוויטש

יעקב גרינפעלד
 יהודה יצחק כהנא
 טוביה גדליה פליישמאן
 יהושע פריינד
 טוביה גדליה פריינד
 אברהם גראס הכהן
 יחיאל מיכל בלאנק
 יקותיאל יהודה הכהן גראס
 טובי' דוב סג"ל שעהנפעלד
 אליעזר יאקאבאוויטש
 יצחק יאקאבאוויטש
 יצחק היילפערט
 בנימין גראס הכהן
 דוד ווייס
 יצחק אהרן הכהן שאטען
 ישעי' ווייס
 ישכר דוב וויינבערגער
 מאיר פריעדמאן הלוי
 הלל פריעדמאן סג"ל
 מנחם מענדל מאזעס
 צבי כ"ץ קליין
 לעמיל מאלער
 משה קליין
 משה אריה אסטרייכער
 שמואל שימאנאוויטש
 יצחק אהרן פערלשטיין
 שמעון חיים סג"ל קרויז
 יוסף מנחם גליקליך
 פנחס אלימלך רייך
 משה יצחק לעווי
 שמואל יעקב פראנק
 חיים מנחם כ"ץ לאנדא
 עוזר פריעד
 ירמ' ווייס
 נחמן ברון
 אנטשיל איצקאוויטש
 שמעון הכהן שאטען

תקנות בית המדרש חסידים דכולל אונגארין בירושלים עיר הקודש

היות ואנו עוסקים כאן בענין התקנות שהיו קבועות בבתי החסידים בהונגריה, בפרט אצל ההולכים אחרי דעת מרן בעל "דברי חיים" מצאנו זי"ע, ובניו הקדושים לבית שינאווא, גארליץ, באבוב, וכדומה. ותלמידיהם הקדושים לבית סיגעט, מונקאטש, קאלשיץ, פשעווארסק, וכיוצא בהם. על כן נצרף לזה עוד דוגמא מהתקנות שהיו קבועות בבית המדרש חסידים דכולל אונגארין בירושלים עיר הקודש, בשנת תרס"ה, כפי שנדפסו בספר "זכרון יקותיאל יהודה" ברוקלין תשנ"ב.

ובהם אפשר לראות עד היכן הגיעה גודל הזהירות שלהם, במצות כיסוי הראש כהלכתה, ללא שום תוספת של פאה נכרית חס ושלום.

בין החותמים על התקנות דלהלן, אפשר למצוא הרבה מחסידי צאנז, סיגעט, מונקאטש, וכדומה, אשר צאצאיהם חיים איתנו היום, ובוודאי כאשר יראו את שמותיהם הקדושים של אבות אבותיהם, חתומים על תקנות אלה, יתעוררו לבות צאצאיהם שיחיו, ויתגלו הרצונות הפנימיות הנעלמות, הטמונות וחקוקות בפנימיותם, להשתוקק להתעלות במצוה זו כדרכם של אמותיהם הכשרות והקדושות, ועל ידי התעוררות זו, יזכו ללכת בדרכיהם, ולהידבק במעשיהם בשלימות, כראוי וכיאות.

התקנות שנקבעו פה בית מדרשנו "אהל משה גרשון
ורעבל", חסידים דכולל אונגארין הי"ו

"אנחנו החתומים מטה, מתפללי בית המדרש חסידי כולל אונגארין, אהל משה גרשון ורעכיל הי"ו, שמנו על לבנו לחזק בדק חומת התורה והיראה וכו', לזאת קמנו ונתעודד בשם השם, וראה

ראינו כי נכון הוא לתקן תקנות קבועות, לגדור גדר, לשמור את דרך עץ החיים, יתד הוא שלא תמוט.

א'. כל איש ממתפללי בית מדרשינו, מחויב לנהוג את עצמו, ולהנהיג גם את בני ביתו, הן אנשים הן נשים... שלא ילכשו מלבושי פריצות מקטן ועד גדול...

ב'. שלא להשכיר מקום מיוחד לישיבה בבית המדרש, לאיש אשר אשתו הולכת בשייטעל, [בפאה], או בפארוק, או כמצנפת שקורין הוט, וכל שכן שלא להשכיר לה מקום.

ולאיש אשר אלה לו, אין לו שום זכות להיות ממסתופפים בצל בית המדרש, ובפרט שלא ירד לפני התיבה להתפלל.

ג'. אם חס ושלום אחד מבית מדרשינו, אשר יש לו מקום מיוחד לישיבה מכבר בשכירות, יעבור על אחת מהפרטים המבוארים לעיל אות ב', החיוב מוטל על ראשי ומנהלי בית המדרש להתרות בו לשוב מדרכיו, ולתקן את אשר העוה.

ואם לא יציית ויעמוד במרדו, אזי אין להגבאים רשות למכור לו שום דבר שבקדושה, כגון, עליה לספר תורה, הגבהה וגלילה, הוצאה והכנסה, וכדומה, וגם מקומו, מחוייבים ראשי ומנהלי בית המדרש להשכיר לאיש אחר.

ד'. אשה אסורה לבוא לעזרת נשים בפאיה נכרית, הנקראת שייטעל, או פארוק, או כובע, שקוראים הוט.

כל אלה אסורים לבוא לבית המדרש אפילו באקראי בעלמא, כגון להזכרת נשמות וכדומה, והחוב מוטל על כל איש ואשה להודיע לה חומר האיסור. ואם חס ושלום תסרב מלשמוע ולציית, אזי מחוייבים מנהלי בית המדרש, להתאמץ בכל עוז, בכל אשר תמצא ידם.

ה', כל איש שיודע בחבירו שעבר על אחת מהתקנות האלה, מחויב להודיע לראשי ומנהלי בית מדרשינו, או לכל מי שיש בידו למחות, ואם לא יגיד ונש"ע [-ונשא עוונן] חס ושלום, ובמקום שיש חילול ה' אין חולקין כבוד לרב.

ז'. כל התקנות האלה קבלנו עלינו ברצונינו הטוב והגמור, בכל תוקף וחומר, ואין רשות לשום אחד מאתנו לשנות שום דבר קטן וגדול, מכל המבואר פה, אפילו על פי הוראת חכם גדול ורב מובהק, יהיה מי שיהיה, אפילו רבים נגד יחיד, יען על דעת כן קבלנו עלינו כל התקנות האלה, לחיות שרירין וקיימין לעולמי עד.

ח'. התקנות האלה יהיו נכתבים בספר, היינו בפנקס הקהל, למען יהיה למשמרת לדורות עולמים.

גם יהיה חקוק וחרות על לוח, לתלותו בבית המדרש לאות ולזכרון בין עינינו, וגלוי לעין כל, לשמור ולעשות ולקיים.

והעליון הטוב יעזרנו על דבר כבוד שמו יתברך ויתעלה, להשיב שכנינו בתוכינו, ולהחיש פדות נפשנו, ויהיה נועמו עלינו, לכוונן מעשי ידינו, אמץ כן יהי רצון, כחפץ כל יראי השם, ובתוכם גם חפץ החותמים בברכה בשים שלום.

יום שנכפל בו כי טוב, כ"א מנחם אב, אך טוב לישראל, תרס"ה לפ"ק, פה עיה"ק ירושלים תובב"א.

נאם: יהושע צבי הלוי גאלדבערגער

נאם: צבי הירש שלייפער

נאם: יוסף ווייסבערג

נאם: אליעזר יוסף הלוי ל"ב

נאם: בניציון וועבער בהרה"ג מאדא

נאם: יעקב יהושע פריינד

נאם: פינחס הלוי איש הורוויץ

נאם: זלמן ליפא וועבער

נאם: מאיר שפירא

נאם: יודא פריימאן

נאם: ה' משה גראס הכהן

נאם: ברוך ראובן שלמה יונגרייז

נאם: דוד יודא לעבל ברא"ה ז"ל

נאם: אברהם זאב ווייס

נאם: ישראל חיים סאמעט

נאם: הי"ל בן מו"ה יעקב דוד וויינבערגער

נאם: יעקב סג"ל קליין

נאם: שלמה פאלטאק

נאם: טוביה מאיר הכהן

נאם: מרדכי גראס מקראלע

נאם: מנחם מענדל הכהן	נאם: מיכאל הערמאן
נאם: מאיר אדלער	נאם: צבי הירש פעלז
נאם: אברהם דוד הלוי	נאם: משה פריד
נאם: שמואל אהרן ברא"י	נאם: יהונתן בנימין אספריינטער
נאם: ירמיה בן רב"צ וענער	נאם: ראובן פריעדמאן
נאם: שמואל הכהן קליין	נאם: יחיאל מיכל צבי עקשטיין
נאם: חיים לאטערהויז	נאם: אברהם ברוך מאשקאוויץ
נאם: לייב בערגער	נאם: אברהם בן משה ז"ל לענער
נאם: מרדכי לייב ג"ל	נאם: אהרן משה שולדקראט
נאם: יוסף בנציון שטערן	נאם: בנימין גראס הכהן
נאם: דוד גרינוואלד	נאם: שלום לייב אייזנבאך
נאם: צבי הירש רויזענפלד	נאם: חיים יודא נייטמן
נאם: מענדל הכהן מליסקא	נאם: אליעזר רויזנבאך
נאם: יוסף מרדכי שטיינמען	נאם: זאב וואלף בהרה"צ ר' פנחס דוד ז"ל
נאם: שמואל פאנצער	נאם: אברהם ראטה
נאם: שמואל העזעל שטערן	נאם: מרדכי דוד בן יהושע
נאם: חיים יודא פעלדמן	נאם: פינחס שולדינגער
נאם: חיים יצחק הכהן	נאם: משה שעהנבערג
נאם: שמעון שלעזינגער	נאם: עזריאל פערל
נאם: ברוך דייטש	נאם: ישראל יצחק סג"ל ברנ"ה
נאם: שמואל האם	נאם: ישראל קארען

הרכנית מסלונים תבדלחמו"א אשת כ"ק מרן אדמו"ר בעל "נתיבות שלום"

מסלונים זצוק"ל

הולכת אך ורק עם מטפחת בלבד!

סלונים

צאי לך בעקבי הצאן!

אשת כ"ק הס"ק הרה"ק ר' מרדכי מלכוביץ זי"ע, הלכה רק עם מטפחת בלבד!. וכן אשת הרה"ק רבי נח מלכוביץ זי"ע, ואשת הרה"ק רבי משה מקוברין זי"ע, ואשת הסבא קדישא בעל יסוד העבודה מסלונים זי"ע, ואשת כ"ק מרן הרה"ק ר' מוטל סלונים זי"ע, ואשת כ"ק מרן אדמו"ר בעל "ברכת אברהם" מסלונים זי"ע, כולן הלכו עם מטפחת בלבד!. וכמו"כ תבלדחט"א אשת כ"ק מרן אדמו"ר בעל "נתיבות שלום" מסלונים זי"ע, הולכת רק עם מטפחת בלבד!.

רצונינו שנשותינו ובנותינו תלכנה כנשות רבותינו הקדושים אשר מפיהם אנו חיים!. וכל אורך חיינו בנוי ומיוסד על מנהגייהם ודרכיהם הקדושים! בכל פרט ופרט!.

הנה"ק בעל יסוד העבודה מסלונים זי"ע

כה הם דברי האי סבא קדישא, צדיק יסוד עולם, הגאון הקדוש רבי אברהם וינברג זי"ע בעל יסוד העבודה מסלונים במכתבו הנורא, וזה לשונו הקדוש:

"ומי יודע גודל הפגם מזה!"
"אוי ואבוי לבעל המחריש!"

כ"ק מרן אדמו"ר רבי אברהם ויינברג זצו"קל
נכד כ"ק מרן הרח"ק בעל "יסוד העבודה" מסלונים זצוק"ל
אשר כותב על אלו שהולכים עם פאה
"אין זו אסקופת החסידות!"

"כבוד ידידי הרב המופלג בתו"י הו"ח מ' נח חיים נ"י שלום.

שמוע נשמע צעקתו, אשר הלכו בשערות דעמן מהיתר "פרוק", [תרגום: פאה], סרחו בשערות נפשן, וחס ושלום כשלומית בת דברי, פיגלו למטה! דן ידונו בטרוף זרעם! דור לא יבורך! ומי יודע גדל הפגם מזה בערוה! ערו עד היסוד! והולידו פרוצים! איש לביתו יחוש! אשר יהיה ביתו בלי פרץ! נחל שטים! ונחל גרר המגרר שבע תועבות עמהם! אוי לאזנים שכך שומעות! ואוי ואבוי לבעל המחריש! בחריש ובקציר ישבות! אין זו אסקופת החסידות! כי אם סף הערלים, וערלי לב הנמכרים גופם ונפשם! עד כאן לשונו הקדוש והטהור.

והנה כל אחד מבין, שהפאה הסינטטית הכי פחות משוכללת בימינו, היא הרבה יותר נראית כ"שערות נפשן", ויש בה הרבה יותר "פרץ" ופריצות, וממילא "הפגם" שהיא פוגמת הוא הרבה יותר, מהפאה הכי יפה, שהיתה לפני יותר ממאה שנים, בזמנו של היסוד העבודה מסלונים!, ואם על הפאות ההם הוא כתב כך, הרי על הפאות של ימינו, שכולם יודעים איך שהם נראות, אין לנו שום מושג באיזה כינויים נוראים היה מכנה אותם!!! וכמה היה מרעיש וזועק עליהם!!! - ועל אחת כמה וכמה ש"מי יודע גדל הפגם מזה בערוה!".

[ומלבד זאת, בימינו כמעט כל הפאות הנקראות "סינטטיות", מעורב בהם גם שער "טבעי", מפני שכך הם נמכרות יותר, וכל ההבדל בין פאות טבעיות לסינטטיות הוא, שבטבעיות יש רק שער טבעי, ואין מעורב בהם כלל מהסינטטי, אבל גם בסינטטיות ישנו שער טבעי. ומלבד כל זאת, הרי ברור שהפאות הטבעיות של פעם, היו הרבה פחות נראות כשערות, מאשר הפאה הסינטטית הגרועה ביותר שבימינו].

ומדה טובה מרובה פי חמש מאות פעמים! לכן עלינו לחזור היטב על דבריו הקדושים באופן של מדה טובה מרובה, דהיינו:

ב"ק מרן אדמו"ר בעל "ברכת אברהם" מסלונים וצוק"ל
נכד הרה"ק בעל "יסוד העבודה" וצוק"ל,
שכתב על הנשים שאינם לובשות פאה:
"יכתבו בספר זכרון לטובה, ויהומו נא על חיי נצח, ועל זרעם לברכה, והיה
להם השלום, ולביתם, ולזרעם!"
[עד כאן לשון ברכתו הקדושה של בעל "יסוד העבודה" וצוק"ל]

[א] אשרי האשה המתעלית ומתעוררת להינצל מלהיות
"כשלומית בת דברי" הפרוצה רח"ל!

[ב] אשריהן של אלו שעושות בכל כחן, להינצל מיום הדין
הגדול והנורא! מהדבר שעליו כותב הגה"ק האדמו"ר מסלונים זי"ע:
"דן ידינו - אותם - בטרופ זרעם! דור לא יבורך!"

[ג] ואשרי אלו שנשמרות בכל לבבן ובכל נפשן מללבוש את
הדבר שאדמו"ר זי"ע כותב עליו "והולידו פרוצים!" רח"ל!!!

[ד] אשרי מי שחפץ להציל את עצמו ואת ביתו מ"גודל הפגם
מזה בערוה! ערו עד היסוד".

[ה] אשרי מי שמקיים את ההוראה והאזהרה של כ"ק הס"ק
מסלונים זי"ע בעל יסוד העבודה: "איש לביתו יחוש", "אשר יהיה
ביתו בלי פרץ! נחל שטים! ונחל גרר המגרר שבע תועבות עמהם!".

[ו] אשרי הבעל שאינו רוצה להיות על "סף הערלים, וערלי לב
הנמכרים גופם ונפשם!"

כי מובן שכל השתדלות להינצל מאיסור זה, וכל פעולה למנוע,
אפילו יהודי אחד, ואפילו פעם אחת, מלהיכשל בדבר זה, היינו
אפילו מי שאינו יכול לפעול בענין זה בפועל, אבל כל תפלה וכל
בקשה מהש"י, וכל גילוי רצון והשתוקקות, הכל פועל דברים
נפלאים, ומשפיע שפע קודש בלי שיעור! ובוודאי הרי זה מסוגל
מאד שיושפע על ידי זה, ההיפך מ"פגלו למטה", וההיפך מ"טרופ
זרעם", שהרי מדה טובה מרובה בכפל כפליים ממדת פורעניות, אם
כן זה מסוגל להיפך מ"זרעם דור לא יבורך", רחמנא לצלן, רק
אדרבה, על ידי זה אפשר לזכות לכל הברכות האמורות.

ולכן אשרי אלו שיצייתו לדבריו, ואז יזכו לברכתו של אותו
קדוש שמסיים בברכה במכתבו הנ"ל לאלו שנשמרים "מהיתר
"פרוק", וזה לשונו הקדוש:

כ"ק מרן הגה"ק רבי מנחם מנדל סלוצנימער זצוק"ל
"האם אתם רוצים להרגיש קדושת שבת? האם אתם רוצים לדעת
מה היא שבת קודש? לכו לבתיכם ותשגחו ונשותיכם ילכו
בצניעות, אז תוכלו לזכות לדעת מה זה שבת!"

"יכתבו בספר זכרון לטובה, ויחוסו נא על חיי נצח, ועל זרעם לברכה, והיה להם השלום, ולביתם ולזרעם!!!" עד כאן לשון ברכתו הקדושה.

הגה"ק ר' מרדכי חיים [ר' מוטל] מסלונים זי"ע

הדרך לזכות להרניש קדושת שבת!

הרה"ק ר' מוטל סלונים זי"ע היה כל ימיו דבוק בקדושת השבת באופן נפלא מאד, כאשר העיד כ"ק מרן אדמו"ר זצוק"ל בעל ה"נתיבות שלום" זי"ע, [כפי שמובא בגליון "עולם החסידות" אלול תש"ס עמוד 42] "היה ימים שהיה פחד לצאת מהבית אפילו לקירבת מקום, אפילו לבית הכנסת לא העיז איש ללכת, אולם בלילי השבת אצל רבי מוטל זיע"א היה הכל אחרת. לא היו צריכים אפילו לשיר, כל דיבור שיצא מפיו של רבי מוטל זיע"א, היה מעלה ומרומם את כל הבא במחיצתו. השתפך פעם רבי מוטל בשבת קודש, שאם היו נותנים לו את כל כספו וזהבו של רוטשילד, הגם שהיה יכול לבנות בהם היכלי תורה ולעשות בהם דברים מועילים רבים, אולם אם היה נדרש לוותר לשם כך על שיערה (א האר) מהארת שבת קודש, היה דוחהו לכסף זה בשני ידיו. ואין הכוונה למשהו מהלכות השבת ודקדוקיה, שעליהם פשיטא ואין צריך לומר, אלא אפילו על שיערה מהארת השבת".!

בלילי שבת בתקופה הראשונה לנשיאותו, מיד לאחר שחסידי סלונים בארץ הקודש - שארית הפליטה - קיבלוהו עליהם להנהיג את העדה הקדושה, כאשר באו החסידים בליל שבת קודש לשבת

כ"ק מורן הגה"ק רבי מוטל' סלוננימער זצוק"ל
מהמציאות אני רואה שהפאה אסורה מדאורייתא!

יחדיו כנהוג, דיבר בהתרגשות בעניני החובה המוטלת על חסידים במיוחד, שנשותיהם תלכנה בלבושי הצניעות, כדרך הנשים הצדקניות בדורות הקודמים, והם יהיו הדוגמא לכל נשות ישראל, כיצד צריכה בת ישראל להיות שמחה וגאה בקיום מצות כיסוי הראש בצניעות, בלא שום שינוי מהדורות הקודמים. ובתוך דבריו צעק בקולו הנורא: שבת! איהר ווילט פילן קדושת שבת?! איהר ווילט פארשטיין וואס הייסט שבת קודש? גייט א היים און גיט אכטונג און אייערע ווייבער זאלן גיין בצניעות, דעמאלץ וועט איר קענען וויסן וואס איז שבת!

האם אתם רוצים להרגיש קדושת שבת?, האם אתם רוצים לדעת מה היא שבת קודש?, לכו לבתיכם ותשגוהו שנשותיכם ילכו בצניעות, אז תוכלו לזכות לדעת מה זה שבת!!!

המציאות תוכיח!

עוד אמר הרה"ק ר' מוטל סלונמער זי"ע: מה אעשה, שכאשר יוצאים לרחוב, אזי מהמציאות רואים שפאה היא אסורה מדאורייתא!.

לחמו נגד זה אפילו כשהם בשיא הצניעות!

"האמת היא, שכל עצם ענין הפאות נכריות לחמו נגד זה אפילו כשהם בשיא הצניעות!!!... בענינים אלו אין המודד האם זה אסור או מותר, אלא הם ענינים התלויים בתכונת הנפש העדינה!. עדין הנפש מתרחק מכל ענין כזה!!!... ודברים כגון דא קובעים את קדושת

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "נתיבות שלום" מפלוינים זצוק"ל

"זאתה רחא שכל עמי האמת נכריה, לחמו נר זה אפילו בשום בשא הנתיבות"

(נתיבות שלום בשיעור ראשונה עמוד כ"ב)

"בענינים עלו אין המודד האם זה אסור או מותר, אלא הם
ענינים התלויים בתכונת הנפש העדינה,
עדין הנפש מתרחק מכל ענין כזה!"

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "נתיבות שלום" מסלונים זי"ע
אמר בשיחה בענין מצות כיסוי הראש כרצון השי"ת:
"דברים כגון דא קובעים את קדושת הבית!"

הבית! שאין בזה ממוצע!, או ששכינה שרויה ביניהם או ח"ו להיפך!".

נתיבות שלום - משמרה ראשונה, עמוד מ"ב

מי יודע להיכן זה יגיע??!

כ"ק אדמו"ר מסלונים זצוק"ל בעל "נתיבות שלום", מאז שיסד את ישיבת בית אברהם סלונים בשנת תש"ב, הקפיד מאד שבחורי הישיבה יעשו תנאי מפורש לפני גמר השידוך, שהכלה תלך אך ורק עם מטפחת בלבד. ואכן במשך השנים הראשונות הצליח לעמוד על המשמר בכל כוחו, וממש עמד "בקשרי מלחמה" - כלשון קדשו - שלא יפרצו ח"ו את הגדר, והיה מרבה להוכיח ולזעוק על זה בעת דרשותיו בפני הבחורים והאברכים.

והיה תמיד חוזר ואומר שזה שהפאה היא מלבוש של פריצות זה דבר ברור, - "דאס אז ס'איז פריצות איז געוויס!" - וחפץ ה' בידו הצליח באותם שנים, ולא היה אפילו אחד מתלמידי הישיבה שנשא אשה שתלך עם פאה ח"ו.

אבל כעבור כעשר שנים (בערך בשנת תשי"ד - תשט"ו) התארס אחד מבחורי הישיבה, ולפני החתונה נודע שאב הכלה מתעקש שהכלה תלך עם פאה נכרית, כאשר שמע כ"ק אדמו"ר מסלונים זצוק"ל - שהיה אז ראש הישיבה - את הדבר, טרח והלך בעצמו אל בית אותו אדם, ועלה אליו לשכנע אותו שיסכים לוותר מדרישתו, היות ועד עתה אין בתלמידי הישיבה פורצי גדר בנושא הפאה, אבל הלה אמר: אצלינו הלכו עם פאה, וכך רצוני שתלך בתי. התחנן שוב האדמו"ר מסלונים ואמר: אבער זי האט חתונה מיט סלונים, נישט מיט... אבל היא הרי מתחתנת עם חסיד סלונים, ולא עם חסיד - כשם החסידות של אותו אדם.

"אויב ס'זועט זיין איינס, וועט זיין צוויי, דריי,
און ווער ווייסט ביז וואו וועט דאס אן קומען?!"

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "נתיבות שלום" מסלונים וצוק"ל
 "אם יהיה אחד [- שאשתו הולכת עם פאה], יהיה שתיים, שלוש,
 ומי יודע עד היכן זה עלול להגיע?!"

היה רגיל לחזור ולשנן מאמר רבוה"ק זי"ע: שיהודי צריך לשאול את עצמו בכל דבר, לא רק האם זה אסור על פי הלכה, אלא "הייטב בעיני ה'!"

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "נתיבות שלום" מסלונים וצוק"ל
"אני בעצמי עמדתי עשרים וחמש שנה בקשרי מלחמה נגד זה!
וזה עוד היה מדובר בפאות של פעם!"

וכך אמר כ"ק אדמו"ר מסלונים זצוק"ל אל אותו אדם בזה הלשון: ביי אונז איז דאס ניט נפרץ געווארן, און אויב סי וועט זיין איינס, וועט זיין צוויי, דריי, און ווער ווייסט ביו וואו וועט דאס אן קומען!!! = אצלנו זה עדיין לא נפרץ, ואם יהיה אחד, יהיה שנים, שלוש, ומי יודע עד היכן זה עלול להגיע?!!! - כבר אז הוא ראה בעיניו הטהורות, דחכם עדיף מנביא, את כל החורבן הנורא בנושא עקירת מצות כיסוי הראש כרצון ה', העלול להיגרם מפירצה זו, ולדאבון ליבו הקדוש, אותו אדם נשאר בעקשנותו ולא היה מוכן בשום אופן לוותר, ומאז הלך המצב ונפרץ יותר ויותר, ובראותו שאין הדברים יכולים להישמע, הפסיק להוכיח על כך בדרשותיו.

עמדתי בעצמי בקשרי מלחמה נגד זה!

בכנס האברכים כ"ו חשון תשמ"ב, כאשר דיבר כ"ק אדמו"ר מסלונים בעל "נתיבות שלום" זצוק"ל נגד פירצת הפיאות, הקדים ואמר בזה הלשון: דער עצם ענין פון פארוק'ן איז א גרויסע מחלוקת! סי דא אוסרים און ס'איז דא מתירים, איך אליין בין איך געשטאנען פינעף און צוואנציג יאר בקשרי מלחמה אנמקעגן דעם, און דאס האט זיך גערעדט וועגן די אמאליגע, וואס איז געווען ווי א שטריימל אויפ'ן קאפ, נישט ווי די היינטיגע, וואס איז אזוי!. עכל"ק.

הפאות של פעם היו נראות כמו שטריימל מעל לראש!

ובתרגום לשונו הטהור: "עצם הענין של פיאות הוא מחלוקת גדולה, ישנם אוסרים וישנם מתירים, אני בעצמי עמדתי עשרים וחמש שנה בקשרי מלחמה נגד זה!, וזה עוד היה מדובר בפאות של פעם, שהיו נראות כמו שלובשים שטריימל על הראש! לא כמו הפאות של ימינו שנראות כפי שהם נראות!".

"אז איר זענט א דומה לפרוצה, איז דאך א דבר ברור!"

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "נתיבות שלום" מסלונים זצוק"ל
 היה מקלם ומשבח את מאמרו של מרן הגאון רבי יוסף חיים
 זוננפלד זצוק"ל, שאמר פעם לאחת שהלכה עם פאה:
 "קשה לי לומר עליך שאת ממש פרוצה,
 אבל שאת דומה לפרוצה, זה דבר ברור!"
 (דברים אלו נאמרו על הפאה הישנה שהיתה לפני יותר משבעים שנה !!)

עוד יבואו ההצעות המהודרות!

אברך אחד מחסידי כ"ק אדמו"ר מסלונים זצוק"ל, שזכה לשמור את ביתו מן הפירצה של פאה נכרית, וכל בנותיו וכלותיו הולכות רק עם מטפחת, היה לו בן שהיה כבר בגיל מבוגר יחסית, ועדיין לא היה חתן, ועל ידו נעצרו הצעות השידוכים לאחיותיו שהמתינו בתור, וזאת בזמן שאחיו הקודמים השתדכו בגיל צעיר ביותר.

בראותו זאת בא האבא אל כ"ק אדמו"ר זצוק"ל בעל "נתיבות שלום" לשאול אולי יוותר על דרישתו לא להסכים לפאה, שהרי לצערנו לעת עתה עדיין לא כולם מקפידים על זה, על כן אולי הוא יכול לוותר על המטפחת.

אמר לו כ"ק אדמו"ר מסלונים זצוק"ל: אני עמדתי עשרים וחמש שנה בקשרי מלחמה נגד הפאה, ומה אני יכול לעשות שאף על פי כן זה נפרץ, אבל אני אוחז שבשום אופן אין לפרוץ, הבחור עדיין לא כל כך מבוגר, אפשר עדיין להמתין, עוד יגיעו הצעות מ"המהודרות"! "מען קען נאך ווארטן, ס'וועט קומען פון די "מהודר'דיקע!"

ואכן הוא מצא שידוך של אחת שהסכימה לכסות ראשה עם מטפחת כדת וכדין.

והנה לאחר החתונה ביקשה האשה מהאברך הצעיר שיכנס לשאול את כ"ק אדמו"ר זצוק"ל, האם הוא יכול להתיר לה להלביש פאה רק כאשר היא הולכת לחתונה של חברותיה, מכיון שכאשר היא נפגשת בחתונות היא מאד בולטת, כי כל החברות שאינם נשואות הולכות עם שערות, והנשואות הולכות עם פאות שעל ידם הם נראות ממש כמו החברות שאינם נשואות, ורק היא בולטת, וזה מפריע לה, על כן האם מותר לה להלביש פאה רק כשהולכת לחתונות?.

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "נתיבות שלום" מסלונים וצוק"ל
פונה ואומר בפנים מאירות ושמחות:
עוד יגיעו הצעות מה"מהודרות!" שישכימו ללכת רק עם מטפחת!

אבל כ"ק אדמו"ר בעל "נתיבות שלום" צוק"ל לא הסכים בשום אופן להתיר להלביש את הפאה, אפילו רק מעט, בחתונות מיוחדות של חברות, ואפילו אחרי כל ההפצרות שהפציר בו, לא הסכים להוציא מפה קדשו שום מילה של היתר לדבר זה.

ר' מתתיה מודה לך מהעולם העליון!

מעשה ביהודי שהציעו לו את אחת מנכדותיו של החסיד המפורסם רבי יצחק מתתיהו לוריא זצ"ל, שהיה מגדולי חסידי סלונים בטבריה, [אשר אשתו ע"ה הלכה רק עם מטפחת], אבל נכדה זו למדה בבתי חינוך אשר התלמידות הולכות לאחר הנישואין עם פאה נכרית, וכאשר הציעו אותה אל היהודי הנ"ל, אמר שאינו מסכים לשידוך אלא אם כן תסכים ללכת רק עם מטפחת, ואכן הבא לטהר מסייעין לו מן השמים, ונכדה זו שהיא בת ישראל צנועה וחסודה, אשה יראת הש"י, שמחה לקיים את מצות כיסוי הראש כרצונו יתברך, והתחילה ללכת עם מטפחת. ואפילו שרבות מחברותיה עדיין לא זכו לכסות ראשם באופן הראוי, עם כל זה לא הביטה על שום דבר, אלא התנהגה כמו שכל יהודי צריך להתבונן תמיד, רק על האופן הטוב ביותר שבו אזכה לקיים את "הייטב בעיני ה'", כאשר היה מרגלא בפומיה דכ"ק מרן בעל "נתיבות שלום" צוק"ל, בשם כ"ק מרן בעל "יסוד העבודה" זי"ע, שיהודי אמיתי החפץ לעשות רצון קונו, אינו חושב רק האם הוא "מוכרח" לעשות זאת, אלא חושב בכל דבר "הייטב בעיני ה'".!

כאשר היה האברך אצל כ"ק אדמו"ר מסלונים צוק"ל בעל "נתיבות שלום", וסיפר לו שעמד על כך שהאשה תלך עם מטפחת, וברוך ה' הצליח בזה, שעל אף שחלק מבני משפחתה וחברותיה הולכות עם פאה, אף על פי כן הסכימה להיות שונה מהם ולקיים את רצון הש"י באופן הראוי עם מטפחת.

הגה"ח רבי יצחק מנתניהו לוריא זצ"ל
שעליו אמר כ"ק מרן אדמו"ר בעל "נתיבות שלום" מסלונים וצוק"ל:
ר' מתת'י' אומר לך יישר כה מעולם העליון,
שבזכותך נכדתו הולכת עם מטפחת!

נענה כ"ק אדמו"ר מסלונים זצוק"ל בשמחה גדולה, ואמר לו במאור פנים: ברור לי שר' מתתי' מודה לך על זה מהעולם העליון, הוא בוודאי אומר לך יישר כח עבור זה!, ר' מתתי' זאגט אייך יישר כח אויף דעם פון עולם העליון!.

"ר' מתתיהו זאגט אייך יישר כח אויף דעם, פון עולם העליון!"

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "נתיבות שלום" זצוק"ל
ר' מתתיהו אומר לך יישר כח מעולם העליון!
שבזכותך נכדתי הולכת עם ממפחת!

ספינקא

ב"ק הגה"ק בעל "חקל יצחק" מספינקא זי"ע

זה לשון הגה"ק מספינקא זי"ע, בשו"ת "חקל יצחק" סימן פ"א:

"שאלתו שאלת חכם נכון הגיעני, על דבר הנשים אשר מקרוב נהגו את עצמן לישא על ראשן "זשיאאן", והוא נעשה ממין הנראה כשערות ועל גביו פרום מכסה דק מחוטין מעשה רשת באופן שהמין הנראה כשערות נראה מתוך הפרוסה. ועד עתה היו לובשין מטפחת על גבי הזשיאאן. ועתה פרצו ללכת ברחובות הקריה בהזשיאאן לבד בלי מטפחת. ורום מעלתו האריך והביא מהדברי חיים חלק ב' סי' נ"ט דאפילו בדבר הדומה לשער אסור, ומכל שכן בהזשיאאן.

בודאי איסור גמור הוא! והעוברת יוצאת בלי כתובה!

...והנה כל הדברים נכונים, דבודאי איסור גמור הוא... דנהגו אבות אבותינו לאסור, נעשה ממנהג זה דת יהודית, והעוברת על זה יוצאה בלי כתובה... אך למען לברר חומר האיסור הנני להעתיק דברי רבותינו בזה, ואעיר הערות קטנות בדבריהם הקדושים...

”והעוברת על זה יוצאה בלי כתובה!”

כ"ק מרן אדמו"ר רבי יעקב יוסף ווייס מספינקא זצוק"ל
נכד מרן הגה"ק בעל "חקל יצחק" מספינקא זצוק"ל
שכותב על הפאה:
בוודאי איסור גמור הוא!"

נכנסת בחשש ב' איסורים מדאורייתא!

דיש מקום לומר דהוא אסור מדאורייתא!. דהא הוא דמי ממש לשער שלה, וכל הרואה אותן ידמה בעיניו כאילו הן שערותיהן, על כן יש בה איסור מדאורייתא משום פריצות!, כמו בראש פרוע לגמרי...

הישועות יעקב פוסק:

שבשאינו ניכר שאינו שערה יש בו איסור תורה!

שוב ראיתי בישועות יעקב בחלק אורח חיים סי' ע"ה סק"ג וכו', דכיון דהך דינא דיוצאה וראשה פרוע מטעם פריצות קאתינן עלה, וכיון שאינו ניכר השער של פאה נכרית, אם הוא משער גופה או משער נכרית, על כן הוא אסור... וכוונתו הוא דבפאה נכרית "האר שייטל" יש איסור תורה!.

בזמניהם לא היתה הפאה דומה לשער ממש לכן אסור מדרבנן!

אכן לכאורה קשה על זה מהנ"ל דמבואר מדבריו דבפאה נכרית כזה ליכא אלא איסור דת יהודית, וכן כתב הבאר שבע ועוד אחרונים, והדברי חיים חלק ב', חלק יורה דעה סי' נ"ט. ויש לבאר, בזמניהם לא הי' הפאה נכרית דומה ממש לשער של גופה, והישועות יעקב [שכותב שיש בה "איסור תורה!"] מיירי באם הוא דומה ממש לשער של גופה, וכעין זה כתב ג"כ בתשובה מאהבה שם...

הרמ"א לא התיר ברשות הרבים כלל!

וע"כ נוראות נפלאיתי על רבינו הפמ"ג במ"ז באו"ח סי' ש"ג סק"ט, שהעתיק מהד"מ דמותר לצאת בפאה נכרית מגולה לרה"ר,

ב"ק מורן אדמו"ר רבי יעקב יוסף ווייס מספינקא זצוק"ל
 נכד ב"ק מורן הגה"ק בעל "חקל יצחק" מספינקא זצוק"ל
 שכותב על הפאה:

"הוא דמו ממש לשער שלה, על כן יש בה איסור מדאורייתא, משום
 פריצות! כמו בראש פרוע לגמרי!"

וסיים דכ"כ השה"ג. ובמכתה"ק [ובבקשת מחילת כבוד תורתו הקדושה]. ז"א [=זה אינו!], דברדכי משה בטורים שלפנינו, וגם בד"מ הנדפס בפ"ע בשנת תק"כ, ליתא תיבת "לרה"ר"! [=לרשות הרבים!], ומיירי בחצר כמו שנתבאר. וממילא נמי אין ראי' ממ"ש הרמ"א באו"ח סי' ע"ה ס"א דכ"ש שער נכרית, דהיינו נמי בבית או בחצר שאין רבים בוקעין בו. וכ"כ במור וקציעה דהג"ה מיירי רק לבעלה ולק"ש, אבל גבי אחריני [במקום שיש אנשים אחרים], אסור! וראי' שלא מייתי להאי דינא בהג"ה באבן העזר שם, והאריך בזה.

אפילו פאה בקצה! "הן הנה בעוכרינו להאריך גלותינו!"

ולענין דינא מסיק התשובה מאהבה שם דגם השה"ג והמג"א לא התירו בעין "פרוקע", דהיינו שערות המכסות כל ראשן ונראין כפרועי הראש, דזהו איסור גמור. אך הם מיירי בפאות שעושין תחת שתי השכבות סביב ראשן על הצדעים והפדחת. וגם זה רק מדינא, אבל כבר הוכיח הנביא על זה, יען כי גבהו בנות ציון וגו' ואין זה מדרכי הצנועות. ולא בשביל נשים כאלו נגאלו אבותינו ממצרים, כי הן הנה בעוכרינו להאריך גלותינו.

עון זה מביא מגפה! ושתרד לשבע מדריגות גיהנום על ידי זה! רחמנא לצלן!

ועיין שם סעיף ב' שכתב, כי עון זה מביא מגפה ר"ל, כי מגפה ר"ת מפני גלוי פאת הנשים. ובעלה שיש בידו למחות ואינו מוחה נקרא רשע, אותיות שער. וראשי תיבות שער באשה ערוה = שב"ע, לרמוז שתרד לשבע מדריגות גיהנום על ידי זה!!! עד כאן דבריו הקדושים.

ובעלה שיש בידו למחות, ואינו מוחה, נקרא רשע!"

כ"ק מרן אדמו"ר רבי יעקב יוסף ווייס מספינקא וצוק"ל
נבד כ"ק מרן הרה"ק בעל "חקל יצחק" מספינקא וצוק"ל
שמביא בתשובתו בענין החליכה עם פאה:
"עון זה מביא מגפה רחמנא לצלן!"

"ולא בשביל נשים אלו נגאלו אבותינו ממצרים, כי הנה בעוכרינו
להאריך גלותינו!"

וכל זה גרם לנו אריכות הגלות!

ומעתה יחרד לבב איש, ויתר [יזדעזע ויתנתק] ממקומו שבשביל תאוה קלושה כזאת, אשר אין בה לא הנאה גופנית ולא הנאת ממון, יגרום ח"ו לעצמו רעה גדולה כזאת, וכל זה גרם לנו אריכות הגלות. השי"ת ירחם עלינו וישלח לנו משיח צדקינו במהרה בימינו.

סיומא דפסקא, הליכה ברשות הרבים או במקום שרבים בוקעין בו בפאה נכרית שקורין האר שייטל, הדומה לשערות של גופה, ונראית כפרועת ראש, לכולי עלמא הוא אסור מדת יהודית, ויוצאה בלא כתובה.

ואולי הוא אסור מדאורייתא, כמו שכתב הישועות יעקב מטעם פרועת ראש. או מטעם בחוקתיהם לא תלכו כמו שכתב הדברי חיים.

ולבישת מנבעות שקורין היטען, אם בדרך הנכריות, הוא איסור דאורייתא ולוקין עליו, כמ"ש רבותינו הנ"ל...

כל השומעין יתברכו בבני חיי ומזוני!

על כן יאזר נא רום מעלתו כח, ויצרף עמו היראים שבעירו, לבטל המנהג הרע הזה, וכל השומעין ונוהרין יתברכו בבני חיי ומזוני אבי"ר". עד כאן לשונו הקדוש של כ"ק מרן הרה"ק מספינקא בעל חקל יצחק זי"ע.

כ"ק מרן אדמו"ר מספינקא וויליאמסבורג זצוק"ל
נכד כ"ק מרן הגה"ק בעל "חקל יצחק" מספינקא זצוק"ל
שכתב על הפאה:

"יהרד לבב איש, ויתר ממוקומו, שבשביל תאווה קלושה כזאת... יגרום חס
ושלום לעצמו רעה גדולה כזאת, וכל זה גרם לנו אריכות הגלות!"

כ"ק מרן אדמו"ר מספינקא וויליאמסבורג זצוק"ל
נכד כ"ק הגה"ק בעל ה"חקל יצחק" מספינקא זצוק"ל, שכתב על הפאה:
"יאזור נא רום מועלתו כח, ויצרף עמו היראים שבעירו, לבטל המנהג
הרע הזה, וכל השומעין ונזהרין יתברכו בבני, הי, ומזוני!"

כ"ק מרן אדמו"ר רבי שמואל צבי הורוויץ
[הר"ר הערשל'ע] זצוק"ל מספינקא - וויליאמסבורג

זה לשון כ"ק מרן אדמו"ר רבי שמואל צבי הורוויץ זצוק"ל מספינקא - וויליאמסבורג, בספרו "טבא דשמואל" חלק א', פתחי שערים, עמוד ש"א טור א' ד"ה וכאשר:

"יש לעורר בענין הלבושים של הנשים, ובטוח אני שאם היו הנשים יודעים, למי הם דומים, בהלבושים, ובפרט מה שלובשין על הראש הלבוש שדומה לשער, אז לא די שבוודאי לא היו לובשים הפאה נכרית על ראשם, אלא שאפילו בביתם לא היו יכולין לסבול שיהיה דבר כזה, והיו זורקין אותו לחוץ.

ומן השמים ירחמו שהם יבואו להבנה זו.

עיין בתשובת בן פורת יוסף סימן ו' אשר הוא נדפס מחובר בהאמרי-יוסף חלק ויקרא במדבר, וגם במסכת עירובין ק' ע"ב וכו'.

ועל כל פנים, היודע ספר, יתבונן בכל זה, וינסה מזמן לזמן לפעול, וסוף כל סוף ישמעו.

ויקויים מה שמסיים ה"בן פורת יוסף": "וכל השומעין ונזהרין יתברכו בבני חיי ומזוני, אמן כן יהי רצון".

עד כאן לשונו הקדוש של כ"ק מרן אדמו"ר רבי הערשל'ע מספינקא זצוק"ל, שכתב זאת בכתב יד קדשו בספרו הקדוש.

כ"ק מרן אדמו"ר מספינקא וויליאמסבורג זצוק"ל
"בטוח אני שאם היו הנשים יודעים, למי הם דומים... בוודאי לא
היו לובשים הפאהו"
"ומן השמים ירחמו שהם יבואו להבנה זו!"

"היודע ספר, יתבונן בכל זה, וינסה מוזמן לזמן לפעול, וסוף סוף ישמעו!"

כ"ק מרן אדמו"ר מספינקא וויליאמסבורג זצוק"ל
מברך בספרו את מי שמנסה מוזמן לזמן לפעול בביתו להסיר את הפאה:
"ויקיים מה שמסיים ה"בן פורת יוסף!"
"וכל השומעין ונזהרין יתברכו בבני, חיי, ומזוני, אמן כן יהי רצון!"

סקולען

מה מרמזים משמים עם המחלה הנוראה?!

כ"ק אדמו"ר מסקולען שליט"א דיבר באחת משיחות קדשו בחומר גנות פירצת הפאות בדורנו, ואלו תוכן דברי קדשו הנוראים: כל הענין של פאה נכרית הוא בדיעבד גדול!, ובפרט הפאות בימינו!, בזמנינו אנו רואים היאך התפשטה המגפה של המחלה הנוראה בצורה איומה ביותר, באופן שלא נשמע מעולם רחמנא ליצלן, מידי יום ביומו שומעים על עוד ועוד שניגפים במחלה הידועה הזו, וצריך לדעת מה זאת עשה אלוקים לנו, ועוד יש להתבונן, כי אנו רואים שהדבר הראשון שנגרם בחיצוניות לעין כל על ידי המחלה הנוראה הזו, הרי זה בענין השערות, שהשערות נושרים, רחמנא ליצלן!, כל השערות נושרות!. מי יודע אם לא מעוררים אותנו על תיקון ענין זה, כי על דבר זה מראים לנו משמים שבדורינו הפירצה היא זאת שקשורה עם שערות הראש!, שאין מכסים את מראה שערות הראש כדת וכדין!, שהרי מכסים את הראש עם דבר שנראה ממש כמו שערות הראש!, לכן הדבר החיצוני הראשון שניכר לעין כל הוא שהשערות נושרות!, כדי שנתעורר לתקן את ענין כיסוי הראש כראוי!.

[וכך כתוב ברש"י הקדוש בישעיה פרק ג' פסוק כ"ד, "מקום שהיו עושות בו המעשה האמור למעלה, הלוך וטפוף תלכנה, [שפירש שם רש"י: "שהיו קושרות פיאות נכריות"], והוא בגובה הראש, שם תהיה 'מקשה קרחה', מכה המקרחת את הראש". עד כאן לשון רש"י הקדוש].

כ"ק מרן אדמו"ר מסקולען שליט"א

אנו רואים:

שחדבר הראשון שנגרם בחיצוניות לעין כל, על ידי המחלה
הנוראה, הוא שכל השערות נושרות, רחמנא לצלן!
מי יודע אם לא מעוררים אותנו על תיקון מצות כיסוי הראש כראוי!

ערלוי

כ"ק מרן אדמו"ר גאב"ד ערלוי שליט"א

כ"ק מרן אדמו"ר גאב"ד ערלוי שליט"א, כותב באגרת תשובה מיום שלישי י"ב טבת תש"ס, המובאת בספר "באר מרים" סימן ג'. [הבאנו את לשונו בדברים הנוגעים למעשה לעשיית רצון הש"י בקיום מצוה זו]. וזה לשונו:

דעת קדושת זקני מרן החתם סופר זצ"ל לאיסור

"כתב קדושת זקני מרן החתם סופר זצ"ל [בשולחן ערוך סימן ע"ה] "המעייין בספר באר שבע בפנים, יראה כי סוף דבריו [שאוסר] נכונים וכו', אבל פאה נכרית לא עדיף מקלתה דאסור".

ובצוואתו כתב וזה לשונו: בנותי וכלותי תזהרו מרעת נשים רעות, שמוציאים אפילו שער אחד חוץ, ואפילו בפאה נכרית אני אוסר עליכם באיסור גמור" וכו'.

לעניות דעתי פשוט שדעת קדושת זקני מרן החתם סופר זצ"ל בהגהות שולחן ערוך הנזכר לעיל נוטה לאיסור. ומוכח זאת ממה שציין לשאילת יעב"ץ בשלשה מקומות שאסר.

כ"ק מרן אדמו"ר גאב"ד ערלוי שליט"א
"כתב קדושת זקני מרן החתם סופר זצ"ל: פאה נכרית לא עדיף
מקלתה דאסור!"
"ובצוואתו כתב וזה לשונו: בנותי וכלותי תזהרו מרעת נשים רעות,
שמוציאים אפילו שיער אחד הוי"ו, ואפילו כפאה נכרית אני אוסר
עליכם באיסור גמור!"

ב"ק מרן אדמו"ר גאב"ד ערלוי שליט"א

כותב באגרת קודש:

"היות כי הספר (לחמי תודה) אינו בנמצא, אעתיק כאן לשונו:
 ראוי להוכיח ולהודיע גדול המכשלת, אשר זה כמה שנים שיצא
 הכרוז בבית הכנסת מפי כבוד אדוני אבי מורי ורבי הגאון ובעל
 ה"פלאה" וספר "המקנה" וצלה"ה, בצירוף שתי בתי דינים,
 בחרם על לבישת נשים בפאה נכרית!"

רבו של מרן החתם סופר זצ"ל עשה חרם על הנשים שהולכות עם פאה

ורבו [של מרן החתם סופר זצ"ל] אסר ביחד עם בית דינו באיסור גמור וחרם לבישת הפאה נכרית, לבני קהילתו. [כקהילת פרנקפורט]. ומוזכר זאת בספר לחמי תודה [לבנו וממלא מקומו הג"ר צבי הירש הורביץ זצ"ל].

והיות כי הספר לא נמצא, אעתיק כאן לשונו [דרוש לז' אדר תקס"ו, דף ד' עמוד א']: "וגם עוד ראוי להוכיח ולהודיע גודל המכשלה, אשר זה כמה שנים שיצא הכרוז בבית הכנסת מפי כבוד אדוני אבי מורי ורבי הגאון [בעל ה"הפלאה" וספר "המקנה"] זצלה"ה, בצירוף שני בתי דינים, בחרם על לבישת נשים בפאה נכרית".

ושם דרוש ליום א' דסליחות תקפ"ז [דף י"ט עמוד ב']: "והנה כבר הוכחתי כמה פעמים על המנהג הרע, שנשתרבב בעוונותינו הרבים אצל מקצת הנשים שנושאים פאה נכרית. אמנם באריכות הזמן בעוונותינו הרבים עבירה גוררת עבירה וכו'" עכ"ל.

מי שילך "בדרך דורות ראשונים יזכה לבנים מהוגנים ויתברכו בכל העינים!"

עוד כתב כ"ק אדמו"ר גאב"ד ערלוי שליט"א בתשובתו בזה הלשון: "ועוד עיין במכתבו של הגה"ק מו"ה יוסף צבי דושינסקי זצ"ל בספר "זכרון למשה" עמוד מ"ו, וזה לשונו: ושמעתי למורי הגאון מו"ה יצחק זעקיל זצ"ל, שבדרשה אחת כשהתחיל להתפרץ לבישת פאה נכרית וכו', אמר [מרן ה"חתם סופר" זצוק"ל] מי שישמע לדבריו לילך בצניעות, בדרך דורות ראשונים, יזכה לבנים מהוגנים, ויתברכו בכל העינים. והרים קולו בכח, מכלל הן אתה

כ"ק מרן אדמו"ר גאב"ד ערלוי שליט"א
מביא באגרתו, את מזה שדרש מרן החתם סופר זצוק"ל,
"כשהתחיל להתפרץ לכישת פאה נכרית":

"מי שישמע לדברי לילך בצניעות, בדרך דורות הראשונים,
יזכה לבנים מהוגנים, ויתברכו בכל הענינים;
והרים קילו בכה, מכלל חן אתה שומע לאו!
וכל העם אחוזם חיל ורעדה בשמעם דברים אלו יוצאים מפיו,
בליל כל נדרי, בקדושה ובמתרה!"

כ"ק מרן אדמו"ר גאב"ד ערלוי שליט"א

מועיד על עצמו:

"נשאלתי מתלמידים שמציעים להם שידוך שאין המדוברת רוצה ללבוש כלל

פאה נכרית אלא מטפחת.

והשבתו: שיהיו מאושרים ושמחים בשידוך הזה, וכמותן ירבו בישראל!"

שומע לאו. וכל העם אחזום חיל ורעדה בשמעם דברים אלו יוצאים מפיו בליל כל נדרי בקדושה ובטהרה עכ"ל.

"שיהיו מאושרים ושמחים! וכמותן ירכו בישראל!"

ולבסוף כותב כ"ק אדמו"ר גאב"ד ערלוי שליט"א, ומעיד על עצמו בזה הלשון: "נשאלתי מתלמידים שמציעים להם שידוך שאין המדוברת רוצה ללבוש כלל פאה נכרית אלא מטפחת. והשבתי: שיהיו מאושרים ושמחים כשידוך בזה, וכמותן ירכו בישראל.

ועתה כשאנו מצפים לישועת ה' וביאת הגואל צדק, ביותר יש להזהיר על כל הנזכר לעיל. ולמזהיר ולנזהר שלומים ירבה כמי נהר".

כ"ק מרן אדמו"ר בעל "זוהי יוסף" מפאפא זצוק"ל
נכד מרן הגה"ק בעל "ערוגת הבושם" זצוק"ל
שכתב בצוואתו הקדושה:
"פאה נכרית אני אוסר עליכם, ותזכו לזרע ברך, דור ישרים יבורך!"

פאפא צעהלים

ותזכו לזרע ברך - דור ישרים יבורך!

הגה"ק רבי משה בן עמרם גרינוואלד זי"ע אבד"ק חוסט בעל "ערוגת הבושם" (אביו של הגה"ק רבי לוי יצחק גרינוואלד זי"ע אבד"ק צעהלים, וזקנו של הגה"ק רבי יוסף גרינוואלד זי"ע אבד"ק פאפא), כותב בצוואתו הקדושה "הכנה דרבה" אות י"ח בזה הלשון: "והווי זהירים באזהרה יתירה שלא יצא חס ושלום אפילו מקצת שער חוץ לצמתן, ואפילו פאה נכרית אני אוסר עליכם, ותזכו לזרע ברך, דור ישרים יבורך" עכל"ק.

וכבר נתבאר בצוואתו של מרן החתם סופר זי"ע על ידי תלמידו הקדוש ב"שירי משכיל", שהכוונה על "מקצת שער חוץ לצמתן העשוי מפאה נכרית", כי לא בא להזהיר בצוואתו על פאה נכרית שלימה, שהרי זה הרבה יותר חמור משער טבעי היוצא מחוץ לצמתן, גם לפי החתם סופר שמחמיר בשערה אחת היוצאת מחוץ לצמתן, עם כל זאת הוא אוחז שפאה היא יותר חמורה!, [כמו שכותב מפורש בסימן ע"ה שהפאה אסורה מקל וחומר מקלתה (מטפחת עם חורים שנראה השיער דרך הנקבים) שאסור], אלא כוונתו לומר "שלא יצא חס ושלום אפילו מקצת שער חוץ לצמתן", ובא להוסיף, לא רק מקצת שער "טבעי", אלא "אפילו" מקצת שיער של "פאה נכרית", "אני אוסר עליכם", כלומר שגם שערה אחת העשויה מפאה בקצה המטפחת, גם זה "אני אוסר עליכם, ותזכו לזרע ברך, דור ישרים יבורך!".

כ"ק מרן אדמו"ר רבי יעקב מפשעווארסק זצוק"ל
תלמיד כ"ק מרן הרה"ק מקאלשיץ זצוק"ל
אשר דוה לבו מאד על לבישת פאה נכרית, אף שמונחג זה נתפשט ונפרץ אף בקרב
יהודים חרדים, לא וזה דעת הרה"ק מקאלשיץ זי"ע ואחו שותו איסור גמור!

פשעווארסק

מי יזכה להיות במנין של משיח צדקינו?!

כ"ק מרן אדמו"ר הקדוש ר' יעקב מפשעווארסק זצוק"ל, סיפר על רבו הרה"ק ר' חנה מקאלשיץ זי"ע:

"דוה לבו של הרה"ק ר' חנה מקאלשיץ זי"ע, מאוד על שנפרצו פרצות בחומת היהדות, ועברו לבני ישראל מנימוסי הנכרים אשר סביבותיהם במילי דצניעותא, כגון לבישת פאה נכרית, אף שמנהג זה נתפשט ונפרץ מאוד אף בקרב יהודים חרדים די בכל אתר ואתר, לא זזה דעת רבינו בשביל כך משיטת זקינו מרן הגאון הקדוש מצאנז בשו"ת דברי חיים (ח"ב יו"ד סימן נ"ט), ושאר גדולי האחרונים שהוא איסור גמור.

אחד ממכיריו של רבינו רבי חנה מקאלשיץ זי"ע השיא את בנו לבתו של הרב החסיד ר' משה אורי קעלער מצאנז (בעמח"ס ילקוט האורים), וסיפר לרבינו שהכלה לא לבשה פאה נכרית אלא כיסתה ראשה במטפחת כדת וכדין. שמח רבינו מאוד על הדבר, ופנה ואמר להרבנית: ברוך השם, שכשיבא משיח יהיה לו את המנין שלו!!!"

דברי חנה השלם - חלק התולדות עמוד ק"צ
מפי כ"ק אדמו"ר ר' יענקלע מפשעווארסק זצוק"ל

כ"ק מרן אדמו"ר רבי יעקב מפשעווארסק זצוק"ל
 סיפר על רבו הרה"ק מקאלשיין זצוק"ל שכאשר שמע על התונה
 שהכלה כיסתה ראשה עם ממפחת כדת וכדין, שמח מאד ואמר:
"ברוך השם! שבשיבוא משיח יהיה לו את המנין שלו!"
 היינו שעוד יהיו כמה יהודים, שיזכו לקבל את פניו, בהיותם לבושים כרצון הש"י
 (וישב לצדו כ"ק מרן אדמו"ר מתולדות אהרן זצוק"ל)

צאנו

צאי לך בעקבי הצאן!

אשת כ"ק מרן בעל דברי חיים מצאנו זי"ע הלכה רק עם מטפחת בלבד!, וכך הלכו נשות כל בניו הקדושים, אשת הגה"ק משינאווא זי"ע, ואשת הגה"ק מקשאנוב זי"ע, ואשת הגה"ק מגארליץ זי"ע, ואשת הגה"ק רבי נתן מאיר זי"ע אביו של הגה"ק רבי שלמה מבאבוב זי"ע, ואשת הגה"ק מקרייז צאנו זי"ע, ואשת הגה"ק מראצפערט זי"ע, ואשת הגה"ק מטשעחויב זי"ע. וכך הלכו כל בנותיו נשות חתניו הקדושים, ונשות נכדיו ונכדותיו, ניניו ונינותיו, שהלכו בדרכי זקנם הקדוש מצאנו זי"ע, מאות משפחות בכל רחבי גאליציה, והונגריה, לפני השואה, שהיוו פאר למשפחתו הקדושה של מרן הדברי חיים זי"ע, כולם הלכו מכוסות רק עם מטפחות בלבד!.

רצונינו שנשותינו ובנותינו תלכנה כנשי רבותינו הקדושים! אשר מפיהם אנו חיים! וכל אורה חיינו מיוסד ובנוי על מנהגיהם, דרכיהם, והליכותיהם הקדושים, בכל פרט ופרט!.

"בוודאי אמור לצאת בפאה נכרית!"

כ"ק מרן הרה"ק רבי שלום אליעזר מראצפערט זצוק"ל
בן כ"ק מרן הגה"ק בעל "דברי חיים" מצאנו זצוק"ל
שפוסק:

"שאפילו לתת חתיכת משי [על המצה] שיהיה דומה לשער, אמרו"

הגה"ק בעל דברי חיים מצאנו זי"ע

אפילו לתת חתיכת משי,
שיהיה דומה לשיער אסור!

מרן הגה"ק מצאנו זי"ע כתב בספרו הקדוש שו"ת דברי חיים,
בזה הלשון:

"להרב החרוף וכו' מו"ה פנחס בק' פאלטשען במדינת
באקאווינע:

שאלה: אם מותר לאשה לילך בפאה נכרית בשוק:

תשובה: כבר האריכו בזה בס' באר שבע ובכל האחרונים, ורובם
מסכימים לאסור, ועיין בכנסת הגדולה באבן העזר (סי' כ"א) שרבו
האוסרים, וכן בעצי ארזים אוסר, ויותר מזה מבואר בר"ן בכתובות
ובריטב"א שם מובא באסיפת זקנים שאפילו לתת חתיכת משי
וכדומה על הפרחת [על המצח], שיהי' דומה לשיער אסור, דזה הוי
דת יהודית, ותימה על כה"ג באה"ע שנשמט ממנו דבריהם, ולכן
בוודאי אסור לצאת בפאה נכרית!, והוא דת יהודית!".

שו"ת דברי חיים ח"ב יו"ד סימן נ"ט

מקרוב נשתרבב המנהג הזה מן האפיקורסים!

"ידעתי בביורר בהיותי אצל מו"ח ז"ל במעהררין, שגם שם לא
הלכו במלבושי פריצות כזה חס ושלום, וכפי ששמעתי אז לא נמצאת
בכל מדינת אשכנז שום אשה חשובה לילך כשערות ופיאה נכרית,

אביו הקדוש כתב על ההליכה עם פאה:
 "נשתרכב המנהג הזה מן האפיקרוסים!"

כ"ק מרן הרב הקדוש רבי ישעיה' לע מטשעהויב קראקא וצוק"ל
 אשר חסידי אביו העידו עליו שיהיה נראה בתואה פניו, בצורתו, ובקומתו,
 ממש כתואר פני אביו הקדוש, מרן הגה"ק בעל "דברי חיים" מצאנו וצוק"ל
 אשר פסק בספרו:
 "שאפילו לתת התיכת משי וכדומה [על המוצת] שיהיה דומה לשער,
 אסור!"

[שו"ת דברי חיים יו"ד סימן נ"ט].

“עיון תשובות דברי חיים, דאפילו לתת התיכת משי שיחא
דומה לשער אסור!”

מִרְנַן הַגָּאוֹן הַמְהַרְש"ם מִבְּרֵאדִין זְצוּק"ל
בְּעַל "דַּעַת תּוֹרָה" וְשׁו"ת מְהַרְש"ם
"יֵשׁ לְיוֹהָר בְּקִרְיָאֵת שְׁמַע זְבֻרְכַת הַמְזוּן וְשֶׁאֵר בְּרִכּוֹת שְׁלֵא
לְבָרֵךְ נֶגֶד אִשָּׁה הַמְלוּבֶשֶׁת בְּפִאֵחַ!"
"אֵךְ בְּעִצְמוֹת עֵינַיִם, אֹלֵי יֵשׁ לְחַקְלֵי!"

מצאצאי כ"ק מרן בעל "דברי חיים" מצאנו זי"ע, שפוסק בספרו:
שאפילו לתת חתיכת משי [על המצח], שיהיה דומה לשער, אסור!

אשת כ"ק מרן הרה"ק רבי בן ציון מבאבוב זצוק"ל הלכה רק עם
מטפחת בלבד, כהוראת זקנו הקדוש מצאנו זי"ע!

לשיער, כי זה גם כן אסור על פי דברי רבינו דברי חיים זי"ע"א"
עכל"ק.

וכן מובאים דבריו בשו"ת חקל יצחק סי' פ"א מהגה"ק מספינקא
זי"ע, "כמו שכתב הדברי חיים חיו"ד סי' נ"ט מהר"ן והריטב"א
דאפילו ליתן חתיכת משי וכדומה על הפדחת [על המצח] שיהיה
דומה לשער אסור, דזה הוא דת יהודית עיין שם. ומכל שכן
בהזשיאאן שבודאי יש בו דמיון יותר לשער, על כן בוודאי איסור
גמור לצאת בו".

ביאורו של החקל יצחק זי"ע בתשובת מרן הדברי חיים זי"ע!

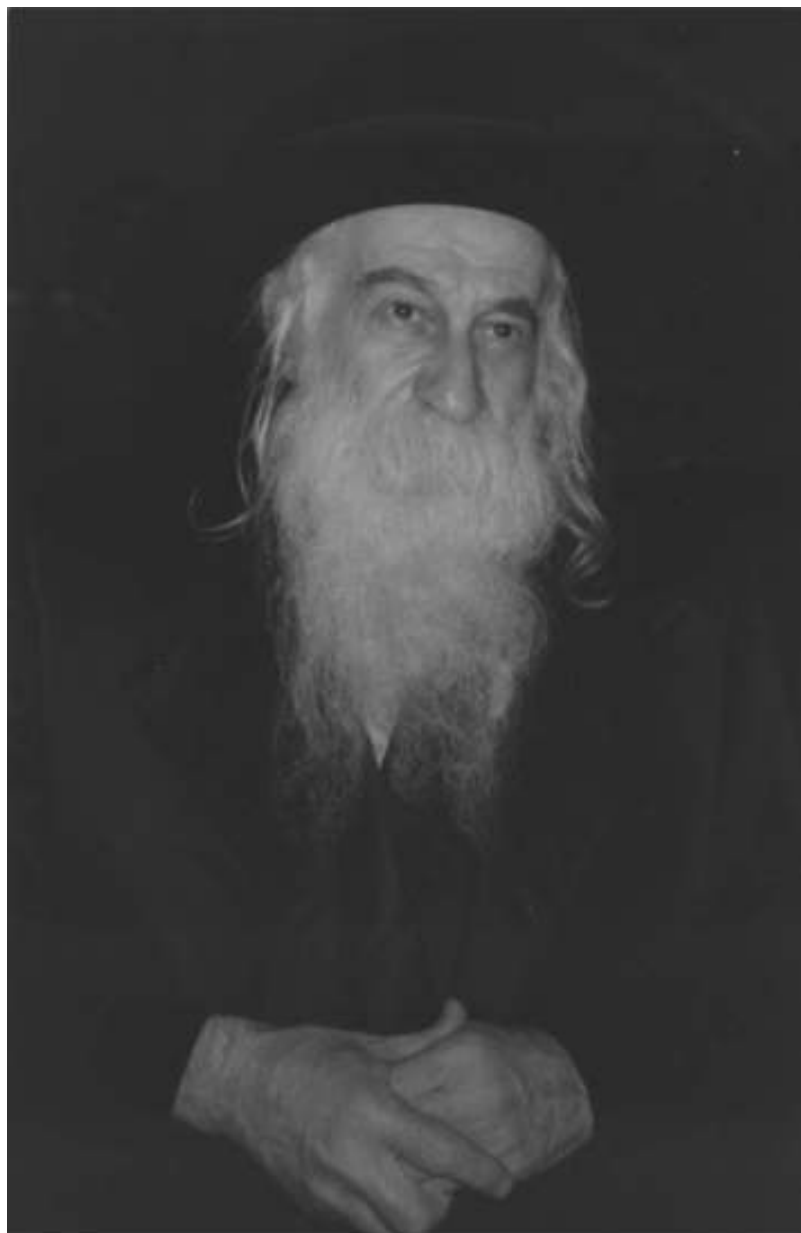
והנה בתשובה זו בשו"ת "חקל יצחק" (סימן פ"א) כותב הגה"ק
מספינקא זי"ע "דהוא אסור מדאורייתא, דהא הוא דמי ממש לשער
שלה, וכל הרואה אותן ידמה בעיניו כאילו הן שערותיה, כן יש בה
איסור מדאורייתא משום פריצות, כמו בראש פרוע לגמרי.

וגם לפי מה שכתב הדברי חיים יש בפאה נכרית איסור
מדאורייתא משום "בחוקותיהם לא תלכו"...

שוב ראיתי בישועות יעקב באו"ח סי' ע"ה סק"ג... דכיון דהך
דינא דיוצאה וראשה פרוע מטעם פריצות קאתינן עלה, וכיון שאינו
ניכר השער של פאה נכרית על כן הוא אסור... איסור תורה!

אכן לכאורה קשה על זה דבפאה נכרית ליכא אלא איסור דת
יהודית, וכן כתב הבאר שבע וכל האחרונים, והדברי חיים חלק ב'
יו"ד סי' נ"ט.

ויש לומר דבזמניהם לא היה הפאה נכרית דומה ממש לשער
של גופה, והישועת יעקב מיירי באם הוא דומה ממש לשער של
גופה" עכל"ק.

כ"ק מרן אדמו"ר רבי משולם זושא מטשערנאביל זצוק"ל
מצאצאי כ"ק מרן הגה"ק בעל "דברי חיים" מצאנו זצוק"ל
שפוסק "שאפילו לתת התיבת משי [על המצח],
שיוחה דומה לשער, אסור!"

כלומר: שהגה"ק בעל חקל יצחק לומד בדברי חיים, שכל מה שכתב הדברי חיים שיש בזה איסור מדת יהודית, ואפילו מה שכתב שיש בזה איסור דאורייתא משום בחוקותיהם לא תלכו, כל זה מדובר רק בפאה שאינה דומה לשער, אבל בפאה שדומה לשער, בפאה כזו אוחו הדברי חיים שזה אסור מדאורייתא! - ולא רק מצד בחקותיהם לא תלכו - אלא מצד שזה ממש פריצות בדיוק כמו שיער אמיתי!, והרי זה כגילוי ראש ממש!.

הגה"ק ר' שלמה יהודה לייב מסיגט זי"ע
בעל ערך ש"י

המביא את תשובת הדברי חיים

כמו"כ מובאים דברי רבינו הקדוש מצאנו זי"ע, בשו"ת תשורת שי להגה"ק ר' שלמה יהודה מסיגט זי"ע (סימן תק"ע) ומחמת בהירות דבריו, נביא כמה קטעים מתשובתו, וזלה"ק:

שאלה, נשים הצנועות ונוהגין סלסול בעצמן שלא ליתן על ראשן פאה נכריות, אם מותרין בקונסט האר שייטיל, העשוי מאיזה צומח בארץ, לא משער רק דומה ממש לשער.

לעניות דעתי אינו סלסול אלא מדינא אסור!.. ומאן ספין לחלוק על הירושלמי בדבר שאינו מוכח ההיתר מש"ס בבלי.

וכיון דאיסור פאה נכריות משום פריצות דמדמין עצמן שהולכות בשערן, ועושין כן ליראות כאלו ראשן פרוע עם שערותן ממש, ממילא יש בה משום פריצות, ודת יהודית, אם לא ניכר שאינן שערות,

מוצאנאי כ"ק מרן הגה"ק בעל "דברי חיים" מוצאנזו זצוק"ל
 אשר פוסק בספרו הק':
 "שאפילו לתת התיכת משי (על המצה) שיהיה דומה לשער אמור!"

כ"ק מרן אדמו"ר מדזימגראד שליט"א
 בן כ"ק מרן הרה"ק רבי סיני מדזימגראד זצוק"ל
 שכתב את העובדא הנוראה ממרן ה"דברי חיים" מוצאנזו זצוק"ל
 בפטירת שלשת ילדיו רח"ל, שאמר שכל זה בא לו מחמת שמהריש
 על פרצת הפאה!
 "לזאת מוכרח לצאת ולצעוק נגד זה בכל כהור!"
 ["חמדה גנוזה" חלק א' מערכת הרה"ק מוצאנזו ז"ע]

אף דמשום מראית עין ליכא אם כל נשי העיר עושין כן כיון דיודעות,
מכל מקום משום פריצות יש!, ועוברות על דת יהודית...

גם בשו"ת דברי חיים חלק ב' סימן נ"ט כתב שבעצי ארזים אוסר
פאה נכרית, והוא בעצי ארזים סימן כ"א, וכתב שם דהמורים היתר
חדשים מקרוב עתידים ליתן את הדין!, והדברי חיים שם אוסר נמי
חתיכת משי וכדומה על הפדחת [על המצח] שיהא דומה לשער, דזה
הוה דת יהודית...

אח"כ ראיתי בישועות יעקב לאה"ע סכ"א לנכד המחבר בסוף
התשובה, שכתב לפי מה שכתב הרא"ש בתשובה והובא בב"י אה"ע
סימן קט"ו, דדת יהודית שאבדה כתובתה דמלבד האיסור יש בו
משום פריצות, ואם כן בפאה נכרית כיון שאינו ניכר אם הולכות
פרועות ראש, פריצותא מיהו הוי, דהרי מטעם זה אתה אומר דיוצאת
שלא בכתובה, אף דמצד האיסור עצמו לא אבדה כתובתה עיי"ש.
ואם כן היינו טעמא ממש יש בהאר שייטל, אף דאינן מן שערות,
דמכל מקום נראות כשערות ממש, ואין ניכר שאינה הולכת פרועת
ראש".

מכתבו של ה"עצי חיים" מסיגט זי"ע לאור תשובת הדברי חיים!

וכך גם במכתב המובא לעיל מהגה"ק בעל עצי חיים מסיגט
זי"ע, כותב וזה לשונו הק': "כפי דאיתא בתשובות דברי חיים ח"ב
סי' נ"ט, אין חילוק, על כן אין שום היתר, רק שלא יהיה נראה
מאומה דומה לשיער" עכל"ק.

סגולה נפלאה עבור הילדים!!!

על איזה דבר אחז מרן רבינו הקדוש מצאנו זי"ע שצריך לצעוק
ולצאת נגד זה בכל כחו?

מצאצאי כ"ק מרן אדמו"ר מרן הגדול בעל "דברי חיים" מצאנו זקוק"ל אשר

פוסק בספרו דק"י:

"ישאפילו לתת החובת משי ועל המצדן שיהיה דומה לשער, אמר"י."

כ"ק מרן אדמו"ר מוהרש"ק קאלין זקוק"ל מקבל את פני רבליש"א ב"ק מרן אדמו"ר מוהשאקאצווא שליט"א
 נכד הגדול רבי מרבי מוהדמונגראא זקוק"ל שבתוב:

על דקני הקדוש מצאנו זקוק"ל, "יהי אומר שהיא אסור על פי דין ואין שום חילוק בין פאה נכרית לשערוות קצמתי"
 ומשנכנסויו שולטת מולויו רחוק, אמר "ששכל חד בא ל מלמדת שמהררש על דהיליו לזאת מוהרדא לצאת ולצניק נכד חד ככל כו"י"

מובא בספר "חמדה גנוזה" מכתבי הרה"ק ר' סיני מז'מיגראד זי"ע בנו של הגה"ק רבי מרוך מגארליץ זי"ע, [וגיסו של הרה"ק בעל "שפת אמת" מגור זי"ע], - אשר הכתב יד של ספר זה, היה מונח בידי נכדו הגאון הגדול רבי משה הלברשטאם שליט"א, חבר הבר"ץ פעיה"ק ירושלים, ובזכותו נתפרסמו ויצאו הדברים לאור עולם.

"בשנים ההם התחילו קצת נשים ללבוש בשייטלעך [פאות] אשר אא"ז (=אדוני אבי זקני, מרן רבינו הקדוש מצאנו בעל דברי חיים זי"ע) היה אומר שהוא אסור על פי דין! ואין שום חלוק בין פאה נכרית לשערות עצמה"!!!.

איזה סיבה אמר הרה"ק מצאנו זי"ע בהספר על פטירת שלשה ילדיו הקטנים?

"אחר כך היה מעשה שנפטרו אצל אא"ז [רבינו הקדוש מצאנו] שלשה מילדיו!!! אז אמר שברצונו לעשות להם הספד, והלך לבית הכנסת ועשה הספד, ואמר:

שכל זה בא לו מחמת שמחריש על הנ"ל!!!... לזאת מוכרח לצעוק ולצאת נגד זה בכל כחו!!!".

מדה טובה מרובה בכפל כפליים!!!

מדבריו הקדושים אנו למדים, - על פי דברי חז"ל הקדושים, שמדה טובה מרובה, אם כן יוצא מדבריו הקדושים, שכל מילה וכל הסבר, כל בקשה, וכל דמעה, כל אנחה וכל פעולה, שפועל אדם נגד לבישת הפאה נכרית, - בין איש בין אשה, בין גדול ובין קטן, בין מי שבני ביתו הולכת פאה או שהולכת מטפחת, - על ידי זה נשפע טובה וברכה חיים ושלום לילדיו!!!

וכפי מה שכל אחד יקיים את דברי מרן הרה"ק מצאנו זי"ע "לצעוק ולצאת נגד זה בכל כחו!!!" באופן שיתקבלו דבריו בנחת

שתי צאצאי כ"ק מרן הגה"ק בעל "דברי חיים" מצאנו זקוק"ל אשר פוסק בספרו הק' "שאפילו לתת התיכת משי [–] על המצח), שיהיה דומה לשער, אסור!"

[יושב: כ"ק מרן אדמו"ר מטשערנאביל – בנו ברק שליט"א]

מרן הגאון רבי משה האלברשטאם שליט"א

חבר הכר"ק והעדה החרדית

שבכותו נתפרסמו ויצאו לאור עולם, הכתבי יד קודש של זקנו זקוק"ל שכותב על זקנו הקדוש מצאנו זקוק"ל, "היה אומר שהוא אסור על פי דין, ואין שום חילוק בין פאה נכרות לשערות עצמה!"
"וכשנפטר שלשה מיליון רחל,

אמר: "שכל זה בא לו מנחת שמחייש על הנל"ו

"לזאת מוכרח לצאת ולצעוק נגד זה בכל כח"ו.

בעזרהש"י, כך יזכה לראות בהצלחת וטובת זרעו וצאצאיו אחריו
לדורות עולם!!!

זכותו יגן על כל ישראל ובפרט על כל ההולכים בדרכיו
ומקיימים דבריו הקדושים!.

התיאור על מרן הגה"ק מצאנו זי"ע הוא "מפיו לפידים יהלכו" על הפאות!

העיד הגה"צ המפורסם רבי אשר זעליג מרגליות זי"ע ששמע
מפי קדשו של הגאון הקדוש האלקי רבי שלמה אליעזר אלפנדרי -
הסבא קדישא זי"ע, שהפליא מאד מה שכתב הגאון האדיר בעל בית
יצחק בקונטרס שיח יצחק, בו הוא כותב הספד על מרן הדברי חיים
מצאנו זי"ע, וכותב שם בזה הלשון "שנודע דרכו בקודש ללבוש
שריון קשקשים ולצאת לקראת נשק, למען החזיק במעוז התורה
הקדושה, ומפיו לפידים יהלכו, על המנהג שנוהגין עתה הנשים
ללבוש פאה נכרית, והוא אוסר אפילו אותם העשויים ממשי הדומים
לשערות!, כשיטת הר"ן בכתובות".

והפליא הגאון הקדוש הסבא קדישא מהרש"א אלפנדרי זי"ע את
הדבר, שכאשר רצה אותו גאון להגדיר את "דרכו בקודש"! של מרן
הדברי חיים זי"ע, הזכיר דווקא את הענין הזה ש"מפיו לפידים יהלכו
על המנהג ללבוש פאה"! ומזה רואים עד היכן היה הדבר הזה,
יסוד עיקרי בדרכו של מרן הדברי חיים מצאנו זי"ע.

מה היא סיבת המחלות הנוראות רחמנא לצלן?!

שמעתי מפה קדשו של רבינו מנאסויד, שפעם בא אחד להזכיר
למרן הגה"ק הדברי חיים זי"ע איזה חולה שהי' לו מיחוש חדש (א
נייע מין קרענק ר"ל), וצווה הדברי חיים להגבאי שלו שילך בשוק
לראות אם לא יצא איזה מאדע חדשה, מפני שאומרים בשם רבינו

הקדוש הרבי ר' מענדלי מרימנוב זי"ע, א נייע מאדע - א נייע קרענק ר"ל. [= מאדע חדשה - מחלה חדשה. - ומי יודע מה נגרם כל שנה, ע"י שהפאות משתכללות יותר ויותר, להיראות במראה הדומה יותר ויותר אל מראה השיער, עד שיש בהם בדיוק את המראה שאסרה התורה, ופעמים רבות שמראה הפיאה וה"פריצות" שבה, עולה הרבה יותר משיער רח"ל].

גדולת יהושע ח"א דף ט"ז אות כ'

הרה"ק רבי שלמה אירה לייב מטיטשין זצוק"ל
בעל "הכנת לב לתפלה"
תלמיד מרן הרה"ק בעל "דברי חיים" מצאנו זצוק"ל

בספר "ברכה שלמה" דף ב', כותב עליו: שימש בכל כחו כל גאוני וצדיקי דורו, ובפרט את מרן רבינו מצאנו בעל דברי חיים זצ"ל, ובניו הגאונים הצדיקים זצ"ל. והרה"ק רבי שלמה מבאבוב זצ"ל היה אוהבו הנאמן, ופעם אחת כשחלה הרה"ק מבאבוב זצוק"ל, ביקש ממנו להיות בחדרו כל הלילה אפילו שהיו שם כמה אנשים כל הלילה. ופעם אחת לא היה להרה"ק מבאבוב זצוק"ל הספאדיק שלו, ורצו הרבה אנשים להשאל לו ספאדיק, ולא רצה לשאול רק מהרה"ק מטיטשין זצוק"ל.

הקפיד על נשי תלמיד חכמים ובנותיהם

מעיד בן אחיו, מחבר הספר "ברכה שלמה": ראיתי שהקפיד על בת תלמיד חכם אשת חבר שנשאה על ראשה פאה נכרית שייטיל, כי הרבה פוסקים אוסרים פאה נכרית.

כ"ק מרן הגה"ק רבי אברהם יהושע פריינד זצוק"ל
אבד"ק נאסאד

ששמע מפה קדשו של מרן הקדוש בעל "דברי חיים" מצאנו זצוק"ל
שכל מודה חדשה מביאה מחלה חדשה!
כלומר, שההליכה בדרכי המודה – מביאה מחלות נוספות רחמנא
לצלן! ומזה נלמד, שמדה טובה מרובה: כל התרחקות מדרכי
המודה, משפיעה בריאות ושמירה עליונה!

והיה דודי זצ"ל אומר, שעל נשי הבעלי בתים אינו כועס כל כך, הגם שאין להצדיקים לגמרי, שהרי אמותיהם וזקנותיהם, אף שעסקו במשא ומתן עם הגוים והשרים, עם כל זה לא נשאו פאה נכרית, ומדוע לא ילכו בדרך זקנותיהם. אבל לבו דוי על נשי התלמידי חכמים, והרבנים, ובני הגדולים והצדיקים, שנושאות פאה נכרית, שאסור לרוב הפוסקים. וגם שנשי הבעלי בתים מקילות על ידי זה לאמר, אם נשי הרבנים נושאות פאה נכרית, מותר לנו וכו'.

ועל הישנים אנו בושים, אלא שמגלגלים עתה עלינו את החדשים, שהתחילו עתה ללכת השייטלין העשויות משערות קצרות תלויים, באופן שאין ניכר כלל אם היא נשואה או פנויה, ונראה ממש כהולכת בגילוי שיער, ודבר זה אסור מצד הדין אליבא דכל הדעות.

על ידי שמשדלים לגדור הפריצות נזכה לברכה של "והיו למשיסה שוסיך"!

ואעתיק פה מכתב יקר מכ"ק דודי [הרה"ק מטיטשין] זצ"ל. וזה לשונו: ב"ה יום י"ז תמוז, בא לעירנו איש היקר וכו', והראה לי כתבים יקרים מצדיקי דורנו אשר הם גדולי הדור שליט"א הרוצים לגדור פריצות ישראל שנפרץ בעוונותינו הרבים, מעת שבא ערבוביא לעולם, לערך שמונה שנים [משנת תרע"ו] וכו', וראיתי בספר קדושת לוי בסדרה בשלח, וזה לשונו, בשם הבעש"ט, ה' צלך, כמו שהצל עושה כמו שהאדם עושה, כן כביכול עושה כמו שהאדם מתנהג מלמטה, כן מנהיגין אותו מלמעלה. ואם כן הדברים אמורים ביחיד, כל שכן ברבים. וכאשר אנחנו נעשה לגדור פרצות דורינו רחמנא לצלן וכו', בוודאי יקיים בנו השם יתברך "והיו למשיסה שוסיך, ורחקו כל מבלעיך", עד "על יד איש בן

פרצי, ונשמחה ונגילה". דברי שפל המצב, נכנע לצדיקי דורינו יצ"ו.

הק' שלמה ארי'

המעטיר בעד כל ישראל חופ"ק מימשין יצ"ו

מספר ברכה שלמה דף ח'

"היה מקפיד מאד על הנשים שהיו באות לביתו, שלא לילך במצנפת בראשם [- כלומר כובע, אלא ציוה שילכו רק עם מטפחת], והראה בשו"ת דברי חיים חלק יו"ד סימן ל' שהאריך בזה, ובסוף התשובה כתב, "ידעתי בבירור בהיותי אצל מו"ח ז"ל במעהרי"ן, שגם שם לא הלכו במלבושי פריצות כזה ח"ו, וכפי ששמעתי אז לא נמצאת בכל מדינת אשכנז שום אשה חשובה לילך בשערות ופיאה נכרית, רק איזה מנקלי העם פחותי הערך, והיו לקלס, ורק בעוה"ר מקרוב נשתרבב המנהג הזה וכו', לכן חס ושלוס לא על זה נאמר שהותר גם לנשי מדינתנו לנהוג כן, והאיסור במקומו, והעובר לוקה מהתורה, ולכן מדין תורתנו הקדושה אסור לילך אפילו בדבר אחד פריצות עכ"ל.

ופעם אחת בשבת קודש פרשת כי תבא קודם התפלה, באה אשה אחת לעזרת נשים במצנפת, ויהי בהגיעו לקריאת התורה, לקח הספר תורה בידי, ופתח הדלת של עזרת נשים, ופתח פיו הקדוש ואמר, הנה אשה אחת באה היום להעזרת נשים ומצנפת על ראשה, שהיא אסור על פי דין תורתנו הקדושה.

אספר לכם מעשה מהה"ק אדמו"ר מגארליץ זצ"ל, שפעם אחת היה בכפר לשאוב אוי צח, ובלכתו בדרך שמע קול צוה ובכי רב, ויאמר הרב למשמשו לילך ולדרוש מי הוא זה ואיזה הוא הצועק ובוכה, ויקם המשמש וילך, ויודע לו כי הקול קול בת נכרי אחד, וישב תיכף להרב ויאמר לו כי הקול בת נכרי אחד, והידים ידי עשו

מזל הנאון רבי ברוך שמשון שינאוורסון זצוק"ל

ראש ישיבת טשעביץ

שגילד מברסלב. של הרד"ק רבי ברוך מארליץ זצוק"ל
ונקרא גם על שמו הקדוש

ובתמונתו נראה גם מזל הנשי"א אויערבעאך זצוק"ל, והמקובל הנחשב רבי יהודה לייב זיסמן זצוק"ל.

אבי' המכה אותה ולכך היא בוכה, ויאמר לו הרב, עוד לא יצאת ידי חובתך ולך נא ראה למה הוא מכה אותה, וילך המשמש, ונודע לו סיבת ההכאה מפני שלבשה מצנפת על ראשה, וישב המשמש ויספר הדבר לרב, ויאמר לו הרב, לך נא עוד הפעם לשמוע מה אביה אומר בשעת הכאה, וישב המשמש לבית הנכרי, וישמע איך שאביה צועק לבתו הנכרית, "מלבוש כזה שאמך וזקנתך לא נשאו אותו גם את לא תשאי אותו", וישב המשמש להרב ז"ל ויספר לו דברי הנכרי, ונתפעל הרב ז"ל מאד, ולקח ענין המאורע למוסר השכל לאמור, אם נכרי שלא קיבל התורה מסיני, יש לו הרגשה כזו, שלא תעזוב הבת דרכי אמותיהם, ולא תלך במלבוש שלא הלכו בו אמה וזקנתה, קל וחומר לבנות ישראל שקיבלו התורה בהר סיני, שיהיה להם הרגשה כזו, שלא ליטוש תורת אמם, ולא ילכו בבגד כזה שלא הלכו בו אמם וזקנתם" עד כאן לשון הרב הקדוש מגארליץ זצ"ל.

וסיים דודי הרה"ק מטיטשין זי"ע, "אני מבקש מהנשים שהולכות במצנפת [בכובע, ולא עם מטפחת], שילכו לביתם, ויסירו אותו מעל ראשם, ואם לא יסירוהו, הלא אקרא היום פרשת תוכחה, ואפיל עליהם קללות שבתוכחה רח"ל"! ותיכף ברחו הנשים לביתם והסירו המצנפת, ומאז והלאה לא באו להתפלל להעזרת נשים במצנפות כאלו".

ברכה שלמה דף ז'

בספר "דברי יחזקאל" מהגה"ק משינאווא זי"ע כתוב:
 "איסור גדול יש לבנות ישראל לילך בפאה נכרית!
 וכל איש ישראל מחוייב למחות באנשי ביתו בכל כחו!"

כ"ק מרן הרב הקדוש מהר"א מבעלזא זצוק"ל
 אטר: "כל מילת מהספר "דברי יחזקאל" מלאה רוח הקודש!
 "יעדעם ווארט פון ספר "דברי יחזקאל" איז מלא רוח הקודש!"

צאנז שינאווא

כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק משינאווא זי"ע
בן מרן הגה"ק בעל דברי חיים מצאנז זי"ע

כל איש ישראל מחוייב למחות
באנשי ביתו בכל כחו!

"צריך אני לפתוח פי, ולהגיד מה שהיה קודם במחשבתי אם להגיד או לחדול, ועתה ראיתי כי מוכרח אני להגיד, כי איסור גדול יש לבנות ישראל לילך בבגדי פריצות, ובפאה נכרית, וכל איש ישראל מחוייב למחות באנשי ביתו בכל כחו, המקום ירחם עלינו, ויסיר המכשלה הזאת מעלינו".

דברי יחזקאל על התורה שבועות שנת תרמ"ג - אשר כ"ק מרן אדמו"ר הקדוש מהר"א מבעלזא אמר: "יעדים ווארט פון ספר "דברי יחזקאל" איז מלא רוח הקודש!" = כל מילה מהספר "דברי יחזקאל" מלאה רוח הקודש.

במקום חילול ה'
אין חולקין כבוד לרב!

פעם אחת בא רבינו משינאווא זי"ע לעיר אחת במדינתנו מן הגדולות, ובא הרב מרא דאתרא אליו לכבודו, והרב אב"ד היה מפורסם לשר התורה ועטרת הגולה, והיה להם קרבת משפחה. מובן הדבר כי היו אז בבית, אנשים נכבדים למאות!.

"איסור גדול יש לבנות ישראל לילך בפאה נכרות!"
 [דברי יחזקאל מהגה"ק משינאווא זי"ע]

מרן הגאון הקדוש בעל "בית הלוי" מבריסק זצוק"ל
 כיבד את הגה"ק משינאווא זי"ע ככבוד מלכים בכואו אל העיר בריסק,
 ויצאו כל בני העיר לקראת הגה"ק משינאווא זי"ע עם נרות ולפידים דולקים!
 וסיפר נכדו מרן הגרי"ז מבריסק זצוק"ל:
 שזקנו ה"בית הלוי" זצוק"ל, חרד ביותר וחשש שמא בעיירות אחרות, לא
 ידאגו לכבד את הגה"ק משינאווא זי"ע כפי הכבוד הראוי לו!
 [עובדות והנהגות לכית בריסק חלק ד' עמוד קמ"ו]

ותיכף פתח הרה"ק משינאווא להוכיחו בהתלהבות גדולה, על שאינו מוחה בכתו הלוּבֶשֶׁת פֶּאֶה נִכְרִית, ונענה הרב האב"ד, אם רצונכם לקיים מצות עשה הוכח תוכיח, היה לכבודו להוכיח אותי במקום שאין אנשים כדין תוכחה, ובגוף הענין אין בידי למחות ולהעבירה מרצונה בזה.

והשיב הרה"ק, דבר זה כתוב בתורה בשמעון ולוי אחי דינה, כששאל אותם יעקב מדוע הרגו את אנשי שכם, והם השיבו הכזונה יעשה את אחותינו, והדבר קשה, א', מה שאלם יעקב למה עשו ככה, הא הם כדין עשו כמו שכתוב ברמב"ן והמפרשים. ב', מה השיבו הכזונה, הלא גם יעקב ידע מה הגיע אליהם. ג', לפי הפשט היה להם להשיב "לאשר הכזונה יעשה את אחותינו", ולמה השיבו בלשון תמיהה "הכזונה יעשה את אחותינו".

אך הכל ניחא, דיעקב אבינו עליו השלום שאל אותם, רציתם להרוג אנשי שכם, היה לכם לעשות מעשיכם בלאט ובסתר לאט לאט, מבלי פרהסיא שעשיתם להבאיש ריחנו ברבים.

ועל זה השיבו בני יעקב, שמעון ולוי אחים, הן אמת הדבר אשר אבינו דובר, אך אם היה שכם בן חמור עושה מעשהו במחשך ובליילה בלא יודע לאיש, אז היינו גם כן מודדין לו כמדתו על חטא בסתר, אולם דינה יצאה לטייל באמצע היום בפני רבים, ומשם כבשה ולקחה לו, והוכרחנו למדוד לו כמדתו ביום דייקא ובפרהסיא. וזה תשובתם "הכזונה יעשה את אחותינו" בתמיה, הרי עשה שלא כזונה כנ"ל בהסתר, רק בפרהסיא, וכולם שתקו, ולא מחו, על כן כפעולותיהם הוכרחנו לשלם להם.

וכן הוא גם כן בכבוד הרב, באם היה ענין התוכחה על עבירה בסתר, הייתי מוכיחו בהתבודדות באין רואה, אך כאן הלא בת כבודו מטיילת בשווקים, ואדרבה רק ברבים החמא הלזה, וילמדו שאר בנות

מֶרֶן הַגָּאֹן רַבִּי יִצְחָק זַאב סָאָלְאוֹוִיִּצְיֵק זְצוּק"ל מִבְּרֵיסַק
אָמַר: "אִם הַסְּבֵא הַבֵּית הַלֵּוִי כִּיבֵד אֶת הָאֲדַמְרֵר מִשִּׁנְאוֹוָא בְּכַבּוּד
מַלְכִים, הָרִי שְׂאִין סַפֵּק שֶׁהִיָּה רֵאווִי לְכַבּוּד הוֹחֵן
וְעַל כֵּן אָמַרְתִּי שְׂאֵנִי חֲסִיד שִׁנְאוֹוָא!"
(עֲבֻדוֹת וְהַנְּחֻנּוֹת לְבֵית בְּרֵיסַק חֵלֶק ד' עִמּוּד קס"ו)

ישראל הכשרות מדרכיה העקלקלות, בדרך קל וחומר, אם בת הרב הולכת כן, מכל שכן בנות בעלי בתים הפשוטים, ויאמרו התירו פרושים את הדבר!.

לזה החיוב עלי להוכיחו ברבים, למען ידעו כי הוא שלא כדון ועבירה גדולה! ויועילו דברינו בפרסום החטא, שהרבה בנות ישראל הכשרות יפרשו!, ובמקום שיש חילול השם אין חולקין כבוד לרב! עכד"ק. - הרב הגאון האב"ד הודה לו כי בצדק ידבר לשם שמים!.

דברי יחזקאל החדש מ"מקור חיים" עמוד רס"ב מובא בדברי יחזקאל הנ"ל במדור "הליכות והלכות" "ענינים שונים" - בעניני יורה דעה [לאחר עניני פורים]

אם לא תפשטי תיכף את הפיאה - לא אכנס לביתך!

אספרה לדור אחרון מה שסיפר לי בבחרותי הגאון האדיר המפורסם מו"ה דוד שליסעל זצ"ל ראב"ד דק"ק מונקטאש בעמ"ח ספר מגן דוד. כי בצעירותו השתתף באסיפה גדולה של רבנים שהיתה בעיר לעמברג, והיה שם הגה"ק בעל דברי יחזקאל משינאווא זי"ע, וקודם האסיפה ניגש אל מרן משינאווא אברך חשוב שהיה קרוב משפחתו, והיה דר בעיר לעמברג, וביקש ממנו שאחרי הכינוס יתן לו מרן את הכבוד לבא אל ביתו לסעודה, והבטיחו מרן שימלא בקשתו.

וכשגמרו את הכינוס הלך מרן ז"ל עם מלוויו ועם עוד חסידים אל ביתו, כשהגיעו אל בית קרובו הלכו על המדריגות למעלה, ואשת המארח פתחה הדלת לקבל פני דודה מרן ז"ל, והיא הלכה בפאה נכרית (שייטל), וכשראה אותה מרן ז"ל, אמר בתמיהה: היתכן, דעם טאטניס א קינד זאל גיין אין א שייטל?, היתכן, מצאצאי אבי ילכו עם פיאה?, הרי אבי הקדוש אוסר זאת?.

השיבה האשה ואמר: לא ידעתי שהדוד יסתכל על נשים.. השיב לה מרן על אתר: הנה בפרשת בחוקתי כתובים משפטי הערכין,

"אם תקבלי עליך מועתה שלא לילך עוד בפאה נכרית, אכנס לביתך, ואם לא, לא אכנס לביתך, ואני הולך מכאן תיכף לדרכי!"

ב"ק מרן הרה"ק רבי אברהם שלום מסטראפקוב זצוק"ל
 בן ב"ק מרן הרה"ק משינאווא זצוק"ל שאמר:
 "החויב עלי להוכיח ברבים, למען ידעו כי הוא שלא כדון ועבירה גדולה!
 ויועילו דברינו בפרסום החטא, שהרכבה בנות ישראל הכשרות יפרשו!
 ובמקום שיש חילול השם אין תולקין כבוד לרב!"

וכתוב שם במקדיש בהמה טמאה, והעמיד את הבהמה לפני הכהן והעריך הכהן אותה, ולכאורה הרי כתוב בספרים שראיית דבר טמא פוגם את הנפש, אם כן למה היה צריך להביא את הבהמה הטמאה אל הכהן דווקא, הלא טוב יותר היה לצוות שיביאו את הבהמה הטמאה לאיש פשוט סוחר בהמות, ולא שכהן יסתכל על בהמות טמאות, אלא מאי, נשמע מזה שאם צריך לפעמים להסתכל על בהמה טמאה בעבור ציווי ה', מותר אף לכהן להסתכל עליה!... - והיתה לה תשובתה בצידה.

והוסיף מרן משינאווא לומר אליה בזה הלשון: אם תקבלי עליך מעתה שלא לילך עוד בפאה נכרית, ותפשטי מעליך תיכף את הפיאה נכרית, אז אכנס לביתך, ואם לא, אז לא אכנס לביתך, ואני הולך מכאן תיכף לדרכי בחזרה!.

והאשה נתביישה שלא לקבל דבריו, ואמרה שברצונה לקבל ציווי דודה תיכף ומיד, ונכנסה לדירתה איזה רגעים, ומרן משינאווא זי"ע המתין מבחוץ, והיא פשטה את הפאה נכרית ולבשה על ראשה מטפחת, ואז נכנס מרן לביתה עם חסידיו המלויים.

דברי יחזקאל השלם מדור "הליכות והלכות" ענינים שונים" בעניני יורה דעה, מהקדמה לספר דרשות לחם שלמה

מצאצאי מרן הגה"ק בעל "דברי חיים" מצאנו וצוק"ל
 אשר פוסק בספרו: "שאפילו לתת התיכת משי ועל המצח,
 שיהיה דומה לשיער, אמר!"

מרן הגאון רבי אלחנן היילפרין שליט"א אבד"ק לונדון
 נכד כ"ק מרן הרה"ק רבי דוד מקשאנוב וצוק"ל
 שבכה ואמר, שכאשר יבואו "החסידים לפני משיח",
 ישאל משיח צדקנו את כל אחד:
 "כאיזה ערלית הולכת אשתך עם הפאה"?!
 "זלא יהיה ביכולתם לענות כלום!"
 ובכה על זה הרב הקדוש מקשאנוב וצוק"ל

הנה"ק ר' דוד מקשאנוב זי"ע
בן מרן הדברי חיים מצאנו זי"ע

משיח ישאל את החסידים "כמו איזה ערלית הולכת
אשתך" עם הפאה!
ולא יהיה להם מה לענות!

סיפר לי כ"ק אאמו"ר הה"ק [מאמסאנא] ז"ל ששמע משאר
בשרו הרב הקדוש משינאווא ז"ל, שהי' סועד פעם אחת עם אחיו
הגה"ק ר' דוד אבד"ק קשאנאב וצללה"ה, ואמר הרב הקדוש
מקשאנאב, במה נלך לקראת משיח. כי החסידים ירקדו לפני משיח,
וישאל אותם על המאדעס הארורים שהולכות הנשים לדמות עצמן
לנשי עכו"ם, וישאל אותם כאיזה ערלית הולכת אשתך, ולזה כאיזה
ערלית הולכת אשתך, ולא יהי' ביכלתם לענות כלום למשיח!. ואמר
בוונתו על מה שהולכות נשים בטעם הגוים, עם שייטיל [פאה]!, ובכה
על זה הרב הקדוש מקשאנאב וצוק"ל !!!

מהרש"ם הכהן פרשת לך לך דף נ"ב [מובא ב"תהלת חיים" שו"ע יו"ד
הלכות חוקות העובדי כוכבים סימן קע"ח סעיף א']

והנה זה נאמר אפילו על הפאות של ימיו, שהיו לפני יותר ממאה
שנה!, ועל זה אמר הרה"ק מקשאנאב זי"ע, שמשיח צדקיננו ישאל
כל אחד מהחסידים כאיזה ערלית הולכת אשתך עם הפאה!.

מצאצאי מרן הגה"ק בעל "דברי חיים" מצאנז וצוק"ל
 אשר פוסק בספרו: "שאפילו לתת חתיכת משי [על המוצח],
 שיהיה דומה לשיער, אמור!"

מרן הגאון רבי ברוך שמעון שניאורסון זצ"ל
 ראש ישיבת "כוכב יעקב" משעבין
 נכד כ"ק מרן הרה"ק רבי דוד מקשאנוב וצוק"ל
 שבכה ואמר, שכאשר יבואו "החסידים לפני משיח",
 ישאל משיח צדקנו את כל אחי:
 "כאיזה ערלית הולכת אשתך עם הפאה?!"
 "ולא יהיה ביכולתם לענות כלום!"
 ובכה על זה הרב הקדוש מקשאנוב וצוק"ל

הגה"ק ר' ברוך מגארליץ זי"ע
בן מרן הדברי חיים מצאנו זי"ע

אספר לכם מעשה מהה"ק אדמו"ר מגארליץ זצ"ל, שפעם אחת היה בכפר לשאוף אויר צח, ובלכתו בדרך בחוץ שמע קול צוחה ובכי רב, ויאמר הרב למשמשו, לך לדרוש מי הוא זה ואיזה הוא הצועק ובוכה, ויקם המשמש וילך ויוודע לו כי הקול קול בת נכרי אחד, וישב תיכף להרב ויאמר לו כי הקול מבת נכרי אחד, וידי עשו אביה, המכה אותה ולכך היא בוכה, ויאמר לו הרב: עוד לא יצאת ידי חובתך, ולך בא ראה למה הוא מכה אותה, וילך המשמש ויוודע לו סיבת ההכאה מפני שלבשה מצנפת על ראשה, וישב המשמש ויספר הדבר לרב.

ויאמר לו הרב: לך נא עוד הפעם לשמוע מה אביה אומר בשעת הכאה, וישב המשמש לבית הנכרי וישמע איך שאביה צועק לבתו הנכרית, מלבוש כזה שאמך וזקנתך לא נשאו אותו לא תשאי אותו!. וישב המשמש להרב ז"ל ויספר לו דברי הנכרי, ונתפעל הרב ז"ל מאד, ולקח ענין המאורע למוסר השכל לאמור, אם נכרי מכה לבתו על שלבשה מלבוש שלא הלכו בו אמותיהם וזקנתם, מה נאמר אנו!. עכ"ל הה"ק מגארליץ זצ"ל.

ברכה שלמה דף ז'

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זצוק"ל

כותב במכתבו ל"בית חנה":

"מעיקרי יסודות הסידות צאנז היתה הלבוש היהודי המקורי!"

"ומפיו" – של "הסבא קדישא בעל דברי חיים מצאנז" – "לפידים יהלכו
על הפאה נכרית, והוא אוסר אפילו אותם העשויים מנשי!"

כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מצאנז - קלויזנבורג זצוק"ל
בעל ספר "שפע חיים" ושו"ת "דברי יציב"

מעיקרי יסודות חסידות צאנז!

כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מצאנז - קלויזנבורג זצוק"ל, כותב באריכות גדולה באגרת קודש לבנות בית הספר בית חנה, (מכתבי תורה ח"ה עמוד קנ"ה) בזה הלשון:

"מעיקרי יסודות חסידות צאנז היתה הלבוש היהודי המקורי, וכאשר העיד הגאון האדיר בעל בית יצחק בקונטרס שיח יצחק הנדפס בשנת תרכ"ט, ובו כותב על הסבא קדישא בעל דברי חיים מצאנז, "אחרי שנודע דרכו בקודש ללבוש שריון קשקשים ולצאת לקראת נשק למען החזיק במעוז התורה הקדושה, ומפיו לפידים יהלכו על המנהג קבע שנוהגין עתה הנשים ללבוש פאה נכרית, והוא אוסר אפילו אותם העשויים ממשי הדומים לשערות, כשיטת הר"ן כתובות וכו'" [עד כאן לשון הבית יצחק בהספדו על מרן הדברי חיים זי"ע].

לאחר מכן מביא כ"ק אדמו"ר הגה"ק מצאנז-קלויזנבורג זי"ע, את המקור הראשון של דברי זקנו הקדוש מצאנז זי"ע בספרו שו"ת "דברי חיים", בזה הלשון:

"וכאשר פסק זקני הגה"ק בתשובות דברי חיים יורה דעה חלק א' סימן ל' שאפילו רק על מלבוש אחד של פריצות לוקה מן התורה.

ומעיד שמה שיודע בביורר מאז היותו בלייפניק אצל חמיו שגם במערהין לא הלכו במלבושי פריצות ח"ו, ולא נמצאת בכל מדינת אשכנז שום אשה חשובה לילך בשערות ופאה נכרית!.

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זצוק"ל
 "זקיני הגה"ק בתשובות "דברי חיים", מעיד שלא נמצאת בכל
 מדינת אשכנז, שום אשה חשובה לילך בשערות, ופאה נכרית!"
 "רק נשתרכב זה מן האפיקורסים!"
 "והם ושלום לנהוג כן!"

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זצוק"ל
 כותב באגרת קודש לבנות "בית חנה"
 "צווח במר נפשו!"

כבוד קדושת אדוני אבי זקני הגאון הקדוש מסיגעט בעל "יטב לב":
 אוי לעינים שכך רואות ולאזנים שכך שומעות, יש מהן שהולכים
 בפאה נכרית, שגם זה אסור!
 אוי שכך עלתה בימינו!"

רק איזה מנקלי העם פחותי הערך והיו לקלס, רק נשתרכב זה
מן האפיקורסים! וחם ושלום לנהוג כן!!! עיין שם דבריו הקדושים."

אם לא ילכו במלבושים כאלה
יזכו לדור ישרים יבורך!

וממשיך כ"ק הגה"ק מצאנו קלויזנבורג זי"ע, וכותב באגרתו
לבנות בית חנה:

ובן צווח במר נפשו כבוד קדושת אדוני אבי זקני הגאון הקדוש
מסיגוט בעל ייטב לב, בספרו הקדוש ייטב פנים בתוכחת מוסר ליי"ג
מדות אות כ"ח וזלה"ק: והנה כתיב כה תאמר לבית יעקב, ואמרו
חז"ל אלו הנשים, לכן הנני להזכיר את הנשים, ולבקש מאתם,
ולהזהירם לבל ילכו בראשיהם כאשר עד עתה, כי כפי הנשמע הוא
פריצות גדול, אוי לעינים שכך רואות, ולאזנים שכך שומעות.

יש מהן שהולכים בפאה נכרית, שגם זה אסור, כמו שכתוב בספר
באר שבע באורך וכו' אוי שכך עלתה בימינו!

וכבר אמרתי שזה שאמרה תורה "חדשים מקרוב באו לא שערום
אבותיכם" בהליכות כאלו, עוד יתכן לשון שער בשין שמאלית,
והכוונה שלא הלכו אבותיכם בשערות כמו עתה וכו'.

ושמא יאמרו הלא אנחנו נשים צנועות וכשרות
ומדקדקות?!

ושמא יאמרו: מה בכך, הלא אנחנו נשים צנועות וכשרות, ולבם
שלם עם ה', מדקדקים בענין דברים הנוגעים אלינו ביתר שאת ויתר
עז, על זה אמר "וירא ה' וינאץ", לא בשביל עצמם בלבד, כי אם
"מכעס בניו ובנותיו" שיולידו. "ויאמר אסתירה פני וכו'" ואל אשגיח
על מה שהולכים כך, כי עוד נאמנו את אל רוחם, אבל "אראה מה

כ"ק מרן אדמו"ר מוצאנז קלויזנבורג זצוק"ל
 כותב באגרת לבנות "בית חנה" מדברי זקני הקדוש
 בעל "ייתב לב" מסיגעט זצוק"ל
 "שמעו אלי ותחי נפשכם, שלא לילך מהיום והלאה במלבושים כאלה!
 ואם ישמעו בקולי, יסלח ה' על העבר!
 ויחיה עמכם להוליד בנים כשרים, דור ישרים יבורך!"

באגרת קדשו הוא מדגיש את הנהגת זקינו הקי בעל "ייטב לב" זי"ע
שדרש בראש השנה בענין הסרת הפאהו

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זצוק"ל
(מעורר לתשובה ביום א' דסליחות, בדרשה לפני "שמע קלנר")
"עד כמה נגעו הדברים ללבו הקדוש, שבראש השנה קודם תקיעת שופר,
שיש קפידא מאד מאד שלא לעורר חס ושלום שום קיטרוג ודין על עם קדוש,
ולעורר רחמים וחסדים על ישראל"
"עם כל זה לא יכל להתאפק מלהוכיח בשער, ולהגיד לבית יעקב
חטאתם כזה!"

אחריתם", מה יהיה אחרית שלהם, ושל הבנים ובנות שיולידו, "כי דור תהפכות וכו'", שיתהפכו לרע גם בלבכם, ויהיה תוכם ככרם וכו'.
 על בן שמעו אלי ותחי נפשכם, שלא לילך מהיום והלאה במלבושים כאלה וכו', ואם ישמעו בקולי, יסלח ה' על העבר, ויהיה עמכם להוליד בנים כשרים דור ישרים יבורך. עכל"ק". (עד כאן לשונו הקדוש של הייטב לב זי"ע, שמביא כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זי"ע באגרת קדשו).

**עד כמה נגעו הדברים ללבו הקדוש!
 שדיבר מזה בראש השנה לפי התקיעות!**

וממשיך כ"ק אדמו"ר הגה"ק מצאנז קלויזנבורג זי"ע באגרתו
 לבנות "בית חנה" וכותב:

"וכן כתב זקני הקדוש שמה באבני זכרון לראש השנה אות ב':
 ועל דרך המוסר אני אומר, "בעתיק תליא מילתא", בבחינה הישנה
 הזקנה שנהגו בו אבותינו ואמותינו בלבושיהם ומנהגיהם, לא
 בחדשות אשר יבחרו חדשים אשר מקרוב באו וכו' עיין שם.

ועד כמה נגעו הדברים ללבו הקדוש, שבראש השנה קודם תקיעת
 שופר, שיש קפידא מאוד מאוד שלא לעורר חס ושלום שום קיטרוג
 ודין על עם קדוש, ולעורר רחמים וחסדים על ישראל, כמבואר בזוהר
 הקדוש, ומכל שכן לאותן הצדיקים יסודי עולם, אשר עמדו איתן
 בבית דין של מעלה להגין על הדור, וכמו שסיים בעצמו שמה,
 "אולם אשים מחסה לפי, שהוא ביום הקדוש הזה, וכבר כתיב כי
 נער ישראל, עושה מעשה נערות וכו'" עיי"ש.

**ע"י התוכחה בענין זה "יוכל לחול ברכת ה'! שפעת
 הקודש! וישועות טובות להן ולביתם!"**

ומסיים הגה"ק מצאנז קלויזנבורג זי"ע את מכתבו, בכיאוורו
 הנפלא בהנהגת זקנו הקדוש, בזה הלשון:

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג וצוק"ל
 מותב במכתבו לבנות "בית הנה":
 שזקיננו הק' בעל "יוטב לב" זי"ע זי"ע עורר בראש השנה להסיר
 את הפאה, כדי "להדריכם לילך בדרך הישר, והראוי, והכשר,
 לבנות ישראל הצנועות והכשרות!"
 על ידי זה "יוכל להול עליהם ברכת השם הטוב, ושפעת הקודש
 משמי מרום, לישועות טובות, להן ולביתם!"

”עם כל זה לא יכול להתאפק מלהוכיח בשער ולהגיד לבית יעקב חמאתם בזה, להדריכם לילך בדרך הישר והראוי והכשר לבנות ישראל הצנועות והכשרות, כדי שיוכל לחול עליהם ברכת השם הטוב, ושפעת הקודש משמי מרום, לישועות טובות להן ולביתם.”

- עד כאן לשונו הקדוש של כ”ק מרן אדמו”ר מצאנז זי”ע שכתב באגרת לתלמידות בית חנה.

שפע חיים מכתבי תורה חלק ה' אגרת שפ”ר

בעוה”ר בימים אלו רבה המכשלה בזה!

עוד כתב כ”ק אדמו”ר הגה”ק מצאנז קלויזנבורג זצוק”ל (שם עמוד קנ”ט) וזה לשונו הקדוש, באמצע התשובה:

”היוצא לנו מזה דבנידון דידן [של פאה נכרית]... יש דעות גדולי הפוסקים האוסרים מדינא לצאת בפאה נכרית.

ועיין בתשובות דברי חיים לאא”ז (חלק ב' יורה דעה סימן נ”ט, הסימן מתחיל שם בזה הלשון: ”שאלה - אם מותר לאשה לילך בפאה נכרית בשוק”), שכתב דרוב האחרונים מסכימים לאיסור וכו’, ובריטב”א דאפילו לתת חתיכת משי על הפדחת [על המצח] שיהיה דומה לשער אסור!, דזה הוי דת יהודית! וכו’ עיין שם. [שמסיים מרן ה”דברי חיים” מצאנז זי”ע בלשונו הקדוש, ”ולכן בוודאי אסור לצאת בפאה נכרית”!].

ובדבריו הקדושים בחלק א' סימן ל'. [שכתב שם על הפאה בזה הלשון: ”כי ידעתי בבירור בהיותי אצל מו”ח [מורי וחמי - הגאון הקדוש בעל ”ברוך טעם” זי”ע], ז”ל במערהיין, שגם שם לא הלכו במלבושי פריצות כזה ח”ו, וכפי ששמעתי אז, לא נמצאת בכל מדינת אשכנז שום אשה חשובה לילך בשערות, ופיאה נכרית, רק איזה מנקלי העם פחותי הערך, והיו לקלס! ורק בעוה”ר מקרוב נשתרבו המנהג הזה מן האפיקורסים!, ולכן חס ושלום לא עבור זה נאמר

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג וצוק"ל
כותב באגרת הגדפסת ב"שפע חיים – מכתבי תורה"
"גדולי הפוסקים אוסרים מדינא לצאת בפאה נכרית!
ועיין בתשובות דברי חיים, דאפילו לתת חתיכת משי על הפדחת [על המצח]
שיתהיה דומה לשער, אסור!"

שהותר גם לנשי מדינתנו לנהוג כן, והאיסור במקומו!, והעובר לוקה מן התורה!" עכל"ק שם בחלק א' סימן ל'.

ועיין בשו"ת באר שבע סימן י"ח. [שכתב על המתיר "לא זה הדרך ולא זו העיר!, שהנחילו לנו אבותינו חכמי המשנה והגמרא והפוסקים ז"ל, מפני שהדבר פשוט הרבה יותר מביעתא בכותחא! בהכרח צריך אתה לומר, דכשם דשיער עצמה הדבוק לבשרה ממש, מכוסה... כך פאה נכרית... היאך יעלה על הדעת שיהא מותר לצאת בפאה נכרית... רחמנא לצלן מהאי דעתא, כי איך יעלה על הדעת שיהא מותר להראות עצמה כאילו עוברת על דת משה?!. על כן אומר אני לא תאבה לו ולא תשמע אליו כלל ועיקר בכל מה שכתב, כי הם דברים בטלים!, הבל הבלים!, וכדי שלא יכשל בהם זולתו, על כן עמדנו על מקום טעותו!" עכל"ק של הבאר שבע בשם כתי"ק מהר"י קצינלבוויגען זי"ע].

ובעצי ארזים אבן העזר סימן כ"א. [שכתב על מה ששמע היתר, "ודאי דמיירי כשהיא בבית בפני בעלה, אם כן אין ראייה מזה להתיר פאה נכרית... לכן נראה לי פשוט דאסור לאשה נשואה להתקטש בפאה נכרית, והמורים היתר, חדשים מקרוב, עתידים ליתן את הדין"].

גם מהריעב"ץ בכמה מקומות בספריו הקדושים, מסיק לאיסור. עיין במור וקציעה סימן ע"ה. [שכתב שם על המתיר לשונות חריפים, ובין הדברים "דדחי לגברא רבה [= כלומר מי שמתיר, נחשב כאדם שרוצה לדחות אדם גדול, כה"באר שבע" שאוסר ללכת עם פאה], בגילא דחיתתא, [עם דבר קטן וקל], שרא ליה מריה, דאזיל בתר איפכא, בלי שום ריח ראייה והוכחה כל עיקר!, ואינו אלא מראה מקום הוא לא לעזר ולא להועיל!, רק מקולו יגיד לו!, שבקיה לחסידותיה!, ודברי הרב הגדול מהרי"פ שהביאם בבאר שבע [לאסור] בענין זה, יש בהם טעם כעיקר!, לא דחויים, אבל שרירין

ב"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זצוק"ל
כותב באגרת על ההליכה עם פאה:
"בעונותינו הרבים בימים אלו רבה המכשלה בזה!"

וקיימין!; וכמו שכוונתי יפה לדעתו, ומנה לא נזוע, ולא נטה שמאל וימין".! עכל"ק הנורא של היעב"ץ בספרו "מור וקציעה".

ובלחם שמים שבת פרק ו' משנה ה', ובשו"ת שאילת יעב"ץ חלק א' סימן ט'. [שכתב "לעולם בשוק יש איסור בפאה נכרית בגלוי, וכן עיקר לעניות דעתי דלא עדיפא פאה נכרית מקלתה, דבשוק אסורה מדת יהודית"].

וחלק ב' סימן ז' [שכתב להסביר שקיצר בדבריו החריפים נגד המתירים, "ומה לי להאריך שפת יתר נגד מה שאמרו לעולם ישנה אדם דרך קצרה, והוא נגד טבעי גם כן, אכן האמת אגיד, כי בשעה שכתבתי דברי הללו שבספרי שאילת יעב"ץ סימן ט', לא היה לי עדיין שום ספר רשום, וכל שכן ספר האלפסי שלא השגתי בעת ההיא בימי חורפי, ואפילו כרך גמרא שעסקתי בו, שאול היה בידי על שעה, על כן בהכרח לא יכולתי לעיין בשלטי גבורים בעת ההיא, ואלמלי הייתי מעיין בשלטי גבורים בעת כותבי הנ"ל, אז ודאי הייתי מוצא יותר לכתוב נגדו!.

כי אמנם אחר שזיכני ה' יתברך ברוב חסדיו לקנות ספר הנ"ל, ראיתי אחרי רואי שחשב להסתייע וכו' מסוגיות אחרות, והנה הכל הבל ורעות רוח!; וכל מה שהרבה בחבילות ראיות אין בהם ממש!; והם עזר כנגדו!; ולא אאריך בכך, כי הדברים מבוארים למעיין!; מה גם שמצאתי ראיתי - אחר שזכיתי עוד לסגל ספרים - שקדמני בזה גדול הדור, הובאו דבריו בספר באר שבע - אכן דבריי אלה שכתבתי בילדותי, מספיקים ומאירים למסתכל בהם בעין יפה, וברורים כשמש!; בלי שום גמגום ופקפוק בעולם... "פאה נכרית שבמקום שיערה עומדת, הרי היא כשיערה ממש"! עכל"ק בשו"ת שאילת יעב"ץ חלק ב' תשובה ז'-ח'.

ועיין בלחמי תודה מבן ההפלאה דרוש לז' אדר שנת תקס"ו. [שכתב, "ראוי להוכיח להודיע גודל המכשלה, אשר זה כמה שנים

כי"ן מרן ארמו"ר מנצחן קלויזנבורג זצוק"ל

כרחב באגרת לתלמיד דבם אה"י. בענין כיסוי תראש עם מספרות
 "אגרות כי אגרת חסד היא כחבר"ן - אגרת תלמיד דבם תרי היא כתלמיד דבם
 "לאם בפרט יראת לא מילום קארום אלה, יראת בחסדיה די לתיבוא בתווא"י.

שיצא הכרוז בבית הכנסת מפי כבוד אאמו"ר הגאון זצלה"ה [בעל ה"הפלאה"] בצירוף שני בתי דינין יצ"ו, בחרם על לבישת נשים בפאה נכרית!... והנה ענין החרם הוא, שנכנס כח עונש החרם ח"ו ברמ"ח איברים!, והיאך שייך להפסיד רמ"ח אברים בשביל גילוי שערות! " עכל"ק של בן ההפלאה זי"ע].

וגם החתם סופר בצוואה לבניו כתב "וגם בפאה נכרית אני אוסרם איסור גמור" וכו', ועיי' בהגהות חתם סופר לשולחן ערוך אורח חיים סימן ע"ה". [שכתב "המעיי' בספר באר שבע בפנים, יראה כי סוף דבריו נכונים, והמה בשם הגאון מו"ה יחזקאל קאצינעלינבויגן, והוא הוסיף ראיה בנדריים דף מ"ח ע"ב גבי שחורי הראש, וכן העלה מהר"י יעב"ץ חלק א' סימן ט', וחלק ב' סימן ז' ח' לאסור. וכתב האי דנזיר דף כ"ח ע"ב מיירי בחצרה וביתה, ולא ברשות הרבים וכו', אבל פאה נכרית לא עדיף מקלתה דאסור כדאיתא בהמדיר" עכל"ק החתם סופר זי"ע].

ומסיים כ"ק הגה"ק אדמו"ר מצאנו קלויזנבורג זי"ע בזה הלשון: "אך בעוה"ר בימים אלו רבה המכשלה בזה!!!, ואינני רוצה להארך הרבה".

יראה לה מילים קצרות אלו!

אקוה שיהיה בבחינת די לחכימא!

אבל אקוה כי אשת חבר הרי היא כחבר, ואם כבודו יראה לה מילים קצרים אלו, יהיה בבחינת ודי לחכימא ברמיזא.

ובוודאי תראה להמשיך וכו' ולקיים שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמך [משלי א, ח], ורגיל אני לפרש דלכאורה יש לדייק במה שב"אם" דווקא נאמר לשון "תורת", והא נשי לאו בני תורה נינהו, אלא קא משמע לן דלפעמים מנהגי נשים צדקניות יכולים להיות דין תורה ממש". עכל"ק.

שפע חיים מכתבי תורה חלק ה' עמוד קנ"ט ק"ס

ב"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זצוק"ל
"אשה שחוששת להני שימות הפוסקים, וגם חוששת
לדברי זקני"
"תזכה לראות תולדותיה בנים הגונים!"

**האשה "שחוששת להני שיטות הפוסקים וגם חוששת
לדברי זקני"
"תזכה לראות תולדותיה בנים הגונים"!!!**

ויש לציין כאן דבר נפלא שכתב כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מקלויזנבורג זי"ע בספרו "שפע חיים מכתבי תורה" חלק ו' עמוד צ"ג, (בקשר לפסק הלכה מסויים שפסק מרן הדברי חיים מצאנו זי"ע). וזה לשונו הקדוש: "אשה שחוששת להני שיטות הפוסקים... וגם חוששת לדברי אא"ז [אדוני אבי זקני] בזה, היא בגדר "דדחיל רבנן". [=שיש לה יראה מתלמידי חכמים!].

ויעויין באבות פרק ב' "רבי שמעון בן נתנאל ירא חטא", ובמשנה שלאחרי זה מביא דבריהם, "ור' שמעון אומר הרואה את הנולד!", ולפי הנזכר לעיל יש לומר שגם זה בכלל "הרואה את הנולד", שתזכה לראות תולדותיה בנים הגונים!!! והבין". עד כאן לשונו הטהור!.

וממילא הדברים שייכים ממש גם לענינינו, לאחר שראינו איך כ"ק מרן אדמו"ר מצאנו קלויזנבורג זי"ע מביא באריכות במכתבו לבית חנה, את דברי זקנו הקדוש מרן בעל דברי חיים מצאנו זי"ע, שאוסר בתוקף גדול ללכת עם פאה, ומציין את דברי שאר הפוסקים האוסרים ללכת עם פאה, אם כן אשה "שחוששת לשיטות הפוסקים, וגם חוששת לדברי אדוני אבי זקני", מובטחת בברכה "שתזכה לראות תולדותיה בנים הגונים"!!!.

**וחם ושלום לפאה נכרית!
ואפילו בדומה! ודומה לדומה!**

וכך כתב כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מצאנו קלויזנבורג זי"ע בצוואתו הקדושה, (מכתבי תורה חלק ו' עמוד ט"ו) בזה"ל:

ב"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זצוק"ל
כותב בצוואתו הקדושה:
"וחם ושלום לפאה נכרית, ואפילו ברומה לשער, ורומה לרומה!"

"ואני מבקש מבנותי היקרות שילכו בלבוש אמותינו הקדושות, וחם ושלום לפאה נכרית, ואפילו בדומה רק לשער, ודומה לדומה, רק בדרך צניעות כאשר ברוך הוא וברוך שמו הורגלו עד עתה" עכל"ק.

וכל בר דעת מבין שדבר שאותו צדיק זי"ע הזהיר את ביתו אחריו בצוואתו הקדושה בצורה חריפה כל כך, שהקדים "חם ושלום לפאה נכרית", "ואפילו בדומה" - ושוב פעם שלישית "ודומה לדומה", בוודאי שהבין ברוחב דעתו הקדושה שהוא דבר חמור מאד, וכל מי שיש לו מעט רצון לבטל עצמו אל רצון ה', יתרחק מכל "הדומה רק לשער ודומה לדומה", וישמח לקיים את רצונו ובקשתו של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מצאנז קלויזנבורג זי"ע מתוך הודאה לה' שזכה להיות מאלו שעושים "רצונו" של צדיק, וכמאמר חז"ל "אימתי הן תמימות בשעה שעושים רצונו של מקום", וכפי שפירשו בספרים הקדושים "רצונו ולא ציוויו וגזירתו".

והנה אף על פי שכל בר דעת אשר רואה את לשון קדשו בצוואתו הקדושה "וחם ושלום לפאה נכרית, ואפילו בדומה... ודומה לדומה", מזה לבד מבין כל אחד עד היכן הגיע עוצם רצונו ותשוקתו הפנימית, שכל בנות ישראל הכשרות - גם אלו שאינם מצאצאיו - לא ילכו עם פאה נכרית, עם כל זאת נוסף על זה ראייה פשוטה, שהרי כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זי"ע בעצמו כאשר מציין בתשובתו הקדושה המובאת לעיל, והוא כותב שם רשימה מהפוסקים האוסרים, - הבאר שבע, היעב"ץ, ההפלאה וכו', - וכשמגיע למרן החתם סופר זי"ע כותב כ"ק מרן זי"ע "וגם החתם סופר בצוואה לבניו כתב וגם בפאה נכרית אני אוסרכם איסור גמור", אף על פי שהמכתב של כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז זי"ע לא נשלח אל נכד החתם סופר, אף על פי כן הוסיף והזכיר את הצוואה של החתם סופר, בנוסף על מה שהביא שהחתם סופר זי"ע אסר בהגהותיו

בשולחן ערוך, א"כ ברור שאחזו שכל בר דעת מבין שמה שאדם כותב בצוואתו לבנותיו, הרי זה מהדברים הנוגעים לעמקי נפשו, ובוודאי כל אחת מבנות ישראל שתשמר מזה, גם אם היא איננה מנכדות החתם סופר זי"ע, עם כל זאת היא מבינה מצוואתו הקדושה, שזו היא הדרך הראויה לכל בת ישראל! א"כ הוא הדבר לגבי כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז זי"ע עצמו, שמצוואתו הקדושה אפשר להבין, שזו היא דעתו הקדושה שכך צריכה להיראות כל בת ישראל כשרה.

וכפי שאכן מבאר הגה"ק ר' הלל מקאלמיי זי"ע את דברי רבו מרן החתם סופר זי"ע בזה הלשון: (שירי משכיל כלל ה' פרט ט') "ורבינו הגדול בדור האחרון הזה צוה לכל זרעו, וזה לשונו: "וגם בפאה נכרית אני אוסרכם באיסור גמור!", והא דלא אסר כן לכל העולם... משום שידע שמי שהוא ירא ה' ונדבה לבבו שאשתו ובנותיו יהיו מנשים באהל תבורך, וילכו בדרכי האמהות, ודאי יאמר גם אני אתנהג כזרעו של אותו צדיק!".

ומסיים שם בזה הלשון: "מעתה תנו דעתכם לכך, מאחר שראתה עיניו של אותו צדיק ואביר הרועים, כמה מהפגם מסתעף לנשים כאלה שלובשים בפאה נכרית, עד שמאהבת האב על בנותיו צוה והזהיר אותן! ... אם כן מהראוי הוא שכל אחת ואחת תהיה בבחינת "ותקנא רחל באחותה", לומר אעשה כן גם אני!. ואזכה לברכתו של אותו צדיק וקדוש עליון!". עכ"ל של הגה"ק רבי הלל מקאלמיי זי"ע תלמידו של מרן החתם סופר זי"ע.

ומלבד זאת אנו רואים את דעתו הקדושה של כ"ק אדמו"ר הגה"ק מצאנז קלויזנבורג זי"ע, בעיקר ממכתב קדשו שכתב לבנות בית חנה שבו התבטא באריכות בחומרת הדבר, וציטט ציטוטים חריפים, והוסיף עליהם בלשונו הקדוש, עד כדי כך שכותב שם בזה הלשון "מעיקרי יסודות חסידות צאנו היתה הלבוש היהודי המקורי!", ומצטט את הלשון על "הסבא קדישא בעל דברי חיים

"כמוה שנים שמועשה שמן הצליח, והתחיל להתפשט!"
"זהם ושלום להתיר בזה!"

ב"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג וצוק"ל
כותב בתשובה בענין ההליכה עם פאה:
"כל הרוחות שבעולם לא יבטלו חס ושלום תקנת חכמים!"

מצאנז", "שנודע דרכו בקדוש ללבוש שריון קשקשים... ומפיו לפידים יהלכו על המנהג שנוהגין עתה הנשים ללבוש פאה נכרית!", "נשתרבב המנהג הזה מן האפיקורסים!, וחס ושלום לנהוג כן!". וכן צווח במר נפשו כ"ק אא"ז הגה"ק מסיגוט! ... אוי שכך עלתה בימינו!... ואם ישמעו בקולי, יסלח ה' על העבר! ויהיה עמכם להוליד בנים כשרים! דור ישרים יבורך!... ועד כמה נגעו הדברים לליבו הקדוש! שבראש השנה קודם תקיעת שופר, שיש קפידא מאוד מאוד שלא לעורר ח"ו שום קיטרוג ודין... עם כל זה לא יכל להתאפק מלהוכיח בשער, ולהגיד לבית יעקב חטאתם בזה, ולהדריכם בדרך הישר והראוי והכשר לבנות ישראל הצניעות והכשרות, כדי שיובל לחול עליהם ברכת השם הטוב!, ושפעת הקודש משמי מרום!!!, לישועות טובות להן ולביתם!!!".

מי בינה את ההליכה עם פאה, בתואר "מעשה שמן"??!

כ"ק אדמו"ר הגאון הקדוש מצאנז קלויזנבורג צוק"ל, בספרו שו"ת דברי יציב יורה דעה חלק ג' סימן נ"ו עמוד קכ"ד, כאשר מדבר על הפאה, הוא כותב בזה הלשון: "כמה שנים שמעשה שמן הצליח, והתחיל להתפשט", עד כאן לשונו הקדוש.

והנה קודם כל מובן מאליו, מה מונח בכינוי הנורא הזה, שהוא מכנה את ההליכה ברחוב עם פאה, בתואר "מעשה שמן" רחמנא לצלן. ומובן עד היכן מאושרים הם אלה שזכו להינצל מ"מעשה שמן"!, ועד היכן עלינו לבקש מהש"י שיזכו כל נשות ישראל, להינצל ממעשה השמן במהרה.

והנה אף על פי, שכ"ק מרן הגה"ק מקלויזנבורג זי"ע, כותב שאכן זו המציאות שכבר "כמה שנים שמעשה שטן הצליח והתחיל להתפשט", ואם כן אולי יש כאלה שיחשבו שישנה כבר אפשרות

"כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג וצוק"ל
"ידועים התשובות של מרן הדברי חיים שאוסר ללכת עם פאה!
ובכל מקום שהיו נמצאים חסידי צאנז, העיקר היה שם הצניעות!
והיה ידוע שכצאנז נמצאת חזית המלחמה הכבדה
שלוחמים עבור הצניעות!"

למצוא התרים ולסמוך על קולות בנידון, אף על פי כן הוא כותב
שם בזה הלשון:

"דבאמת באיסור שאסרו חכמים מדת יהודית, אין חילוק אם
נתפשט [הפירצה, כלשונו שם כנזכר: "כמה שנים שמעשה שטן
הצליח והתחיל להתפשט"], או לא, דכל הרוחות שבעולם לא יבטלו
חס ושלום תקנת חכמים!". עד כאן לשונו הקדוש.

הרי לנו הוראה מפורשת וברורה, ש"כל הרוחות שבעולם לא
יבטלו חס ושלום תקנת חכמים", אפילו שכבר התפשט הדבר שנשים
יוצאת לרחוב עם פאה נכרית.

ולא זו בלבד, אלא שמסיים שם בזה הלשון, "וחס ושלום להתיר
בוה"!!!.

מדיבורים אלה, אשר הם אינם סיפורים ושמועות, אלא לשון
קדשו שכתב בספר השו"ת שלו, מבין כל בר דעת, מה היתה דעתו
הקדושה של כ"ק אדמו"ר מצאנו קלויזנבורג זי"ע, ואיך התייחס
להתפשטות הפאה, ועד היכן צריכים להודות להש"י כל אלו שזכו
להינצל מדבר ש"חס ושלום להתיר בוה"!.
חלק מתוך משא הקודש של כ"ק אדמו"ר הגה"ק
מצאנו קלויזנבורג זצוקללה"ה
כ"ה ניסן תשל"ד יומא דהילולא דזקיננו הקדוש בעל
דברי חיים מצאנו זצוקללה"ה זי"ע ועב"י

כל אחד יודע שאסור ללכת עם פאה! זה איסור גמור!
האמת היא, שאחד מהעמודים שעליהם עמדה "צאנז" היה
הלבוש, חותני הקודם [הגה"ק בעל "עצי חיים" מסיגט זצוק"ל] זי"ע,
בכל פעם שאמר דרשה על צניעות הנשים, [היות ובעיר סיגט היו
יהודים שהתקלקלו וסטו מן הדרך ל"ע רח"ל, והלכו נשותיהם עם

"יעדער ווייסט דאך אז א שייטל טאר מען נישט גיין!
 דאס איז א איסור גמור!
 אזוי פאסקנט דער דברי חיים!"

ב"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זצוק"ל
 "אחד מהעמודים עליהם עמדה צאנז, היה הלבוש!
 חותני הקודם זי"ע, בכל פעם שאמר דרשה על צניעות הנשים,
 היה פותח ואומר:
 כל אחד חרי יודע, שאסור ללכת עם פאה! זהו איסור גמור!
 כך נפסק בדברי חיים!
 כך היה אומר בכל דרשה!"

שערות מגולות רח"ל] - היה פותח ואומר: "כל אחד הרי יודע, שאסור ללכת עם פאה! זהו איסור גמור!. וכך נפסק בדברי חיים!. ["יעדער וויסט דאך אז א שייטל טאר מען נישט גיין! דאס איז א איסור גמור!"], אבל לכל הפחות שלא ילכו עם שערות". אפילו שהיה צריך לעורר אותם שלא ילכו עם שערות, עם כל זאת היה מתחיל כל דרשה עם המילים "כל אחד יודע שאסור ללכת עם פאה! זהו איסור גמור!. כך נפסק בדברי חיים!". כך זה היה בכל דרשה!, הוא אף פעם לא הלך לדבר על שערות [אייגענע האר] לפני שהוא קודם כל אסר את הפיאות!

חותני נסתלק בשנת תרפ"ד, אין זה סיפור לפני מאות שנים! ובבית מדרשו של חותני לא הניחו להיכנס להתפלל לאשה שהלכה עם פאה!.

הרי ידועים התשובות של מרן הדברי חיים שאוסר, והרבה מביאים את הדברי חיים, וכך היה ידוע שצאנו היה העיקר להיזהר על הלבוש! אויףן לבוש!, ועל צניעות! וצניעות! וצניעות! ["אויף צניעות! און צניעות! און צניעות! און צניעות! און צניעות!"], והיכן שרק היה מדובר מחסידי צאנו, ובכל מקום שהיו נמצאים חסידי צאנו, העיקר היה שם הצניעות!, והיה ידוע שבצאנו נמצאת חזית המלחמה הכבדה שלוחמים עבור הצניעות!

**שרף את הכר השחור באש!
שלא יבשלו בדבר הדומה לפאה!**

לאחרונה סיפרתי לחתן שמוצאה של הכלה הוא מבראזן, נזכרתי מעשה שכשהייתי בבראזן הכרתי את אבי הסבא, - זה היה לפני כשישים שנה, היה שם אביו של הסבא, יהודי קרוב לתשעים שנה, והנה אשה אחת מנכדותיו שהתחתנה באותה תקופה, חבשה איזה בד שחור, - זה היה נקרא אז בזמנו, כשהיינו ילדים, היו מכנים את זה

ב"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זצוק"ל
סיפרתי לחתן, שאבי זקנו של הכלה, לקח את הכד השחור שעלה
הרבה כסף, והשליך את זה אל תוך האש! הוא קיים בזה אין ביעור
חמץ אלא שריפה! והמתין עד שהכל נשרף לגמרי!
"זה נקרא צאנז!" "דאס איז צאנז'ע חסידים!"

כביכול "פאה" - [עיין בשו"ת דברי חיים ח"ב יורה דעה סימן נ"ט "דאפילו לתת חתיכת משי על הפדחת [על המצח] שיהיה דומה לשער אסור! דזה הוי דת יהודית!"] זה עלה הרבה כסף, כשנודע לו את זה, הוא בא הביתה ומיד לקח את זה והשליך את זה לתוך האש!, ושרף את זה ממש כמו ששורפים את החמץ!, מיד כאשר היא קנתה את זה, הוא הגיע הביתה ולא עזר שום דבר, וכל היללות לא הועילו, אלא הוא מיד שרף את זה!. הוא קיים "אין ביעור חמץ אלא שריפה", ולא הסתפק לקרוע את זה, אלא דווקא לשרוף את זה!, ולא נחה דעתו, אלא המתין אחרי שהשליך את זה לתוך האש עד שהכל נשרף לגמרי!. זה נקרא חסידי צאנו! דאס איז צאנז'ער חסידים!.

עיקר חסידות צאנו היתה מיוסדת על הלבוש היהודי, חלקה הגדול והעיקרי היה להתחזק ולהתגבר [זיך צו פארלייגן] על ענין ההליכה בלבוש יהודי, שכל בת ישראל תתלבש כמו שבת ישראל צריכה להיות מלובשת!.

בחסידות צאנו תמיד לחמו לא לסטות כמלא נימא מטהרת הלבוש, אלא שיהיה כרצון ה' בשלימות, כשמתבוננים רואים את חומר הענין אצל צדיקי אמת הקדושים, בכל מקום שהיו חסידי צאנו, תמיד ידעו שכאשר מתבוננים באיזורים שגרו בהם חסידי צאנו, ראו שלחמו על זה. - בצאנו ידעו שצריך להיזהר ולהישמר בענין לבוש הנשים, ולחמו נגד המקומות האחרים, אפילו אלו שהיו ערלעכע אידן! והיו צדיקים!, ולא נשמרו בזה כראוי.

אמי ע"ה היתה אצל הרה"ק ר' משה'לה מרוזודוב זי"ע, שהיה חתן זקני הק' בעל ייטב לב זי"ע, - הוא היה מקובל גדול, זקני הק' מביאו בספרו ייטב לב וקורא לו "חתני הרב הקדוש", ומביא ממנו דברי תורה, - וכשאמי היתה שם היא ראתה, היה שם בית מלא עם בנות, כלות, ונכדות, ובכל יום ויום לאחר קריאת שמע של שחרית,

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג וצוק"ל
 "בצאנז הלבוש היה חלק גדול מכל קדושת ישראל!"
 "זה היה יסוד קיום כל היהדות!"

"הרה"ק מצאנז זי"ע כל ימיו לחם, והנהיג מלחמות שהפכו את
 כל העולם, הכל היה על זה ששינו מנהג ישראל בנושא הלבוש!
 כי זהו אחד מיסודי היסודות! וממש העמיד את חייב בסכנה!
 ולחם במסירות נפש על נושא זה, שלא יסמו הם ושלום
 כהוט השערה!"

היו צריכות להיכנס אליו, הרבנית עם כל הבנות והנכדות, והיה ניגש אל כל אחת לראות איך היא לבושה בצניעות.

זה היה קביעות אצלו כמו שיש קביעות להניח תפילין! זהו מעשה נורא! שמעתי את זה מאמי, מפיה הקדוש! כל אחת היתה מוכרחה להיכנס!, הוא לא סמך בזה על אף אחת בעולם!, אלא את זה הוא היה מוכרח לראות בעצמו!, על כזו שאלה חמורה הוא היה צריך לפסוק בעצמו!. הוא מוכרח לראות בעצמו את כל הנכדות, ורק לאחר שפסק "כשר"! יכלו לצאת החוצה. כך היה בשבת, ביום טוב, ובכל יום יום!, זה היה צאנו! דאס איז געווען צאנו!.

בצאנו הלבוש היה נחשב חלק גדול מכל קדושת ישראל!, וזה היה יסוד קיום כל היהדות עד היום הזה!, ולדאבונינו ראו בגליציה, ואפילו בהונגריה, ובוקבינא, ועוד מקומות, היכן שהתחילו להקיל בנושא הלבוש, אזי כל היהדות התדרדרה, שה' ישמור ויציל, לדאבונינו לאט לאט הכל נהרס!, אפילו שהם היו ערליכע אידן, יהודים יראים, והתכוונו באמת לטובה, [אפילו אז זיי זענען געווען ערליכע אידן, און געמיינט אמת'דיג, און געמיינט גוט], אבל הבעל דבר [היצר הרע] התחיל עם הנושא שלו, זה גרם שהם סטו והתדרדרו לגמרי!

הרה"ק מצאנו כל ימיו לחם, והנהיג מחלוקות, ומלחמות, שהפכו את כל העולם, הכל היה על זה ששינו מנהג ישראל בנושא הלבוש! כי זהו אחד מיסודי היסודות! וכך כל בניו של זקני הקדוש מצאנו, וכל ההולכים בדרכיו, הדברי חיים היה עמוד התווך ששמר שהיהדות לא תישקע ח"ו, ותמיד עמד במערכה יומם ולילה ולא הניח לסטות ח"ו, וממש העמיד את חייו בסכנה, במסירות נפש, על נושא זה, שלא יסטו ח"ו כחוט השערה!.

זכיתי בעצמי לראות את כתב יד קדשו של זקני הקדוש מצאנו זי"ע, שכתב עבור גאון וצדיק שהיה לו עמו משא ומתן, וכותב זקני

"דאס איז געווען צאנז!"
 "כצאנז ידעו שצריך להיזהר ולהישמר בענין לבוש הנשים!
 ותמיד לחמו על זה!"

ב"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זצוק"ל
 דיבר בקדשו בכ"ה ניסן תשל"ד:
 "עיקר חסידות צאנז היתה מיוסדת על הלבוש!"
 "בחסידות צאנז תמיד לחמו לא לסטות כמלא נימא מטהרת הלבוש,
 אלא שיהיה ברצון ה' בשלימותו!"

הקדוש דבר פלא, "וגם החסידים שבזמנינו" - ראיתי את זה בעצמי
שהוא כותב שם - "נזהרים שנשותיהם הולכים בצניעות". זהו הדבר
הראשון שכתב!

כ"ה ניסן תשל"ד יומא דהילולא דמרן הדברי חיים מצאנז זי"ע

**הרה"ק מרוזוודוב זי"ע היה משגיח בעצמו "אם הנשים
חובשות את השמערן מיכל"!**

זה לשון כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז זי"ע בשיעור חומש רש"י וירא
תשמ"ב (גליון תל"ב, שנה י' ה'): "טועים הם אלה המקפידים רק
על חינוך בניהם ולא על בנותיהם וכו', כל החפץ שיהיה ביתו נאמן
בישראל ויהיו כל יוצאי חלציו יראים ושלמים, ישגיח על בנותיו
בעינא פקיא, ידריכם ויחנכם בדרך המסורה והמקובלת לנו מדורי
דורות".

וכאן חוזר שוב ומספר את הנהגתו הקדושה של הרב הקדוש
מרוזוודוב זצוק"ל, שהיה ניגש אל כל "בנותיו, ונכדותיו, לראות אם
הן לבושות כרצונו ללא שום שינוי, ואם הנשים חובשות את ה"שמערן
מיכל" [המטפחת], והבתולות סידרו שערות ראשן כראוי, ולא הסתפק
בכך שזוגתו הרבנית, בתו של הייטב לב תשגיח על זה, כי אם חפץ
להשגיח על זה בכבודו ובעצמו שחס ושלום לא ישנו כמלא
נימה!!!".

**סיפור נורא עד כמה נגע לליבו של העצי-חיים זי"ע,
שינוי כל רהוא במלבושי הנשים!**

"ועובדא הוה אצל מורי וחמי זצ"ל מזיווג ראשון [בעל עצי
חיים מסיגט זי"ע] שפעם אחת בליל שבת קודש אחר התפלה נכנסתי
לביתו וראיתי פניו חיוורות מאד, וצעק בקול צער וכאב נורא, בקשר
למלבושי הנשים שם, מפני שמצא איזה חסרון בצניעות באחד

"הוב על כל אב להורות וללמד הבנות, את דרכי הצניעות
והלבוש המוקבל לנו מדורי דורות!".

ב"ק טרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זצוק"ל
"עובדא היה אצל מו"ח זצ"ל, שפעם אחת בליל שבת קודש אחר
התפלה, נכנסתי לביתו וראיתי פניו חיוורות מאד, וצעק בקול צער
וכאב נורא, בקשר למלבושי הנשים שם, מפני שמוצא איזה חסרון
בצניעות!"

ממלבושי אחת הנשים, ולמרות שאסרו עליו הרופאים לבוא לידי התרגשות יתירה, לא יכל למנוע עצמו, וצעק עליהם בקול."

**רבות הן הנשים שאינן נוהרות אפילו במה שאסרו
זקניהן ואבות אבותיהן בפירוש!**

"ומכל זה ניוכח לראות עד כמה הקפידו הצדיקים הקדושים על חינוך בנותיהן לכל יסורו כמלא נימא מדרכי אבותיהן. ובעוונותינו הרבים בדורנו, חסרון זה הוא במדווי הדור הנפוצים, ורבות הן הנשים שאינן נוהרות אפילו במה שאסרו זקניהן ואבות אבותיהן בפירוש!, ועל כן חוב על כל אב להורות וללמד הבנות, את דרכי הצניעות והלבוש המקובל לנו מדורי דורות!".

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז זצוק"ל בשיעור חומש ורש"י וירא תשמ"ב

**מסירות נפש נקרא לוותר על אלפי דפי גמ' כדי להשפיע
על אשה שלא תלבש בגד שיש בו שמץ של פריצות!**

ונוראים עד מאד הם דברי כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז זצוק"ל, שיצאו מפיו הטהור בסעודת ההילולא של זקנו הקדוש בעל בני יששכר זי"ע ביום ח"י טבת תשל"ח, בימים אשר כתב בעצמו את צוואתו הקדושה המובאת לעיל - בה כתב: "וחס ושלום לפאה נכרית, ואפילו בדומה רק לשער, ודומה לדומה!". - ובדרשה זו שלפנינו גילה טפח וכיסה אלפיים מכל עבודתו הקדושה והטהורה כל משך ימי חייו, (המאמר נדפס לקראת השבת הראשונה לאחר עלייתו של כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז זי"ע לשמי מרום, ונתפרסם ב"שבת שבעה" פרשת בלק שנת תשנ"ד, גליון ת"י).

וכן דיבר בקדשו כ"ק מרן זי"ע בדבריו החוצבים להבות אש שיצאו מליבו הקדוש והטהור, בזה הלשון: "הנה למסור את הגוף להשי"ת, לקפוץ לתוך האש להישרף עבור השי"ת, ושיהא מוכן בכל

"הוא השגיח לראות אם הם לבושות כרצונו ללא שום שינוי, ואם הנשים לובשות את ה"שטערן טיכל".... כי הפץ להשגיח על זה בכבודו ובעצמו, שהם ושלום לא ישנו כמלא נימא!"

ב"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זצוק"ל
 "הוא מוותר על התענוג של כסא הכבוד! וכמה אלפי דפים גמרא
 ותוספות!"
 "ודעתו נתונה להשגיח על בנותיו, ולא רצה לסמוך בזה על אף אחד
 בעולם, זה מה שנקרא מסירות נפש!"

רגע להיות נשחט עבור השי"ת, עדיין אין בזה רבותא וחידוש גדול כל כך, שהרי בין כך סוף אדם למות, ומה איכפת לו אם יופחתו לו כמה משני חייו, ואולם חידוש גדול ורבותא יתירא היא למסור את הנשמה להשי"ת, לוותר על הגן עדן וכל חיי עולם הבא עבור השי"ת, זה דבר גדול.

כי הצדיקים היו מאד רוצים לשבת בגן עדן וכו'. ובוודאי שיותר נוח לצדיק להסתכל בשמים נגד כסא הכבוד, ולראות איך שחיות ואופני הקודש אומרים שירה, אבל הצדיק בצדקתו מוותר על כל זה, ובמקום ללכת לפני כסא הכבוד, הוא יושב עם איזה אשה לדבר על לבה, שלא תלך עם שערות מגולים, ולהשגיח בביתו שבתו לא תלבש איזה בגד שיש בו שמץ של פריצות!.

הוא מוותר על התענוג של כסא הכבוד, ועל כמה מצוות ומעשים טובים, וכמה אלפי דפים גמרא ותוספות, שגדולי ישראל וגאוני ארץ היו מסוגלים ללמוד בזמן הזה, ועוזב את הכל כדי להדריך בני ישראל ולקרובם להשי"ת, כי שאיפתו בעולם היא לעשות נחת רוח לקונו, לא שהוא יקבל נחת רוח מהשם יתברך, אלא שיהא להשם יתברך נחת רוח ממנו!."

**קדושי עליון זי"ע היתה דעתם נתונה להשגיח בעצמם
על מלבושי הנשים!**

ושוב חוזר כ"ק מרן אדמו"ר זצוק"ל ומספר את העובדא הנפלאה מהרה"ק ר' משה'לע מרוזוודוב זי"ע שהיה מהמסתופפים בצל מרן רבינו הקדוש מצאנו זי"ע בעל דברי חיים כידוע, וכפי שכבר הבאנו בשיחה הקודמת את לשון כ"ק מרן זי"ע: "שניגש אליהן לראות אם הנשים חובשות את השטערן טיכל", ולאחר מכן הוסיף כ"ק מרן זי"ע לתאר את עוצם גדולתו וקדושתו של אותו צדיק, בזה הלשון:

"הוא היה צדיק יסוד עולם!, בן לאותו צדיק הרה"ק הרבי ר' אליעזר'ל מדזיקוב זי"ע [בן הרה"ק ר' נפתלי מראפשיץ זי"ע], והתחיל ללבוש טלית ותפילין ביום אחד, כי נשא אשה ביום שנעשה בן י"ג, וסיפר [הרה"ק ר' משה זי"ע] בעצמו, שבעמדו תחת החופה הרגיש לפתע שאחד מחזיק ידו עליו, והוא [הרה"ק ר' משה מרוזוודוב זי"ע] היה מטבעו איש חלש, ומה גם אחרי שהתענה כל היום, והפנתי ראשי לאחור להביט מי הוא זה, וראיתי שזקני הקדוש מראפשיץ [שהיה כבר בעולם העליון ולכבוד החופה של נכדו הגיע משם], עומד ומברך אותי, והחזרתי פני, ולא הסבתי תשומת לב לכך [אלא המשיך בעבודתו הקדושה בעת החופה], אחר החופה ספרתי את הדברים לאבי [הרה"ק ר' אליעזר'ל מדזיקוב זי"ע בן הרה"ק מראפשיץ זי"ע] ואמר לי טוב מאד עשית בני. [=שלא הסיח דעתו ולא הופרע כלל מעבודתו הקדושה בעת החופה].!

מזה אנו למדים על גודל מדריגתו כבר בהיותו בן י"ג שנה!, שזכה לראות את הרה"ק מראפשיץ לאחר הסתלקותו!, ואין לנו מושג כמה עלה ונתעלה עד היותו בן חמשים!, ואף על פי כן היתה דעתו נתונה להשגיח על בנותיו, ולא רצה לסמוך בזה על אף אחד בעולם, ורק הוא בעצמו רצה להשגיח על זה!!!, - זה מה שנקרא מסירות נפש!!!.

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז זצוק"ל בח"י טבת תשל"ח

**מרן הדברי חיים זי"ע ראה את אשתו הולכת בעולם
העליון עם "שמערן מיכל"!**

והנה ידוע שאף בעולם העליון הולכות הנשים בכיסוי הראש כפי שהיו ניראות בעולם הזה, - כידוע בספרים הקדושים גודל הבושה כאשר מלבישים את הנשמה בבגדים שלבשו בעולם הזה, איך הנשמה נראית בהם בפני האמהות הקדושות שרה רבקה רחל

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג צוק"ל
סיפר על זקנו הגה"ק מצאנז צוק"ל שאמר:
אכן נודע הדבר, ראיתי שהרבנית ע"ה מסתובבת בגן עדן
בשמחה כשהיא מלובשת ב"שטערן טיכל"!

ולאה, ולעומת זאת, אפשר לשער ולתאר את גודל השמחה והתענוג כשזוכים להיראות בפניהם במלבושי צניעות כרצון השי"ת באמת. - וכך סיפר כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז זי"ע (בשיעור חומש ורש"י תשא תשל"ו):

"כ"ק אדמו"ר זי"ע, [הרה"ק ר' צבי הירש מרודניק זי"ע בן מרן הרה"ק מגארליץ זי"ע בן רבינו הקדוש מצאנז זי"ע], ציוה פעם להגבאי [של רבינו הקדוש מצאנז זי"ע] הרה"ח הר"ר משה יהושע ע"ה, להעמיד שני בקבוקי שכר בשולחן הטהור של זקה"ק מצאנז זי"ע, לכבוד אחיו הגה"ק מבארדיוב שנוולד לו בן באותו שבוע, לשמע ההכרזה נענה זקה"ק ואמר: אכן נודע הדבר, ראיתי שהרבנית ע"ה, [אשת מרן הדברי חיים זי"ע בזיווג ראשון] מסתובבת בגן עדן בשמחה כשהיא מלובשת ב"שמערן מיכל",... ולא ידעתי לשמחה מה זו עושה, אכן נולד לה נכד! "עכל"ק של כ"ק מרן הגה"ק זי"ע. - הרי לנו שגם בעולם העליון "מסתובבת בגן עדן בשמחה כשהיא מלובשת ב"שמערן מיכל"!".

והנה יסוד זה כתוב מפורש ב"ילקוט ראובני" פרשת בראשית על הפסוק "יום השישי" וזה לשונו הקדוש: "נאמר במסורת, כפי גוון המלבושים שהאדם לובש בשבת בעולם הזה, כך ממש הלבוש אחר פטירתו בימי שבת תמיד". עד כאן לשונו הקדוש. ואם כן הבה נתאר לעצמינו מה תהיה ההרגשה של בת ישראל כשרה, אשר בהיותה כאן בעולם הזה, היתה חובשת פאה בשבת, על אף שבכל שאר הדברים היתה מהדרת לקיים את כל דברי רבותינו הקדושים בלי שום התחמקות ושינוי כל דהוא. והנה לאחר אריכות ימיה ושנותיה, כאשר היא תגיע לעולם העליון, ויכבדוה לשבת בין כל הצדקניות מהדורות הקודמים, וכי אפשר לתאר את גודל הבושה הנוראה שתהיה לאותה אשה, כאשר יגיע יום השבת, ולפתע יבואו וילבישו אותה באותה פאה שעמה היא הלכה בעולם הזה, ויראו

אותה עם הפאה הזו, או עם ה"פריזעט" וה"שפיצל", לעיני כל הצדקניות הקדושות מהדורות הקודמים, וכולם יתפלאו ויתמהו: וכי זו האשה הכשרה שמסרה נפשה על קיום התורה ומצותיה, וזכתה לשבת איתנו בגן עדן, וכי היא זו שיצאה לרחוב עם פאה?! ואז לא יעזרו לה כל התירוצים, שכולם הלכו כך, וזה מכוסה עם כובע, או אפילו שרובה מכוסה עם מטפחת, וכך היו רגילים במשפחה ובסביבה, אלא יגשו אליה אותם צדקניות ויביטו עליה בפליאה עצומה: "את הצדקנית! איך זה מתאים לך?! וכי כך הלכת" בשבת בעולם הזה?".

וכאשר אשה צדקנית זו תרצה מיד להסיר מהר את הפאה או הפריזעט מעל האשה, ולהתכסות עם מטפחת צנועה כמו כל הצדקניות שמסביבה, הרי לא יעזור לה מאומה, מפני שזה היה מה שהיא לבשה "בעולם הזה", כי "כך ממש הלבוש אחרי פטירתו בימי שבת תמיד!". ואם כן "שם" אין שום אפשרות להפסיק ללכת עם הפאה, ומי שלא הספיקה להסיר את הפאה בעולם הזה, הרי היא תאלץ להישאר כך לנצח נצחים, ובכל שבת ושבת תעמוד בבושה נוראה בפני כל רבבות הצדקניות שמזמן האמהות הקדושות, הנביאות, התנאים, האמוראים, הראשונים, והאחרונים, ולעולם לא תוכל להסיר את הפאה כי "כך ממש" היא תישאר "תמיד"! רחמנא לצלן. נרק אחרי זיכוכים מיוחדים בעולם העליון, אולי תזכה להינצל מבושה זו. אבל כמובן שכדאי לא להמתין לזה, אלא לחטוף את ההזדמנות הנפלאה שנתן לנו הש"י, כל זמן שעדיין אנו חיים בעולם הזה. כי לא כדאי לסמוך על הספק, ובפרט כשהוא עולה צער ויסורים ובזיונות נוראים, הרבה יותר ממאות שנים של צער ויסורים ובזיונות כאן בעולם הזה].

ורק עכשיו, אם היא זוכה עדיין להיות מאלו החיים כאן בעולם הזה, הרי בידה למהר ולהסיר את הפאה, ולהתכסות רק עם מטפחת

צנועה כראוי וכיאות, ואז תזכה ש"כך ממש" יהיה "הלבוש" שלה בצניעות הראויה, "תמיד"! לעולמי עד ולנצח נצחים!.

צועק ככרוכיא על פאה נכרית!

בספר ה"מדרש והמעשה" מובא מה שדרש כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז זי"ע בעת ייסוד "התאחדות התלמידים" בארה"ב בשנת תשל"א, וזה לשון קדשו: "ידוע המעשה שסיפר דו"ז הרה"ק משינאווא זי"ע, כי החסיד שנוסע ובא אל הרבי משינאווא ושומע דבריו שהם מלאים מוסר, וצועק ככרוכיא על אלו שמתירין לנשותיהן להתקשט בבגדי שחץ וללבוש פאה נכרית, מיד נתמלא לבו של החסיד רעדה ופחד, וכשבא לביתו מיד לוקח בגדי אשתו ומאבדם"!!! עיין שם שמתאר כיצד חסידי שינאווא היו לוחמים נגד הפורצים "ללבוש פאה נכרית"!.

ומבאר שאפילו שבעולם הזה לא ניכר מעלתם, מכל מקום הכל כדאי בשביל לעשות רצונו של מקום כראוי בשלימות.

תחילת הספר "המדרש והמעשה" - צאנז קלויזנבורג - תשל"א

לשאל בפירוש לפני השידוך!

עד היכן הגיעה חרדתו הנוראה של כ"ק אדמו"ר הגה"ק מצאנז-קלויזנבורג זי"ע לנושא הפיאה, אפשר ללמוד מעובדא שסיפר מחותנו הגאון ר' שמואל אלכסנדר אונסדורפר זצ"ל, חמיו של כ"ק אדמו"ר הגה"ק מצאנז - קלויזנבורג שליט"א בארה"ק, עובדא שהתרחשה בעת שנהיה מחותן של כ"ק אדמו"ר זי"ע, שבכל הנושאים שדרש כ"ק אדמו"ר זי"ע מכלתו לעתיד, היה די לו לכ"ק האדמו"ר בהבטחת המחותן בשמה, ולא הטריחו לברר שוב ושוב, ורק בדבר אחד ויחיד לא סמך כ"ק אדמו"ר זי"ע על שום הבטחה של אף אחד בעולם, היה זה בנושא הפאה, כ"ק אדמו"ר זי"ע שאל

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זצוק"ל

המתין עד ששאלו אותה באופן ברור ומפורש, האם היא מסכימה שלא
 תלך אפילו עם פרוזעט ושפיצל, רק עם מטפחת בלבד?
 ורק אחרי שאמרה בפירוש שמוכנה ללכת רק עם מטפחת בלבד, נגמר
 השידוך בשעה טובה ומצולחת!

את המחותן האם בתו מסכימה ללכת רק עם מטפחת בלי שום הוספה כלל, הגרש"א ענה שוודאי היא מוכנה לזה בשמחה. אבל כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע לא נרגע, ואמר לו שאינו עושה את השידוך עד שישאלו את הכלה בפירוש, והמתין כ"ק מרן זי"ע שילכו לשאול אותה בפירוש, ולא נחה דעתו אלא המתין עד ששאלו אותה באופן ברור ומפורש, האם היא מסכימה שלא תלך אפילו לא עם פריזעט ושפיצל, רק עם מטפחת בלבד, ורק אחרי שאמרה בפירוש שמוכנה ללכת רק עם מטפחת בלבד, נגמר השידוך בשעה טובה ומוצלחת.

מתי יש תועלת בכיסוי על הפאה?

העיד בפנינו אחד מתלמידיו המובהקים של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מצאנז קלויזנבורג זי"ע, שפעם אחת שוחח עם כ"ק אדמו"ר זי"ע בענין איסור הפאה נכרית, ובין הדברים שאל את כ"ק אדמו"ר זי"ע, מי שאינה זוכה לקיים את ההלכה כפי שפסק מרן הדברי חיים זי"ע, והיא עדיין הולכת עם פאה, האם יש תועלת בכיסוי על הפאה?

השיב לו כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע בפקחותו הרבה, יש תועלת בכיסוי על הפאה, אבל רק בתנאי אחד ויחיד, אם היא מוכנה לכסות את הפאה באופן שלא יראה החוצה אפילו שערה אחת מהפאה, - והראה בידיו הקדושות על המצח, שהכל יהיה מכוסה בלי שיראו שערה אחת מהפאה, - באופן כזה יש תועלת מהכיסוי על הפאה...

האם להתעקש בשידוך

העיד בפנינו חסיד אחד, שכשסיפר לכ"ק אדמו"ר מצאנז ארה"ק שליט"א, שסיפרו לו עובדא מבחור, שרצה להתעקש לא להסכים לשידוך, עד שהכלה תסכים ללבוש מטפחת, אזי הניאו כ"ק אדמו"ר זי"ע מזה.

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זצוק"ל
 "יש תועלת מכיסוי על הפאה, אבל רק בתנאי אחד ויחיד,
 אם היא מוכנה לכסות את הפאה
 באופן שלא יראה החוצה אפילו שערות אחת מחפאה!
 רק באופן כזה יש תועלת מכיסוי על הפאה!"

נענה כ"ק אדמו"ר שליט"א, שאין מעובדא זו שום ראייה, כי הוא יודע בבירור עובדא הפוכה, שבחור התעקש ולא הסכים לעשות שידוך אלא אם כן הכלה תלבש מטפחת, וכ"ק אדמו"ר זי"ע עודדו בזה. וממילא אין ראייה מהעובדא ההיא, מפני שיתכן שהיתה שם סיבה מיוחדת שלא היה רשאי לעכב את השידוך, אבל מי שיכול לעמוד בעזות דקדושה, בוודאי תבוא עליו ברכה.

המצב בגרמניה לאחר השואה

ישנם כאלה אשר היצר הרע מבלבל את מוחם, ומקרר את תשוקתם לקיים את דעת מרן הדברי חיים זי"ע, באומרו שכ"ק מרן אדמו"ר מצאנו זצוק"ל לא אחז מקיום הוראת זקינו הקדוש מצאנו זי"ע אשר כותב שהפאה היא "מלבוש פריצות!" וש"בוודאי אסור לצאת בפאה נכרית"! והראיה שמביא להם היצר הרע לדבריו, היא: מפני שלאחר השואה היה כ"ק אדמו"ר הגה"ק מצאנו קלויזנבורג זצוק"ל משלם בעצמו הון רב עבור כל אשה שתסכים ללכת עם פאה!. ואם כן מוכח מזה שאחז שרצון ה' שלא ילכו עם מטפחת!. ועל כל פנים אחז שזה לא כל כך חמור כמו שפוסק זקנו הקדוש זי"ע.

והנה אף על פי שכל אחד יודע את התשובה האמיתית, שכל הסיבה וכל החסרון היה מפני שאותו דור, הדור שעבר את מוראות השואה רח"ל, היה עדיין שבור ורצוץ ולא היה שייך לדרוש זאת ממנו. ולא שחס ושלום כ"ק מרן אדמו"ר מצאנו זצוק"ל זלזל בהוראות זקנו הקדוש מצאנו חס וחלילה. אף על פי כן, ננסה לסייע לכל החפץ לידע את האמת, ולצורך זה נעתיק כמה קטעים מהספר הנפלא "לפיד האש" שיצא ע"י הסופר המפורסם הרה"ח ר' אהרן סורסקי שליט"א והרה"ח בנש"ק ר' יחזקאל פרנקל שליט"א, - בהסכמת כ"ק מרנן האדמורי"ם שליט"א בני כ"ק מרן הגה"ק מצאנו-קלויזנבורג זצוק"ל, בעל "שפע חיים" זי"ע.

המצב היה שהנשים רצו ללכת בגילויי שערות! ולא הסכימו לכסות את הראש כלל!

ראשית כל, המצב היה שהנשים לא רצו לכסות את שער ראשם כלל, וכפי שמתאר זאת ב"לפיד האש" עמוד שכ"ז בזה הלשון: "ומספר בזכרונותיו רבי אברהם אליקים געצל שיף ז"ל מרודניק: "נוכחתי בעצמי בפערנוואלד בוקר אחד, כשישבתי עם הרבי בחדרו, כאשר לפתע נשמעו דפיקות בדלת, וכשפתחנו עמדה בחוץ נערה בוכיה ונשארה לעמוד על הסף. שאל אותה רבינו בקול אבהי רך: "בתי, למה תבכי?" והתחילה לספר בקול חנוק מדמעות, כי הלילה ראתה בחלום שרבינו מייסר אותה על שמסרבת לקבל עליה לכסות ראשה אחרי הנשואין, באמרה "הלא גם אמי בחייה לא הקפידה לכסות ראשה", והרבי גער בה וזרזה להתנהג כדת משה ויהודית, על כן היא באה עכשיו להודיעו שהחליטה להיות בת ישראל כשרה וצנועה, ומבקשת שימחול ויסלח לה על שסרבה מקודם", עכ"ל הספר "לפיד האש".

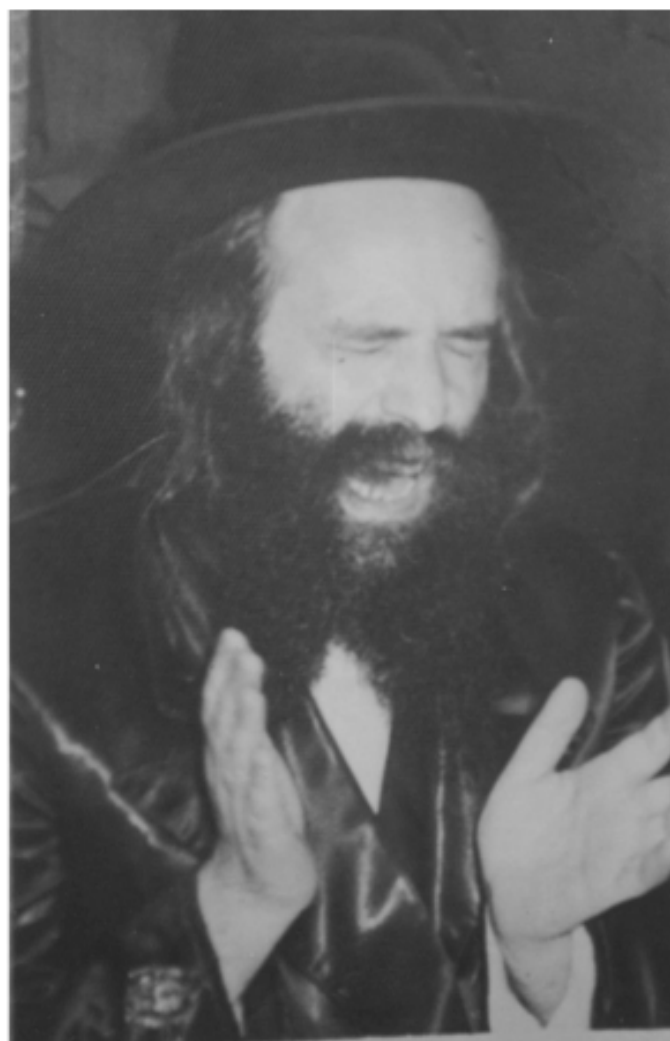
ואם כן הרי המדובר היה בנערות שבאו מבתים שגם האמא כבר הלכה בגילויי ראש לגמרי. ולכן היא לא הסכימה להפצרותיו ובקשותיו של כ"ק מרן זי"ע לכסות ראשה עם פאה!, עד שהיה נאלץ להשתמש בכוחות עליונים כדי שתסכים לזה!.

ובכלל, כל המצב הרוחני שהיה באותם שנים, לא ניתן לתיאור, ובוודאי שאין מה להשוות בין התקופה ההיא לזמנינו. נצטט רק כמה דוגמאות, למען יבין הקורא שאין להשוות כלל את המצב דאז למצבינו היום.

כשהעמדנו חופות זרקו עלינו אבנים!

א'. בספרו שפע חיים לירח האיתנים חלק ב' עמוד רל"ט, מעיד כ"ק מרן אדמו"ר זצוק"ל בעצמו באומרו, "כשנשתחררתי

"כשהעמדנו חופות כדת משה וישראל, לאחר המלחמה,
היו כאלו שזרקו עלינו אבנים!"

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זצוק"ל

בתקופה שלאחר המלחמה הנוראה, שופך נפשו לפני השיי בסערת קודש בעת שמחת
נישואין חתן וכלה מהפליטים שניצולו מהמלחמה,

אשר כיניהם היו בנות שאמותיהם עוד לפני המלחמה הלכו בשערות
מגולות ברשות הרבים רח"ל, וכ"ק מרן אדמו"ר זצוק"ל הוצרך להשתמש
בכחות עליונים, כדי לשדלם ולמונעם לכל הפחות מגילוי הראש ממש!

בפעלדאפינג והכינו עבורינו בית לתפילה, נתחברו אלי כמה בחורים לנקות את המקום ולהכינו להיות ראוי להתפלל שם, והיו שם הרבה שנתנו קולם עלינו, שעל ידי זה נגרום חס ושלום עוד פעם לביאת צורר כהיטלר ימ"ש!, גם כשהעמדנו חופות כדת משה וישראל, היו כאלה שזרקו עלינו אבנים!" עכל"ק.

ב'. בדינער לטובת הישיבה במונטריאל פרשת תולדות תשט"ז - כעשר שנים לאחר השואה אמר: "אחרי החורבן הנורא היו כאלה שפכרו ידיהם ביאוש, וחשבו שיהדות התורה לא תקום יותר לתחיה, ואני אמרתי יש לנו הבטחה נאמנה כי לא תשכח מפי זרעו, אינני יודע איך זה יהא באפשרות, ובאיזה אופן, אבל מובטחני אשר היה תהיה, כל קיום היהדות הוא שרשרת רצופה של נסים". (מובא בלפיד האש עמוד רצ"ד הערה 13).

וכך מעיד ב"לפיד האש" (עמוד רצ"ד) "המצב הכללי ששרר אז בקרב הפליטים, מבחינת התנאים והמסגרות היהודיות, הצטייר בבחינת "והיה העולם שמם" ממש, אין תורה! ואין מצוות!, לא תפילין ולא ציצית, לא תפילה ולא מזוזה, לא שמירת שבת!, לא אוכל כשר ולא טהרת המשפחה!, המבוגרים הלכו מוכי תמהון לבב, הבנים ובנות הצעירים, יתומים גלמודים, הסתובבו הפקר ללא שום חנוך!". (עמוד רצ"ד)

"ואומר השריד ר' אהרן בארון: אי אפשר לתאר את גודל מאמציו לארגן מטבח כשר! אי אפשר כיום לתפוס בכלל את משמעות הדבר!, האנשים שכחו אז כיצד להתנהג, לא רק כיהודים, אלא פשוט כיצורי אנוש שפויים!" (עמוד רנ"ה).

ועד כמה היה עליו לטרוח עבור כל אחד ואחת שלא תרד לגמרי מדרך היהדות חלילה, לדוגמא מסופר שם, "באחד הימים נודע לו כי צעירה פלונית, ממשפחת יראים ושלמים שניספו על קידוש ה',

הצטרפה אחרי האסונות לקיבוץ של "השומר הצעיר"!, והיא מתעתדת לעלות בקרוב עם ה"חלוצים" לארץ ישראל, מיד טרח ונסע אל מקומה בג'יפ נסיעה ארוכה!, שנמשכה לפחות כשבע שעות!, והוא חלש וחולה במצב של אפיסת הכוחות!, הכל כדי לפגוש את הנערה ולדבר על לבה שתעזוב אותם ותצטרף ל"בית יעקב"!. ואכן עשו דבריו פרי". (עמוד שע"ה).

וראה עוד (עמוד שמ"ו) עדותו של אחד הצעירים שהחליט לפרוק עול, ובתחילת שהותו בצילו של כ"ק מרן הגה"ק זי"ע "לא דרש ולא ביקש ממני מאומה, לא שאתפלל, לא שאניח תפילין, לא שאשמור שבת!". - כזה היה המצב הנורא באותם ימים!. - ואם כן איך אפשר לדמות מצבינו למצבם?!?!

וכי יש ראייה מזה ששילם כסף עבור הליכה לקולנוע?!

ג'. לאלו שעדיין בכל זאת יטענו שלא יתכן שהרבי ישלם בעצמו עבור דבר שזקנו הקדוש אסר אותו. נצטט את עדותו של הספר "לפיד האש" (עמוד רס"א) "ידוע על מקרה מסוים ששידל צעיר יהודי להסתפח אל מחנהו, והלה טען שהרבי בודאי לא יניח לו לבקר בקולנוע, לכן אינו חפץ ללכת אחריו. אולם הרבי הבטיח לו, שכאשר יחזרו החיים למסלול תקין ויפתחו קולנוע לפליטים, יקבל מידו כסף לרכוש כרטיסים להצגות!, הרבי אף קיים את הבטחתו זו במשך זמן קצר, עד שהלה התפכח מעירפול החושים הרוחני שלו, וחזר להיות יהודי כשר להפליא!". - כך מעיד הכותב ששמע זאת "מפי בעל המעשה"!.

ואם כן וכי אי מי יוכל לבוא ולטעון שזה ראייה שענין הליכה לקולנוע אינו חמור כל כך, בטענה שהרבי מקלויזנבורג שילם כסף בשביל זה?!?

הרי זה היה רק כדי להציל אותם מכליה רוחנית גמורה, שעיי"ז ישתייכו אל החרדים ויתחילו לשמור תורה ומצות, אם כן בדיוק כך,

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז - קלויזנבורג זצוק"ל לאחר המלחמה
"היו בנות אשר ידעו את המוצא שלהן, ותבע מהן לא להודק אחר
הנישואין לפאה נכרית! כי אם לכסות הראש בתכלית ההידור!"
(לפיד האש חלק א' עמוד שלז)

אי אפשר להשוות בין מצבם הקשה בזמנים ההם לבין מצבינו אנו, אשר ב"ה בימינו, בכל הענינים ישנה אפשרות לכל מי שרוצה, להתעלות במלבושי ובמנהגי החסידים עם כל ההידורים, כנהוג מקדמת דנא. ואם כן בוודאי גם בענין זה שהוא "מעשה שמן", "וחס ושלום להתיר בזה", [כלשון כ"ק מרן הגה"ק זי"ע], אזי בוודאי כל אחד יעשה את כל מה שבידו לזכות להינצל מזה בשלימות.

אצל בנות שיכל לפעול, תבע לא ללכת עם פאה!

ד'. ועם כל המצב הקשה שהיה אז, מעיד שם הרה"ח ר' אליהו יעקב שטיינמץ (עמוד שט"ז הערה 66) "שרבינו זי"ע כאיש על העדה, נהג אז להלך כנגד רוח כל אחד ואחד, והיו בנות אשר ידע את המוצא המשפחתי שלהן, ובכח זה תבע מהן לא להזדקק אחרי הנישואין לפאה נכרית!, כי אם לכסות הראש בתכלית ההידור!, כמו שעשו אמא וסבתא בלא שמץ שינוי" עכ"ל!. כלומר שאפילו במצב הנורא ששרר אז במחנות, עם כל זאת דרש מאותם בנות שיכל לעוררם ללכת בדרכי אמותיהם וסבתותיהם, לבל ילבשו פאה נכרית!.

במכתבו לבנות בית חנה: "וחס ושלום לעשות כן!"

ה'. והעיקר, שאף לאחר שהשתרש הדבר והמשיכו הנשים ללכת עם פאות, עם כל זאת לא נמנע מלפרסם את דעת התורה האמיתית ושיטת זקנו הקדוש, וכתב באריכות מכתב מפורש לבנות בית חנה - כפי שהתפרסם לעיל - כדי שעל אף כל ההרגל שהשתרש לאחר השואה מחמת הנסיבות הנ"ל, עם כל זאת, כל מי שתרצה לדעת מה היא ההסתכלות האמיתית של כ"ק מרן הגה"ק זי"ע על הפאה, תוכל לדעת ש"חס ושלום לעשות כן!".

ובוודאי שכ"ק מרן אדמו"ר מצאנו זי"ע, יכיר טובה בעולם העליון, לכל מי שיצליח להשפיע, אפילו על אדם אחד, לדעת את

דעת התורה האמיתית של רבן ומאורן של ישראל כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז זי"ע, כפי שכתב בעצמו, ושנה, ושילש, בין באגרותיו לבנות חנה, ובין בדבריו בעל פה, ובין בצוואתו לבנותיו, כמובא לעיל. ובוודאי שבזה עושים נחת רוח לנשמתו הקדושה, כאשר משתדלים לקיים את רצון הקדוש בפועל, אשר זהו עיקר האופן והדרך לפרסם ולגלות קבל עולם ומלואו, את גודל השתוקקותו הפנימית ורצונו הטהור, לחנך את עדת מרעיתו להידבק בהוראת זקנו הקדוש זי"ע, שלא לצאת לרשות הרבים אפילו עם חתיכת משי שחור על המצח, אלא לקיים את מצות כיסוי הראש כרצון הש"י באמת.

קאמארנא

צאי לך בעקבי הצאן!

אשת הרה"ק רבינו יצחק אייזיק מקאמארנא זי"ע בעל אוצר החיים, היכל הברכה, שולחן הטהור, נתיב מצותיך, נוצר חסד ועוד, הלכה רק עם מטפחת בלבד!, וכן אשת בנו הרה"ק ר' אליעזר צבי מקאמארנא זי"ע, ואשת נכדו הרה"ק ר' יעקב משה מקאמארנא זי"ע, ואשת נינו הרה"ק ר' ברוך מקאמארנא זי"ע, ושאר נכדיו, ואשת הרה"ק ר' חיים יעקב מקאמארנא זי"ע, ואשת הרה"ק ר' שלום מקאמארנא זי"ע, כולם הלכו רק עם מטפחת בלבד!.

רצוננו שנשותינו ובנותינו תלכנה כנשי ובנות רבותינו הקדושים!, אשר מפיהם אנו חיים! וכל אורח חיינו בנוי ומיוסד על דבריהם הקדושים בכל פרט ופרט!.

"תהיה רבת בנים! ואריכות ימים! ופרנסה בכבוד!"

"אסור לילך בגילוי ראש, אפילו שייטל משערות אסור לילך.

ובאם שתלך, לא היא ולא בניה ובני בניה חשובה כבתי, ולא אצל אבותי, ולא בכלל ישראל, ואין עליהם שום זכות אבות.

וה' ישלם לה בעד זה בלי ספק באם שיצייתו אותי, בטח בשבועה דאורייתא, שתהיה רבת בנים, ויתנם ה' לאריכות ימים,

כ"ק מרן הרה"ק רבי יעקב משה מקאמארנא זצוק"ל
כותב בצוואתו הקדושה לבתו:
על "שייטל" [פאה] "אסור לילך!"
"זכאם שתלך, לא דזא, ולא בניה, ובני בניה, חשובה כבתי, ולא אצל
אבותי, ולא בכלל ישראל!
ואין עליהם שום זכות אבות!"

ופרנסה בכבוד, בלי שום צער, אנכי אערבנו על הכל יתרום השם
מלך מלכי המלכים".

עד כאן לשונו הקדוש של הרב הקדוש רבי יעקב משה
מקאמארנא זי"ע, שכתב בצוואתו הקדושה ביום ד' פרשת שמות
תרפ"ו בקאמארנא.

הובא בספר שושלת הקודש שנדפס בסוף ספר שלחן המהור ח"ב עמוד
ק"א, וכן הובא בספר "אמרי קודש" קאמארנא, שיצא לאור בשנת
תשנ"ז, ב"תולדותיהן של צדיקים" עמוד שכ"א אות ה'

ואף על פי שבוודאי היצר יבוא ויאמר, שזה רק צוואה לבתו,
[כמו שכותב שם בצוואה], ולכל היותר כתב זאת רק לנכדותיו בלבד,
אבל אין זה איסור לדורות עולם, ואין זה נוגע לנשים אחרות. אבל
האמת היא, שהטעם שהבאנו את דבריו הקדושים, אין זה בשביל
צאצאיו כלל, אלא הבאנו זאת בשביל כל אחת מישראל, שיש לה
לב יהודי של בת ישראל כשרה, אזי יש לה את הזכות לראות ולהבין,
מה בער בלבו של הצדיק הקדוש מקאמארנא זי"ע, ומדבריו אלה,
יכול כל אחד להבין בעצמו מה היה הדבר שאחז אותו צדיק וקדוש,
שאשה מישראל שלובשת אותו, אזי אינה נחשבת "בכלל ישראל,
ואין עליה שום זכות אבות", רחמנא לצלן.

ומדה טובה מרובה, מדבריו הקדושים יכול כל אחד להבין, כמה
מאושרת בת ישראל שזוכה לכסות את ראשה עם מטפחת כרצון
הש"י, כמה "זכות אבות" נשפע עליה, ועל כל בני ביתה בזכות מצוה
נפלאה זו. ועל הכל, ויותר מהכל, היא הזכיה הנפלאה והנשגבה שעל
ידה "יתרום השם מלך מלכי המלכים", בפרט כאשר הדבר בא
מתוך קושי ויגיעה, שאז זכות המצוה היא בכפל כפלים, פי חמש
מאות פעמים!.

כ"ק מרן הרה"ק רבי יעקב משה מקאמארנא וצוק"ל
 כותב בצוואתו הקדושה על מי שתימנע מללכת עם פאה:
 "ה' ישלם לה בעד זה בלי ספק!

באם יציית אותי!"

"שתהיה רבת בנינים ויתנם ה' לאריכות ימים, ופרנסה בכבוד!"

קארלין

צאי לך בעקבי הצאן!

אשת הרה"ק ר' אהרן הגדול מקארלין זי"ע הלכה רק עם מטפחת בלבד!, וכן אשת הרה"ק ר' שלמה מקארלין זי"ע, ואשת הרה"ק ר' אשר מסטולין זי"ע, ואשת הרה"ק ר' אהרן בעל בית אהרן זי"ע, ואשת בנו הרה"ק ר' אשר זי"ע, ואשת בנו הינוקא הרה"ק ר' ישראל מפראנקפורט זי"ע, כולם הלכו רק עם מטפחת בלבד! (וכך נמשך הדבר עד ההתדרדרות הנוראה שהיתה בליטא, שנשות העיר הלכו בגילוי ראש ממש רח"ל, ואז לא יכלו הצדקניות לעמוד בנסיון כידוע).

רצונונו שנשותינו ובנותינו תלכנה כנשי ובנות רבותינו הקדושים!, אשר מפיהם אנו חיים!, וכל אורח חיינו בנוי ומיוסד על מנהגיהם, הליכותיהם, ודרכיהם הקדושים בכל פרט ופרט!

הרה"ק בעל "בית אהרן" מקארלין זי"ע

המחלה הנוראה נגרמת ע"י התפשטות הפאות בעולם
 הרה"ק בעל "בית אהרן" מקארלין זי"ע אמר בזה הלשון:
 התפשטות המחלה הנוראה [מחלת הסרטן] מתפשטת בעולם, כפי
 התפשטות הפאה!!!. ובלשונו הטהור: די יענע מחלה ווערט
 פארשפרייט, לויט וויפעל די שייטלעך, ווערן פארשפרייט!!! -
 רחמנא לצלן! ה' ישמור ויציל את כל עמו ישראל!.

[ובאמת מקור הדברים הנוראים האלו, אפשר לראות בדברי
 הנביא הקדוש ישעיה פרק ג', פסוק כ"ד, על הפסוק "ותחת מעשה,
 מקשה קרחה", כתב רש"י הקדוש בזה הלשון, "מקום שהיו עושות
 בו המעשה האמור למעלה (בפסוק ט"ז), הלוך וטפוף תלכנה",
 -שפירש רש"י שהכוונה היא, ש"היו קושרות פאות נכריות"!!!],
 "והוא בגובה הראש, שם תהיה 'מקשה קרחה', מכה המקרחת את
 הראש!", עד כאן לשון רש"י! אם כן מפורש בדברי רש"י הקדושים,
 שבאותו מקום "שהיו קושרות פאות נכריות", "שם תהיה מכה
 המקרחת את הראש"! רחמנא לצלן!

והעיקר לחזור ולשנן, כי מדה טובה מרובה, וכל פעולה וכל
 השתדלות שמנסים לעשות כדי לקיים את מצות כיסוי הראש כרצון
 הש"י כהלכתה, באופן שלא "יהיו קושרות פאות נכריות", אזי בזכות
 זה ישפיע השם יתברך שפע חיים טובים ומתוקים, לה ולכל בני
 ביתה ולכל הנלדים אליהם].

כ"ק מרן הרד"ק רבי אליעזר זאב מקרעטשניף זצוק"ל
"שווה לי לשרוף את המטפחות שנעשו מצמר, למוען ישמעו
ויראו, וידעו כולם שצריך להתרחק מכל חתיכה קטנה שדומה
לפאה, כי יזכרו שאביהם וזקנם שרף מטפחות מפני שהיו בהם
חבלים, שגרמו לאדם אחד, שיחשוב רגע אחד, שהם עשויים
מפאה!"

קרעטשניף

הרה"ק ר' אליעזר זאב מקרעטשניף זצוק"ל
אבי שושלת בית קרעטשניף ונדבורנה

הסיפור שלפנינו מספרת עדת ראייה שנכחה בעצמה בשעת מעשה - הרבנית הצדקנית מנדבורנה ע"ה - אשת חבר הרה"ק ר' חיים מרדכי מנדבורנה זצוק"ל אמו של כ"ק מרן אדמו"ר מנדבורנה שליט"א. - בתו של הרה"ק ר' אליעזר זאב מקרעטשניף זצוק"ל:

בזמן שמחת אחת מבנותיו של הרה"ק האדמו"ר הזקן ר' אליעזר זאב מקרעטשניף זצוק"ל, החתונה התקיימה בעיר אחרת, ובערב החתונה הזמינו הרבה עגלות כדי לקחת את כל המשפחה והמחותנים למקום החתונה, כל המשפחות כבר עמדו בחוץ, אנשים נשים וטף, והתחילו לעלות על העגלות, ההכנות האחרונות כבר הסתיימו, והנה כמעט כולם כבר ישבו על העגלות, בין כל האנשים היה האברך שברבות הימים התפרסם שמו בישראל, הרי הוא הרה"ק ר' חיים מרדכי מנדבורנה זי"ע, אשר היה אז בשנותיו הראשונות אחרי החתונה, סמוך לשולחן חותנו האדמו"ר הזקן מקרעטשניף זצוק"ל, לפתע שמע שאחת הנשים שהיו שם, כמדומה שהיא חובשת לראשה - לא פחות ולא יותר אלא - קצה של פאה!!! במקום המטפחת שכולם היו לובשות!.

כ"ק מרן אדמו"ר מנדבורנא שליט"א
בן כ"ק מרן אדמו"ר רבי חיים מרדכי מנדבורנא זצוק"ל
אשר חיל ורעדה אחזה בו, וכל כולו התמלא בצער וכאב לב, על שאחת
הנשים הולכת עם פאהו

באותו רגע חיל ורעדה אחזה בו, וכל כולו התמלא בצער ובגבורה דקדושה, עד כדי כך שמרוב כאב לב, הזדרז בזריזות עצומה, ובלי להתמהמה רגע, נמלט מן המקום בבהלה, ורץ אל חדר חותנו הגדול האדמו"ר הזקן מקרעטשניף, וסיפר לו את מה ששמע, שאחת הנשים הולכת עם פאה רחמנא לצלן!!!.

האדמו"ר הזקן מקרעטשניף זי"ע נחרד מאוד בשומעו את הדבר, ומיד הורה לקרוא לאותה אשה שהיתה אחת מבנותיו, כשנשאלה מה זאת, מיד הראתה לו שזה בכלל לא פאה, ואפילו לא פריזעט, ולא דומה לפאה כלל וכלל, אלא זוהי מטפחת ארוגה, העשויה מחבלים שחורים מצמר באופן נאה, שארגו במיוחד על ידי התופרת שהיתה גרה בעיר, וכל הנשים בנותיו של הרבי ארגו לעצמם מטפחת נאה זו.

האדמו"ר הזקן בשומעו זאת, מיד הורה שיצאו החוצה, ויצאו לכל הנשים והילדות ששהו כבר על העגלות, שכולם ירדו מהעגלות ויתאספו יחד בחדרו!. על אף שהזמן היה מאד מאוחר, וכבר כולם ישבו מוכנים לנסוע על העגלות, וכעת תתאחר כל הנסיעה, אבל מאחר שהרבי ציוה לרדת ולהתאסף, ירדו כולם מהעגלות, האנשים נשים וטף, עם כל הנכדים והנכדות הקטנות, כולם התאספו יחד בבית הרבי, וחיכו בחרדת קודש לדברי הרבי הקדוש.

כשראה הרבי שכולם כבר התאספו יחדיו, ציוה שיביאו מטפחות רגילות, וכל הנשים שלבשו את המטפחת החדשה, הארוגה מהחבלים הנאים מצמר, ילבשו מטפחת רגילה, ואת המטפחות החדשות יתנו לו, היות והם גרמו לאדם אחד לחשוב שהם פאה!.

מיד עשו הנשים כהוראתו ולבשו מטפחות רגילות, ועל השולחן נערמו כל המטפחות היקרות שנארגו לכבוד החתונה, מפני שכאמור גרמו לאברך אחד שידמה ברעתו רגע אחד שהם פאה!.

כ"ק מרן אדמו"ר מקרעטשניף - סיגעט - כפר אתא שליט"א
(עם מרן הגאון רבי חיים קרייזווירטה זצ"ל)
נכד כ"ק מרן הרה"ק רבי אליעזר זאב מקרעטשניף זצוק"ל
אשר שרף מטפחות שהיו עשיות מצמר, מפני שהיה בהם דמיון
קלוש למראה הפאה!

כאשר ראה האדמו"ר הזקן כי כולם לבושות מטפחות רגילות, נטל את המטפחות מצמר בידי הקדושות, ובהתלהבות דקדושה קם וניגש האדמו"ר הזקן בדחילו ורחימו לעבר תנור האש שהיה בוער בפינת החדר! הנשים שהבחינו בכוננתו, מיד התקרבו בריצה אל אביהם הקדוש, והתחננו לפניו באומרם "אנו מבטיחות שיותר לא נלך אף פעם עם המטפחות האלו, אבל למה הרבי רוצה להשליך את המטפחות היקרות האלו לאש, הרי זה בכלל לא פאה, ואפילו אם הרבי רוצה להיות בטוח שלעולם לא נחשוב ללכת עם המטפחות הללו, מפני שגרמו למישהו לחשוב שהם פאה, אבל הרי אפשר להחזיר אותם אל התופרת, שהרי הם מאד יקרות, ועולות הון רב, ועדיין לא שילמו לתופרת את הכסף, ונשאר חוב גדול עבור המטפחות האלו, לכן לכל הפחות נחזיר אותם אל התופרת, שלא נפסיד גם אותם וגם כסף רב!".

אבל הרבי הקדוש הסביר להם בסבלנות ובנחת, שיבינו את הזכיה הנפלאה והתועלת העצומה שיזכו להרויח על ידי מעשה קדוש זה. וכך אמר להם במתק לשון קדשו: "שווה לי לשרוף אותם, למען ישמעו ויראו, וידעו כל הנשים והבנות, והנכדות הקטנות והגדולות, - שצריך להתרחק מכל חתיכה קטנה שדומה לפאה!, ומכל שערה וחוט אחד שיש בו דמיון מועט הנראה כעין צורת פאה!!!, ושיחקק היטב בזכרונם, ויקבע לדורי דורות, שהסבא השליך מטפחות יקרות לתוך האש, והיו צריכים להתייגע לשלם את החובות עבורם, אפילו שהם לא היו פאות, ואפילו לא פריזעט, או חתיכת שפיצל, אלא הם היו ממש מטפחות, עם כל זאת שרף אותם באש, היות והיה בהם חבלים, שגרמו לאדם אחד, שיחשוב רגע אחד, שהם עשויים מפאה!, על ידי זה תזכרו היטב כל ימי חייכם, אתם וזרעכם אחריכם, שאביכם שרף באש דבר העולה ממון רב, מפני שחשש שהוא דומה לפאה!, ועל ידי זה לא יהיה לכם הווא אמינא לחבוש חתיכה קטנה של דבר הדומה לפאה!, ואפילו

כ"ק מרד אדמו"ר מקרעטשניף - רד"קובת שלישי"א
נכד כ"ק מרד הרד"ק רבי אליעזר זאב מקרעטשניף זצוק"ל
אינר ישרף את הטשפתה בעצמו שגורמה לאחד למעוה ולחשוב שרד"א פארוז

לא יהיה לכם נסיון ללבוש קצה של חוט אחד שיש בו טיפת
דמיון רחוק לפאה"!.
.

בסיימו את דבריו הנוראים, ניגש בשמחה של מצוה עצומה,
ובהתלהבות קודש, ולעיני כולם השליך את מטפחות הצמר היקרות
אל תוך התנור הבוער! ורק לאחר מכן הרשה לנסוע לחתונה.

ואז יצאו כל הנוכחות מחדרו הקדוש, ובליבם נחקק המעמד
הנורא של יהודי אמיתי העובד את בוראו באמת, שמצד אחד כולו
היה חדור בפחד, ומורא, וצער רב, על האפשרות לבוא לידי טעות
כזו!, שיחשבו על אחת מזרעו שהיא הולכת עם חוט אחד של דבר
הדומה לפאה"!, ומצד שני היה מלא שמחה עצומה על ההזדמנות
להקריב קרבן יקר על מזבח הקדושה והצניעות!, אשר כל הכסף
והזהב שבעולם, אינו שווה לרגע אחד ולפעולה אחת, שזוכים לעשות
בה נחת רוח להשי"ת!!!.

עובדא נוראה זו סופרה על ידי רבים מנכדיה ששמעו את הסיפור
הזה, מפי זקנתם הרבנית הצדקנית מנדבורנה ע"ה, - אשת חבר
הרה"ק ר' חיים מרדכי מנדבורנה זי"ע בת הרה"ק האדמו"ר הזקן
מקרעטשניף זי"ע, שהיתה נוכחת במעמד זה, וסיפרה פעמים רבות
את הסיפור הנורא הזה!.

"נשים תמימות לא מבינות את חומר הענין, אפילו נשים של
אברכים חשובים, נכשלים באיסור זה רה"ל!"

כ"ק מרן אדמו"ר מקרעמשניף קרית גת שליט"א
"מוכרחים לדבר מהאיסור של הפאות, ולהזהיר הגדולים על
הקטנים, שכולם ידעו שזו רעה גדולה!"

קרעטשניף קרית גת

ב"ק אדמו"ר מקרית גת שליט"א
בן ב"ק אדמו"ר רבי דוד משה מקרעטשניף זי"ע

קטעים מתוך דברות קודש, חוצבים להבות אש,
שנאמרו כליל שבת קודש בשלח תשנ"ד

למה מולזלים בדברי הרה"ק מצאנו זי"ע

"מוכרחים לדבר מהאיסור של הפאות ולהזהיר הגדולים על
הקטנים, שכולם ידעו שזו רעה גדולה, המספחת הממארת הזאת
ללכת עם הפאות, נשים תמימות לא מבינות את חומר הענין, נשים
של אברכים חשובים, הבאות מבתי נאים, (פון חשוב'ע יונגעלייט,
פון די שיינע שטוב'ער), ועם כל זאת נכשלים באיסור זה רח"ל.

אני אומר לכם דברים של טעם, ואתם...

והרי הרה"ק מצאנו היה שר התורה! גאון עולם! [ופנה אדמו"ר
שליט"א אל הנוכחים בשאלה, באומרו בתמיהה] איך פארשטיי נישט,
דער צאנזער רב איז עפעס גיווען - חס ושלום - נאר א קליינע חיידר
יונגעל?, למה מולזלים בדבריו כל כך?, כולם צריכים לדעת שזה
איסור גמור!. אני אומר לכם דברים של טעם, ואתם אומרים לי מן
השמים ירחמו!?!

"למה אחרים צריכים לסבול?, וכי בגלל שיש נשים
 שאינם מסוגלות להיגמל מההרגל הקלוקל הזה,
 לכן אנשים צריכים לסבול!?"

כ"ק מרן אדמו"ר מקרעטשניף קרית גת שליט"א
 "אף פעם לא היה מראה הפאה כמו היום!
 בימינו אין שום הבדל בין השער לפאה!
 פריצות כזאת עוד לא היתה מעולם!"

אף פעם לא היו פאות שנראות ממש כשיער כמו היום!

הפירצה הנוראה הזו של הפאות, לא היתה בממדים כאלה מאז היות יהודה לגוי, עד לפני מאה שנה לא היו הפאות באופן שדומה ממש לשיער, אפילו לפני חמשים שנה לא היו הפאות באופן כזה, כי מראה שער הפאות באופן כזה כמו בימינו, לא היה מעולם, לא בגליציה, לא בפולין, ולא בהונגריה, ולא בשום מדינה.

הייתי באמריקה, ה' ישמרנו ויצילנו ממה שהולך שם, ממש לא רואים שום הבדל בין אשה חרדית בת ישראל כשרה, להבדיל בין ה"שיקצה" הנכרית רח"ל, אפילו כשרואים אשה הולכת עם ילדים עם פאות מסולסלות, עדיין מסתפקים האם זו אמו החרדית מנשות ישראל, או שזו "ביבי סיטר" מבנות הגויים ששומרת על הילדים!, ממש אין שום הבדל בין השער לפאה!! פריצות כזאת עוד לא היתה מעולם.!

איזה היתר יש לַעַר אנשים אחרים ברחוב?!

אם אדם אין לו כח לעמוד נגד היצר, והיצר מכשילו בעל כרחו, לעשות עבירה, שיעשה את זה לכל הפחות בביתו בצניעה, אבל למה אחרים צריכים לסבול?, איזה היתר יש לצאת עם זה לרחוב?.

וכי בגלל שיש נשים שאינם מסוגלות להיגמל מההרגל הקלוקל הזה, לכן אנשים צריכים לסבול?. ועוד בסוף נגרם שעוד יאמרו הותר הדבר, ואומרים, ראו! כולם הולכים כך, סימן שזה מותר. ויש רבניות שהם גורמות ממש להחטיא את הרבים, לא די שהם עוברים על האיסור החמור של הפאה, הם עוד מקלקלים אחרים, הם בכלל חוטא ומחטיא את הרבים, שכתוב על זה דבר נורא בחז"ל (כאבות פ"ה משנה כ"ב), מי שאינו יכול להתאפק, אבל שלכל הפחות שלא יהיה בגדר חוטא ומחטיא.!

[וכמו שכותב הגאון הקדוש רבי אברהם פלאג'י זצוק"ל בספר "ברך את אברהם" פרשת בחוקתי: "כל ראש לחלי להביא לידי הרהורים רעים היינו ענין פאה נכרית!, תהלה לה' יתברך בגבולינו לא נמצא ולא ימצא כזאת בישראל, ויתמרמר האדם ויבכה האיש אשר נגע יראת אלקים בלבו, מראות ברע אשר על האדם, דפשתה המספחת בערי אדום להיות יוצאות הנשים בפאה נכרית, כי הוא עון פלילי, ודבר זה הוא גורם רעה לעשות להרבות זמה בעולם" עד כאן לשונו הקדוש. והובאו דבריו גם בשו"ת הסבא קדישא מהרש"א אלפנדרי זי"ע סימן א'].

גם רבניות גדולות יכולות להיות מחטיאות את הרבים!

בזמנינו רואים לפעמים שהיצר הרע מתגבר ביותר, אפילו אצל תלמידי חכמים וצדיקים גדולים, שנשותיהם הולכות עם הפאות ומכשילים את הרבים רחמנא לצלן, וישנם כאלו רבניות שהיצר אינו מניח לנפשם כלל, והם עושות כל מה שלבם חפץ, ואין בעליהם מוכיחים אותם על זה, ומניחים להם ללכת אפילו באופן שלכולי עלמא גובל עם חסרון צניעות משווע, ואח"כ כשאומרים לאשה למה אינך מסירה את הפאה, מיד מתרצת את עצמה שהרי גם רבי פלוני פרוץ בזה!.

המקור של הפאה הוא להיראות יפה ברחוב לאחרים!

האמת היא שהמקור של כל הפאות הוא רק פריצות, שרוצים למצוא חן בעיני אחרים, רוצים להיראות יפה ברחוב יותר ממה שהיא, אבל לקבל את החן האמיתי, במקום שצריך אותו באמת, ובאופן שצריך אותו באמת, זוכים דווקא אם הולכים עם מטפחת, רק אז עוזר השי"ת שיקויים בהם הברכה של ונמצא חן בעיני אלוקים ואדם, ולא כאשר הולכים בדרכים אסורות, לצאת לרחוב באופן שיכול למצוא חן בעיני אנשים אחרים רח"ל.

מדוע רק כשמגיעים לרצון ה' אז מתפעלים מ"ממה יאמרו"!
השבוע היה כאן אדם אחד עם בנו שאינו רוצה ללכת עם כיפה, ונסיתי לשכנע אותו שיחוס על כבוד אביו ועל כבוד המשפחה וילך עם כיפה, אפילו אם אינו סובר כך, ענה לי, "אם אני לא אוחז מללכת עם כיפה, בשביל אחרים אני לא ישנה את דעתי!" - לגבי הדברים של היצר הרע, אז פתאום נהיה כל אחד מקורי ואמיתי, ואינו משנה דעתו בגלל מה שיאמרו אחרים, אבל כשזה מגיע למשהו שקשור לרצון ה', אז שוכחים מהכל!; אז כבר לא מקוריים, ולא אמיתיים, ומגיעים עם כל מיני תירוצים, שאי אפשר לעשות כך, מפני מה יאמרו, ומפני דעת החברה, והמשפחה, וכדומה!.

שומעים הרבה אסונות וצריך להתבונן אולי זה בגללי!
שומעים לא עלינו כך כך הרבה אסונות, שומעים על אברכים חשובים שנפטרים לא עלינו, והשאירו אחריהם משפחות יתומים, ואין איש שם על לב, בשל מה הצרה הזאת, מה חרי האף הגדול הזה, כל אחד, כל זמן שזה לא נוגע אליו, הוא מתהלך רגוע ואינו חושב להרהר בתשובה, בשל מה באה עלינו הגזירה הזאת!?! - וכי יש לך ביטוח חיים?, וכי רק כשזה יגיע אליו אז הוא יזכר?!.

ע"י הסרת הפאה יכולים לזכות לבנים טובים!
רק ע"י ההקפדה על עניני הצניעות והסרת הפאה, יכולים לזכות לבנים יראי ה'. ומה שרואים שאפילו אלו שהולכים עם הפאות, עם כל זאת יש להם בנים טובים יראי ה', צריך לדעת שהסטרא אחרא והיצר הרע יכול להראות גם את הדבר הזה, יש לו כח להראות אפילו דבר כזה, אבל זה הכל מכוחו, וזה עצמו חלק מן הנסיון, אבל בוודאי שהרוצה לזכות לבנים יראי ה' באמת מצד הקדושה, צריך דבר ראשון להקפיד בכל כוחו על הצניעות.

כ"ק אאמו"ר הרה"ק [ר' דוד משה מקרעטשניף] זצוקלה"ה, ענה פעם לאדם אחד, על ענין מסויים שהלה הביא ראיה מאדם אחר, שעל אף שזלזל בדבר מסויים עם כל זאת נשמר בשאר הענינים בדרך התורה, וכי אם אדם יקפוץ מבנין של שמונה קומות וישאר בחיים, בגלל זה גם אתה תעשה כמוהו?, וכי מי יכניס את עצמו בסכנה כזו! וכן כאן, מי מוכן להיכנס לסכנה גדולה כזו?, מה לכם ולצרה הזאת?.

אפילו למדנים עדיין אדוקים בעבודה זרה של הפאות!

העבודה זרה של ימינו היא הפאות, ישנם בני אדם הפוסחים על שני הסעיפים, כשבאים לפתח בית המדרש הם קופצים ולומדים ומתפללים בהתלהבות ובכוונה כראוי וכנכון, אבל כשמגיעים לפתח עבודה זרה - כלומר פתח הבית שאינו נשמר בצניעות כראוי - הם לא יכולים לעמוד בתוקף ולעצור את עצמם, היצר הרע בוער בקרבם כתנור בוער, ואינו מניח להם לתקן את זה, הם לא יכולים להתגבר עליו בענין זה, והם אדוקים בעבודה זרה זו של פאות, היצר הרע שולט עליהם בענין זה שלטון בלי מצרים ומפריעים!, ואין איש שם על לב!.

לבישת מטפחת גורמת קירוב הנאולה!

הנגע הזה של הפיאות מביא את כל הצרות, ואריכות הגלות המר הזה, כי כמו שאז בימי צאתנו מארץ מצרים נגאלו אבותינו בזכות שלא שינו את לבושם, כך גם כל הגאולה העתידה לבוא, תלויה בזה שלא ישנו את המלבושים, אלא ילכו בכסוי ראש כמו שהלכו אבותינו ואבות אבותינו כדת התורה הקדושה.

[וכמו שכתב בשו"ת תשובה מאהבה סימן מ"ח: "אין זה מדרכי הצניעות, ולא בשביל נשים כאלו נגאלו אבותינו ממצרים, והן הנה

כ"ק מורן אדמו"ר מקרעטשניף קרית גת שליט"א
 "מה לכם ולצרה הזאת?! מי שנכשל עדיין יכול לתקן!
 ובזכות זה נגאל במהרה!"

בעוכרינו להאריך גלותינו". עד כאן לשון קדשו. והוזכרו דבריו בשו"ת מהרי"ץ דושינסקיא, ומהרש"א אלפנדרי, ועוד].

מי שנכשל רחמנא לצלן עדיין יכול לתקן, והדבר הראשון הנדרש ממנו, הוא כמובן מיד להסיר את הפאה כדי לא להיכשל הלאה ח"ו. כי זה הגורם לעיכוב הגאולה, ובזכות שלא שינו לבושם נגאלו אבותינו, וכך אנו נגאל במהרה בזכות זה!.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א מקרית גת, סיפר גם כן לאחר מכן את הסיפור שסיפרה זקנתו הרבנית מנדבורנה ע"ה, אשת חבר זקנו הרה"ק ר' חיים מרדכי מנדבורנה זצוק"ל, שגם הוא שמע את הסיפור הנורא הזה מפיה כמה וכמה פעמים! כפי שהובא לעיל בתחילת מערכת "קרעטשניף"].

"מה אתה רוצה ממני? תפנה אליו יתברך!"

בחור חשוב אחד, נהיה ממקורביו של כ"ק אדמו"ר מקרית גת שליט"א, אשר דרכו בקודש להוכיח בגלוי על פרצת הפאה, ולא להסתיר את האמת בדיבורי חנופה, כאילו כל האיסור הוא רק על פאה פלונית או אחרת, אלא דרכו לומר את כל האמת בבהירות, שאכן ידעו כולם מה היא דעת רבותינו הקדושים זי"ע בקשר לכיסוי הראש כרצון הש"י.

במשך השנים הוא עיני הבחור, בשומעו מפי רבו פעמים רבות, את דעת התורה בקשר למצות כיסוי הראש, עד שהבין הבחור שאכן פאה ברשות הרבים הרי היא ממש כמו גילוי שיער רחמנא לצלן. וכמובן שממילא ביקש הבחור מהוריו, שכאשר מציעים עבורו הצעות שידוכים, יאמרו בפירוש שהוא חפץ שזוגתו תלך עם מטפחת כרצון הש"י, ולא יעלימו את הדבר כלל.

אבל הוריו של הבחור, חששו מאד מה יאמרו הבריות, ומה יהיה עם מציאת השידוך, שהרי עדיין לא נהוג במשפחתו לכסות את הראש

רק עם מטפחת, וממילא דאגו ההורים מאד שהדבר לא יפריע למציאת השידוך האמיתי.

נכנס האב הדואג אל כ"ק האדמו"ר מקרית גת שליט"א, ובמשך זמן רב ביקש על נפשו מאת האדמו"ר, ותינה לפניו את גודל צערם וכאב לבו, על שהכניס במוחו של בנו את ההכרה שאסור לצאת עם פאה לרשות הרבים, וסיפר את גודל דאגתו מה יאמרו הבריות, הרי זה לא נורמלי, ובכלל לא מקובל ונהוג אצלינו, והרי כל כך הרבה משפחות של גדולים וטובים הולכות עדיין עם פאה. וכך האריך להסביר מפני מה לדעתו, יש לאדמו"ר להפסיק לדבר מהאיסור הזה, ואדרבה, מוטל על האדמו"ר לשכנע את הבחור לוותר על דרישתו, ולהסכים אל כל שידוך, אפילו אם לא תכסה את ראשה עם מטפחת בלבד כרצון הש"י.

במשך כל אותה שעה שתק כ"ק אדמו"ר מקרית גת שליט"א, ולא ענה מאומה לכל דברי האב. משסיים הלה את דבריו, אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א בניחותא: "אתה צודק בכל דבריך"!!!.

אך לאחר מכן הוסיף כ"ק אדמו"ר שליט"א ואמר: "אבל מה הינך רוצה ממני"?!. והרים אצבעו כלפי מעלה, ואמר: "תפנה אליו!" - היינו, אל הקדוש ברוך הוא, אבינו שבשמים, - "הוא זה שאסר! לא אני"!.!

וסיים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, בדברי חיזוק להרגיע את האב הדואג, באומרו: הרי כתוב אין אדם שומע לי ומפסיד, ויסוד זה יודע כל יהודי מאמין, וגם אתה מאמין בזה, שכאשר נמנעים מדבר מסויים, מחמת שחפצים לעשות נחת רוח להשם יתברך בשלימות, אזי לא יתכן שיפסידו עבור זה שום דבר בעולם. כי לא יתכן שהש"י ימנע מהאדם, אפילו דבר קטן שבקטנים, מחמת שהוא חושש שמא אין רצון הש"י בזה. ואם דבר זה היה מוכן משמים עבור אדם זה,

כ"ק מרן אדמו"ר מקרעטשנה - קרית גת שליט"א

"אתה צודק ככל דברוך!"

"אבל מה אתה רוצה ממני? תפנה אליו!"

(-אל הקב"ה) "הוא זה שאסרו לא אני!"

אזי בוודאי האדם לא יפסיד אותו, בגלל שהוא מנע את עצמו מדבר מסוים, בשביל לקיים את רצון הש"י כראוי בשלימות!.

כה האריך כ"ק מרן אדמו"ר מקרית גת שליט"א, להרגיע ולעודד את אבי הבחור, עד שהתמלא האב ברגשי אמונה ובטחון בה' הטוב, אשר בוודאי אף אחד לא יפסיד עבור קיום רצונו יתברך, וכך יצא האב מחדר כ"ק אדמו"ר שליט"א, בשמחה ובטוב לבב, בלב שקט ורגוע, סמוך ובטוח על רצון הבורא יתברך, המנהיג עולמו בחסד ובריותיו ברחמים, ומתוך אמונה בהירה במאמר הכתוב "דורשי ה' לא יחסרו כל טוב".

ואכן בדרך שהאדם רוצה לילך, מוליכין אותו משמים, וזכה הבחור שזימן לו הש"י שידוך הגון, עם בת ישראל כשרה וצנועה, אשר הסכימה בשמחה ובחפץ לב, לכסות את ראשה עם מטפחת כרצון הש"י, וכך זכו לבנות את ביתם מתוך אושר ושמחה אמיתית, כאשר ברכת ה' מלווה את דרכם, והשכינה שרויה בביתם, בזכות התבטלותם אל רצון הש"י כראוי וכיאות.

כ"ק מרן אדמו"ר רבי אהרן ראטה זצוק"ל
בעל "שומר אמונים" ו"טהרת הקודש"

כותב בצוואתו הקדושה: "אל כל היהודים שהפצים לשמוע בקולו!"
"יעדע אשה זאל חס ושלום, גאר נישט מוקיל זיין קיין שום קולא
כל דהוא!... אין שייטלען טראגין אפילו איין טראפ האר!"

שומר אמונים בערגסאז

הרה"ק ר' אהרן ראטה מבערגסאז זי"ע בעל "שומר אמונים" ו"טהרת הקודש", כתב בצוואתו הקדושה בזה הלשון (מתורגם מאידיש):

"הנני מבקש מכל הנשים והבנות של הילדים שלי שיחיו, ושל התלמידים שלי שיחיו, וגם מהיהודים אחרים שחפצים לשמוע בקולי! (אויך אנדערע יודין וואס ווילן אונז פאלגין)..."

סמוך אל הדור החשוך והעני הזה התחילו לפרוץ את הגדר, (נאנט צו דעם פינצטערין ארעם דור, האט מען אנגעהויבן פורץ גדר צו זיין!...) והתחילו לשאת פאה נכרית - "און שייטלען טראגין"... ומאז והלאה המשיכה ההתדרדרות לרדת בתכלית הירידה בעוונותינו הרבים.

הצדיק הקדוש ר' פנחס קאריצער אמר כך: כאשר משיח יבוא אזי יראו שהגאולה היתה תלויה ועומדת עבור שערה אחת!, ובגוף כתב יד כתוב, שהכוונה היא באמת על ענין השערות שהנשים מקילות רחמנא לצלן. ואם כן כעת בניי המתוקים, איזה פנים יהיה

"סמוך אל הדור החשוך והעני הזה, התחילו לפרוץ את הגדר,
והתחילו לשאת פאה נכרית, ומאז והלאה המשיכה ההתדרדרות
לרדת בתכלית הירידה!"

כ"ק מרן אדמו"ר מבערנסאז שומר אמונים שליט"א
בן מרן הרה"ק בעל "שומר אמונים" וצוק"ל
שכותב: "תמסרו נפשכם מאד מאד על צניעות בני ביתכם, כי בלי ספק
שכל הצרות הצוררות, נצמחים אודות הפריצות שמדור!"

לכם לפני משיח צדקיננו, כאשר כל האבות והאמהות וכל הנשים הצדקניות יבואו יחד עם משיח, ויראו שאתם עיכבתם את הגאולה רח"ל, לאן יזרקו ויוליכו אתכם!?

על כן אני מבקש שכל אשה, חס ושלום, לא תקיל שום קולא כל דהוא... בלבישת פאה, אפילו שערה אחת!. (יעדע אשה זאל חס ושלום, גאר נישט מקיל זיין קיין שום קולא כל דהוא אין... שייטלען טראגין, אפילו איין טראפ האר!)"... ושיהיה לכל אחד מסירות נפש על כל הגדרים וסייגים של קדושה, הן מצדו הן מצד אשתו ובניו, שלא ילכו עם... פאה!. "נישט גיין אין קיין... שייטלען!!!".

עד כאן לשונו הקדוש של בעל "שומר אמונים" זי"ע, בצוואתו הקדושה.

האם יש לכם תשובה ברורה מהיכן נצמחים "כל הצרות"??!

בימינו כולם תמהים ומחפשים את התשובה לפלא הנורא, מה היא הסיבה לצרות הנוראות שבדורנו, וכידוע דבר זה אינו נותן מנוח לכל מי שבעל נפש הוא, אשר יש לו לב יהודי, ורצונו למלאות את רצון אבינו שבשמים כראוי, אזי בוודאי הוא חפץ לדעת מה היא הסיבה הברורה הגורמת לכל הצרות הנוראות הנשמעות בדורות אלה?.

על זה משיב הרה"ק בעל שומר אמונים זי"ע בבהירות "בלי ספק"!.!

וזה לשונו הטהור: "תמסרו נפשכם מאד מאד על צניעות בני ביתכם, כי בלי ספק שכל הצרות הצרורות, נצמחים אודות הפריצות שבדור בעוונותינו הרבים".

כ"ק מרן אדמו"ר מבערגסאז – שומר אמונים שליט"א
 בן כ"ק מרן הרה"ק בעל "שומר אמונים" וצוק"ל
 אשר כותב בצוואתו הקדושה [מתורגם מלשונו הסהור באידיש]
 "אני מבקש שכל אשה, חם ושלום, לא תקיל שום קולא כל דהוא,
 בלבישת פאה, אפילו שערה אחת ושיהיה לכל אחד מסירות נפש
 על כל הגדרים וסייגים של קדושה, הן מצדו הן מצד אשתו!"

מה עשה הרה"ק בעל שומר אמונים לפני תקיעת שופר!?

ונציין כאן דבר נורא שהיה בראש השנה תש"ו בבית מדרשו של כ"ק הרה"ק רבי אהרן ראטה זי"ע בירושלים עיה"ק, לפני תקיעת שופר, ציוה לקרב את הבימה סמוך לעזרת נשים, שישמעו הנשים את הדרשה קודם תקיעת שופר, ודיבר אליהם בענין צניעות כיסוי הראש והמלבוסים, ובאמצע הדרשה התחיל לבכות במר נפשו, ולהפציר מהנשים הצדקניות שבעזרת נשים, שימסרו נפשם ללכת בבגדי הצניעות, ואמר בזה הלשון: אני אומר זאת ליד הספר תורה הקדושה, ובטוח אני שאם היה צניעות בכללות העולם, אז בוודאי לא היו הצרות והגזירות האיומות ונוראות, שנעשו על ידי הרשעים הדייטשן ימ"ש!. עד כאן לשונו הטהור.

וסיפר הרב החסיד מיקירי קרתא דשופריא רבי יואל סאמעט זצ"ל, שהיה נוכח במעמד נורא זה, וסיפר שבכל העזרת נשים נכחו באותה שעה פחות מעשרה נשים!, והיה המראה נורא ומזעזע ביותר, לראות איך קודש הקדשים! ביום הקדוש ראש השנה!, לאחר עבודתו הנוראה בתפילת שחרית שהיתה למעלה מגדר אנוש!, עמד באותם רגעים נעלים וגבוהים, כאשר הוא עומד לגשת לתקיעת שופר!, ולמלכויות זכרונות שופרות!, ובמעמד החבריא הקדושה, שביניהם היו קדושים וטהורים, כמו הרה"צ ר' חיים הערש אייזנבך זי"ע, והרה"צ ר' ברוך יצחק פריינד זי"ע, ועוד יהודים קדושים, שהשיגו את עוצם יקרת כל רגע ורגע מהרגעים הנעלים הללו, לאחר כל חודש אלול מלא ביגיעה נוראה כדרכם של חסידי קמאי.

ולאחר כל זאת, עזב רבינו הקדוש והטהור את דביקותו העצומה בעולמות העליונים, ואת המדריגות המופשטות בעניני תקיעת שופר, ולא עורר בדרשתו על התעלות בתפלה ביגיעות ומסירות נפש וכדומה, ועל שאר המדריגות הגבוהות ברוחניות, ועל השגות טמירות

ונשגבות ב"תמליכוני עליכם", אלא המתין שידחפו את הבימה לכיוון העזרת הנשים, ושם עמד והתחנן בפני הנשים המעטות שנכחו שם, ובבכיות ותחנונים ביקש מהם שיבטיחו לו בפה מלא, שהם יזהרו בצניעות כיסוי הראש והמלבושים כפי תקנותיו, ועד שלא שמע שהם מבטיחות ומקבלות על עצמם פה אחד, לא אז מתחנוניו לפניהם!.

רק לאחר ששמע אותם אומרות בפה מלא, שהם מקבלות על עצמם להיזהר בכל מלבושי הצניעות, אמר בשמחה, שכעת יש לו עם מה לגשת לתקיעת שופר, כי בזכות זו, שנשים כשרות מישראל, מתחזקות בענין הצניעות, יש בכח הזכות הזו, לפעול עבור כל ישראל שנה טובה ומתוקה, וישועות רבות ברוחניות ובגשמיות.

עובדות נפלאות מחותנו זקנו של הרה"ק בעל שומר אמונים זי"ע

כ"ק הרה"ק בעל שומר אמונים זי"ע, היה חתן הרה"צ ר' יצחק כץ זי"ע, שהיה חתן הרה"ק ר' ישראל חיים ברוין זי"ע, רב בית המדרש "ארץ ישראל שטיבעל" בעיר בודאפעסט, שהיה צדיק מפורסם בהונגריה. [והרה"ק בעל שומר אמונים זי"ע, מזכירו בספרו טהרת הקודש מאמר שמירת הברית פרק ז', בזה הלשון ו"מובא בצוואת חמי זקיני הרה"צ ר' ישראל חיים ז"ל" עיין שם].

שריפת הפאות בתנור!

סיפרה הרבנית ע"ה אשת מרן הרה"ק זי"ע בעל שומר אמונים, [שהיתה בת בתו של הרה"ק ר' ישראל חיים ברוין זי"ע], שכאשר היה בא זקנה הרב הקדוש רבי ישראל חיים זי"ע לאיזה עיר או כפר, לא רצה להיכנס לבית המדרש להתפלל, ולקבל אנשים כנהוג, עד שהלך הראש הקהל או השמש, מבית לבית, ואספו וקבצו את כל

מחזק ומעודד תמיד את העסקנים המזוכים את הרבים
 בקיום מצוה קדושה זו, ומפליג גדול זכותם ושכרם הרב!

כ"ק מרן אדמו"ר משומרי אמונים שליט"א
 נכד הרה"ק ר' ישראל חיים ברוין וצוק"ל
 שאסף את כל הפאות שבבל עיר, ושרפם בעצמו בתנור!
 ופעם לאחר הדרשה, הסירו ששים נשים את הפאות, והדליק הרה"ק
 מדורה גדולה, וזרקם לשם!
 ועשה רקידת עם בעליהם של הנשים שהסירו את הפאות!
 "זהו מרקדים ואמרים פטוקי הלל!"

השייטלעך [הפאות], ושרפם הרב הקדוש בתנור, ורק אחר כך הסכים להיכנס אל בית המדרש!.

פרי עין אבות עמוד קמ"ב אות כ"ז

נמנע מקבלת פדיונות מנשים שהלכו עם פאה

כאשר שמע על אחד מחתניו, שהיה גם כן צדיק מפורסם והיה מקבל פדיונות, ושמע הרב הקדוש רבי ישראל חיים ברוין זי"ע שהוא מקבל פדיונות גם מנשים שהולכות עם "שייטלעך" - פאות, לא רצה לדבר עמו כל אותו הזמן, עד שיפסיק לקבל מהם פדיונות.

שם אות ט"ח

רקידה גדולה סביב ה"הדלקה" של ששים פאות!

פעם אחת אמר הרה"ק ר' ישראל חיים ברוין זי"ע דרשה התעוררות ב"ניי-פעסט" אודות הפאות [שייטלעך], ולאחר הדרשה הסירו ששים נשים את השייטלעך - הפאות - שלהם, ונתנו אותם לבעליהם, והם נתנו אותם אל הרב הקדוש זי"ע, ועשה הרב הקדוש מדורה גדולה וזרקם לשם, והרב הקדוש עשה רקידה גדולה עם בעליהם של הנשים שהסירו את הפאות, והיו מרקדים ואומרים פסוקי הלל!.

פרי עין אבות עמוד קמ"א אות כ"ד ממוה"ר רבי יהונתן שווארץ בשם הרה"צ רבי יודא לייב ברוין זצ"ל

כ"ק מרן אדמו"ר מטולדות אהרן זצוק"ל
"הצניעות גורמת אריכות ימים!"
"דאם צניעות איז גורם אריכות ימים!"

תולדות אהרן

מדברי כ"ק אדמו"ר הגה"ק
 מרן רבינו אברהם יצחק קאהן וצוקללה"ה מתולדות
 אהרן בעל "דברי אמונה"
 ביום ד' פרשת וארא תשמ"ז באסיפת התעוררות שעל
 ידי התאחדות האנרכים דסאטמאר בווייליאמסבורג

הצניעות גורמת אריכות ימים!

בספר מגיד דבריו ליעקב מביא על הפסוק "צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים", שהיה אדם אחד שהילדים שלו - לא עלינו - לא החזיקו מעמד, ונסתלקו בצעירותם, ואמרו צדיקים שהגורם לדבר הוא מפני שהאשה בבית זה לא היתה הולכת בצניעות, מפני שהצניעות גורמת אריכות ימים! (דאס צניעות איז גורם אריכות ימים!), ולפי זה הוא מפרש את הפסוק "צאי לך בעקבי הצאן", - כאשר ילכו בצניעות, אז תזכו "ורעי את גדיותיך!", יזכו לגדל את הילדים!.

לרבינו הקדוש מסאטמאר זי"ע

יש חשבון מיוחד להיטיב עם הנשים שמסירות את
 הפאה, כאשר יש עדיין נשים שהולכות עם פאה!

נזכרתי היום במעשה שהיה כאשר רבינו הקדוש [מסאטמאר] זכותו יגן עלינו, הגיע מקראלי לסאטמאר, אזי הוא התייגע מאד הרבה להנהיג את הצניעות בסאטמאר, הוא התחיל לעסוק בענין

ע"ה האט אנגעהויבן טאזן זענן שיימעלדן. ס'קיים זין די תקנות פון דעם רעכץ אויסצושטעלן, דעם שיימעלדן.
 ע"ה האט זיך זייער פארליינט איין צובריינגען צייערדיג!

כ"ק סוף אדמו"ר מוהללות אהרן זצוק"ל
 בעל "דברי אבינו"
 זכורני מרבית'ס זיינע דעמ' מקראלי לאהמטא, דאז חתונע מאד הרבה שיעורו את האהבה!
 (וועטנים לעזה. כ"ק סוף אדמו"ר רבי יעקב משהווערמאסן זצוק"ל, ויהללוטא כ"ק סוף אדמו"ר מאהמטא שליטא)

הפאות, [האט ער זיך זייער פארלייגט אריינצוברענגען צניעות, ער האט אנגעהויבן טוהן וועגן שייטלעך!] ואמר אז רבינו הקדוש זי"ע, שהנשים הראשונות שיתנהגו בצניעות, אזי הוא יחשיב אותם באופן מיוחד, ויהיה לו עמהם חשבון מיוחד!, [ער וועט מיט זיי האבן אן עקסטערען חשבון!], - כלומר חשיבות מיוחדת].

מופת נורא שהתרחש בזכות שהאשה הסירה את הפאה!

אני הייתי אז נוכח בשיעור שהרבי זי"ע לימד [את הבחורים בישיבה], ובאמצע השיעור נכנסה אשה ובכתה הרבה בבכיות נוראות, ואמרה לרבינו זי"ע, [על בתה], "היא הייתה מהנשים הראשונות שהתחילו לשמור ולקיים את התקנות של הרבי להסיר את הפאה! [-בלשונו המהור: מקיים זיין די תקנות פון דעם רעב'ן, אויסצומוהן דעם שייטל"], ועכשיו שוכב כעת הילד שלה במצב מאד מסוכן!!!, רבינו זי"ע הניח את ראשו על השולחן והיה מאד שקוע במחשבותיו הקדושות, וכך שהה זמן מה, ותוך זמן מועט היה לה ישועה! [בלשונו הטהור: ביז געציילטע מינוטן האט זי געהאט א ישועה!!!].

רבינו זי"ע היה מקבל הרבה חיות כאשר הוא היה שומע שהוא הצליח לפעול באיזה בית בעניני צניעות!, הדבר הזה היה נוגע לו בנפשו! עס איז אים געגאנגען בנפשו! הוא תמיד דיבר מזה! צניעות היא יסוד גדול באידישקייט, שבזכותה זוכים לגדל דורות יראים ושלמים! ובזכותה זוכים שהילדים יהיו בריאים!, אצלינו היהודים מחשיבים כל אשה כפי מה שהיא הולכת יותר בצניעות, אני לא מדבר מהסרת הפאות הארוכות!, איך רעד שוין נישט פון די לאנגע שייטלעך!!! ... אלא אפילו סתם פאות!!!, אפילו סתם שייטלעך!!! ... אני זוכר היאך רבינו הקדוש זכותו יגן עלינו התייגע בסאטמאר מאד

"רבינו זי"ע היה מקבל הרבה דעות כאשר הוא היה שומע שהוא הצליח לפעול באיזה בית
בעינים אלו!"

כ"ק מרן אדמו"ר מתולדות אהרן זצוק"ל
בעל "דברי אמונה"
"הדבר הזה היה נוגע לו בנפשו"
עם איו אים נענאננען בנפשו הוא תמיד דיבר מזה!"

"איך רעד נישט פון די לאנגע שייטלעך! נאר אפילו סתם שייטלעך!"

כ"ק מרן אדמו"ר מתולדות אהרן וצוקל
בעל "דברי אמונה"
"אצלינו היהודים מחשיבים כל אשה כפי מה שהיא חולכת
בצניעות!"

"אנו לא מדבר מהמרת הפאות הארוכות, אלא אפילו סתם פאות!"

חזק נגד זה !!!, [ובלשונו הטהור: "איך געדענק ווי אזוי רביה"ק זי"ע, האט אין סאטמאר שטארק געארבעט דערקעגען!!!"].

אגרות דברי אמונה עמוד קפ"ח

והנה בענין המעלה והחשיבות של עשרה ראשונות, מובן לכל בר דעת, שתמיד שייך בחינה זו לפי ערך, שכל פעם שישנם עדיין במשפחה, או בקהילה, נשים שהולכות עם פאה, אזי כל אשה שמתגברת ומסירה את הפאה, אזי הפעולה שלה - לפי ערך - חשובה וחביבה בשמים הרבה יותר מזו שלאחריה, וכך תמיד, מחשיבים בשמים את זו שמקדימה, שהיא נחשבת ראשונה, לגבי כל הנשים האחרות שעדיין הולכות עם פאה, מפני שכל אשה שעדיין הולכת עם פאה, מוסיפה קושי לזו שמסירה את הפאה, וממילא לפום צערא אגרא, לכן כל מי שמקדימה, הרי היא זוכה ששכרה יגדל וירבה לאין שיעור.

"אוד נקרינק וואו אזוי רבנדיק זייט דאס אזוי
מאכטמאך שפאך געארבעט דערקעניין

בי"ק מרן אדמו"ר מתולדות אהרן זצוק"ל
בקהלת פני בי"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר שליט"א בירושלים עירידיק
"אזוי דער דיאך רבינו הקדוש זכותו ינו עליתי דחייגע מסאטמאר סאך דוק נגד דחיי"

"צניעות היא יסוד גדול ביהדות, שבזכותה זוכים לגדל הורות יראים
משלמים, ובזכותה זוכים שהילדים יהיו בריאים!"

כ"ק מרן אדמו"ר מתולדות אהרן זצוק"ל
בעל "דברי אמונה"

השער השלישי דעת גדולי יהדות ספרד

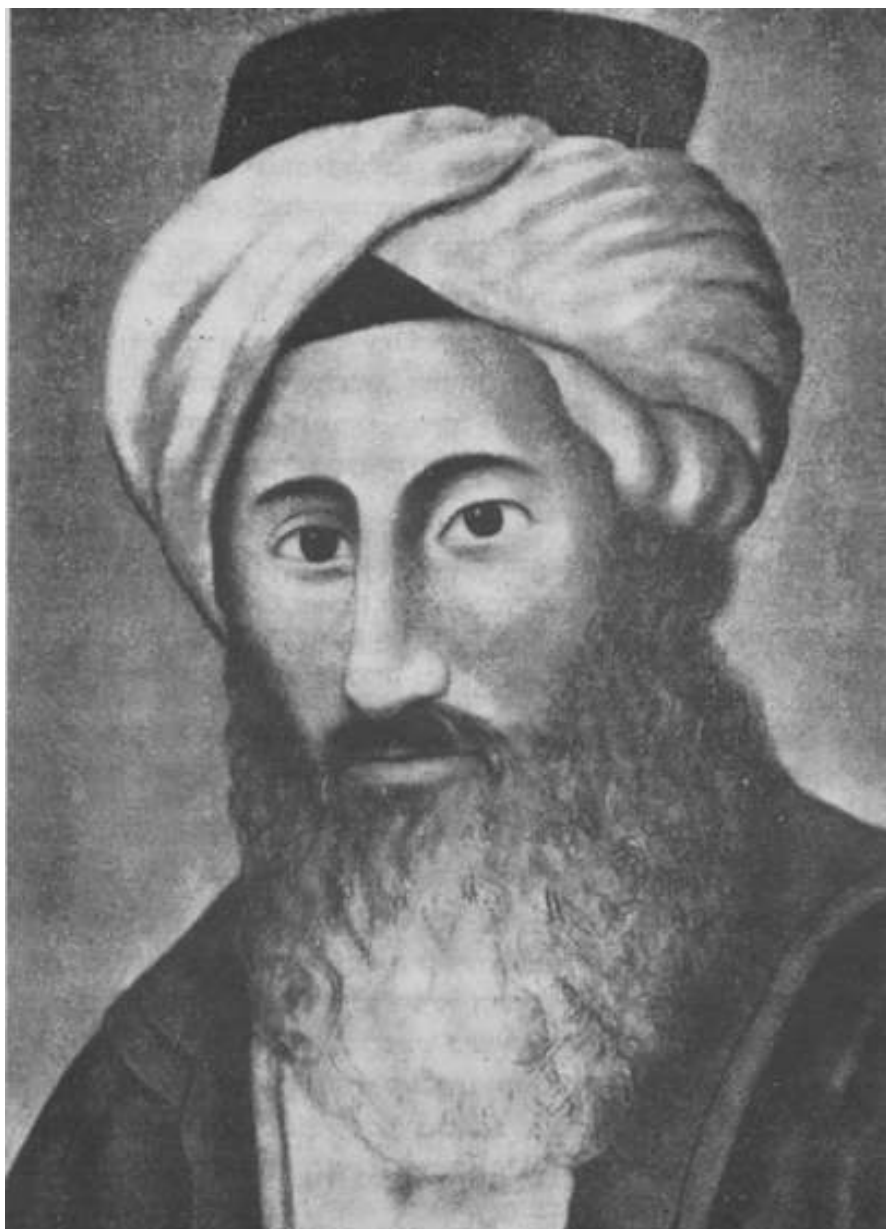
הגאון הקדוש מרן החיד"א זי"ע

צאי לך בעקבי הצאן!

**אשת מרן החיד"א זי"ע הלכה מכוסה רק עם מטפחת
בלבד!.**

ידוע עוצם הפלגת גדולת קדושת רבינו החיד"א זי"ע, אשר תהלתו היתה כפי רבותינו הקדושים גדולי הדורות זי"ע. רבינו הקדוש הרבי רבי אלימלך מליזענסק זי"ע אמר בזה הלשון: "שם באיטליה יש צדיק אחד גדול, אשר על ידי חיבוריו הטהורים מבטל כל ספרי מינות, ומי יתן והיה לבב כל ישראל לשקוד על דלתי ספרי החיד"א".!

וידוע שהגה"ק בעל "בני יששכר" מדינוב זי"ע, היה דבוק מאד בספרי החיד"א, ומרבה להביא בספריו הקדושים את דברי החיד"א פעמים רבות מאד! והפליג מאד בגודל קדושתו של מרן החיד"א, ובעוצם כחו הנשגב בעולמות העליונים, וכפי שכתב בעצמו בספרו "בני יששכר" (חדש תשרי, מאמר ד', גדולה תשובה, דרוש י"ד) "כתב הרב הגדול מר' חיד"א זללה"ה, ד' חילוקי כפרה אינם, רק להשב מיראה, אבל השב מאהבה אין צריך לד' חילוקי כפרה, רק מתכפר הכל בתשובה לבדה, כתב כן בשם גדולי

מרן הגאון הקדוש החיד"א זצוק"ל
פוסק בספריו הקדושים בשלשה מקומות שאסור!
ומציין לדברי היעב"ץ ש"הפליא לתמוה" על המתיר!
וש"דוחה דבריו" של המתיר!

הקדמונים". - ומוסיף הבני יששכר זי"ע - "ולא נודע לי מקומו איה, וסוגית הש"ס לא נודעו במסילות הללו, אבל כיון שפסק כן רב מובהק בדורו בבית דין של מטה, פוסקים כן להלכה בבית דין של מעלה!!! עכל"ק.

החיד"א מציין ש"הפליאו לתמוה" על מי שרוצה להתיר

פאה

מרן החיד"א זי"ע, בספרו "ברכי יוסף" או"ח סי' ש"ג סק"ב כתב: "ומה שהביא הא"ר משם השלטי גבורים דמתיר לנשואה לגלות פיאה נכרית, נעלם ממנו דהרב מהר"י קצינלבוניגן - הביאו הרב באר שבע - הפליא לתמוה על זה". [וכך כתב שם המהר"י קצינלבוניגן בין דברי קדשו על מי שרוצה להתיר פאה: "לא זה הדרך ולא זו העיר!, שהנחילו לנו אבותינו חכמי המשנה והגמרא והפוסקים ז"ל, מפני שהדבר פשוט הרבה יותר מביעתא בכותחא... בהכרח צריך אתה לומר דכשם דשיער עצמה הדבוק לבשרה ממש מכוסה תחת השבכה... כך פאה נכרית,...

היאך יעלה על הדעת שיהא מותר לצאת בפאה נכרית?!... אבל לעולם איסור דת משה ויהודית במקומו עומד!, ... רחמנא לצלן מהאי דעתא, כי איך יעלה על הדעת שיהא מותר להראות עצמה כאילו עוברת על דת משה..

על כן אומר אני, לא תאבה לו! ולא תשמע אליו כלל ועיקר!, בכל מה שכתב, כי הם דברים בטלים הבל הבלים!, וכדי שלא ישל בהם זולתו, על כן עמדנו על מקום טעותו". עכ"ל המהר"י קצינלבוניגן המובא ב"באר שבע", שאליו מציין מרן החיד"א זי"ע נגד המתיר פאה נכרית].

בספרו "מחזיק ברכה" (או"ח סי' ע"ה) כתב מרן החיד"א זצוק"ל: "עיין מה שכתב בשו"ת שאלת יעב"ץ חלק ב' סימן ז', ובסימן ח'".

[שכתב על דברי המתיר ללכת בפאה נכרית "הכל הבל ורעות רוח!, וכל מה שהרבה בחבילות ראיות אין בהם ממש, והם עזר כנגדו, ולא אאריך בכאן כי הדברים מבוארים למעיין, מה גם שמצאתי ראיתי (אחר שזכיתי עוד לסגל ספרים) שקדמני בזה גדול הדור, הובאו דבריו בספר באר שבע, אכן דבריי שכתבתי [לאסור] בילדותי, מספיקים ומאירים למסתכל בהם בעין יפה, וברורים כשמש בלי שום גמגום ופקפוק בעולם וכו', ובש"ג נסתבך בזה מאד [במה שהתיר], ולא זכה בדינו הלזה, ולא יזכה בו לעולם!" עכל"ק].

"ועיין מה שכתב בספרו מור וקציעה". [סי' ע"ה, שכתב שם על המתיר ללכת עם פאה דברים חריפים, ובין הדברים "דדחי לגברא רבה [הוא רוצה לדחות אדם גדול כ"הבאר שבע" שאוסר ללכת עם פאה], בגילא דחיתתא, [עם דבר קטן וקל], שרא ליה מריה, דאזיל בתר איפכא, בלי שום ריח ראייה והוכחה כל עיקר!, ואינו אלא מראה מקום הוא לא לעזר ולא להועיל!, רק מקולו יגיד לו!, שבקיה לחסידותיה"!.]

"ודברי הרב הגדול מהרי"פ [מהר"י פדוואה, הכוונה למהר"י קצינלנבויגן שהביאם בבאר שבע בענין זה לאסור הפיאה באיסור גמור], יש בהם טעם כעיקר, לא דחויים, אבל שרירין וקיימין! וכמו שכיוונתי יפה לדעתו [לאסור], ומיניה לא נווע!, ולא נטה שמאל וימין!", עד כאן לשון המור וקציעה שם].

עד כאן מציין מרן החיד"א בספרו "מחזיק ברכה".

[ומה שכתב החיד"א בברכי יוסף סימן ש"ג: "עיין מה שכתב בשו"ת שאלת יעב"ץ סימן ט', דנראה דנעלם ממנו דברי שלטי הגבורים, ובאר שבע [שאוסר]", אין הכוונה שלכן אינו פוסק כהיעב"ץ, שהרי הוא כותב שלא היה להיעב"ץ גם את דברי הבאר שבע שאוסר לצאת עם פאה, באיסור חמור. אלא שהחיד"א כותב רק

את המציאות שלא היה להיעב"ץ ספרים קודמים, ולא ראה אפילו את דברי האוסר, שכותב את האיסור בחריפות נוראה.

ואכן מיד במחזיק ברכה בסימן ש"ג, אפשר לראות שמרן החיד"א זי"ע כותב שידעו את האמת, שהיעב"ץ דוחה את דברי המתיר, אפילו אחרי ששמע וראה את דבריו!. שהרי כך כתב שם החיד"א על המתירים, "בספרי הקטן ברכי יוסף אות ב' כתבתי במה שהביא הרב אליהו רבה משם השלטי גבורים דמתיר לנשואה לגלות פאה נכרית שלה, דהרב שאלת יעב"ץ סימן ט' נעלם ממנו דברי הרב שלטי הגבורים והרב באר שבע [שאוסר]. ועתה בא לידי שו"ת שאלת יעב"ץ חלק ב', וראיתי בסימן ז' שהשיגוהו מדוע לא זכר השלטי גבורים, והוא השיב שלא היה בידו, והזכיר דברי הרב באר שבע שם [שאוסר], וחשב חכם אחד שם להליץ בעד השלטי הגבורים, והרב המחבר [היעב"ץ] דוחה דבריו שם, ובסימן ח' עיין שם בדבריו". עכל"ק של מרן החיד"א זי"ע, הרי לנו מפורש עד היכן מחזק מרן החיד"א זי"ע, את האיסור ללכת עם פאה ברשות הרבים, עד כדי כך שטורח להדגיש ולהבהיר לכולם, שידעו, שאפילו אחרי שהיעב"ץ ראה את דברי המתיר, בכל זאת דחה דבריו! ואם כן אנו רואים בבירור, שדעת מרן החיד"א זי"ע נוטה בפירוש לדעת היעב"ץ זי"ע, שדוחה את דברי השלטי גבורים, ואוסר את הפאה בכל התוקף, וכותב על מי שמתיר ללכת עם פאה, לשונות חריפים ביותר.

וגם ב"מחזיק ברכה" בסימן ע"ה, חוזר מרן החיד"א זי"ע, ומבהיר, שלא יחשבו כמו שהוא כתב בתחילה בברכי יוסף סימן ש"ג, שהיעב"ץ לא ראה את דברי המתיר, [ואת דברי הבאר שבע שאוסר], אלא - כותב מרן החיד"א זי"ע - שיעיינו במה שכתב היעב"ץ בחלק ב', ובמה שכתב בספרו מר וקציעה, ושם יראו בפירוש, שאפילו לאחר שראה את דברי המתיר, עם כל זה הוא אוסר באיסור גמור לצאת עם פאה, ואדרבה, הוא כותב שם, שאחרי שראה את דברי

המתיר, נתווסף לו עוד סיבות והוכחות לאסור את הפאה בכל חומר הדין. - כל זה מציין מרן החיד"א זי"ע ב"מחזיק ברכה" בסימן ש"ג ובסימן ע"ה, ומורה לעיין בדעת היעב"ץ זי"ע, כדי שניווכח ונראה שהוא אוסר את הפאה בחריפות נוראה].

כותב על הנשים שהולכות עם פאה ברחוב: "לא נאות לנשים
הנשואות מבני האמהות, שרה רבקה רחל ולאה, לעשות כן במקומנו!
כי אין זה מדרבני הצניעות!"

מרן הגאון רבי חיים חזקיהו מדיני זצוק"ל
בעל "שדי חמד"

"דאף דפשתה המספחת הזאת - גילוי פאות נשים - בנשי
האשכנזים שבמקומות אלו הי"ו,
לא ברצון חכמים עושין כן!"

הגאון הקדוש רבינו חיים חזקיהו מדיני (החח"ם) זי"ע
בעל "שדי חמד"

בספר שדי חמד (חלק ז' עמוד 296, ובדפוס החדש בחלק ו' עמוד 361)
מערכת דלת, דת יהודית, בסוף אות ב', כותב בזה הלשון:

"הרב לחמי תודה בדף ד' ע"ב הביא דבריו הרב ברוך את אברהם
נר"ו בפרשת בחקתי דף קכ"ו ע"ב, וז"ל וגם ראוי להודיע גודל
המכשלה אשר זה כמה שנים שיצא הכרוז מפי אדוני אבי הגאון
בצירוף שני בתי דינים בחרם על לבישת נשים פאה נכרית!... וענין
חרם הוא שנכנס כח עונש החרם ברמ"ח אברים - חרם אותיות רמ"ח,
- ואיך אפשר להפסיד הרמ"ח אברים משום גילוי השערות וכו'
עכ"ל.

ומכלל הדברים אתה תשמע, דאף דפשתה המספחת הזאת (גילוי
פאת נשים) בנשי האשכנזים, שבמקומות אלו הי"ו, לא ברצון חכמים
עושיין כן... והרב לחמי תודה מעיד בגודלו שהחרימו רבני דורו על
זה, ועיין עוד לקמן באות שאחר זו, ומה יעשו בית דין שאין בהם
יפה, והוא רחום יכפר!" עכל"ק.

נוסף על זה, באות ג' (ח"ז עמוד 297 - ובדפוס החדש ח"ו עמוד 361)
מאריך השדי חמד בענין הפאה, ונצטט מעט מדבריו הקדושים שכתב
בזה הלשון:

"הוכיח בראיות ברורות שאין להתיר הפאה נכרית לנשואות כן
כתב הרב פחד יצחק... ומרן חיד"א בברכי יוסף אורח חיים סימן
ש"ג אות ב'... והרב משא מלך שאין דעתו נוחה בנשים שמתקשטות
במשי שחור, כל שכן שלדעתו אין היתר בפאה נכרית...

"דבמקומותינו לא נשמע ולא נמצא מנהג כזה לילך הנשים בכיסוי
 הפארוק (הפאה) כלל! ואם המצא ימצא אהת מעיר, פורצת גדר!
 בטלה במועוטה! וחלילה לנו למילך (ללמוד) מקלקלתא!"

מרן הגאון רבינו חיים חזקיהו מדיני זצוק"ל

בעל "שדי חמד" כותב על הפאה:

"אין דעתי העניה נוחה בזה!"

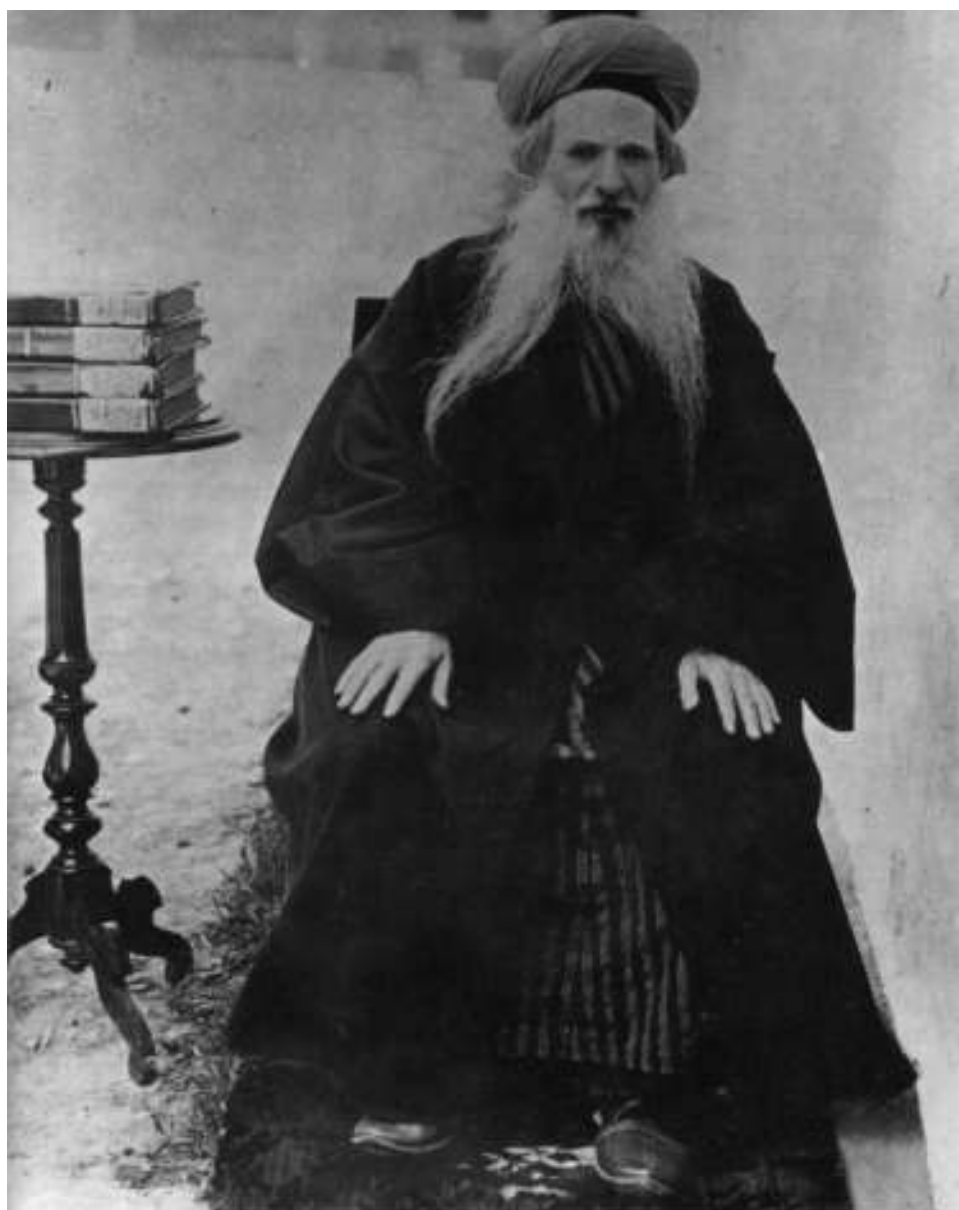
"ומי יערוב לבו להתיר, נגד רבוותא דאמרו! כי ברבים היו!"

וכתב הרב בית אהרן דכיון שהדבר שנוי במחלוקת, מי יערב אל לבו להתיר, נגד רבוותא [=הגדולים] דאסרי!!! כי ברבים היו!"

אח"כ מביא השדי חמד מהתשובה מאהבה סי' מ"ו: "ומדוע נקל במקום שיש גדר, שגדרו חכמים בפריצות, וגילוי עריות, ודת יהודית...".

ומביא מתשובה מאהבה סימן מ"ח שכתב על הלובשות פאה, "כבר הוכיח הנביא בהיותם יושבים על אדמתם, יען כי גבהו בנות ציון ושפת ה' קדקד בנות ציון!!! ... לא נאות לנשים הנשואות מבני האמהות, שרה רבקה רחל ולאה, לעשות כן במקומינו, כי אין זה מדרכי הצניעות, ולא בשביל נשים כאלו ננאלו אבותינו ממצרים, והן הנה בעוברינו להאריך גלותינו".

ומסיים השדי חמד וכותב על הפאה, "אין דעתי העניה נוחה בזה, ופשיטא דבמקומותינו שלא נתפשט המנהג הזה, כבר קבלנו דעות האוסרים, ואסור לפרוץ גדר, וכבר כתב הרב ברוך את אברהם הנזכר לעיל, דבמקומותינו לא נשמע ולא נמצא מנהג כזה לילך הנשים בכיסוי הפארוק [הפאה] כלל!, ואם המצא ימצא אחת מעיר פורצת גדר, בטלה במיעוטה!, וחלילה לנו למילף [=ללמוד] מקלקלתא [=מדבר מקולקל, שעושה אשה מקוללת], וכל בית ישראל נקיים!" עד כאן לשון השדי חמד זי"ע.

מורן הגאון רבי חיים חזקיהו מדיני זצוק"ל
בעל "שדי חמד"
"ולא בשביל נשים כאלו נגאלו אבותינו ממצרים!
והן הנה בעוכרינו להאריך גלותינו!"

הגאון הקדוש מרן ה"סבא קדישא" רבי שלמה אליעזר אלפנדרי זצוקללה"ה

ידוע עוצם קדושתו ונוראותיו, בהיותו רב בקושטא, דמשק, וצפת, אשר ראו אצלו בחוש את ענין צדיק גוזר והקב"ה מקיים, שכל היוצא מפיו כך נעשה משמים.

הגה"ק ר' יצחק אבולעפיא זי"ע בעל שו"ת פני יצחק, אמר עליו כי לימודו כאחד הראשונים, וגם כותב עליו (בשו"ת מפי אהרן דף קי"ג) בזה"ל "ומי יבא אחרי המלך שלמה!, וה' עמו! מלמד שהלכה כמותו!, אשרי יולדתו!, אין חקר לתבונתו!".

מרן הגה"ק ר' יוסף חיים זאנאנפלד זי"ע רבה של ירושלים עיה"ק היה מבאי ביתו הקבועים בהיותו דר בירושלים.

ונציין מעט מדברי הגה"ק בעל מנחת אלעזר ממונקאטש זי"ע שכתב תוארים נוראים על הסבא קדישא זי"ע. לדוגמא, במכתב אחד כותב עליו: "חיות נפשינו, פאר דורנו, גאון הגאונים, קודש הקדשים, שר התורה, סבא קדישא, נהורא נפישא, לו דומיה תהלה".

ובמכתבו של הגה"ק ממונקאטש אליו ביום ד' נצבים תרפ"ט כותב, "אבקש ואתחנן להשיב על שאלתי כאשר ישאל איש בדבר האלקים במקדם האפשרי... באשר הנני הצעיר באלפי ישראל, משתוקק מאוד בכל לבבי ונפשי לראות פני קדשו... לבי בוער וחפץ לראות פני קדשו הי"ו ולדבר עמו.. ולא אוכל להתאפק עוד... על כן במטותא מיניה דמר להשיבני, ואם יסכים לביאתי לטובה, אז אי"ה אדלג על ההרים והספינות, ולא אחוש על כל, והנני בעה"י מאמין בברכתו הטהורה, ומובטחני בכוחו של אותו זקן שליט"א, אם יסכים כנזכר, כי אבא אצלו, לקבל פני זקן סבא קדישא הי"ו... נא להזכירינו ולהתפלל בעדינו בימים הנוראים והקדושים הבעל"ט, חיים אלעזר בן אסתר להצלחה". עד כאן לשון קדשו.

כ"ק מרן הגה"ק בעל "מנחת אלעזר" ממונקאטש וצוק"ל
 כותב על הסבא קדושא מהרשי"א אלפנדרי וצוק"ל
 "רוח אפנו משיח ה' אשר אמרנו בעלו נחית"ו "חד מקמאו"ו
 "אותו ראיתי צדיק לפני בדור הזה"ו
 "רבנו גאון הנורא בקדושת ספר תורה"ו
 "רוב גדלו וקדושתו לא יתואר בהרמ על גליון אפילו על אלפים ניירות"ו
 "עיר וקדיש נחית מן שמואל שר התורהו חד בדרא בגאונותו בתורת"ו

ובמכתב נוסף (ג' ויחי תר"ץ) כותב עליו, "אותו ראיתי צדיק לפני בדור הזה הי"ו, ומצלאין אנו על חיי דמר [-ומתפללים אנו על חיי כבודו] לאלקי השמים, ערב ובוקר וצהרים... הנה אחרי רוב ההשתוקקות שיש לי לראות פני מלכא הדרג"צ שליט"א... נכספה גם כלתה נפשי לראות ולהיראות לטובה ולברכה... רק כלתה נפשי לראות פניו המאירים לאיוש"ט". ובמכתב נוסף (י"ב ניסן תר"ץ) "כ"ק נשיא ישראל! נזר אריאל! האי סבא קדישא!". כל זה כתב עליו הגה"ק בעל "מנחת אלעזר" ממונקאטש זי"ע, בחיים חיותו.

וזה לשונו הקדוש של הגה"ק בעל "מנחת אלעזר" מיום ב' ה' אלול תר"צ (חמש חדשים לאחר פטירת הסבא קדישא), "מרן גאון הגאונים!" "אשר נדכאה רוחי מיום נלקח השמימה!, רוח אפינו משיח ה' אשר אמרנו בצלו נחיה בגויים!".

וכותב שם שיקנו "מקום ששה קברים סביב קברו הקדוש, ושיציינו המקום ההוא בגדר ברזל, כמו שעשו לקבר הגה"ק בעל פרי חדש זי"ע וכהנה, וגם רבינו מהרש"א אלפנדרי זי"ע היה חד מן קמאי!, ולכבוד זה ראוי!".

וכה כתב ה"מנחת אלעזר" זי"ע על הערותיו של הסבא קדישא זי"ע על ספרו מנחת אלעזר חלק ד', "יראתי לפצות בדברים או אפילו בהרהורים, על דברי קדשו של רבינו גאון הנורא, בקדושת ספר תורה... רוב גדלו וקדושתו לא יתואר בחרט עלי גליון, אפילו על א"פיים ניירות!, השי"ת יזכנו עכ"פ לראות בהופעת אור חיבוריו הגדולים והנוראים!".

ובאגרת שכתב מרן ה"מנחת אלעזר" באייר תרצ"א, שנה לאחר פטירת הסבא קדישא, (אל הר"ר מרדכי בוקסבוים ז"ל) כתב, "האדם הגדול בענקים!, הסבא קדישא!, חד מן קמאי!, עיר וקדיש נחית מן שמיא, הגאון, אא"ק [איש אלקים קדוש], שר התורה!, מהרש"א אלפנדרי זי"ע... שריד מהשרידים אשר ה' קורא!, מדורות הקודמים!, וגם בדור הקודם היה כדאי להחשב בתכונתו חד בדרא! בגאונותו בתורה!... ושבחיו לא יכולו אלף ניירות! ומה גם בימינו אשר הגיעו ימי זקנתו לתחלת המאה השנייה, ולא כהתה עינו ולא נס ליחו, ולא מוחו, ולא ידיו וכחו, אשר כזאת לא ראינו ולא שמענו עד למעלה בזמן האמוראים והתנאים זי"ע!".

ונציין רק דוגמא אחת מעונשו הנורא של המזלזל בדברי הסבא קדישא זי"ע, מהספר הנפלא "חיות אש" (שבסוף הספר "מסעות ירושלים" מונקאטש) "פעם אחת חלה הרב יצחק אבולעפיא בעל פני יצחק זי"ע במחלה כבדה מאד, לא היה יכול לזוז, ולא לדבר, והרופאים אמרו נואש לחייו. בא הסבא קדישא זי"ע לבקרו, ואמר לו בזה הלשון, "חכם יצחק, הנני מבטיחו שיקום מחולי זה, אבל שיאמין בכח הבטחתי, ובאותו כח יקום ויתחזק ויהיה בריא", ואמר הפני יצחק "אמן". אחרי ימים ספורים קם הפני יצחק מחליו, והתהלך בחוץ.

פתאום נשמע קול בעיר, שאחד ממקורביו של הרב "פני יצחק" נפל למשכב, ואחר ימים אחדים נפטר רח"ל, ההוא היה גר בשכנותו של הסבא קדישא, ולכן הלך הסבא קדישא ללוותו, וגם הפני יצחק הלך עמו, אז סיפר הפני יצחק להסבא קדישא, "יידע כבודו כי בעת שבא אלי לבקרני בעת מחלתי, ביציאת כבודו מביתי, התחיל ההוא (הנפטר) לשחק, ואמר אלי, כיצד אפשר שזה יקום ממחלה אנושה, ועכשיו שאני קמתי - מברכת הרב - זה נפל והלך לעולמו רח"ל". אמר לו הסבא קדישא, "אל תספר עוד לשום איש מזה!".

וכעת ניגש בחרדת קודש, בחיל וברעדה, אל דבריו הקדושים, שכתב הסבא קדישא זי"ע, בעצם כתב יד קדשו.

וזה לשון קדשו בתשובתו הארוכה בשו"ת "הסבא קדישא" חלק ב' תשובה א'. (העתקנו רק קטעים מעטים מתשובתו הארוכה, שמאריך בה בחומר איסור היציאה לרחוב עם פאה, בהוכחות רבות מש"ס וראשונים):

"הנני בא להודיע צערי!"

"הנני בא להודיע צערי, כי קודם בואי לשרת בקדש פה העירה דמשק יע"א, חקרתי על איזה דברים אם הם מתוקנים, ומכללם בענין גלוי השער, ואמרו לי שלא יש שום מכשול בזה, ואחרי בואי פה העירה ותרגז בטני, מאיזה מנהגים הרעים, וגם בפרט הלז, דיש כמה

"חנני להודיע צערי?"

מורן הגאון הקדוש ה"סבא קדישא"
 רבי שלמה אליעזר אלפנדרוי זצוק"ל
 "מפני פחד ה' וחדר נאונו, דברתי על לב כמה מיראי ה' ותופשי
 התורה, לומר להם: דבפאה נכרית אין להתיר!
 וכן היה שקבלו עליהן, והוצאתי כרוז בכל העיר!
 וכך עשו כל הנשים!"

וכמה נשים נשואות דהולכות בחצריהן דשכיחי בהם רבים, וגם מחצר לחצר דרך רשות הרבים בגילוי שער, ואף גם זאת דגם נשי יראי ה' ולומדים, יוצאות כך על ידי שמכסין שערן בפאה נכרית, ולפי דעתי הוא, שעל הרוב, גם אותן הנשים שהם בגלוי שער שלהן, הוא מסיבה שגם שאר כל הנשים אינן מניחים סודר על ראשיהן, כי אם בפאה נכרית...

**"מפני פחד ה' והדר גאונו"!!!
דברתי על לב כמה מיראי ה'!**

ולכן מפני פחד ה' והדר גאונו, דברתי על לב כמה מיראי ה' ותופשי התורה, לומר להם דבפאה נכרית אין להתיר...

**כל הנשים כיסו ראשם בסודר
מלבד אשת רב אחד שנשארה עם הפאה!**

וכן היה שקבלו עליהן, וכן עשיתי והוצאתי כרוז בכל העיר שכל הנשים חייבות ליתן סודר ויהיו כל שערות ראשן מכוסות, וכך עשו כל הנשים, שכיסו שערות ראשן בסודר, ולא היתה שום אשה בלא כיסוי, וזלת אשה אחת שהיא אשתו של הרב... יצ"ו, שהיא לבדה נשארה בפאה נכרית, ולא יכולתי לדבר עמו על זה, לסיבות הכמוסות אצלי.

**אחרי זמן חזרו הנשים לקלקולם
והכל בגלל רבנית אחת שנשארה עם פאה!**

אכן אחר זמן התחילו לקלקל מעט מעט עד שחזרו לקלקולם, מהן בפאה נכרית, ומהן בגלוי שערן, וצעקתי עליהם, וכל אחד משיב בדברים שאין בהם ממש, מי שנשותיהם בגלוי שערן, אומרים מכיון שאחרים ותופשי התורה חזרו לקלקולם [ולבשו פאה נכרית], ולא שמעו לקול מורים, גם הם לא יעלה בידם על נשותיהם.

מֶרֶן הַמְּקוּבַל הָאֱלוֹקִי "הַשְׂד"ה" רַבִּי שְׂאוּל הַכֹּהֵן דּוּיֵק זְצוּק"ל
מַגְדוּלֵי חֲכָמֵי אֶרֶם צוּבָא
אֲשֶׁר מֶרֶן ה"סְבָא קְדִישָׁא" זְצוּק"ל כּוֹתֵב בְּסַפְרוֹ:
"בְּסוּף יָמָיו שֶׁל הַרֵב מֵאֲרִיָּה דְאַתְרֵיהּ הִדִּין שְׂקֵדְמֵנִי, בָּאָה אִשָּׁה
אֶחָת מֵאֶרֶם צוּבָא, וְנִילְתָה אֶת רֵאשָׁה בְּפִאָה נְכֹרִית, וְהַרֵב הֲנִ"ל
הֲרַעִישׁ אֶת הָעוֹלָם בְּחַרְמוֹת וְאֵלוֹתָ, וּבִקֵּשׁ לְהַעֲנִישׁ אוֹתָהּ,
וּבְרַחָה מִהַעִיר!"

ואחרים מאנשי העיר, הם אומרים גם כן, דאם היה גזרה שוה על כל נשי העיר לשים סודר ולכסות שערן, יקבלו בסבר פנים יפות, אבל אם יהיה שישארו אחרות בלא כיסוי, לא ישמעו להם נשותיהם ולא יקבלו מהם, וסוף דבר אמרו שהיתר זה יצא מהרב... יצ"ו, ולכן אין עליהם עונש, והקולר תלוי בצוארו.

ואנה אפנה לעזרה!

ואף על פי שאין בדבריהם ממש ואין בפיהם נכונה, אמרתי בלבי אחרי שכבר צעקתי ככרוכיא, והזמן בוגד, ומחרסיך ומחריביך וגו', ואנה אפנה לעזרה!...

דיברתי במתק שפתיים עם הרב על מה עשה ככה לנהוג היתר באשתו!

ושוב בהמשך הזמן דברתי במתק שפתיים עם הרב... יצ"ו, דעל מה ולמה עשה ככה לנהוג היתר באשתו, והתיר גם כן לאחרים, דבר שכל הבאים... לא קבלו עליהם היתר זה, ונהגו בו איסור מכמה דורות, וגם אבותינו ואבות אבותינו, עם שידעו סברת הרב המתיר, לא היה מי שמלאו לבו לנהוג היתר.

"הרעיש את העולם בחרמות ואלות!"

וכבר ידוע דאפי' דברים המותרים, ואחרים נהגו בהם איסור, אי אתה רשאי להתירן... וכל שכן וקל וחומר בכגון דא, שכמה וכמה רבים מהפוסקים דחו סברת הרב המתיר, והעלו לאסור, וגם ששמענו מפי מגידי אמת, שבסוף ימיו של הרב מאריה דאתרא הדין שקדמני, באה אשה אחת מארם צובה וגלתה את ראשה בפאה נכרית, והרב הנ"ל הרעיש את העולם בחרמות ואלות, ובקש להעניש אותה וברחה מהעיר...

הגה"צ המקובל רבי אשר זעליג מרגליות זצוק"ל
 תלמידו ונאמן ביתו של מרן ה"סבא קדישא" זצוק"ל
 ומקושר אליו ואל דברי תורתו כל ימיו בכל לבו ונפשו

"טוּכְרָה אֲנִי לְבֹא בְּדַבְרִים שֶׁבִּכְתָּב, כֹּאֲשֶׁר יִוְרְנִי מִן הַשָּׁמַיִם!"
 "זִבְעֵינִי יִפְלֵא, אֵיךְ עֵלָה בְּדַעְתּוֹ לְלַמּוֹד הֵיטֵר אֶף לְצֵאת לְרִשּׁוֹת הַרְבִּיּוֹם...
 לְהַרְאוֹת עֲצֻמָּה בַּעֲלַת שַׁעַר לְכָל הָעוֹלָם, שִׁירָאוּ אוֹתָהּ כֵּן בְּרִשּׁוֹת הַרְבִּיּוֹם
 בַּעֲלַת שַׁעַר, וַיִּבְּאוּ לִידֵי הַרְחֹרֵר וּמִכְשׁוֹל!"
 [שו"ת ה"סבא קדישא" סימן א']

ולכן בקשתי ממנו, למען כבוד ה' ותורתו הקדושה, שיצוה לאשתו הזקנה שתכסה ראשה בסודר, ואז לא יהיה עליו פתחון פה, ואם יעשה כן, אני בטוח לתקן ויעלה בידי בעזרת ה', ששום אשה לא תגלה, וכמו שעשיתי כן מקודם.

**הרב שאשתו הלכה עם פאה השיב
שהוא לא הורה היתר! ולא למד ענין זה כלל!**

ויהי כמשיב, שהוא לא הורה היתר, ושקר ענו בו, וגם הוא לא למד בענין זה כלל עד עתה, רק שאלו הנוהגים היתר [בפאה נכרית], מאליהם עשו, ותולים בו.

ובקשתי ממנו שהן לו יהא כדבריו, דעל כל פנים יגזור אומר על אשתו שתתן סודר על ראשה, ולא תמשיך שום נזק, כי אם כבוד ה', וקיום תורתנו הקדושה..

ואמר שאמתין עוד, עד שילמד בענין זה, ואחרי שכבר הרבתי לו בדברים נכונים, ולהודיע דכמה מהפוסקים סבירא להו שאינו מותר, יען דהיתה תשובתו כן, [שרוצה ללמוד ענין זה], הייתי כמחריש, אולי על ידי כך יתוקן הדבר בכבוד... ואני ממתין עד עת בא דברו, ואתווכח עמו בדבר הלכה.

צריכים לסייע על דבר כבוד שמו!!

והגם דחם לבי בקרבי!, ומה אענה ומה אומר, על אודות הזמן שהגיע לידי מדה זאת, שהאנשים אשר הם צריכים לסייע על דבר כבוד יתברך שמו, המה כשלו ונפלו!, ואין איש שם על לב!, ואפילו מי שתופם ספר, יתלה עצמו באיזה סברא דחוייה מהפוסקים, להורות היתר לעצמו ולאחרים!, ומקלו יגיד לו, גם בוש לא יבושו!...

גודל כאבו הגדול של מרן ה"סבא קדישא" וצוק"ל, עד היכן נגע לנפשו שלא ילכו נשות ישראל עם פאה, אפשר לראות במה שהעיד על עצמו בספרו הקדוש: "צעקתי ככרוכי"א!" "ואנא אפנה לעזרה!" "הם לבי בקרבי! ומה אענה ומה אומר, שהאנשים אשר הם צריכים לסייע על דבר כבוד יתברך שמו, המה כשלו ונפלו!"

"ואין איש שם על לבי ואפילו מי שתופס ספר, יתלה עצמו באיזה סברה דהויתו להורות היתר לעצמו ולאחרים! ומקלו יגיד לו! גם בוש לא יבושו!"

בי"ק מרן אדמו"ר מתולדות אהרן וצוק"ל

דורש בבכיות ותחנונים, ומעורר את לב ישראל לעשות רצון אביהם שבשמים בצד ימין עומד הגה"ח רבי שלמה אליעזר מרגליות וצ"ל אשר נקרא שמו על שם מרן ה"סבא קדישא" וצוק"ל, וזכה להוציא לאור עולם את שו"ת הסבא קדישא, עם התשובה הנוראה הזו בדיבור עין החליכה עם פאה ברשות הרבים

הרב שאשתו הלכה עם פאה נכרית
 הסתיר מה שכתב ללמד זכות מפני שידע שאשיב על
 כל מה שכתב!

אמנם הן עתה לא יכולתי להתאפק, שראיתי למעלת הרב... הנ"ל,
 שבספרו אשר הדפיס עתה חדש ממש, ראה ביותר ללמד זכות על
 כל הנשים היוצאות בפאה נכרית, בדברים שאין להם שחר, והסתיר
 הדבר הזה ממני, ולא גילה לי מקודם ההדפסה, מפני שכבר ידע
 שאשיב על כל מה שכתב.

הרב שאשתו הלכה עם פאה נכרית
 הלך רק לרבנים שנשותיהם הולכים עם פאה שהם
 יסכימו עמו!

וגם לא שאל את פי חכמי ורבני העיירות הגדולות שנוהגים בו
 איסור, רק עשה בחכמה לשאול הסכמה מאת חכמי ורבני ארם צובא,
 מפני שידע שהמכשלה הזאת תחת ידם, ועל כן צריך שיסכימו עמו.

מוכרח אני לכתוב "אשר יורני מן השמים"!!!

ולכן מוכרח אני עתה לבוא בדברים שבכתב, לפני כל יודעי דת
 ודין, להשיב על כל דבריו כאשר יורני מן השמים בס"ד...

בזמן הראשונים לא היה אף אחת שהלכה עם פאה
 ברחוב!

נראה לי כי מה שלא דברו הראשונים ז"ל בביטול סברא זו, הוא
 מפני שלא היה בזמנם מי שיאמר כן, וגם לא היה מי שנהג כן, וכמו
 שנראה מדברי השלטי גבורים עצמו, דבזמנו התחילו לעשות כן, והוא
 דוקא שחשב למצוא להן סמך, ולא היה מי שקדמו בהיתר זה
 מהראשונים ז"ל.

"דבאמת אמור הפאה כמו שערך שלח!"
 "דבפאה נכרית איכא איסורא כמו שערך מומש!"

הנאון רבי אהרן פישר זצ"ל

מומקורביו ואנשי ביתו של ה"סבא קדישא" זצוק"ל
 אשר לחם בכל כחו נגד ההליכה עם פאה ברשות הרבים
 וכפי שמספר על עצמו בספרו שו"ת ה"סבא קדישא" סימן א:
 "דברתי במוטק שפתיים... בקשתי ממוננו, למען כבוד ה' וכבוד תורתו הקדושה,
 שיצוה לאשתו הזקנה שתכסה ראשה בסודר [- ולא בפאה] ואז לא יהיה עליו
 פתהון פה!"

[נראים בנוי הרבנים, הנאון רבי ישראל יעקב פישר זצ"ל,
 ויבלהמי"א הנאון רבי מאיר צבי פישר שליט"א]

וכבר ידוע דדברי השלטי הגבורים שהיה בזמן מרן [הבית יוסף] או מקודם בסמוך לו, לא נתפשטו בזמן מרן, וכדכתב הרב שיירי כנה"ג באו"ח סי' קפ"ח..

[כאן מאריך הסבא קדישא בראיות רבות וחותכות, שכל מקום שמוזכר פאה נכרית בש"ס, מדובר שברשות הרבים היתה מכוסה לגמרי תחת השבכה, ולא ראו אותה כלל. עיין שם שמוכיח פעמים רבות ש"ודאי נראה דהפאה היא תחת השבכה".]

"בוודאי נקטינן לאסור!"

וזכרנו דבימי חורפי בהיותי בארץ מולדתי, היה אחד חושב עצמו כמי שתופס ספר, ואמר שמצא מציאה סברת השלטי הגבורים דמתיר בפאה נכרית, ומחכו [צחקו] עליה כל הרבנים שבאותו זמן, לפי שכבר היתה סברא זו ידועה לכל, אלא "שנדחה" קרו לה אצל חכמי ורבני הזמן דמכמה שנים.

אשר על פי האמור הדבר ברור: דמאחר דכמה וכמה מהפוסקים "נדחה" קרו לה לסברת המתיר, דבוודאי דנקטינן לאסור!!!

ועוד נראה לעניות דעתי, דמתוך דברי הש"ס, וגדולי הראשונים, מוכח בהדיא כדברי הרב [האוסר] הנ"ל, דכתב דבהי"א דמס' שבת, דבפאה שתחת השבכה מיירי...

היתכן להיראות כבעלת שער ברשות הרבים!?

ובעיני יפלא, איך עלה בדעתו ללמוד היתר אף לצאת לרשות הרבים, דהא ודאי מי שעושה כך שתראה עצמה בעלת שער, הוא בתוך הבית, או בחצר לבעלה, או לקרובותיה שהם בבית או בחצר, ולא להראות עצמה בעלת שער לכל העולם, שיראו אותה כן ברשות הרבים בעלת שער, ויבואו לידי הרחור ומכשול, ואתמהה איך חשב

לדחות בכך כדי להוציא על ידי זה דין מחודש כזה, שלא נמצא בשום פוסק קדמון להתיר...

דבאמת אסור הפאה כמו שערה שלה!... דבפאה נכרית איכא איסורא כמו שערה ממש!... שיש איסור פריעת ראש בפאה נכרית!.

הוא עון פלילי!

ראש הגורמים להביא הרהורים רעים!

גם אשו"ר ראיתי להרב מורינו רבי אברהם פלאג'י בספר ברך את אברהם, פרשת בחוקתי (דף קכ"ו ע"ב) דכתב וז"ל: והנה כל ראש לחלי להביא לידי הרהורים רעים היינו ענין פאה נכרית, תהלה לה' יתברך בגבולינו לא נמצא ולא ימצא כזאת בישראל, ויתמרמר האדם ויבכה האיש אשר נגע יראת אלקים בלבו, מראות ברע אשר על האדם, דפשתה המספחת בערי אדום להיות יוצאות הנשים בפאה נכרית, כי הוא עון פלילי, ודבר זה הוא גורם רעה לעשות להרבות זמה בעולם.

נכנס כח עונש החרם ברמ"ח אברים!

וכבר בא הרב לחמי תודה להוכיח בשבט פיו על הדבר ההוא, דרשו מעל ספרו (בדף ד' סוף ע"ב) דכתב וזה לשונו, וגם עוד ראוי להוכיח ולהודיע גודל המכשלה, אשר זה כמה שנים שיצא הכרוז מפי כבוד אדוני אבי מורנו ורבנו הגאון [בעל ההפלאה] בצירוף שני בתי דינים יצ"ו בחרם על לבישת נשים בפאה נכרית...

והנה ענין החרם שנכנס כח העונש החר"ם חס ושלום ברמ"ח אברים, והיאך שייך להפסיד רמ"ח אברים בשביל גלוי שערות [של הפאה הנ"ל]... עכ"ל.

מביא בספרו על בעל ההפלאה זי"ע
 "שיצא בהרם על לבישת נשים בפאה נכרית!"
 "והנה ענין החרם, שנכנס כח עונש החרם הם ושלוס ברמ"ח אברים!
 והואך שיוך להפסיד רמ"ח אברים בשביל זה?"

מרן הגאון הקדוש רבי אברהם פלאגי זצוק"ל
 כותב בספרו הקדוש "ברך את אברהם":
 "כל ראש לחלי להביא לידי הרחורים רעים, היינו ענין פאה נכרית!"
 "ויתמרמר האדם ויבכה איש אשר נגע יראת אלוקים בלבו!"
 "כי הוא עון פלילי!"
 "ודבר זה הוא גורם רעה לעשות להרבות זמה בעולם!"

בוודאי חל החרם מן הדין

ולכן שפיר עשו [טוב עשו], מה שהחרימו הגאון מר אביו והגאון מר בריה בלחמי תודה, דשפיר [בוודאי] חל החרם מן הדין, ויבוא עוד בזה בתוך דברינו להלן בס"ד, ונמצא דמלבד חומר האיסור שבו, איבא עוד איסור מוסיף מחמת החרם הנ"ל...

וגדולה מזאת הרואה יראה להרב "משא מלך" בתורת המנהגות, והביא דבריו הרב "כנסת הגדולה" (סי' כ"א) הגה"ט (אות ז') כתב, וז"ל ויש מקצת נשים, שלוקחים משי שחור, ומשימים בפחדתם [במצח שלהם], כדי להתייפות, ואפילו בזה רע עלי המעשה עכ"ל".

עד כאן מעט מן המעט מדבריו הבווערים כלפידים, בשו"ת הסבא קדישא חלק ב' תשובה א'.

הגה"צ המקובל רבי אשר זעליג מרגליות זצוק"ל
תלמידו ונאמן ביתו של ה"סבא קדישא" זצוק"ל

אשר כותב בספרו שו"ת ה"סבא קדישא":

"דמלבד חומר האימור שבו, איכא עוד אימור נוסף מחמת החרם!
ו"יש מקצת נשים, שלוקחים משי שחור [-על המוצה] ואפילו בזה רע
עלי המעשה!"

הגה"ק רבי יצחק אבואלעפיא זי"ע מדמשק

בשו"ת פני יצחק חלק שישי סימן ו'

לפני שנצטט את לשון ה"פני יצחק" בתשובתו הארוכה, נקדים לתאר איך היה מנהג נשות דמשק בזמנו, [כפי שמפורש בין דבריו בתשובתו זון], למען יקל להבין את דבריו.

בזמנו היו שלשה סוגי כיסויים:

א', בחצרות - כל השנים עד שנת תרט"ו בערך, הלכו כל הנשים עם "מטפחת" שכיסתה את כל הראש, "משום דבזוה"ק החמיר מאד בגילוי שער עצמן אפילו כל דהוא".

ב', משנת תרט"ו ואילך היו כאלה שהתחילו ללכת רק בחצר עם "פאה נכרית", ולא הלכו בחצר עם מטפחת, כי אחזו שחומרת הזוהר הקדוש בחצר ובבית, נאמרה רק לגבי שיער.

ג', אבל ברחוב - כל הנשים הלכו עם "רדיד גדול"!, שבו היו "מתכסים מכף רגל ועד קדקדן", והנשים הצנועות היו מוסיפות לכסות עם הרדיד אפילו את פניהם כאשר היו יוצאות לרחוב. וה"רדיד הגדול" שנועד ליציאה לרחוב, היו מתעטפים בו לגמרי, בין הנשים שמתחת לרדיד הלכו עם מטפחת, כיון שכשהיו שוהות בחצר, היו מסירות את הרדיד הגדול ונשארות עם "מטפחת", ובין אלו שמתחת לרדיד הלכו עם פאה, כי כאשר הם היו שוהות בחצר, היו מסירות את הרדיד ונשארות עם הפאה כל זמן שהותם בחצר.

וכעת ניגש לעצם לשון תשובת ה"פני יצחק", וזה לשונו:

הוא היפך הדין ממש!

"נתתי לבי למען דעת איך ינהגו פה עירנו יע"א כל הני נשי
דין ללבוש פאה נכרית, הנקראת פירוק"א, לכסות שער ראשן בפאה
נכרית ולצאת בהם לחצר שלהם, ומחצר לחצר אחרת דרך רשות
הרבים, בלי כיסוי "מטפחת" על ראשיהן כלל, [היינו בחצרותיהן
לבשו פאה לכסות שערן בלי מטפחת כלל, וגם כשיצאו דרך הרחוב
לחצר אחרת, נשארו בפאה בלי "מטפחת", אבל לא שהיתה הפאה
מגולה, אלא התכסו מכף רגלן ועד קדקדקן "ברדיד גדול" הנקרא
צעף. וכאן דקדק בלשונו ולא כתב בלי "רדיד", רק בלי כיסוי
"מטפחת", דהיינו שבחצרותיהן ובחצרות חברותיהן כשפשטו את
צעפן, נשארו בפאה נכרית מגולה בלי "מטפחת", כי כשהם הלכו
ברחוב, הם כיסו את הפאה רק עם "רדיד". כמובא מפורש להלן].
דלכאורה נראה דהוא היפך הדין ממש!!!...

סבורין הן ובעליהן שאין איסור כלל

הגם דהוא ז"ל [הש"ג] ס"ל הכי, מכל מקום רבים לוחמים עליו!
ודחו ראיותיו בב' ידיהם קודש!, כמו שיראה הרואה, [כאן מאריך
בציטוט רשימה ארוכה של הפוסקים האוסרים, שחלקו על המתיר],
הקיפוהו בחבילות קושיות והויות, עד שעשאוהו כמועה ח"ו. הקשו
עליו ודחו דבריו לגמרי באופן שכל הפוסקים הנזכרים "נדחה" קרו
להוראת השלה"ג ז"ל הנ"ל, ואיך נהגו נשי עירנו כוותיה, מאחר
שחלקו עליו, ולא נמצא תנא דמסייע ליה כלל!, וכיון דהוי מילתא
דאיסורא אין לנו לסמוך עליו להתיר. [וראה בסיום התשובה, שהוא
מבאר שגם השלטי גבורים לא התיר לצאת לרחוב עם פאה, רק
לחצר. ולפי זה הוא לא טעה בהיתרו מעולם, כי אף פעם לא התיר
לצאת עם הפאה לרשות הרבים].

צריך לבטל מנהגם ולמונעם לגמרי!!!

והא ודאי דלא נהגו כן להתיר פאה נכרית, אלא משום דסבורים הן ובעליהן, דליכא [=שאינן] איסור כלל, ואם כן אין זה אלא מנהג בטעות וראוי לבטל מנהגם ולמונעם לגמרי.

כמו שכתבו הפוסקים ז"ל דכל מנהג שנהגו בחושבם דליכא איסור, וסבורים הם דהוא היתר גמור, הוה ליה מנהג בטעות, וצריך לבטלו מכל וכל בידוע.

מנהג שיש בו עבירה יש לשנות!

אפילו הנהיגו גדולים את המנהג!

הגם דמנהג דנידון דידן הוא קדמון מזה שנים רבות יותר מארבעים שנה, והיו כמה רבנים מארי דאתרין ז"ל, והיו רואים שכן נהגו, ולא מיחו בידן כלל, וליכא למימר שגם המה בחכמתם טעו וכסבורין היו דהוא מותר גמור ולזה שתקו ולא מיחו, דחלילה לן לתלות בוקי סריקי בהו שטעו בדין ח"ו, וא"כ לא הוי מנהג בטעות כלל, מכל מקום כבר כתב הרא"ש ז"ל בתשובות כלל נ"ה סע"ד, דמנהג שיש בו עבירה יש לשנות המנהג, אפילו הנהיגו גדולים את המנהג, דאין בית דין מתנין לעקור דבר מן התורה וכו' עכ"ל.

אפילו היה על פי גדולים שבעולם!

וכן כתב הרדב"ז ז"ל בישנות סי' ע"ג וצ"ד, משם הרא"ה והריטב"א ז"ל, דבמנהג להקל אין חוששין לו [כלומר אין מתייחסים אליו] לעולם, ואפילו היה על פי גדולים שבעולם, כל שנראה שיש בו צד איסור, וכו', ואם הטעות מוכרע, אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה' וכו' עכ"ל.

וכן כתב הרשב"א בחידושיו לראש השנה דף ט"ו, אהא דאמרינן התם במקום איסורא כי נהגו מי שבקינן להו, דאפילו

נהגו בזה וסומכין להם על חכם, אין שומעין להם, שכבר נתבטלו דברי אותו חכם, מפני שרבו חביריו עליו הרי הם כמי שאינו עכ"ל וכו'.

ודאי דיש לבטל המנהג בכח גדול וביד חזקה!!!

והרב זרע אמת ז"ל בח"ג סי' מ"א, הביא דברי הרב מהרח"ף ז"ל בחקקי לב ח"א יו"ד סי' ט"ל, הכריח דמנהג של איסור, אפילו הונהג על פי מארי דאתרא, מבטלין אותו, ואפילו יהיה איזה רב ומורה הוראות שתתיר להם, ועפ"י דיבורו נהגו היתר, יש לבטל המנהג עפ"י הדין וכו'.

ואם כן כל שכן כשנהגו היתר בדבר האסור וכו', דודאי דיש לבטל המנהג בכח גדול וביד חזקה, וזו אין צריך לומר, והאריכות בזה ללא צורך עכ"ל...

כל הלובשים פאה אינם יוצאין בהם לרשות הרבים!

אמנם אנכי הרואה, דבכהאי גוונא דנידון דידן, שכל הלובשים פאה נכרית, אינם יוצאין בהם לרשות הרבים, בשווקים וברחובות, בגילוי ראשן בלי כיסוי על הפאה נכרית כלל, כי אם דוקא כשהן בביתם ובחצר שלהן, או בחצרות של חברותיהן שאין הרבים בוקעין בהם כלל, וכשהן הולכים מחצר לחצר דרך רשות הרבים, או לשווקים, הם מתכסים מכף רגלן ועד קדקדן ועד בכלל ברדיד גדול - הנקרא צעיף - ואינן פושטין אותו... ולא נראה מהן בחוש הראות רק פניהן לבד, ויש מהן הרבה נשים צנועות יותר שמכסין גם פניהם במסוה, וגם כשהולכין מחצרן לחצר חברותיהן אינן פושטין צעיפן בדרך כלל, עד שיכנסו לחצר ההוא כידוע.

והיה נראה לי לומר דגם הרב שלטי הגבורים גופיה לא התיר להן אלא מחצר לחצר שאין רבים בוקעין בו, ובדרך רשות הרבים

או בשוק הן מכוסות בצעיף!!!, כנז"ל, ומה שכתב בסוף דבריו, אלא פשיטא שהולכות בשערות מגולות על כרחך לא שהולכות בהם לרשות הרבים ולשוק, אלא דוקא בחצר שלהן ומחצר לחצר ובדרך הם מכוסות בצעיף!. עד כאן לשוננו.

הקדוש האלקי "הבבא סאלי" זי"ע

טרם ניגש אל דיבוריו הקדושים והטהורים של מרן ה"בבא סאלי" זי"ע, ננסה לכתוב שורות קצרות ממה שהעידו גדולי הדור זי"ע עליו, שמהם נראה מעט מן המעט מעוצם קדושתו וגדולתו הנשגבה.

הגאון האדיר ר' פנחס עפשטיין זי"ע ראב"ד ירושלים, היה נוכח כשחתן הבבא סאלי הביא שק חיטים לטחינה במטחנת יד שבהשגחת העדה החרדית, ומשיגה הכשרות סירב לטוחנם, באומרו: הבה לנו אישור שהחיטים שמורים כדת, אבל ברגע ששמע הראב"ד שהמדובר בחתנו של "בבא סאלי", מיד הורה לקבל את החיטים, וכאשר אחד המשגיחים ניסה בכל זאת להניא את הראב"ד, שלא יתן את האישור, אמר לו הראב"ד, אתה יודע במי המדובר?, מדובר ברב גדול שבא לארץ לפני כשלושים וחמש שנים (בשנת תרצ"ג בהיותו אברך בן ארבעים ושלוש בלבד!) ובאותו הזמן כל גדולי ירושלים חרדו לקראתו!!!

כאשר בא לבקר אצל מרן החזון איש זי"ע, טרם כניסתו ביקש החזון איש שיביאו לו את משקפיו כי רצונו לראות זיו פני קדשו בכירור!, וכשנכנס הבבא סאלי זי"ע קם מרן החזון איש זי"ע מלא קומתו, והעניק לו את ספרו על שביעית, וסירב בכל תוקף לקבל תמורה כל שהיא מידי הבבא סאלי.

כאשר היה בשנת תש"י אצל כ"ק אדמו"ר הקוה"ט מרן מהר"א מבעלזא זי"ע וביקש ממנו ברכה, ביקש ממנו מהר"א זי"ע שהוא ירכו תחילה!.

כמו"כ ידועים קשריו הנפלאים עם כ"ק אדמו"ר הקוה"ט מהרמ"מ מלעלוב זי"ע, שהעיד האדמו"ר על עצמו, שבהיות הבבא סאלי בירושלים

כ"ק מרן אדמו"ר הרה"ק רבי משה מרדכי **מלעלוב** זצוק"ל
קיבל את פני ה"בבא סאלי" זי"ע באומרו:
"לא סרה דמות כבודו מעיני, וכל מחשבותי היו על כבוד תורתו!"

בשנת תש"י, היה עוקב האדמו"ר מלעלוב זי"ע אחריו, והיתה "עבודתו עצומה"!.
 .

ועד כדי כך היה הקשר בין שני קדושי עליון אלה, אפשר ללמוד ממה שהתרחש ביום ראשון י"ג סיון תשמ"ג, באופן פתאומי השתוקק הבבא סאלי לנסוע למירון, בהגיעו למירון לאחר השתטחותו על ציון הרשב"י, אמרו לו שהאדמו"ר מלעלוב נמצא במקום, מיד נכנס אל חדרו וערכו סעודה בשמחה גדולה, בין הדברים אמר לו אדמו"ר מלעלוב זי"ע, "ידע כת"ר נאמנה, כי מרגע בואי לציון הקדוש, לא סרה דמות כבודו מעיני!, ודברתי עליו על מעלתו הגדולה!, וכל מחשבותי היו על כת"ר!", זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

האם חושבים לרמות את הקדוש ברוך הוא כאילו זה כיסוי ראש?!

אדמו"ר הבבא סאלי הקפיד מאוד על הנשים הנשואות שיכסו ראשן כדרך אמותינו הקדושות במטפחת ולא בפאה נכרית, ויכסו את כל שער ראשן, שלא תראה אפילו שצורה אחת.

ומעשה שהיה, שאחת מנכדותיו החלה ללבוש פאה נכרית, רבנו אסף את כל בנות המשפחה, והטיף להן מוסר, באומרו: "האם אתן חושבות לרמות גם את הקדוש ברוך הוא, בלובשכן פאה נכרית, כאילו בזה אתן יוצאות ידי חובת כיסוי הראש?!"

אם כן דעו לכן: כל אשה הלובשת פאה נכרית ואפילו רק חתיכת פאה, מכינה לעצמה חומר הסקה שבו ישרפו אותה בגיהנם".

סידנא בבא סאלי חלק א' עמוד רי"ח - רי"ט - פרק י"ג - "ממדותיו התרומיות"

אדמו"ר הקדוש הנאמן ה"במא סאלי" זצוק"ל

אמק את כל בנות המושפחה, והמק לזן מוסר, באומרי:

"הלאם אתן תישפחה לרמות את הקדוש ברוך הוא, תלותשן מאה בתרית?

באלי בזה אתן יוצאת יחי הזבת ביסוי הראשון?"

כל אשה הלובשת אפילו רק חתיכת פאה מכינה לעצמה... רח"ל!

ובחלק ב' מובא מעשה זה בשלימות, וזה לשונו:

מעשה שהיה, אחת מבנות המשפחה החלה ללבוש פאה נכרית, בעלה שהתנגד לכך בכל תוקף, העלה חרס בידו. בצר לו ניגש לרבינו [הבבא סאלי זי"ע] והתלונן על אשתו, שהחלה ללבוש פאה נכרית.

רבינו כינס את כל בנות המשפחה עם הרבנית, והחל להטיף מוסר בגדרי הצניעות, הלבוש, וחומרת גילוי הראש לאשה וכו'. בסיום דבריו אמר רבינו: "כל אשה הלובשת פאה נכרית ואפילו רק חתיכת פאה, מכינה לעצמה חומר הסקה, שבו ישרפו אותה בנהינם".

בצאתן מחדר רבינו, אמרה אותה אשה: נו, לא כל כך נורא, וכי כמה חומר הסקה יש בפאה נכרית, הרי השערות דולקות רק שניות אחדות ותו לא...

מעת שפלטה מילים אלו מפיה, החל ראשה של אותה אשה לכאוב כאבים עזים ביום ובלילה, ולא נמצא מזור לכאב ראשה. החלה האשה לפשפש במעשיה, ותלתה את כאב ראשה בדיבורה האוילי והשטותי.

חזרה האשה יחד עם בעלה לרבינו ואמרה: "רבינו! חטאתי, עויתי, פשעתי, דברתי בלשוני דברים, אשר לא ייאמרו על דברי כבוד תורתו, והנני מבקשת סליחתך".

אמר לה רבינו: אם תקבלי עליך לכסות ראשך במטפחת, בלי כל חכמות והמצאות, יחדל כאב ראשך ונסלח לך!.

חזרה האשה לכסות את ראשה במטפחת, ומיד חדל כאב ראשה!.

**הבבא סאלי משתמש בכוחות עליונים
להעניש אשה שלא הסכימה לכסות ראשה עם
מטפחת!**

אדמו"ר הבבא סאלי זי"ע, ניסה להלחם בתופעה חמורה זו של פריקת עול מלכות שמים ולבישת דברים שאינם צנועים, והוא אף השתמש בכוחותיו הסגוליים להניא נשים ממחשבתן הרעה ללכת בתלבושת זו, כפי שיסופר במקרה שלהלן.

בשכונת בקעה, בה התגורר רבינו בשבתו בירושלים, אחת מנשות השכונה, אשר התגאתה ביופיה, החליטה להיות כבנות הארץ ולצאת לשוק בלי מטפחת, כל בני משפחתה התנגדו, וניסו להניאה מעשות זאת. אך כאשר ראו, כי היא תקיפה בדעתה, הביאוה אל האדמו"ר, כדי שהוא ידבר על לבה וישפיע עליה. רבינו הבבא סאלי זי"ע, אשר ראה את הענין בחומרא, יצא מגדרו, שלא לדבר עם נשים, ודבר על לבה, שלא לפרוץ גדר הצניעות, אלא ללכת בדרכי אמותינו הקדושות ולכסות את ראשה במטפחת.

אותה אשה עקשנית היתה, והיא באחת ומי ישיבנה, היא אמרה לאדמו"ר: "פה בארץ אין צורך להיות פרימיטיבים, אנו לא מהדור הישן, שלא הבין כלום, אנחנו דור הקדימה והחופש, ואין צורך לכסות ראש כמנהג הערביים..."

רבינו הסביר לה שוב בסבלנות רבה, כי טועה היא, וכי כיסוי הראש לאשה הוא מדאורייתא, ומעלת האשה המדקדקת לכסות ראשה, גדולה היא עד מאד, ובניה יהיו חשובים בדור וכו', אך האשה עמדה במריה ולא הסכימה לכסות ראשה, אף שבעלה איים עליה, כי יגרשנה.

אדמו"ר ה"בבא סאלי" זי"ע, חזר והסביר לה בחומרה רבה, כי זוהי פירצה שאחריתה מי ישורנה, וכי עוונותיהן של כל הנשים,

שיושפעו ממעשה זה, יהיו על צוארה, והיא תהיה חוטאת ומחטיאה. והזהירה עוד, כי סופה יהי רע ומר. אך למרות הכל, האשה לא הסכימה לכסות ראשה במטפחת כבקשת אדמו"ר, לדאבון לב כל הסובבים אותה.

אכן, שילמה על כך האשה בעונש כבד מאוד, בו ביום נטרפה עליה דעתה!!! בני משפחתה המזועזעים חשו מיד לאדמו"ר ה"בבא סאלי" זי"ע, לנסות ולהחזירה לשפיות דעתה, אך אדמו"ר הודיע להם, כי עתה כבר מאוחר מאוד ואת הנעשה אין להשיב!!! וכך לאחר זמן מועט, נפטרה האשה מתוך יסורים קשים ומרים!!! ה' ישמור ויציל את כל עמו בית ישראל!.

סידנא בבא סאלי חלק ב' עמוד ע"א-ע"ב

אדמו"ר הקדוש האלקי מרן ה"בבא סאלי" זצוק"ל
"אם תקבלי עליך לכמות ראשך במטפחת, בלי כל חכמות
והמצאות, יחדל כאב ראשך, ויסלח לך!"

דבר הקודש מהגה"ק רבי יעקב מוצפי זצוקללה"ה
אב בית הדין לעדות המזרח והמערב

לאפרושי מאיסורא

ב"ה ירושלים ט"ו מר חשון תשל"ו

אודות הפירצה הנוראה שנפרצה בעונותינו הרבים בכרם בית ישראל, שבנות ישראל מבלי ידיעת חומר האיסור, נכשלות והולכות ויוצאות ברבים בפאה נכרית, שרוב הפוסקים ראשונים ואחרונים אסרו זאת, וגדולי הפוסקים ראשונים כמלאכים יצאו בביטויים חריפים נגד זה, וכגון איסור דאורייתא! פריצות! ולוקה מן התורה! וכו'.

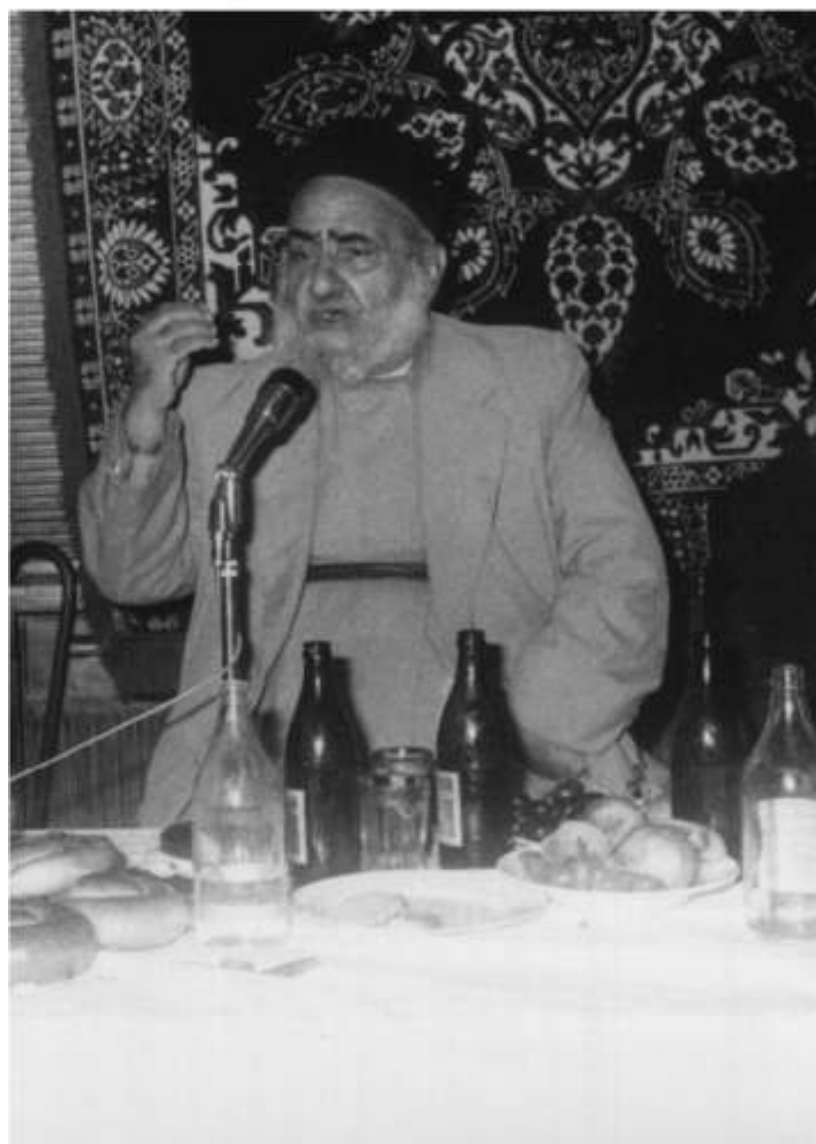
ובפרט הפאה נכרית דזמנינו, העשויות במומחיות ובשכלול רב, אשר לא שערום אבותינו, ועל זה בודאי לא עלתה על הדעת לאף מקיל להתיר זאת!!!.

לזאת באנו לגלות דעתינו דעת תורה, שאיסור חמור וגמור ללכת ולצאת לחוץ בפאה נכרית!!! ודינה כשער עצמה.

וכל בעל בעמו מחויב להשגיח על בני ביתו שלא יפרצו חס ושלום בזה, שלא יהיו חלילה בכלל חוטאות ומחטיאות הרבים, וגם להשגיח שתלכנה במלבושי צניעות כדת וכדין, לבל ילכד חס ושלום בעוון אנשי ביתו.

וכן מצוה על כל מי שבידו למחות לגדור גדר ולעמוד בפרץ, וזכות הרבים תלוי בו, ולמזהיר ולנוהר שלומים תן כמי נהר, ויתברך

"וכל בעל בעמו, מחויב להשגיח על בני ביתו!
שלא יפרצו חם ושלוש בזה,
שלא יהיו בכלל חוטאות ומהטאות הרבים!"

הגאון הקדוש רבי יעקב מוצפסי זצוק"ל
אב בית הדין לעדות המזרח והמערב
"באנו לגלות דעתנו דעת תורה,
שאיסור המור וגמור ללכת ולצאת לחוץ, כפאה נכרית!
ודינה בשער עצמה!"

בכל הברכות שבתורה, ויזכה לראות בנים תלמידי חכמים וצדיקים,
ויזכה לכל טוב.

ובזכות שמירת הצניעות וגדריה, שומר ישראל ישמור כרמו מכל
פגעים ומרעין בישין, ואין פרץ ואין יוצאת ואין צוחה ברחובותינו,
ובזכות נשים צדקניות נגאלו אבותינו ממצרים, ועתידין להיגאל ע"י
משיח צדקנו בב"א.

וע"ז באעה"ח הבד"צ להעדה החרדית הספרדית, פעיה"ק
ירושלים ת"ו.

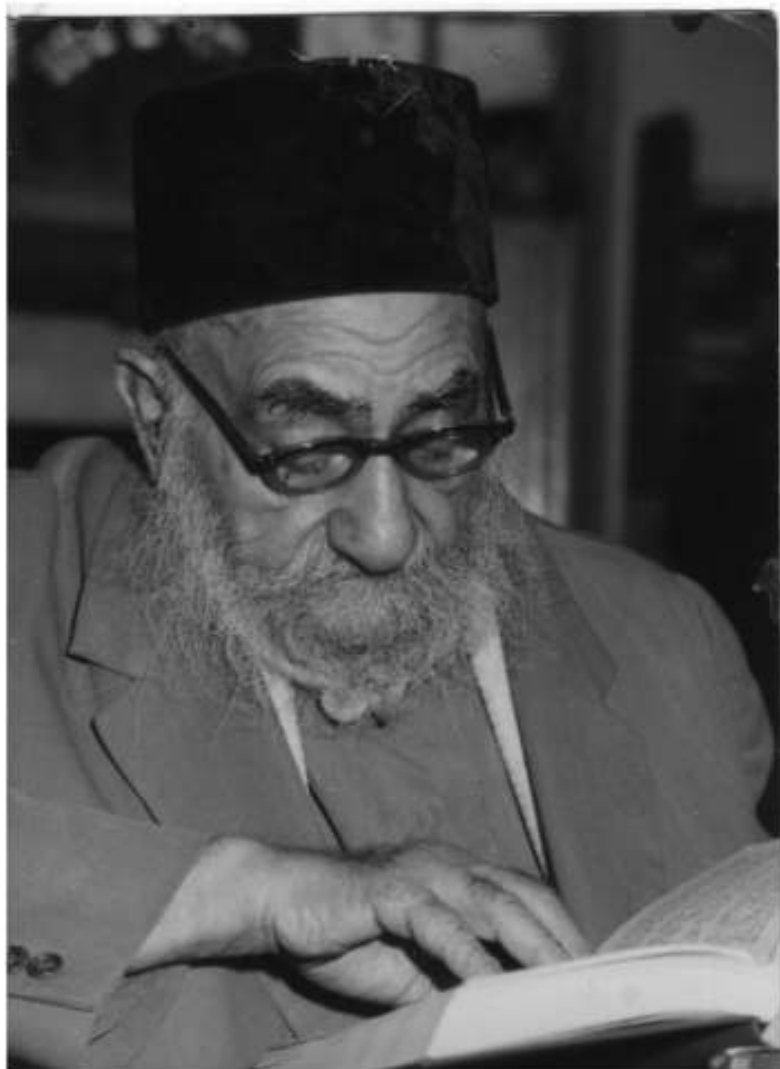
נאום: יעקב מוצפי

לאן הולך הקידוש שעושים כנגד הפאה?

הרב דוד י" הי"ו שאל את מרן הגה"ק רבי יעקב מוצפי זי"ע
מהי דעתו לגבי הפאה?, השיב לו הגאון הקדוש "לדעתי מי שעושה
קידוש ליד אשה החובשת פאה, כל ברכותיו לוקחת הסטרא
אחרא!!! זוהי דעתי!" עד כאן לשונו הקדוש. [אך עם עינים
עצומות, אפשר להקל, כמובא לעיל מהמהרש"ם].

ורבי אהרן נעימי זצ"ל, היה חוזר על מה ששמע מפי רבו הגאון
הקדוש רבי יעקב מוצפי זי"ע, שהיה מדגיש תמיד, "ללכת רק עם
מטפחת דווקא, לא עם פאה נכרית ולא ישראלית, לא בכובע ולא
בחצי כובע, רק עם מטפחת דווקא!".

"מצווה על כל מי שבידו למהות, לגדור גדר ולעמוד בפרץ,
וזכות הרבים תלוי בו!"

הגאון הקדוש רבי יעקב מוצפי זצוק"ל
אב בית הדין לעדות המזרח והמערב
"ולמזחור ולנזחר שלומים תן כמו נחר,
ויתברך ככל הכרכות שכתורח!
ויזכה לראות בנים תלמידיו חכמים וצדיקים!
ויזכה לכל טוב!"

המקובל האלקי הרה"ק רבי מרדכי שרעבי זצוק"ל

ההולכת עם פאה היא כנכרית!

שמעתי מפה קדשו של מורנו הקדוש רבי מרדכי שרעבי זצוק"ל שאמר בזה הלשון: מי שלובשת פאה היא עצמה כנכרית רח"ל!.

הדבר היה כאשר הרבנית שרעבי ע"ה לא הרגישה טוב, ונזדמן כ"ק אדמו"ר מתולדות אהרן זצוק"ל לבקר בבית הרב שרעבי, וביקשו התלמידים שיברכה, לאחר מכן אמרה הרבנית, אל האדמו"ר מתולדות אהרן זי"ע, בנוכחות רבינו בעלה ר' מרדכי שרעבי זי"ע, שהיא חוששת אולי זה עונש משמים, על זה שאני מוכיחה נשים ההולכות עם פאה, שמא פגעתי בכבודם של בנות ישראל, בזה שהערתי להם על שהולכות עם פאה.

מיד בשומעו את דבריה, אמר לה הרב רבינו מרדכי שרעבי זצוק"ל, חס ושלום! חלילה לך לחשוב שזה עבור שעוררת אותם להסיר הפאה, אדרבה, עבור זה תקבלי שכר רב לנצח נצחים. ואז אמר לה הרב המקובל האלקי רבינו מרדכי שרעבי זי"ע בזה הלשון: את אמרת מה שאמרו חכמי ישראל, ואני אומר, מי שהולכת עם פאה היא עצמה כנכרית! רחמנא לצלן! עד כאן לשונו הקדוש.

מפי תלמידו הנאמן שזכה להיות נוכח במעמד זה, ושמע את הדברים מפורשים יוצאים מפיו המהור!

המקובל האלקי הקדוש רבי מרדכי שרעבי זצוק"ל
"עבור זה שעוררת את נשות ישראל להסיר את הפאה
תקבלי שכר רב לנצח נצחים!"

צעק בהדגישו את המילה "נ-ב-ר-י-ת"! הפאה הרי שייכת לנכרית!

שתי חברות השתדכו לשני בחורים משיבת "פורת יוסף", בהתקרב מועד הנישואין נתגלו חילוקי דיעות בין הכלות לחתנים, הבחורים רצו שכלותיהם תכסנה את שערות הראש במטפחות, ואילו הכלות עמדו על דעתן שברצונן לחבוש פאות נכריות לראשן.

ומאחר שלא הצליחו להגיע לעמק השוה, החליטו לספר זאת להמקובל הקדוש הרב מרדכי שרעבי זי"ע, וכאשר יפסוק כן יעשו.

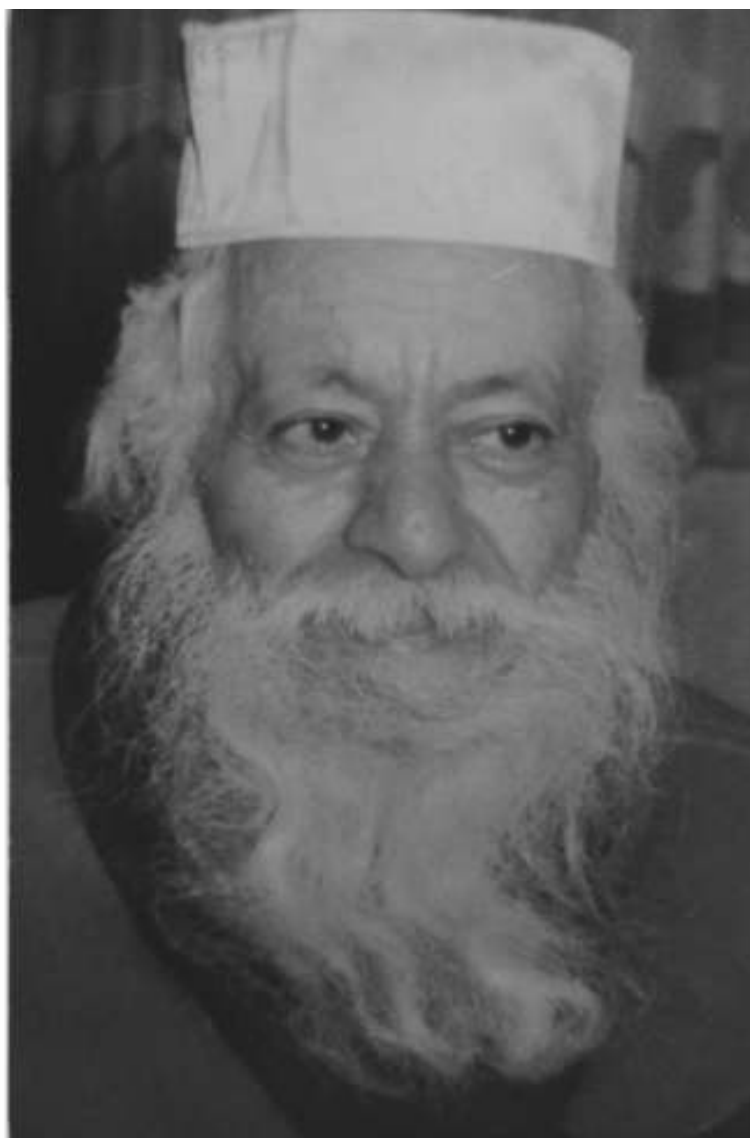
מששמע רבנו רבי מרדכי שרעבי את טענות הכלות, שמכיון שכולם הולכות פאות לכן הם גם כן רוצות ללכת כך, נענה ואמר: מה?! פאה נכרית?! הפאה שייכת לנכרית!, לנשים הגויות הזרות!, וכל פעם שהזכיר הרב שרעבי זי"ע את המילה פאה נכרית! הרים את קולו ביתר עוז ותעצומות, בהדגישו בקול שאגה נורא ומזעזע "נ-ב-ר-י-ת"!

לאחר מכן הוסיף להביא מדבריו של הסבא קדישא הגאון ר' שלמה אליעזר אלפנדרי זצוק"ל, אשר אסר והתנגד בחריפות ללבישת הפאות.

בשמוע הכלות את דבריו הנוקבים של רבנו, קבלו על עצמם בשמחה את הדין, לקיים את רצון ה' בשלימות כראוי וכיאות, ולכסות את ראשן במטפחת כבנות ישראל הכשרות.

"דרך צדיקים" חלק ב' עמוד 319

מפי הרב י. ל. שנוכח בבית רבנו באותה שעה.

המקובל האלקי הקדוש רבי מרדכי שרעבי זצוק"ל
חיזק את אשתו שהיתה מוכיחה את הנשים החולכות עם פאה
ואמר לה:
"את אמרת מה שאמרו חכמי ישראל, ואני אומר
מי שלובשת פאה היא עצמה כנכרית!
רחמנא לצלן!"

המקובל האלקי הקדוש רבי מרדכי שרעבי זצוק"ל
 כשנשאל על לבישת פאה נכרית, הרים את קולו בעוז
 ותעצומות, בהדגישו בקול שאגה נורא את המילה:

"נ-כ-ר-י-ת!"

"מה?! פאה נכרית?! הפאה שייכת לגויות!"

הגה"ק המקובל רבי יחיא שניאור זצוק"ל

אם תקבלי עליך ללכת רק עם מטפחת תלדי השנה בן זכר!

המקובל הקדוש רבי יחיא שניאור זי"ע היה זועק רבות נגד פירצת הפאה נכרית, ופעם בליל פורים כשהיתה השמחה גדולה בביתו והחלו רבים לבקש ברכה כל אחד על צרכו, ניגשה אחת מבנות המשפחה שהיתה חשוכת בנים, והיתה הולכת עם פאה נכרית, ובכל עת שבקשה ברכה מהרה"ק רבי יחיא זי"ע, היה הוא דוחה אותה, אולם הפעם לכבוד פורים הלכה עם מטפחת ולא עם פאה כדרכה, ובעת שבקשה ברכה מהרב, אמרה את שמה בלועזית, בכדי שהרב לא יכירה, ובפרט שהולכת עם מטפחת אזי ודאי לא יכירה, ואכן הרב ברכה.

אמנם הנוכחים שראו שלא נתברכה כמו שראוי עבורה, גילו באוזני הרה"ק שזו אחת מבנות המשפחה ורק התחפשה במטפחת לפורים, נענה רבינו לעומתה: "זה לא תחפושתי!", מה שאת לובשת כל הזמן פאה זו תחפושתי!, כעת קבלי על עצמך לא להוריד את המטפחת כל הזמן, ולא ללכת בשום אופן עם פאה, ועוד השנה תלדי בן זכר בריא ושלם".! ובִּרְכָה ברכות עד בלי די.!

אמנם אותה אשה המשיכה עם הפאות - מהשפעת החברה, וחוסר ידיעה מחומרת פירצה זו - ולצערינו לא נפקדה! ה' ירחם.!

וכי האשכנזים לא יהודים?
 וכי הם לא חייבים לכסות ראשם במטפחת כמו כל
 יהודיה כשרה!?

פעם באו לפניו זוג אשכנזים, שהאשה הלכה תמיד עם מטפחת, ובעלה רצה שתלך בפאה, הרה"ק רבי יחיא שניאור זי"ע פנה לבעל ואמר בלשונו: "יש לך אשה צדקת, אתה רוצה לעשות אותה רשעית! מה אתה מבקש להחריב את ביתך"?

אמר אחד הנוכחים, שהם אשכנזים, ואצלם לא הקפידו כולם בזה. ענה הרב במתק לשונו: "מה אתה אומר עכשיו, וכי אלו יהודים ואלו לא יהודים? צריכה האשה לכסות ראשה כמו יהודיה כשירה, ולא לחפש דברים אחרים". וחזקו הרב, שאדרבא צריך הוא לחזקה ולשמוח שזכה לאשה צדקת, וב"ה הם זוכים לרוות הרבה נחת עד היום הזה.

הדברים נשלחו ע"י חכם כהן שיחי' שזכה לשמשו

אחת מהמשפחה באה לביתו בערב שבת עם פאה, וביקש ממנה בדרך רמז, שתסיר את הפאה, מפני שבביתו הולכים רק עם מטפחת, והתעכב מעשיית קידוש, עד שתלבש מטפחת, וכן כל דבר שבקדושה, היה נמנע מלעשות כאשר היו באים לביתו בכיסוי הנ"ל (-של פאה).

זכרון ישעיה עמוד כא

המקובל האלקי רבי יחיא שניאור זצוק"ל
"אם תקבלי עליך ללכת רק עם מטפחת, תלדי השנה בן זכר!"

הרה"ג רבי יהודה צדקה זצוק"ל
מראשי ישיבת "פורת יוסף"

העושה כן אין רוח חכמים נוחה הימנו!

יום ב' י"ח חשוון תשנ"א

לכבוד הרב יוסף מוגרבי שליט"א

שלום וישע רב. אחדשה"ט באהבה ובחיבה הנני להשיב לך על
השאלות ששאלת.

לענין כיסוי הראש בפאה. - ידוע הוא שבני עדות המזרח לא
היו רגילים בזה כלל ועיקר! אלא היו מכסות ראשן במטפחת או
בכובע, וזה מחדש באו מערי אירופא ב"מודה", והעושה כן אין רוח
חכמים נוחה הימנו!.

אור תורה - תשרי תשנ"ב עמוד כא

הגאון רבי רפאל כדיר צבאן זצוק"ל רב העיר נתיבות

הן היום הראני ידידנו הרה"ג חו"ב עצו"ר הרב הגאון ר' בוגיד חנינא סעדון שליט"א, הרב הראשי של עירנו אי-ג'רבא (תונס) מלפנים, האי פסקא דידיה, בענין פאה נכרית לנשים אשר עומד לפרסם בספרו החדש המדבר בענין צניעות הנשים וכו'.

בפסק הזה דן ידידנו בהרחבה כיד ה' הטובה עליו, וזאת הלכה העלה, לאסור בכל תוקף על הנשים לחבוש פאה נכרית, כדעתם של גדולי הפוסקים ראשונים ואחרונים, רוב בנין ורוב מנין, האוסרים את זה, ובמיוחד לנו הספרדים שמעולם לא נשמע דבר זה בגבולנו, רק חדשים מקרוב באו, שלמדו מאי-אלה נשי רבנים החובשים פאה נכרית, וילפי ממקלקלתא ולא ממתקנתא, [ולומדים מקלקלות ולא מתקנות].

האמת אגיד, שכשעלינו ארצה והתישבנו בנתיבות, שתושביה כולם יוצאי מרוקו ותונס, לא היתה אף אשה זקנה וצעירה כמעט, בלי כיסוי ראש, רק אחרי זמן מה, לאט לאט יצאו כמה אחדים בפאה נכרית, ומאז נשתרבב הדבר גם אצל הצעירות הספרדיות, ומהם לצערנו גם בלי כיסוי ראש לגמרי, והוא רחום יכפר עון.

אנא אמינא, איישר חיליה של ידידנו הרב הכותב לאורייתא, מגלגלין זכות על ידי זכאי, וכל כי הני מילי מעלייתא, יהא רעוא דיתאמרו משמייהו דרבנן (ביצה דף כ"ח ע"א). וכבר עלה בהסכמה על זה מרן הראש"ל הגר"ע יוסף שליט"א בספריו (יביע אומר ח"ה וח"ב וביחווה דעת ועוד), ועוד כמה גדולים מרבני דורנו.

ברכתי לידידנו הנ"ל, שדבריו היוצאים מן הלב יכנסו בלב שומעיהם, וזכות הרבים תלוי בו והיה זה שכרו, ויזכה לעוד ספרים יוצאים לאורה בהלכה ובאגדה אמן.

הכו"ח פה נתיבות, י"ח באלול התשמ"מ.

רפאל כדיר צבאן.

מתוך הספר "רכות בנות" עמוד ע"ח

עדות הרב הנאון רבי בוגי'ן סערון שליט"א
 רבה הראשי של איג'רבה - תונים
 מחבר הספר "רבות בנות"

בכל ג'רבא ותונים לא הלכו עם פאה נכרית

הנני להעיד כי בעירנו ג'רבא וכפירה, לפני כארבעים שנה, קודם הסתלקותו של מוה"ר מוהרמ"ך זצוק"ל, מחבר הספרים "ברית כהונה", ו"שואל ונשאל", ועוד, וגם אחרי הסתלקותו בשנת התש"י ששימש מוה"ר [מוהרח"ך] זצוק"ל אחריו, כמה שנים, ונסע לישראל בשנת התשי"ד, ועוד איזה שנים אחרי כן, לא היתה אפילו בת יוצאה בגילוי ראש, וכל שכן אשה נשואה, ואפילו ילדה פחותה משלש שנים היתה ראשה מכוסה במטפחת, ואפילו בעודה בעריסה, הרבה נותנים לראשה כסוי, בגד מיוחד לכיסוי ראש הקטנים ילד או ילדה, וכשתגדל מעט לובשת מטפחת ראש.

ומשעת נישואין לובשות הנשים כובע הנקרא בלשון ערבי "כופיה", ועל זה עוטפים בעיטוף לבן, הנקרא "פוטא" על ראשם, וגם במדינת תוניס ובסביבותיה, וכן במדינת טריפולי, כשהן יוצאים לחוץ, מתעטפין בעיטוף הלבן הנזכר, אך על ראשם במקום "כופייה" לובשים מטפחת.

ועם כניסת הצרפתים למחוז התוניסי, יש ששינו מלבושם כמלבושי אירופא, אבל בעירנו ג'רבא ברובע היהודים הגדול והקטן לא שינו, רק אחרי שקבעו נציגי הג'וינט מוסדות עזרה במקום, והיו מחלקים להם חליפות שמלות בימי המועד כמלבושי אירופה, התחילו

הרבה לשנות מלבושיהם, וכן הבנות התחילו לצאת בגלוי ראש, הנשים ג"כ שינו קצתם ללבוש מטפחת במקום הכופייה, ואזלא ומדלדלא במלבושי חוסר צניעות, אבל גם לעת עתה, אין שום אשה יוצאה בגלוי ראש או בפאה נכרית, בכל ערי ג'רנא וכפירה, וגם בערי תונים, לא נשמע שהולכים בפאה נכרית אנשי המקום העקרוניים, וכל שכן בזמן הקדום לא היו לובשים הפאה נכרית, ומעולם לא שמענו מי שלובש אותה בזמן הקדום בכל המחוז.

יש בפאה חשש איסור תורה שנחשבת כראש מגולה ממש!

לפי עניות דעתי אין שום צד להתיר ענין לבישת פאה נכרית, כי מקרא מפורש וכלל ידוע ללכת אחרי הרבים כדתיב אחרי רבים להטות, ובפרט שיש בו חשש איסור תורה בפריעת ראש ממש, מבואר מגמרא דכתובות דע"ב שהיא מן התורה מקרא דופרע את ראש האשה... וכיון דלדעת האוסרים בפאה נכרית, אסורה משום דחשבי לה כראש פרוע, אם כן מהספק יש להחמיר, וכל שכן להסוברים דהוי דרך פריצות, וכל שכן שבודאי שאינה דרך צניעות, וכבר כתבנו במאמר הצניעות, כמה שבחו רז"ל למדת הצניעות, שהלכו לאורה אמותינו הקדושות בכל הדורות, ואין לנו לפנות להתכוללות הזמן, ומקרא מלא והתקדשתם והייתם קדושים, וכתוב קדושים תהיו כי קדוש אני ה', שחייב אדם להתקדש ולקדש עצמו גם במותר לו, וכל שכן במה שאסור לדעת רוב הפוסקים.

מצות הצניעות היא מצוה גדולה המסורה ביד הנשים!

ולנשי דורנו הצדקניות, אני מטיף מלתי, ועליהם תזל אמרתי, עשו נא למען כבוד ה', והחזיקו בסדרי אמותינו, שרה רבקה רחל ולאה, שנשתבחו בדרכי הצניעות, והעמידו לנו דורות על דורות

ביושר וצדק וצניעות, וזכותם יעמוד לנו ולכם, ויעזור אתכם לעמוד על המשמר, ולהתרחק מכל מיני כיעור ופריצות, בין בענין פאה נכרית, או בשאר תלבושות של חסרון צניעות, ודעו כי מצות הצניעות, היא מצוה גדולה מאד, המסורה לכם.

הגאולה ובנין בית המקדש תלוי בנשים שיסירו הפאה ועליכם לדעת, כי הקמת שכינתא מעפרא וגאולת ישראל, ובנין בית מקדשינו ותפארתנו, תלוי בידכם ובמעשיכם הטובים במצוה זו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, בזכות נשים צדקניות שבאותו הדור (ביציאת מצרים) נגאלו, ובזכותן עתידין להגאל, כדכתיב זכר חסדו ואמונתו לבית ישראל, לבני ישראל לא נאמר, אלא לבית ישראל, אלו הנשים.

לכן החלצו והזדרזו במצות הצניעות בין בגילוי ראש ולהתרחק מפאה נכרית, בין בכיסוי וצניעות כל הגוף בלבוש צנוע, וזכו במקחכם להיות גאולת ישראל על ידכם.

ואל תשיתו לב למהומת הזמן וההתבוללות שבו, כי הוא מצד הסטרא אחרא, המוציאה את כל כוחה בזמן הזה בכל תוקף, כי היא עומדת על כלותה, כמאמרם ז"ל בעקבתא דמשיחא חוצפא יסגי, ואתם תזכו לראות בשמחת שכינת עוזנו, ובנין בית תפארתנו ומקדשנו, בעגלא ובזמן קריב אמן.

האם בנות ישראל צריכות ללכת בדבר שהערביות המוסלמיות ימ"ש מבינות שאינו צנוע?!

ומה מאד שבעתי עונג בראותי מאמר בירחון אור תורה חודש כסלו תשמ"ט סי' ל', מאמר נחמד ונעים, דברים המושכים את הלב לענין צניעות, וראיתי להעתיק ממנו איזה קטעים, וזה לשונו באות יו"ד.

הבה נבדוק את כל העמים וכל הגויים, אשר הבל וריק תורתם ודתם, ואפילו אם יש להם איזה אמונה כל שהיא, הרי היא לקוחה מתורתנו הקדושה, מי בכל גויי הארצות שהאדוקים והרוחניים שבהם, נשיהם מופיעות בקרית חוצות עם פאה נכרית?!...!

הבה נבדוק את המצב באירן, אשר כביכול השלטון שלהם מיוסד על דת ההבל שלהם, האם אשה יכולה להופיע בפאה נכרית ברחובות קריה?, אוי לה לאותה אשה!, יקחו אותה מיד למשטרה, ואינני יודע איזה עונש וקנס יטילו עליה, וכן בסעודיה שכאילו השלטון שם מושתת על דת ההבל שלהם, האם נמצא אשה אחת מוסלמית בכל סעודיה ההולכת בפאה נכרית?, בל יראה ובל ימצא, אוי לה לאשה שכן תעזו פניה להופיע כך בחוץ.

האם בנות ישראל צריכות ללכת בדבר שהנזירות ימ"ש מבינות שזה לא צנוע?!

וכן להבדיל אפילו הנוצרים הכופרים שמהם שורש פורה ראש ולענה של הפריצות שבכל העולם כולו, האם אצל הנזירות שלהם נמצאת מי שתכסה ראשה בפאה נכרית לעיני כל?, וכן בשאר דתות, ומדוע לא נמצאת בדתות ההבל אשה בפאה נכרית?, כי ההגיון הפשוט אומר: שבפאה נכרית אין לה שום התאמה עם אדוקים ושומרי דת, כי זה נוגד את הרוחניות, זה הפך הקדושה!, ואם כל הגוים האלה מבינים היטב את הענין, ואף אחד מהם לא עולה על דעתו לחשוב שאולי כיון שהפאה מכסה את כל הראש לכן מותר הדבר, וכי על דבר כזה, נעשה אנחנו פלפולים גדולים להתיר, את מה שמוכן לכל האדוקים שבעולם שזהו נגד הצניעות והקדושה, והוא אסור בהחלט בלי פקפוק?!...!

האם שריפה מכבים אותה בנפט או בנזין?, והרי לכל בעיה אנו מוצאים פתרון שאינו מנוגד להלכה, ורק בזה לא מצאנו שום פתרון?...

**מדוע נבית מולזלים בדברי הווה"ק?
ורק ברחוב כשמכשילים אחרים, שם מתעטפים
באיצטלא דוהרר!?**

ועוד אני אשאל: אם באמת כל הסיבה לחבישת פאה נכרית, היא בכדי לצאת ידי חובת הזוהר הקדוש, אם כן מדוע ולמה כל הנשים החובשות בחוץ פאה נכרית חובשות בבית מטפחות?, וכי בבית אין אזהרת הזוהר הקדוש?.

אלא הסיבה פשוטה, שכל הכוונה מחבישת פאה נכרית, היא שזה לא יפה, ולא מודרני, להופיע במטפחת, זאת "בושה" שתופיע האשה כנשים פרימיטיביות מהדור הישן!, מה יגידו העולם?, הלא ישנם כאלה אשר מסתכלים על הדבר בעינים תמהות.

הכבוד האמיתי מתגלה בנאוה דקדושה!

אבל האמת היא שצריך לשאול, וכי זהו כבוד של אשה חרדית שתופיע כך?, להפך!, בדיוק הפוך ממה שהנשים האלו חושבות שזהו בזיון וגיחוך ולעג!, אדרבא כשהאשה מופיעה בצורה צנועה כמו שמתאים לאשה חרדית להופיע, זה מראה על אמונה חזקה, ועמידה איתנה בדת ובצניעות, בכל מצב שהוא, זה מראה עד כמה הן משתדלות להופיע כשרה אמנו וכרבקה אמנו, ושאר האמהות הקדושות והטהורות עליהן השלום, והאמת היא שאפילו החילוניים בלבם מעריכים את התופעה הזאת, אף אם בחוץ כאילו מראים פנים של לעג.

היצר מביא התרים ופלפולים

מפני שיודע שיכול להרויח על ידי זה לדחות הנאולה!

ועל השאלה מדוע אצל הגוים לא מוצאים שאדוקים שבהם מתירים פאה נכרית, ובעם ישראל כן מוצאים, התשובה היא: כמו

שיש להשיב על השאלה, מדוע בשאר גוים לא מוצאים שמדברים בבית תיפלותם, ואילו בעם ישראל בעונותינו הרבים כן מוצאים. ההסבר פשוט, הגוים עובדים להבל וריק ולכן היצר לא מתגרה בהם, ואדרבה מסייע בידם לעבוד את ההבל וריק שלהם, מה שאין כן בעם ישראל, היצר מתאמץ מאד להחטיא אותם. ולפי זה אין לתמוה גם על ענין של פאה נכרית, מדוע אצל הגוים כך ואצל ישראל כך, כי לגוים אין ניצוצות הקדושה, ואין מה להרויח מהם, אם אצלם כן תהיה פריצות או לא תהיה, אין זה משנה בענין הגאולה וביאת משיח צדקנו.

אך אצל ישראל, יש רווחים ענקיים ליצר הרע אם כן תהיה פאה, ולכן היצר וחייליו תמיד טורחים בכל כוחותיהם, איך להתיר את הפאה ושאר מיני פריצות, ולהביא גם ראיות מהש"ס והפוסקים להתיר, ולאטום את האוזניים מהראיות של איסור, ולהכניס בושה חזקה בלבן של הנשים מההופעה בצניעות וכיסוי ראש צנוע, ועל ידי זה לדחות - חס ושלום - את הגאולה הלאה והלאה. אך אנחנו צריכים להיות ערניים, ולא ניתן לדחות את הגאולה ח"ו.

**הבנא סאלי ידע מה שאמר ולא הנזים כלל!
הוא ראה שזה מביא עונשים בעולמות העליונים!**

ראיתי בספר שנתחבר על תולדות חייו של האדמו"ר הקדוש רבי ישראל אבוחצירה "באבא סאלי" צוק"ל שהיה מזהיר את הנשים של משפחתו על הפאה נכרית שלא ללכת בה, ופעם אמר שהנשים החובשות פאה נכרית, מכינות לעצמן חומר דלק להשרף בגיהנם!. ואם הגאון הקדוש הזה, שידוע שהיה לו רוח הקודש, והיה יודע מה הולך בעולמות העליונים, אמר כך, ידע מה שאמר, ולא הגזים, אלא אמר את המציאות המרה שעוברת על הנשים האלו שם בעולם האמת.

אדמו"ר הקדוש האלקי ה"נבא סאלי" וצוק"ל
"דעו לכן! כל אשה הלובשת פאה נכרית, ואפילו רק התיבת פאה,
מכונה לעצמה חומר הסקה שבו ישרפו אותה בניהנם!"

[- כאן המקום להעתיק מהקונטרס הנפלא "אור ישראל", שיצא לאור על ידי הרב הגאון ר' דוד יהודיוף זצ"ל חתנו של מרן אדמו"ר ה"באבא סאלי" זי"ע, שכותב בעמוד ס"ט בזה הלשון: "קראנו בחוברת אור תורה (כסלו תשמ"ט) את המאמר החשוב בענין חומר איסור לבישת פאה נכרית ושאר ענייני הצניעות. אשר שם הראה את הצד המוסרי שבאיסור פאה נכרית, בטוב טעם ודעת, ויישר חילו ופעלו, שהעיר כמה וכמה הערות חשובות בנושא בעייתי וכאוב זה.

בין השאר מציין במאמר כי **הבבא סאלי** זיע"א אסר פאה נכרית פרועה. ועל כך רצוננו להעיר, כי עלולה לצאת תקלה מן הדברים הללו, **כאילו** בבא סאלי התיר חס ושלום פאה שאינה פרועה, ובאמת לא התיר לא מיניה ולא מקצתיה. ולא זו בלבד, אלא אמר את כל דבריו בפירוש, גם על מי שהולכת, "אפילו רק עם חתיכת פאה"!.
 ולכן להוי ידוע, כי מקור הדברים לקוח מן הספר "**הבבא קדישא**, אדמו"ר **סידנא בבא סאלי**" זצוק"ל זיע"א (כרך ב' עמ' ע') ובגלל חשיבות הענין אנו מעתיקים את הדברים על דיוקם, לתועלת הרבים.

"מעשה שהיה, אחת מבנות המשפחה החלה ללבוש פאה נכרית, בעלה, שהתנגד לכך בכל תוקף, העלה חרס בידו, בצר לו ניגש לרבינו והתלונן על אשתו, שהחלה ללבוש פאה נכרית.

רבינו כינס את כל בנות המשפחה עם הרבנית, והחל להטיף מוסר בגדרי הצניעות והלבוש וחומרת גילוי הראש לאשה וכו'. בסיום דבריו אמר רבינו: "**כל אשה הלובשת פאה נכרית, ואפילו רק חתיכת פאה, מכינה לעצמה חומר הסקה שבו ישרפו אותה בניהם...**"

בצאתן מחדר רבינו, אמרה אותה אשה: נו, לא כל כך נורא, וכי כמה חומר הסקה יש בפאה נכרית, הרי שערות דולקות שניות אחדות ותו לא.

"נדע לנו כי דבריו של האדמו"ר הבבא סאלי זי"ע עשו רושם עז,
 ורבות בנות הושפעו מכך, ונמשו את מחשבותיהן לחמיר את
 המטפחת בתהליפים מפוקפקים.
 אנו מקוים, כי דברים אלו יופצו בקרב הצבור, כדי לחזק את הנשים
 לכסות ראשן במטפחת כדת וכדין!"
 (חברת "אור ישראל" עמיד סי"ט)

"אם הגאון הקדוש הזה, שידוע שהיה לו רוח הקודש, והיה יודע מה הולך
 בעולמות העליונים, אמר כך, הוא ידע מה שאמר, ולא הגזים, אלא אמר
 את המציאות המרה שעוברת על הנשים האלו שם בעולם האמת!"
 (חברת אור תורה כסלו תשמ"ט)

מעט שפלטה מילים אלו מפיה, החל ראשה של אותה אשה לכאוב כאבים עזים ביום ובלילה, ולא נמצא מזור לכאב ראשה. החלה האשה לפשפש במעשיה, ותלתה את כאב ראשה בדיבורה האוילי והשטותי.

חזרה האשה יחד עם בעלה אל רבינו ואמרה: רבינו! חטאתי, עויתי, פשעתי, דברתי בלשוני דברים אשר לא ייאמרו, על דברי כבוד תורתו, והנני מבקשת סליחתך.

אמר לה רבינו: אם תקבלי על עצמך לכסות ראשך במטפחת כמנהג אמותינו הקדושות, בלי כל חכמות והמצאות, יחדל כאב ראשך ונסלח לך!!!

חזרה האשה לכסות את ראשה במטפחת, ומיד חדל כאב ראשה!!!".

אחר שנכתב מעשה זה בספר הנזכר, נודע לנו ממגידי אמת, כי דבריו של האדמו"ר בבא סאלי זיע"א, המעטים בכמות אך עצומים באיכות, עשו רושם עז, ורבות בנות הושפעו מכך, ונטשו את מחשבותיהן הנלוזות, להמיר את המטפחת על ראשן בתחליפים מפוקפקים.

אנו מקוים, כי דברים אלו יופצו בקרב הצבור, כדי לחזק את הנשים הצנועות המכסות ראשן במטפחת כדת וכדין, וכדי להניא את האחרות מן האיסור החמור של פאה נכרית על כל סוגיה". עכ"ל של הגאון ר' דוד יהודיוף זצ"ל חתנו של ה"בבא סאלי" זי"ע].

צריך להיות לנו ברור, שאמותינו הקדושות שרה רבקה רחל ולאה, לא הופיעו כן אף בבית, וכמו שכל איש חייב לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי, כך גם הנשים חייבות לומר, מתי יגיעו מעשי למעשה אמותי, שרה רבקה רחל ולאה. ויהי רצון שנזכה לימים כאלה בקרוב אמן ואמן.

והראיתי את כל הכתוב למעלה בענין לבישת פאה נכרית, למו"ר
ועט"ר הרה"ג הגדול כמוה"ר רפאל כדיר צבאן נרב העיר נתיבות -
זצוק"ל זי"ע] והוא כתב על זה שורות אלה: "מסכים והולך על הענין
הזה".

השער הרביעי דרשות גדולי הדור

מתוך דרשה הוצבת להכות אש של
המגיד המפורסם הצדיק רבי שלום שבדרון זצוק"ל

לשם הבהרת הדברים עלינו להקדים מספר מילים, דרשה זו נאמרה בכנס התעוררות שנעשה במטרסדורף, בקשר לפירצה הנוראה של החתך בלבוש, (שנקרא שסע), וכל הדרשנים הוכיחו וזעקו על זה בצורה חריפה, והנה לאחר כל הדרשות קם הגאון ר' שלום שבדרון זצוק"ל וצעק: איך מגיעה מודה כזאת אצל בני תורה? איך יתכן? - ואז התחיל להאריך בחומרת הפריצות שיש בפאה נכרית, ועל זה נסובה כל השיחה שלו, באומרו כי לדעתו בזה התחילו כל הפירצות! כי רוצים להיראות כמו הרחוב, ולא מבינים שכל העבודה שלנו, וכל החשיבות שלנו, היא להיראות כמה שיותר כמו אמותינו הקדושות, ולחפש את הלבוש שיעשה כמה שיותר נחת רוח להש"י, על ידי זה שהוא יהיה באופן הצנוע ביותר. וזה כל רצוננו ותשוקתנו להינצל ולהתרחק כמה שיותר מלהידמות למראה הרחוב.

ושמענו מאחד ממקורבי המשגיח הגאון ר' דן סגל שליט"א, שכאשר חזר מעצרת זו, לא הפסיק מלהתפעל, על זה שכל הרבנים דיברו והוכיחו על הנושא עצמו, ואילו הגה"צ ר' שלום שבדרון זצוק"ל דיבר על השורש של הבעיה, שהיא פאה נכרית!.

הסוף של האומרות "כולם הולכות ככה"!

מורי ורבותי, אינני ראוי לעמוד ולדבר, בפרט בענין זה, וכל פעם אני נמנע מלפרט ענינים אלו, מפני שאיני ראוי לזה, מורי ורבותי! "למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה, לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין..."

המאזן הצדוק רבי שלום שבררין זצוק"ל

"התפלאתי מאד, אם יש לה בעל או מדוע היא נראת כמו בהרד"ק נג, אהם מבינים את התשובה?

אהם צוחקים? וכי זה צחוק?

"זה לא צחוק? רוצות לחירות במחירי הרצון הזה? היא פרייה? מרישה?"

ומען את ידי של ניבו המאזן רבי שלמה זלמן אויערבעך זצוק"ל

אין מי שלא תמה מה זאת? איך מגיע "מודה" כזאת [של-ש
 [ה"שסע]-] אצל בני תורה? אשת חבר! איך יתכן?! - אבל מה זה איך?
 הרי לפי מה שאמרנו מקודם, הרואה סוטה בקלקולה אם לא יזיר
 עצמו מן היין - מי יודע להיכן יגיע...

מה הן אומרות "אבל בולם הולכות כבה"!, שואלים מהיכן זה
 [ה"שסע"] בא?, דבר ערוה חדשה? אני אומר: דבר ראשון הוא
 שרוצים להידמות לכולם, זהו המקור, מכאן זה בא! מזה שרוצים
 להדמות לאספסוף, כלומר ללכת לפי ה"מודה".

נשות תלמידי חכמים רוצות להיראות כמו סוטה! כמו אשה בגילוי ראש!

אספר לכם סיפור אמיתי, הלואי ולא היה אמיתי, הסיפור היה
 לפני כעשרים וחמש שנה, יום אחד כשעמדתי לצאת מביתי בבוקר
 הבחנתי שאשתי מדברת ליד הפתח עם איזו בחורה, יצאתי וחזרתי
 לביתי לאחר כשלוש שעות, והנה אשתי עדיין מדברת ליד הפתח.
 אמרתי לאשתי, אולי תתני לבחורה הזאת להכנס, וקצת משהו
 לשתות, לאכול, הבחורה שמעה את זה ואמר: לא, אין צורך, אני
 כבר הולכת לביתי.

אוי ואבוי! מה פירוש לביתי? היה לה בעל!, אז סוף כל סוף
 הבנתי שיש לה בעל, והתפלאתי מאד אם יש לה בעל אז מדוע היא
 נראית כמו בחורה?, נו, אתם מבינים את התשובה? (היא לבשה
 פאה)!

אתם צוחקים?! וכי זה צחוק? וכי זה צחוק? זה לא צחוק!!!,
 רוצות להיראות בחורה! הרצון הזה הוא טרייף!, טרייפה!.

התורה אמרה "ופרע ראש האשה" - הבויון הגדול ביותר של
 הסוטה הוא שפורעים את ראשה, והנה האשה הזו היום רוצה להיראות

הגאון הצדיק רבי שלום שבדרון זצוק"ל
 "האשת תלמיד חכם הזו, רוצה להיראות כמו אשה ההולכת פרועת ראש!
 וכי זה צחוק?
 רבנו של עולם! למה צוחקים? אני לא מבין!
 חרי זה נורא ואיום! זה נורא ואיום ממשי!
 (ניסו הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל מאוין לדרשה)

כמו סוטה!, האשת תלמיד חכם הזו רוצה להיראות כמו סוטה!, לאו דוקא כנשואה, אלא כמו בחורה!. פאה, - כמו בחורה! או יותר נכון לומר היא רוצה להיראות כמו אשה שהולכת פרועת ראש, זה כמו גילוי ראש!. "ופרע ראש האשה"!, נו? זה צחוק?! רבוננו של עולם!, למה צוחקים?, אני לא מבין?, הרי זה נורא ואיום!, זה נורא ואיום ממש!!!

המקור של כל הפריצות - "שסע" וכדומה,
הוא מזה שאומרים שמותר ללכת עם פאה!

אלא מה, הותרה הרצועה! אם מותר ללכת בפאה נכרית, פאה נכרית קוראים לזה!!, אז יכול להיות שמהפאה הזאת יוצאת אחר כך נכרית ממש!, כן! נכרית ממש ח"ו!, מכאן זה [-הפירצה של "שסע"-] הגיע!, זהו המקור!

מעשה נורא בענין גילוי השער
שבימינו הנשים נראות ממש כמו בגילוי ראש!

אספר לכם סיפור, בספר אריה דבי עילאי, כותבים הנכדים או הבנים בהקדמה שבחים עליו, ובין השאר הם מביאים עובדה זאת, בזמנו של הגה"ק בעל אריה דבי עילאי, נפטרה אשה שהיתה הולכת בגילוי הראש, והרב התרה בה והזהיר אותה על חומר הענין ולא הועיל.

והנה באותו יום לאחר שנפטרה ונקברה, מגיע אחד מהחברה קדישא אל הרב, ומספר לו שנאבד לו הארנק שבתוכו היה כסף ושאר פנקסים ורשימות וכו', וקרוב לודאי שזה נפל ממנו בקבר של אותה אשה בשעה שהתכופף שם לעסוק בקבורה, ושאל אם מותר לפתוח את קברה?. השיב הרב: כי במקרה זה הוא מתיר לפתוח את קברה של אותה אשה, אבל בתנאי שהוא ובית דינו וכל תושבי העיר יהיו

הגאון הצדיק רבי שלום שבדרון זצוק"ל
"יש היום נשים הבאות להידמות דוק לאותה אשה ההולכת בגלוי ראש ברהוב,
עד שכבר לא ניכר מי פרועת ראש באמת, ומי רק רוצה להיראות כך!
איפה השכל? איפה ההגיון?!"

נוכחים שם באותו שעה, וכך היה, יצא כרוז בכל העיר, ובאו למחרת, הרב, והבד"ץ, וכל בני העיר לבית החיים, ופתחו את הקבר, ומצאו את הארנק, אולם, לפתע חרדו כל העיר למראה הנורא שנגלה לעיניהם, אותה אשה שהלכה פרועת ראש והיתה מתגאה בשערה, והנה עתה ראשה מקורח לגמרי!, כל שערותיה תלושים ומונחים בתוך פיה!, ותולעים לאלפים נכנסים ויוצאים בראשה במקום השערות, והיו התולעים מסודרים שם כתלתלים, בדיוק כפי שסילסלה תלתלי שערה בחיים, נורא ואיום!, והגה"צ הנ"ל אב"ד ווישניצא הרים קולו לעורר בתשובה לאור המראה הנורא הזה, כי מה' היתה זאת, להראות לעין כל, חומר האיסור של פריעת ראש בנשים!.

למה סיפרנו את זה? הרי אנו לא באים לספר סתם סיפורים, אלא כי יש היום נשים הבאות להידמות דווקא לאותה אשה ההולכת בגילוי הראש שברחוב, עד שכבר לא ניכר מי פרועת ראש באמת, ומי רק רוצה להיראות כך!! איפה השכל היכן ההגיון!

איך יכול להיות שבוה ימצא קדושה ויראת שמים?!
 איך יכול להיות שבוה ימצא קדושה?! איך יכול להיות שבוה ימצא יראת שמים?? כאשר כבר אין ניכר בין נשואה לפנויה, בין בת ישראל לבנות גויי נכר הארץ, בין אשה חרדית לחילונית פורקות העול.

אף המתירים לא התירו בפאות של ימינו שנראות כמו שיער.

אלא מה, הנשים לא יודעות שזה מחלוקת גדולה וחמורה, אם בכלל הותר לאשה ללכת ברחוב בפאה נכרית, אלא מה, אפילו אם נאמר שיש מתירים, אבל האם כך התירו המתירים?! ללכת בפאה כאילו זה לא פאה?!, הרי אין היתר כזה בעולם כלל!

חוץ מזה שיש עשרים וארבע גדולי ישראל מגדולי הפוסקים ממש, שהם אוסרים לצאת בפאה, הסבא שלי הגאון מבראז'ן פוסק (או"ח, ע"ה, ב) שאסור אפילו לדבר דברי תורה ואסור לברך ברכה כנגד פאה נכרית!, ורק אם עוצמים את העינים אפשר להקל בדיעבד!, לא יותר!.

פאה של זמננו, שלא מבחינים ממרחק שזה פאה, והיא דומה לשיער לא התירו מעולם כלל וכלל!

אבל למעשה אפילו למיעוט שהתירו פאה, זו היתה פאה שהיתה דומה לשיער עזים וכיוצא, שהבחינו ממרחק שזה פאה, אולם כמו שהולכות היום, שנראית כמו בחורה, כמו פרועת ראש, זה חציפות יוצאת מן הכלל! דבר זה לא התירו מעולם כלל וכלל!.

[וכפי עדותו של הגר"מ גרוס שליט"א, לגבי התקנות שנתפרסמו בשנת תשמ"ז על ידי מרן הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל, ויבלחט"א מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א, ושאר גדולי הדור, בו הם כותבים שפאה ש"נראית כמראה שיער", אזי "לא נוכל לכנותה בשם כיסוי שיער הראש!", "בחבישת פאה זו היא מכשילה כל רואיה באיסורים חמורים... והן מטמאות ... ועושים תורתנו פלסטר!, ומביאים אותנו לעשות שקר בנפשינו!"]

על זה מעיד הגר"מ גרוס שליט"א (בשנת תשנ"ו), "כפי שאומרים מוכרי הפיאות וקונייהם, כיום צורת הפיאות כפי מתכונתו, ללא סטיה מהתקנות שנכתבו, לא מצוי כלל!, אלא כחמש או עשר אחוז!, וגם [האחוז המועט] המצוי, נראה על האשה צעירה כאשה מבוגרת וכיוצא בזה... ומהאי טעמא אין בוחרות בפאות האלו, ונפרץ התקנות!... באומרם שבלאו הכי לא שייך לעמוד בכל הגדרים!" עד כאן עדותו של הגר"מ גרוס שליט"א.

ומלבד זאת כל מוכרי הפיאות בזמנינו כבר כותבים מפורש בפרסומיהם - בהמודיע, ובשאר העיתונים - שכל הפאות נראות כשער טבעי. וכפי שהתפרסם הסקר בשנת תשנ"ז שנערך בחנויות הפאות בבני ברק (צופיה גליון 3), שכל הפיאניות צחקו ולעגו, על מי שחושב שכיום אפשר למצוא פאה שאינה נראת כמראה שיער ממש].

הנאמן הנדיב רבי שלום שבתחן זנוק"ל

בהספד בכולל "הזון איש" בבני ברק

"מותך שכולם אומרים זה מותר! זה מותר! לכן הילכס אחרי תפוחי, להראות כמו כל הנשים ברחוב!
"אוי! איזו בריאה!"

אלא מתוך שכולם אומרים: זה מותר... זה מותר!!!... אפילו שכל אחד מבין שלא יתכן שיהיה ככה מותר???, בכל זאת הולכים אחרי ה"מודה", להראות כמו כל הנשים ברחוב, אוי אוי נורא!!!

מי יכול להראות לי פוסק אחד!

שמתיר ללכת עם פאה נכרית כמו של ימינו?

מי יכול להראות לי פסק הלכה, להביא לי רב אחד גדול, למדן אחד גדול, מדורי דורות עד הדור הזה, הפוסק שמותר ללכת ברחוב בפאה נכרית כזאת? שאפשר להראות בה ברחוב כמו בחורה?, אה!!! חוצפה!!

תלמידי חכמים גדולים עונים

"ככה כולם הולכים!"

אלא מה, "כל העובר עבירה ושנה בה נעשית לו כהיתר", הולכים תלמידי חכמים גדולים עם נשים שלהם ברחובות, והתשובה שהם משיבים היא "ככה כולם הולכים!".

היום אי אפשר ללמוד מנשות התלמידי חכמים שום היתר!

כי הם כבר עבר ושנה!

הדיבורים האלה: "ככה הולכים ברחוב"!!! "ככה כולם", אוי ואבוי ל"ככה" הזה!. היום כבר לא משנה מי הולכת אפילו אם זה נשים של "תלמידי חכמים גדולים!", אי אפשר ללמוד מהן שום היתר, כי הם כבר "עבר ושנה", ולכן הם חושבים שזה היתר גמור, ממש כמו לחם וחמאה!.

והנה האשה הזאת עומדת בערב שבת ומדליקה נרות, וקודם ההדלקה היא אומרת תפילה להקדוש ברוך הוא, אוי גיוואלד! הצילו!!! היא מתפללת לקב"ה??, הרי אם אינה שומעת לקול גדולי התורה,

שדבר ה' - זו הלכה, איך היא רוצה שהקב"ה ישמע תפילתה! הרי יש ח"ו פגם בכזו תפילה, כמאמר חז"ל: "מסיר אזנו משמוע תורה - גם תפילתו תועבה!, אם אדם מסיר אזנו מלשמוע אל גדולי ישראל, מלשמוע אל החלכה, אל המוסר, מלשמוע אל ההגיון, - גם תפילתו תועבה!. וכי הקב"ה יקבל תפילה כזאת?!....

אני אמרתי מה שאמרתי, ומי שיש לו לב מבין, יבין ויעשה מה שצריך! ותראו שיהיה פלאי פלאים!. ובזכות זה בודאי הקדוש ברוך הוא יציל אותנו מכל פורענות, ומכל דבר רע, ונזכה לכל טוב, ולגאולה שלימה במהרה בימינו אמן.

דברי חיזוק והתעוררות נפלאים מהגאון הצדיק המגיד הירושלמי רבי שלום שבדרון זצוק"ל

דרשה זו דרש בבני ברק, בתחילת מר חשוון תשל"ז, לאחר שפקדו אסונות נוראות בעיר, א'. בר"ה תשל"ז נפטר ילד קטן. ב'. ביום א' של חג הסוכות נפטר אברך צדיק. ג'. בחול המועד סוכות קיפחה את חייה נערה - כלה - שעמדה להינשא בימים הקרובים. ד'. בשמחת תורה נפטר במיתה טראגית בחור בן ארבע עשרה. ה'. לאחמ"כ נפטר עוד בחור, בן יחיד להוריו, שהיה ידוע בצידקתו ותורתו, ו'ז'. ולאחמ"כ נסתלקו עוד שתי אברכים מופלגים בתורה ויר"ש.

ולאור כל האסונות הללו התעוררו הציבור לעצרת חיזוק, בה דרש הגה"צ ר' שלום שבדרון זצ"ל, בגודל הענין להתחיל ללכת בכיסוי ראש כדין, אשר על ידי זה יוכלו להינצל מגזירות רעות.

ומדגיש בשיחתו שאפילו שאיננו "פוסק", בכל זאת הרי מחפשים עצות להינצל, וזוהי העצה שעל ידה נינצל מגזירות נוראות אלו. ואשרי מי שישמע לדברות קדשו החוצבים להבות אש, אשר שואג מליבו השותת: "הרי אפשר להינצל!!! עם העצה הזו!!!".

והדברים מתאימים להפליא עם דברי גיסו הגדול מרן רשכבה"ג הגאון האדיר רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל, שכאשר קרו כמה אסונות שנסתלקו לא עלינו נשים צעירות, ובאה אליו קבוצה גדולה של נשים מכל החוגים והעדות, לשאול מה נדרש מאיתנו לתקן ולשנות, ענה להם הגאון זצוק"ל: "בהכל אשמים הפאות!". והוסיף באומרו: "אינני מתכוין רק לפאות הארוכות, אלא אני מתכוין גם אל הפאות הקצרות!". עד כאן דבריו הנוראים.

והנה האמת היא שאי אפשר לתאר את גודל ההתרגשות שאפשר להתעורר, כאשר שומעים את דבריו הנוראים, מתוך הקלטת המצויה בידינו. כאשר כל אנחה, כל "אוי" קורע לבבות!. אבל אף על פי כן ניסינו להעלות את הדברים על גבי הכתב, כדי לעזור לכל החפצים להתעורר מדבריו המלהיבים.

המצב של האסונות נורא עד מאד!

בגמרא בבא קמא דף ס' עמוד א': "אמר ר' שמעון בר נחמני אמר ר' יהונתן, אין פורענות באה לעולם אלא בזמן שהרשעים בעולם, שנאמר כי תצא אש ומצאה קוצים, אימתי אש יוצאת, בזמן שקוצים מצויים לה, ואינה מתחלת אלא מן הצדיקים תחילה, שנאמר ונאכל גדיש, ואכל גדיש לא נאמר, אלא ונאכל גדיש שאכל כבר".

אי! מורי ורבותי! אנו עומדים במצב הנוכחי שאנו רואים את המאמר הזה במציאות, "כי תצא אש", יצאה שריפה!, שריפה נוראה!, "ומצאה קוצים ונאכל" שנאכל כבר!, מן הצדיקים תחילה!, "ונאכל גדיש או הקמה או השדה". מורי ורבותי! גדיש הכוונה כשהחיטים הם נאספים ביחד, והם כבר חיטים נקיות! אחרי שכבר זרקו מהם את הפסולת! זרקו את הקליפות! ועתה הם חיטים נקיות מושלמות! (ריינע חיטים, פארטיגע!) - "ונאכל גדיש" נשרפו צדיקים בבני ברק! צדיקים שהיו בלא פסולת! בלא קליפות!

"או הקמה", אי! כוחות צעירים! בחורים! אי! כוחות צעירים! הם עדיין מחוברים לקרקע! אי! הם עוד צריכים לגדול! הם עומדים וגדולים! אי! "ונאכל" "או הקמה" - לרבות בעלי קומה", אי בעלי קומה! עם כוחות! עמדו לקבל קומה גדולה!

"או השדה" - קרקע, אי! "וליחכה נירה", כבר חרשו אותה, כבר אוחזים בזריעה, כדי שיצמח ויגדל ולבסוף לקחו אותה ושרפו אותם בהתחלה! אי! "ונאכל גדיש או הקמה או השדה". אי! "ומתחלת מן הצדיקים תחילה". מי יודע?! מי יודע?! מי יודע מה עוד עומד לקראתינו חלילה?! [ווער ווייסט וואס שטייט נאך חלילה?!] אי! כמה צריכים לפחד! להזדעזע! מורי ורבותי!

אי! כולנו שמענו, אי! לתת צעקה "מר לי"!! אי! ווי ביטער ווערט דער מצב!! [! כמה מר נהיה המצב! מורי ורבותי! אי! בחורה שעמדה כבר כמעט בחופה! אזי עשו מבגדי החופה

ת-כ-ר-י-כ-י-ם!!!, - [א מיידל וואס האט גיאלטן ביי די חופה, האט'מען גימאכט פון די "חופה קלייד", ת-כ-ר-י-כ-י-ם!!!] מורי ורבותי! ילדים! ילדים! ומהמכה בפטיש היה אתמול בלילה! איי! תלמיד חכם גדול! איי! ואת הקודמים שכבר חישבנו, איי! זה נורא! מורי ורבותי! איפה אנחנו?! אוו זיינען מיר?!?!

בתחילה נדמה לאדם ש"דרכי מיושרת לפני!"

"ויהי דבר ה' אל יונה בן אמיתי לאמר, קום לך אל נינוה העיר הגדולה נקרא עליה כי עלתה רעתם לפני" וכו'. כתוב בחז"ל בפרקי דר' אליעזר, יונה הנביא ירד ליפו לנמל ולא מצא אניה בנמל, וה' הטיל רוח סערה שהיתה במהלך שתי ימים מיפו, והסערה הביאה אותה עד נמל יפו, "באותה שעה שמח יונה שמחה גדולה ואמר עכשיו יודע אני שדרכי מיושרת לפני". - אתם שומעים רבותי, הרי כתוב שהוא אחז שכך הוא צריך לעשות בלי ספק [לברוח לתרשיש], אבל הוא רצה לראות פה ראייה, סימן, וכאשר הגיע אליו אניה שהיתה רחוקה מהלך ב' ימים מיפו, שמח שמחה גדולה. זה היה בשבילו סימן שכך הוא צריך לעשות. וכתוב שמרוב השמחה הגדולה הוא שילם את כל השכירות של כל האניה.

ואח"כ כשהיתה כזו סערה נוראה, כתוב "וישכב וירדם". היאך הוא מסוגל לישון בכזו מציאות? כזו סערה?! "והאניה חישה להישבר"! אלא ליונה הנביא לא מעניין שום דבר, אצלו מעניין רק שאלה אחת, האם הוא צריך לעשות את זה, או שהוא לא צריך לעשות את זה, וכאשר הוא אחז שהוא צריך לעשות את זה, אזי הוא יכול להיות רגוע אפילו עם הרוח סערה הגדולה ביותר, והוא יושן!.

העבודה היא להיות מודה על האמת!

אבל כאשר הגיעו ל"ויפילו גורלות", ומעוררים אותו "מה לך נרדם", והוא מבין שלא צדק, מתכוונים משמים דוקא אליו! אזי

אחרי השמחה גדולה שהיתה לו מקודם, שאמר "עכשיו אני רואה שדרכי מיושרת לפני!" , בכל זאת מיד אחרי זה, אמר בפה מלא: "כי יודע אני כי בשלי הרעה הזאת עליכם!".

אומר הבריסק'ער רב: זה הרי נורא! רק לפני זה אחזת "שדרכי מיושרת לפני", וכאן ישנה אניה שכתוב בחז"ל שכולם היו עובדי עבודה זרה שבכל העולם, כל העבודה זרות שבכל העולם היו באניה הזו, אם כן הוא היה יכול לתלות שזה בגללם? לא! מה הוא אמר? "כי יודע אני", בדיוק כמו שאמר לפני זה "יודע אני שדרכי מיושרת לפני", אותו דבר הוא היה כעת מודה על האמת, זה מה שנקרא לקלוט ולהבין את האמת, (האט דאס איז "דערהערן" דעם אמת! האט דאס איז וואס מען דארף דערהערן!) לשמוע - לקלוט את מה שצריך לקלוט! - "כי יודע אני כי בשלי הסערה הגדולה הזאת!"

מורי ורבותי! אוי זה הדבר הקשה ביותר! איי! זה הדבר הקשה ביותר! מחפשים הרבה דברים, וחושבים: זה, או זה, או זה, - לא! לשמוע את ה"כי בשלי"! אני הוא זה! אל תדבר, אל תחשוב על אחרים!, אל תסתכל על אחרים! תסתכל על עצמך ותצעק "כי בשלי הרעה הגדולה הזאת".

קודם כל האנשים הפשוטים מתחזקים!

ולא להמתין עד שהמנהיגים יעוררו!

ולאחר כל הענין אנו רואים "ויאמינו אנשי נינוה באלוקים ויקראו צום וילבשו שקים מגדולם ועד קטנם". כשמגיע יונה הנביא ואומר נבואה, מה היו צריכים לעשות לכאורה, עם ההבנה שלנו, לכאורה היו צריכים דבר ראשון להיכנס אל המלך, ולטעון ולשאול, ולשמוע מה אומר המלך, מה צריך לעשות ולתקן? . - לא! "ויאמינו אנשי נינוה באלוקים" - ותיכף ומיד - "ויקראו צום", כל המון העם כולם הכריזו צום, "וילבשו שקים מגדולם ועד קטנם", ורק אח"כ

כתוב בפסוק "ויגע הדבר אל מלך נינוה", המלך של נינוה ראה פתאום בכל הרחובות צועקים ולובשים שקים, ויקראו צום, נהיה רעש ובכי רב, אזי הוא שואל מה זה כאן, ואז המלך הביין.

מה כתוב הלאה? איי! "ויקם מכסאו ויעבר אדרתו ויכס שק וישב על האפר", ירד מהכסא, הפשיט את בגדי המלכות, התיישב על האפר, ואז הוא חיזק אותם הלאה יותר חזק, "ויזעק" - אסף את כולם ביחד - "ויאמר בנינוה מטעם המלך וגדוליו לאמר, האדם והבהמה", - מלך נינוה הורה לצום שלושה ימים רצופים! לא סתם צום יום אחד, אלא כתוב בחז"ל - שלשה ימים ושלושה לילות! אף אחד לא! לא רק גדולים, אלא לקחו את התינוקות מהאמהות ואת האמהות מהתינוקות, הילדים צעקו מצד אחד מ-א-מ-ע, והאמהות בכו וצעקו כנגדם. ואפילו הבהמות והצאן, שלשה ימים רצופים! צום נורא! אמוראדי'קע צום! "ויקראו אל האלוקים בחזקה"!.!

הקב"ה מתבונן בעיקר על שינוי המעשים!

ומה כתוב אחר כך, "וירא האלוקים את מעשיהם כי שבו מדרכם הרעה", כתוב משנה מפורשת "אין כתיב וירא האלוקים את שקם ואת תעניתם אלא וירא האלקים את מעשיהם, כי שבו מדרכם הרעה", אפילו שהם עשו כזה צום! כזה ויקראו אל האלקים בחזקה!, כל זה עדיין לא! אלא העיקר "וירא האלקים את מעשיהם!" מוירא'דיק!, אפילו שהם הכריזו תענית, שכללה את כולם, את האדם, את הבהמה, את הצאן, שכולם יצומו, מהתינוק הקטן ביותר עד הגדול ביותר, כלומר: הם אמרו להקב"ה, רבוננו של עולם אתה הרי רחמן, אם אין אתה מרחם עלינו אין אנו מרחמים על בנינו, כך כתוב בירושלמי.

ועם כל זאת, אחרי כל הדברים האלו, "וירא האלוקים את מעשיהם כי שבו מדרכם הרעה", אחרי כל הדברים זה לא הולך!

אחרי כל הצעקות! אחרי כל הנכונות! אחרי כל הענינים! אזי הדבר היחיד שכתוב הוא "וירא האלוקים את מעשיהם"! הגזירה התבטלה רק על ידי "כי שבו מדרכם הרעה"!

מהי העצה שהצרות יפסקו?!

אז כולנו יחד צועקים "מה זאת עשה אלוקים לנו"? - והרי דורשים מאיתנו לקלוט [דערהערן] את הענין שמשמים דורשים שנתקן?!.

אנחנו כבר שמענו כאן הרבה ענינים שכדאי לתקן, בוודאי! אין מה לומר, כל דבר זה הערה במקומה, - אינני אומר לאחרים, אבל נראה לי מדברים בצורה כללית, אזי זה גדר של תפסת מרובה. לכן הבה נדבר משהו אחד, באופן ישיר!!! [לאמיר עפעס רעדן קונקרעט!], ואת הדבר המסוים הזה, את הנקודה הזו, נקודה יחידה, ועל הנקודה הזו נתעכב ונעמוד!.

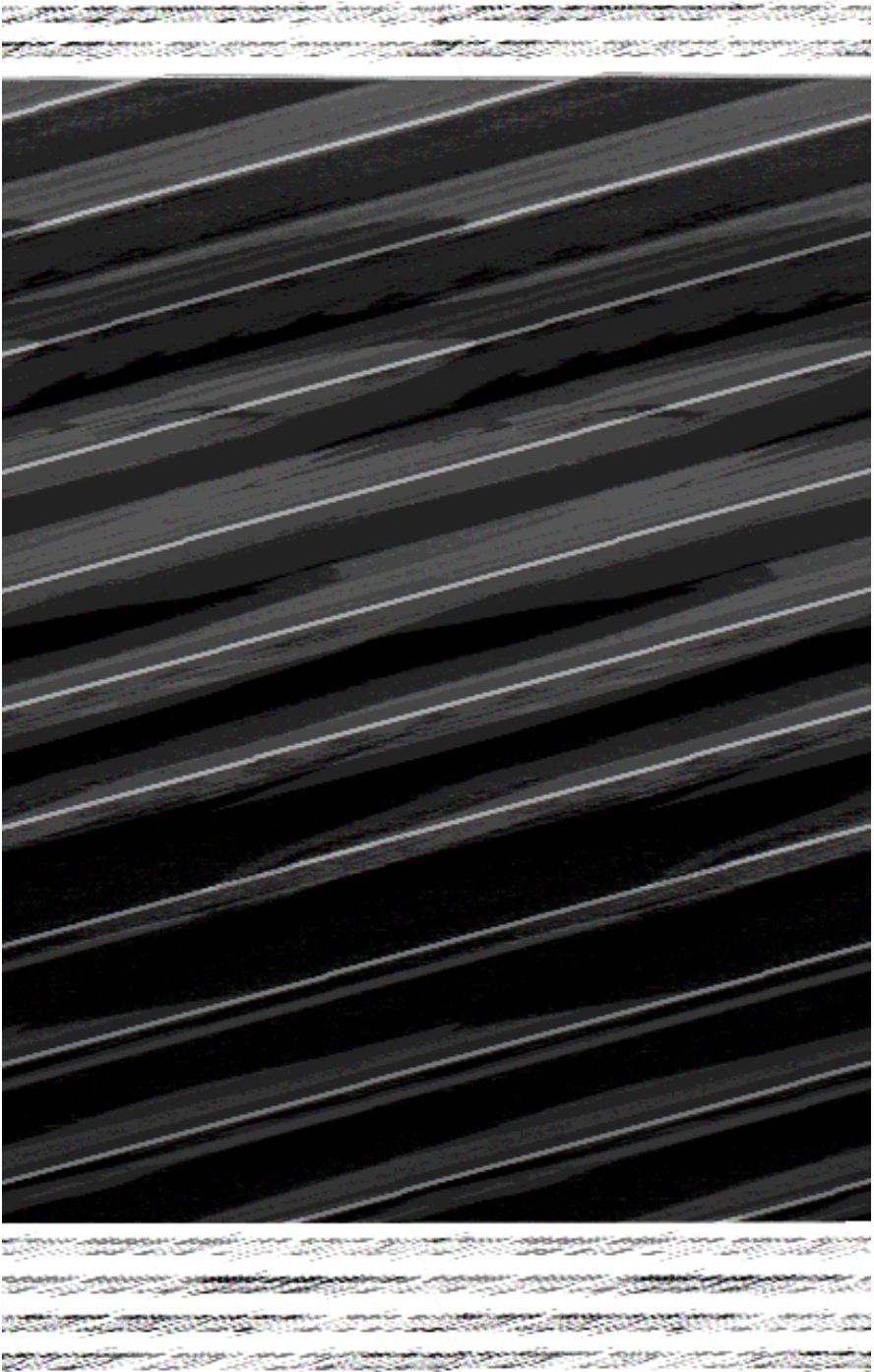
זה גמרא, גמרא מפורשת!

עברו עלינו גזירות, שיותר לא יהיו, רחמנא ליצלן! הרי צריכים לחפש איזה עצה שזוה יפסק!, איזה עצה אנחנו יכולים לקבל? מה אומר לכם, אני מודה לה' שנתן לי את הרעיון שאסתכל בגמרא הזו!!

יש עצה להינצל

אפילו אחרי שמשמים פוסקים שצריך להרוג אותו!

זו גמרא מפורשת! הגמרא (במסכת ברכות דף ס"ב עמוד ב') אומרת כך: כאשר דוד היה במערה ושאל נכנס אל המערה, כתוב שאח"כ אמר דוד אל שאל "ואמר להרגך, ותחס עליך", ומקשה הגמרא מה זה "ואמר" הרי היה צריך להיות כתוב "ואמרת"? וכמו כן צריך להבין מה שכתוב "ותחס", - היה צריך להיות כתוב

"וחסתי"? "אמר ר' אלעזר: אמר לו דוד לשאול, מן התורה בן הריגה אתה!"! מן התורה מגיע לך מיתה! לא עלינו, נישט אוף אונ'ז גידאכט! - תשמעו מה כתוב כאן! נורא ואיום! מן התורה בן הריגה אתה! מדוע? "שהרי רודף אתה והתורה אמרה הבא להרגך השכם להרגו". כלומר, "ואמר להרגך" הפשט הוא: הרבוננו של עולם מצווה עלי להרוג אותך! כך דיבר דוד אל שאול! "ואמר להרגך"! - תשמעו רבותי! הרבוננו של עולם אומר שצריך להרוג אותך! השכם להרגו! אבל "ותחס עליך".

מי גרם שירחמו עליך? - תשמעו! תשמעו! תשמעו! רבותי! ערט! ערט! ערט! רבותי! - "אלא צניעות שהיתה בך היא חסה עליך!" הצניעות היא הצילה אותך! הגמרא מביאה שמן התורה הוא בן הריגה! מצווים מן השמים שצריך להרוג אותו! אבל הצניעות הצילה אותו! [די צניעות האט אים גיראטעוועט!], כך אומר דוד לשאול, זוהי הגמרא!.

איי! מורי ורבותי! איי! אנו רואים כאן, שאם חלילה וחלילה נגזר על האדם מיתה! נותנים רשות לשטן שיקח ממנו את הנשמה! "ואמר להרגך"! אבל אם יש לו את מידת הצניעות אזי הוא יכול להינצל! מפני ש"צניעות שהיתה בך היא חסה עליך!".

ע"י הסרת הפיאה אפשר להינצל מכל הצרות!

אם כן יש לנו עצה נפלאה! א געוואלדיגע עצה! - אני כבר אמרתי ואני אומר עוד פעם, אני לא אומר מוסר, אבל שזה - פיאה נכרית - לא צניעות, זאת מבינים כולם! ועם צניעות אפשר להינצל! מיט צניעות קען מען גיראטעוועט ווערן!.

אתם יודעים מה כוונתי רבותי! כאשר את הולכת ברחוב, תכסי את הראש! אני כבר אמרתי, הענין הזה, הולכים עם פיאה נכרית! אני לא אומר כלום, אבל הרי אפשר להינצל! עם העצה הזו! עצה

פשוטה!, צניעות שהיתה בך! היא חסה עליך! בזה אפשר להסיר את כל הגזירות!!!

(בלשונו הטהור: ווייסט איר וואס רבותי! גייסט אין גאס - פארדעק די קאפ!, איך האב שוין געזאגט, דער ענין, מען גייט א פיאה נכרית!! אמת, איך זאג גאר נישט, איך בין נישט קיין זאגער, אבער מען קען דאך געראמעוועט ווערן!!!, איך זאג גאר נישט, אבער מען קען זיך דעראטעווען! מיט די עצה, א פשוט'ע עצה! צניעות שהיתה בך היא חסה עליך! קען מען אראפ נעמען אלע גזירות!!!).

בנות ישראל מוענות לא אמרו לנו
את חומר הדבר! אנו רוצות לדעת!

רבותי! בנות ישראל כשרות הן, והן מוענות, ישנם שאומרות לנו בפה מלא: "לא דיברו איתנו! לא הסבירו לנו מספיק את זה!". והם מחפשות, "אדרבה ואדרבה, תראו לנו את החומר, תראו לנו שנידע, הן הכי נמי, זה הרי לא כל כך נורא ללבוש מטפחת - אם כן מה הרעש!, ואם כך, אזי באמת מאד טוב, אם כן אתם צודקים שאנו יכולות ממש להינצל, אלא שאנו צריכים להזדרז, ואיש אל רעהו יאמר חזק". כך אומרות בנות ישראל הכשרות.

ולסיום הדברים, בוודאי צריך לחפש איזה עצה, צריך לעשות ולחשוב על חיזוק הדת, אוי איז דאס גיוואלדיג!, איי איי איי! מה אומר לכם! בודאי הרי יש כאן התעוררות עצומה לאחר כל האסונות ה' ירחם, וכי אני צריך לומר לכם? אני מרגיש את זה! איך שפיר דאס, איך פיל דאס, - אבל העיקר הוא - למעשה! למעשה!, "וירא האלוקים את מעשיהם!".

ואנו בודאי נזכה על ידי זה שיגמרו כבר כל הצרות, ושאנו נזכה לגאולה השלימה במהרה אמן.

כאשר אנו רואים שדרכי שמים הולכים באופן של מידת הדין, כאשר ההנהגה צריכה ללכת עם כאלו ברקים ורעמים, אזי עלינו להבין שלא נבראו רעמים אלא לפשט עקמומיות שבלב, זה הרי נורא! כמה צער!, כמה יגון!, כמה יגון!, כמה אסונות רחמנא ליצלן!, נורא!, עמו אנכי בצרה, הרי אין לנו מושג, אנחנו לא יכולים לשער כמה צער שמים, כמה צער השכינה יש, כשיהודי סובל?!, כמה צער שמים יש למעלה, כשיש את כל הצרות האלו!, זה הרי נורא!, הצרות שלנו זה אפילו לא בבואה כנגד צער שמים!, ואף על פי כן הקב"ה עושה את זה, אם באים ברקים ורעמים כאלו, הרי זה ראיה שזה בא לעורר.

כששומעים אסון צריך לחפש מהו החטא שגורם את כל האסונות!

זה הרי אומר הרמב"ם, אנו רגילים שאם קורה דבר תופסים איזה ענינים ומתחזקים בהם, אבל הרמב"ם אומר לא כך, הרמב"ם אומר שהעיקר צריכים לדעת שהחטא גרם, שבגלל מעשיהם הרעים באה הרעה להם, ואם כן לא יועיל אם תתחזק בדברים אחרים, אלא צריך לפשפש במעשיו לדעת מהו החטא שגרם!.

הגם שאין לנו נביאים היום, אין לנו מי שיורנו דיעה, שיאמר לנו בקול, אבל חז"ל הקדושים גילו!, בתורה מונח הכל, ישנם דברים

שמביאים ביותר את הצרות רח"ל, אחד הדברים שזה נורא לוקה בחסר, ובכפלי כפלים, זה הענין של הצניעות, של הקדושה!, על זה כתוב בחז"ל (ב"ר פכ"ו, מובא ברש"י בראשית ו', י"ג) שבא חרב נוקמת נקם ברית!, על זה באה אנדרלמוסיה לעולם והורגת רעים וטובים!, זהו ציפור נפשם של ישראל!, הענין הזה.

ובפרט שרואים רחמנא ליצלן כמה עונשי שמים על נשים, הלא דבר הוא!, אלא הכל נגרם על ידי הענין הזה, מה שהיום נהיה, שעקרו את עצם המהות של בת ישראל, שהיא כבודה בת מלך פנימה, הכבוד של בת ישראל זה פנימה, צנועה היא!

צניעות דוחה קבלת פני שכינה!

החתם סופר זכרונו לברכה הרי אומר שלכן נשים לא מקדשות את הלבנה, למרות שזה כבוד שמים, שהרי זה קבלת פני השכינה, אלא הוא אומר: מכיון שמעיקר הדין קידוש לבנה צריך להיות בחוץ, והיות וכל כבודה בת מלך פנימה, לכן זה דוחה כבוד שמים!, כי זה דוחה הכל!

מי יכול לקחת על אחריותו לצאת לרחוב עם דבר שגורם הרהור!

וביותר נגרמים הצרות על ידי מה שנהיה רחמנא ליצלן שהולכים עם כל מיני לבושים בכל מיני אופנים שרחמנא ליצלן מושך!, וגורם הסתכלות בבת ישראל! אשת איש!, נורא!, חמורות שבחמורות!, ראייה! הסתכלות! מי מדבר כשחס ושלום זה מביא להרהור! זה הרי נורא!, ס'איז דאך פיעער!, זה אש!, מי יכול לקחת את זה על אחריותו?, מי יכול לקחת את זה!.

החפץ חיים זכרונו לברכה שואל סתירה, בגמרא בפסחים (נז, ב) נפסק "אפשר, ולא קא מכיון - שרי". אם אדם יכול ללכת בדרך

אחרת, והוא הולך בדרך שיש שם ריח עבודה זרה, והוא לא מתכוין להריח, אזי אפילו שהוא כן הריח לבסוף, בכל זאת "שרי" - מותר, ומאידיך הוא שואל, הגמרא במסכת בבא בתרא אומרת, לגבי אם הולכים במקום שנשים כובסות והוא יכול להיכשל בראיה, אומרת הגמרא "אי איכא דרכא אחרינא", אם יש דרך אחרת, זה נקרא "אפשר", ואפילו הוא עוצם את עיניו! אומרת הגמרא: "רשע הוא"! לא רק שזה לא מותר, אלא רשע הוא!, אומר החפץ חיים נראה מכאן שהאיסור הזה של צניעות, הוא כל כך חמור, שלכן פה אפילו אפשר ולא קא מכיון, אסור ונקרא רשע!, ורק אם לא אפשר ולא קא מכיון אז שרי.

**כל הידור בצניעות - השי"ת נמצא יותר איתך!
פחות הידור - הוא יותר שב מאחריך!**

שמעתי פעם מראש ישיבה באמריקה, הרב קלמנוביץ, שהוא סיפר שאביו ר' אברהם ז"ל שמע מפיו של החפץ חיים, כאשר היתה אסיפה בכנסיה הגדולה בווינה, היו שם גדולי עולם, רעב"ס, תלמידי חכמים, ראשי ישיבות, והחפץ חיים היה שם, ועשו שם עזרת נשים למעלה, והיו כאלה שטענו שזה לא מספיק, צריכים גם וילון גבוה, ואחרים טענו שזה מספיק, באומרם: הרי אף אחד לא מסתכל למעלה, זה בכה וזה בכה, עד שניגשו אל החפץ חיים זכרונו לברכה ושאלו אותו.

השיב החפץ חיים: מהי הצרה הכי גדולה שיכולה לקרות לכלל ישראל?, ענה החפץ חיים: אם הקדוש ברוך הוא עוזב אותנו!. כל זמן שהוא איתנו, "גם כי אלך בגיא צלמות לא אירע רע כי אתה עמדי", אבל "הסתרת פניך - הייתי נבהל"!, "על כי אין אלוקי בקרבי".

אמר החפץ חיים, על מה כתוב בתורה הקדושה שזה בא?, "לא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך". ממילא - אמר החפץ חיים - כל הידור ששייך לעשות "בלא יראה" - הכל כראי!!!

"זה תרי פשוט, שהדבר הראשון שצריך יותר להתחזק, זה להיות מהיותר צנועים!"

מרן המשגיח הגה"צ רבי דן סגל שליט"א
"כל הידור בצניעות - השו"ת נמצא יותר איתך!
פחות הידור - הוא יותר שב מאחר"ך!"

דהיינו - החפץ חיים הוסיף פה, שלא הפשט שהקדוש ברוך הוא, או שהוא נמצא או שהוא שב, אלא זה מדריגות!, אתה עושה עוד הידור, אז הוא יותר איתך!, פחות הידור - ושב מאחריך!, כמו שאומרים חז"ל, כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה! כל גדר ערוה מוסיף קדושה!, מוסיף קרבת אלוקים!, כמה שהאדם עושה עוד הידור בצניעות, הקב"ה נמצא עוד קצת איתנו!, פחות קצת הידור - פחות הקב"ה איתנו!, עוד פחות הידור - עוד שב מאחריך!. כך זה הולך יותר ויותר!.

זה הנסיון של דורנו! כדי לתקן נפשנו!

איי!, הענין הזה הוא מהחמורות!, בפרט שרואים שזה הנסיון של הדור!, הרי זה גם בהשגחה!, מה שהקב"ה עשה היום את הרחובות הנוראים האלה שהשטן מרקד, הכל הרי זה בהשגחה!, מה הקדוש ברוך הוא רוצה?, הוא רוצה בזה את תיקון נפשינו!, כי ליצר הרע עדיף להכשיל בזה, יותר מגופה של עבירה!, אומרים חז"ל. ולכן הקב"ה עשה את זה כעת, בסוף כל הדורות, כדי שיוכלו לתקן מהר.

אלו הנשים היו יודעות מה הם גורמות בוודאי היו מצניעות עצמן מאד!

אזי זה הרי נורא!, אני לא אומר דברים מסברא, אלא מידיעה!, באים אלי כאלה שאומרים לי שהנסיונות שלהם מנשים חרדיות הם יותר מהחילוניות!, אזי זה הרי נורא!, ברור אצלי אילו הן היו יודעות מה שהם גורמות, איזה מחשבה חס ושלום, איזה משהו עובר שם, היו מתביישות מעצמם!, והיו מצניעות אותן בצניעות אחר צניעות.

"צנועה את, ואין את צריכה למוסר שלי!"

הגאון מוילנא באגרת הגר"א, כותב אגרת מוסר שלימה, על דיבור, על לשון הרע, על שמירת הפה, בסוף הוא כותב "ידעתי אמי כי צנועה את, ואין את צריכה למוסר שלי", מה זה נוגע אם היא צנועה, הרי צנועה, זה גם ענין, אבל עיקר האגרת שלו, לא מדברת בכלל על צניעות, אז למה היא לא צריכה את המוסר שלו?, אלא רואים שאם יש את זה, "צנועה את", אזי "אין את צריכה למוסר שלי!", כי זה העיקר!, זה עיקר-הכל!.

פה מונח התיקון של הנשים!

וכשם שרואים שהיום הקדוש ברוך הוא סיבב שהנשים הם מעמידות את התורה, הם היום התמכין דאורייתא בדור הזה, כי הם כיבו נרו של עולם את אדם הראשון, לכן הם צריכות להדליק נרו של עולם, לכן הם מסייעים היום להדליק את התורה אור.

והוא הדין בענין זה, החטא היה שחווה הכשילה את האדם, לכן פה זה התיקון!, פה זה נורא!, מי ששומר על עצמו בעניני צניעות, זוכה עד אין קץ!, וחס ושלום להיפך!.

עדות מדברי מרן הגרש"ז אויערבאך זי"ע על הפאות!

עצם - חס ושלום - לבוש לא צנוע, עצם לבוש רעשני, עצם ביסוי ראש רחמנא ליצלן!, אני מוכרח להגיד, שמעתי מהראש ישיבה רבי שלמה זלמן שיהיה בריא, [זצוק"ל], לפני שלושים שנה כשדיברנו על פיאה, הוא אמר לי אז כך: לפני חמישים שנה - כך הוא אמר לי אז - אם היתה אחת באה לירושלים עם פיאה, היו סוקלים אותה באבנים!, ואז - הוא אמר - פיאה, - כך הוא אמר: "אפילו עיור היה רואה שזה פיאה!, כמו קש זה היה!, היום - הוא אומר - נכנסים

אצלי ואני לא יודע אם זה כך [פיאה] או כך [שערות], אצלי זה מאוס מאוד! הוא אומר!..

**הגרש"ז אויערבאך זי"ע: הפאה נראית ממש כמו שערות!
זה מאוס מאוד!**

למה? כי הוא אומר, אפילו לפי מי שחושב שזה מותר, זה כמו שאדם אוכל בשר כשר והוא משתדל בכל האופנים שזה יראה טריפה! מכסים את הראש ועושים את כל ההשתדלות שיראה שזה לא מכוסה!, אז הוא אמר: זה אצלי מאוס מאוד!, נורא ואיום!, אין אל מי לדבר!.

[הערת המלקט: וכפי עדותו של הגר"מ גרוס שליט"א שכתב לגבי התקנות שנתפרסמו בשנת תשמ"ז, בעידודו והמרצתו של מרן הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל, ויבדלחט"א מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א, בו הם כותבים שאחד מהתקנות הוא לא לצאת עם "פאה במראה שיער", על זה מעיד הגר"מ גרוס שליט"א, "כפי שאומרים מוכרי הפיאות וקוניהם, כיום צורת הפאות כפי מתכונתו ללא סטיה מהתקנות שנכתבו, לא מצוי כלל!, אלא כחמש או עשר אחוז, וגם [האחוז המועט] המצוי נראה על אשה צעירה כאשר מבוגרת וכיוצא בזה... ומהאי טעמא אין בחרות הפאות האלו! ונפרץ התקנות... באומרם שבלאו הכי לא שייך לעמוד בכל הגדרים", כלומר, אם לא הולכים עם מטפחת, אזי לא שייך לקיים את התנאי האמור, כי כל הפאות הנמכרות היום הם במראה שיער. עד כאן עדותו של הגר"מ גרוס שליט"א].

**צריך לגשת לנקודה העיקרית
ולא לחפש תיקונים בדברים צדדים!**

נורא נוראות!, מה שהיום הולך!, עושים תיקון בזה, ותיקון בזה, ותיקון בזה, אבל העיקר זה לגשת למחות האדם!, הולכים סחור סחור ולא ניגשים אל הנקודה! אבל זוהי הנקודה - צניעות! שהרי על זה הרי נורא מה שכתוב!, פה מונחים כל הברכות!, כל ההצלחות!.

החפץ חיים כותב במכתב, כתוב בכל מקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך, הוא אומר, מתפללים כל כך הרבה, לומדים כל

“עוֹשִׂים תִּיקוֹן בּוֹהַ, וְתִיקוֹן בּוֹהַ, אֲבָל הַעִיקָר: לַגִּשְׁת לַמַּוְהוֹת הָאָדָם!”

מרן המשגיח הגה"צ רבי דן סגל שליט"א
"הולכים מסביב, ולא נגשים אל הנקודה!
אבל זוהי הנקודה – צניעות! פה מונחים כל הברכות! כל החצלות!"

כך הרבה, אומרים ברכות כל כך הרבה, אז למה אין ברכה?, למה אין פרנסה בשפע?, למה יש עניות?, אומר החפץ חיים בגלל שלא נזהרים בצניעות, אזי חס ושלום כתוב שזה מביא עניות. זהו מעיקר הברכה, "אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין!" דבר - זה ערות דבר - "אין הברכה מצויה", אלא כאשר ה"דבר" סמוי מן העין!, כאשר לא רואים אותו! אז זוכים אל הברכה של הרוצה להעשיר יצפין!.

מי ישמור על הצניעות כראוי אם לא אנחנו?!

הלא כמה פשוט הוא!, מה נשאר להקדוש ברוך הוא?, מי נשאר לו היום?, - נשארו כמה בנים יחידים!, מי שומר היום את הצניעות?!, אזי אם פה לא?, זה הרי כמו שאבא רואה שכל בניו בגדו בו, נשאר לו אחד, ופתאום הוא רואה שגם הוא עוזב אותו, כמה הוא הכאב!, קינד מיינ'ס!, בני שלי!, גם אתה?! - - -

היום מי המעמיד של הכל? מי המעמיד של כבוד ה' בבריאה?
מי אם לא אנחנו היחידים השומרי תורה ומצות, אז אם אנחנו לא נזהר בזה מי נשאר?!

מי שלא איכפת לו צניעות אשתו הוא לא בעל!

אני רגיל לומר, מהו יסוד הדין של צניעות, כל בעל שכל מבין שזה מן העיקרים!, לא רק על פי התורה הקדושה, אלא על פי לב!, שלאדם אסור שלמישהו יהיה חלק בשאר בשרו, זה ברור! כל אחד מבין! שחס ושלום מישהו זר עובר על מגע או על נישוק, זה הרי נורא נוראות!, אז מה ההבדל אם המגע ביד או בראיה או במחשבה!, אדרבה, מוכח מהראשונים שראיה והסתכלות היא התקשרות וחיבור יותר מאשר מגע!.

הספורנו אומר, למה יעקב אבינו כשלא יכל לראות את בני יוסף, אמר תגיש לי את בניך ואני אחבק אותם, אומר הספורנו, כדי שתחול הברכה צריכים להידבק בשני, אז אם הוא היה רואה אותם, אזי הוא היה נדבק בהם כך, אבל כיון שלא יכל לראות אותם, אז הוא אמר תן לי לחבק אותם לכל הפחות.

לכאורה היינו אומרים הפוך, חיבוק זה יותר, אלא מכאן אנו רואים שראיה זה יותר חיבור מנגיעה, כי רְאִיָּה זה נורא!, זהו החוש הרוחני!, מי שרואה דבר הרי הוא נמצא שם!

אומר הרדב"ז על ביאור האיסור של היזק ראייה, וכי היית נכנס לחצרו של השני וממשש את חפציו בלי רשות, בוודאי שלא!. לכן דע לך, שאם אתה מסתכל, אז זה גם כן נחשב שאתה ממשש את החפצים שלו.

אסור להסתכל בפני אדם רשע - למה?, כי אתה מתחבר אליו!. וכך מצינו לגבי קריאת המגילה שיש דין של סמוך ונראה, אתה רואה מקום - אתה נמצא שם!. אשת לוט נעשתה נציב מלח - למה?, כי ההצלה ללוט היתה רק אם הוא לא יהיה במקום המשפט, ברגע שהיא הסתכלה שם, היא היתה שם!, וחל עליה הדין!. אם כן זה נורא!.

אם כן פשוט הוא, כמה שהאיש וביתו צריכים לעמוד על זה!, כי מה זאת אומרת שלמישהו יהיה לו חלק בשלי!, מי שלא איפכת לו, הרי הוא לא בעל!, אם לא איפכת לו את זה, דאס איז צניעות! צניעות זה כל היקר שילך להיבן שצריך להיות!, - פנימה!.

פשוט שהדבר הראשון שצריך יותר להתחזק זה בגדרי הצניעות!

וכאן זוהי אחריות!, זה הרי פשוט שהדבר הראשון שצריך יותר להתחזק לתקן, זה לתקן את גדרי הצניעות, לתקן כמה שאפשר יותר

את הכבודה בת מלך פנימה, זה הכבוד של הבת מלך, לראות להיות כמה שיותר באופן של ירכתי ביתך, לראות לא להיות באופן חס ושלום... רק להיפך, להיות מהיותר צנועים, שלא יוכלו להבחין בה, שלא למשוך עין!

וזה הנסיון של הדור!! בשביל מה הקב"ה עשה את זה?. התירוץ הוא: כיון שהזמן קצר והמלאכה מרובה, צריך לגמור את התיקון, צריכים למלא "מצברים"!!! הקב"ה נתן היום את הנסיונות האלו, בכדי שבמהירות נצליח להוסיף הרבה מאד זכויות!!! גיוואלד, מה שזוכים היום.!

לאברכים יש נסיונות מהנשים החרדיות!

פרעה שהוא היצר הרע טוען, את המשפחות תשאיר במצרים, שרק הגברים ילכו לעבוד את ה', ומשה רבינו אומר: לא! אנחנו צריכים לשמור גם על הנשים והילדים שילכו בלבוש כזה, שלא יעשה ולא יעורר חרון אף ה'. אוי, כמה באים ואומרים לי שיש להם נסיונות מנשים חרדיות שלא צנועות כראוי, וזה נורא, הרי אשת איש הוא חטא חמור שבחמורות, כשהולכים בצורה כזאת שמושך את העין לזרים ולאחרים, זה נורא. כיסוי ראש כאלו שעושים, ולבוש כזה! זה נורא! כמה חרון אף כתוב על זה, "חרב נוקמת נקם ברית". ומבואר שם את כל הצרות שבאות על הדבר הזה, על פנים של קדושה. כל השמירה על כלל ישראל "לא הניח לאיש לעשקם" - זה תלוי ועומד רק ע"י "מתהלך בקרב מחניך להצילך והיה מחניך קדוש", ורק ע"י שלא יראה בכך ערות דבר.

אם אנחנו לא נלחם ביצר הזה במסירות נפש - מה ישאר??!

רואים בחוש שזה נסיון הדור, וזה פחד פחדים מה שהולך היום ברחוב!!! על מי עומד העולם? על מעט מעט שומרי תורה ומצוות,

מעט מאוד בני תורה יקרים, ואם ח"ו אנחנו לא נלחם ביצר במסירות
נפש, אז מי ישאר? על מי עומד כבר? רק אנחנו! זהו זה!, פה מונח
הכל!, הקומץ הזה הוא הלב של כלל ישראל, זה האומה. אם כן,
פשוט שצריכים להתחזק, ובזה נשמור את קדושת ישראל, עלינו, ועל
בתינו, ועל סביבותנו.

כל מה שאפשר לעשות הרי זה חביב לפניו יתברך
ויקבל שכר כנגד כולם!

כל מה שאפשר למישהו לעשות - יהיה חביב לפניו יתברך, ורק
בדור הזה נהיה כך המצב, נורא נוראות!! וחז"ל אומרים ראית דור
שמתרפים עמוד אתה והתחזק - ואתה נוטל שכר כולם!! במקום שאין
איש השתדל להיות איש!!!

וכפי ההשתדלות והמאמץ שישקיע כל אחד, - כך יזכה יותר
לקירבת אלוקים וגילוי שכינתו.

חלקים מתוך שיעור כללי ושיחה בענין פאה נכרית
 שנאמר בביהמ"ד כבורו פארק
 מפי הגאון רבי שלמה גרום שליט"א
 דיינ ומו"צ דקהילת מחזיקי הדת בעלזא בארה"ב

גדולי הדורות דיברו באש שלהבת נגד הפאות!

קבענו היום לדבר מהענין של פאה נכרית, אני רואה שהנושא הזה גורם שהקהל מאד מתוח ומודאג מהדיבורים על נושא זה, כי אלו שמדקדקים ומוסרים נפשם לא לשנות מדרכי האמהות הצדקניות מכל הדורות, להם כואב לשמוע שיגידו קולות והתרים בענין זה - כמובן. ואפילו אלו שבביתם הם לא יכולים לפעול, אבל אם הם בקיאים בענין, ויודעים עד כמה גדולי הדור החמירו בנושא הזה, וגדולי הדורות בערו נגד זה באש שלהבת, [האבן] גיפיערמט אנטקייגן דעם!], אפילו אלו שבביתם לא יכולים לפעול, עם כל זה אין רצונם לשמוע קולות והתרים בנושא.

כל שכן אלו שכל המשפחה שלהם הולכות עם פאה, וכבר כמה דורות שכולן הולכות כך, הם בוודאי לא אוהבים לשמוע שמדברים מהנושא הזה, ועושים מזה עסק, אם זה מותר או אסור, הם חוששים שמוציאים לעז עליהם ועל כל הדורות הקודמים.

אנשים חושבים שזה מותר לכתחילה, ורק כמה
 "פרומאקעס" החמירו בענין

ממילא מיד כאשר פירסמו שהולכים לדבר בנושא זה, היו הרבה ששאלו ודאגו מה הולכים לדבר כאן? היו לי שלשה סוגים של

שואלים, סוג א' שאלו: וכי אתה הולך לאסור דבר שכל העולם נוהגים בו היתר?. אחרים שאלו: וכי אתה הולך לחפש התירים על דבר שכל הגדולים אסרו, אתה הולך ומחפש התירים?. וכת שלישית שאלו: מה אתה בכלל צריך לדבר מזה, איזה תועלת יהיה מזה, וכי אתה תפעל משהו? וכי אתה תהפוך את העולם?.

עניתי לכולם, שהם כולם צודקים, מי אני להתיר איסורים, ומי אני שאאסור דברים, בפרט נושא זה שכבר שנים שהפוסקים דנים בזה, ורוב הגדולים אסרו זאת, רוב מנהיגי הדורות יצאו מאד חזק נגד הפירצה הזו, א"כ מה שייך להוסיף על זה, ומי מדבר להתיר חס ושלום, וכי אפשר להתיר דבר שהגדולים אסרו? וממילא פשוט שלא שייך לומר בנושא כזה את הדעה הפרטית שלנו, רק היות ולא כל אחד בקי בכל השתלשלות הדברים, לכן שייך למסור לציבור מה היתה דעת המתירים והאוסרים.

ובפרט שישנם הרבה שחושבים היום, אחרי שכך זה הונהג בכל העולם, אז חושבים שזה מותר, ורק כמה פרומאקעס החמירו בענין, לכן כדאי לדבר מהענין ולראות שזה הפוך!, המקילין צריכים להתייגע לחפש תירוץ! לא המחמירים! [די מקילים דארפ'ן זיך מייגע זיין זוכ'ן א תירוץ, נישט די מחמירים!]

דור זה הוא הדור המתאים לתקן ענין זה!

אין שום סיבה ושום טעם להיות מתוחים ומודאגים על השיחה בנושא, מפני שלא הדור שלנו הנהיג את הפרצה הזאת, שהרי זה כבר נפרץ במשך כמה דורות, ממילא אנחנו לא באים בטענות על הדור הזה, כי לא שייך לטעון אליהם, אחרי שהאמהות שלהם כבר הלכו כך, וישנם כאלו שהסבתות כבר הלכו כך, אבל עם כל זה ישנה תביעה על דורנו, שבימינו כבר היה מן הראוי שדור זה - שזכינו ברוך השם לראות דור חסידים יראים ושלמים, שהרי היום לא

מתביישים עם חסידות ועם הידורים, ורואים בחוש כמה ענינים שבימינו אכשר דרא, יש לנו ברוך השם בדורינו את כל האפשרויות להתנהג בדרכי התורה והחסידות בלי שום מניעות, לא מפחדים מגויים ולא מהחפשיים, ממילא הדור שלנו הוא הדור המתאים לתקן את מה שהתקלקל פעם!

ובוודאי זה יהיה נחת רוח לצדיקים שזה היה נוגע להם בנפשם שבנות ישראל ילכו לבושות כפי שמתאים לבנות ישראל הכשרות! [דאס וועט זיכער זיין א נחת רוח פאר די צדיקים, וואס עס איז זיי גיגאנגען אין לעייבן אז אידישע טעכטער זאלן גיין אנגעטאהן אזוי וי ס' פאסט פאר כשר'ע אידישע טעכטער!]. כפי שהסבתות שלנו הנשים הצדקניות הלכו כל הדורות!

הנשמות של הדור הקודם שהמצב אילץ אותם לשנות וללבוש פאה
ממתינות ומצפות בעולם העליון שצאצאיהם יתקנו את
הענין!!!

וזה גם כן יהיה זכות בעולם העליון לכל הנשמות הללו, שהמצב של הדור אילץ אותם, שהיו מוכרחות לשנות ללבוש פאה, ולעשות את הפרצה הזו, שהרי הן ממתינות בעולם העליון, שהנכדים והנינים שלהן יתקנו את זה! [דאס וועט אויך זיין א זכות אויף יענע וועלט, פאר די אלע נשמות, פון די'ע וואס דער מצב אין דור האט זיי צו גיברענגט, אז זיי האבן משנה גיווען, און זיי האבן דאס אנגיטאן, און גימאכט די פרצה, און זיי ווארטן אויף יענע וועלד, אז די אייניקלאך און אור אייניקלאך, זאלן דאס מתקן זיין!].

לגבי השאלה השלישית ששואלים האם אני יכול לפעול? אני בטוח שאני לא אוכל לשנות את כל זה, בפרט שהגמ' אומרת עבר ושנה נעשה לו כהיתר, כאשר עושים דבר פעם אחת ועוד פעם, אזי

זה נעשה לאדם כהיתר. כל שכן דבר שרוב העולם עבר ושנה כבר עשרות שנים, ורוב העולם היום נולד כבר עם ההנהגה הזו, אזי אין לך נעשה לו כהיתר יותר מזה, ממילא אני לא חושב שאני אוכל לשנות את כל הדבר.

ישנם הרבה אברכים שהיו רוצים להנהיג שבני ביתם ילכו עם מטפחת

וידוע לי שישנם הרבה אברכים יראי ה' בימינו שרוצים להנהיג את זה, אלא שהם לא יכולים לפעול את זה בביתם, לא חס ושלום בגלל שבני ביתם אינם יראים כראוי, ח"ו, אלא שהם לא מבינות מה רוצים מהם, הם טוענות מה דורשים מאתנו? הרי דורשים מאתנו אל תיטוש תורת אמך, שנתנהג כפי שהאמהות נהגו וכפי שהסבתות נהגו, א"כ מה אתם רוצים שאנחנו נאמר שהאמהות לא נהגו כראוי? שהסבתות לא נהגו כראוי? ואינם יודעות שזה הכל היה מחמת מצב הדור השפל שהיה בזמנם בגשמיות וברוחניות, לכן מאד קשה לדרוש זאת.

ישנה תועלת גדולה לדבר מהענין הזה כדי שלפחות ידעו שזה לא דבר חלק ושצריך לעבוד על זה

ישנם כאלו שטוענים מוטב שיהיו שוגגין, וכשם שמצוה לומר דבר הנשמע כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע, אבל זה לא כך, ישנה תועלת גדולה לדבר מהענין הזה, קודם כל, אפילו אם זה יפעל רק אצל אדם אחד, כבר היה כדאי כל השיחה.

ושנית, ישנם אברכים רבים יראים ושלמים, שהם לא אומרים דעות בבית איך ללכת, אברכים כאלה שהם לא שייכים לחוג מסויים שמקפידים על משהו מסויים, והם מניחים לנשים ללכת איך שהן רוצות, מפני שהם לא יודעים, הם חושבים שפאה זה דבר שהוא

לכתחילה, והם אברכים עדינים וטובים, לכן הם לא אומרים דעות בבית, כל זה מגיע רק מחסרון ידיעה, חושבים שזה דבר חלק, [מ'מינט אז דאס איז א גלאטע זאך], ממילא מניחים ללכת בבית איך שהן רוצות, לכן כדאי שהענין הזה יתברר קצת, ועי"ז ידעו שזה לא דבר חלק, ושצריך לעבוד על זה, כל אחד לפי מדרגתו. [דורך דעם וואס ס'וועט נתברר ווערן דער ענין, וועט יעדערער וויסן אז דאס איז נישט א גלאטיגע זאך, און מען דארף ארבעטן אויף דעם יעדער איינער לפי מדרגתו].

מאד הרבה אחרונים אוסרים את הפיאה

והנה הרבה מאד אחרונים, א געוואלד אחרונים! מביאים את דברי הבאר שבע ופוסקים כמוהו, - הפחד יצחק!, שיורי כנסת הגדולה!, המגן גבורים!, השאלת יעב"ץ!, המור וקציעה!, ההרי בשמים!, המהרש"א אלפנדרי!, הפני יצחק (אבולאפיא) שהיה הרב בדמשק!, המהר"י אלגזי!, הקהלת יעקב הראשון!, המים רבים!, הישועות יעקב!, החתם סופר על השולחן ערוך ובצוואת החתם סופר!, הברכי יוסף!, העצי ארזים!, הדברי חיים!, הצמח צדק על המשניות!, הבראז'נער רב!, המהרי"ל דיסקין!, השדי חמד!, הלב העברי!, והרבה גדולים וצדיקים אסרו את הפיאה. וידועה היא הדרשה של הרה"ק ר' ישכר דוב מבעלזא זי"ע, הוא אמר דרשה מאד חריפה, זייער א שארפע דרשה, - עוד נזכיר אותה בהמשך - כולם פסקו כדעת הבאר שבע ומהר"י מינץ, והם אסרו ללכת עם פיאה.

דברי מהרי"ד מבעלז: מי שלומד שו"ע עם יראת שמים
 רואה היטב שאין חילוק בין שערות עצמן לפאה נכרית
 שנקרא שייטל

ישנה דרשה שמהרי"ד מבעלז זי"ע, אמר בשנת תרס"א וזה לשונו הקדוש: "כל ישראל בוודאי כשרים, אלא שאינם יודעים חומר

האיסור. גם הנשים שהולכות בשערות שלהן, כנזכר בשולחן ערוך שהיא נקראת בזה עוברת על דת משה ויהודית ויוצאת בלא כתובה, והנה כל מי שלומד שולחן ערוך עם יראת שמים, רואה היטב שאין חילוק בין שערות עצמן לפאה נכרית שנקרא שייטל. ונדפס כעת בשולחן ערוך הגהות חתם סופר שפוסק גם כן שאין חילוק. גם בספר עצי ארזים שהיה מגדולי הדור ומפורסם, פוסק גם כן הכי שאין חילוק" עכ"ד. ישנו קונטרס בשם דת יהודית, שם מונה ששים פוסקים שאסרו ללכת עם פאה נכרית.

חזרת הפרי מגדים וברכתו "להשומעים תבא אליהם ועליהם ברכת טוב"

דבר מעניין נמצא לאחרונה, כתב יד של הפרי מגדים, כעת זה כבר בהדפסה, - בספרו "אם לבינה" - שם הוא מרמז למה שכתב בפמ"ג "אמנם עתה ראיתי להתבונן בו וכו' ועל כן נראה לי איסור גמור מכמה טעמים", "ומה הנאה להם ומה טעם בזה, ולהשומעים תבא אליהם ועליהם ברכת טוב", "מצוה להוכיחה ולפייסה ודי בהערה זו".

וכך פסקו כל גדולי הדור, בפרט בגאליציה והונגריה, כל גדולי החסידות, בעלז, צאנז, שינאווא, סיגעט, דינוב, החתם סופר ותלמידיו ותלמידי תלמידיו, כולם פסקו כך, וכל יראי ה' מכל הערים נהגו כך, עד למלחמת העולם הראשונה, שאז התחילה הפרצה הזו, ועם כל זאת היראים עדיין נהגו כך, ובמשך הזמן נהיה הדבר פחות מצוי, וכך ירד הדבר עוד ועוד, עד שהגענו למצב שלנו.

טעם האיסור מדאורייתא כיון שמתנאית לפני גברים ומכשילה אותם בדיוק כמו עם שערות

והנה כעת נדבר מהטעם של האיסור, ישנם כאלו שאוחזים שזה איסור דאורייתא ממש כמו שערות, מפני שהגמרא אומרת שפריעת

ראש דאורייתא, כלומר ללכת ברחוב בראש מגולה עם שערות אמיתיות זה הרי איסור דאורייתא שנלמד מ"ופרע ראש האשה", וטעם הדבר הוא משום פריצות, כך הוא לשון התרומת הדשן בסימן י" שכתב "וודאי איסור גילוי הראש דהתם, אינו אלא משום פריצות דגברי", כלומר שמכשילים את הגברים, וא"כ זהו כל טעם האיסור של גילוי השערות. ממילא אם זאת היא הסיבה, אם כן זה שייך בדיוק אותו דבר בפאה, כי האיסור הוא לא מצד ערוה, רק מצד פריצות, כי שערות של האשה הם הנוי של האשה, ולכן ברחוב שמסתובבים שם גברים אסור לה לצאת איתם, ממילא אומרים כמה פוסקים, שהיות והטעם של האיסור של שערות אמיתיות הוא מטעם פריצות שמכשילים את הגברים, אם כן כל דבר שרק נראה כמו שערות, הרי הוא אותו דבר, כי מה ההבדל ממה זה עשוי, וממילא נשים שהולכות עם זה ברחוב, הם עוברים גם על לפני עור לא תתן מכשול.

כך כתב בספר חסד לאברהם, "יש בזה איסור תורה!, כיון דעיקר מילתא משום פריצות שהיא מתנאית לבני אדם, מה לי שער נכרית שעשוי באופן שנראית כשיער עצמן, תורה אחת להן, ואסור מן התורה".

וכ"כ בישועות יעקב "כיון דיוצאה וראשה פרועה מטעם פריצות קאתינן לה, כיון שאינו ניכר השיער של פאה נכרית אם משיער גופא או משער נכרית, יש בה איסור תורה!". וכ"כ החקל יצחק והמהרש"א אלפנדרי ועוד אחרים, שזה אסור מן התורה.

ישנם אחרים שאוחזים שזה אסור מצד דת יהודית, שהרי דת משה זה איסור מן התורה, ודת יהודית זה המנהגים שנשות ישראל נהגו עניני צניעות, מפני שהבינו שכך צריך להתנהג, אפילו אם זה לא כתוב מפורש בתורה, ולכן הפאות שנראות כמו שערות, מובן שלפי הטעם של צניעות, הרי זה אסור כמו שערות אמיתית, ואפילו

אם זה לא אסור ממש כמו שערות, אבל איסור דת יהודית וודאי שייך בזה, כי זה אותה פריצות כמו בשערות.

אלו שמוצאם מחסידים או יהודי הונגריה וכדו' שבכל
הנהגות החיים הם הולכים לפי רבותיהם אלו - לא
יעזור להם שום היתר כי הם צריכים לנהוג כהאוסרים!

עכ"פ יוצא לנו שרוב גדולי הדור - עכ"פ במדינות שלנו -
אחזו לאיסור, ולכן אותם יהודים שמוצאם מחסידים, [זיי שטאמען
פון חסידים], או מגדולים אחרים, כמו יהודי הונגריה, שכולם
מוצאם מהחוגים שרבותיהם אסרו ללכת עם פיאה, ובכל דרכי
התורה והנהגות החיים הם הולכים לפי דרכם של רבותיהם אלו,
אזי וודאי לא יעזרו להם כל ההיתרים, אפילו אם יש מתירים,
אנחנו צריכים ללכת ולהתנהג בכל הענינים כמו שרבותינו לימדו
אותנו.

אין שום חיוב ללכת עם שמריימל ובעקיטשע, ובוה
כולם נזהרים כיום יותר מפעם, ואילו הנשים שלנו
הולכות באופן שהגדולים שלנו אסרו!

דבר ברור הוא שצריכים לתקן ענין זה, שהרי הולכים עם
שמריימל ובעקיטשע וכל הלבושים החסידיים, בימינו הולכים עם זה
יותר מפעם, אם כן למה שהנשים לא ילכו כמו פעם? הרי השמריימל
והבעקיטשע אינם הלכה, ואין אפילו שום שיטה בהלכה שצריך ללכת
כך, ישנו סך הכל איסור ללכת כמו שהגויים הלכו, אבל ללכת עם
חליפה ארוכה [רעקל ארוך] זה ג"כ כשר ללכת עם זה בשבת, אין
שום דיעה שמוכרחים ללכת עם שמריימל, ובעקיטשע, וגרביים
לבנות, בוודאי שעם כל המעלה העצומה שיש בזה, אבל כל אחד
מבין, שאין בזה שום חיוב. מה שאין כן הנשים, הם הולכות באופן

שהגדולים שלנו אסרו את זה, וא"כ זה בכלל לא מתאים! ? דאס איז
נישט קיין פאסיגע זאך!

חובתינו לעשות כל מה שביכולתינו שנשותינו יוכל ללכת כמו שהגדולים שלנו הורו לנו

ובאמת אפשר להוכיח בדעת השלטי גבורים והרמ"א והמג"א שהם מעולם לא התירו ברשות הרבים!, נוכחן ביאר הגר"ש שליט"א בארוכה, מה שנתגלה בדור זה, ביאור בדברי המתירין שלא התירו אלא בחצר, ושלפי זה מיושבין כל הקושיות. והאריך להוכיח בדברי האחרונים שנראים בהסתכלות ראשונה כמתירים, על אף שלא הזכירו כלל תיבת יציאה לרשות הרבים, אבל באמת לא התירו מעולם ברשות הרבים. - ומחמת אריכות הדברים, הבאנו רק את חלק המעשה]. אבל באמת כל הנושא הזה לא שייך לנו, זה שייך רק לאחד שרוצה לברר את כל הסוגיא, ולראות מי צודק, אבל בשבילנו, אנחנו לא צריכים את כל זה, כי אפילו אם יש מתירים, אבל כבר דיברנו שאנחנו צריכים להתנהג כפי שרבותינו שלנו הורו.

עוד ראיתי שהלב העברי אומר, שכתב תשובה שלימה באריכות ובפלפול, ובירר שם שאסור ללכת עם פאה, וגדול אחד ייעץ לי ומנע אותי שלא אכתוב את התשובה הארוכה בפלפול, כי בסוף יבא אחד וידחה דבר אחד, ויטעון שהוא כבר הפריך ראייה אחת, הרי זה סימן שהוא כבר צודק, וכבר יהיה כופר הכל, לכן לא כדאי להאריך בפלפולים ארוכים, אלא צריך לכתוב בקיצור בפירוש שזה אסור, ממילא אני אומר ג"כ לגבינו, אם נאריך בפלפולים, אני אגיד את הדעה שלי, ומישהו אחר יגיד את הדעה שלו, ויבא שלישי ויאמר סברא פלונית ואלמונית, ואנחנו לא זקוקים לכל זאת, לנו יש דרך סלולה שהגדולים שלנו סללו לנו, ואנחנו צריכים ללכת בה, וחובתינו לעשות כל מה שביכולתינו לעשות, ואין לנו צורך בפלפולים.

בימינו עושים ההיפך ממש מדעת תורה, שדווקא כשיוצאות לרחוב בפני אנשים זרים אז מתקשטים עם פאה

שמעו נא דבר מעניין, לראות איזה דבר פלא נעשה כאן, התורה אסרה ללכת בגילוי ראש ברשות הרבים, ואילו בבית לא אסרה תורה, ואפילו בחצר יש מחלוקת, ולפי התוס' מותר ללכת בחצר בגילוי ראש לגמרי, הגם שאנחנו לא פוסקים כך, מפני דברי הזוהר הקדוש שהחמיר מאד שלא ללכת בגילוי ראש כלל, אבל על כל פנים מבחינת ההלכה, האיסור הוא רק שלא ללכת ברחוב כי זה מכשיל, אבל בביתה מותרת ללכת בגילוי ראש כדי שלא תתגנה על בעלה.

ובזמנינו זה התהפך, ברחוב הולכים עם פיאות מסורקות ונאות, וכשמגיעים הביתה מסירים את זה ולובשים מטפחת, אם כן זה ממש ההיפך מהתורה! וכי זוהי לא ליצנות? וכי זוהי לא צחוק ובדיחה? [איז דאס נישט קיין ליצנות? איז דאס נישט קיין גילעכטער?] ממש פלאי פלאים!.

מבאר מפני מה הגדולים לא מיחו בדור האחרון

ומפני מה באמת הגדולים בדור האחרון לא מיחו בכל תוקף, ההסבר לזה הוא פשוט בפשטות, אלו שעוד זוכרים את הנסיונות שהיו אז, היו ערים שלימות שאפילו נשים מבתים חרדיים הלכו עם שערות מגולות ברחוב! - פשוטו כמשמעו! כאן באמריקה זוכרים את זה עוד הרבה יהודים, שגם כן הלכו ממש בגילוי ראש, אפילו נשים של תלמידי חכמים יריאים ושלמים, בכל זאת הם לא יכלו לפעול אצל הנשים שלהם, הם היו יכולים לדרוש דרשות מהיום עד למחר, ושום דבר לא עזר להם. ממילא הענין של הפיאות היה כבר הצלה שלא ילכו לגמרי בגילוי ראש.

אבל כמובן שכל זה נאמר רק כדי לתרץ את הגדולים שלא מיחו, שהם לא התכוונו להתיר, אלא הם פחדו שמא עי"ז יהיה יותר גרוע,

שילכו לגמרי בגילוי ראש, אבל אנשים יראים, ערלעכע אידן, צריכים להבין לבד מה יש להם לעשות, ואם יש להם אפשרות לפעול ללכת באמת כמו שצריך ללכת, אזי אין זה היתר ממה שהגדולים לא מיחו.

לאחר השואה היו צריכים להתחנן שלא ילכו בגילוי ראש רק עם פאה, אבל היום מותר כבר להחזיר עטרה ליושנה

האמת היא, שלאחר מלחמת העולם השנייה, היו הרבה נשים אשר הקילו לגמרי בענין הזה והלכו בגילוי ראש, לכן ביקשו והתחננו מהנשים שיסכימו לפחות ללבוש פאה, כי ממש לא היה ברירה אחרת, מפני שאחרי המלחמה היו שבורים, ולא יכלו לדרוש מהם כלום, לא היה אל מי לדבר, הקלויזנבורגער רב זצוק"ל היה אז בגרמניה וקנה פיאות וממש התחנן שיסכימו ללכת עם פאות, רבינו הקדוש מבעלז זי"ע בארץ ישראל אמר שאף על פי שתמיד הקפידו לא ללכת עם פאות, אבל אחרי המלחמה כאשר בחורים היו שואלים אותו שמציעים להם שידוכים עם פאה, היה אומר: - נו, היום אי אפשר למנוע מלהשתדך, אחרת לא ימצאו שידוך, בימים שלנו אם בת מוכנה בכלל לקחת בחור חסידי, זה כשלעצמו שידוך טוב, [היינטיגע צייטן אז א מיידל איז גרייט נעמען א חסידישער בחור, איז אויך שוין א גיטע שידוך]. כל זה היה בזמן ההוא.

אבל היום ב"ה כבר גדלו והתחנכו אלפי בנות חסידיות בדרך החסידות, אלפי בנות התגדלו בחינוך חסידי, בבתי חסידיים, והם מתנהגות בכל הענינים בדרך החסידות, אזי מותר כבר להחזיר את העטרה ליושנה! אבל מובן שאנו מוכרחים לעבוד על זה! [מיר דארפ'ן ארבעטן אויף דעם].

הענין של פאות היה הצלה לעולם המודרני אבל זה חורבן ליראי ה', [עס איז א חורבן פאר די יראי ה'!] כי בלי הפאות, אזי ברור

שיראי ה' היו הולכות עם מטפחות כמו פעם, והאמת היא כמו שהזכרנו מקודם, שיש הרבה שמאד היו רוצים להנהיג את זה בביתם, אלא שאינם יכולים להנהיג זאת לבד, כי זה קשה מאד שהאשה תהיה יחידה בכל העיר, עכ"פ מהיחידות בעיר, בזמן שהחברות שלה לא הולכות כך, לכן העצה היא שיתאספו קבוצות קבוצות של כמה אברכים שבאמת רוצים לתקן את זה, וכך ביחד יוכלו לפעול עוד ועוד!!!

חלקים מהשיעור בענין פאה נכרית שנשמע בבית המדרש הגדול
 של כ"ק אדמו"ר הגה"ק מבאבוב שליט"א בכורו - פארק
 בשיעור הקבוע בכל יום ראשון שנמסר מדי שבוע
מפי הגאון רבי חיים יעקב טאובר שליט"א
חתנא דבי נשיאה כ"ק אדמו"ר הגה"ק מבאבוב זצוק"ל
 דיין דקהילת באבוב ארה"ב
 בחודש אדר תשנ"ז

[לתועלת הקוראים, הקדמנו את חלק ה"למעשה", ולאחר מכן סידרנו את חלק "בירור
 ההלכה" באותיות מיוחדות]

**איך יכולים לומר "מותר" על דבר שכתוב כמעט בכל
 הפוסקים שזה אסור!**

הנושא שנדבר היום, הוא מעט אחרת ממה שאנו רגילים לדבר.
 כי האמת היא, מסתמא חושבים כאן יותר מאדם אחד - מה הולכים
 לומר כאן, בשאלה כזו של פאה, איך יכולים לומר "מותר" על דבר
 שכתוב כמעט בכל הפוסקים שזה אסור?, ואם נאמר "אסור", אין
 רוב הציבור יכולים לעמוד בה. אבל אף על פי כן חשבתי שכדאי
 שידעו מעט את מקור הדבר מההלכה, כי ישנם הלכות שונות שלא
 לומדים אותם.

סיפור נורא מאחד מחסידי באבוב

שמעתי כעת, מר' מנדל לנדא שליט"א, הוא ראה [במודעה]
 שהולכים לדבר בענין פאות, אמר לי אני רוצה לספר לך מעשה, זקני
 עוד היה נוסע לצאנז, הוא גר באושפיצין, פעם אחת הוא בא הביתה
 לאחר התורה של סעודה שלישית, כאשר הרב הראשון ("דער ערשטע

רב" - ה"ה הרה"ק ר' שלמה מבאבוב זי"ע), היה עוד רב בעיר אושפיצין, והוא אמר שיחה חריפה נגד הפיאות, (א שארפע שמו"ס אנטקעייגן שייטלען!) אזי הוא מיד בא אל ביתו, וניגש אל הפאה של אשתו והשליך אותה אל תוך התנור הבוער! (איז ער גלייך אהיים געקומען, און ער איז צו גיגינגען צי די שייטל פון זיין ווייב, און ער האט דאס גלייך אריין גיווארפן אין דע הויבן אריין!) - כך היו נראים החסידים הקדמונים! (אזוי האבן אויס גיזעין פאר'צאטישע חסידים).

[בהמשך השיעור הדגיש הרב שליט"א, שבוודאי חלילה לעשות כן בימינו, ואין דרכינו בכך, אלא בדרכי נועם ובמתנות, כמובן לכל בר דעת, שאין לפעול דבר כזה במהירות, אלא רק להסביר ולהמתין לאט לאט, עד שהם עצמם יבינו שכך ראוי לעשות, מתוך שמחה של מצוה, ומתוך רצון פנימי לעשות את רצון הש"י בשלימות].

כמעט אין מי שמתיר ללכת עם פאה!

בין אנ"ש ידוע שרבינו הקדוש מצאנו אסר ללכת עם פאה, ואכן זה אמת שהרה"ק מצאנו אסר ללכת עם פאה, אפשר לראות את זה בתשובות דברי חיים, שתי תשובות יש על זה. אבל לא רק הרה"ק מצאנו אסר ללכת עם פאה, כמעט אין מי שהתיר ללכת עם פאה!, כמעט איז נישט דא ווער ס'האט מתיר גיווען גייען מיט שייטלען!, דאס איז דער אמת! זוהי האמת!. כאשר מתבוננים היטב בספרי התשובות שמדברים מהשאלה הזו, אזי כמעט אין מי שמתיר!

בירור המעם שהפיאה אסורה מדאורייתא!

חלק מהפוסקים אוחזים שהיות וכל טעם האיסור לגלות את השיער, לפי מה שרואים בלשונות של הראשונים והפוסקים יוצא שהענין של גילוי שיער הוא: פריצות בפני אנשים זרים, מפני ששערות זה דבר שנעשה "להתנאות בהם", ולכן הענין של שערות זה פריצות בפני אנשים זרים. לכן בחצר לגבי הבית הפרטי התיירו,

אבל לגבי לצאת לרחוב, על זה אין היתר לצאת בגילוי שיער מכיון שזהו פריצות. שהרי לא כתוב בתורה בפסוק מפורש לאסור שיער, ממילא הולכים לפי הטעם, ואפילו אם האיסור היה כתוב בפירושו, מכל מקום דרשינן טעמא דקרא לחומרא, ולכן בלשונות של חלק מהפוסקים שמדברים מהשאלה הזו, ישנם כאלה שטוענים שללכת עם פאה נכרית שהיא נראית דומה לשיער, הרי זה אסור בדיוק אותו דבר כמו שערות! (עס איז פונקט אזוי אסור!), אע"פ שזה עשוי מפאה נכרית, מכל מקום היות והאיסור נוגע לפריצות, אזי מאי נפקא מינה איך זה נעשה, העיקר שזה נראה כך, לכן הם טוענים שמאד יתכן שזה איסור דאורייתא!, לא רק שזה שאלה של דת יהודית, אלא חלק מהפוסקים טוענים שזה ממש איסור תורה!.

הצדיקים הקודמים היכו חזק נגד הפיאה!

ידוע שהצדיקים הקדמונים היכו חזק נגד זה, [פארצאטיש'ע צדיקים האבן שטארק גיקלאפט אויף דעם!], במשך הדורות האחרונים הענין הזה - יתכן שאפשר לומר אפילו לשון של - "נפרץ"! לא היה ברירה...

בדברי חיים כתוב שאפילו כאשר זה לא נעשה משערות, אפילו שזה עשוי מבד שחור, אלא שנראה מרחוק דבר דומה, כבר זה אסור.

בעניני לבוש האנשים מהדרים ומתעלים, ואילו בלבוש הנשים מתדרדרים והולכים!

אחד מהענינים שה"בעל דבר" [=היצר הרע] השתלט עלינו בימינו, זהו הענין של לבוש, וברוך השם בענינים אחרים, למשל בלבוש אברכים חסידיים, יתכן שאפשר לומר שזה נהיה יותר טוב ממה שהיה בשנים קדמונים, - חותני [כ"ק אדמו"ר הגה"ק מבאבוב זצוק"ל] כבר אמר את הדבר הזה, - אבל בענינים של הלבוש של

הנשים ברחוב, אפשר לומר שזה "איום ונורא"! מה שאמרתי ברחוב, אין הכוונה להבדיל לגויים, אלא אצלינו לדאבונינו בעוה"ר, זהו חלק מהשפלות של הגלות שהציבור שלנו נהיה מושפע מהרחוב, מהגויים.

אנחנו צריכים לזכור מי אנחנו! ומה דורשים מאיתנו?!
וכל אחד בבית שלו יכול וצריך לתקן!

כל אחד יודע שהיום זה עולם שפל בעוה"ר, את הרחוב אי אפשר לתקן, אבל אותנו - עצמינו, כל אחד בבית שלו יכול וצריך לתקן!, והיה מחניך קדוש נאמר לכל יחיד, ומכל היחידים יחד קם ונבנה כל הציבור!, ולדאבונינו בעוה"ר רואים בענין הזה, שזה נתפס בין החסידים, זה מתדרדר לאט לאט. הכוונה בכלל הענין של לבוש, אבל בפרט הענין של פאות, ברור שעלינו מוטלת האחריות להשגיח שהצניעות תהיה כמו שצריך להיות. ואסור שנניח להימשך ולהיגרר אחרי יצרני הפאות המודרנים, [מען טאר זיך נישט לאזן "פארפירן"!] - הם המודרנים אלו שמייעצים שכך צריך ללכת! הם אומרים: זה טוב ככה!, אחרים הולכים ככה!, ופלונית נראית כך!, אבל מותר שיהיה לנו לכל הפחות מידה כזו של עזות דקדושה, ומספיק גיאות, ומספיק יציבות, שלא נתבטל בפני כל העיר! ושנשגיח על הבני בית!...

אף אחד לא רוצה לנגוע בחשש איסור דאורייתא!

בעוונותינו הרבים ישנם אברכים שיכולים ללכת עם הלבוש החסידי בשלימות, ואילו בני ביתם מזלזלים בכל זה!, הנושא הזה לדאבונינו לא נהיה יותר טוב, אלא נהיה יותר גרוע!. יתכן שיש בזה קצת חסרון ידיעה, יתכן שיש כאלה שחושבים שאפשר ללכת עם פאה, וכבר אפשר לעשות מה שרוצים, - זה בפירוש לא כך!, פאה שנראית כמו השערות, לפי חלק מהפוסקים זה איסור דאורייתא!!!, והרי אף אחד לא רוצה לנגוע בחשש איסור תורה!.

**תמיד ידעו שחסידים עושים גדרים וסייגים להתרחק
מאיסור דרבנן, ואילו כאן זה חשש איסור דאורייתא!**

אם נדבר על חשש של דרבנן, אולי יהיו כאלה שעוד ירצו קצת לתרץ את עצמם, באומרם מה אפשר לעשות, אחרי שכך הוא המצב היום, אבל חשש של איסור דאורייתא!!! בכל הענינים האחרים, תמיד ידעו שהחסידים מדקדקים שיהיו גדרים וסייגים להתרחק הרבה מאד מחשש איסור דרבנן!, אבל על חשש של איסור תורה לא היה צריך בכלל לדבר!. (א חשש איסור דאורייתא! אין אלע אנדערע ענינים, מ'האט אלע מאל געוואוסט אז חסידים זענען מדקדק זאל זיין גדרים און סייגים אזוי ווייט אוועק גיין פון א חשש פון א איסור דרבנן, אובער פון א חשש פון א איסור תורה דארף מען אפילו נישט צו רעדן!, א זאך וואס רירט און א חשש פון א איסור דאורייתא!).
דבר שנוגע בחשש איסור דאורייתא, שהרי לכמה פוסקים כאשר זה דומה לשערות זה דאורייתא!!!.

יתכן שיש להם קצת חסרון ידיעה, יתכן שהם כעין שוגג, אבל נראה לי שבענין זה לא נאמר מוטב שיהיו שוגגין, אלא אם יעוררו את הקהל שידעו מה הולך כאן, אזי יקחו את הנושא לידיים! (=אז מ'וועט אויפקלערן דעם עולם זאל'ן וויס'ן וואס דא טוט זיך!, וועט מען נעמען די זאך אין די האנט אריין!) וישגיחו על זה, בין כל שאר הדברים, אני לא אומר שזה הדבר היחיד שמוטל עלינו לתקן, אבל זהו לכל הפחות אחד מהדברים הנחוצים ביותר! להשגיח על הלבוש, בין של הבני בית, ובין של הילדים, שהכל יהיה כדת וכדין.

**על מי מוטל להשגיח על זה, אם לא על אברכים
כמונו?!!**

על מי מוטל להשגיח על ענינים כאלה אם לא על אברכים יראים ושלמים, שמחפשים באמת לדקדק בקלה כבחמורה על כל הענינים

האחרים שקשורים להתנהגות ביהדות בתורה ומצות ומעשים טובים, ובמנהגים ומסורת, = דאס איז לכל הפחות איינער פון די וויכטיגסטע ענינים, אכטונג צו געבן אויף די לבוש!... ווער דען זאל אויף דעם אכטונג געבן אויב נישט יונגעלייט יראים ושלמים, וואס זיי זוכן טאקע מדקדק זיין אויף קלה כבחמורה, אויף אלע אנדערע ענינים!.

בשכר ההקפדה על עניני הצניעות תבוא הגאולה

הגמ' אומרת במסכת מגילה בשכר צניעות שברחל זכתה ויצא ממנה שאול, ובשכר צניעות שבשאל זכה ויצאה ממנו אסתר, מהגמ' יוצא שבשכר צניעות של הנשים זכו לאסתר המלכה שעל ידה נהייתה הגאולה ליהודים!, א"כ אנו רואים מזה עד היכן מגיע גודל הדגש על ענין צניעות הנשים!, כידוע בשכר נשים צדקניות נגאלו, ה' יעזור שבזכות זה שיתחזקו בכל הענינים שבקדושה, נזכה לגאולה השלימה במהרה.

חלק בירור ההלכה

הנה בודאי קשה כעת בזמן המוגבל לשיעור ללמוד היטב את כל המקור מהגמ' והפוסקים בכל מה שנוגע לשאלה הזו, אבל ננסה לעבור כאן מעט מהענינים האלה, לנגוע בנקודות מסויימות כדי שיבינו על מה מדובר כאן. ועל אריכות הדברים צריך כל אחד לעמול ללבן את הנושא, כי קשה כאן בשיעור זה ללבן את כל הסוגי'ה עם כל הפרטים, אבל אנסה בעזהשי"ת להוציא בעל פה כמה שביכולתי.

דברי הרמ"א בהיתר אמירת קר"ש כנגד פאה

בשולחן ערוך אורה חיים בסימן ע"ה, כאשר מדובר מההלכה של שער באשה ערוה, אומר המחבר כן: "שער של אשה שדרכה לכסות, אסור לקרות כנגדו", השערות שדרכם

לכסות, נקראות ערוה לגבי אמירת דבר שבקדושה, והרמ"א מוסיף כאן "הגה, אפילו אשתו", אבל בתולות שדרכן לילך פרועות הראש, מותר". היות והבתולות דרכם ללכת פרועות הראש, ממילא אין איסור ערוה לומר דבר שבקדושה מול בתולות שהולכות עם שערות מגולות.

אח"כ אומר הרמ"א הלאה: "והוא הדין השערות של הנשים שרגלין לצאת חוץ לצמתן" - כי מעיקרא דינא לא הקפידו כל כך על כל הענין של כיסוי השערות שבצד, כי היו חלקים שלא יכלו לכסות אותם, והם היו יוצאות "חוץ לצמתן", אזי הם מותרים להיראות בצדדים, "וכל שכן שער נכרית אפילו דרכה לכסות". המילים האחרונים של הרמ"א "וכל שכן שער נכרית" הכוונה לפאה נכרית, (מה שקוראים "שיימל"), אפילו דרכה לכסות אותם אין הם נקראים ערוה, כלומר: ההלכה של שער באשה ערוה שייכת רק בשערות של האשה בעצמה, אבל שערות של פאה נכרית אינם נחשבים לערוה לגבי דבר שבקדושה, כך כתוב כאן ברמ"א.

דברי המגן אברהם

המגן אברהם (במקום) מביא "וכן כתב בשלטי גבורים דמותר לכתחילה" - כלומר מותר לכתחילה ללבוש פאה נכרית, "כדאיתא במשנה פרק ו' דשבת יוצאה אשה בחוטי שיער וכו'", המשנה אומרת שם דברים שונים שאסור לצאת עמהם בשבת מחמת גזירה שיסירו אותם, ושם מוזכר הענין של "חוטי שיער וכו', דלא כבאר שבע דחולק עליו, והאריך בסוף ספרו בדברים דחויים, עיין סימן ש"ג סעיף י"ד". א"כ המגן אברהם בהלכות ק"ש בסו' ע"ה, כאשר מדברים מההלכה של שער באשה ערוה, מביא המג"א את השלטי גבורים שהוא אומר שמותר ללכת בשער נכרית.

המגן אברהם לא מאריך בענין, הוא רק אומר שלא כדעת הבאר שבע, שהבאר שבע חולק על הש"ג, והמג"א אומר שדבריו דחויים, הוא מבטל את דברי הבאר שבע, אבל הוא לא אומר שום טעם, הוא לא אומר שום הסבר, הוא לא אומר למה ומדוע, - אלה כל דברי המגן אברהם.

בירור המקור מהגמ' בשבת שמוכת שהפאה מכוסה לגמרי

אנו מוצאים את ההלכה הזו במסכת שבת, ובהלכות שבת בסיומן ש"ג, המחבר מביא את ההלכה של חוטי שיער, - שאת ההלכה הזו מציין המג"א כאן, - אבל ישנו עוד דין

בסימן ש"ג, כאשר המחבר מונה את ההלכות של תכשיטים, שבגמ' מובא שאשה אסורה לצאת עם תכשיט (בשבת) מחמת גזירה "דילמא שלפא ומיחווי", חוששים שאם אשה תלך בחוץ עם תכשיט היא עלולה להסירו ברחוב ולמלטלו ד' אמות ברשות הרבים, לכן מצד ההלכה אסור לאשה לצאת בשבת עם תכשיט לרחוב [במקום שאין עירוב], אומר המחבר בסימן ש"ג סעיף י"ח ומקורו מהגמ' "כל שאסרו חכמים לצאת בו לרשות הרבים", כל מה שחז"ל אסרו לצאת מחמת הגזירה של תכשיטים שחששו דילמא שלפא ומיחווי, "אסור לצאת בו לחצר", מפני שגזרו שלא יבואו עי"ז לצאת לרשות הרבים, "חויץ מכבול ופאה נכרית" - עם שתי הדברים האלה מותר לצאת לחצר אבל לא לרשות הרבים, "והיינו קליעת שיער שקולעת בתוך שיערה", הוא מפרש שפאה נכרית הכוונה קליעת שיער שקולעים בתוך השערות. עכ"פ יוצא שכבול ופאה נכרית, מצינו בגמ', וכך פוסק המחבר כאן, שמותר לצאת עמהם לחצר, אבל לרשות הרבים אסור לצאת עם זה.

מפני מה התירו לצאת עם זה לחצר, כתוב בגמ' שהטעם הוא כדי שלא תתנגה על בעלה, זהו הטעם שהתירו לצאת עם שתי התכשיטים הללו (כבול ופאה נכרית) כדי שלא תתנגה על בעלה, כי את כל התכשיטים האחרים אסרו לצאת עמהם ורק את ב' התכשיטים הללו התירו.

אנו רואים מההלכה הזו, שכבול ופאה נכרית אסור לצאת [בשבת] עמהם לרשות הרבים, ולחצר מותר לצאת עמהם.

בביאור צורת ה"כבול" מבואר בגמ', שזה היה כיפה של צמר שהניחו אותה מתחת לשבכה, השבכה היא סוג מטפחת שכיסו את הראש ותחתיה הניחו כיפה של צמר, וכך היא היתה הולכת עם זה באופן שזה היה מוסתר תחת השבכה, והגמ' אומרת על זה שאסור לצאת עם זה לרחוב אבל לחצר מותר לצאת עם זה. וטעם האיסור לצאת עם זה לרחוב, הוא מפני שגזרו דילמא שלפא ומיחווי.

ממעם האיסור מוכח

שמדובר שהכיסוי ראש מכסה את כל הראש!

ראשית כל, הבה ננסה להבין, כל מי שלמד את ההלכות בגמ' או בשולחן ערוך רואה שהגזירה של "שלפה ומיחווי", אנו מוצאים בגמ' בפירוש שסוג תכשיטים כאלו שהיו מחוברים לשבכה - לכיסוי שעל הראש, אין בהם את הגזירה של "שלפה ומיחווי", מפני שאני לא חושש שמא אשה תגלה את ראשה ברחוב, היות ואסור לצאת לרחוב בראש מגולה, לכן

אין גזירה דילמא שלפה ומיחוויו כאשר התכשיטים תפורים אל הכיסוי שעל הראש, מפני שלא חוששים שמא יסירו את הכיסוי שעל הראש באמצע הרחוב, שהרי זה איסור גמור, לכן מפורש בגמ' וכך נפסק בשו"ע שכאשר התכשיטים תפורים בשבכה, כלומר, כשהם תפורים לכיסוי שעל הראש, שאת הכיסוי הזה לא יסירו, אזי ברור שאין את הגזירה של "שלפה ומיחוויו" ואין שום מעם לאסור לצאת עם זה.

וכל האיסור של הכיפה הזו, הוא מפני שהניחו אותה תחת השבכה ואינה מגולה, לכן יש שם חשש שמא יסירו את הכבול מתחת הכיסוי, כי היות וזה תחת השבכה, אזי אפשר להישאר בראש מכוסה, גם אחרי שהיא תוציא את הכבול, לכן חוששים שמא היא תוציא את הכבול. ולכן אומרת הגמ' שאסור לצאת עם הכבול ברשות הרבים ולחצר התירו לצאת בכבול ובפאה נכרית.

כל מי שלומד את הגמרא רואה שאין הכוונה שהלכו עם פאה כדי לקיים בזה את המצוה של כיסוי הראש!

כעת הבה נתבונן מה היא הפאה הנכרית המוזכרת כאן בגמרא, האם הפאה הנכרית של הגמרא היא כמו זו שאנו קוראים היום "פאה" (-א שייטל), או שזה היה משהו אחר. כי לפי ההקדמה שאמרתי כאן כעת, שבדבר כזה שכאשר יסירו אותו יתגלו השערות אזי אין בזה את הגזירה של דילמא שלפה ומיחוויו, אם כן אם נדבר מכזה סוג פאה נכרית, שהולכים כדי לכסות את הראש עם הפאה הזו באופן שהיא מגולה, א"כ לא שייך בזה את הגזירה של דילמא שלפה ומיחוויו, כי אין מה לחשוש שמא אשה תסיר את הפאה, בדיוק כמו שלא חוששים שאשה תסיר את השבכה - את הכיסוי, כך אין מה לחשוש שיסירו את הפאה נכרית.

ומהגמרא שאומרת שאסור לצאת עם הפאה ברשות הרבים, מפני שיש את הגזירה של דילמא שלפה ומיחוויו, ורק בחצר התירו כדי שלא תתנגה על בעלה, א"כ לכאורה כל מי שלומד את הגמרא רואה שהפאה נכרית שמדובר כאן, אין הכוונה שהלכו עם פאה נכרית כדי לכסות את הראש, זה בכלל לא היה הכיסוי שעל הראש, שאיתו קיימו את מצות כיסוי הראש, שהרי על הפאה שבגמרא יש נידון האם מותר לצאת עם זה בשבת לרה"ר או לחצר, ואם הכוונה על פאה מגולה שמכסה את הראש, אם כן אין מקום לחשוש שמא יסירו את הפאה באמצע הרחוב, ואין שום חשש לדילמא שלפה ומיחוויו, בדיוק כמו שלא חוששים שמא יסירו את כל התכשיטים האחרים כאשר הם גורמים גילוי ראש, כך אין מה לחשוש כאן שיסירו אותה.

בראשונים רואים שבש"ס לא מדובר כלל מפאות של זמנינו

וממילא אין שום ראיה מהש"ס להיתר!

ובאמת כאשר מתבוננים כאן בראשונים, רואים שהם מסבירים את כל הענין של פאה נכרית, שזה היה רק לכאלה שהיה להם שער מועט, כדי שתיראה כבעלת שיער, כך כתוב מפורש בראשונים, שזה היה רק לכאלה שלא היה להם מספיק שערות, הם היו מוסיפות פאה נכרית כדי שתיראה כבעלת שיער. ואם אנו מסתכלים על הנידון של הפאה בגמ' וש"ע בתור פאה של ימינו, א"כ מה זה משנה אם היא כן בעלת שיער או לא בעלת שיער, הרי אם מכסים את הראש עם פאה בגלל שאסור ללכת עם שערות מגולות, ורוצים לקיים בזה את מצות כיסוי הראש, א"כ זה שייך אפילו באשה שיש לה הרבה שערות, ואין שום הבדל אם יש לה שער מרובה או מועט.

א"כ מוכח בפירוש שאין הכוונה שאשה היתה מכסה את הראש עם פאה בגלל שאסור לצאת עם שערות מגולות, כך יוצא בפשטות כאשר לומדים את הגמרא וההלכות, שהפאה נכרית המוזכרת בגמ' ובש"ע היא לא מה שאנו קוראים היום פאה (-שיימל), שיוכלו להתהלך עם פאה נכרית מגולה, אלא זה היה משהו אחר לגמרי. שנעשה לצורך אחר לגמרי כדלהלן. זהו הביאור הפשוט של כל מי שלומד את הסוגי' באופן ישר.

דברי השלטי גבורים שמביא ראיה להיתר לק"ש אינם מובנים!

האמת היא שעל המשנה הזו - בשבת דף ס"ד עמוד ב' שבה מדובר על זה שיוצאין בפאה נכרית וכבול לחצר, - כאן כותב השלטי גבורים - שהמג"א מציין אותו בס"י ע"ה בהל' ק"ש - הוא אומר שמכאן יש ראיה שמותר ללכת עם פאה נכרית מגולה, "משמע להדיא שמותרות בנות ישראל להתקשט בהן", אבל כאשר מדייקים היטב בלשון של השלטי גבורים כאן, כתוב פה שאין בפאה נכרית את האיסור של שיער באשה ערוה, דזה לשונו "אין כאן משום שיער באשה ערוה, וגם לא משום פריעת ראש".

והאמת היא שכאשר מתבוננים היטב בהלכה זו, הרי הזכרנו מקודם שבש"ע כתוב שרק כאשר יש איסור פריעת ראש, רק אז מתחילה השאלה של שער באשה ערוה, אבל בתולות שדרכן לילך מגולות, אין אצלם בכלל את האיסור של שער באשה ערוה, ורק באלו שאין דרכן לילך מגולות אצלם יש את האיסור של שער באשה ערוה. [ואם השלטי גבורים צריך לומר לנו שאין כאן שער באשה ערוה, סימן שמדובר שהפאה מכוסה ברחוב].

מקור החיוב לצאת לרחוב בכיסוי ראש

הבה נקדים קודם כל את מקור האיסור בנמרא, המשנה בכתובות (דף ע"ב) אומרת "ואלו יוצאות שלא בכתובה", הנשים האלו יוצאות בלא לקבל כתובה, "העוברת על דת משה ויהודית", אלו שעוברות על דת משה ויהודית לא צריך לתת להם כתובה, "ואיזוהי דת יהודית", ישנו דת משה זה איסורים שכתובים בתורה, וישנו דת יהודית שזה הכוונה דברים "שנהגו בנות ישראל ואף על גב דלא כתיבא" (רש"י), דברים שהתקבלו אצל בני ישראל [בזמנם] אפילו שאינם כתובים מפורש בתורה, זה נכלל בדת יהודית, ואומרת המשנה "ואיזוהי דת יהודית - יוצאה וראשה פרוע", כאשר היא יוצאת עם ראש מגולה היא עוברת על דת יהודית, ועל זה היא יוצאת שלא בכתובה.

ומקשה הגמ' איך יתכן שזה רק דת יהודית ועל פי תורה מותר לצאת בראש מגולה, והרי "ראשה פרוע דאורייתא היא", כלומר הרי האיסור לצאת עם שערות מגולות זה איסור דאורייתא, דכתיב "ופרע ראש האשה", אצל הסוטה כתוב "ופרע ראש האשה", "ותנא דבי ר' ישמעאל אזהרה לבנות ישראל שלא יצאו בפרוע ראש", היות וגילו את הראש של הסוטה, וזה סימן שאסור לאשה לצאת באופן כזה, רש"י אומר שהיות ועשו את זה לאשה כדי לנוול אותה אזי זה מדה כנגד מדה "כמו שעשתה להתנאות על בועלה מכלל דאסור", ועוד מפרש, מזה שכתוב ופרע "מכלל דהיא שעתא לאו פרוע הות, שמע מינה דאין דרך בנות ישראל לצאת פרוע ראש", עכ"פ מזה שכתוב אצל הסוטה ופרע ראש האשה, מזה מוכח שאסור לאשה ללכת עם ראש מגולה מן התורה, א"כ יציאה בראש מגולה זה איסור דאורייתא, וממילא מקשה הגמ' מה הפשט במשנה שדת יהודית הכוונה "יוצאה וראשה פרוע".

ומתרצת הגמ' "דאורייתא קלתה שפיר דמי, דת יהודית אפילו קלתה נמי אסור". כלומר שמן התורה כאשר אשה מכסה את ראשה עם קלתה, שזה היה "סל שיש לו למטה בית קיבול להולמו בראשה" (פירש"י), כלומר זה היה כמו סל שיכלו ללבוש אותו על הראש, והשערות היו כמעט מכוסות, אלא שהיו נראות מעט בין החריצים של הסל, - שהרי הסל הוא ארוג ובין הסדקים אפשר לראות מעט, - אזי מן התורה זה נקרא שאין זה מגולה, אבל מצד דת יהודית זה אסור, כי נהגו בנות ישראל לא ללכת עם כזו קלתה מטעם הצניעות.

א"כ קודם כל אנו רואים בנמ' כאן את יסוד הדבר, שלצאת לרחוב בראש מגולה אסור לצאת מן התורה, אבל לצאת לרחוב עם קלתה זה אסור מדת יהודית, ואע"פ שאין זה איסור דאורייתא, אבל זה עדיין מספיק חמור שעבור זה היא יוצאה שלא בכתובה, כפי שכתוב במשנה שמו שעוברת על דת יהודית יוצאת שלא בכתובה. ובחצר אין צריך שום כסוי, כלומר

בחצר שאין הרבים בוקעין בה, אין צריך שום כיסוי מעיקרא דדינא, כך יוצא מהגמ' לפי תוס' ולפי חלק מהראשונים.

חומרת הזוהר בבית ובהצר

והנה למדנו שמעיקרא דדינא בחצר שאין הרבים בוקעים בה, היה מותר ללכת עם שער מגולה, אבל כתוב מפורש במגן אברהם בהלכות ק"ש בשם הזוהר שאסור לראות שום שיער באשה אפילו בבית, לא רק בחצר אלא גם בבית אסור, "וכן ראוי לנהוג", אע"פ שמצד הגמ' היה מקום להקל, אבל למעשה חלילה להקל בהלכה הזו, כי כתוב כך מפורש בזוהר, וכל הפוסקים מביאים את זה, וזה מוזכר בכל מקום את החומרה שנהגו בנות ישראל כחומרת הזוהר, ששם כתוב שאסור להיראות שום שיער באשה אפילו בבית, כלומר, לא רק בחצר אלא אפילו בבית ג"כ יש איסור להיראות שער.

שימת השלמי גיבורים שאוסר גילוי שער בחצר

הבית שמואל באבן העזר מוסיף שהסמ"ג מביא שלמי הירושלמי אפילו בחצר יש איסור אם ראשה פרוע לגמרי, "וכן כתוב בשלמי גבורים", שהשלמי גבורים מביא את הירושלמי שאפילו בחצר יש איסור לצאת בראש מגולה, אחרת ממה שכתוב בגמ' שלנו לכאורה, שבגמ' שלנו משמע שבחצר היה מותר לצאת עם ראש מגולה, אבל בירושלמי כתוב שזה אסור, והבית שמואל מוסיף "ולכאורה משמע דיש דת יהודית ויוצאה בלא כתובה", שאם יוצאת בחצר בגילוי ראש אזי יוצאת בלא כתובה.

עכ"פ אנו רואים, שבחצר זה אחרת מברחוב לגבי ההלכה של גילוי שיער. כי ברחוב זה איסור דאורייתא!, ואילו בחצר - לפי השלמי גיבורים והבית שמואל: זה אסור מדת יהודית, ולפי שאר הפוסקים: אין בזה שום איסור.

הקושיות העצומות בהכנת ההיתר של פיאח

השלמי גבורים כאן שאומר לכאורה שמהגמ' יש ראייה שמותר לצאת עם פאה נכרית מגולה, כפי שהסברנו מקודם את הענין של פאה נכרית, ראינו לכאורה שפאה נכרית זה לא היה דבר שהלכנו אותו מגולה ברה"ר, אלא פאה נכרית היתה רק לאשה שהיה לה שיער מועט, היא היתה מוסיפה פאה נכרית שתיראה בעלת שיער, אבל אם זה היה באופן שזה היה מגולה כמו בימינו, אז ראשית מה הכוונה שתיראה בעלת שיער, וכי היא תלך עם שערות

מגולות ברחוב. ושנית מה שייד החשש של דילמא שלפה ומיחוי. וכי היא תסיר את הפאה ברחוב.

ולכאורה ממה נפשך, אם כוונת הש"ג לומר שמותר רק בחצר עם פאה נכרית מגולה, הרי אמרנו שמהגמ' יוצא שבחצר מותר לצאת אפילו בלי פאה נכרית, כלומר: אפילו עם שערות מגולות מותר לצאת בחצר לפי הגמרא. ואם כוונתו להתיר ברשות הרבים אזי זה מאד קשה לפי כל ההקדמות שאמרנו מקודם, א"כ מה מתכווין כאן השלטי גיבורים בדבריו שמתיר לצאת עם פאה נכרית.

ובאמת השלטי גיבורים הוזה נותר בצריך עיון גדול, בכל מקום שמתבוננים בפוסקים שמדברים מדברי השלטי גבורים, רובא דרובא שמדברים מהשאלה הזו נשארים בצריך עיון גדול, איך אפשר להבין את השלטי גבורים. כי כאשר לומדים היטב את הסוגי', - אנחנו נגענו כאן רק בכמה נקודות בלבד - אבל כאשר לומדים את זה יותר באריכות, אזי זה ממש לא ניתן להבנת, איך היה לשלטי גבורים ראייה מהגמ' הזו שמותר לצאת עם פאה נכרית מגולה, ולכן מי שמדבר מהשאלה הזו, כולם נשארים בצריך עיון עליו.

ההגהות חתם סופר כאן על השולחן ערוך, תמה על דברי המגן אברהם, הוא אומר שהוא בכלל לא מבין מה הולך פה, הוא לא מבין מה שהמגן אברהם אומר שדברי הבאר שבע דחויים, כי הבאר שבע כותב שם נגד השלטי גבורים, והחתם סופר אומר שהוא בכלל לא מבין מה הולך כאן, הרי "פאה נכרית לא עדיף מקלתה דאסור בפרק המדיר", כלומר הרי כעת למדנו שאסור לצאת לרחוב אפילו עם קלתה, אז פאה נכרית לא עדיף מקלתה, כך כתוב בחתם סופר מיד על ה"ע, כל מי שיסתכל בשו"ע יראה את זה מיד על ה"ע.

ישוב דברי הרמ"א שלא התיר אלא בבית לגבי קר"ש

והנה לגבי הרמ"א שהזכרנו, האמת היא שדברי הרמ"א בכלל לא סותרים לכל מה שדיברנו, כי הרמ"א מדבר רק על השאלה של שיער באשה ערוה, הרמ"א בכלל לא מדבר מהאיסור של יציאה לרחוב, זה בכלל לא הנידון של הרמ"א. חלק מהפוסקים אומרים, - ראיתי זאת ביעב"ץ - שיש ראייה שהרמ"א לא מתיר פאה, שהרי באבן העזר בסיומן כ"א וסיומן קט"ו שמדובר שם איך אשה צריכה לכסות את ראשה, לא מוזכר ברמ"א שם שמותר לאשה לצאת עם פאה נכרית, כי הרמ"א לא מתיר לצאת עם זה! אלא הרמ"א רק אומר שאין את האיסור של שער באשה ערוה, כי מעיקרא דדינא כפי הנפסק בשולחן ערוך למדנו שבחצר מותר ללכת עם שערות, וברחוב אסור לצאת עם שערות, ואפילו בחצר שמותר

ללכת עם שערות מצד הגמרא, וכמו כן אפילו בבית שמותר ללכת עם שערות, עם כל זאת שער באשה ערוה זה הלכה נוספת, שאסור לומר דבר שבקדושה כנגד שערות כאלה שדרכם להיות מכוסות כאשר יוצאים לרחוב. ורק אם זה דבר שצריך להיות מכוסה ברחוב, אבל השערות שיוצאות מחוץ לצמתן, שמעיקרא דדינא מותר, אין הם נחשבים ערוה, אלא הם כמו שיער הכתולות. - אבל השערות שצריכות להיות מכוסות ברחוב, הם נחשבים ערוה אפילו בבית.

ועל זה אומר הרמ"א שפאה נכרית היא רק לא נחשבת ערוה, אבל אין מדברי הרמ"א שום ראיה לשאלה שלנו, אין שום שייכות מדברי הרמ"א לשאלה שלנו, כי הרמ"א רק אומר שאין בשיער של הפיאה דין ערוה, אפילו שמוכרחים לכסות את זה ברחוב מצד פריצות או דת יהודית, עכ"ז הדין של ערוה אין שייך אלא בשער הדבוק לגוף, אבל שערות זרות לגבי אמירת דבר שבקדושה, אין איסור. - כלומר: רק לגבי ההלכה הזו, אין זה נוגע לפאה נכרית. וא"כ על הרמ"א בכלל לא קשה, כי כל האיסור שאנו דנים הרי זה לגבי יציאה לרחוב עם פאה נכרית.

ישוב דברי השלטי גבורים שלא התיר אלא בחצר לשימתו

ראיתי מביאים מהחות יאיר בספרו מקור חיים על השלחן ערוך - שהדפיסו את זה אחרי המגן אברהם - הוא אומר, שלפי הבית שמואל שהזכרנו, שהבית שמואל מביא שבירושלמי כתוב שאפילו בחצר אסור לצאת עם ראש מגולה, "וכן כתב בשלטי גבורים", כך מביא הבית שמואל, שהשלטי גבורים במקום אחר - לא הש"ג במסכת שבת אלא במקום אחר - [במסכת כתובות עב, א] - הוא כותב שאסור לצאת אפילו בחצר עם ראש מגולה, ממילא הם אומרים שכל דברי השלטי גבורים בשבת, שאומר שמותר לצאת עם פאה נכרית מגולה, הוא התכוין להתיר רק בחצר, כיון שבחצר מן הדין מותר לצאת אפילו עם שערות, ורק הירושלמי אוסר משום דת יהודית אפילו בחצר לצאת עם שערותיה, על זה אומר השלטי גבורים, שבכל זאת עם פאה נכרית מגולה מותר לצאת בחצר, מכיון שמעיקרא דדינא מצד הגמרא, הדין של פריעת ראש לא שייך בחצר, וא"כ זה רק דת יהודית לפי הירושלמי, ועל זה הוא אומר שהדת יהודית בחצר זה רק בשערות מגולות, אבל פאה נכרית מגולה בחצר, את זה מתיר השלטי גבורים.

ישנם כמה פוסקים שהיו רוצים לומר זאת (שכל ההיתר הוא רק בחצר), אבל הם נדחקים בוה, כי לפי איך שאנו פוסקים כמו הגמרא שלנו א"כ יוצא שבחצר מותר ללכת אפילו עם שערות מגולות, לכן הם נדחקים כאשר הם מנסים לתרץ כך את הש"ג.

אין שום מקור מהשלטי גיבורים להתיר פאה ברחוב!

אבל לפי השלטי גבורים עצמו, הוא הרי הולך לשיטתו שהוא פוסק כמו הירושלמי שגם בחצר אסור לצאת עם שערות מגולות מצד דת יהודית, ובאופן כזה מיושבים דברי השלטי גבורים על נכון, ובאופן זה אין שום מקור מהשלטי גיבורים להתיר לצאת עם פאה נברית ברשות הרבים, כי דברי הש"ג מיושבים היטב רק כאשר כל כוונתו היא על חצר בלבד אבל לא על רשות הרבים.

ישוב דברי המג"א שלא התיר אלא בחצר

תמצית הדברים מכל מה שלמדנו הוא: הזכרנו את תמצית הקושיות של כל מה שגדולי הפוסקים מתייגעים ומתקשים בהבנת דברי השלטי גבורים, ורובא דרובא אוסרים.

אע"פ שהמג"א מביא את דברי הש"ג והוא אומר על הבאר שבע שדבריו דחויים, כאשר לומדים את המג"א נראה כאילו המג"א מתיר, אבל אם נאמר כפי שאמרתי כעת, - אזי אפשר גם שכוונת המג"א היא רק בחצר, שהרי המג"א מאד מקצר כאן, הוא אומר כאן ממש רק כמה מילים, מאד יתכן שגם במג"א לא כתוב שום היתר, אבל אפילו אם נניח שהמג"א מתיר, סוף כל סוף רובא דרובא של הפוסקים אוחזים שזה אסור.

מאמר "וכאשר תקום מן הספר"

כאשר הזכרנו בפתח דברינו בתחילת הספר, את דברי הרמב"ן שכותב באגרתו, "וכאשר תקום מן הספר, תחפש באשר למדת, אם יש בו דבר אשר תוכל לקיימו", וכפי שדייקנו בלשונו הקדוש, שגם מי שאינו יכול לקיים מיד, את כל מה שלמד, מחמת סיבות שאינם תלויות בידו וכדו', עם כל זאת יחפש אם יש בו איזה דבר אשר יוכל לקיימו. לכן נשתדל לכתוב כאן, מעט מהדברים שאפשר לכל אחד לקבל תועלת מהלימוד בספר זה.

ונחלק את המאמר לב' חלקים. החלק הראשון, יבואר בו, התועלת שאפשר להוציא מהספר, גם כאשר עדיין לא מצליחים לקיים את מצות כיסוי הראש כרצון הש"י כראוי וכיאות. ולאחר מכן נבאר את התועלת שאפשר להוציא מהספר, כאשר זוכים לקיים מצוה זו כרצון הש"י.

א' - חשיבות כל פעם שנמנעים מדיבור של זלזול בקיום המצוה כראוי

דרכו של היצר, שכאשר נפגש האדם בזולתו, אשר מתעלה בקיום רצון הש"י, בדבר שהוא לא זוכה עדיין לקיימו, בפרט אם זה דבר שאינו מורגל לו בביתו ובמקומו, אזי היצר מתגבר מאד, לבטל את חשיבות התאמצות הזולת במצוה זו.

ודבר זה נובע מחמת הצורך של היצר, להשקיט ולהחליש ולדכא את ההשתוקקות הפנימית, שקיימת בפנימותו של כל נפש מישראל, החפיצה ומשתוקקת תמיד להתעלות בקיום רצון הש"י, באופן הטוב ביותר בכל הענינים. לכן כל זמן שהוא עדיין לא זכה לקיים מצוה זו כראוי, בפרט אם יש לו חוסר ידיעות במה שכתבו ואמרו גדולי הדורות בחשיבות קיום מצוה זו כראוי, אזי הוא עלול להיכשל בדיבורי זלזול, המכניסים רפיון בלב שומעיהם.

ולכן ישנה תועלת גדולה, על ידי הקריאה בספר זה, להינצל מהכשלון הנורא הנ"ל. כי כאשר רואים את מה שכתבו ואמרו צדיקי וגדולי הדורות בענין זה, אזי אפילו אם עדיין לא יכולים לקיים מצוה זו בפועל, אבל לכל הפחות, כל אחד יכול להרויח, את הזכות הנשגבה הזו, להנצל מהעון החמור של אמירת דיבורי רפיון וזלזול במעשי הזולת, אשר על ידם הוא עלול להיכשל בעון החטאת הרבים, מלבד חטאים חמורים שבין אדם לחבירו, אשר על ידי כל דיבור של המעטת חשיבות קיום מצוה זו כראוי, עלולים להיכשל חלילה בדבר שאפילו יום הכיפורים אינו מכפר עליו, רחמנא לצלן.

כי על ידי כל דיבור כזה, עלולים להיכשל בכמה וכמה לאוין חמורים מדאורייתא, של לא תונו איש את עמיתו, ולא תשא עליו חטא, ועלולים להיגרר עד לעון מלבין פני חבירו, אשר אין לו חלק לעולם הבא, אשר כל זאת עלול להיעשות כאשר אומרים מילה של זלזול בחשיבות קיום המצוה כראוי, רחמנא לצלן.

ועל ידי ההימנעות מכל מילה של קרירות וזלזול, אפשר לזכות להינצל מכל הלא תעשה החמורים הללו, וכל רגע ורגע שישב אדם ולא עשה עבירה, בשעה שבאה לידו, מעלה עליו הכתוב כאילו קיים מצוה, בכל מילה שהיה יכול לאמרה ונמנע ולא אמרה.

ונוסף על זה, על ידי כל מילה של שבח, אפשר לזכות לקיים את אשר הורו חז"ל הקדושים (כתובות י"ז, א'), ונפסק להלכה (שו"ע אהע"ז סימן ש"ה), שכאשר אדם קנה מקח שאינו ראוי, אזי לכולי עלמא צריך לשבחו בפניו, אפילו כאשר הוא באמת לא טוב. ואם כן על אחת כמה וכמה, כאשר רואים את ההתעוררות בקיום מצוה זו כראוי, כפי דברי הפוסקים וצדיקי הדורות, בוודאי שיש - לכל הפחות - להיזהר ולהישמר מלומר

שום דיבור של קרירות ורפיון חלילה. [וכפי שנבאר להלן בחלק השני אות ד' בעזה"י].

כי אפילו לו יהי כדבריהם, [שלא יתכן שהפאה אסורה, שהרי כל כך הרבה הולכים כך ואפילו נשות רבנים, וכדומה], אבל הרי מספיק שזה יהיה ספק מצוה, בשביל שנתיירא ונתפחד מלומר דיבור כל דהוא של זלזול ורפיון בקיום המצוה. כי בשביל מה צריך בר ישראל להכניס את עצמו לסכנה נוראה זו, שעליה כתב הרמב"ם (הלכות תשובה פרק ג' הלכה ו'), "ואלו הן, שאין להן חלק לעולם הבא, אלא נכרתים ואובדין, ונידונין על גודל רשעם וחטאתם לעולם ולעולמי עולמים". ובהלכה י' מפרט: "מחטיאי הרבים, כיצד, אחד שהחטיא בדבר גדול, כגון ירבעם, וצדוק, ובייתוס. ואחד שהחטיא בדבר קל, אפילו לבטל מצות עשה".

ובפרק ד' מהלכות תשובה הלכה ב' כותב הרמב"ם: "חמשה דברים הנועלים דרכי התשובה בפני עושיהן.... המלעיג על המצות". ובהלכה א' כותב שם: "ארבעה ועשרים דברים מעכבין את התשובה. ארבעה מהן עון גדול, והעושה אחד מהן אין הקדוש ברוך הוא מספיק בידו לעשות תשובה, לפי גודל חטאו. ואלו הן, המחטיא את הרבים. ובכלל עון זה, המעכב את הרבים מלעשות מצוה". עכלה"ק של הרמב"ם. וכמובן שכל מי שיש לו מוח בקדקדו, נמלט בכל כחו מספק ספיקא של עיכוב אחרים מלעשות מצוה, שהרי אם יש לו רק מעט שכל בראשו, הרי הוא בורח מדיבור של זלזול כל דהוא, שעלול לגרום רפיון קל בקיום רצון הש"י, הרבה יותר מהבורח מפני אש. כי בשביל מה לו לבר דעת להכניס את עצמו בסכנה נוראה כזו.

ואשרי מי שזוכה להינצל מדיבורים ומחשבות כאלה, אשר על ידי זה ניצל מלהיות בכלל שונאי ה', כאשר כתב רבינו יונה בשערי תשובה (השער השלישי) בביאור "הכיתות שאין להם חלק לעולם הבא, והם כת אויבי השם יתברך". "וענין שונאי השם, נמצא לפעמים גם באנשים שהם עושים המצות, ונזהרים מכל עבירה, במעשה, ובלשון, אם נפשם רעה, ובקרב ליבם יקשה להם כאשר חבריהם עוסקים בתורה, וירע בעיניהם בהיות בני אדם עובדים את השם ויראים מלפניו. כאשר תאמר על האיש אשר לא יחפוץ שיכבדו בני אדם את המלך ושיעבדוהו, כי הוא שונא את המלך".

"כל שכן אם הוציאו מחשבתם הרע אל הפועל, שהם מניאים את לב בני אדם מעסק התורה **ומן המצות**, כי הם שונאי השם!"

"כי אלה באמת שונאי השם, ואין רצונם בקיום עבודתו, ולא יחפצו בהדרת קודש יראתו, ואשר ירביון מאוד עבדיו ויראיו". עד כאן מעט מלשונו הקדוש והנורא של רבינו יונה זי"ע, אשר מאריך שם בגודל עונשם, "כי תכלה נפשם, ותאבד מן העולם הבא" רחמנא לצלן, אף על פי שהם "עושים המצות, ונזהרים מכל עבירה, במעשה, ובלשוני".!

ולתועלת הענין נביא מעט קטעים, מתוך הספר "עובדות והנהגות לבית בריסק" חלק ד' עמוד רי"ד, אשר הדברים שייכים מאד גם לענינינו. וזה לשון הספר שם: "שיחתו המאלפת של חתנא דבי נשיאה דמרן הגרי"ז זצוק"ל, ה"ה מרן הגאון הגדול רבי יחיאל מיכל פיינשטיין שליט"א [זצוק"ל] בעניני השעה, והם דברים יסודיים שקיבל ממרן הגרי"ז זצוק"ל".

"בנוגע לדרכי מלחמה, קשה לקבוע השיעור עד כמה מחוייב כל אחד ואחד להיכנס בעובי הקורה, [בענין הצלת בית העלמין העתיק במורד הר הבית], בפרט כשיש לפעמים חשש סכנה או הכאה. אבל הדבר ברור, שאלו הנכנסים למלחמה נגד המהרסים, ומוכנים לסבול הכאות ורדיפות, צריך לחזקם ולעודדם.

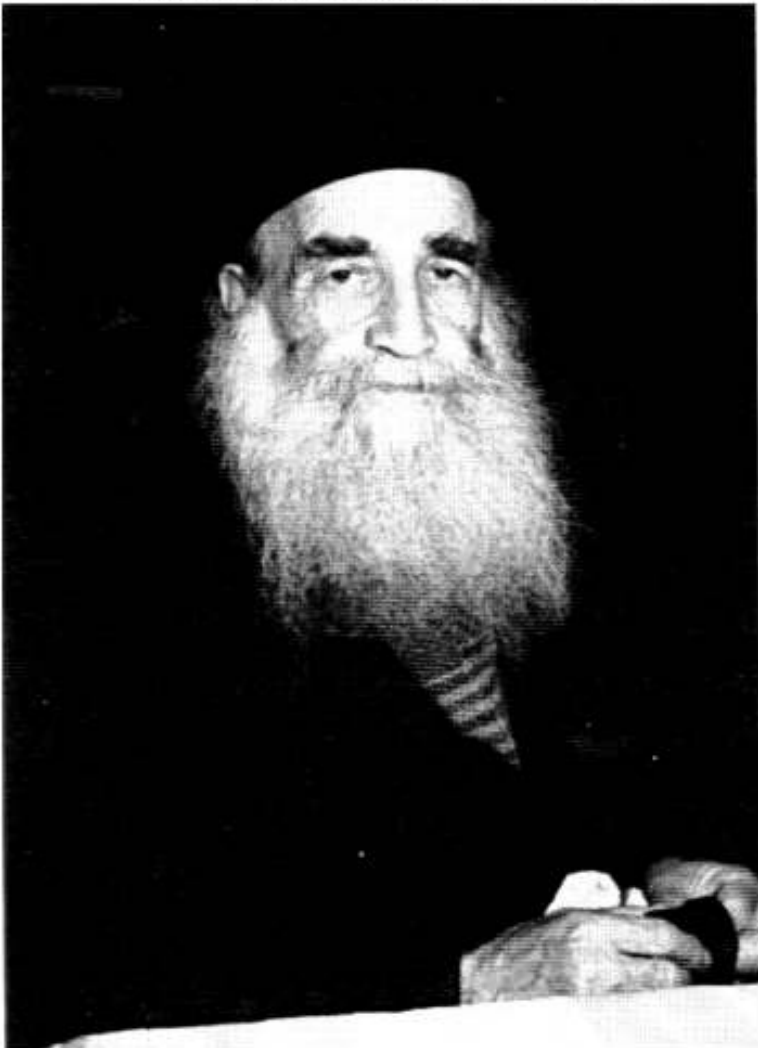
ואפילו מי שאינו חזק כמותם, להיכנס למלחמה למעשה, אם חס ושלום מרפה ידי המוחים או מבטלם, הוא בכלל שונאי ה'!. כמו שכתב בשערי תשובה לרבינו יונה ז"ל סוף שער ג'.

יתכן גם לנקוט בדעה אחרת במה שנוגע לגבי מלחמה למעשה, אבל לעמוד מרחוק וללעוג על המוחים הנכנסים בסכנה להיות מוכים, הוא שותפות עם עמלק!.

אפילו כאשר האדם עצמו אינו הולך להפגנות מחמת שמצוי שם הכאות, אבל זה ברור כי אמירת ביקורת על המוחים, לומר שאינם מתנהגים בנימוס הראוי, או שהם אשמים על התוצאות, וכיוצא בזה, הוא אח לבעל משחית!.

לכן חס ושלום למעט חשיבות המוחים, אדרבה! **אנו צריכים להחזיק בידם בלב שלם, ברוב חביבות ואהדה**, לאלו שמחפרים נפשם למחות עבור קיום התורה.

"זה ברור: כי אמירת ביקורת, הוא אה לבעל משהיתו
 לעמוד מרחוק וללעוג עליהם, הוא שותפות עם עמלק;
 צריך לחזקם ולעודדם! ואפילו מי שאינו חזק כמותם!
 אם הם ושלום מרפה ידם, הוא בכלל שונאי הש"י!"

מרן הגאון רבי יחיאל מיכל פיינשטיין זצוק"ל
 "אפילו על פעולה שהוא בעצמו לא עשה, אבל יחזק ידי העושה!"
 "אנו צריכים להחזיק בידם בלב שלם! ברוב הכיבות ואהדה!"
 "אף על פי שאין אנו עושים כמעשיהם, מאיזה טעם שיחיה, אבל הם
 עושים פעולה טובה, ומוטלת עלינו החובה לעודדם!"

עלינו לדעת תמיד, בכל העניינים העומדים על הפרק, כי מי שצועק ומוחה, **תבוא עליו ברכה!** - - - **וצריך לסייע להמוחים במיטב היכולת!** ולא להכשילם!

"מצינו בגמרא "אמר רבא, אנא אמינא לפעלא טבא איישר". ולכאורה אינו מובן מאי רבותא בזה, שאומר "איישר" על פעולה טובה, הרי זו האמת הגלויה שהפעולה היא טובה, ולמה לא יודה בזה?

אלא כוונתו, שאפילו על פעולה שרבא בעצמו לא היה עושה, על כל פנים חיזק ידי העושה באומרו "איישר". וזה לימוד להנוגע לעניינינו, לחזק ידי המוחים, **אף על פי שאין אנו עושים כמעשיהם, מאיזה טעם שיהיה, הם עושים פעולה טובה, ומוטלת עלינו חובה לעודדם**!.

עד כאן מעט מדבריו הנפלאים של מרן הגרי"מ פיינשטיין זצוק"ל והדברים נוגעים מאד לעניינינו, כי זהו הדבר הראשון השווה לכל נפש, להימנע מכל דיבור של זלזול והפחתת חשיבות המצוה. ובנוסף לזה, אפשר לזכות ללכת בדרכי חז"ל הקדושים, ולהרויח אמירת "איישר", ושאר דברי שבח וחיזוק, בכל פעם שרואים, או שומעים, על עוד יהודי שזכה להתחיל להתעלות בקיום רצונו יתברך במצות כיסוי הראש.

וכמובן שעל ידי הקריאה בספר זה, יוכל כל אחד להגיע בעזרה ש"י להבנת הזוכים להתחזק בקיום מצוה זו. וכפי מה שמגיעים יותר אל בהירות ההכרה בחשיבות ההליכה עם מטפחת, כשרואים את מה שכתבו ואמרו בענין זה, גדולי וצדיקי הדורות, כך אפשר לזכות - לכל הפחות - להינצל יותר ויותר, מהיצר המתגבר על נפשות כשרות, ומכשילם בעון נורא של דיבורי זלזול וקרירות, ה' ירחם.

ב' - מעלת כל דיבור של עידוד וחיזוק לאחרים העושים את המצוה

חז"ל אמרו (אבות דרבי נתן פרק ל') "כל המדבק לעושי מצוה, אף על פי שלא עשה כמעשיהם, הרי זה מקבל שכר כיוצא בהן". ובגמרא (סנהדרין ט', א', ובמכות ה', ב') "אם כן ענש הכתוב את הנטפל לעוברי עבירה כעוברי עבירה, על אחת כמה וכמה, שישלם שכר את הנטפל לעושה מצוה, כעושה מצוה". ופירש"י, "דקיימא לן מדה טובה מרובה ממדת

פורעניות, הלכך קל וחומר הוא". והיינו, שכל סיוע וחיזוק שמסייע האדם לעושי מצוה, אפילו אם אין ביכולתו לעשות מצוה זו בפועל, נחשב הדבר בשמים כאלו הוא בעצמו עשה את המצוה. ועל כן, גם מי שזכה עד עתה להינצל בחסדי הש"י מהעון הנורא של דיבורי רפיון וזלזול, אבל מעתה יוכל לזכות ליטול חלק בקיום המצוה בפועל, על ידי כל דיבור של עידוד וחיזוק שיוכל לומר לזולתו.

ואין צריך בשביל זה להרבות בדיבורים באופן מיוחד עבור זה, אלא בכל פעם שאחרים מעלים את הנושא לפניו, או שנפגשים עם יהודים שזכו להתחיל לקיים מצוה זו כראוי, אזי במקום להימנע מלומר מאומה, [ובמקום לשתוק ולהניח לאחרים להוציא מפייהם את כל דברי הזלזול והרפיון שהיצר מרעיש בקרבם], יכול כל אחד לומר מילה טובה של עידוד וחיזוק. בפרט מי שקרא מעט מדברי הצדיקים וגדולי הדורות המובאים בספרנו, בוודאי יוכל לומר איזה דיבור של עידוד וחיזוק לזולתו.

ומי יכול לשער ולתאר כמה זכויות אפשר לזכות על ידי כל דיבור של עידוד, בין בחלק ה"בין אדם למקום", שעל ידי זה מכניסים רוח טובה של שמחה של מצוה בלב השומע, ומגביהים את החשבת המצוה בלבו. ובין בחלק של "בין אדם לחברו", שזוכים על ידי כל דיבור של עידוד להיטיב ולרומם את מצב רוחו והרגשתו של השומע.

ובפרט אם המעודד עדיין לא זכה לקיים את המצוה הזו כראוי, אזי על ידי כל דיבור של עידוד, כשהוא מראה היאך הוא מחשיב ומכבד את עושי המצוה, אפילו כשהוא עדיין לא זכה לזה, הוא זוכה להפיח רוח של חיזוק ושמחה, בבחינה מסויימת, הרבה יותר מדיבורים של אלו שזכו לקיים את המצוה כראוי. מפני שכשרואים שאפילו מי שעדיין לא זכה לקיים את המצוה כראוי, אף על פי כן הוא מחשיב את אלו שזכו לזה, אזי זה נותן הרבה יותר חיזוק ועידוד לכל אדם השומע זאת.

ואם חז"ל הקדושים גילו בזהר הק', שבשמים תובעים כל אדם על כל מילה טובה שיכל להוציא מפיו, ונמנע ולא אמרה, אזי מדה טובה מרובה, מי יכול לשער גודל הזכות שמרוויחים לנצח נצחים, על ידי כל מילה של עידוד וחיזוק, שהתגברו על היצר, וזכו להוציאה מן הפה ולאמרה לזולתו.

ובאמת שבהנהגה זאת, מתברר ומתגלה עד היכן מגיע גודל רצונו ותשוקתו לעשות נחת רוח להש"י באמת, כמו שכתוב ב"באר מים חיים" (פרשת תצוה פרק כ"ח פסוק א') "שמי שאוהב את ה' יתברך, לא אהבת עצמו בשום אופן, **אין חילוק לפניו כלל וכלל בעשיית המצוות, אם הוא עשאה, או אחרים עושים.** ויבוא הטוב מכל מקום, שעל כל פנים יגיע נחת רוח לבוראו מזה, וזה הוא עיקר עבודתו לעשות נחת רוח לפניו, ומה לו אם יגיעו נחת רוח ממנו או מחברו.

כי זה שאין אהבת ה' שלם אצלו, רוצה הוא דוקא שהוא יזכה בכל המצוות, ואינו מתענג כלל במה שרואה חברו עושה מצוה ועובד ה' וכו', אבל האוהב את בוראו אהבת אמת, שמשתוקק שיגיע נחת רוח לבורא עולם, לא ישתדל כלל לחטוף המצוה מזולתו שהוא יעשנה, **כי אין נפקא מינה אליו כלל אם הוא יעשנה או אחר, ויבוא הטוב מכל מקום, שיהיה נחת רוח למי שאמר והיה העולם.** עכ"ל"ק.

וכתב ה"שפת אמת" (וארא תרמ"ג): "אהבת ישראל תלוי בקבלת מלכות שמים כראוי, להיות כל הרצון לעשות רצון אבינו שבשמים, ואז **כל אחד מבקש עבודת חבירו.** כמו מלאכי השרת שנותנים באהבה רשות זה לזה להקדיש ליוצרים, וכמו עשרה בני אדם עוסקין בעסק אחד, לא יעלה קנאה ושנאה במה שכל אחד מתגבר לעשות בהעסק ככל יכולתו, ואדרבה כך רצון כל אחד ואחד". עכ"ל"ק.

ועל כל פנים החלק ששוה לכל נפש הוא, שבראותו את זולתו מקיים את רצון הבורא, בדבר שהוא עדיין לא יכול לקיימו, אזי יאמר לו דיבור של עידוד וחיזוק, בפרט במצוה זו, אשר לפעמים נצרך מאד לשמוע דברי חיזוק, כדי שיהיו - לכל הפחות - שקולים כנגד כל דיבורי הזלזול והרפיון, אשר היצר מתאמץ בכל כחו להשמיע לאזני מקיימי המצוה, על כן בוודאי שגדולה ועצומה היא חשיבותו של כל דיבור וכל תיבה של חיזוק ועידוד, שאפשר לומר לזולתו, ובוודאי יגדל זכותו ושכרו על ידי זה לנצח נצחים.

וכמו שכותב רבינו יונה בפירושו על משלי (פרק ג' פסוק ג'): "אמרו ז"ל המפייסו בדברים גדול מכולם, והנה זה הענין אשר ישיג כל איש לקיימו בלא עמל, **ושכרו הרבה מאד!** וכו', ואם אינו בעל ממון [א] **יתאוה ויכסוף** לעשות צדקה וחסד, **ויחמוד** מדת הצדקה.

[ב] וישמח במעשה צדקתם, ויחזק ידיהם [של הנותנים] במעשה צדקתם, ואמרו ז"ל (סנהדרין ט') הנטפל לעושי מצוה, כעושה מצוה". היינו שעל ידי שישמח במעשה המצוות של אחרים, ויחזק ידיהם, הוא זוכה שיהיה נחשב לו כאילו הוא עצמו קיים את המצוה. וכך כתב בספר היראה לרבינו יונה (אות קס"ג): "טרח ועסוק והיה כמסייע במצוה, כי גדול שכר מסייע, כעושה מצוה". ואם כן בכל מילה של עידוד וחיזוק, אפשר לזכות לשכר גדול, "ושכרו הרבה מאד"! כלשון רבינו יונה במשלי.

כי כאשר האדם רואה אחרים שמשתדלים וחפצים לזכות בקיום מצוה זו כרצון הש"י, ויש באפשרותו לחזק אותם על ידי מילה טובה, אזי בכל מילה של עידוד וחיזוק, הוא זוכה לקיים בזה מצות עשה דאורייתא של "ואהבת לרעך כמוך", "והלכת בדרכיו", "מה הוא רחום אף אתה רחום", באופן מובחר ביותר.

ואין לשער גודל חשיבות כל מילת עידוד שאפשר לומר לאחרים, בפרט אם המעודד עדיין לא פעל זאת בביתו, אזי בכל מילה של עידוד שאומר לאחרים, הוא מקיים בזה מצוה נשגבה בלא שום פניה ונגיעה, ובדיבורו אלה הוא מראה שאכן כוונתו רק כדי שיהיה נחת רוח להש"י בקיום רצונו יתברך כראוי, ואין כוונתו רק שיהיה "לי" מצוה זו, שבני הבית "שלי" ילכו כרצון הש"י, אלא רצונו וחשקו שרצון הבורא יתברך יתמלא בשלימות.

ומי יכול לשער גודל קידוש ה', וגודל הנחת רוח, והתעוררות רחמים רבים, שכל דיבור כזה עושה ופועל בכל העולמות העליונים ותחתונים, כאשר רואים ילוד אשה שמתגבר על רצונותיו העצמיים, וחושב רק כיצד יש באפשרותי עכשיו, לעשות נחת רוח להש"י, על ידי דיבורי פי, שאחזק בהם ואעודד על ידם, יהודי אחר, שיזכה לעשות נחת רוח להש"י.

ועד היכן גדולה מעלת המדבר דיבורי חיזוק ועידוד לזולתו, אפשר לראות בדברי רבינו יונה ב"שערי תשובה" (אגרת התשובה הדרוש הראשון, מעשה גמילות חסדים, אות ט"ז): "ענין הפיוס בדברים, והראות לו הרצון הטוב בנפש חפצה... שכרו הרבה מאד מעושה הצדקות, וברכותיו רבות ונכבדות ממנו".

ועוד כותב שם רבינו יונה ב"אגרת התשובה" (עמוד רמ"ז): "ישבח כל אדם, כל עושה הטוב, וכל מיטיבי צעד, לחזק ידם, למען יאחזו דרכם,

ויוסיפו אומץ... ויקבל שכר על הרבים אשר הצדיק, ועל הנפשות אשר יעשה". עכלה"ק.

ג' - להאמין בהבטחת חז"ל הקדושים שעל ידי כל רצון ותשוקה, אפשר לזכות לדרגה הנשגבה של "מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה"

ישנם כאלה שבחסדי הש"י זוכים לחזק ולעודד אחרים, בענין קיום מצוה קדושה זו, אבל אף על פי כן, כואב להם בלבם, בכל עת שהם רואים יהודים אחרים שזוכים לזה, כאשר הם עדיין לא זכו לזה.

ודבר זה נובע מחמת גודל רצונם ותשוקתם לזכות בקיום מצוה זו, אשר לעת עתה יש להם קשיים שונים המפריעים לקיום המצוה בפועל, ועדיין אין בידם אפשרות להתגבר עליהם, לכן קשה להם וכואב להם ביותר, כשהם רואים יהודים אחרים שזוכים לזה.

אבל האמת היא, שכל זמן שהם אנוסים, ואין בידם לקיים מצוה זו בפועל, אזי הם מקבלים שכר עצום, על כל מחשבה של רצון ותשוקה, ועל כל הרגשה של חוסר מנוחה ומרגוע, שיש להם על ידי רצונם הטוב לזכות בקיום מצוה זו כראוי. (כי אם אין דבריו נשמעים בביתו בענין זה, אזי הוא פטור מכל מצות תוכחה, ואז היא נחשבת לגבי ענין זה, כמו כל אדם אחר שאין הוא יכול להשפיע עליו, כי כל התביעה שאדם נענש על כל מעשי אנשי ביתו, הוא רק כשיכול להשפיע עליהם).

ונאמנים עלינו דברי חז"ל הקדושים, אשר "חשב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה" (ברכות ו', א, ושבת ס"ג, א'). ואם כן, כל זמן שהם אנוסים, אזי הכתוב מעלה עליהם כאילו הם עשו את המצוה, והם מקבלים שכר עצום ונשגב על כל פעם שחשבו ורצו והשתוקקו לעשות את המצוה.

ומי יכול לשער ולתאר את ריבוי המצוות והזכויות העצומות, שזוכים להרוויח על ידי הקריאה בספר זה, כאשר כל מחשבה ומחשבה, וכל רצון ותשוקה, שחושבים ומשתוקקים לקיים את המצוה הזו כראוי, הכל נחשב בשמים "כאילו עשאה". [כי בלא שיהיה "חשב אדם", אי אפשר לזכות ל"מעלה עליו הכתוב", כמובן].

וידוע מצדיקים זי"ע, שמעלה עליו הכתוב, הוא - בבחינה מסוימת - בדרגה הרבה יותר חשובה ויקרה מקיום המצוות בפועל, מפני שהמצוה שהקב"ה מעלה על האדם ומחשיב לו שהוא זכה לקיים מצוה זו, היא בתכלית השלימות, בלא שום פניות, ומחשבות זרות, ובלא הרגשת עצמיות והתפארות כידוע.

ואם כן, במשך כל ימות האדם, ובכל פעולותיו ויגיעותיו וטרחותיו הרבים, לעולם לא יוכל לזכות לקיים מצוות חשובות ויקרות כאלה, באופן מושלם ביותר, כמו המצוות הקדושות אשר הקב"ה בכבודו ובעצמו מעלה עליו, ומחשיב לו בכל מחשבה ותשוקה, שחושב לקיים מצוה קדושה זו.

וכך כתב המאירי (בחידושו למסכת ברכות עמוד כ"א טור ב') "לעולם תהא מחשבתו של אדם, רדופה אחר המצוות, שאף המחשבה, אינה אלא תועלת! והיא המביאה לידי המעשה. אמרו חכמים, אפילו חשב אדם לעשות מצוה, ונאנס ולא עשאה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה". הרי לנו מפורש, שכל מחשבה שחושב אדם לעשות מצוה, יש לו מזה רק "תועלת" לנצח נצחים.

ונפלאים הם דברי הרה"ק רבי צדוק הכהן זי"ע בספרו "דברי סופרים" (אות כ"א): **"עיקר זכות השתדלות האדם בעולם הזה, הוא רק החשק שיש לו לעשות רצונו יתברך, אבל גמר המעשה הוא מה' יתברך... ואפילו חושב לעשות מצוה ולא עשאה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה, לפי שעשה את שלו במחשבתו וחשקו. ומכל גמילות חסדים של אברהם אבינו ע"ה והכנסת אורחים שלו, לא נזכר בתורה לשבח, אלא מה שעשה למלאכים, אף על פי שלא היה בזה שום מעשה של גמילות חסד על האמת כלל, שהם לא הוצרכו לכל זה כלל, ורק לכבודו הוכרחו להיות כאוכלים, ואין בזה אלא המחשבה והרצון הטוב של אברהם אבינו ע"ה, להודיע שזה העיקר מכל המעשים בהשתדלות ועבודת האדם, שלא להשגיח על גמר המעשה".** עכלה"ק.

ובספר "טהרת הקודש" (חלק ב' מאמר הצדקה פרק י"א דף שמ"ז) כתב: שישתוקק תמיד לקיום המצות, ואז מקוים בו, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה, **ובכל פעם שמשתוקק למצות בגעגועין גדולים, נחשב לפני הקב"ה כאלו קיים המצות. ואשרי לו ואשרי חלקו, וזה (קהלת ט') "שומר מצוה", לשון חיכוי וציפוי על המצוה, אז "לא ידע דבר רע", עכלה"ק.**

ולעתיד לבוא נראה כולנו, איך שכל מי שקרא את הספר, וזכה לחשוב במוחו מחשבות רבות לעשות את המצוה, אזי אפילו אם נאנס ולא עשאה, יקבלו את פניו בעולם העליון, עם אוצרות עצומים של מצוות רבות ויקרות, אשר נבראו מכל מחשבה ומחשבה שחשב לעשות את המצוה. וכפי ריבוי מחשבותיו ורצונותיו, כך ירבו מצוותיו הקדושות. וכפי עומק וחוזק רצונו ותשוקתו, כך ירבה איכותם ואורם העצום. ואז יתגלה לעינינו, כמה הרויח בכל פעם שחשב על זה, כי בכל מחשבה ומחשבה הוא זוכה לעשות נחת רוח עצום לבורא יתברך, אשר אין לנו שום מושג כלל, עד היכן מגיעה חשיבותה וגודל יקר תפארת גדולתה בכל העולמות העליונים.

ולכן כל מי שמאמין בדברי חז"ל הקדושים, שחשב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה, אזי יש לו להחשיב ולייקר ולחשב ולשמוח עד מאד, עם כל מחשבה של רצון ותשוקה לקיום המצוה כתיקונה, אפילו אם לא הגיע לידי מעשה כלל. ויש לו להודות להש"י על שהביא לידו סיבות שעל ידם זכה להשתוקק לזה, כי אם לא היה משתוקק, אזי היה עלול להפסיד את כל המצוות הרבות והנשגבות הללו, כי רק כאשר הוא זוכה להשתוקק לזה, הוא מקיים בכל מחשבה ובכל השתוקקות, מצות קדושות ונשגבות, אשר - בבחינה מסויימת - הם הרבה יותר חשובות מכל המצוות שקיים בפועל ממש.

ובפרט אם זכה ועשה מהמחשבות תפלות, וביקש מהש"י, אפילו בקשה קצרה בכל פעם שעלה הדבר במחשבתו: "רבונו של עולם, זכיני לעשות רצונך כראוי בקיום מצות כיסוי הראש, באופן שיביא לך נחת רוח הגדול ביותר, בתוך כל מצוותיך הקדושים". בוודאי ובוודאי שאין שום בקשה כזו, שהולכת לאיבוד, והכל יבוא לו ולדורותיו אחריו, לתועלת עצומה לנצח נצחים. [וראה עוד להלן באות ח'].

[ובוודאי שאם הש"י עזר, והתבטל האונס הזמני, וזכה לקיים את המצוה בפועל, בוודאי שכל המצוות הקדושות שנבראו מכל מחשבה ותשוקה, עדיין עומדות וקיימות לזכותו לנצח נצחים, ובוודאי שלא נגרעה חשיבותן ומעלתן לעולמי עד כמובן].

ד' - על ידי כל מחשבה של השתוקקות ורצון לזכות לקיים את המצוה, אפשר להינצל מיסורים רבים וקשים

גילו לנו חז"ל הקדושים במדרש רבה (בראשית פרשה צ"ב אות א') "אין לך אדם בלא יסורין, אשריו לאדם שיסורים באים עליו מן התורה". ופירשו בספרים הקדושים, שלכל אדם נגזר משמים, כמות מיוחדת של עגמות נפש וצער, שהוא צריך לסבול בעולם הזה, ואם הוא זוכה להצטער ולסבול עבור עשיית רצון הש"י, אזי היסורים הללו חשובים לאין ערוך, הרבה יותר מאילו היו באים יסורים אלו, בלא קשר לרצונו והשתוקקותו לעשות נחת רוח לבורא יתברך.

ומלבד זאת, על ידי כל צער קטן שהוא סובל עבור קיום רצונו יתברך, הוא זוכה לחסוך ולהינצל מיסורים רבים וקשים, שהיו עתידים לבוא עליו, אם לא היה מצטער עבור עשיית רצון הש"י ח"ו, ועכשיו הוא הרויח הרבה יותר, על ידי כל צער קטן שסבל עבור קיום המצוה.

ומלבד זאת יש בזה כפרה עצומה, כמו שהפליגו חז"ל, בגודל חשיבות מכה שמקבלים בעת קיום מצוה, אשר היא מרצית ומכפרת כמו הקרבנות, (עי' חולין דף ז', ב'), ואם כן מי יכול לשער ולתאר, גודל הכפרה והזיכוך והטהרה, שאפשר להרויח על ידי כל פעם שיש לאדם כאב לב, על שעדיין לא זכה לקיים את המצוה כראוי. ובשמים מודדים כל הרגשה של צער ועגמת נפש וכאב שהיה לו על ידי זה, ומשפיעים עליו עבור זה לאין שיעור ברוחניות ובגשמיות. מלבד מה שכאמור, אין אנו יכולים להשיג כלל, מכמה צרות ויסורים הוא ניצול, על ידי כל פעם שהיה לו הרגשה כל דהיא של צער ויסורים, מחמת רצונו לקיים את התורה כראוי.

ובפרט אם מתבטל אל הנהגת הש"י, ומקבל את הנהגתו יתברך באהבה, ובכל פעם שנזכר מזה, שעדיין אין ביכולתו לקיים את המצוה כראוי, אומר "כל דעביד רחמנא לטב עבידי", ו"גם זו לטובה", מתוך הכרה שבזה הוא ממלא את שליחותו, בכל רצון ותשוקה שהוא משתוקק לקיים את רצונו יתברך, אפילו כשאינו יכול להוציאו לפועל, אזי בכל מחשבה כזו, ובכל דיבור כזה, זוכה לקיים מצות עשה של "תמים תהיה עם ה' אלקיך", ומצות "ואהבת את ה' אלקיך בכל מאדך", בכל מדה ומדה שהוא מודד לך, וכל

מחשבה ומחשבה כזו, משפיעה נחת רוח עצום במרומים, וממשיכה על המקיימה התעוררות רחמים רבים ממקור הרחמים.

[כי אין אנו יודעים חשבונות שמים, וכמו שהיו בחוץ לארץ בתקופה שלפני מלחמת העולם השנייה, הרבה יהודים יראים ושלמים תלמידי חכמים ועובדי ה' גדולים, שהצטערו והתייסרו מאד מהנהגת נשותיהם שהיו הולכות בגילוי ראש ממש כידוע. ומי יודע כמה דברים עצומים ונשגבים הם פעלו לעצמם ולדורותיהם על ידי כל קבלת צער כזה באמונה שהכל מהש"י לטובה].

בפרט אם מבקש על זה, שבזכות הצער שיש לו עתה, יזכה להזדכך ולהתקרב אל הש"י, כמו שהדריכו צדיקים זי"ע, שבכל פעם שמרגישים צער ועגמת נפש, כדאי לבקש מהש"י "ראה עניי ועמלי, ושא לכל חטאתי", כי על ידי זה מרויחים אוצרות נפלאים ברוחניות ובגשמיות, ובפרט שהצער המדובר כאן קשור לתשוקה דקדושה, אזי בוודאי שכשמקבלים אותו באהבה, ומבקשים מהש"י שנוכה להתקרב על ידי זה אליו יתברך, לא יתכן שלא ירויח עי"ז לאין שיעור, לו ולדורותיו על כל ימי חייהם, כי שום מחשבה של רצון ותשוקה, אינם הולכים לאיבוד, והכל שמור וגנוז עבורו, להתענג על ה' בזכותם לנצח נצחים.

ה' - קרבת ה' ודביקות נפלאה בבורא יתברך, על ידי כל רצון ותשוקה

הנה זאת ידוע וברור לכל אחד, מה שמבואר בספרים הקדושים, אשר כל תכלית כל קיום המצוות הוא: להתקרב אל הש"י ולהתדבק בו יתברך. וזו תכלית כל ירידת האדם לעולם הזה, שיזכה להתגבר על כל המונעים אותו מלהתקרב אל הש"י, ודייקא בהיותו בעולם הזה, המלא מניעות והסתרות, יזכה להתחזק בעשיית רצון קונו, ולהתדבק על ידי זה בהשם יתברך.

ועיקר ההתקרבות וההתדבקות, נעשית על ידי כל רצון והשתוקקות, למלאות את רצון הש"י כראוי, כמו שכתב המהר"ל ב"נתיבות עולם" נתיב העבודה פרק ה' (ד"ה במדרש) על הגמרא בסוטה (דף כ"ב, א) "שכר פסיעות יש ליי", לכן עדיף ללכת לבית הכנסת רחוק, אף על פי שיש בית הכנסת

קרוב אל ביתו, בכל זאת הקב"ה סופר פסיעותיו, ומקבל שכר על כל פסיעה, אפילו שבזמן של ההליכה אל הבית כנסת הרחוק, היה יכול כבר להיות בבית הכנסת הקרוב אל ביתו, בכל זאת עיקר השכר הוא על ההליכה והתשווקה להתקרב אל המקום הקדוש.

וכלשון המהר"ל: "כי כאשר הולך לבית הכנסת, הוא נמשך אל השם יתברך, להיות לו דביקות בו יתברך. וידוע כי המתנועע אל הדבר, הוא דביקות גמור עם המתנועע, יותר ממי שהוא קרוב אליו כבר. ולכך אמר שהקב"ה מונה פסיעותך. כי אף פסיעה אחת יותר רחוק, הקדוש ברוך הוא מונה. כי הכל לפי התנועה, כך יש לו דביקות בו יתברך. כי אם הולך מרחוק, הרי זה מורה דביקות גמורה בו יתברך". עכלה"ק.

[ומסופר על כ"ק הגה"ק רבי יהוד'ה הורביץ מדזיקוב זי"ע, שכאשר היה הולך אל בית הכנסת, היה חוזר ומשנן את דברי המהר"ל האלו, בהתלהבות עצומה, עד שהיה מזיע מרוב יגיעתו. ובזקנתו אמר על עצמו: חמשים שנה אני כבר חי עם דברי מהר"ל אלו].

כי העיקר הוא הרצון וההשתוקקות, ועל זה צריך להיזהר והישמר מאד, לא להתרפות מהרצון וההשתוקקות לעשות את רצון הש"י, וכדברי הרה"ק רבי משה מקוברין זי"ע, שאמר שהדבר הגרוע ביותר הוא, אם חלילה משלימים עם המצב, ומפסיקים להשתוקק לשנות את המצב לטובה. [נדברים אלו היו רגילים על פיו של כ"ק מרן אדמו"ר בעל "נתיבות שלום" זי"ע, בהרבה משיחותיו ומאמריו].

ובענין זה כתב השפת אמת (ליקוטים על מנחות דף קי"ז) "להיות משתוקק תמיד לקיים מצותיו יתברך, וזה הרצון נחשב כמעשה ממש, ויוכל להיות כל היום!". "וכמו שכתוב הרהורי עבירה קשין מעבירה, מכל שכן להיפוך, הרהורי מצוה כמצוה, ועדיף מגוף המצוה. וכמו שכתוב הטעם, שעל עבירה מתחרט יותר מעל ההרהור, כמו כן בהרהור ורצון לקיים המצוה, אין מתפאר ומתגאה, אדרבה, רואה ומשגיח להיות נכנע ושפל אליו יתברך, כדי שיוכל לקיים המצוה כראוי, ועדיף מגוף המצוה". עכלה"ק.

ובשפת אמת אמור תרל"ו כתב: "באמת הרצון והתשווקה, הוא הדבר שאין להשיגו בעולם הבא כל כך כמו בעולם הזה, כמשל בן המלך שמגעגע לחזור לבית אביו, כאשר חכמים הגידו, כי זה היה כל המבוקש בשליחות

האדם לעולם הזה, כדי להרבות התשוקה בלב האדם". ומפרש שזהו "יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה", שעה מלשון רצון, "יותר מכל חיי העולם הבא".

וממילא על ידי כל פעם שזוכים לחשוב מחשבה אחת והשתוקקות אחת, לזכות לקיים את רצון הש"י במצוה זו כראוי, - ובפרט כשמצרפים לזה דיבור אחד של תפלה ובקשה, "אבינו שבשמים, אנא זכני לקיים מצות כיסוי הראש בצניעות כרצונך יתברך, מתוך שמחה ושלוש ושלוה". - אזי על ידי כל דיבור כזה, זוכים להתקרב אל הש"י ולהתדבק בו, בבחינה מסויימת, יותר מקיום המצוה בפועל.

ומי יכול לשער ולתאר, גודל השמחה העצומה שזוכה נשמת בר ישראל לשמחה, בכל פעם שמתקרבת אל בוראה, ומתדבקת בו יותר ויותר, על ידי כל המחשבות והתשוקות הטובות, שתזכה על ידי הקריאה בספר זה, להשתוקק לעשות נחת רוח להש"י בקיום מצוה זו כראוי.

ו' - סיוע בקיום מצות "בצדק תשפוט את עמיתך" "והוי דן את כל האדם לכף זכות"

כאשר רואים בספרנו, את ריבוי הקשיים והנסיונות הרבים, שעמדו בפני גדולי הדורות, לפעול ולהשפיע בענין קיום מצוה זו כראוי, ואת גודל היגיעות וההתאמצות שהיו צריכים להתייגע בענין נשגב זה, יכולים להבין ביתר קלות, את אלו שיש להם קשיים רבים בימינו, לקיים את המצוה כראוי.

ובפרט כאשר רואים בספרנו, כמה וכמה גדולי ישראל שכאב לבם על הדבר, ואף על פי כן היו מצאצאיהם ותלמידיהם, שלא עלתה בידם לקיים את דבריהם כראוי, אזי מזה לבד אפשר להבין עד היכן מגיעה התגברות היצר על קיום מצוה קדושה זו כראוי.

וההתבוננות בעובדות וסיפורים אלו, מסייעת מאד לקיים את מצות "בצדק תשפוט את עמיתך", וכמו שהורו חז"ל, "והוי דן את כל האדם לכף זכות". מפני שמכל העובדות הללו רואים בחוש שאין זה דבר פשוט כלל וכלל, כי יש כאן התגברות מיוחדת של היצר, שמתגבר בכל כחו למנוע את בני ישראל מקיום מצוה זו כראוי.

ולכן בכל פעם שרואים מאן דהוא שלעת עתה עדיין יוצאים מפיו דיבורי זלזול וקרירות, על קיום מצוה זו כראוי, יש להיזכר מהעובדות הרבות שמובאים בספרינו, אשר מהם אפשר להיווכח ולראות עד היכן מגיעה התגברות היצר על ענין נשגב זה, אשר אפילו צאצאי ותלמידי גדולי ישראל רבים, אשר כאב לבם על ענין זה, ואשר השתדלו והתייגעו בזה, אף על פי כן לא הצליחו להוציא את רצונם מן הכח אל הפועל כראוי.

ומזה נבין את גודל התגברות היצר על בני אדם רבים, אשר מפתה אותם יצרם לזלזל ולבזות את המתחזקים לקיים מצוה זו כראוי.

ובפרט אם אין האדם מזלזל ומבזה ח"ו, אלא קשה לו להיות שונה מכולם, בוודאי שיש להבין את הקושי הגדול שלו, ויש לעזור לו מתוך אהבה ורחמנות, ולסייע לו להתגבר על יצרו, כי אין הוא אשם בזה כלל, רק היצר מתגבר עליו ומונעו מקיום המצוה.

ואפילו כאשר שומעים כאלה, שהיצר מתגבר עליהם ומפתה אותם לדבר דיבורי זלזול ורפיון, גם אותם אפשר להבין היטב, כי כאשר רואים בספר זה, כל כך הרבה עובדות ואמרות, אגרות קודש ותשובות בהלכה, אשר ישנם אנשים רבים שאינם יודעים את כל הדברים הללו, וברגע שהם נודעים - אפילו רק מחלק קטן מהידיעות הללו, מיד הם מתייחסים באופן הרבה יותר מכובד וחשוב, לכל מי שזוכה לקיים מצוה קדושה זו כראוי. ובכל ידיעה חדשה שנוספת להם, הם מביטים על כל הענין בחשיבות יתירה ובצורה הרבה יותר מכובדת, וכמובן שדברי הזלזול והביטול אשר היו רגילים לצאת מפייהם, נעלמים ונמחקים מכל סגנון דיבוריהם.

ומזה יוכל כל אחד להבין, שבכל פעם שהוא שומע דברי זלזול וביטול, יש לו להתבונן, שהסיבה העיקרית לכל הדיבורים הללו, היא חסרון ידיעה בלבד, שאותו מזלזל, פשוט עדיין לא הגיעו לידיעתו, כל אותם דיבורים חוצבי להבות אש, ועדיין אין לו מושג עד היכן הדברים מגיעים.

וכמו כן, הרבה פעמים ישנם אנשים שמזלזלים ומלעיגים, לא מפני שבאמת הם אווזים כך, אלא בעיקר מפני שהם שמעו דיבורי זלזול מאנשים אחרים, אשר הם סובלים מחסרון ידיעה גדול בענינים אלו, ועכשיו אנו שומעים את החזרה על אותם דיבורי זלזול שהוא שמע מאותו פלוני שיצרו התגבר עליו - מכח חסרון הידיעה - לדבר דיבורי זלזול וביטול, אשר

אילו היה רואה, אפילו רק חלק קטן מהנהגותיהם ואגרותיהם, מברכותיהם והדרכותיהם של אותם קדושי עליון זי"ע, בוודאי לא היה מעלה על דעתו להוציא מפיו דיבורי זלזול וביטול, על עשיית רצון הש"י במצוה קדושה זו.

והאמת היא, שבפנימיות הדברים, הרבה פעמים, ישנה סיבה פנימית עמוקה, של יסורי מצפון של הנשמה הטהורה, אשר סיבה זו טמונה ומוסתרת, תחת דיבורי הזלזול. ולכן יש לנו להתפלל ולבקש עליהם, ולרחם עליהם, ולהתייחס אליהם מתוך הבנה והכרה שאין הם מדברים מרצונם, אלא כל דיבוריהם נובעים אך ורק מחמת גודל רצונם ותשוקתם הפנימית, לעשות את רצון בוראם באמת, כפי שנשמתם מבינה היטב כיצד צריכה להיראות קיום מצות כיסוי הראש כרצון הש"י באמת, וכמ"ש בגמ' (ברכות י"ז, א') "רצוננו לעשות רצונך", ורק בגלל שאין להם מנוחה מיסורי המצפון הפנימיים שלהם, [אשר הם בעצמם אינם מרגישים בהם, כי הם טמונים בעומק פנימיות נפשם], לכן כדי להרגיע את עצמם, הם מתפרצים בדיבורים אלו.

הכלל היוצא מכל זה הוא, שאין הם אשמים כלל, ואדרבה, זהו סימן נפלא לטוהר נשמתם ויופי רצונם ותשוקתם הפנימית, ואין לנו אלא לרחם עליהם ולבקש ולהתפלל עבורם, שיזכו לדעת עד היכן הדברים מגיעים, ויזכו לקבל שפע קודש מלמעלה, דיסייע להם להתגבר על יצרם, ועל כל המניעות וההפרעות שיש להם, כדי שיצליחו לעשות רצון קונם כראוי בשמחה.

ועל אחת כמה וכמה, שיש להיזהר ולהישמר לא לומר שום דיבור של התמרמרות, שיכול לגרום צער כל דהוא לבני ביתו, כל זמן שעדיין קשה לה לקיים מצוה זו כראוי, כי לעת עתה עוד לא הספיקה להבין ולהשיג כראוי, את גודל הזכיה לקיים מצוה זו כרצון הש"י, מתוך שמחה של מצוה, ועדיין קשה לה להיות שונה מכולם.

ובוודאי שחס וחלילה לבוא בטענה כל דהיא עליה, שהרי לא היא התחילה לנהוג זאת, וכל זמן שאין בכחה וביכולתה לעשות זאת, אזי אין שום מקום לדרוש ולתבוע זאת ממנה, או לבוא בטענה כל דהיא עליה חס ושלו.

ואין לו אלא לבקש מהש"י שיכניס בלבה השתוקקות פנימית ואמיתית לקיום המצוה כראוי, מתוך שמחה של מצוה, ומתוך הרגשת רוממות הזכיה

הנשגבה הזו, עד שתתמלא חשק גדול ונפלא, ותזכה לקיים מצוה זו באופן שיקויים בה מאמר הכתוב "ויגבה לבו בדרכי ה'", שיהיה חביב ויקר עבורה רגע אחד של קיום המצוה כראוי, אפילו אם יזלזלו בה ובמעשיה, כי היא תהיה מוכנת ומזומנת מלכתחילה לכל ההערות והטענות שבעולם, אפילו מהקרובים ביותר, ויהיה בה די חוזק ועוז לעמוד כנגד כל המלעיגים, מתוך ידיעה והכרה ברורה בתכלית הבהירות: שיקר וחביב עבורה קיום רצונו יתברך כראוי יותר מכל הון דעלמא, ויותר מכל הכיבודים החיצוניים שהיא יכולה לקבל כל ימי חייה, אשר כל אלה בטלים ומבוטלים עבור רגע אחד שהיא זוכה לעשות נחת רוח למלך מלכי המלכים הקב"ה, מתוך התאמצות והקרבת ההרגל, ומתוך עמידה איתנה נגד דיבורי הזלזול והרפיון, כי אפילו רגע אחד של עשיית נחת רוח להש"י במצב כזה, שוה יותר מכל גינוני הכבוד שבעולם.

מה גם אשר נוסף על זה, בזכות פעולה קדושה ונשגבה זו, היא תזכה שצדיקי הדורות קדושי עליון זי"ע, אשר גילו לנו שכך הוא רצונו יתברך בקיום מצוה קדושה זו, - הם יעמדו לימינה וימליצו טוב עבורה, שתזכה תמיד לעשות רצון קונה בשמחה כראוי וכיאות, מתוך כל טוב ברוחניות ובגשמיות, לה ולכל אשר לה, לאורך ימים ושנים טובות.

[וכמובן מלבד התפילות והבקשות להש"י, נבאר להלן באות הסמוך, את דרכי ההשתדלות שכדאי לעשות, בדרך הקלה והנעימה ביותר, כדי לסייע להם לבוא להבנת חשיבות המצוה, ולעזור להם למלאות את לבם בשמחה של מצוה ובגאווה דקדושה].

כי זה ברור ופשוט, שחס ושלום להתרעם עליה בענין זה, כאשר מובן מאליו לכל בר דעת, שיש להבין ללבה, ולהראות לה שמשותפים עמה בהבנת קשייה. בפרט שהרבה פעמים אין זה תלוי בה וביכולתה כלל. וכמו שכתב ה"בן איש חי" וזה לשונו הק': (פרשת וירא שנה ב' אות א') "ודע, כי הנה כל אדם העושה קטטה ומריבה עם אשתו או בניו או משרתיו, ודאי נראה לו שהדין עמו, וראוי לריב על המכשלה שיצאה מתחת ידם בעניני הבית. אך באמת, מי שיש לו מוח בקדקדו, בין יבין שאם יצא איזה מכשול מתחת ידם, **איננו נעשה מאתם, ואין זה מעשה ידיהם, אלא הוא מעשה שטן**, כדי לחרחר ריב ומדון בעת ההיא.

ואם השטן עומד כנגד האשה, או המשרת, והכשילים בעניני הבית, לעשות דבר שאינו מתוקן לבעל הבית, **מה כוחם לדחות מעשה שטן?**, וכי יש אדם שיוכל להלחם עם השטן ולנצחו?, מי זה יאמר יכולתי ונצחתי?:

על כן כל איש מבין, כשיראה איזה מכשול וחסרון בענינים של הבית, לא ישים אשמה על אשתו ומשרתיו לריב איתם, אלא יתן אל לבו התנצלות הזאת, כי אמת היא. ואז ישתוק ולא יריב אתם, ולא יתכעס, וטוב לו בעולם הזה ובעולם הבא". עכלה"ק.

ומאריך שם בדבריו הקדושים, "כמה צריך האדם להיות סבלן, בפרט בדברים שנכשלים בהם בני ביתו לפי תומם, אף על פי שהם קשים, שאין טבע החומרי סובלן וכו', המקפיד ועושה מריבה, הוא מחזיק ידיו של השטן. ולהיפך, - הוא מגרשו, וגבר ישראל". עכד"ק.

ז' - סיוע נפלא בקיום מצות "הוכח תוכיח" כתיקונה

מתוך אהבה וחיבה ושמחה של מצוה

בדרך הקלה והנעימה ביותר

ישנם רבים שהיו רוצים לעורר את זולתם, ולסייע לאחרים לקיים מצוה קדושה זו כרצון הש"י, אך הדבר נמנע מהם, מפני שאין להם את הכח והיכולת לעמוד בויכוחים, ואין להם את האפשרות להאריך בדיבורים והסברים ושכנועים, ועל כן הם נמנעים מכל השתדלות בחיזוק מצוה זו, אפילו בין קרוביהם וידידיהם שביכולתם להשפיע עליהם. ולפעמים אפילו עם ילדיהם הם נמנעים מלדבר בזה, עקב הסיבה הנ"ל.

וכמו כן יש לפעמים, שאחד מבני הזוג משתוקק לזכות בקיום מצוה קדושה זו כראוי, אך אין לו את הכח והיכולת לשכנע את בן זוגו, אשר לעת עתה אינו יודע עד היכן מגיעה חשיבות מצוה זו, כי לא היה לו עד עתה הזדמנות, לדעת את כל מה שכתבו ואמרו גדולי הדורות על ענין נשגב זה.

ובפרט שכמובן יש להיזהר מאד לקיים את המצוה של תוכחה כתיקונה, ולהישמר מאד מלהיכשל בלא תעשה של "לא תשא עליו חטא", שלא לבייש את זולתו בעת התוכחה, רק לקיים את מה שפסק הרמב"ם (הלכות דעות פרק ו' הלכה ז'): "הרואה חבירו שחטא, או שהלך בדרך לא טובה, **מצוה**

להחזירו למוטב, ולהודיעו שהוא חוטא על עצמו במעשיו הרעים, שנאמר הוכח תוכיח את עמיתך. המוכיח את חברו, בין בדברים שבינו לבינו, בין בדברים שבינו לבין המקום, צריך להוכיחו בינו לבין עצמו. **וידבר לו בנחת, ובלשון רכה, ויודיעו שאינו אומר לו, אלא לטובתו, להביאו לחיי העולם הבא**. עד כאן לשונו הטהור של הרמב"ם.

ואף על פי שגדול הוא חיוב התוכחה, כמו שכתב שם הרמב"ם: "כל שאפשר בידו למחות ואינו מוחה, הוא נתפש בעון אלו שאפשר לו למחות בהם". אבל בכל זאת צריך להיזהר מאד באופן התוכחה כנזכר, וכפי שממשיך הרמב"ם בהלכה ח', ומבאר את הלא תעשה דאורייתא של "ולא תשא עליו חטא", שזה קשור לכל מי שמוכיח את חברו, "לא ידבר לו קשות עד שיכלימו, שנאמר ולא תשא עליו חטא".

וכפי שמבאר ה"חפץ חיים" (פתיחה לאוין אות י"ד), שמפורש ברמב"ם "שהזהירה התורה בזה, שלא לבייש את חברו ישראל אפילו במקום התוכחה ובינו לבין עצמו, דהיינו, שלא לדבר אותו קשות עד שיכלימו".

ולאור כל זאת, רבים נמנעים מלהזכיר את הענין הנשגב הזה, ומלהעלותו על דל שפתותיהם, מחמת יראתם מלהיגרר בויוכחים, ועיי"ז נגרם שכל בני משפחתם וידידיהם, נסמכים על שתיקתם והימנעותם מלעורר על ענין זה, והם נתלים בשתיקתם כאילו היתה הסכמה גמורה להימנע מחיזוק מצוה זו חס ושלום.

אך מצד שני, אותם יראי ה', מתייראים באמת מדברי חז"ל הקדושים שגילו, שכל מי שיש בידו להוכיח באנשי ביתו ואינו מוכיח, נתפס בעונם רחמנא לצלן. ובזה גופא הם מתייסרים ומסתפקים, האם זה נחשב שיש בידם להוכיח, כאשר מצד אחד, מייסר אותם היצר טוב באומרו, שלא מצינו פטור מתוכחה למי שאינו אוהב ויכוחים, ובכל רגע שהם שותקים, הרי זה כמו הסכמה מפורשת. שהרי כך מצינו ב"ספורנו" (במדבר ל', ט"ו) "ואם החרש יחריש לה אישה", "שהשתיקה במי שיש בידו למחות, היא כמו הודאה. שהשותק הוא כמסכים במה שנעשה". עכלה"ק. ומצד שני זועק היצר הרע, שאין הם מסוגלים לזה, ואין הם נחשבים מי שיש בידו להוכיח, כי אין להם מספיק כח וסבלנות לדבר מזה, ועיי"ז הם נמצאים במצב של אוי לי מיצרי ואוי לי מיוצרי, רח"ל.

לכן כדאי מאד, שמי שאינו מסוגל להוכיח באופן שיהיה ניכר "שאינו אומר אלא לטובתו", ישתדל להימנע ככל האפשר מויכוחים בענינים אלה, ורק יתן את הספר הזה, למי שברצונו לסייע לו להתעורר לקיום מצוה זו כראוי, והלה יראה בעצמו את הדברים הכתובים ומבוארים בספרנו, באופן שהקורא יסיק מסקנות בעצמו, ונפשו תתעורר מאליה לקיים את רצון הש"י בשלימות, בראותו בעצמו את דברי הצדיקים וגדולי הדורות, אשר הם ודבריהם יעשו - בעזרת השם יתברך - את המלאכה, בלא שנצטרך לערב את דיבורינו ודעתינו בענין.

וזו עצה נפלאה, לזכות לקיים מצוה זו כתיקונה, באופן שלא יוכלו אנשי ביתו לתלות עצמם על שתיקתו, מפני שעל ידי דיבור אחד, שימליץ להם לקרוא את הספר הזה, יוכל לקיים מצוה קדושה זו של תוכחה, ויוכל לומר לנפשו: אני את נפשי הצלתי. וכל זאת יוכל להיעשות בלא שום ויכוחים ודיבורים מיותרים, אלא רק בהשאלת הספר הזה לקריאה, לכל מי שרוצה לשמוע את דעתו ורצונו.

ובפרט כאשר רוצים להשפיע בבית, כדאי מאד שהדיבור בנושא יהיה רק באופן של "כך כתוב בתורה", כמו שמצינו לגבי תוכחה לאב, שנפסק בשולחן ערוך (יורה דעה סימן ר"מ סעיף י"א) "ראה אביו שעבר על דברי תורה, לא יאמר לו עברת על דברי תורה, אלא יאמר לו, אבא, כתוב בתורה כך וכך?!. כאילו הוא שואל ממנו, ולא כמזהירו, והוא יבין מעצמו, ולא יתבייש". כי באופן כזה קל יותר לקבל, מפני שאין כל כך את ההרגשה של תוכחה, אלא האדם בעצמו מגיע למסקנא המתבקשת, מכח עיונו בספר.

לכן כדאי מאד, שלפני כל הדיבורים בנושא, יקבעו שתיהם ללמוד את הספר, מתחילתו ועד סופו. וכדאי לעשות זאת עם תנאי קודם למעשה, שכל הלימוד בספר הזה, הוא רק כדי להכיר את הנושא, מזוית ראייה שונה מאשר הורגלנו עד עתה, אבל אין זה מחייב כלל לשנות את ההנהגה למעשה, אלא אם כן שתיהם יגיעו למסקנא זו, בהכרה מלאה וברורה. אבל עד שלא יגיעו שתיהם לבהירות בנושא, באופן ששתיהם ירצו בעצמם לקיים את המצוה כרצון הש"י, אזי אף אחד לא יכפה דעתו על זולתו חלילה, אלא כל רצונם יהיה רק להכיר את הנושא, על ידי שמתחילה יסיימו שתיהם את הלימוד בספר.

[ואפשר לשאול את הספר מחבירו, ולומר זאת בפירוש בבית, שראיתי את הספר אצל אחד מחבריי, והוא השאיל לי אותו. ובאופן כזה יהיה לה יותר קל לעיין בספר, כי היא תרגיש שזה בלי שום התחייבות, רק מחמת התעניינות בלבד].

ואופן הלימוד, יכול להיות, בין על ידי לימוד כל אחד בפני עצמו, ובין על ידי לימוד ביחד, שכל אחד יקרא קטע, ועל כל פנים לא ללמוד באופן שרק המוכיח יקרא, אלא כדאי מאד שזה יהיה באופן של לימוד בצוותא, ששתיהם רוצים לברר יחדיו מה ה' דורש מהם.

ויסכימו ביניהם שכל שאלה שיש להם, ירשמוה בדף נפרד, וימשיכו לקרוא הלאה, ורק לאחר סיום קריאת הספר, יעינו בשאלות ביחד, לראות מה התברר מאליו, ומה נשאר עדיין צריך ברור. מפני שבדרך כלל, רוב השאלות המתעוררות בעת קריאת הספר, (כמו, למה יש כאלה שאינם מוחים, ולמה רבנית פלונית הולכת, וכיוצא בזה), במשך הקריאה הם מתיישבות מאליהן. לכן חבל לבזבז זמן על ויכוחי סרק, לפני שמסיימים ביחד את כל הספר.

וכמובן שבאופן כזה אפשר לקיים מצות "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא", על הצד הטוב ביותר, באופן שהכל יהיה נעשה בתור ברור הענין הנעשה בצוותא חדא, מחמת רצונם הטוב לחפש ולדרוש ביחד, מה ה' אלקינו דורש מאתנו, מתוך רצון פנימי ואמיתי לזכות לעשות את רצון הש"י באמת, באופן של שמחה של מצוה.

ונוסף על זה, באופן כזה אפשר לזכות לקיים את מצות "ואהבת לריעך כמוך" בהידור רב, כי אף אחד אינו אוהב שכופים עליו דברים שלא הורגל בהם, כל זמן שאין הוא יודע מה הוא גודל נחיצותם וחשיבותם. מה שאין כן לחפש יחד בספר, מהו רצון הש"י, זאת הוא כל חפצו ורצונו של כל יהודי שומר תורה ומצוות. שהרי רצוננו לעשות רצונך, אלא שהשאור שבעיסה מעכב, וכל עבודתינו היא לחפש עצות ודרכים להתגבר עליו יחדיו, ולזכות לעשות את רצונו יתברך כראוי מתוך שמחה אמיתית ופנימית.

ח' - חשיבות כל תפילה שמתפללים לפני הש"י על קיום רצונו יתברך

שמענו על אחד מגדולי הדור שליט"א, אשר רבים הולכים לאורו, ושותים בצמא את דבריו, שאף על פי שבני ביתו עדיין הולכת עם פאה, עם כל זאת סיפר על עצמו, שהוא אינו מתייאש מלבקש ולהתפלל בכל תפילת שמונה עשרה, שהש"י יזכה אותה לקיים את מצות כיסוי הראש כרצונו יתברך, בלא שום תוספת של מראה הפאה וכיוצא בו. כי אין לנו מושג, עד היכן מגיע גודל הנחת רוח שזוכים לפעול במרומים, על ידי כל בקשה שבר ישראל מבקש מלפניו יתברך, לזכות למלאות את רצונו יתברך בשלימות.

ואנו מאמינים באמונה שלימה, שאין שום תפילה בעולם שהולכת לאיבוד, אפילו אם נראה לאדם שלא שייך במציאות שתפלתו תתקבל, אף על פי כן כל תפילה נשמרת למעלה בגנוי מרומים, והכל שמור וגנוז ומוכן ומזומן להיות נשפע על המתפלל כאשר יעלה הרצון מלפניו יתברך.

ולפעמים התפלה נצרכת עבור הדורות הבאים, ולפעמים עבור ענינים אחרים המוכנים לאדם זה, שיזכה אליהם בזכות תפלתו ובקשתו לקיים רצון הש"י בשלימות. הכלל הווה שבכל האופנים הוא, שכל תפילה שמבקשים על עניני רוחניות, מלבד הנחת רוח העצום שפועלים למעלה מיד בעת הבקשה, נוסף על זה, מרוויחים על ידי זה רווחים עצומים ברוחניות ובגשמיות, לו ולדורותיו אחריו.

ובצירוף לדיבורי הבקשות, אשר בוודאי פועלים דברים נפלאים עבור המבקש, נוסף לזה, ישנה סגולה נפלאה לזכות לפעול את המבוקש, על ידי כל דיבור של הודיה להש"י, שמודה האדם על שלכל הפחות, בר ישראל אחר, זוכה כבר עתה לקיים את מצות הש"י כראוי. וכמו שמסופר על הרה"ק רבי משה מקוברין זי"ע, (מובא ב"אור ישרים" עמוד 54), "אחד מאנשי קוברין שהיה לו חנות, בא לפניו, והתאוון על מיעוט פרנסתו בחנותו, שלצידו יש חנוני שמחזיק בחנותו אותה הסחורה שיש לי בחנותי, ויש לו שפע ופרנסה ופדיון הרבה, ולי אין פדיון ואין פרנסה.

אמר לו הרה"ק מקוברין זי"ע, הנה אבטיחך שגם לך יהיה שפע ופרנסה ברווח, אבל רק בתנאי, שכאשר תראה שיש לשכנך פדיון הרבה, **תתן תודה**

לה' יתברך על זה, ותאמר: "ברוך ה', שנותן לאיש ישראל, פרנסה ברווח".
ואם תעשה כן, יהיה לך פרנסה.

והגם כי קשה להודות לה' על זה, ולומר כן בלב שלם, אך מקודם
תרגיל עצמך לומר כן בפיך, ואחר כך יהיה כן גם בלבך, שיכנסו ללבך,
ותאמר בלב שלם". עד כאן דבריו הקדושים.

ולכן כדאי מאד, שבכל פעם שרואים או שומעים על יהודים שזוכים
לקיים את המצוה הקדושה כראוי, וממילא עולה מאליה התשוקה לזכות
להימנות גם כן על עושי דברו יתברך, אזי כדאי לומר בפה מלא, "ברוך ה',
שנתן לבר ישראל את האפשרות לזכות לקיים את מצות כיסוי הראש
בצניעות, עם מטפחת כרצון הש"י. - ויוסיף בקשה קצרה - כמו כן ה'
אלקינו תמשיך לעזור ולסייע לעוד יהודים, ולי בתוכם, לזכות לקיים גם
כן מצוה קדושה זו כרצונך יתברך, מתוך שמחה והרחבת הדעת, בתוך כל
ישראל". - וכאשר דיבורי הבקשה, יהיו כרוכים ביחד עם דיבורי הודיה
להש"י, על שלעת עתה זיכה יהודים אחרים לקיים המצוה כראוי, אזי
בוודאי ובוודאי שיפעלו ויעוררו רחמים רבים בשמי מרומים, להשפיע עזר
ממעל וסייעתא דשמיא, לו ולדורותיו, לזכות לקיים את רצונו יתברך כראוי,
לאורך ימים ושנים טובות.

החלק השני

כאשר כבר זכו לקיים את מצות כיסוי הראש עם
מטפחת כרצון הש"י

א' - חביבות המצוה בשמים, תלויה כפי החשבת האדם אותה

כאשר זכו להתחיל לקיים את מצות כיסוי הראש עם מטפחת כרצון הש"י, ואין צורך בחיזוק בשביל לסייע להתחלת קיום המצוה בפועל, אף על פי כן ישנה מעלה עצומה בלימוד דברי הצדיקים וגדולי הדורות, כדי להחשיב ולייקר את הזכיה הנפלאה שזיכה הש"י את מקיימי רצונו יתברך כראוי. כי חשיבות המצוה נמדדת בשמים, לפי מידת החשבתה וחביבותה בעיני המקיים אותה. כמו שכתב הרמח"ל זי"ע [בעל "מסילת ישרים"] בסיום ספרו "דרך ה'": "להודות לו יתברך שרצה בנו, ונתן לנו תיקונים גדולים כאלה. ונמצא על ידי זה, מתעלה המעשה יותר, ונעזר בו האדם ממנו יתברך שמו". עכלה"ק.

ונוסף על זה, עצם השמחה וההנאה בקיום רצונו יתברך, היא עצמה מצוה. כמו שכתוב בפירוש הרע"ב (אבות פרק ד' משנה ב') "ששכר מצוה, מצוה. שכל מה שאדם מתענג בעשיית המצוה, נחשב לו למצוה בפני עצמה. ונוטל שכר על המצוה שעשה, ועל העונג וההנאה שנהנה בעשייתה".

ולכן על ידי הקריאה בספר זה, אפילו אחרי שזכו להתחיל לקיים מצוה זו כראוי, אף על פי כן אפשר להרויח על ידי זה את "העונג וההנאה שנהנה בעשייתה", אשר זה "נחשב למצוה בפני עצמה", ומקבלים על זה שכר מיוחד, ובפרט כאשר הלימוד בדברי הצדיקים, יביאנו "להודות לו יתברך שרצה בנו, ונתן לנו תיקונים גדולים כאלה", כי "על ידי זה, מתעלה המעשה יותר".

ב' - מצות זכרון חסדי ה', והתעלות באהבת הש"י, והודיה על חסדיו הרבים

ומלבד כל זאת, על ידי הכרת האדם בגודל הזכיה שזיכה אותו הש"י, ביכולתו לקיים בהידור את המצות עשה של (דברים ח', ב') "וזכרת את כל הדרך אשר הוליכך ה' אלקיך", שפירש רבינו יונה בשערי תשובה (שער השלישי אות י"ז) שאופן קיום מצוה זו נעשה על ידי שהאדם מכיר בחסדי הש"י עמו, ומודה לו עליהם. ונוסף לזה, מובן שהתבוננות בחסדי הש"י, מסייעת לקיום מצות "ואהבת את ה' אלקיך", ובכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו, [היינו כמובן גם מידה טובה שמודד לך].

ולכן על ידי לימוד דברי הצדיקים וגדולי הדורות, בגודל חשיבות קיום רצונו יתברך במצוה זו כראוי, יוכל כל אחד להתעלות בזכרון חסדי הש"י ובאהבתו יתברך, ויזכה לקיים בזה מצוות רבות ונשגבות, בכל רגע ורגע שיכיר בגודל חסדי הש"י עמו, ובעוצם אהבת הש"י אותו, שזיכהו לקיים את רצונו יתברך כראוי, ובו בחר הש"י להיות מבין אותם מקדשי שם שמים, המקיימים את מצוותיו בשלימות ובפרהסיא, בלא שום התחמקות וזיוף ח"ו.

ובאמת כדאי להתרגל להתבונן בגודל הזכיה שבזה, בכל עת שזוכים לקיים את המצוה הקדושה הזו כראוי, ולהודות להש"י על זה, כמו שמצינו ב"צעטיל קטן" מהרה"ק הר"ר אלימלך מליזענסק זי"ע, בתחילת ספרו הקדוש "נועם אלימלך" אות ט': **"ירגיל את עצמו תיכף ומיד כשיתעורר משנתו, יאמר מודה אני וכו', ויאמר, אפילו בלשון אשכנז, בלב שמה, ברוך אל עליון אשר נתן לי מצות ציצית אלה אשר אני מסובב בהן, ומצות נטילת ידים שחרית להעביר רוח רעה והקליפה הקשה מעל שתי ידיים שלי. ויראה שיהיה לבו שמח באמרו כנוכה לעיל". עכלה"ק.** - ומדבריו הקדושים נוכל ללמוד, שכמו כן הנשים אשר זוכות לקיים מצות כיסוי הראש במטפחת בצניעות כרצון הש"י, כדאי להם לנהוג בכל בוקר, להודות להש"י על מצוה קדושה זו אשר זיכו אותם בה משמים, ועל ידי זה ירויחו אלפי רבבות מצות קדושות של הודיה להש"י וזכרון חסדיו וטובותיו, אשר מיטיב עמהם בזה.

ובפרט בעת קיום המצוה עצמה, כדאי להתבונן בזה, כמו שכתב ה"יסוד ושורש העבודה" בצוואתו הקדושה (סימן כ"ט) "כשלבשתי בערב שבת קודש

סמוך למנחה בגדי שבת, נתתי להשם יתעלה, הודאה גדולה, בשמחה עצומה, בפה מלא, בזה הלשון: **"יוצרי ובוראי יתברך שמך, אני נותן לך הודאה, על שנתת לי בגדים חשובים לכבוד שבת קודש, לא כפי מעשי הטובים, רק ברחמיך וחסדיך הרבים וחסדיך הגדולים"**. עד כאן. כי חשבתי בדעתי, כמה צדיקים גדולים שאין ערכי מגיע לקרסוליהם, חסרים מבגדים כאלה. ואמרתי הודאה הנזכרת לעיל כמה פעמים בעת לבישת הבגדים. גם בחול בעת לבישת בגדי החול החשובין לחול, הודיתי הודאה הנ"ל. עכ"ל"ק.

וממש כך, אפשר להרויח בכל יום הודאה מיוחדת להש"י, על הזכיה הנשגבה הזו. בפרט שישנם כמה צדקניות גדולות, אשר עדיין חסרים מזכיה קדושה ונפלאה זו, ממילא מובן עד היכן יש להודות להש"י בפה מלא בכל עת שזוכים לזה, ובכל פעם שחושבים מזה וזוכרים מזה.

וכמו שכותב שם בצוואת ה"יסוד ושורש העבודה" (סימן כ"ו) "על איזה טובה קטנה או גדולה, נתתי לו יתברך שמו הודאה ושבח על הטובה שגמלני. הן על דבר מצוה שזימן לי יתברך שמו, הן על דבר הרשות. ובודאי כל אדם מוזהר על זה, והיא משנה מפורשת בפרק תשיעי דברכות (משנה ה') "חייב אדם לברך על הרעה, כשם שמברך על הטובה", לבד פירוש הברטנורא שפירש גם על השמחה. פשטיות המשנה על כל פנים, שחייב אדם ליתן שבח והודאה להשם יתעלה על כל הבא עליו גם על הרעה, **ופשיטא על הטובה**. כלשון המשנה "כשם שהוא מברך על הטובה", משמעותו, **שהוא דבר פשוט שחייב לברך על הטובה**. אלא אשמעין, שחייב לברך גם על הרעה". עכ"ל"ק.

וכמובן שגם הבעל שזכה שאשתו תקיים מצוה קדושה זו, והאב שזכה שבתו תקיים מצוה קדושה זו, ושאר יו"ח, יש לו להודות ולהלל להש"י, וכמו שכותב שם ב"צוואת יסוד ושורש העבודה" (סימן י"א) "בתיבות גומל חסדים טובים, כיונתי בכל התפילות כונה כללית בשמחה עצומה, בזה הלשון: יוצאי ובוראי, אם אעבוד אותך עבודה, שלימה, אלף שנים פעמיים, לא אוכל לצאת ידי חובתי על כל הטובות שגמלת אותי. אך באיזה יום שעשה הבורא יתברך שמו אתי איזה טובה פרטית, הן בעניני פרנסה שזימן לי, **ופשיטא איזה עשיית מצוה שזימן לי... נתתי להשם יתעלה, הודאה בשמחה עצומה בתיבות גומל חסדים טובים**, בכל התפילות של אותו היום,

גם כמה ימים אחר זה". עכלה"ק. - ומוזה ילמד כל אחד, למצוא לעצמו את המקומות והאופנים שבהם יוכל להודות להש"י, בין בתפלתו, ובין במשך היום, על הזכיה הנשגבה הזו, שבני ביתו הולכות בדרכי אמותינו הקדושות, וזוכות לעשות את רצונו יתברך כראוי וכיאות בקיום מצוה קדושה זו, אשר כל חסד חינוס ממעל, אשר זיכה אותו הש"י ברוב חסדיו וחסדיו.

ובכל דיבור של הודיה להש"י על קיום המצוה, נשפע הארה קדושה מלמעלה, ועל ידי זה מתעלית המצוה ונהיית מוארת באור נפלא ונשגב, אשר ממש אין דמיון בין מצוה שמודים עליה להש"י, למצוה שאין מודים עליה להש"י. כי בכל דיבור של הודיה, מתווסף עוד הארה קדושה מלמעלה. כמו שמובא בספר "תורת אבות" (עמוד רפ"א אות מ"ח): "סיפר מרן הסבא קדישא מסלונים ז"ל: יום אחד נכנס אצל הרה"ק רבי מרדכי מלעכוויץ ז"ל, איש פשוט, ונעמד הרה"ק זי"ע לפניו מלא קומתו, והיה פלא גדול. כשיצא האיש הפשוט, אמר הרה"ק זי"ע, ראיתי שזקנו זורח מאד, (די בארד שיינט ביי אים זייער), מיד הלכו החסידים אחרי האיש, וחקרו לדעת במה כחו גדול. אמר להם: בכל יום בבוקר אני חושב לנפשי, מה אני עושה בעולם הזה, ואין לי במה להחיות את נפשי, עד שאני אוחו בזקני, ומחיה את עצמי **שיש לי מצוה כזאת, ומודה להשם יתברך על הזקן**". עכדה"ק. הרי לנו שבכל דיבור של הודיה, שמודים להש"י "שיש לי מצוה כזאת", על ידי זה מתווספת הארה קדושה מן השמים, ומאירה את כל המצוה באור יקרות עצום ונפלא, אשר ניכר בחוש לזכי הראות הקדושים.

ג' - סיוע נפלא להציל יהודים, מהרבה לאוין מדאורייתא, שיש "בין אדם לחבירו"

פעמים רבות, כאשר אחד זוכה להתחיל לקיים את רצונו יתברך, בקיום מצות כיסוי הראש כתיקונה, אזי עלולים בני המשפחה הקרובים והמכירים, [אשר עדיין לא זכו לראות את כל הדיבורים הקדושים שיצאו מפי גדולי הדורות בענין מצוה קדושה זו], להיכשל בדיבורים של זלזול וביטול חשיבות קיום רצון הש"י כראוי במצוה זו. אשר כל דיבור ודיבור כזה, מלבד הסכנה של "המעכב את הרבים מלעשות מצוה", [כי כל דיבור של זלזול, אפילו שאומרים ליחיד, משפיע על כל השומעים, גם בכל שני ושלישי, עד אין

סוף], שעליו פסק הרמב"ם אשר אין מספיקין בידו לעשות תשובה רחמנא לצלן. (הלכות תשובה פרק ד' הלכה א'), מלבד זאת הם עלולים להיכשל בלא תעשה דאורייתא של "לא תונו", ו"לא תשא", ולפעמים אפילו בעון מלבין פני חברו ברבים, שאין לו חלק לעולם הבא, והוא חמור משפיכות דמים רחמנא לצלן.

ועל כן כדי להצילם מכל זאת, וכדי להימנע מכל ויכוח בנושא, כדאי מאד אם הבעל יציע מעצמו להוריהם, לאחיהם, ולאחיותיהם, וכיוצא בזה, שיקראו את הספר, - לא בשביל להשפיע עליהם ללכת בדרכיה, אלא אך ורק בשביל שיבינו לנפשה, ולא יצערו אותה על מעשיה.

כי זאת כל בר דעת יכול להבין, שאפילו אם הוא חושב אחרת, אבל זכותו של הזולת לנהוג אחרת מכפי מה שהוא חושב, ולכן, כל אלה המזלזלים בחשיבות קיום מצות כיסוי הראש עם מטפחת, [בפיהם או אפילו רק בלבם רח"ל], יאמרו נא אל כחות היצר הרע וחיילותיו: אדרבה, אם אתם באמת חושבים שאתם ה"מבינים" וה"משכילים", ואין אתם מתפעלים מדעות של אחרים, ואין אתם מפחדים שדעתכם תשתנה באם תבינו שיש דעה שונה מדעתכם, אזי הבה נראה אם אתם מסוגלים להבין שישנם כאלה שאוחזים שרצון הש"י מתקיים באופן שונה מאשר אתם נוהגים. ואדרבה, תוכיחו בדרכיכם שהינכם יכולים לקבל את הנהגת הזולת בהבנה ובהערכה, וביכולתכם לחזק ולעודד את הזולת בדרכו הוא, גם אם אתם נוהגים אחרת.

ולכן כל ספר שאפשר להשאיל לאחד ממכריהם וקרוביהם, בשביל שיבינו את דרכה, יש בזה תועלת עצומה ונפלאה, למנוע את בני המשפחה מכל האיסורים החמורים הנ"ל, ולמנוע אותנו מויכוחים ודיבורים מיותרים, אשר היצר עלול לגרור אותנו בכל שיחה עם כל מי שדעתו עדיין שונה מדעת כל אותם צדיקים וקדושי עליון. לכן כדאי לזכור שכל השתדלות להשאיל את הספר באופן כזה, יש בה קיום מצות "ואהבת לרעך כמוך", "והלכת בדרכיו" ועוד. [וכשזה נשלח להורים מרצונם, אפשר לקיים בזה מצות כיבוד אב ואם, להימנע עי"ז מכל דיבור מיותר בנושא].

ד' - סיוע לקיים את ההלכה של "ישבחנו בעיניו"

מצינו בגמרא (כתובות דף י"ז, א') "מי שלקח מקח רע מן השוק", כולו עלמא "ישבחנו בעיניו", אפילו שזה "מקח רע". וגם בית שמאי מודים ש"ישבחנו בעיניו", וכפי שפירש במהרש"א, "דאין זה שקר, כיון שבעיניו המקח טוב". וכך נפסק בט"ז (אבהע"ז סי' ס"ה סק"א) שלכולי עלמא "מי שלוקח מקח רע, משבחין הרואין בעיניו, כדי שלא יצטער".

ואפילו לפי בית שמאי שאומרים, שכאשר יש מום לכלה, כגון שהיא חיגרת או סומא, אזי לא תקנו חז"ל לומר עליה שהיא נאה, אף על פי כן הם מודים, שאין לומר חס ושלוס איזה דיבור של גנות או חסרון כל דהוא, רק "ישבחוה בדבר נאה שיש בה, כגון בעיניה או בידיה אם הם יפות" (תוספות). ובט"ז (אבן העזר סימן ס"ה סק"א) מסביר את שיטת בית שמאי, שלדבריהם יש לומר "כלה כמות שהיא, ופירושו, שהכלה הזאת היא בכל השלימות, הראויה לה. - ואם כן הוא שבח גדול". ומכל זה אנו רואים, שאפילו לפי בית שמאי שחוששים מלומר בפירוש תיבת "נאה" כשאין זה אמת, אף על פי כן תיקנו לומר "שבח גדול" כזה.

וכל המחלוקת היא רק איזה שבח אפשר לומר, אבל מה שברור הוא, שגם לפי בית שמאי, אין לומר שום דיבור של חסרון, וכמו שכתב שם המהרש"א: "והיינו משום דאסור לספר אפילו בגנות בהמה טמאה".

ובפרט שלהלכה נפסק בטור ושולחן ערוך (אבן העזר סימן ס"ה סעיף א') שיש לומר תמיד שהיא נאה "אפילו אינה נאה". וכמו שמפרש בתוספות (ד"ה כלה) "בית הלל אומרים ישבחוה לגמרי, דכשמזכירין מה שיש בה לשבח, מכלל דשאר לגנאי". לכן "יאמר סתם שהיא נאה, וחוט של חסד משוך עליה". (חלקת מחוקק סק"א). "אף על גב דכתיב מדבר שקר תרחק, יש לתרץ דבריו שהיא נאה במעשיה". (בית שמואל ובאר היטב בשם הפרישה. ומקורו במסכת כלה רבתי פרק י', שכוונת ב"ה לומר "דלמא נאה במעשיה, נאה מבתי אבות"). ובמהרש"א כתב: "בית הלל אומרים שיש לפרש מעלתה שהיא נושאת חן וכו', והכוונה כלה נאה וחסודה בעיניו". כמו שמצינו שגם במקח רע, "ישבחנו בעיניו, דאין זה שקר, כיון דבעיניו המקח טוב". [וכך פירש בט"ז שם].

ואם כן, על אחת כמה וכמה, כאשר רואים יהודי שמתחזק בדבר מצוה, שלא זו בלבד שאין לומר על זה שום דיבור של גנות, אלא כל יהודי שומר תורה ומצות, - אפילו אם הוא עדיין לא מחשיב את הזכיה הנפלאה הזו כראוי, ואפילו אם הוא עדיין לא זוכה להשתוקק לקיים מצוה זו כראוי, אבל כל זמן שאינו רוצה לעבור על פסק השולחן ערוך, הנזכר לעיל (באבן העזר סימן ס"ה), אזי בוודאי ישמח לקיים את ה"ישבחנו בעיניו" בכל יכולתו.

ועל ידי הקריאה בספר זה, אנו מקוים שיהיה בזה סיוע, להקל על הרואים, לקיים את ההלכה הזו בשמחה ובהידור רב. ולכן לאחר שבביתו התחילו לקיים מצוה זו כראוי, אזי על ידי השאלת הספר לאחרים, יוכל לסייע להם לקיים פסק השולחן ערוך הנ"ל כראוי.

ה' - סיוע נפלא בקיום מצות "הוכח תוכיח" כתיקונה

ומלבד כל זאת, כפי שנתבאר בחלק הראשון של מאמר זה, אות ז', הרי זוהי הדרך הטובה ביותר, לזכות עוד יהודים להתחזק בקיום מצוה קדושה זו, כאשר הם קוראים בספר, בפרט כאשר הקריאה נעשית, לא בשביל להשפיע על עצמם לשנות את דרכם, אלא אך ורק כדי להבין את הנהגת זולתם, ובאופן כזה הדברים יותר נוחים להתקבל על לב קוראיהם, ונמצא מקיים בזה מצות "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא", בדרך הקלה והנעימה ביותר, ובאופן המובחר ביותר.

ואחרי ככלות הכל, ואף בטרם התחלת כל, אין לנו להישען, אלא על אבינו שבשמים, אשר לפניו נתחנן, ומאתו יתברך נבקש ונתפלל, עלינו, ועל כל עמו בית ישראל, "שנשמור חוקיך בעולם הזה, ונזכה ונחיה ונראה, ונירש טובה וברכה לשני ימות המשיח, ולחיי העולם הבא", בצוותא חדא, יחד עם כל בית ישראל, אשר כל רצונם ותשוקתם הוא אך ורק לקיים את מאמר הש"י "כבדו את המצות שהן שלוחי", וכל זעקתם בפנימיות נשמתם היא: "רצוננו לראות את מלכנו", מתוך שמחה של מצוה, וגאווה דקדושה, במהרה בימינו אמן.

הוספה יקרה
שהגיעה לדינו לאחר הדפסת הספר

בירור האמת

בענין דעת כ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש זצוק"ל

ישנם כאלה מחסידי כ"ק אדמו"ר הגה"ק מוהרמ"מ מליובאוויטש זצוק"ל, שכאשר רואים בימינו - בפרט בתקופה האחרונה - נשים המסירות את הפאה ומתעלות לכסות ראשם במטפחת, הרי הם מסתפקים בחשיבות הדבר, מפני שלפי מה שידוע להם הרי זה נגד מנהג כל נשיאי חב"ד לדורותיהם, ובפרט הם חושבים כי הרבי זצוק"ל אחז שהפאה עדיפה על המטפחת, וא"כ נדמה להם לפי מחשבתם - שכל אלו שהולכות עם מטפחת, הרי הם הולכות נגד שיטתו הקדושה.

רצונו של כל חסיד חב"ד להתנהג בהנהגה שעליה אמר

הרבי בשיחת קודש

בבית מדרשו בפני קהל החסידים:

"אוודאי איז גוט אז סוועט אזוי זיין!"

ואמרנו בלבנו הבה נביא את הספר ונראה את דבריו הקדושים בלשונו הטהור, והנה מצאנו מפורש שחור על גבי לבן, בספרו "ליקוטי שיחות" חלק י"ג (עמוד 188) בשיחת קודש מיום א' דראש

חודש אלול תשי"ד, אשר יצא לאור בחייו בלשונו הטהור ממש לאחר ששיחה זו הוגהה על ידי כ"ק אדמו"ר זצוק"ל בעצמו. - (אנו הבאנו את לשונו מהכרך שנדפס בחייו באידיש) "זי קען דאך זאגן אז זי וועט גיין מיט א טיכל ווי עס באדארף צו זיין, א וודאי איז גוט אז סוועט אזוי זיין". [אם היא תלך עם מטפחת כמו שצריך להיות, בודאי שטוב הדבר אם כך יהיה].

והדברים תורגמו ונדפסו בספר תורת מנחם חלק י"ב עמוד 190 בזה הלשון: "יכולה היא לטעון שהיא תלך לבושה במטפחת כראוי, בודאי שטוב הדבר אם יהיה כך". [ואינו אומר שלא שייך לכסות את כל השערות עם מטפחת. וראה המשך הדברים להלן עם הלימוד היוצא מהם לזמננו].

מה סיפר הרבי זצוק"ל:

ביצר הלכו כל הנשים הצדקניות מאז מתן תורה עד לפני כמאה שנה?

ביצר הלכו אשת אדמו"ר חוקן, אדמו"ר האמצעי, הצמח צדק, ואדמו"ר מהר"ש זי"ע?

ולא זו בלבד, אלא הוסיף כ"ק אדמו"ר זצוק"ל וכתב הגהה מיוחדת, (לאחר שהשיחה כבר נדפסה), וזה לשון ההגהה שנכתבה על ידו בלשונו הטהור באידיש:

"ווען דעם שווער'ס מוטער האט דעם ערשטען מאל אנגעטאן א שייטיל, איז דאס געווען א נייעס יענע צייט, און מען האט גערעדט וועגען איהר".

והדברים תורגמו ונדפסו בלשון הקודש בספר "תורת מנחם" חלק י"ב עמוד 189 הגהה מס' 7. בזה הלשון: "כאשר אמו של כ"ק מו"ח אדמו"ר חבשה פאה נכרית לראשונה, היה זה אז דבר

חדש, ודיברו אודותיה, כיון שעדיין לא הי' אז המנהג לחבוש פאה נכרית".

כלומר, כ"ק אדמו"ר זצוק"ל פירסם ברבים לפני אלפים מישראל בבית מדרשו הגדול, ודאג להשאיר את הדברים בדפוס לדורות עולם, שידעו כולם שחבישת פאה אינה הוראה או הנהגה מרבתינו נשיאנו זי"ע בדורות הקודמים, אלא היא רק "הוראת שעה" בלבד לאור מצב הדור כדלהלן, כי רצון הרבי זצוק"ל היה שידעו בפירוש שזה היה דבר חדש שלא היה עד אז, כי הרבנית אשת כ"ק אדמו"ר הזקן זי"ע הלכה רק עם מטפחת, וכך גם אשת כ"ק אדמו"ר האמצעי זי"ע, ואשת כ"ק אדמו"ר הצמח צדק זי"ע, ואשת כ"ק אדמו"ר מהר"ש זי"ע, כולם הלכו רק עם מטפחת בלבד. ואף אשת כ"ק אדמו"ר הרשב"ב זי"ע כשנשא אותה הלכה רק עם מטפחת בלבד, נמצא שרוב רובם של רבותינו נשיאנו זי"ע הלכו נשותיהם רק עם מטפחת, כיון שממתן תורה והלאה - עד לפני כמאה שנה - הלכו כל הנשים הצדקניות רק עם מטפחת, גם בשולשלת נשיאי חב"ד לדורותיהם, ואילו הפאה היא דבר חדש שלא נהגו בו נשות ישראל הצדקניות מעולם, רק מחמת התדרדרות מצב הדור באירופה וברוסיה נפרץ הדבר. - כל זה מפורש בדברי כ"ק אדמו"ר זצוק"ל בשיחת קודש הנ"ל מראש חודש אלול תשי"ד, אשר כל החפץ יכול לראות את הדברים מודפסים בלשונו הטהור של הרבי זצוק"ל אשר הואיל לפרסם את הדברים ברבים.

אלא שהמצב באמריקה בזמנו היה, שהנשים שהוא דיבר אליהם לא היו מכסות את ראשם כלל, והיו הולכות בגילוי ראש ממש, כפי שמפורש בהרבה מאגרות הקודש, שמדבר אל נשים אשר אמותיהם הלכו עם שער מגולה ממש כמו שהלכו בימים ההם ברוסיה, וכפי שכותב כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זצוק"ל - לדוגמא - באגרות קודש חלק ז' עמוד כ"ד (אגרת א' תתצ"ב), לאחר

שמתחנן שיסכימו לכסות את הראש עם פאה ולא ילכו בגילוי ראש כמו אמותיהם, הוא כותב: "וכבר הורגל הדבר בארצות הברית וביותר מקומות, אשר הדור הצעיר אוחז במנהגים והידורים שהאבות עדיין לא החזיקו בהם, ובפרט בנידון דידן אין זה ענין של הידור ומנהג אלא הרבה יותר מזה". - כלומר, הוא משכנע אותם להסכים לכסות את השיער אפילו שהאמא לא כיסתה את שערותיה כלל.

ואפילו אותם נשים שהיו מכסות את ראשם מעט, עם כל זה לא היו מכסות אותו בשלימות עם מטפחת כראוי, אלא היו מכסות אותו באופן חלקי, והעיקר הוא שהכיסוי היה באופן רופף ובדרך ארעי, כי היו מסירות אותו - חלקית או לגמרי רח"ל, והיו נשארות בשער מגולה ממש. לכן לא היה ברירה עבור נשים כאלו אלא שיכסו ראשן לכל הפחות עם פאה (של זמניהם) כדי שלא ישארו בגילוי ראש.

וכמו שהובא לעיל במערכת "צאנו - קלויזנבורג", על כ"ק מרן אדמו"ר מצאנו קלויזנבורג זי"ע, שאחרי השואה קנה בעצמו פאות עבור נשים שלא הסכימו לכסות את שערות ראשן כלל, ובלית ברירה העדיף שיכסו ראשן עם פאה (של לפני יותר מששים שנה) כדי שלא ילכו בגילוי הראש ממש, ועם כל זה הוא כותב בחריפות על איסור הפיאה - כמו שהובא שם באריכות - כיון שרק בתקופה ההיא שאחרי השואה לא היתה ברירה אחרת, וממש כך ראה כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זצוק"ל את המצב באמריקה בזמנו, שאם לא ילכו עם פאה אזי יכשלו בגילוי הראש ממש, אבל "אז זי וועט גיין מיט א טיכל ווי עס באדארף צו זיין, אוודאי איז גוט אז סוועט אזוי זיין". [אם היא תלך עם מטפחת כמו שצריך להיות, בודאי שטוב הדבר אם כך יהיה. - ולהלן בהמשך המאמר נביא את דבריו בשיחת קודש זו במלואם]. ואם כן בודאי רצונו הפנימי

של כל חסיד חב"ד הוא להתנהג בהנהגה שעליה אמר הרבי שבודאי טוב שכך יהיה!.

**האם בימינו קיים חשש שהמטפחת תעלם כליל בכים
בכל פגישה עם ידידה חילונית!**

והנה את תיאור המצב שהיה אז בתקופתו, יכול כל אחד לראות בספר "שערי הלכה ומנהג" חלק אבן העזר עמוד קמ"ד שמביא שם כמה מכתבים שכתב כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זצוק"ל בעצמו, ונדפס בספר "אגרות קודש" שלו בזה הלשון:

"ומה שכתב אודות החילוק בשייטל [פיאה], וכיסוי על ידי מטפחת, הנה פשוט הוא שכשכיסוי הראש הוא במטפחת ופוגשים במכירה או ידידה חופשית, הנה לפעמים תכופות נשמטת - "גליטש זיך אראפ" - המטפחת, או שגם נעלמת כליל בכיס, מה שאין כן בשייטל שאי אפשר לעשות זה, ובמילא סוף סוף הרגל נעשה טבע שני" עכלה"ק.

ואם כן דבריו ברורים לעין כל, שכתב ש"פשוט" שבפגישה עם "מכירה או ידידה חופשית", כלומר מדובר פה באחת שיש לה ידידות חופשיות!!!, והיה פשוט לאדמו"ר זצוק"ל שהמטפחת "תתחלק" או "שתעלם כליל בכיס"!! ורק אם תלך עם פאה אז הוא מקוה שזה ישפיע עליה שיהיה "סוף סוף הרגל נעשה טבע", שלא תגלה את שערותיה!.

ואם כן מובן לכל בר דעת שחשש זה אינו שייך בימינו, בפרט לא בין נשים משלנו, שאין להם ידידות חופשיות, והמטפחת שלהם לא נשמטת או נעלמת בכיס. ואכן התאריך שבו נכתב המכתב הוא "א' טבת, תשט"ו", כלומר לפני יותר מחמישים שנה! ונשלח למשפחה שהיה שם מצב שבו היה מקום לחשוש חשש כזה שיתרחש "פעמים תכופות"!

האם בימינו "בכל פעם ופעם עומדת האשה בנסיון"
האם להסיר את המטפחת?!

וכך כותב שוב במכתב מ"יוד אדר תשי"ח":

"במה שכתב אודות כיסוי הראש - כבר גיליתי דעתי כמה פעמים, שכיסוי במטפחת (טיכל) בעונותינו הרבים בדורותינו אלה, אינו מחזיק מעמד, כיון שבכל פעם ופעם [- אדמו"ר זצוק"ל הדגיש בעצמו את המילים שבכל פעם ופעם -] עומדת האשה בנסיון, אם לכסות כל שערה או רק חלק מהם או כו', [ה"כו" נכתב במקור המכתב, כלומר שהתכוין לדוגמא המוזכרת במכתב הקודם שהמטפחת תעלם בכיס], מפני שלא תתביש מפני המלעיגים, - אף שאינם אלא בדמיונה, או לפעמים גם במציאות, - מה שאין כן בלבישת שייטל, הרי אי אפשר להסיר השייטל כשנמצאים במסיבה וכיו"ב" עכל"ק.

ועל אף שהיה באותו מקרה חשש לדבר זה, עם כל זה סיים:

"אלא שכמובן צריך לברר הענין במקומם, אם אין זה בגדר פרצה ח"ו".

ראה עד היכן נזהר האדמו"ר זצוק"ל, שאפילו שלדעתו לפי המצב אז עלול הדבר להביא לידי גילוי ראש, עם כל זה יש לברר את מנהג נשות ישראל הכשרות באותו מקום, האם אין בזה פריצת גדר "חס ושלום"!

ומלבד זאת - העיקר הוא שכל אחד רואה מפורש בב' המכתבים הללו, שכל זה נאמר רק במקרים כאלו שהיו לפני כחמישים שנה - אשר כפי לשון האדמו"ר זצוק"ל "בעוונותינו הרבים" המצב הוא ש"בכל פעם ופעם" נכנסים לנסיון להעלים את המטפחת ולגלות את השערות. [ואינו כותב שלא שייך במציאות לכסות את כל השערות עם מטפחת].

האם בימינו "נראה בחוש" שהמטפחת היא רק "לזמן קצר" "ואפילו בזמן זה עצמו פורצים הדבר לעתים תכופות" ומגלים את הראש לגמרי?

וכך מצאנו פעם שלישית מפורש בספרו "אגרות קודש" חלק י':

"כ"ה מ"ח תשט"ו

"ומהענינים שצריך להבטיח מראש, הוא נשיאת שייטל (פארוק)... והכרח הדבר בודאי אינו צריך ביאור, ובפרט על פי הנראה בחוש שהנשים הצעירות היוצאות ידי חובתן דכסוי הראש בצעיף ובמטפחת, הנה זה ענין לזמן קצר!, נוסף שאפילו בזמן הזה עצמו, פורצים הדבר לעתים תכופות!, והמפורסמות אין צריכים ראייה!".

אגרות קודש חלק י' עמוד צ"ב אגרת ג' נג

א"כ שוב אנו רואים שמדובר רק במצב שהיה "נראה בחוש" שכל ההולכות "בצעיף ובמטפחת" - כלומר הם לא היו מכסות את הראש באופן קבוע, רק סתם הניחו צעיף על הראש! או מטפחת!. - היה זה "ענין לזמן קצר!" ו"אפילו בזמן הזה" יצאו בלי שום כיסוי "לעתים תכופות!".

"האושר בחיים תלוי דוקא במלך מלכי המלכים

הקב"ה"

ועד כמה מוטעה היא המחשבה כאילו כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע העדיף תמיד את הפיאה מעל המטפחת, אפשר להיווכח שוב באגרת שכתב לאחת שהמיועד להיות חתנה אינו מוכן בכלל שתכסה ראשה!.

וזה לשונו הקדוש במכתב מ"יוד סיון תשי"ד": "...והרי ברור שכל אחד רוצה שיחיו חיים מאושרים, והאושר בחיים תלוי באיכות ובכמות דוקא במלך מלכי המלכים הקב"ה, הרי אין השאלה במה

האדם רוצה ובמה אינו רוצה.. וזה תלוי בזה שיסדרו את חייהם על יסודי התורה והמצוה כפי שהם אמורים בשולחן ערוך, ולא כפי פירושו של כל אחד ואחת שלפרט פלוני מסכים הוא ולפרטים אחרים אין מסכים, כי הקב"ה אומר שהליכה בדרכיו אשר הורה מבטיחה חיים בברכה והצלחה...

ואם מי שהוא יאמר שאי אפשר לוותר וללכת דוקא בכיסוי הראש במטפחת או בפאה נכרית, ואין נפקא מינה לו אם על ידי זה מסכן את אושרו ואושר הצד השני בחיים המשותפים עשירות בשנים, הרי אין לאיש כזה כל רגש אחריות, ולא הערכה מתאימה וידיעה מה הם חיים משותפים, ועד כמה כדאי לוותר אפילו על ענינים היותר חשובים ובלבד שיהיו חיים מאושרים, וכנזכר לעיל אי אפשר זה [חיים מאושרים] בחיי איש ואשה ישראלים, כי אם על ידי תורה ומצוה".

אגרות קודש ח"ק ט' עמוד קי"ב אגרת ב'תשכו

א"כ אנו רואים שגם כאשר דיבר לאחת שהמיועד להיות חתנה אינו מסכים בכלל שתכסה ראשה, עם כל זאת הזכיר "מטפחת"!, ולא זו בלבד אלא דבר ראשון הזכיר מטפחת "שהוא" - החתן "אומר שאי אפשר לוותר ללכת בכיסוי ראש במטפחת", ורק אחר כך הזכיר "או בפאה נכרית", וזאת כאמור בזמן שהנידון הוא שהחתן אינו רוצה בכלל שתכסה ראשה!, וא"כ איך אפשר לבוא ולומר שכ"ק אדמו"ר זי"ע אחז שאין ראוי לכסות הראש במטפחת, בזמן שבמכתב לכאלו שאינם חפצים כלל בכיסוי הראש, הזכיר מטפחת, ועוד לפני פאה!, וכידוע כל מילה באגרותיו מדוייקות להפליא, ובוודאי דייק בהקדימו המטפחת לפיאה!.

**אם היא באמת תלך עם מטפחת כמו שצריך - "א וודאי
איז גוט אז סוועט אזוי זיין!"**

והנה מלבד כל מה שהבאנו מהדברים המפורשים שנכתבו על ידי כ"ק אדמו"ר זצוק"ל, ונדפסו על ידו ב"אגרות קודש", נביא בזה תרגום "שיחת קודש" הנזכרת לעיל, מראש חודש אלול תשי"ד שהוגהה על ידי כ"ק אדמו"ר זצוק"ל באידיש, ונדפסה בליקוטי שיחות חלק י"ג, ובתורת מנחם חלק י"ב עמוד 189, אשר בה הוא חוזר שוב ושוב על תיאור המצב הקשה שהיה בתקופה שלו בנושא זה, אשר רק על מצב כזה הוא מדבר. ולא זו בלבד אלא הוא מדגיש בפירוש בפני קהל החסידים, שאם האשה תלך עם מטפחת כמו שצריך, "אוודאי איז גוט אז סוועט אזוי זיין!".

וכה הם דבריו בשיחת הקודש:

"ההבדל בין פיאה למטפחת הוא זה: שבפאה אין אפשרות לרמות, ואילו במטפחת ישנה אפשרות להסיר אותה, למשל, כאשר יושבים במסיבה עם אנשים, אזי כאשר האשה הולכת עם פאה, אפילו אם יכנס הנשיא אייזענהאוווער [נשיא ארה"ב באותה תקופה], היא גם אז לא תסיר אותה, מה שאין כן במטפחת קל להסיר אותה...

**צריך שיהיה הבדל בין אשה יהודיה ואחרות!
שיוכלו להצביע עליה!**

[מהקטע דלהלן נראה על איזה מצב דיבר האדמו"ר, שהפאה היתה כל כך ניכרת שאיננה משיער, עד כדי כך שכשהלכה עם הפאה היה בזה סימן ניכר שהיא יהודייה!]

כאשר אשה יהודיה הולכת ברחוב בלי פאה, אזי אין חילוק בינה לבין נשים אחרות, אבל אם היא הולכת עם פאה אז אפשר להצביע עליה שזוהי אשה יהודיה.

כל אשה תתבונן ותחשוב בעצמה, - והיא איננה צריכה עבור זה התבוננות גדולה של שעה או חצי שעה, - מפני מה היא באמת לא רוצה פאה רק מטפחת, היא תראה שהסיבה היא מפני שהיא יודעת שאם היא הולכת עם פאה אין אפשרות להוריד אותה כאשר היא יושבת במסיבה או כשהיא הולכת ברחוב, מה שאין כן עם מטפחת היא יודעת שיש לה אפשרות, היא יכולה להזיז אותה למעלה יותר ויותר, ולפעמים להסיר אותה לגמרי, והרבה יודעות את זה מהמציאות. (מען ווייסט דאס א סאך פון "פראקטיק").

היא יכולה לומר שהיא תלך עם מטפחת כמו שצריך להיות, בוודאי זה טוב שכך יהיה, [בתורת מנחם תירגמו: "בודאי שטוב הדבר אם כך יהיה"], אבל מהמציאות יודעים שזה לא כך. (בלשונו הקדוש: "זי קען דאך זאגען אז זי וועט גיין מיט א טיכל ווי עס באדארף צו זיין, א וודאי איז גוט אז סוועט אזוי זיין, אבער פון "פראקטיק" ווייס מען אז ס'איז ניט אזוי". - ההדגשות הללו הם במקור!)

אם כן בשביל מה היא צריכה לקחת על עצמה כזה נסיון גדול? (אזא גרויסע נסיון!) אנו הרי מבקשים כל יום אל תביאנו לידי נסיון, איך רוצים לקחת על עצמם כזה נסיון?".

תרגום מליקוטי שיחות - שנדפס באידיש - חלק י"ג עמוד 188
ובתורת מנחם חלק י"ד עמוד 190

ואם כן כל אחד רואה בדבריו באופן ברור, שפשוט המציאות היתה שהיו מסירים את המטפחת מחמת בושה! וזה היה נסיון גדול מאד להימנע מזה! כי המצב באמריקא בזמן ההוא היה שהרבה נשים - אפילו אלו שהיה להם קשר לחסידות - היו הולכות בגילוי ראש ממש, וכל כוונתם להעדיף מטפחת היה רק בגלל שאת המטפחת יהיה להם קל להוריד בכל הזדמנות של אי נעימות ויוכלו להישאר עם שיער מגולה!. אבל אם המציאות היא שאפשר ללכת עם מטפחת

כמו שצריך, אזי הוא אומר בפירוש "בוודאי טוב אם כך יהיה"!,
 ובלשון קדשו: "א ודאי איז גוט אז סוועט אזוי זיין!".

ואם כן כל חסיד היה רוצה לזכות להתנהג בהנהגה אשר עליה
 אמר הרבי מפורש בשיחת קודש: "אוודאי איז גוט אז סוועט אזוי
 זיין"!

ואכן העיד בפנינו הגאון החסיד רבי משה וובר זצ"ל, אשר הוא
 בעצמו היה בקשר עם כמה מחסידי חב"ד שחשבו שדעת הרבי
 זצוק"ל לשלול את ההליכה עם מטפחת בכל מקרה, מפני שלדעתם
 הם הבינו שהרבי אוחז שאי אפשר לכסות את שערות הראש כראוי
 בשלימות, אבל כשהם שאלו את הרבי עודד אותם על כיסוי הראש
 עם מטפחת, היות וידע שהם מעונינים לכסות את כל שערות הראש
 כראוי, ואין להם נסיונות להתחמק ולגלות חלק מהשערות חלילה.

וכמו כן שמענו מהגאון החסיד רבי טוביה בלוי שליט"א, שאכן
 דעת הרבי זצוק"ל היתה לעודד את מי שמכסה את ראשה עם
 מטפחת, כאשר היא מכסה את כל שערות ראשה כראוי, ולא זו בלבד
 שאין לזלזל בה, אלא אדרבה יש לעודד אותה על שמכסה את ראשה
 כדרך אמותינו הקדושות בכל הדורות, כאשר היא נזהרת שלא יתגלו
 שערות ראשה חלילה.

וכך סיפרה אשת הרה"ח רבי אוריאל צימער זצ"ל, אשר היא
 בעצמה זכתה להיות ביחידות עם בעלה אצל הרבי זצוק"ל, כאשר
 לא יכלה לעמוד בלחץ שהלחיצו אותה נשים שהלכו עם פאה, ובפרט
 כשגערו בה שהיא עושה נגד רצון הרבי זצוק"ל ונגד דבריו ושיטתו,
 ולאור כל זאת שלח בעלה מכתב אל הרבי זצוק"ל לשמוע מה היא
 דעתו האמיתית.

המכתב הוכנס אל הרבי זצוק"ל בחודש תשרי בין יום כיפור
 לסוכות, כאשר סדר יומו של הרבי זצוק"ל היה עמוס עד למאד

כידוע, ולא היה מקבל ליחידות פרטית במשך כל חודש תשרי, אך עם כל זאת קבע להם הרבי זמן מיוחד ליחידות, וקיבל אותם בצורה יוצאת מן הכלל תוך הדגשה מפורשת שמחמת נחיצות הענין הוא מוצא לנכון להקדיש מזמנו בימים בוערים אלו, כדי להבהיר את דעתו שיש לעודד ולחזק את כל מי שמכסה את ראשה עם מטפחת, כאשר היא אכן מכסה את שערותיה כראוי. ולכן - פנה הרבי זצוק"ל - אל האשה הצדקנית הנ"ל - אל תתביישי מכל המלעיגות עליך, ואל תתייחסי אל כל מה שהם אומרות כאילו "בשמי", אלא תדעי ותזכרי תמיד שדעתי האמיתית היא לעודד ולחזק את מי שמסוגלת לכסות כל שערות ראשה כראוי עם מטפחת.

הרבי זצוק"ל הוסיף לברכה על עמידתה בנסיון, והפליג בדברים חוצבי להבות אש בגודל השכר והזכות של מי שאינה מתפעלת מהמלעיגות עליה, בפרט בדבר זה שחושבים שהיא אינה מתנהגת כראוי בזמן שהיא יודעת שאכן זו ההנהגה הראויה, והלוואי וירבו כמותה בישראל.

לאחר כל מה שדיבר איתה הרבי זצוק"ל, כאשר היא ובעלה קמו לצאת, עדיין לא נחה דעתו של הרבי זצוק"ל והוא קרא שוב לבעלה, ברצונו לומר לו כמה מילים אישיות, וכה היו דבריו: היות ואחרי כל מה שעודדתי והסברתי לאשתך, אני רואה עליה שעדיין הדבר קשה עבורה, והיא זקוקה לחיזוק ועידוד מתמיד, לכן הנני עושה אותך שליח שתמלא תפקיד זה בנאמנות, ותמשיך לעודד אותה בכל עת מצוא לא להתפעל מהמלעיגות עליה, אלא להמשיך לכסות את ראשה עם מטפחת כראוי, גם כאשר היא נמצאת בין נשות חב"ד, וגם אם לא כולם מעריכות אותה כראוי.

ואכן היא הוסיפה לספר, שדברי העידוד של הרבי זצוק"ל ליוו אותה כל ימי חייה, ותמיד נסכו בה כחות חיזוק לכסות ראשה רק עם המטפחת, עד כדי כך שגם לאחר פטירת בעלה, כאשר הציעו

לה הצעות שבהם הבעל לא העריך את כיסוי המטפחת, או אפילו דרש להחליפו עם פאה או עם פאה חלקית (פריזט או שפיצל), היא היתה נזכרת בדברי העידוד המלהיבים שזכתה לשמוע בעצמה מפי הרבי זצוק"ל, אשר טרח לעודד אותה לכסות ראשה רק עם מטפחת, והם הם אשר נתנו לה את העזות דקדושה ואת ה"ויגבה לבו" להמשיך לכסות ראשה רק עם מטפחת כראוי.

ואף אם יתכן שהיו נשים מסוימות שגם אחרי שהם טענו שהם יכסו את ראשן כראוי, עם כל זה כ"ק אדמו"ר זצוק"ל לא קיבל את דבריהם, הרי מובן לכל בר דעת שאי אפשר להביא ראייה ממקרה פרטי שהיתה בו הוראה פרטית לאדם מסוים, אשר לפי המצב של אותה אשה, ולפי המצב של הסביבה שלה באותם שנים, אחז כ"ק אדמו"ר זצוק"ל שאי אפשר לסמוך על דבריה שתכסה את ראשה כראוי. מה שאין כן הוראה כללית שנאמרה ברבים ונדפסה על ידי כ"ק אדמו"ר זצוק"ל בהגהתו המדוקדקת, הרי היא הוראה ברורה לדורי דורות, לכל מי שדברי כ"ק אדמו"ר זצוק"ל יקרים בעיניו, שיש לו לדעת ש"בוודאי" - לא רק "יתכן", או "אפשר", או "אולי", אלא "בוודאי" - "אוודאי איז גוט אז סוועט אזוי זיין", לא רק שאפשר לעשות כך, אלא זה דבר "טוב"!, ומי הוא זה שאינו רוצה להיות "טוב", ווער וויל נישט זיין "גוט"?!.

אחר הדברים האלו כל אחד רואה שנתבאר בבהירות בדבריו הקדושים אשר כתב והגיד בפירושו פעמים רבות, שכל מה שהעדיף את הפאה היה רק במצב ההוא בלבד, אבל מי שרוצה לכסות את הראש עם מטפחת כמו שצריך להיות בודאי טוב שכך יהיה. ולכן נסיים בכמה ציטוטים מדבריו הקדושים בענין כיסוי הראש, ובענין קיום מצות "בלא פשרות" ובלא להתבייש מהמלעיגים, כדי שנלמד מזה לענינינו, שכל מי שרוצה להתנהג בהנהגה זו אשר עליה אמר

הרבי "אוודאי איז גוט אז ס'וועט אזוי זיין", לא תתבייש מכל המלעיגים על דברי הרבי, אלא תזכור היטב שבכך היא עושה את רצון מלך מלכי המלכים הקב"ה, אשר כפי דברי הרבי "בודאי טוב אם כך יהיה"!

ענין כיסוי הראש נוגע בבני חיי ומזוני!

כתוב בזוהר (ח"ג קכ"ז, א) שענין זה [של כיסוי הראש] נוגע בבני חיי ומזוני.

שלא ישאלו למה פלונית ופלונית אינה הולכת כך, ואינה עושה מה שצריך, ומכל מקום טוב לה בבני חיי ומזוני והצלחה ובכל הדברים, דבר ראשון, אנו לא יודעים מה הולך אצל השני, ואיזה צרות יש לשני, אף אחד לא מספר לשני את כל מה שקורה אצלו. ודבר שני, אנו לא צריכים להסתכל על השני, אנו צריכים לעשות מה שהש"י רוצה!. (- בלשונו: צווייטענס, דארף מען זיך ניט פארקוקען אויף יענעם, מען דארף טאן וואס דער אויבערשטער וויל).

גויים ישנם הרי הרבה יותר בעולם מאשר יהודים, והולך להם טוב, אם כן וכי עבור זה אנו נחקה את הגויים. אילו היו עושים כך, אזי ממזמן ר"ל לא היה נותר מהעם היהודי.

מה יש אם יאמרו שהאשה הזו שומרת דת משה?!

בפני מי מתביישים?, בפני החברה או פלונית בת פלונית?, מה הם יאמרו?, שהאשה הזו היא יהודיה שומרת דת משה!, אז מהי החרפה? מה אנו דורשים, כזו מסירות נפש גדולה?, אילו רח"ל אין מה לאכול, הילדים רעבים ללחם, ודורשים שמירת שבת במסחר ופרנסה אזי זה היה מסירות נפש גדולה, ועם כל זה בלי ספק שהיו עושים את זאת... ואילו בענינינו אפילו הרפורמים... הם רק אומרים

שזה "אלט מאדיש" (זה מהמודה הישנה) אז ממה מפחדים?, יגידו שכאן הולכת בת ישראל!.

תרגום דברי קדשו מליקוטי שיחות חלק י"ג עמוד 188

**מברכות עקבתא דמשיחא אשר בת קמה באמה!
להוסיף עליה בשמירת המצוה של כיסוי ראש!**

בנוגע לטענה למה האדמו"ר מרעיש על כיסוי הראש בזמן שהנשים "הזקנות ואלו שבאו ממדינתנו [רוסיה] לפנים" אינם הולכות בכיסוי הראש בשלימות. השיב בזה"ל:

"פשוט שאינו דומה הזקנות ואלו שבאו ממדינתנו לפנים, לזוג צעיר המתחילים עתה לבנות בית בישראל ובכפר חב"ד כו'."

ומוסיף "יש מקום לומר שמי שהוא יטעון על דבר הנהגת האמהות", - היינו שכ"ק האדמו"ר דורש מהצעירות שיקפידו על כיסוי הראש בשלימות באופן שלא יראו שערותיהם, ואילו האמהות לא מקפידות. התשובה על זה כתב:

"בהקדם הידוע בחסידות אשר כל היפך הברכות שבתורה, באמת ברכות הם (עיי' לקו"ת פ' בחוקות) שהרי זה מברכות עקבתא דמשיחא אשר בת קמה באמה וכו' [=וכלה בחמותה], וכו' [=וחוצפה יסגיל], להוסיף עליה בשמירת התורה והמצוה וק"ל."

אגרות קודש חלק ט"ו עמוד קצ"ח

מאגרת זו אנו רואים עד היכן היה המצב קשה בתקופתו, שהיה זקוק להרבות בדברי ריצוי ושידול כדי שיסכימו לא ללכת בגילוי הראש ממש. ונוסף לזה אפשר ללמוד לעניינינו מה היתה דעת כ"ק אדמו"ר זצוק"ל, כיצד יש להתייחס לבת שרוצה להדר במצות כיסוי הראש באופן שעליו אמר אדמו"ר זצוק"ל "שבודאי טוב שכך יהיה", אפילו אם היא מהדרת יותר מאמה וחמותה.

וכמו שהבאנו מה שכתב ב"אגרות קודש" (חלק ז' עמוד כ"ד) בענין כיסוי הראש אצל אשה אשר אמה לא הקפידה בזה, וזה לשונו: "וכבר הורגל הדבר בארצות הברית וביתר מקומות, אשר הדור הצעיר אוחז במנהגים והידורים שהאבות עדיין לא החזיקו בהם".

כשענין כיסוי הראש בסדר - מתברכים בהכל!

במה שמזכירה על דבר דוחק הפרנסה, מה פלא שהפרנסה דחוקה, והרי מבואר בזוהר הקדוש (חלק ג' קכ"ו ע"א) אשר כשענין כסוי הראש על ידי עקרת הבית בסדר הוא, מתברכים בכולא! בברכאן דלעילא! בברכאן דלתתא! בעותרא! בבנין! בבני בנין! והרי תורתנו תורת חיים, הוראה איך לנהוג בחיים, ועד לחיי היום יומים. שְׁעָרֵי הַלֵּכָה וּמְנַהֵג הַלֵּךְ אֲבֵן הַעֶזֶר עֲמוּד קַמָּה

תודה לקל בזמננו אפשר לקיים היהדות "בלי פשרות!"

באגרת קודש שלפנינו, נוכל לראות היאך מתייחס הרבי לדבר שהיו כמה "יראי ה' באמת" שהתירו אותו, ועם כל זה בימינו אפשר לקיים את היהדות "בלי פשרות"!.
: וזה לשונו הטהור:

"לכתבו שאפשר שהסברא לגדל הזקן היא לא על טהרת הקודש כי אם משום פניה וכו', הנה פסק דין הוא, לעולם יעסוק אדם בתורה ומצות אף על פי כו' [שלא לשמה] שמתוך שלא לשמה בא לשמה.

...מובן ופשוט שלא נעלם ממני שבכמה מדינות ובמדינה זו, יראי ה' באמת, התירו את הנ"ל ובכמה וכמה הסברים, ובמילא בדור שלאחרי זה היו יראים וחרדים שקיימו זה בעצמם.

אבל בוודאי לא נעלם גם ממנו השינוי שחל בינתיים, שאז במדינות מסוימות וזמנים מסוימים נראה היה להמתירים שרק זו

הדרך להצלת כמה וכמה מבני ישראל מקצה השני, ועמלו ויגעו למצוא היתר כו' וד"ל.

והרי גם באיסורים ברורים וגדולים מן התורה, נמצאים ענינים כאלו. ולא עוד אלא גם בתורה שבכתב על הענין דיפת תואר אשר היתר ברור ניתן מן התורה בזה, וביארו חז"ל גם הטעם, ואל תדין את חברך עד כו', ואולי במדינות ההם, ובימים ההם, מי יודע כו'.

אבל כנ"ל, תודה לקל אין זה המצב כלל בזמננו זה, וכל הרוצה באמת, היכולת בידו, - והלואי וינצלה במלואה, - הפצת היהדות בלי פשרות!, בכל מקום שידו מגעת, ובוה גם נידון דידן!.

שערי הלכה ומנהג חלק ג' עמוד צ"ב

הבאנו כאן דבריו אלה מפני שממש כך הוא בנידון דידן, שתודה לקל בזמנינו "כל הרוצה באמת היכולת בידו!" לקיים מצות כיסוי הראש "בלי פשרות"! ואין שום ראייה אפילו אם "בכמה מדינות ובמדינה זו, יראי ה' באמת, התירו את הנ"ל, ובכמה וכמה הסברים, ובמילא בדור שלאחר זה היו יראים וחרדים שקיימו זה בעצמם", כי זה הי' לפי מצבם "שנראה היה להמתירים שרק זו הדרך להצלת כמה וכמה מבני ישראל מהקצה השני ועמלו ויגעו למצוא היתר", אבל אין מזה שום ראייה להתיר, כי "הרי גם באיסורים ברורים וגדולים מן התורה, נמצא ענינים כאלו". וא"כ כך הוא גם בנידון שלנו!

"כמה נחשב כל המלעיגים על הרוצים להדר מצות!"

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זצוק"ל כותב לאחד שהתבייש לגדל זקן ורצה להיכנס לשיבת חב"ד:

... "שהמדובר הוא בישיבה שענינה גם לימוד פנימיות התורה והדרכה באהבת ה' ויראתו, אשר לכל לראש תלויים הם כמו שכתוב

בהתחלת טור אורח חיים, והובא גם כן ברמ"א שם, שאל יבוש מפני המלעיגים". [ואחר שמביא מהזוה"ק במעלת הזקן ואפי' לפי המתירים יש ענין בזה, מוסיף] אבל בכל זה צריך שלא לשכוח על האמת, שזה פנימיות רצונו וחכמתו יתברך, ובמה נחשב נגד זה אלו המלעיגים על האברכים ההולכים מגודלי זקן, מפני שרוצים להדר במצות וכו'!".

שערי הלכה ומנהג חלק ג' עמוד צ"ד

הוכחה מהציורים שמציירים את הדורות הקודמים! שכך אנחנו צריכים להיראות!

ונצטט סיפור שכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זצוק"ל מספר לנו, אשר יש הרבה מה ללמוד מהסיפור הזה, כמו שאמרו חז"ל אפילו שיחת חולין של תלמידי חכמים צריכה תלמוד. הרבי רשם בעצמו את הסיפור, (הובא בתשובות וביאורים ע' 257 ובשערי הלכה ומנהג חלק י"ד ועוד) והרי הוא לפנינו בלשונו הקדוש אות באות:

"בשיחתי עם אחד אשר ביקר אצלי בטענות דומות [בענין גידול זקן], ורצה להראות חריפות ובקיאות להיתר, שאלתיו (-בהקדמת בקשה שיענה מסיח לפי תומו מבלי כוונה), מהי הסיבה שכשמציירים פני משה רבנו או אהרן הכהן, הן מבני ישראל והן להבדיל מאומות העולם, מציירים דוקא בזקן גדול, ואם בנוגע לאהרן מסתמכים על הכתוב בתהילים שזקן אהרן יורד על פי מדותיו, למה מציירים כן בנוגע למשה רבנו, והרי הוא קיבל תורה מסיני, וכל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש ניתנו למשה מסיני, והרי כח דהיתירא עדיף.

ובהיותו איש ישר, ענני, שגם בדעתו כשמצייר לעצמו, ולא רק את משה רבינו אלא אפילו למי שהוא בדורות אחריו שומר תורה

ומצות, פשוט בעיניו שהיה לו זקן יורד על פי מדותיו מבלי שנגע בו כלל וכלל".

שערי הלכה ומנהג חלק ג' עמוד צ"ב

ונציין בזה שלשה דברים שיש ללמוד מהסיפור.

א. יהודי מכובד יודע ספר ביקר אצל הרבי "ורצה להראות חריפות ובקיאות להיתר". משמע שהיה לו מה להראות, הרבי לא מתייחס לדבריו, - למה?

כי הוא "רצה להראות חריפות ובקיאות להיתר". הוא לא רצה לדעת את האמת!

ב. הרבי מספר: "שאלתיו מהי הסיבה שכשמציירים פני משה רבנו או אהרן הכהן, הן מבני ישראל והן להבדיל מאומות העולם - מציירים דוקא בזקן גדול?"

כלומר, הנח החריפות בצד, הבה נדבר קצת היסטוריה, בבקשה ממך תענה לי על השאלה מה הסיבה שכל האנשים יודעים איך נראה הדרת פני משה ואהרן. המפלפל יבין מעצמו את ההערה העמוקה, הציירים הפשוטים אפילו גויים יודעים, ואילו אתה לא יודע?

שאלה זו ממש נשאלת בנידון הפיאה, ובסגנון של הרבי: מהי הסיבה שכשמציירים את האמהות הקדושות, הן ציירים מבני ישראל והן להבדיל מאומות העולם - מציירים אותם דוקא בכיסוי ראש עם מטפחת כהלכה. ואם בנוגע לרבקה מסתמכים על הכתוב ותקח הצעיף ותתכס, למה מציירים כן בנוגע לשרה רחל ולאה?. כל איש ישר, כשתשאל אותו איך נראו אמותינו הקדושות, יענה שגם בדעתו כשמצייר לעצמו ולא רק אמותינו הקדושות אלא כל הצדקניות מאז עד לדורות אחרונים, פשיטא שהיו יוצאות בכיסוי

ראש עם מטפחת ולא עם פאה, אפילו שהפאה היתה מצויה לפני אלפי שנים כמפורש בגמרא.

ג. עוד נקודה חשובה, שמרומזת בדברי הרבי איך הוא מתאר שם בהמשך הסיפור "ובהיותו איש ישר, ענני...". הרבי מדגיש "ובהיותו איש ישר", כי אילו לא היה איש ישר מי יודע מה הוא היה עונה.

אבל למעשה בענינינו הרי ברור אצל כל חוג מבני ישראל - ואפילו להבדיל אצל הגוים כשמציירים את האמהות הקדושות - וכמדומה שגם בחב"ד בכל ספרי הסיפורים שיצאו לאור בחיי האדמו"ר זצוק"ל - כמו סדרת "סיפורי צדיקים" לילדים, היו מציירים את הנשים הצדקניות שבדורות הקודמים, שכולן הולכות עם מטפחת בצניעות כדת וכדין, ולא רק את אמותינו הקדושות אלא כל הנשים הצנועות מדורות רבותינו הקדושים הבעש"ט, המגיד, הבעל התניא, וכיוצא בזה, כולם מצויירות שם עם מטפחות בצניעות, אין זאת אלא שכולם מודים שמי שרוצה לכסות ראשה כמו שרה אמנו, רבקה אמנו, רחל ולאה, וכמו אשת הבעל שם טוב, המגיד ממעזריטש, הבעל התניא, אדמו"ר האמצעי, הצמח צדק, וכו', הרי היא מכסה ראשה בצניעות עם מטפחת כדת וכדין!.

